
3 1761 08824834 9

Goldwin Smith.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

XENOPHONTIS

QUÆ EXTANT.

EX LIBRORUM SCRIPTORUM FIDE ET VIRORUM
DOCTORUM CONJECTURIS RECENSUIT

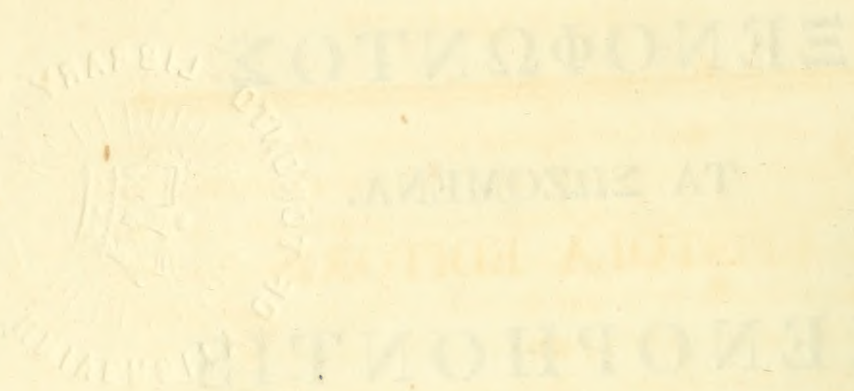
ET INTERPRETATUS EST

JO. GOTTLOB SCHNEIDER, SAXO.

TOMUS V.

ŒCONOM. CONVIV. HIERON. ET AGESILAUM
CONTINENS.

OXONII,
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.
MDCCCXIII.

EPISTOLA EDITORIS

AD

GODOFR. HENR. SCHAEFERUM,

A. L. MAGISTRUM ET PHILOS. DOCTOREM LIPSIENSEM.

LAUDO et gratus agnofco operam, Vir amiciffime, quam huic Opufculorum Xenophonteorum recenfioni et impreffioni gnaviter impendifti, ut, quam fieri poffet, emendatiffima in publicum prodiret. Cumulum etiam addidifti beneficio, perfcriptis ad me annotationibus quibufdam, quas Tibi tractatio hujus meæ recenfionis fuggefferat. De quibus antequam Tecum conferam fermones, patere, ut de confilio hujus meæ recenfionis et de fubfidiis, quibus in ea ufus fum, breviter Tibi exponam.

Zeunianæ recenfionis exemplaria cum effent omnia divendita, demandatam a librario, viro honeftiffimo et de litteris græcis optime merito, provinciam renovandæ ejus recenfionis lubens adii, cum eo, ut textum meo modo retractarem, et res, ficubi opus effet interpretatione, breviter illuftrarem. Primum omnium Apologiam Socratis, quæ Xenophonti adfcribitur, fegregavi, quoniam jam antea fuit a me adjuncta Memorabilibus Socraticis. Deinde omifi Fragmenta Epiftolarum Xenophonti adfcriptarum, quæ in Editione Weifkiana, auctiora etiam, legi malebam, utpote Xenophontis ingenio plane indigna, et a Sophifta nefcio quo inepte ficta. Zeuniana quidem Editio quatuor tantum fragmenta ex Stobæi Joannis Sermonibus repetita pofuit, quorum primum extat etiam in Eufebii Præpara-

tione evangelica xiv. 12. Tertia epiſtola ad Sotiram (*Σωτειραν*) ſcripta de morte filii Grylli conſolatur eam. Quæ femina fuerit Sotira iſta, nemo Interpretum dixit, uxor an amica Xenophontis ? Diogenes in Vita Xenophontis refert poſt pugnam Lacedæmoniorum adverſus Thebanos, cui Xenophon interfuit, Xenophontem Scilluntem in Eleorum ditione conceſſiſſe, addens, *εἵπετο δὲ αὐτῷ καὶ γύναιον ὄνομα Φιλησία, καὶ δύο υἱεῖς, Γρύλλος καὶ Διόδωρος, οἳ καὶ Διόσκουροι ἐπεκαλοῦντο.* De femina Philesia auctorem nominat Demetrium Magneſium. Weiſke ex vocabulo *γύναιον* arguebat, uxorem non legitimam fuiſſe. Sed dubitari poteſt, an omnino Phileſiam uxoris loco habuerit Xenophon. Potuit enim ejus opera in re domeſtica adminiſtranda uſus eſſe Xenophon. Suidæ auctoritatem non curo, qui ex verbis Diogenis hæc excerpta reddidit: *παῖδας ἔσχεν ἀπὸ Φιλησίας Γρύλλον καὶ Διόδωρον, οἳ καὶ Διόσκουροι ἐκαλοῦντο.* Is igitur uxorem facit vel concubinam Xenophontis Phileſiam ; ſed idem manifeſto errore ibidem tradit : *ὃς πρῶτος ἔγραψε βίους φιλοσόφων.* Miror equidem Weiſkii ſilentium ad locum Diogenis repetitum in primo Volumine Operum ab eo editorum.

Hic vero in poſtremo volumine Operum quinque præterea Epiſtolas Xenophonti adſcriptas repetiit ex volumine Socraticarum a Leone Allatio editarum, quarum argumentum Bentleius ſatis falſitatis convicit, quæque ipſi adeo Weiſkio propter verba et ſententias ſpuriæ viſæ ſunt. Sunt eædem ex Codicibus admodum vitioſis derivatæ, lacunis plenæ, et verborum ſententiarumque vitiis refertæ, quæ abſque integrioris libri uſu corrigere non licet.

Venio nunc ad apparatum criticum, quo vel ante me Zeune uſus eſt in textu recenſendo, vel quem ipſe adhibui. In Œconomico igitur Zeune uſus eſt Codice Guelferbytano, ſed ita, ut multas ejus varietates, eaſque interdum bonas, negligeret ; quod uſu ejuſdem libri mihi liberaliter a *Langero* tranſmiſſi cognovi. Exemplum illuſtre inprimis habet locus Capitis I. ſect. 20. ubi in Codice *περιπεπεμμέναι* eſt, ſupra vero ſcriptum *πεπλεγμέναι.*

Camerarii interpretationem latinam Œconomici, Lipſiæ

1564. editam, ex libro ſcripto factam, cujus varietas interdum in annotationibus verſioni additis memoratur, idem Zeune adhibuit; quam equidem nanciſci non potui, non magis quam Jac. Lod. Strebæi interpretationem ex libris manuſcriptis quinque ductam, quæ exſtat in Operibus Xenophontis latinis Baſileæ 1551. editis, unde eſt in Editione Xenophontis Brylingeriana poſteriore repetita.

In eodem Œconomico quatuor Codices Pariſienſes comparavit Gallicus libri Interpres, celeberrimus *Gail*, qui libro titulum hunc fecit: *Œuvres de Xénophon, traduites en français, ſur les Textes imprimés et ſur quatre Manuſcrits de la Bibliotheque nationale. Par le Citoyen Gail. A Paris. L'An troiſiéme.* Eoſdem Codices vir humaniſſimus denuo rogatu meo comparavit, eorumque varietatem diligenter exſcriptam liberaliter mihi donavit. Horum notæ ſunt hæ: A. B. C. D.

A. vel primus numero 1643. ſignatus eſt; alter vel

B. numero 2955. ſignatus non longe ab initio abrumpit textum, adeoque fere inutilis fuit.

C. vel tertius, numero 1646. ſignatus, D. numero 1647. Tres hi libri, A. C. D. ut plurimum cum Guelferbytano et Lipſienſi conſpirant; paucas peculiares ſibi varietates ſcripturæ habent.

Lipſienſem Codicem membranaceum in Bibliotheca Senatoria ſervatum, comparavit *Sturz*, et excerptam inde varietatem ſcripturæ ſubjecit Volumini primo Lexici Xenophontei; quam miror a Weiſkio vel neglectam vel ignoratam. Ipſe Weiſke præter ingenii acumen non vulgare ad Xenophontis hæc opuſcula interpretanda vel emendanda nihil novi ſubſidii comparavit vel attulit; niſi quod in extremo Operum volumine excerptas in margine libri Villoiſoniani ſcripturas, cum quibuſdam H. Valeſii annotationibus, quas vir egregius ſibi, non publico uſui ſcripſerat, publicavit; ex quibus ſi quid ad rem faceret, fideliter annotatum lectoribus repræſentavi.

In Sympoſio vel Convivio Jo. Ribitti interpretationem adhibuiſſe ſe ait Zeune, ſed contemnit, uti Gallicam Fabri, quam ſubinde ipſe etiam inſpexi forte repertam in

Bibliotheca Regia Berolinensi. Præterea I. Cornarii versionem latinam Convivii Xenophontei et Platonici a plerisque omnibus Interpretibus et Bibliographis hucusque ignoratam consului, et partem Præfationis excerpsi in Disputatione de Tempore Convivii Xenophontei p. 140. seqq. Titulus libro est: *Platonis et Xenophontis Symposium, latine convertit Cornarius*, Basileæ 1548. Usus est Aldina editione valde vitiosa, ejusque menda corrigere aliquot locis conatus est.

Scripti libri, quos in Œconomico adhibui, destituunt nos omnes in Convivio; quare in tam multis libri egregii scripturæ vitiis emendandis solo ingenio connitendum fuit. Minime igitur mirabitur, qui multa aliorum sagacitati tollenda menda relicta hic viderit. Post Zeunium fuerunt aliqui viri docti, qui vires ingenii in emendando Convivio periclitarentur, veluti *Mosche*, Francofurtanus, et *Lange*, Convivio hic separatim Halis Saxonum edito, ille Animadversionum libello ad Xenophontis Œconomicum et Convivium scripto ante aliquot annos. Quorum duumvirorum inventa in usum meum converti. Contra versio Beckeriana anno 1795. et Wielandiana prodita in Vol. IV. P. I. p. 65. seqq. libri vernaculi: *Attisches Museum:* auxilium vel emendanti vel interpretanti mihi nullum plane attulit, nescio an aliis plus allatura sit. Non nihil lucri feci ex Aristide rhetore comparato cum Xenophontis convivio, cujus non solum editionem Jebbianam, uti Zeune, adhibui, sed scriptum etiam Codicem ex Bibliotheca Guelferbytana obtulit humanissimus et amicissimus *Langerus*.

In Hierone Zeune adhibuit versionem Erasmi, et Leonardi Aretini ex libro scripto factam; equidem haud parum adjutus sum a Codice Lipsiensi et varietate scripturæ in margine libri Villoisoniani annotata. Præterea Zeune, in Hierone inprimis, non solum Joannis Stobæi Editionem Tigurinam anni 1559. comparavit, sed scripti etiam Codicis varietate a Brunckio oblata usus est. Ego vero in iisdem Xenophontis locis a Stobæo Joanne excerptis consului varietatem scripturæ e duobus Parisiensibus Codicibus A. et B. olim annotatam ab Hug. Grotio, quam usibus

meis benevolentia venerandi præceptoris *Heynii* fubminiftravit.

Denique in Agefilao recenfendo Zeunio profuit primum Fr. Philelphi interpretatio latina e libro fcripto ducta, deinde recenfio Hutchinfoniana ad Codicem Harleianum facta, quam Simfon Britannus repetiit. Me vero in opera critica Agefilao adhibenda non folum Codex Guelferbytanus Ariftidis adjuvit, fed multo mihi magis profuit etiam Codex membraneus ejufdem Bibliothecæ, ultro mihi oblatus ab humaniffimo *Langero*, qui præter capita aliquot Ἀπομνημονευμάτων Agefilaum elegantiffime ex bono libro defcriptum habet. Itaque in locis plerifque omnibus cum libro Harleiano confentit, fed folus habet membrum Cap. I. fect. 24. quo addito lacunam in oratione Xenophontea interpolavi.

His fere fubfidiis ad criticam faciendam ufus fum; bene, an male, lectorum efto judicium. Redeo nunc ad ea, quæ Tu, Vir amiciffime, nuper de locis aliquot Xenophontis ad me perfcripfifti. Primum igitur in Convivii Cap. iv. fect. 33. mones καὶ περισσεύοντα τῆς δαπάνης fcribendum effe, abjecto articulo τὰ, quem librarius male fedulus e præcedente participio effinxerit. Non dubito hanc Tuam emendationem conjecturis meis præferre.—Altero in loco fect. 57. verba οἷς ἂν συνῇ ita defendis, ut intelligendum cenfeas ὁ μαστροπευόμενος, vel is ὃν ἂν μαστροπεύῃ. Sed vide, Vir amiciffime, ne hoc commentum Tuum a re fit alienum. Equidem putabam officium μαστροποῦ effe hominem antea ignotum alteri commendare, et facere, ut ei placeat. At vero fi ii, οἷς ἂν συνῇ, intelliguntur, quibufcum verfatur ὁ μαστροπευόμενος, tum vereor, ut opus fit opera lenonis vel μαστροποῦ.—In eadem fectione defendis verba ἓν μέν τι ἔστιν εἰς τὸ ἀρέσκειν ἐκ τοῦ πρέπουσαν ἔχειν σχέσιν καὶ τριχῶν καὶ ἐσθῆτος, ita, ut ἔστιν interpreteris *exiftit, oritur.* Recte corrigenti vel tentanti locum injecifti manum. Jam enim minus dubito de veritate fcripturæ, poftquam loca aliquot Xenophontis fimilia reperiffe mihi videor, ubi ἐκ caufam effectus continet. In Cyri difciplina i. 4, 5. eft: ὡς δ' οὐκ ἀπεδίδρασκεν ἐκ τοῦ ἡττᾶσθαι εἰς τὸ μὴ ποιεῖν, ἃ ἡττῷτο, i. e. cum

vero rem, in qua difcefferat inferior, non defereret vel fubterfugeret propterea, quoniam inferior difcefferat. In Anabafi ii. 6, 9. eft de Clearcho duce: ἱκανὸς δὲ καὶ ἐμποιῆσαι τοῖς παροῦσιν, ὡς πιστέον εἴη Κλεάρχῳ. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐκ τοῦ χαλεπὸς εἶναι. Accedit tertius locus ibidem fect. 8. de eodem Clearcho: Καὶ ἀρχικὸς δὲ ἐλέγετο εἶναι, ὡς δυνατὸν, ἐκ τοιούτου τρόπου, οἷον καὶ ἐκεῖνος εἶχεν. Ita locum vulgo diftinctum interpretantur: *Præterea ad imperitandum aptus effe dicebatur, ut potuit, pro ejufmodi, quo præditus erat, ingenio.* Diftinguenda vero græca ita funt: ὡς δυνατὸν ἐκ τοῦ τοιούτου τρόπου, οἷον—εἶχεν. intellige ἀρχικὸν εἶναι. Quæ fic interpretanda erant: *Dicebatur etiam ad imperandum aptus et idoneus effe, quantum per ejufmodi ingenium et mores licebat, quibus ille præditus erat.* Diftinctio vulgaris ita fefellit interpretem germanicum haud vulgarem, *Halbkart*, ut a fenfu loci plane aberraret. Pofuit enim: *Hiermit verband er, diefem Character gemäfs, die Eigenfchaften eines Heerführers in einem fehr vorzüglichen Grade.*

In loco Œconomici iv. 19. non folum Heindorfii mei crifin affenfu Tuo firmas, fed præterea etiam verba πλήν γε Ἀριαίου, quæ librario interpolandi loci occafionem præbuiffe videntur, plane delenda cenfes. Officere enim putas confilio laudatoris exceptionem hanc, quæ in Hiftoriæ diligentia et religione merito probetur et laudetur. Accedit, quod acceffio totius membri a verbis inde πλήν γε Ἀριαίου numeros orationis, quos Xenophon in hoc elogio ftudiofe quæfivit et diligenter obfervavit, plane corrumpit et abfonos facit.

Addidifti in extrema Epiftola conjecturam de loco Hellenicorum v. 2, 14. ἡμεῖς δὲ βουλόμεθα μὲν τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι, καὶ αὐτοὶ πολῖται εἶναι. ubi αὐτοπολῖται fcribendum effe recte monuifti, comparato loco Thucydidis v. 79. ubi eft in fœdere inter Lacedæmonios et Argivos pacto et dorico fermone perfcripto: Ταὶ δὲ ἄλλαι πόλιες ταὶ ἐν Πελοποννάσῳ κοινὰν ἐχόντων τὰν σπονδὰν καὶ τὰν ξυμμαχίαν, αὐτόνομοι καὶ αὐτοπόλιες, τὰν αὐτῶν ἔχοντες, καττὰ πάτρια δίκας διδόντες τὰς ἴσας καὶ ὁμοίας. Non dubitavi igitur admonitus a Te voca-

bulum αὐτοπολίτης inferere alteri Editioni Lexici græci, quæ fub prelis Jenenfibus cum maxime fudat.

Utinam plures ejufmodi conjecturas Tuas et emendationes locorum Xenophonteorum elicere mihi contigiffet! Sed video, quantum Tibi temporis a laboribus ftatis fuperfit, et cui merito fuo omne illud, quicquid reliqui fecifti, tribuas. Herodotum loquor, ad quem, jam egregie a Te emendatum, interpretandum etiam quæ in promtu habes, ne diutius nos defiderare patiaris, vehementer rogo. In eo nuper adhæfi ad locum libri iv. cap. 36. de quo quid fentiam, fi vacat, audi. Quid enim, Vir amiciffime, cum par pari referre non poffim, χάλκεα χρυσείων quominus Tibi reddam, impedit? Herodotus igitur de figura telluris ita differit: γελῶ δὲ ὁρέων γῆς περιόδους γράψαντας πολλοὺς ἤδη, καὶ οὐδένα νόον ἔχοντας ἐξηγησάμενον· οἳ Ὠκεανόν τε ῥέοντα γράφουσι πέριξ, τήν τε γῆν ἐοῦσαν κυκλοτερέα ὡς ἀπὸ τόρνου, καὶ τὴν Ἀσίην τῇ Εὐρώπῃ ποιεύντων ἴσην. In quibus primum verba καὶ οὐδὲν—ἐξηγησάμενον, quem fenfum reconditum habeant, equidem conjectura plane affequi non poffum, nec multum proficias ἔχοντα fcribendo. Vides enim verba effe vitiofa; nec Codices tamen fcripti auxilium fubminiftrant. Sed gravius vulnus Herodoto inflixerunt, qui verba καὶ τὴν Ἀσίην τῇ Εὐρώπῃ ποιεύντων ἴσην vel addiderunt alieno loco vel vitiarunt. Vitium enim demonftrat ftructura verborum laborans vel potius nulla. Potius alieno loco inferta cenfeo verba, et fedem iis propriam videor mihi poffe affignare, unde huc immigrare jufferunt inepti librarii. Compara mihi locum Cap. xlii. Θαυμάζω ὦν τῶν διουρισάντων καὶ διελόντων Λιβύην τε καὶ Ἀσίην καὶ Εὐρώπην· οὐ γὰρ σμικρὰ τὰ διαφέροντα αὐτέων ἐστι· μήκεϊ μὲν γὰρ παρ᾽ ἀμφοτέρας παρήκει ἡ Εὐρώπη, εὗρεος δὲ πέρι οὐδὲ συμβαλέειν ἀξίη φαίνεταί μοι εἶναι. In quibus iterum vides fententiarum connexionem effe plane nullam, et caufam reddi fententiæ alicujus, quæ non apparet. At fi mecum verba ex Cap. xxxvi. καὶ τὴν Ἀσίην τῇ Εὐρώπῃ ποιεύντων ἴσην inferas poft Εὐρώπην, argumentatio Herodoti recte et ordine procedet. Ita vero fimul manifeftior etiam fit error viri docti, *Gabr. Godofr. Bredow*, in *Geographiæ et Vranologiæ Herodoteæ Speciminibus* p. xxi.

qui locum alterum Herodoti ita vertit: *Admiror eos, qui Africam, Aſiam, Europam, tamquam tres partes ſibi pares, diſterminarunt, quæ tamen non parum differunt. Longitudine quidem præter utramque extenditur Europa, latitudine vero nequaquam cum illis comparari mihi digna videtur.* Nec in annotatione aliqua lectorem admonuit de diverſitate ſcripturæ vel judicii ſui acerrimus alienorum errorum inſectator, qui quid in vertendo loco Herodoti ſecutus ſit, conjicere equidem non poſſum.

Sed tempori Tuo parcendum eſſe video. Nihil igitur addo, niſi ut Te orem, ut eandem diligentiam, quam in Opuſculis Xenophonteis curandis amori et reverentiæ in Te meæ approbaſti, etiam Vitruvio mox imprimendo repræſentare ne dedigneris, meque amare pergas. Ita vale! Scribebam Francofurti ad Oderam Calendis ipſis Decembribus anni 1804.

XENOPHONTIS

ŒCONOMICI CAPITA.

CAPUT I.

SOCRATES de œconomia disputaturus principia disputationis subtiliter ponit, ostenditque, esse artem, et eam quidem, quae in administranda domo sive sua sive aliena cernatur: ad domum referendum esse quidquid bonorum quis possideat: in bonis vero numerandum esse, quo quis sic uti possit, ut fructus inde percipiat: scientiam autem solam rei familiaris administrandae non sufficere ad laudem boni patrisfamilias, nisi quis sit liber a pravis cupiditatibus, quia, qui istis indulgeat, sit servus et bonorum, quae habeat, faciat jacturam. P. 1—8.

CAPUT II.

Festive ostendit Socrates Critobulo, homini satis lauto, se esse divitem, ipsum valde pauperem. Qua re excitatus Critobulus vehementer ab eo contendit, ut se modum augendae rei familiaris doceat. Respondet Socrates, se istam artem non callere, sed alios ei esse monstraturum, unde eam discere possit, si velit. P. 8—13.

CAPUT III. IV, 1—4.

Socrates auctor est Critobulo, ut vitam institutaque inspiciat eorum, qui rem vel male vel bene administrent. Esse enim, ait, qui aedes bonas sumtibus exiguis, esse qui malas multis exstruant: alios, ordine neglecto, multiplici supellectili uti male; alios curta bene et commode: aliorum servos vinctos aufugere, aliorum libenter manere et opus facere sedulo: alios ab agri-

cultura pauperes fieri, alios inde locupletari : alios ob ſtudium rei equeſtris ad egeſtatem redigi, alios inde multum lucri facere : aliorum uxores ad rem augendam conferre, aliorum ad imminuendam : ſe et monſtrare poſſe homines, qui reliquas artes ſcienter exerceant : ſellularias quidem animum et corpus frangere et repudiandas eſſe ; ſed belli gerendi et agri colendi artes unice convenire Critobulo. P. 13—19.

Sect. 5. Ad commendandam rem militarem et agriculturam Socrates exemplo regis Perſarum utitur, et narrationem addit de Cyri minoris erga agriculturam ſtudio, propter quod Lyſander aliquando eum admiratus ſit. P. 19—25.

CAPUT V. 1—17.

Laudatur agricultura, quod ſtudium illius ſit jucundum, rem augeat, corpora corroboret et ad militiam apta reddat, doceat juſtitiam et liberalitatem, arteſque pariat et alat. P. 26—30.

CAPUT V. 18—20. CAPUT VI.

Opponit Socrati Critobulus calamitates, quibus cunctæ res in agro, ſtudioſe cultæ et feliciter florentes, ſint obnoxiæ. Reſpondet ille, deos eſſe colendos et placandos, ut res in agro gerendas proſpere procedere jubeant. Deinde repetitis ſummatim iis, quæ ante de natura et præſtantia agriculturæ diſputata erant, exemplum ei proponit Iſchomachi, viri et patrisfamilias egregii. P. 30—35.

CAPUT VII.

Narrato eleganter modo, quo Iſchomachum convenerit et ad colloquium invitaverit Socrates, ille ſuum cum uxore recens nupta colloquium narrat, et ita officium bonæ matrisfamilias omne exponere incipit. Et prima quidem præcepta hæc ſunt : Materfamilias ſit temperans et caſta ; perita veſtis conficiendæ, lanæ tractandæ et penſi ſui cuique ancillæ aſſignandi ; res a viro domum comportatas tueatur ac diſpenſet ; liberos nutriat ; inſtar reginæ apum ſervo et ancillæ ſuum cuique opus tribuat ; ſervorum valetudinem curet ; familiam domi doceat et prudenter gubernet. Commode inferitur locus communis de fine conjugii. P. 35—46.

CAPUT XV.

CAPUT XVI.

CAPUT XVII.

CAPUT XVIII.

CAPUT XIX.

CAPUT XX. XXI.

cum agricultura ipſa facile diſcatur, difficillimam eſſe artem homines ita imperio tractandi, ut ſponte et libenter imperata faciant. Ad eam auctoritatem adipiſcendam, ſive ſis villicus, ſive procurator, ſive dominus, opus eſſe ingenio et diſciplina, quinimo divino quodam bono, quod ſine ſumma virtute nemini contingat. . . . . P. 102—113.

XENOPHONTIS

CONVIVII CAPITA.

CAPUT I.

CONVIVIUM Athenis inſtituerat tempore Panathenæorum magnorum Callias, homo ditiſſimus in honorem Autolyci ab ipſo amati et tum pancratio victoris. Ad illud etiam Socrates cum familiaribus nonnullis vocatur. Convivæ cum accubuiſſent, omnes capti forma Autolyci vel admirationem ſuam vel amoris quendam ſenſum tacite vultu et geſtu oſtendebant. Eorum ſilentium interrupit Philippus ſcurra, qui intromiſſus a Callia, ut una cœnaret, aliquos jocos paraſiticos protulit, ut convivas exhilararet; ſed fruſtra ab initio: unde ſat ridicule de fortuna ſua conqueſtus eſt. P. 133—139.

CAPUT II. 1—20.

Menſis remotis venit ad comiſſationem Syracuſanus cum tibicina, ſaltatrice et puero formoſo, qui ſcienter et cithara caneret et ſaltaret. Jam cum Callias, ob liberalitatem et elegantiam convivii laudatus, unguento quoque convivas delectare vellet, Socrates, qui ſemper e loco, tempore et perſonis materiam ſer-

monis fructuosi capiebat, negat, illud sexui virili convenire, et ostendit, cujus generis odores adolescentes et viri spargere debeant. Cum porro puella mirifice saltaret, ait, muliebre ingenium non esse deterius virili, dummodo colatur disciplina. Eadem cum saltationem periculi plenam edidisset, disputare incipit cum Antisthene, virtus utrum possit doceri. Denique cum puer scite saltasset, docet saltationis utilitatem et necessitatem. P. 139—147.

Sect. 21. Philippus pueri puellæque saltationem imitari ridicule conatur, et satis defatigatus sitiensque poscit majorem phialam. Unde Socrates mediocrem vini usum commendare aggreditur, et ut minutis poculis bibatur, suadere. 147—150.

CAPUT III.

Cum tibiæ lyræque cantu delectari viderentur convivæ, Socrates ait, honorificentius esse, si sermonibus habendis sibimet ipsi prodessent seque delectarent, quam si ex puellis cantantibus caperent voluptatem. Itaque singuli rogati aperuerunt, qua facultate sibi quisque excellere videretur, et qua re sibi maxime placeret. P. 150—155.

CAPUT IV.

Convivæ hic deinceps reddunt rationem rei, ob quam quisque maxime sibi placeat. Callias jactat artem, qua homines efficiat justiores, quam dandis non præceptis, sed numis, exerceat. Niceratus prædicat, se, Homeri carmina cum teneat memoria, versibus Homeri posse res humanas fere omnes comprobare. Critobulus pulchritudinem suam jactat, cujus ope homines ad multas virtutes adducat. Charmides recenset paupertatis suæ commoda; Antisthenes contra, licet pauperrimus, divitias suas prædicat. Hermogenes amicis certis gloriatur, sub quibus intelligit deos sibi propitios. Philippus, scurram quod agat, vehementer sibi placet; quia omnes beati se invitent ad cœnam reddantque partorum bonorum participem. Syracusanus suam felicitatem collocat in hominum stultitia, qui præstigiis et spectaculis delectati dent ei, unde commode vivere possit. Socrates denique demonstrat præstantiam et utilitatem lenocinii, h. e. artis hominum benevolentiam sibi aliisque conciliandi.

P. 155—174.

CAPUT V. VI, 1—5.

Narratur certamen lepidum plenumque facetiarum de pulchritudine inter Critobulum ſatis formoſum et Socratem inſigniter deformem, qui more ſuo, h. e. ironice, ſuam commendat formam, oculos exſtantes, ſimum naſum, os amplum, craſſa labia, et omnino ſimilitudinem cum Silenis Naiadum filiis: atque cum victus diſceſſiſſet, judices corruptos eſſe jocoſe queritur. Hermogenem adhuc tacentem Socrates de vi παροινίας rogans non ſine joco excitat ad ſermocinandum. P. 174—179.

CAPUT VI. 6—10. CAPUT VII.

Syracuſanus offenſus Socrati convicium facere incipit. Sed partim Socratis modeſtia, partim Antiſthenis interpellatione conviciatoris importunitas reprimitur et confutatur. P. 179—183.

CAPUT VIII.

Socrates de amore venereo diſputaturus jocoſe de nequitiis Antiſthenis et moleſtiis, quas ſibi exhibeat, conqueſtus honeſtiorem Calliæ amorem laudat, atque hinc docere aggreditur admirabili cum gravitate et copia, quanto præſtantior ſit amor pueri ortus ex ejus indole et animo, quam is, qui e pulchra corporis forma et ex obſcœnis cupiditatibus oriatur. P. 183—195.

CAPUT IX.

Saltatio mimica exhibet Bacchi cum Ariadne congreſſum et convivium concludit. P. 195—197.

XENOPHONTIS

HIERONIS CAPITA.

CAPUT I.

OSTENDIT Hiero, plures voluptates per fenfus percipere privatos homines, quam tyrannos. Hos enim minus intereffe poffe fpectaculis rebufque oculos pafcentibus: neque magis aurium fuavi fenfu delectari: laudem enim, qua vel maxime hominum aures mulceantur, tyrannis tribui fufpectam: cibos potufque quamvis exquifitos parum fuavitatis offerre, cum creber ufus et copia afferat faftidium: odores fuaviffimos, quibus ungantur, magis fentiri ab aliis, quam a regibus ipfis: in re amatoria denique eofdem longe inferiores effe privatis.

P. 201—210.

CAPUT II.

Illas voluptates e fenfibus captas Simonides dicit effe exiguas, et majores res commemorat, quarum fructu tyranni videantur beatiores. Sed contra Hiero docere inftituit, tyrannidem effe fplendidam miferiam, et maximis bonis tyrannos carere, plurima mala experiri. Foris enim et domi ab hoftibus et infidiatoribus obfeffos effe: atque bellorum incommoda, quæ fint, habere communia cum liberis civitatibus, fed commodis, quæ percipiantur ex bello, non item frui. P. 210—214.

CAPUT III. IV, 1—5.

Amicitiæ veræ commoda, quæ omnium confenfu maxima effe cenfentur, non pertinere ad tyrannos. Parum etiam fidei illos habere poffe cognatis, a quibus tyranno fæpe ftruantur infidiæ. Metuendum porro illis effe, ne per cibos potufque venenatos

clam tollantur : et tantum abesse, ut tyrannicida puniatur a civitate, ut præmiis potius ornetur. P. 214—217.

CAPUT IV. 6—11. CAPUT V.

Ob opes, quas possidere videatur tyrannus, ejus conditionem non esse meliorem : eum molestius et periculosius per vim et injuriam eas acquirere cogi : et vix tantas posse cogere, quantæ ad sumtus necessarios requirantur. A viris porro bonis eum timere : quos si tollat, ipsi relinqui homines pravos et serviles. Denique etsi suæ utilitatis causa patriam amare debeat, cives tamen imbelles reddere iisque milites externos mercenariosque præferre cogi. P. 217—220.

CAPUT VI.

Vitam jucundam Hiero, quam privatus egerit, comparat cum miseria et metu, in quo versetur, postquam regnum sit adeptus. P. 220—223.

CAPUT VII.

Cum Simonides dixisset, certe honorem, qui tam gratus et optatus vulgo videatur hominibus, tyranno haberi : ostendit Hiero, verum et gratum honorem nonnisi a benevolis haberi, cujus adeo omnino sit expers tyrannus, quia hic ab invitis, servis et metuentibus exprimatur. Tum Simonidi miranti, cur tyrannis, si sit tale tantumque malum, non deponatur, respondet Hiero, istud malum quamvis intolerabile, tamen non sine jactura salutis posse abjici. P. 223—226.

CAPUT VIII. IX.

Ostendit Simonides, tyrannum facilius, quam privatum, posse sibi aliorum conciliare benevolentiam. Nam cuncta benevolentiæ signa gratiora proficisci a tyranno, quam a privato. Objicit Hiero, plura negotia necessario obeunda esse tyranno, quæ pariant odium. Respondet (Cap. IX.) ad hoc Simonides, isti incommodo ita occurri posse a tyranno, ut negotia vulgo grata ipse administret ; quæ facile offendant, ea per alios gerenda curet. Atque præmiis studia et æmulationes civium debere excitari, ut res civitati utiles alacriter et libenter administrent. P. 226—231.

CAPUT X.

Invidiam ex mercenariis militibus ita declinari oftendit Simonides, fi tyrannus eos alat ad hominum petulantium injurias coercendas, falutem non modo fuam, fed omnium civium, tuendam, agricolas pecoraque contra latrones defendenda, incurfiones hoftium arcendas, expeditionem adverfus hoftes fufcipiendam, amicorum res tutandas et hoftium opes frangendas. Propter talem et tam multiplicem ufum, quem præftant fatellites, neceffe effe, ut cives ftipendia folvant libenter. P. 231, 232.

CAPUT XI.

Addit Simonides, tyrannum etiam de fuis rebus debere ad publicos ufus conferre, et omnino nulli rei parcere, ut civitatem reddat quam beatiffimam. P. 233—235.

XENOPHONTIS

AGESILAI CAPITA.

CAPUT I. 1—5.

AGESILAI genus nobile; patriæ dignitas ipfiufque virtus, ob quam regio munere dignus eft habitus. P. 241—243.

Sect. 6. Res ejus in Afia geftæ, in quibus præter artes militares, maximamque in bello prudentiam, pietatem adverfus deos, æquitatem et clementiam adverfus homines oftendit, modeftiam denique adverfus magiftratus Lacedæmoniorum ipfum revocantium. Additur ad has laudes illud, quod concordiam in civitatibus Græcorum Afiaticis reftauraverit. P. 243—255.

CAPUT II. 1—16.

Copiis in Europam trajectis cum in itinere a Bœotiis eorumque fociis laceſſeretur, hos in fugam conjecit. Paullo poſt ad Coroneam eofdem gravi prœlio vicit, et falvus rediit in patriam. P. 256—262.

Sect. 17. Pari virtute bellum poſtea geſſit cum Argivis et aliis Græcis civitatibus. Poſtea cum Lacedæmoniorum res pugna Leuctrica concidiſſe viderentur, tamen rurſus præter opinionem hoſtes eſt ultus. Contra eofdem ipſam urbem Spartanam aggreſſos patriam prudenter et fortiter defendit. Cum jam propter ætatem ad militiam imbecillior videretur, legationibus maxime obeundis pecunias in ſubſidium patriæ collegit. Sed tamen fenex 80 annorum ab Ægyptiorum rege auxilio vocatus, mox ab eodem offenſus, adverſarium ejus in regno conſtituit, atque ita focio Lacedæmoniis adjuncto et pecuniis ab eo acceptis, patriæ non parum profuit. P. 262—269.

CAPUT III. IV. V. VI.

Maximis Ageſilaus virtutibus fuit præditus, pietate adverſus deos, juſtitia, (Cap. IV.) continentia, (Cap. V.) fortitudine et ſapientia. (Cap. VI.) P. 269—279.

CAPUT VII.

Demonſtratur hic amor Ageſilai erga cives ſuos et adverſus Græcos omnes, et odium ejus adverſus barbaros. P. 279—281.

CAPUT VIII. IX. X.

Ageſilai comitas, ſpiritus regius, frugalitas; quæ virtutes aliæque his affines comparantur cum vitiis regis Perſarum, (Cap. IX.) ut Ageſilaus tanto excellentior appareat. (Cap. X.) P. 281—288.

CAPUT XI.

Sententiis brevibus quaſi principia virtutis omnis Ageſilai explicat, exordio a pietate ſumto. P. 288—295.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ.

CAPUT I.

ΗΚΟΥΣΑ δέ ποτε αὐτοῦ καὶ περὶ οἰκονομίας τοιάδε διαλεγομένου· εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Κριτόβουλε, ἆρά γε ἡ οἰκονομία ἐπιστήμης τινὸς ὄνομά ἐστιν, ὥσπερ ἡ ἰατρικὴ καὶ ἡ χαλκευτικὴ, καὶ ἡ τεκτονική; Ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη

Ξενοφῶντος] Juntina cum Lipſ. libro ῥήτορος addit; in Guelf. eſt τοῦ ῥήτορος, ſed ſecunda manus articulum damnavit. Deinde edd. veteres et Steph. adjungunt λόγος vocabulo Οἰκονομικός; id vero cum Guelf. omiſit Zeune. Cicero de Senectute cap. xvii. *in eo libro, qui eſt de tuenda re familiari, qui Œconomicus inſcribitur.* Leonclavius inſcripſit Ξενοφῶντος Ἀπομνημονευμάτων βιβλίον πέμπτον ἤτοι οἰκονομικὸς λόγος.

Cap. I. ποτε αὐτοῦ] Intellige Σωκράτους, cujus nomen cum Stephaniana priore poſuit Weiſke, quod eam ſcripturam voluminum diſpoſitioni ſuæ magis convenire cenſebat. Pariſ. C. D. καὶ omittunt. Ἤκ. δέ ποτε τοῦ Σωκράτους καὶ τοιαῦτα dat margo Villoiſon. Cum reliquis ſcriptis ad Socratem defendendum pertinentibus conjunctum etiam hunc Œconomicum a Xenophonte fuiſſe vel ex initio patet. Hoc jam olim monuit Galenus ad librum i. Hippocratis περὶ ἄρθρων his verbis: μὴ γιγνώσκοντες (hi qui putabant δὲ ab initio libri poni ſimpliciter poſſe) ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο τῶν Σωκρατικῶν ἀπομνημονευμάτων ἐστὶ τὸ ἔσχατον. quem locum priores Interpretes etiam appoſuerunt. Tempora hujus libri tria diverſa diſtinguenda ſunt. Sermo cum Critobulo collatus de re familiari adminiſtranda incidit in idem fere tempus cum Convivio, ut in Diſputatione de tempore Convivii Xenophontei ſub nomine Critobuli demonſtravi. Sed a Capite inde VII ſermo antiquior narratur Socratis et Iſchomachi de iiſdem fere rebus, cujus tempus accuratius definire non licet. Contra tempus conſcripti a Xenophonte ſermonis multo recentius arguit mentio mortis Cyri junioris cap. iv. 18. quæ accidit Olympiadis 94. anno 4. vel ſecundum Larcherum anno 3. Ipſa Socratis mors incidit in Olympiadis 95. annum 1. Cum Cyro juniore expeditionem in Aſiam contra regem Perſarum ſuſceperat Xenophon, unde redux in Græciam poſt duos annos fuit Olympiadis 95. anno 1. vel ſecundum Larcherum anno 2.

ἡ χαλκευτικὴ] Male articulum omittit Cod. Lipſ. Guelf. Pariſ. A. B. C. D. cum edd. vett.

2 ὁ Κριτόβουλος. Ἦ καὶ ὥσπερ τούτων τῶν τεχνῶν ἔχοιμεν ἂν εἰπεῖν ὅ τι ἔργον ἑκάστης, οὕτω καὶ τῆς οἰκονομίας δυναίμεθ' ἂν εἰπεῖν ὅ τι ἔργον αὐτῆς ἐστι; Δοκεῖ γοῦν, ἔφη ὁ Κριτόβουλος, οἰκονόμου ἀγαθοῦ εἶναι εὖ οἰκεῖν τὸν
3 ἑαυτοῦ οἶκον. Ἦ καὶ τὸν ἄλλου δὲ οἶκον, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ ἐπιτρέποι τις αὐτῷ, οὐκ ἂν δύναιτο, εἰ βούλοιτο, εὖ οἰκεῖν, ὥσπερ καὶ τὸν ἑαυτοῦ; Ὁ μὲν γὰρ τεκτονικὴν ἐπιστάμενος, ὁμοίως ἂν καὶ ἄλλῳ δύναιτο ἐργάζεσθαι ὅ τι περ καὶ ἑαυτῷ, καὶ ὁ οἰκονομικός γ' ἂν ὡσαύτως.
4 Ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες. Ἔστιν ἄρα, ἔφη ὁ Σωκράτης, τὴν τέχνην ταύτην ἐπισταμένῳ, καὶ εἰ μὴ αὐτὸς τύχοι χρήματα ἔχων, τὸν ἄλλου οἶκον οἰκονομοῦντα, ὥσπερ καὶ οἰκοδομοῦντα, μισθοφορεῖν; Νὴ Δία· καὶ πολύν γε μισθὸν, ἔφη ὁ Κριτόβουλος, φέροιτ' ἂν, εἰ δύναιτο οἶκον παραλαβὼν τελεῖν τε ὅσα δεῖ, καὶ περιουσίαν ποιῶν
5 αὔξειν τὸν οἶκον. Οἶκος δὲ δὴ τί δοκεῖ ἡμῖν εἶναι; Ἆρα ὅπερ οἰκία, ἢ καὶ ὅσα τῆς οἰκίας ἔξω τις ἐκέκτητο, πάντα τοῦ οἴκου ταῦτα ἐστίν; Ἔμοιγ' οὖν, ἔφη ὁ Κριτόβουλος,

2. δυναίμεθ' ἂν] Edd. vett. Cod. Guelf. Lipſ. lectionem δυνάμεθ' correxit Caſtalio et Steph. Deinde δοκεῖ οὖν Pariſ. A.

3. ἢ καὶ τὸν ἄλλου δὲ] Difficultatem facit primo loco ἢ καὶ affirmativum ſubjuncta ſtatim negatione οὐκ ἂν δύναιτο; deinde particula δέ. Si vera eſt vulgata, ſic ſupplenda videtur: ἢ καὶ τὸν μὲν ἑαυτοῦ οἶκον εὖ οἰκεῖν δύναιτο, τὸν ἄλλου δὲ οἶκον—οὐκ ἂν δύναιτο—εὖ οἰκεῖν. Deinde alterum illud membrum καὶ ὁ οἰκονομικός γ' ἂν ὡσαύτως abruptum pendet, et vitioſum videtur, quanquam Zeune ſuppleat ὁμοίως ἂν καὶ ἄλλῳ δύναιτο ἐργάζεσθαι ὅ τι περ καὶ ἑαυτῷ. Quæ ipſa repetitio verborum iſtorum eſſet ineptiſſima. Potius Xenophontis erat dicere καὶ ὁ οἰκονομικός γ' ἂν ὡσαύτως δύναιτο τὸν ἄλλου οἶκον εὖ οἰκεῖν ὥσπερ καὶ τὸν ἑαυτοῦ. Sed dura eſt ellipſis, præſertim interrogatione negativæ ſubjecta altera affirmativa de eadem quidem re. In libris ſcriptis nullum diverſitatis eſt veſtigium, niſi quod articulus ὁ ante οἰκονομικὸς in edd. vett. ut in Guelf. Pariſ. A. et Lipſ. eſt omiſſus. Mihi igitur verba ἢ καὶ ab initio periodi removenda et ad finem ante καὶ ὁ οἰκονομικὸς transferenda videntur ſic: καὶ ἑαυτῷ· ἢ καὶ ὁ οἰκονομικός γ' ἂν ὡσαύτως—deinde ſupplebo: καὶ τὸν ἄλλου δύναιτ' οἶκον εὖ οἰκεῖν ὥσπερ τὸν ἑαυτοῦ;

4. φέροιτ' ἂν] Lipſ. liber φέρειν τ' dat. Pariſ. A. C. D. φέρει, ſed in A. φέροι correctum.

5. Οἶκος δὲ δὴ τί] Sic Guelf. Lipſ. Villoiſ. et Pariſ. A. C. Vulgo δὴ abeſt. δοκεῖν Pariſ. C. Deinde ordinem verborum ex Guelf. mutavi vulgarem hunc ἢ καὶ ὅσα τις ἔξω τῆς οἰκίας ἐκέκ. in Guelf. καὶ manus ſecunda addidit.

δοκεῖ, καὶ εἰ μηδ' ἐν τῇ αὐτῇ πόλει εἴη τῷ κεκτημένῳ,
πάντα τοῦ οἴκου εἶναι ὅσα τις κέκτηται. Οὐκοῦν καὶ 6
ἐχθροὺς κέκτηνταί τινες; Νὴ Δία, καὶ πολλούς γε
ἔνιοι. Ἦ καὶ κτήματα αὐτῶν φήσομεν εἶναι τοὺς
ἐχθρούς; Γελοῖον μέν τ' ἂν εἴη, ἔφη ὁ Κριτόβουλος, εἰ ὁ
τοὺς ἐχθροὺς αὔξων προσέτι καὶ μισθὸν τούτου φέροιτο.
Ὅτι τοι ἡμῖν ἐδόκει οἶκος ἀνδρὸς εἶναι ὅπερ κτῆσις. Νὴ 7
Δί', ἔφη ὁ Κριτόβουλος, ὅ τι γέ τις ἀγαθὸν κέκτηται·
οὐ μὰ Δί', οὐκ, εἴ τι κακὸν, τοῦτο κτῆμα ἐγὼ καλῶ.
Σὺ δ' ἔοικας τὰ ἑκάστῳ ὠφέλιμα, κτήματα καλεῖν.
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη· τὰ δέ γε βλάπτοντα ζημίαν ἔγωγε
νομίζω μᾶλλον ἢ χρήματα. Κἂν ἄρα γέ τις, ἵππον 8
πριάμενος, μὴ ἐπίστηται αὐτῷ χρῆσθαι, ἀλλὰ κατα-
πίπτων ἀπ' αὐτοῦ κακὰ λαμβάνῃ, οὐ χρήματα αὐτῷ
ἐστιν ὁ ἵππος; Οὐκ, εἴπερ τὰ χρήματά γ' ἐστὶν ἀγα-

6. κτήματα] Lipfienfis ita collocat verba: κτήματα φήσομεν αὐτῶν εἶναι.

εἴη] Verbum omifit Parif. A. In Guelf. manus fecunda εἴη addidit. Deinde εἰς τοὺς ἐχθροὺς Parif. C. D. fed in C. figma damnatur.

φέροιτο] Vulgatum φέροι monente Zeunio correxit Weifke.

7. Ὅτι τοι] Elliptice dictum cum Zeunio Weifke interpretatur: *Equidem fic putabam, ideo quod nobis videbatur* etc. Contra Wyttenbach ad Plutarchum de S. N. Vind. p. 89. corrigi voluit οὔτι τοι, *annon*. Mihi etiam vulgata fcriptura vitium contraxiffe videtur. Deinde ὅπερ καὶ κτῆσις Parif. D. poftea ὅτι γε τόσον Parif. C. ὅτι γε τοι D.

τοῦτο κτῆμα] Hunc ordinem verborum auribus gratiorem dedit Guelf. Lipf. Parif. A. C. D. vulgo κτῆμα antecedit. τοῦτο τὸ καλῶ margo Villoif.

Σὺ δ' ἔοικας] Suprafcriptum in libro Lipfienfi δὲ addidi.

νομίζω μᾶλλον] Hunc ordinem verborum ex Guelf. Parif. A. C. D. Lipf. fecutus erat Zeune, antiquum μᾶλλον νομίζω reduxit Weifke. Mihi vero prius γε difplicet, et delendum videbatur: nunc video alterum in Parif. C. D. omitti. Ceterum ludit Socrates ambiguitate vocabulorum κτήματα et χρήματα, quæ hac quidem in difputatione idem fere valere dici poffunt, et ordinem argumentationis veritatemque non pervertunt. Alibi tamen infignis eft eorum diverfitas. Ifocrates Apolloniates in Or. ad Demonicum: Πειρῶ τὸν πλοῦτον χρήματα καὶ κτήματα κατασκευάζειν· ἔστι δὲ χρήματα μὲν τοῖς ἀπολαύειν ἐπισταμένοις, κτήματα δὲ τοῖς κτᾶσθαι δυναμένοις. Ita enim Augerius ex 4. Codd. recte fcripfit pro vulgato χρῆσθαι, quod mirum in modum interpretatur nuperus Editor Halenfis p. 9. iterumque in Addendis p. 60.

8. ἐπίστηται] Sic Zeune vulgatum ἐπίσταιτο correxit, quod in Guelf. fupra fcripturam ἐπίσταται (quæ etiam in Lipf. eft) manus fecunda addidit. Parif. D. ἐπίστατο. Deinde τῷ αὐτῷ Guelf.

χρήματά γ' ἐστὶν] Ex Lipf. libro γε cum Weifkio inferui.

θόν. Οὐδ᾽ ἄρα γε ἡ γῆ ἀνθρώπῳ ἐστὶ χρήματα, ὅστις
οὕτως ἐργάζεται αὐτὴν ὥστε ζημιοῦσθαι ἐργαζόμενος.
Οὐδὲ ἡ γῆ μέντοι χρήματά ἐστιν, εἴπερ, ἀντὶ τοῦ τρέφειν,
9 πεινῆν παρασκευάζει. Οὐκοῦν καὶ τὰ πρόβατα ὡσαύ-
τως, εἴτις διὰ τὸ μὴ ἐπίστασθαι προβάτοις χρῆσθαι
ζημιοῖτο, οὐδὲ τὰ πρόβατα χρήματα τούτῳ εἴη ἄν;
Οὔκουν ἔμοιγε δοκεῖ. Σὺ ἄρα, ὡς ἔοικε, τὰ μὲν ὠφε-
λοῦντα χρήματα ἡγῇ, τὰ δὲ βλάπτοντα οὐ χρήματα.
10 Οὕτως. Ταὐτὰ ἄρα ὄντα, τῷ μὲν ἐπισταμένῳ χρῆσθαι
αὐτῶν ἑκάστοις χρήματά ἐστι, τῷ δὲ μὴ ἐπισταμένῳ οὐ
χρήματα· ὥσπέρ γε αὐλοὶ τῷ μὲν ἐπισταμένῳ ἀξίως
λόγου αὐλεῖν χρήματά εἰσι, τῷ δὲ μὴ ἐπισταμένῳ οὐδὲν
μᾶλλον ἢ ἄχρηστοι λίθοι, εἰ μὴ ἀποδιδοῖτό γε αὐτούς.
11 Τοῦτ᾽ αὐτὸ φαίνεται ἡμῖν, ἀποδιδομένοις μὲν οἱ αὐλοὶ
χρήματα, μὴ ἀποδιδομένοις δὲ, ἀλλὰ κεκτημένοις, οὔ,
τοῖς μὴ ἐπισταμένοις αὐτοῖς χρῆσθαι. Καὶ ὁμολογου-
μένως γε, ὦ Σώκρατες, ὁ λόγος ἡμῖν χωρεῖ, ἐπείπερ εἴ-
ρηται τὰ ὠφελοῦντα χρήματα εἶναι. Μὴ πωλούμενοι
μὲν γὰρ οὐ χρήματά εἰσιν οἱ αὐλοί· (οὐδὲν γὰρ χρήσιμοί
12 εἰσι) πωλούμενοι δὲ χρήματα. Πρὸς ταῦτα δ᾽ ὁ Σω-
κράτης εἶπεν, ἢν ἐπίστηταί γε πωλεῖν. Εἰ δὲ πωλοίη αὖ
πρὸς τοῦτον, ὃς μὴ ἐπίστηται χρῆσθαι, οὐδὲ πωλούμενοι
εἰσὶ χρήματα, κατά γε τὸν σὸν λόγον. Λέγειν ἔοικας,

ὅστις] In Guelf. a prima manu fuit ὥστις ſcriptum.

μέντοι χρήματά] Lipſ. Pariſ. A. C. D. Guelf. χρῆμα dant, ſed Guelf. τα ſupraſcriptum addit.

9. τὰ μὲν ὠφ.] Male Juntina articulum omiſit.

Οὕτως] Guelf. a prima manu οὕτω ſcriptum habet.

10. ἢ ἄχρηστοι λίθοι] Guelf. ἢ οἱ ἄχρηστοι λ. quo articulo addito, cauſa ſuſpicionis Zeunianæ concidit, fuiſſe tibias unquam ex marmore aut lapide factas. Deinde Pariſ. A. male dat εἰ μὲν ἀποδ.

11. Τοῦτ᾽ αὐτὸ] Sic probante Weiſkio ſcripſi pro τοῦτ᾽ αὖ. Hoc ipſum conſequitur ex iis, quæ antea diſputavimus.

οὔ, τοῖς μὴ] Juntina μὴ omiſit. Mihi vero præterea τοῖς γε μὴ ſcribendum videtur.

μὲν γὰρ] Pariſ. D. μὲν omittit, deinde οὐδὲ γὰρ Pariſ. B.

12. ἢν ἐπίστηταί] Lipſ. ἐπίσταται. Intellige τὶς. Deinde μὴ ἐπιστῆται Lipſ.

ὦ Σώκρατες, ὅτι οὐδὲ τὸ ἀργύριόν ἐστι χρήματα, εἰ μήτις
ἐπίσταιτο χρῆσθαι αὐτῷ. Καὶ σὺ δέ μοι δοκεῖς οὕτω 13
συνομολογεῖν, ἀφ' ὧν τις ὠφελεῖσθαι δύναται, χρήματα
εἶναι. Εἰ γοῦν τις χρῷτο τῷ ἀργυρίῳ, ὥστε πριάμενος
οἷον ἑταίραν, διὰ ταύτην κάκιον μὲν τὸ σῶμα ἔχοι, κάκιον
δὲ τὴν ψυχὴν, κάκιον δὲ τὸν οἶκον, πῶς ἂν ἔτι τὸ ἀργύ-
ριον αὐτῷ ὠφέλιμον εἴη; Οὐδαμῶς· εἰ μή περ γε καὶ
τὸν ὑοσκύαμον καλούμενον χρήματα εἶναι φήσομεν, ὑφ'
οὗ οἱ φαγόντες αὐτὸν παραπλῆγες γίνονται. Τὸ μὲν δὴ 14
ἀργύριον, εἰ μήτις ἐπίσταιτο αὐτῷ χρῆσθαι, οὕτω πόῤῥω
ἀπωθείσθω, ὦ Κριτόβουλε, ὥστε μηδὲ χρήματα εἶναι.
Οἱ δὲ φίλοι, ἤν τις ἐπίστηται αὐτοῖς χρῆσθαι, ὥστε
ὠφελεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν, τί φήσομεν αὐτοὺς εἶναι; Χρή-
ματα, νὴ Δί', ἔφη ὁ Κριτόβουλος, καὶ πολύ γε μᾶλλον
ἢ τοὺς βοῦς, ἢν ὠφελιμώτεροί γε ὦσι τῶν βοῶν. Καὶ οἱ 15
ἐχθροὶ ἄρα, κατά γε τὸν σὸν λόγον, χρήματά εἰσι τῷ
δυναμένῳ ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὠφελεῖσθαι. Ἔμοιγ' οὖν
δοκεῖ. Οἰκονόμου ἄρα ἐστὶν ἀγαθοῦ καὶ τοῖς ἐχθροῖς
ἐπίστασθαι χρῆσθαι, ὥστε ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν.
Ἰσχυρότατά γε. Καὶ γὰρ δὴ ὁρᾷς, ἔφη, ὦ Κριτό-
βουλε, ὅσοι μὲν δὴ οἶκοι ἰδιωτῶν εἰσὶν ηὐξημένοι ἀπὸ
πολέμου, ὅσοι δὲ τυράννων. Ἀλλὰ γὰρ τὰ μὲν καλῶς 16

ἐπίσταιτο] Edd. vett. ἐπίστητο, Guelf. Lipſ. Pariſ. A. B. C. D. Caſtal. ἐπιστῆται. Optativum dedit Stephanus.

13. εἰ μή περ γε] Juntina cum Pariſ. B. omittit μὴ, Aldina περ, Pariſ. D. γε. In Guelf. varietas εἴ περ γε in margine annotatur. εἰ μὴ περὶ margo Villoiſ. Cf. cap. vii. ſect. 17. Deinde ὑοσκίαμον edd. vett. υἱοσκύαμον Lipſ.

αὐτὸν] Pronomen cum Guelf. addit Stephanus. αὐτοὶ Pariſ. A. D. αὐτὸ C.

14. μὲν δὴ] Pariſ. B. μέντοι.

τις ἐπίστηται] Edd. vett. ἐπίσταιτο, quod in Guelf. ſupraſcriptum eſt. Poſtea ὠφελιμώτερον Pariſ. C. dat.

15. ἐχθροὶ] Lipſ. et Guelf. ἐχθροί γε dant cum margine Villoiſ. et Pariſ. A. C. D. ſed altero loco D. omiſit γε.

ἐστὶν ἀγαθοῦ] Hunc ipſum locum laudavit et copioſa diſputatione explicuit Plutarchus.

δὴ ὁρᾷς] Pariſ. A. δὴ omiſit. Deinde ὅσοι μέντοι οἶκοι Pariſ. B. ηὐξημένοι εἰσὶν A. C. D.

ὅσοι δὲ τυράννων] Vulgatum ὅσοι δὲ ἀπὸ τυραννιῶν ſic correxit Weiſke. Scripturam τυράννων probavit Camerarius et e margine Steph. recepit Bach. At ſic τύραννοι in numero ini-

ἔμοιγε δοκεῖ λέγεσθαι, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Κριτόβουλος· ἐκεῖνο δ' ἡμῖν τί φαίνεται, ὁπόταν ὁρῶμέν τινας ἐπιστήμας μὲν ἔχοντας καὶ ἀφορμὰς, ἀφ' ὧν δύνανται ἐργαζόμενοι αὔξειν τοὺς οἴκους, αἰσθανόμεθα δὲ αὐτοὺς ταῦτα μὴ θέλοντας ποιεῖν, καὶ διὰ τοῦτο ὁρῶμεν ἀνωφελεῖς οὔσας αὐτοῖς τὰς ἐπιστήμας; Ἄλλο τι ἢ τούτοις αὖ οὔτε
17 αἱ ἐπιστῆμαι χρήματά εἰσιν οὔτε τὰ κτήματα; Περὶ δούλων μοι, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐπιχειρεῖς, ὦ Κριτόβουλε, διαλέγεσθαι; Οὐ μὰ Δί', ἔφη, οὐκ ἔγωγε· ἀλλὰ καὶ πάνυ εὐπατριδῶν δοκούντων γε ἐνίων εἶναι, οὓς ἐγὼ ὁρῶ τοὺς μὲν καὶ πολεμικὰς, τοὺς δὲ καὶ εἰρηνικὰς ἐπιστήμας ἔχοντας, ταύτας δὲ οὐκ ἐθέλοντας ἐργάζεσθαι, ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, δι' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι δεσπότας οὐκ ἔχοιεν.
18 Καὶ πῶς ἂν, ἔφη ὁ Σωκράτης, δεσπότας οὐκ ἔχοιεν, εἰ εὐχόμενοι εὐδαιμονεῖν, καὶ ποιεῖν βουλόμενοι ἀφ' ὧν ἔχοιεν ἀγαθὰ, ἔπειτα κωλύονται ποιεῖν ταῦτα ὑπὸ τῶν ἀρχόντων; Καὶ τίνες δὴ οὗτοι εἰσὶν, ἔφη ὁ Κριτόβουλος, οἳ
19 ἀφανεῖς ὄντες ἄρχουσιν αὐτῶν; Ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη ὁ Σωκράτης, οὐκ ἀφανεῖς εἰσιν, ἀλλὰ καὶ πάνυ φανεροί.

micorum generatim habentur, qui quidem δήμῳ tantum invisi fuerunt et damno potius. ἀπὸ τυραννιῶν prætulit Zeune, quæ est lectio Codd. Strebæi, Lipf. Guelf. Parif. A. B. C. In D. τυραννιῶν est a correctoris manu. Sed recte monet Weiske Xenophonteum esse τυραννίδων. Deinde manifestum est verba ὅσοι μὲν οἶκοι ἰδιωτῶν flagitare aliquod nomen, quod ἰδιώταις opponatur. Quod nisi significare voluisset scriptor, simpliciter ὅσοι μὲν οἶκοι ηὐξημένοι εἰσὶν ἀπὸ πολέμου dixisset. Ceterum numerosior erat oratio, si ὅσοι δὲ καὶ τυράννων scriptum esset.

16. ἔμοιγε] Guelf. γε a secunda manu additum habet. Edd. vett. paulo ante γὰρ omittunt cum Parif. B. D.

τὰ κτήματα] Articulum ex Guelf. marg. Villoif. et Parif. A. addidit Zeune. Sunt quæ antea ἀφορμαὶ dicebantur.

17. γε ἐνίων] Guelf. Lipf. ἐνίων γε. Parif. A. C. D. εὐπ. ἐνίων γε δοκούντων εἶναι dant. Ante πολεμικὰς Juntina copulam rectius omittere videtur cum Parif. B. Sequens ταύτας omittit Parif. C.

ἔχοιεν] Tempus insolens mihi videtur in hoc loco, a librariis forte huc ex sequentibus translatum. ὅτι omisit Parif. A.

18. εἰ εὐχόμενοι] Parif. C. οἱ εὐχόμ. quod placere potest lectori.

οὗτοι εἰσὶν, ἔφη] Ita cum Guelf. Lipf. Parif. A. scripsi præeunte Weiskio, cum vulgo esset δὴ, ἔφη, εἰσὶν οὗτοι, ὁ Κρ. Parif. A. C. D. καὶ τίνες δή εἰσιν οὗτοι.

καὶ ὅτι πονηρότατοί γε εἰσὶν, οὐδέ σε λανθάνουσιν, εἴπερ
πονηρίαν γε νομίζεις ἀργίαν τ' εἶναι καὶ μαλακίαν ψυ-
χῆς καὶ ἀμέλειαν. Καὶ ἄλλαι δ' εἰσὶν ἀπατηλαί τινες 20
δέσποιναι προσποιούμεναι ἡδοναὶ εἶναι, κυβεῖαί τε καὶ
ἀνωφελεῖς ἀνθρώπων ὁμιλίαι, αἳ προϊόντος τοῦ χρόνου
καὶ αὐτοῖς τοῖς ἐξαπατηθεῖσι καταφανεῖς γίγνονται,
ὅτι λῦπαι ἄρα ἦσαν ἡδοναῖς περιπεπεμμέναι, αἳ διακω-
λύουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὠφελίμων ἔργων κρατοῦσαι.
Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐργάζεσθαι μὲν οὐ 21
κωλύονται ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ καὶ πάνυ σφοδρῶς πρὸς τὸ
ἐργάζεσθαι ἔχουσι καὶ μηχανᾶσθαι προσόδους· ὅμως
δὲ καὶ τοὺς οἴκους κατατρίβουσι, καὶ ἀμηχανίᾳ συνέ-
χονται. Δοῦλοι γάρ εἰσι καὶ οὗτοι, ἔφη ὁ Σωκράτης, 22
καὶ πάνυ γε χαλεπῶν δεσποινῶν, οἱ μὲν λιχνειῶν, οἱ δὲ
λαγνειῶν, οἱ δὲ οἰνοφλυγιῶν, οἱ δὲ φιλοτιμιῶν τινων μω-
ρῶν καὶ δαπανηρῶν, ἃ οὕτω χαλεπῶς ἄρχει τῶν ἀνθρώ-
πων, ὧν ἂν ἐπικρατήσωσιν, ὥσθ', ἕως μὲν ἂν ὁρῶσιν

19. εἴπερ πονηρίαν γε] Weiſke πονηράν γε ſcribendum cenſet, cui aſſentior. Paullo ante πονηροί γε ἦσαν margo Villoiſ.

20. γίγνονται] Guelf. Pariſ. A. C. D. γίνονται. Deinde ἦσαν idem cum Lipſ. et Steph. Edd. vett. εἰσὶν dant.

περιπεπεμμέναι] Ita Codd. Pariſ. C. D. Lipſ. et Guelf. Vulgatum ante Weiſkium περιπεπλεγμέναι in Guelf. ſupraſcriptum eſt, quod annotare omiſit Zeune. Pariſ. B. περιπλεγμέναι, A. πεπεμμέναι dat.

21. ὦ Σώκρατες] Hoc pro vulgato ὁ Σωκράτης ex Codd. Strebæi, Camerarii, Guelf. marg. Villoiſ. et Lipſ. dedit Zeune.

πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι] Pæne recepiſſem τῷ ex Aldina, Juntina et Lipſ. libro in locum τὸ vulgati, veluti pro προσέχουσι dictum. Aliter eſt in libro de Venatione x. 11. ἐὰν—ἐπανιεὶς (aper) ἔχῃ πρὸς τὸν προσιόντα i. e. ſe convertat adverſus accedentem. Apud Thucydidem tamen v. 73. eſt ἔχειν γνώμην πρὸς τὸ ἐπικεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις, et in Platonis Gorgia ſect. 60. πρὸς τοῦτο ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχων. ſed exemplum quæro, ubi nomen abſit. Sed retinuit me locus ſimillimus cap. xii. 16. καὶ πρὸς τὸ φιλοκερδεῖς εἶναι μετρίως ἔχουσιν. ubi vulgatum τῷ cum Stephano correxit Zeune ex Guelf. Si προσέχουσι locum haberet hic, tum σφόδρα dictum oportebat, non σφοδρῶς.

ἀμηχανίᾳ] Guelf. Pariſ. A. C. D. ἀμηχανίαις, Lipſ. ἀμηχανίας. Pariſ. A. κατατρίβονται dat.

22. δεσποτῶν] Cum Weiſkio δεσποινῶν ſcribere ſum auſus ex ſect. 23. et cap. ii. ſect. 1. Ciceronis *voluptates, blandiſſimæ dominæ*, Offic. ii. 11. comparat Weiſke.

οἰνοφλυγιῶν] Edd. vett. οἰνοφλαγιῶν, in Guelf. οἰνοφλεγιῶν ſupraſcriptum eſt.

ὁρῶσιν] Pariſ. A. ὁρῶντας. C. omittit ἄν.

ἡβῶντας αὐτοὺς καὶ δυναμένους ἐργάζεσθαι, ἀναγκά-
ζουσι φέρειν, ἃ ἂν αὐτοὶ ἐργάσωνται, καὶ τελεῖν εἰς τὰς
αὐτῶν ἐπιθυμίας· ἐπειδὰν δὲ αὐτοὺς ἀδυνάτους αἴσθων-
ται ὄντας ἐργάζεσθαι διὰ τὸ γῆρας, ἀπολείπουσι τούτους
κακῶς γηράσκειν, ἄλλοις δ' αὖ πειρῶνται δούλοις χρῆ-
23 σθαι. Ἀλλὰ δεῖ, ὦ Κριτόβουλε, πρὸς ταύτας οὐχ ἧσ-
σον διαμάχεσθαι περὶ τῆς ἐλευθερίας, ἢ πρὸς τοὺς σὺν
ὅπλοις πειρωμένους καταδουλοῦσθαι. Πολέμιοι μὲν οὖν
ἤδη ὅταν καλοὶ κἀγαθοὶ ὄντες καταδουλώσωνταί τινας,
πολλοὺς δὴ βελτίους ἠνάγκασαν εἶναι σωφρονίσαντες,
καὶ ῥᾷον βιοτεύειν τὸν λοιπὸν χρόνον ἐποίησαν· αἱ δὲ τοι-
αῦται δέσποιναι αἰκιζόμεναι τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων
καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τοὺς οἴκους οὔποτε λήγουσιν, ἔστ' ἂν
ἄρχωσιν αὐτῶν.

CAPUT II.

Ὁ οὖν Κριτόβουλος ἐκ τούτων ὧδέ πως εἶπεν· ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν τοιούτων ἀρκούντως πάνυ μοι δοκῶ τὰ λεγόμενα ὑπὸ σοῦ ἀκηκοέναι· αὐτὸς δ' ἐμαυτὸν ἐξετάζων δοκῶ μοι εὑρίσκειν ἐπιεικῶς τῶν τοιούτων ἐγκρατῆ ὄντα, ὥστ' εἴ μοι συμβουλεύοις ὅ τι ἂν ποιῶν αὔξοιμι τὸν οἶκον, οὐκ ἄν μοι δοκῶ ὑπό γε τούτων, ὧν σὺ δεσποινῶν καλεῖς, κωλύεσθαι· ἀλλὰ θαῤῥῶν συμβούλευε ὅ τι ἔχεις ἀγαθόν· ἢ κατέγνωκας ἡμῶν, ὦ Σώκρατες, ἱκανῶς πλου-

φέρειν] Parif. A. φανερὸν—ἐργάζονται.

23. πρὸς ταύτας] Pro vulgato ταῦτα fcribere aufus fum. Sunt ἐπιθυμίαι, quas antea δεσπότας vel δεσποίνας vocaverat.

Πολέμιοι μὲν οὖν] Guelf. Lipf. πολέμιοι γοῦν.

σωφρονίσαντες] Cum Stephano prætuli vulgato σωφρονήσαντας.

τὸν λοιπὸν] In his verbis definit Codex Parif. B.

καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τοὺς οἴκους] In his concinnitatem Xenophonteam equidem defidero. Debebat enim fequi καὶ λυμαινόμεναι τὰς ψυχὰς, καὶ κατατρίβουσαι τοὺς οἴκους. Nec fatis commode verbum αἰκιζόμεναι copulatur cum οἴκους.

Cap. II. ὅ τι ἔχεις] Male Parif. A. ἔχοις exhibet fcriptum. Paulo antea Parif. C. D. πάνυ μοι δοκοῦν, et C. συμβουλεύεις dant, καλεῖς omittit C.

τεῖν, καὶ οὐδὲν δοκοῦμέν σοι προσδεῖσθαι χρημάτων;
Οὔκουν ἔγωγ', ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ καὶ περὶ ἐμοῦ λέγεις, 2
οὐδέν μοι δοκῶ προσδεῖσθαι χρημάτων, ἀλλ' ἱκανῶς
πλουτεῖν· σὺ μέντοι γε, ὦ Κριτόβουλε, πάνυ μοι δοκεῖς
πένεσθαι, καὶ, ναὶ μὰ Δί', ἔστιν ὅτε καὶ πάνυ οἰκτείρω
σε ἐγώ. καὶ ὁ Κριτόβουλος γελάσας εἶπε· Καὶ πόσον 3
ἂν πρὸς τῶν θεῶν οἴει, ὦ Σώκρατες, ἔφη, εὑρεῖν τὰ σὰ
κτήματα πωλούμενα; Πόσον δὲ τὰ ἐμά; Ἐγὼ μὲν οἶ-
μαι, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ ἀγαθοῦ ὠνητοῦ ἐπιτύχοιμι, εὑ-
ρεῖν ἄν μοι σὺν τῇ οἰκίᾳ καὶ τὰ ὄντα πάντα πάνυ ῥᾳδίως
πέντε μνᾶς· τὰ μέντοι σὰ ἀκριβῶς οἶδα ὅτι πλέον ἂν
εὕροι ἢ ἑκατονταπλασίονα τούτου. Κᾆτα οὕτως ἐγνω- 4
κὼς, σὺ μὲν οὐχ ἡγῇ προσδεῖσθαι χρημάτων, ἐμὲ δὲ
οἰκτείρεις ἐπὶ τῇ πενίᾳ; Τὰ μὲν γὰρ ἐμὰ, ἔφη, ἱκανά
ἐστιν ἐμοὶ παρέχειν τὰ [ἐμοὶ] ἀρκοῦντα· εἰς δὲ τὸ σὸν
σχῆμα, ὃ σὺ περιβέβλησαι, καὶ τὴν σὴν δόξαν, οὐδ' εἰ
τρὶς ὅσα νῦν κέκτησαι προσγένοιτό σοι, οὐδ' ὣς ἂν ἱκανά
μοι δοκεῖ εἶναί σοι. Πῶς δὴ τοῦτ'; ἔφη ὁ Κριτόβουλος.
Ἀπεφήνατο ὁ Σωκράτης, ὅτι πρῶτον μὲν ὁρῶ σοι ἀνάγκην 5
οὖσαν θύειν πολλά τε καὶ μεγάλα, ἢ οὔτε θεοὺς οὔτε

2. μέντοι γε] Junt. Ald. μέντοι μοι. Contra γε omittunt Castal. Guelf. Lips. Paris. A. C. D.

3. πόσον] Vitium Stephani edd. est πόσου; deinde ἔφη, ὦ Σώκρατες, dat Guelf. Paulo post πόσων Guelf.

ἔφη ὁ Σωκράτης] Male Lips. Codex ἔφη ὦ Σώκρατες cum Paris. A. C. D. Verba εὑρεῖν ἄν μοι omisit Paris. C.

σὺν τῇ οἰκίᾳ καὶ] Copulam abesse malebat Weiske. Mihi usus Platonicus et Xenophonteus flagitare eam videbatur. Similis est formula παιδικοῖς δὲ ἐραστὴς πρὸς τῷ βλαβερῷ καὶ εἰς τὸ συνημερεύειν πάντων ἀηδέστατον in Platonis Phædro sect. 37. p. 230. ed. Heindorfii; cf. Charmidem sect. 36. p. 98.

πάντα] Omittunt edd. vett. De fortunis Socratis memorabilis est locus in Apologia Libanii tom. iii. p. 7. ed. Reiskii: ὀγδοήκοντα μνᾶς αὐτῷ τοῦ πατρὸς, ἡνίκα ἐτελεύτα, παραδόντος, καὶ ταύτας ἡλικιωτοῦ τινος ἐπ' ἐργασίᾳ λαβόντος, ἔπειτα περὶ τὴν ἐργασίαν ἀτυχήσαντος, σιγῇ τὸ συμβὰν ἤνεγκε Σωκράτης. Plutarchus in Aristide cap. i. καὶ γὰρ Σωκράτει φησὶ (Demetrius Phalereus) οὐ μόνον γῆν οἰκείαν ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ μνᾶς ἑβδομήκοντα τοκιζομένας ὑπὸ Κρίτωνος. unde Libanio lux affulget. Crito videtur esse Socratis ille discipulus, Critobuli pater.

4. τὰ ἐμοὶ ἀρκοῦντα] Liber Lips. recte ἐμοὶ omittere videtur. ἱκανά ἐστιν τὰ ἐμοὶ Paris. A.

οὐδ' ὣς ἂν] Male ἂν omittunt edd. vett.

5. ἢ οὔτε θεοὺς] Sic cum Stephano

ἀνθρώπους οἶμαί σε ἂν ἀνασχέσθαι· ἔπειτα ξένους
προσήκει σοι πολλοὺς δέχεσθαι, καὶ τούτους μεγαλο-
πρεπῶς· ἔπειτα δὲ πολίτας δειπνίζειν καὶ εὖ ποιεῖν, ἢ
6 ἔρημον συμμάχων εἶναι. Ἔτι δὲ καὶ τὴν πόλιν αἰσθά-
νομαι τὰ μὲν ἤδη σοι προστάττουσαν μεγάλα τελεῖν, ἱπ-
ποτροφίας τε καὶ χορηγίας, καὶ γυμνασιαρχίας, καὶ
προστατείας· ἢν δὲ δὴ πόλεμος γένηται, οἶδ' ὅτι καὶ
τριηραρχίας μισθοὺς καὶ εἰσφορὰς τοσαύτας σοι προσ-
τάξουσιν, ὅσας σὺ οὐ ῥᾳδίως ὑποίσεις. Ὅπου δ' ἂν ἐν-
δεῶς δόξῃς τι τούτων ποιεῖν, οἶδ' ὅτι σε τιμωρήσονται Ἀ-
θηναῖοι οὐδὲν ἧττον ἢ εἰ τὰ αὑτῶν λάβοιεν κλέπτοντα.
7 Πρὸς δὲ τούτοις ὁρῶ σε οἰόμενον πλουτεῖν, καὶ ἀμελῶς
μὲν ἔχοντα πρὸς τὸ μηχανᾶσθαι χρήματα, παιδικοῖς δὲ
πράγμασι προσέχοντα τὸν νοῦν, ὥσπερ ἐξόν σοι. Ὧν
ἕνεκα οἰκτείρω σε, μή τι ἀνήκεστον κακὸν πάθῃς, καὶ
8 εἰς πολλὴν ἀπορίαν καταστῇς. Καὶ ἐμοὶ μέν, εἴτι καὶ
προσδεηθείην, οἶδ' ὅτι καὶ σὺ γινώσκεις, ὡς εἰσίν, οἳ καὶ
ἐπαρκέσειαν, ὥστε πάνυ μικρὰ πορίσαντες, κατακλύ-

Camerarius. Edd. vett. Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. ἢ ὅσους.

εὖ ποιεῖν] Ad ἐράνους recte refert Zeune.

6. προστατείας] Patrocinia μετοίκων recte interpretatur Zeune comparato Polluce viii. 35.

γένηται] Weiſkiana errore operarum γένητο dedit.

τριηραρχίας μισθοὺς] Mercedem remigibus et militibus pendere tunc cogebantur τριήραρχοι, poſtea ipſam navem apparare et inſtruere. Enarravit genera hæc λειτουργιῶν omnia egregie Wolfius in Prolegomenis ad Leptineam. Locus hic eſt memorabilis propter notam temporis, quod ab initio Dialogi definire ſum conatus. Onera enim τριηράρχων pro temporibus variis varia fuerunt.

τὰ αὑτῶν] Pariſ. A. C. D. et Lipſ. τ' αὐτῶν dant. ſed in Pariſ. A. τι αὐτῶν ſupraſcriptum.

7. παιδικοῖς δὲ πράγμασι] Zeune πράγματα defendit contra Leonclavium delentem ita, ut interpretetur delicias, res ludicras, oblectamenta, quibus ditiores ſolent indulgere. Quam ſententiam amplecti oportet, ſi volumus Xenophontem defendere a crimine chronologiæ neglectæ. Critobulus enim νεόγαμος vocatur in Sympoſio cap. ii. 3. quod pertinet ad Olymp. 89. 4. Hic vero Dialogus notas habet, ex quibus eum ad Olymp. 95. 1. referendum eſſe dixi. An dicendum, Critobulum etiam maritum indulſiſſe amoribus puerilibus? Maritum vero non ita recentem nec ſatis officiorum memorem arguunt, quæ legimus infra cap. iii. ſect. 12.

ἐξόν] Male Pariſ. A. ἐξῆν, ſupraſcripto ἐξοῖ.

8. εἴτι καὶ] Pariſ. C. D. καὶ omittunt.

κατακλύσειαν] Vulgatum κατακλύσαιεν, in Guelf. ſupraſcriptum, ex eo-

σειαν ἂν ἀφθονίᾳ τὴν ἐμὴν δίαιταν· οἱ δὲ σοὶ φίλοι,
πολὺ ἀρκοῦντα σοῦ μᾶλλον ἔχοντες τῇ ἑαυτῶν κατα-
σκευῇ, ἢ σὺ τῇ σῇ, ὅμως ὡς παρὰ σοῦ ὠφελησόμενοι
ἀποβλέπουσι. Καὶ ὁ Κριτόβουλος εἶπεν, ἐγὼ τούτοις, ὦ 9
Σώκρατες, οὐκ ἔχω ἀντιλέγειν· ἀλλ᾽ ὥρα σοι προστα-
τεύειν ἐμοῦ, ὅπως μὴ τῷ ὄντι οἰκτρὸς γένωμαι. Ἀκούσας
οὖν ὁ Σωκράτης εἶπε, καὶ οὐ θαυμαστὸν δοκεῖς, ὦ Κρι-
τόβουλε, τοῦτο σαυτῷ ποιεῖν, ὅτι ὀλίγον μὲν πρόσθεν, ὅτε
ἐγὼ ἔφην πλουτεῖν, ἐγέλασας ἐπ᾽ ἐμοὶ ὡς οὐδὲ εἰδότι, ὅ
τι εἴη πλοῦτος, καὶ πρότερον οὐκ ἐπαύσω, πρὶν ἐξήλεγξάς
με καὶ ὁμολογεῖν ἐποίησας, μηδὲ ἑκατοστὸν μέρος τῶν
σῶν κεκτῆσθαι· νῦν δὲ κελεύεις με προστατεύειν σοῦ καὶ
ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ἂν μὴ παντάπασιν ἀληθῶς πένης
γένοιο; Ὁρῶ γάρ σε, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἕν τι πλου- 10
τηρὸν ἔργον ἐπιστάμενον, περιουσίαν ποιεῖν. Τὸν οὖν ἀπ᾽
ὀλίγων περιποιοῦντα ἐλπίζω ἀπὸ πολλῶν γ᾽ ἂν πάνυ
ῥᾳδίως πολλὴν περιουσίαν ποιῆσαι. Οὔκουν μέμνησαι 11
ἀρτίως ἐν τῷ λόγῳ, ὅτε οὐδ᾽ ἀναγρύζειν μοι ἐξουσίαν
ἐποίησας, λέγων ὅτι τῷ μὴ ἐπισταμένῳ ἵπποις χρῆσθαι
οὐκ εἴη χρήματα οἱ ἵπποι, οὐδὲ ἡ γῆ, οὐδὲ τὰ πρόβατα,
οὐδὲ ἀργύριον, οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν ὅτῳ τὶς μὴ ἐπίσταιτο
χρῆσθαι. Εἰσὶ μὲν οὖν αἱ πρόσοδοι ἀπὸ τῶν τοιούτων·

dem Guelf. Lipſ. et Victorio V. L. xxxiii. 19. correxit Zeune. Similis eſt dictio Æſchinis contra Cteſiph. p. 504. τὸ βασιλικὸν χρυσίον ἐπικέκλυκε τὴν δαπάνην αὐτοῦ. Paulo aliter utitur verbo Euripides Troadum verſu 994.

πολὺ ἀρκοῦντα] Guelf. ſupraſcriptum habet πάνυ. male. πολὺ enim pertinet ad μᾶλλον.

ὅμως ὡς] Recte ὡς addendum vidit Stephanus; Weiſke εἰς σὲ ὡς addi voluit; ita vero παρὰ σοῦ ingrate repetitur. Pro ἀποβλέπουσι ſimplex βλέπουσι eſt in Pariſ. A.

9. οἰκτρὸς] Male Guelf. οἰκτρῶς.

ὀλίγον] Margo Steph. cum Guelf. Pariſ. A. C. D. et Lipſ. ὀλίγῳ. Deinde καὶ οὐδὲ εἰδότι Juntina dat; Pariſ. A. ὡς οὐδ᾽ οἶδ᾽ ὅτι, ſed correctum.

με προστατεύειν σοῦ] Guelf. Lipſ. προστ. μὲ σοῦ. Pronomen με omittunt Pariſ. A. C. D.

10. ὀλίγων] Margo Steph. ὀλίγου dat.

11. ὅτε οὐδ᾽] Stephani conjecturam ὅτι ſcribentis recte repudiavit Zeune. Vide dicta ad Hellenica vi. 4, 5. vi. 5, 46. et 47. et Wyttenbach ad Eclogas hiſtoricas p. 366.

οὐδὲν] Guelf. Lipſ. Pariſ. C. D. οὐδὲ ἕν.

ἐμὲ δὲ πῶς τινὶ τούτων οἴει ἂν ἐπιστηθῆναι χρῆσθαι, ᾧ
12 τὴν ἀρχὴν οὐδὲν πώποτ᾽ ἐγένετο τούτων; Ἀλλ᾽ ἐδόκει
ἡμῖν, καὶ εἰ μὴ χρήματά τις τύχοι ἔχων, ὅμως εἶναί τις
ἐπιστήμη οἰκονομίας. Τί οὖν κωλύει καὶ σὲ ἐπίστα-
σθαι; Ὅπερ, νὴ Δία, καὶ αὐλεῖν ἂν κωλύσειεν ἄνθρω-
πον ἐπίστασθαι, εἰ μήτε αὐτὸς πώποτε κτήσαιτο αὐ-
λοὺς, μήτε ἄλλος αὐτῷ παράσχοι ἐν τοῖς αὐτοῦ μανθά-
13 νειν. Οὕτω δὴ καὶ ἐμοὶ ἔχει περὶ τῆς οἰκονομίας. Οὔτε
γὰρ αὐτὸς ὄργανα χρήματα ἐκεκτήμην ὥστε μανθάνειν,
οὔτε ἄλλος πώποτέ μοι παρέσχε τὰ ἑαυτοῦ διοικεῖν,
ἀλλ᾽ ἢ σὺ νυνὶ ἐθέλεις παρέχειν. οἱ δὲ δήπου τὸ πρῶτον
μανθάνοντες κιθαρίζειν καὶ τὰς λύρας λυμαίνονται· καὶ
ἐγὼ δὴ εἰ ἐπιχειρήσαιμι ἐν τῷ σῷ οἴκῳ μανθάνειν οἰκο-
14 νομεῖν, ἴσως ἂν καταλυμηναίμην ἄν σου τὸν οἶκον. Πρὸς
ταῦτα ὁ Κριτόβουλος εἶπε, προθύμως γε, ὦ Σώκρατες,
ἀποφεύγειν μοι πειρᾷ, μηδέν με συνωφελῆσαι εἰς τὸ ῥᾷον
ὑποφέρειν τὰ ἐμοὶ ἀναγκαῖα πράγματα. Οὐ μὰ Δί᾽,
ἔφη ὁ Σωκράτης, οὐκ ἔγωγε, ἀλλ᾽, ὅσα ἔχω, καὶ πάνυ
15 προθύμως ἐξηγήσομαί σοι. Οἶμαι δ᾽ ἄν, καὶ εἰ ἐπὶ
πῦρ ἐλθόντος σου, καὶ μὴ ὄντος παρ᾽ ἐμοὶ, εἰ ἄλλοσε
ἡγησάμην, ὁπόθεν σοι εἴη λαβεῖν, οὐκ ἂν ἐμέμφου μοι.
Καὶ εἰ ὕδωρ παρ᾽ ἐμοῦ αἰτοῦντί σοι αὐτὸς μὴ ἔχων, ἀλ-

ἐπιστηθῆναι] Leonclavius ἐπίστασθαι malebat, forma rariore offenſus.

οὐδὲν] Edd. vett. Pariſ. A. C. D. Guelf. Lipſ. οὐδὲ, Brodæi libri οὐδέ τι, verum dedit Caſt.

12. Οὕτω δὴ] Edd. vett. δὴ omittunt, ſed addit margo etiam Villoiſ.

13. ἐκεκτήμην] Margo Steph. κέκτημαι. male! deinceps οὔτε μανθάνειν Pariſ. C.

νυνὶ] Sic vulgatum νῦν ex Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. correxit Zeune.

καὶ ἐγὼ δὴ] Juntina καὶ ἐγὼ γὰρ.

ἐπιχειρήσαιμι ἐν τῷ σῷ] Hunc verborum ordinem ſervant Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. cum margine Villoiſ. ubi tamen eſt δὲ pro δή. Vulgo ἐπιχ. verbum poſt οἴκῳ inſertum legitur.

14. μηδέν με] Intellige ὥστε μηδὲν, aut ſcribe μηδέ. Inſolens etiam dativus μοι verbo ἀποφεύγειν junctus.

15. ἄν, καὶ εἰ] Geminatum ἂν et εἰ negligentiam obſcuritati medentem ſcriptoris arguit. Sed Pariſ. D. a prima manu οἶμαι γὰρ καὶ εἰ habet: quod probo.

ἡγησάμην] Hoc tempus ex edd. antiquis et libris ſcriptis recte revocavit Zeune. ἡγησαίμην dedit Stephanus, quod eſt in Pariſ. A. C. D. et marg. Villoiſ. Deinde Pariſ. A. εἰ καὶ εἰ ὕδωρ. Margo habet ἢ καὶ εἰ.

λοσε καὶ ἐπὶ τοῦτο ἤγαγον, οἶδ᾽ ὅτι οὐδ᾽ ἂν τοῦτό μοι
ἐμέμφου. Καὶ εἰ βουλομένου μουσικὴν μαθεῖν σου παρ᾽
ἐμοῦ, δείξαιμί σοι πολὺ δεινοτέρους ἐμοῦ περὶ μουσικὴν,
καί σοι χάριν εἰδότας, εἰ ἐθέλοις παρ᾽ αὐτῶν μανθάνειν,
τί ἂν ἔτι μοι ταῦτα ποιοῦντι μέμφοιο; Οὐδὲν ἂν δικαίως
γε, ὦ Σώκρατες. Ἐγὼ τοίνυν σοι δείξω, ὦ Κριτόβουλε, 16
ὅσα νῦν λιπαρεῖς παρ᾽ ἐμοῦ μανθάνειν, πολὺ ἄλλους
ἐμοῦ δεινοτέρους τοὺς περὶ ταῦτα. Ὁμολογῶ δὲ μεμε-
ληκέναι μοι, οἵτινες ἕκαστα ἐπιστημονέστατοί εἰσι τῶν ἐν
τῇ πόλει. Καταμαθὼν γάρ ποτε ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἔργων 17
τοὺς μὲν πάνυ ἀπόρους ὄντας, τοὺς δὲ πάνυ πλουσίους,
ἀπεθαύμασα, καὶ ἔδοξέ μοι ἄξιον εἶναι ἐπισκέψεως, ὅ
τι εἴη τοῦτο. Καὶ εὗρον ἐπισκοπῶν πάνυ οἰκείως ταῦτα
γιγνόμενα. Τοὺς μὲν γὰρ εἰκῇ ταῦτα πράττοντας, ζη- 18
μιουμένους ἑώρων, τοὺς δὲ γνώμῃ συντεταμένῃ ἐπιμελου-
μένους, καὶ θᾶττον καὶ ῥᾶον καὶ κερδαλεώτερον κατέ-
γνων πράττοντας. Παρ᾽ ὧν ἂν καὶ σὲ οἶμαι, εἰ βούλοιο,
μαθόντα, εἴ σοι ὁ θεὸς μὴ ἐναντιοῖτο, πάνυ ἂν δεινὸν
χρηματιστὴν γενέσθαι.

CAPUT III.

ΑΚΟΥΣΑΣ ταῦτα ὁ Κριτόβουλος εἶπε, νῦν τοι, ἔφη, ἐγώ σε οὐκέτι ἀφήσω, ὦ Σώκρατες, πρὶν ἄν μοι, ἃ

σου παρ᾽ ἐμοῦ] Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. παρ᾽ ἡμῶν. ſed vera lectio in Guelf. adſcripta eſt.

καί σοι χάριν] Edd. vett. excepta Aldina χάριν εἰδότας σοὶ omiſſa copula καί. Rectum dedit Steph. Guelf. Lipſ.

ἐθέλοις] Sic Steph. Guelf. Lipſ. ἐθέλεις edd. vett. Pariſ. C.

δικαίως γε] Guelf. γε omiſit.

16. ἄλλους ἐμοῦ δεινοτέρους τοὺς] Hunc verborum ordinem ex Guelf. Lipſ. et Pariſ. A. ſubſtitui vulgato ἄλλους δεινοτέρους ἐμοῦ τούς. Eſt dictum pro ἄλλους τοὺς i. e. ἄλλους τινας, trajectione ſimili illi ſect. 8. Nec opus eſt correctione Leonclavii ὄντας ſcribentis, vel Stephani et Weiſkii articulum τοὺς, quem putabant, delentium. Pariſ. C. D. ἐμοῦ omittunt.

18. συντεταμένῃ] Guelf. Lipſ. Caſtal. et margo Steph. συντεταγμένῃ. In Pariſ. A. eſt γνώμην.

Cap. III. ἔφη, ἐγώ σε] Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. ἔφην. ſed Pariſ. A. νῦν τι dat. deinde ἔγωγε edd. vett.

ὑπέσχησαι ἐναντίον τῶν φίλων τουτωνὶ, ἀποδείξῃς. Τί
οὖν; ἔφη ὁ Σωκράτης, ὦ Κριτόβουλε, ἤν σοι ἀποδεικνύω
πρῶτον μὲν οἰκίας τοὺς μὲν ἀπὸ πολλοῦ ἀργυρίου ἀχρή-
στους οἰκοδομοῦντας, τοὺς δὲ ἀπὸ πολὺ ἐλάττονος, πάντα
ἐχούσας ὅσα δεῖ, ἦ δόξω ἕν τί σοι τοῦτο τῶν οἰκονομικῶν
ἔργων ἐπιδεικνύναι; Καὶ πάνυ γ', ἔφη ὁ Κριτόβουλος.
2 Τί δ', ἢν τὸ τούτου ἀκόλουθον μετὰ τοῦτό σοι ἐπιδεικνύω,
τοὺς μὲν πάνυ πολλὰ καὶ παντοῖα κεκτημένους ἔπιπλα,
καὶ τούτοις, ὅταν δέωνται, μὴ ἔχοντας χρῆσθαι, μηδὲ
εἰδότας εἰ σῶά ἐστιν αὐτοῖς, καὶ διὰ ταῦτα πολλὰ μὲν
αὐτοὺς ἀνιωμένους, πολλὰ δὲ ἀνιῶντας τοὺς οἰκέτας· τοὺς
δὲ, οὐδὲν πλέον, ἀλλὰ καὶ μείονα τούτων κεκτημένους,
3 ἔχοντας εὐθὺς ἕτοιμα, ὅτων ἂν δέωνται, χρῆσθαι. Ἄλ-
λο τι οὖν τούτων ἐστὶν, ὦ Σώκρατες, αἴτιον, ἢ ὅτι τοῖς μὲν
ὅπου ἔτυχεν ἕκαστον καταβέβληται, τοῖς δὲ ἐν χώρᾳ
ἕκαστα τεταγμένα κεῖται; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Σωκρά-
της. Καὶ οὐδ' ἐν χώρᾳ γ', ἐν ᾗ ἔτυχεν, ἀλλ' ἔνθα
προσήκει, ἕκαστα διατέτακται. Λέγειν τι μοὶ δοκεῖς,
4 ἔφη, καὶ τοῦτο, ὁ Κριτόβουλος, τῶν οἰκονομικῶν. Τί οὖν
ἤν σοι, ἔφη, καὶ οἰκέτας αὖ ἐπιδεικνύω ἔνθα μὲν πάν-
τας, ὡς εἰπεῖν, δεδεμένους, καὶ τούτους θαμινὰ ἀπο-
διδράσκοντας, ἔνθα δὲ λελυμένους, καὶ ἐθέλοντάς τε ἐρ-

ἀποδείξῃς] i. e. repræſentaveris, præſtiteris. Aliud eſt ἐπιδεῖξαι.

ἤν σοι] Lipſ. Pariſ. A. D. ἤν σου. Sequens ἀποδεικνύω mutatum malim in ἐπιδεικνύω, quo in reliquis membris utitur Xenophon.

πολλοῦ] Guelf. a prima manu πολλὸν habet.

2. ὅταν δέωνται] Vitium Leonclavianæ, δέονται, a Welſio, Bachio et Weiſkio repetitum, tolli juſſerat Zeune.

ὅτων ἂν] i. e. ὧντινων ἄν. Admiſi correctionem Koënii ad Gregorium de Dialectis p. 245. temere repudiatam a Weiſkio, cum exempla duplicis interrogationis, τίς τί ποιεῖ, πῶς πότε συνέβη, et interrogativi cum relativo juncti, ὅταν τί ποιήσωσι, ὅταν περὶ τίνος βουλεύωνται, omnia ſint in interrogatione; nullum vero equidem novi vel allatum reperi, ubi duo relativa eadem in ſententia ſine interrogatione ponuntur. Vulgatum igitur ὅταν ὧν ἂν, varie a viris doctis tentatum, non ferendum cenſui. Juntina ἂν omiſit. ὅταν ἄν, ὧν δ. χρ. margo Villoiſ.

3. Ἄλλο τι οὖν] Weiſkii conjecturam vulgato ἀλλὰ τί οὖν ſubſtitui; Zeune in vulgato ἄλλο intelligi cenſebat.

γάζεσθαι καὶ παραμένειν, οὐ καὶ τοῦτό σοι δόξω ἀξιο-
θέατον τῆς οἰκονομίας ἔργον ἐπιδεικνύναι; Ναὶ μὰ Δί',
ἔφη ὁ Κριτόβουλος, καὶ σφόδρα γε. Ἢν δὲ καὶ παρα- 5
πλησίους γεωργίας γεωργοῦντας, τοὺς μὲν ἀπολωλέναι
φάσκοντας ὑπὸ γεωργίας, καὶ ἀποροῦντας, τοὺς δὲ
ἀφθόνως καὶ καλῶς πάντα ἔχοντας, ὅσων δέονται, ἀπὸ
τῆς γεωργίας; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Κριτόβουλος. Ἴσως
γὰρ ἀναλίσκουσιν οὐκ εἰς ἃ δεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἃ
βλάβην φέρει αὐτῷ καὶ τῷ οἴκῳ. Εἰσὶ μέν τινες, ἴσως, 6
ἔφη ὁ Σωκράτης, καὶ τοιοῦτοι. Ἀλλ' ἐγὼ οὐ τούτους
λέγω, ἀλλ' οἳ οὐδ' εἰς τἀναγκαῖα ἔχουσι δαπανᾷν, γε-
ωργεῖν φάσκοντες. Καὶ τί ἂν εἴη τούτου αἴτιον; ἔφη, ὦ
Σώκρατες. Ἐγώ σε ἄξω καὶ ἐπὶ τούτους, ἔφη ὁ Σω-
κράτης· σὺ δὲ θεώμενος δήπου καταμαθήσῃ. Νὴ Δί',
ἔφη, ἢν δύνωμαί γε. Οὐκοῦν χρὴ θεώμενον σαυτοῦ 7
ἀποπειρᾶσθαι εἰ γνώσῃ. Νῦν δ' ἐγώ σοι σύνοιδα ἐπὶ
μὲν κωμῳδῶν θέαν καὶ πάνυ πρῲ ἀνισταμένῳ, καὶ
πάνυ μακρὰν ὁδὸν βαδίζοντι, καὶ ἐμὲ ἀναπείθοντι προ-
θύμως συνθεᾶσθαι· ἐπὶ δὲ τοιοῦτον οὐδέν με πώποτε
ἔργον παρεκάλεσας. Οὐκοῦν γελοῖός σοι φαίνομαι εἶ-

4. δόξω] Juntina, Guelf. Lipf. Parif. A. C. D. δείξω. Verum dat margo Villoif. Negationem οὐ omittit Parif. C.

5. παραπλησίους γεωργίας] i. e. agros plane fimiles arantes. Vulgatum παραπλησίως ex Guelf. Parif. A. C. D. et Lipf. correxi. Si vulgatum effet verum, ratiocinatio Socratis non effet confentanea vero. Peccatur enim in modo agri colendi, cura et diligentia, cum fint agri æque boni.

ὑπὸ γεωργίας] Guelf. ἀπὸ a prima manu habet, deinde καλά. Poftea ἀπὸ γεωργίας abfque articulo dat Parif. C. D.

αὐτῷ καὶ τῷ οἴκῳ] αὐτῷ de domino interpretatur Bachius, quafi fit pro αὐτοῖς pofitum, cui affentitur Weifke. αὐτῷ καὶ οἴκῳ, *ipfi adeo rei familiari*, interpretatur Ernefti, cum meliorem loci vitiofi medicinam non reperiffet.

6. ἴσως, ἔφη] Guelf. ἔφη, ἴσως. non male. deinde οὐ τοιούτους λ. margo Villoif.

αἴτιον; ἔφη] Lipf. cum Guelf. et Parif. A. C. D. omittit ἔφη. Deinde δύνομαι male Guelf.

7. ἀνισταμένῳ—βαδίζοντι—ἀναπείθοντι] Vulgatæ ἀνιστάμενον—βαδίζοντα—ἀναπείθοντα, quam cum Caftal. Steph. Lipf. et Guelf. dedit Zeune et Weifke, cum in edd. vett. effet ἀνιστάμενος, vitium fenfit et correxit Camerarius. Diverfum eft exemplum cap. i. fect. 4. comparatum a Zeunio.

ναι, ὦ Σώκρατες. Σαυτῷ δὲ πολὺ, νὴ Δί᾽, ἔφη, γελοιό-
8 τερος. Ἢν δὲ καὶ ἀφ᾽ ἱππικῆς σοι ἐπιδεικνύω τοὺς μὲν
εἰς ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων ἐληλυθότας, τοὺς δὲ διὰ τὴν
ἱππικὴν καὶ πάνυ εὐπόρους ὄντας, καὶ ἅμα ἀγαλλομέ-
νους ἐπὶ τῷ κέρδει; Οὐκοῦν τούτους μὲν καὶ ἐγὼ ὁρῶ,
καὶ οἶδα ἑκατέρους, καὶ οὐδέν τι μᾶλλον τῶν κερδαινόν-
9 των γίγνομαι. Θεᾷ γὰρ αὐτοὺς ἧπερ τοὺς τραγῳδούς
τε καὶ κωμῳδοὺς, οὐχ ὅπως ποιητὴς, οἴομαι, γένῃ, ἀλλ᾽
ὅπως ἡσθῇς ἰδών τι ἢ ἀκούσας. Καὶ ταῦτα μὲν ἴσως
οὕτως ὀρθῶς ἔχει (οὐ γὰρ ποιητὴς βούλει γενέσθαι) ἱπ-
πικῇ δ᾽ ἀναγκαζόμενος χρῆσθαι, οὐ μωρὸς οἴει εἶναι, εἰ
μὴ σκοπεῖς, ὅπως μὴ ἰδιώτης ἔσῃ τούτου τοῦ ἔργου, ἄλ-
λως τε καὶ τῶν αὐτῶν ὄντων ἀγαθῶν εἴς τε τὴν χρῆσιν,
10 καὶ κερδαλέων εἰς πώλησιν ὄντων; Πωλοδαμνεῖν με κε-
λεύεις, ὦ Σώκρατες; Οὐ μὰ Δί᾽, οὐδέν τι μᾶλλον ἢ καὶ
γεωργοὺς ἐκ παιδίων ὠνούμενον κατασκευάζειν. Ἀλλ᾽
εἶναί τινές μοι δοκοῦσιν ἡλικίαι καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώ-
πων, αἳ εὐθύς τε χρήσιμοί εἰσι, καὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπι-
διδόασιν. Ἔχω δ᾽ ἐπιδεῖξαι καὶ γυναιξὶ ταῖς γαμεταῖς
τοὺς μὲν οὕτω χρωμένους, ὥστε συνεργοὺς ἔχειν αὐτὰς εἰς
τὸ συναύξειν τοὺς οἴκους, τοὺς δὲ, ᾗ ὡς πλεῖστα λυμα-
11 νοῦνται. Καὶ τούτου πότερον χρὴ, ὦ Σώκρατες, τὸν ἄν-

8. ἑκατέρους] Guelf. ἀμφοτέρους. inepte! Paulo ante οὔκουν καὶ τούτους μὲν καὶ ἐγὼ Parif. A.

9. ᾗπερ τοὺς] Contra librorum omnium fidem Stephanus et cum eo Weifke ὥσπερ dedit. Paulo antea θεῷ margo Villoif. dat deinde καὶ τοὺς κωμῳδοὺς Parif. C.

ἴσως οὕτως] Parif. C. omiffo ἴσως dat αὕτως.

βούλει] Guelf. βούλῃ. deinde pro οἴει Lipf. εἴη habet.

τῶν αὐτῶν] Parif. A. αὐτῆς habet, et αὐτοῖς fuprafcriptum.

εἰς πώλησιν] Articulum non additum, ut ante χρῆσιν, excufat Zeune ita, ut dicat τὴν χρῆσιν definite referri ad ufum eum, de quo traditum erat verbis ἱππικῇ δ᾽ ἀναγκαζόμενος χρῆσθαι.

10. οὐδέν τι] Parif. C. οὐ μέν τι dat.

χρήσιμοι] Edd. vett. Guelf. Lipf. et Parif. C. D. χρήσιμαι dant.

ᾗ ὡς πλεῖστα] Sic cum Stephano edidit Zeune et Weifke. Edd. vett. Guelf. Lipf. Parif. A. C. D. ᾗ οἱ πλεῖστοι λυμαίνονται. Brodæus αἷς οἱ πλεῖστοι λυμαίνονται, Ernefti οἳ ὡς πλεῖστα λ. inde efficiebat: neutra conjectura loco apta eft. Ad λυμανοῦνται intellige αἱ γυναῖκες.

11. πότερον] In Guelf. πρότερον fu-

δρα αἰτιᾶσθαι ἢ τὴν γυναῖκα; Πρόβατον μὲν, ἔφη ὁ
Σωκράτης, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢν κακῶς ἔχῃ, τὸν νομέα αἰ-
τιώμεθα· καὶ ἵππος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢν κακουργῇ, τὸν
ἱππέα κακίζομεν· τῆς δὲ γυναικὸς, εἰ μὲν διδασκομένη
ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς τἀγαθὰ κακοποιεῖ, ἴσως δικαίως ἂν ἡ
γυνὴ τὴν αἰτίαν ἔχοι· εἰ δὲ μὴ διδάσκων τὰ καλὰ κἀ-
γαθὰ, ἀνεπιστήμονι τούτων χρῷτο, ἆρ' οὐ δικαίως ἂν ὁ
ἀνὴρ τὴν αἰτίαν ἔχοι; Πάντως δ', ἔφη, ὦ Κριτόβουλε, 12
(φίλοι γάρ ἐσμεν οἱ παρόντες) ἀπαληθεῦσαι πρὸς ἡμᾶς.
Ἔστιν ὅτῳ ἄλλῳ τῶν σπουδαίων πλείω ἐπιτρέπεις ἢ τῇ
γυναικί; Οὐδενὶ, ἔφη. Ἔστι δὲ ὅτῳ ἐλάσσονα διαλέγῃ
ἢ τῇ γυναικί; Εἰ δὲ μὴ, οὐ πολλοῖς γε, ἔφη. Ἔγημας 13
δὲ αὐτὴν παῖδα νέαν μάλιστα, ἢ καὶ ὡς ἠδύνατο ἐλά-
χιστα ἑωρακυῖαν καὶ ἀκηκουῖαν; Μάλιστα. Οὐκοῦν
πολὺ θαυμαστότερον, εἴ τι ὧν δεῖ λέγειν ἢ πράττειν ἐπί-
σταιτο, ἢ εἰ ἐξαμαρτάνοι. Οἷς δὲ σὺ λέγεις ἀγαθὰς 14
εἶναι γυναῖκας, ὦ Σώκρατες, ἢ αὐτοὶ ταύτας ἐπαίδευ-
σαν; Οὐδὲν οἷον τὸ ἐπισκοπεῖσθαι. Συστήσω δέ σοι
ἐγὼ καὶ Ἀσπασίαν, ἣ ἐπιστημονέστερον ἐμοῦ σοι ταῦτα

praſcriptum eſt. Pariſ. A. C. D. πότερα. Deinde ἂν κακουργῇ iidem Pariſ. libri cum margine Villoiſ.

κακοποιεῖ] Edd. vett. κακοποιεῖν. vitium monente Brodæo correxit Caſtal.

ἆρα οὐ] Guelf. ἆρ' οὐ. melius, ut videtur.

12. ἀπαληθεῦσαι] Intellige δεῖ. Stephanus tamen ἀπαλήθευσαι vel ἀπαλήθευσον ſcriptum malebat. Illam conjecturam probavit cum Bachio Dorville ad Charitonem p. 51.

13. ἢ εἰ ἐξαμαρτάνοι] Juntina cum Guelf. Pariſ. A. C. D. et Lipſ. omiſit εἰ. ſed habet margo Villoiſ.

14. ἢ αὐτοὶ] Stephanus εἰ dedit, ἢ eſt in Caſtal. margine Stephan. Pariſ. A. C. D. et libro Lipſienſi, ἢ in Guelf. ſed in margine ἢ annotatur.

Οὐδὲν οἷον τὸ] Edd. vett. οἷόν τε. Camerarius recte vertit *quid prohibet*, ſed male Leoncl. conjecit ſcribendum οὐδὲν κωλύον τό.

Συστήσω δέ σοι—Ἀσπασίαν] Leonclavii conjecturam δέ σε καὶ Ἀσπασίᾳ ideo repudiat Bachius, quod nihil referat, utrum dicas: *ego tibi Aſpaſiam* (magiſtram) *commendabo*, an *ego te Aſpaſiæ commendabo*. Zeune Leonclavium Camerarii verſione, *atque ego te Aſpaſiæ conciliabo*, deceptum fuiſſe putat. In Sympoſio IV. ſect. 64. eſt καὶ πρὸς ἐμὲ ἐπαινῶν τὸν Ἡρακλεώτην ξένον, ἐπεί με ἐποίησας ἐπιθυμεῖν αὐτοῦ, συνέστησάς μοι αὐτόν. Sed cum συστῆσαι ſit proprie perducere aliquem et conciliare alteri, non ſatis apte h. l. Aſpaſia perduci ad Critobulum eique conciliari videtur dici, utpote femina.

15 πάντα ἐπιδείξει. Νομίζω δὲ γυναῖκα κοινωνὸν ἀγαθὴν οἴκου οὖσαν, πάνυ ἀντίῤῥοπον εἶναι τῷ ἀνδρὶ ἐπὶ τὸ ἀγαθόν. Ἔρχεται μὲν γὰρ εἰς τὴν οἰκίαν διὰ τῶν τοῦ ἀνδρὸς πράξεων τὰ κτήματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, δαπανᾶται δὲ διὰ τῶν τῆς γυναικὸς ταμιευμάτων τὰ πλεῖστα· καὶ εὖ μὲν τούτων γιγνομένων αὔξονται οἱ οἶκοι, κακῶς δὲ
16 τούτων πραττομένων οἱ οἶκοι μειοῦνται. Οἶμαι δέ σοι καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν τοὺς ἀξίως λόγου ἑκάστην ἐργαζομένους ἔχειν ἂν ἐπιδεῖξαί σοι, εἴ τι προσδεῖσθαι νομίζεις.

CAPUT IV.

ΑΛΛΑ πάσας μὲν τί σε δεῖ ἐπιδεικνύναι, ὦ Σώκρατες; ἔφη ὁ Κριτόβουλος. Οὔτε γὰρ κτήσασθαι πασῶν τῶν τεχνῶν ἐργάτας ῥᾴδιον οἵους δεῖ, οὔτε ἔμπειρον γενέσθαι αὐτῶν οἷόν τε· ἀλλ' αἳ δοκοῦσι κάλλισται τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἐμοὶ πρέποιεν ἂν μάλιστα ἐπιμελομένῳ, ταύτας μοι καὶ αὐτὰς ἐπιδείκνυε, καὶ τοὺς πράττοντας αὐτάς. Καὶ αὐτὸς δὲ, ὅ τι δύνασαι, συνωφέλει εἰς ταῦτα
2 διδάσκων. Ἀλλὰ καλῶς, ἔφη, λέγεις, ὦ Κριτόβουλε· καὶ γάρ αἵ γε βαναυσικαὶ καλούμεναι καὶ ἐπίῤῥητοί

16. *ἀξίως λόγου*] Lipſ. Pariſ. A. C. D. et libri Stobæi cum margine Villoiſ. *ἀξίους* habent, et Guelf. a prima manu ſcriptum. Ceterum in editione Caſtal. prius *σοι* tanquam inutile pronomen omiſſum eſt, quod factum cum Weiſkio probo.

1. *πρέποιεν*] Edd. vett. Guelf. et Lipſ. a prima manu *πρέπει ἂν*; a ſecunda eſt in utroque libro *πρέποι*. Pariſ. D. *πρέπῃ ἄν*. Caſtalio et Camerarius *πρέπειν* probarunt, *πρέποι ἂν* Weiſke cum Leoncl. Equidem cum Zeunio Stephani editionem alteram ſequor; barbarum enim mihi videtur *πρέποι ἂν*, in quo repetendum eſt *ὤν*. Sed græce non adeo frequenter dicitur *πρέπει μοι ἐπιμελεῖσθαι αὐτοῦ*. Deinde *ἐπιμελουμένῳ* Pariſ. C. dat.

καὶ αὐτὰς] Edd. vett. *αὐτὸς*, cui obſtat ſequens *αὐτός*. Igitur ſcripturam Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. Camerarii et marg. Villoiſ. prætuli cum Zeunio.

ὅ τι δύνασαι] Edd. vett. *ὅτι τὶ δύνασαι*.

2. *αἵ γε*] Stobæus editus in Sermonibus p. 382. omittit *γε*. Sed idem *τε* poſt *ἐπίῤῥητοι* vulgo additum rectius omittit. Itaque Stobæi auctoritatem ſecuti ſunt Steph. Leoncl. Welſ. et Bach. Accedit Pariſ. A. In Lipſ. eſt *βασαναυσικαί*.

εἰσι, καὶ εἰκότως μέντοι πάνυ ἀδοξοῦνται πρὸς τῶν πό-
λεων. Καταλυμαίνονται γὰρ τὰ σώματα τῶν τε ἐργα-
ζομένων καὶ τῶν ἐπιμελομένων, ἀναγκάζουσαι καθῆ-
σθαι καὶ σκιατραφεῖσθαι, ἔνιαι δὲ καὶ πρὸς πῦρ ἡμε-
ρεύειν. Τῶν δὲ σωμάτων θηλυνομένων καὶ αἱ ψυχαὶ
πολὺ ἀῤῥωστότεραι γίγνονται. Καὶ ἀσχολίας δὲ μά- 3
λιστα ἔχουσι καὶ φίλων καὶ πόλεως συνεπιμελεῖσθαι
αἱ βαναυσικαὶ καλούμεναι. Ὥστε οἱ τοιοῦτοι δοκοῦσι
κακοὶ καὶ φίλοις χρῆσθαι, καὶ ταῖς πατρίσιν ἀλεξη-
τῆρες εἶναι. Καὶ ἐν ἐνίαις μὲν τῶν πόλεων, μάλιστα δὲ
ἐν ταῖς εὐπολέμοις δοκούσαις εἶναι, οὐδ᾽ ἔξεστι τῶν πο-
λιτῶν οὐδενὶ βαναυσικὰς τέχνας ἐργάζεσθαι. Ἡμῖν δὲ 4
δὴ ποίαις συμβουλεύεις, ὦ Σώκρατες, χρῆσθαι; Ἆρα,
ἔφη ὁ Σωκράτης, μὴ αἰσχυνθῶμεν τὸν Περσῶν βασιλέα
μιμήσασθαι; Ἐκεῖνον γάρ φασιν ἐν τοῖς καλλίστοις τε
καὶ ἀναγκαιοτάτοις ἡγούμενον εἶναι ἐπιμελήμασι γεωρ-
γίαν τε καὶ τὴν πολεμικὴν τέχνην, τούτων ἀμφοτέρων
ἰσχυρῶς ἐπιμελεῖσθαι.

Καὶ ὁ Κριτόβουλος ἀκούσας ταῦτα εἶπε· καὶ τοῦτο, 5
ἔφη, πιστεύεις, ὦ Σώκρατες, βασιλέα τῶν Περσῶν γεωρ-
γίας τι συνεπιμελεῖσθαι; Ὧδ᾽ ἄν, ἔφη ὁ Σωκράτης,

πρὸς τῶν πόλεων] Stobæus MS. ὑπὸ dat.

τῶν τε—καὶ τῶν] Stobæus τε et τῶν omittit, deinde ἐπιμελουμένων καὶ τὰς ψυχὰς dat. Parif. C. etiam ἐπιμελουμένων dat.

σκιατραφεῖσθαι] Stobæus cum Guelf. et Parif. A. σκιατροφεῖσθαι.

πολὺ] Stobæi ἐπὶ πολὺ probavit Valckenaer ad Ammonium p. 215.

3. ἔχουσι] Ita cum Stobæo Stephaniana altera. Libri Xenophontis editi et fcripti dant ineptum ἔχουσαι. Eft hoc in loco *afferunt*, παρέχουσι, ut eft infra cap. vi. 9.

πόλεως σ. αἱ] Stobæus, omiffo articulo, πόλεων dat, quod eft infra cap. vi. 9.

οἱ τοιοῦτοι] Intellige οἱ βάναυσοι ex βαναυσικαί. Stobæus εἰκότως σοι κακοὶ ἂν habet. Vulgo deinde eft κακὸν καὶ φίλοις, Caftalio κακῶς dedit. Stephani ed. altera κακοὶ fine ἂν dedit: Stobæum et Brodæum fequimur cum Zeunio.

εὐπολέμοις] Vulgatum ἐν πολέμοις, (ἐν πολέμῳ Parif. A.) quod Stephanus in ἐμπολέμοις mutatum voluit, cum Brodæo ex Stobæo correxit Zeune.

ἔξεστι—οὐδενὶ] Codex Parif. A. Stobæi dat ἔξαιτο—οὐδενὶ ἤ.

4. Ἆρα, ἔφη] Guelf. Ἆρ᾽, ἔφη, dat mollius. Deinde τῶν Περσῶν Lipf. Guelf. Parif. C. D.

5. τοῦτο, ἔφη] Juntina ἔφη omifit.

ἐπισκοποῦντες, ὦ Κριτόβουλε, ἴσως ἂν καταμάθοιμεν,
εἴ τι συνεπιμελεῖται. Τῶν μὲν γὰρ πολεμικῶν ἔργων
ὁμολογοῦμεν αὐτὸν ἰσχυρῶς ἐπιμελεῖσθαι, ὅτι ἐξ ὁπόσων
περ ἐθνῶν δασμοὺς λαμβάνει, τέταχε τῷ ἄρχοντι ἑκά-
στῳ, εἰς ὁπόσους δεῖ διδόναι τροφὴν ἱππέας καὶ τοξότας
καὶ σφενδονήτας καὶ γεῤῥοφόρους, οἵ τινες τῶν τε ὑπ'
αὐτοῦ ἀρχομένων ἱκανοὶ ἔσονται κρατεῖν, καὶ, ἢν πολέ-
6 μιοι ἐπίωσιν, ἀρήξουσι τῇ χώρᾳ. Χωρὶς δὲ τούτων φύ-
λακας ἐν ταῖς ἀκροπόλεσι τρέφει· καὶ τὴν μὲν τροφὴν
τοῖς φρουροῖς δίδωσιν ὁ ἄρχων ᾧ τοῦτο προστέτακται·
βασιλεὺς δὲ κατ' ἐνιαυτὸν ἐξέτασιν ποιεῖται τῶν μισθο-
φόρων καὶ τῶν ἄλλων οἷς ὡπλίσθαι προστέτακται, καὶ
πάντας ἅμα συνάγων, πλὴν τοὺς ἐν ταῖς ἀκροπόλεσιν,
ἔνθα δὴ ὁ σύλλογος καλεῖται, τοὺς μὲν ἀμφὶ τὴν αὐτοῦ
οἴκησιν αὐτὸς ἐφορᾷ, τοὺς δὲ πρόσω ἀποικοῦντας, πιστοὺς
7 πέμπει ἐπισκοπεῖν. Καὶ οἳ μὲν ἂν φαίνωνται τῶν
φρουράρχων καὶ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν σατραπῶν τὸν
ἀριθμὸν τὸν τεταγμένον ἔκπλεων ἔχοντες, καὶ τούτους
δοκίμοις ἵπποις τε καὶ ὅπλοις κατεσκευασμένους παρέ-
χωσι, τούτους μὲν τοὺς ἄρχοντας καὶ ταῖς τιμαῖς αὔξει,

ὁπόσων] Edd. vett. ὁποίων. Verum eſt in margine etiam Villoiſ. deinde λαμβάνειν cum Guelf. Lipſ. Eædem cum Lipſ. et Pariſ. A. D. δασμοὺς omittunt. De re compara Cyri inſtitutionem viii. 6, 3.

ἢν πολέμιοι] Pariſ. C. ἢν οἱ πόλεμοι dat. ἂν πολ. margo Villoiſ.

6. τρέφει] Edd. vett. Guelf. Lipſ. Pariſ. A. τρέφειν. deinde ᾧ τούτῳ Lipſ.

ὡπλίσθαι] Lipſ. ὁπλίσθαι dat. De re cf. Cyrop. viii. 6, 15.

ἀκροπόλεσιν] In Guelf. ακρο eſt ſupraſcriptum. τρέφειν Pariſ. A. C. D.

ὁ σύλλογος καλεῖται] Inuſitatum videtur verbum in hac re. Noſter in Cyrop. vi. 2, 11. de urbe Thymbrara: ἔνθα καὶ νῦν ὁ σύλλογος τῶν ὑπὸ βασιλέα βαρβάρων τῶν κάτω Συρίας.

τοὺς μὲν] Vulgo καὶ τοὺς μὲν editur, ſed καὶ copula ordinem verborum turbat, niſi cum Zeunio συνάγων pro συνάγει dictum interpreteris.

οἴκησιν αὐτὸς] In Guelf. αὐτὴν eſt a prima manu ſcriptum. Paulo antea τὴν ἑαυτοῦ Pariſ. A. C. D. Diſcrimen φρουράρχων, χιλιάρχων et σατραπῶν diſce ex Cyrop. viii. 6. 1, et 3.

7. ἔκπλεων] Edd. vett. ἔκπλεον dant, ἔκπλεω margo Villoiſ.

δοκίμοις] Sic cum Brodæo et Stephano ſcripſi. Vulgatum δοκίμους defendit Zeune tanquam pro δοκίμως dictum. Exemplum ex ſect. 14. allatum et ipſum emendatione indiget.

ταῖς τιμαῖς] *notis illis honoribus* interpretatur cum Bachio Weiſke, de quibus in Cyrop. viii. 6, 11.

καὶ δώροις μεγάλοις καταπλουτίζει· οὓς δ' ἂν εὕρῃ τῶν
ἀρχόντων ἢ καταμελοῦντας τῶν φρουράρχων, ἢ κατα-
κερδαίνοντας, τούτους χαλεπῶς κολάζει, καὶ παύων τῆς
ἀρχῆς, ἄλλους ἐπιμελητὰς καθίστησι. Τῶν μὲν δὴ
πολεμικῶν ἔργων, ταῦτα ποιῶν, δοκεῖ ἡμῖν ἀναμφιλόγως
ἐπιμελεῖσθαι. Ἔτι δὲ ὁπόσην μὲν τῆς χώρας διελαύ- 8
νων ἐφορᾷ αὐτὸς, καὶ δοκιμάζει, ὁπόσην δὲ μὴ αὐτὸς
ἐφορᾷ, πέμπων πιστοὺς ἐπισκοπεῖται. Καὶ οὓς μὲν ἂν
αἰσθάνηται τῶν ἀρχόντων συνοικουμένην γε τὴν χώραν
παρεχομένους, καὶ ἐνεργὸν οὖσαν τὴν γῆν, καὶ πλήρη δέν-
δρων τε ὧν ἑκάστη φέρει καὶ καρπῶν, τούτοις μὲν χώραν
τὴν ἄλλην προστίθησι, καὶ δώροις κοσμεῖ, καὶ ἕδραις
ἐντίμοις γεραίρει· οἷς δ' ἂν ὁρᾷ ἀργόν τε τὴν χώραν οὖ-
σαν καὶ ὀλιγάνθρωπον ἢ διὰ χαλεπότητα, ἢ δι' ὕβριν, ἢ
δι' ἀμέλειαν, τούτους δὲ κολάζων καὶ παύων τῆς ἀρχῆς,
ἄρχοντας ἄλλους καθίστησι. Ταῦτα ποιῶν δοκεῖ ἧττον 9
ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἡ γῆ ἐνεργὸς ἔσται ὑπὸ τῶν κατοι-
κούντων, ἢ ὅπως εὖ φυλάξεται ὑπὸ τῶν φρουρούντων;
Καὶ εἰσὶ δ' αὐτῷ οἱ ἄρχοντες διατεταγμένοι ἐφ' ἑκάτε-
ρον, οὐχ οἱ αὐτοὶ, ἀλλ' οἱ μὲν ἄρχουσι τῶν κατοικούντων
τε καὶ τῶν ἐργατῶν, καὶ δασμοὺς ἐκ τούτων ἐκλέγουσιν·
οἱ δ' ἄρχουσι τῶν ὡπλισμένων φρουρῶν. Κἂν μὲν ὁ 10

εὕρῃ] Hoc ex Guelf. et Lipſ. pro εὕροι dedit Zeune.

ἀναμφιλόγως] Margo Steph. ἀναμφιβόλως dat.

8. ὁπόσην μὲν] Guelf. ὁπόσης μὲν dat.

καὶ δοκιμάζει] Eſt pro ταύτην καὶ δοκιμάζει, ut recte monuit Stephanus. Camerarius autem καὶ αὐτὸς δοκιμάζει, Leonclavio probante. Deinde δὲ αὐτὸς μὴ ἐφορᾷ Pariſ. A.

συνοικουμένην γε] Ineptum eſt γε et mutandum in τε. Verbo opponitur in altero membro ὀλιγάνθρωπον.

ἐντίμοις] Pariſ. A. omiſit: deinde διὰ ὕβριν Pariſ. A. C. D.

9. δοκεῖ ἧττον] Juntina ſignum interrogationis poſitum poſt φρουρούντων omiſit, et Caſtalio οὐχ ἧττον dedit. Mihi quidem interrogationis figura ab hoc loco aliena videtur, ubi novum exorditur argumentum Xenophon, quod in ſequentibus copioſe explicat. Deinde ἐπιμέλεσθαι eſt in margine Steph.

εἰσὶ δ' αὐτῷ] Pariſ. D. C. αὐτῶν.

ὡπλισμένων] Lipſ. et a prima manu Guelf. ὁπλισμένων dat.

φρούραρχος μὴ ἱκανῶς τῇ χώρᾳ ἀρήγῃ, ὁ τῶν ἐνοικούντων
ἄρχων καὶ τῶν ἔργων ἐπιμελούμενος κατηγορεῖ τοῦ φρου-
ράρχου, ὅτι οὐ δύνανται ἐργάζεσθαι διὰ τὴν ἀφυλαξίαν·
ἢν δὲ παρέχοντος τοῦ φρουράρχου εἰρήνην τοῖς ἔργοις ὁ ἄρ-
χων ὀλιγάνθρωπόν τε παρέχηται καὶ ἀργὸν τὴν χώραν,
11 τούτου αὖ κατηγορεῖ ὁ φρούραρχος. Καὶ γάρ σχεδόν τι
οἱ κακῶς τὴν χώραν ἐργαζόμενοι οὔτε τοὺς φρουροὺς τρέ-
φουσιν, οὔτε τοὺς δασμοὺς δύνανται ἀποδιδόναι. Ὅπου
δ᾽ ἂν σατράπης καθιστῆται, οὗτος ἀμφοτέρων τούτων
12 ἐπιμελεῖται. Ἐκ τούτων ὁ Κριτόβουλος εἶπεν, οὐκοῦν εἰ
μὲν δὴ ταῦτα ποιεῖ ὁ βασιλεύς, ὦ Σώκρατες, οὐδὲν
ἔμοιγε δοκεῖ ἧττον τῶν γεωργικῶν ἔργων ἐπιμελεῖσθαι
13 ἢ τῶν πολεμικῶν. Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, ἔφη ὁ Σωκρά-
της, ἐν ὁπόσαις τε χώραις ἐνοικεῖ, καὶ εἰς ὁπόσας ἐπι-
στρέφεται, ἐπιμελεῖται τούτων, ὅπως κῆποί τε ἔσονται,
οἱ παράδεισοι καλούμενοι, πάντων καλῶν τε καὶ ἀγα-
θῶν μεστοὶ, ὁπόσα ἡ γῆ φύειν ἐθέλει. Καὶ ἐν τούτοις
αὐτὸς τὰ πλεῖστα διατρίβει, ὅταν μὴ ἡ ὥρα τοῦ ἔτους
14 ἐξείργῃ. Νὴ Δί᾽, ἔφη ὁ Κριτόβουλος, ἀνάγκη τοίνυν, ὦ
Σώκρατες, ἔνθα γε διατρίβει αὐτὸς, καὶ ὅπως ὡς κάλ-
λιστα κατεσκευασμένοι ἔσονται οἱ παράδεισοι, ἐπιμελεῖ-

10. ἱκανῶς] Margo Steph. dat καλῶς.

11. Καὶ γὰρ] Juntina et Camer. γὰρ omittunt. deinde καθίστηται Guelf.

12. ὁ βασιλεὺς] Articulum addidit Bach.

13. εἰς ὁπόσας] Parif. A. εἰς omittit; deinde, ἐπιμελεῖσθαι edd. vett. præter Caftal. Guelf. Lipf. Parif. A.

ὁπόσα—ἐθέλει] Guelf. Parif. C. D. et Lipf. ὅσα—θέλει. Parif. A. θέλοι. Paulo antea κἀγαθῶν Parif. A. C. D.

14. ὡς κάλλιστα κατεσκευασμένοι] Cum Stephano vulgatum κάλλιστοι mutavi, quod cum Zeunio repetiit Weifke, quanquam mox fequatur τοὺς κατασκευάζοντας ἄριστα τὰς χώρας. Supra iv. 7. καὶ τούτους δοκίμους ἵπποις τε καὶ ὅπλοις κατεσκευασμένους παρέχωσι· ubi Brodæi et Stephani emendationem δοκίμοις probabat Weifke. Nofter Cyrop. iii. 3, 3. ὡς κάλλιστα κατασκ. ufurpavit, et fic in reliquis locis additur, quod rationem declaret, verbum εὖ, καλῶς aut οὕτως. Unicus fupereft locus in Anabafi i. 9, 19. εἰ δέ τινα ὁρῴη δεινὸν οἰκονόμον ὄντα ἐκ τοῦ δικαίου, καὶ κατασκευάζοντά τε ἧς ἄρχοι χώρας, καὶ προσόδους ποιοῦντα. ubi adverbium εὖ vel καλῶς excidiffe videtur, quanquam ibi Zeune ex noftro fect. 16. comparat ἄριστος εἶναι κατασκ. χώραν.

σθαι, δένδρεσι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι καλοῖς, ὅσα ἡ γῆ
φύει. Φασὶ δέ τινες, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὦ Κριτόβουλε, 15
καὶ ὅταν δῶρα διδῷ ὁ βασιλεὺς, πρῶτον μὲν εἰσκαλεῖν
τοὺς πολέμῳ ἀγαθοὺς γεγονότας, (ὅτι οὐδὲν ὄφελος
πολλὰ ἀροῦν, εἰ μὴ εἶεν οἱ ἀρήξοντες)· δεύτερον δὲ, τοὺς
κατασκευάζοντας τὰς χώρας ἄριστα καὶ ἐνεργοὺς ποι-
οῦντας· λέγοντα ὅτι οὐδ᾽ ἂν οἱ ἄλκιμοι δύναιντο ζῆν, εἰ
μὴ εἶεν οἱ ἐργαζόμενοι. Λέγεται δὲ καὶ Κῦρός ποτε, 16
ὅσπερ εὐδοκιμώτατος δὴ βασιλεὺς γεγένηται, εἰπεῖν τοῖς
ἐπὶ τὰ δῶρα κεκλημένοις, ὅτι αὐτὸς ἂν δικαίως τὰ ἀμ-
φοτέρων δῶρα λαμβάνοι· κατασκευάζειν τε γὰρ ἄριστος
εἶναι ἔφη χώραν καὶ ἀρήγειν τοῖς κατεσκευασμένοις.
Κῦρος μέντοι, ἔφη ὁ Κριτόβουλος, ὦ Σώκρατες, καὶ ἐπη- 17
γάλλετο οὐδὲν ἧττον, εἰ ταῦτα ἔλεγεν, ἐπὶ τῷ χώρας
ἐνεργοὺς ποιεῖν καὶ κατασκευάζειν, ἢ ἐπὶ τῷ πολεμικὸς
εἶναι. Καὶ ναὶ μὰ Δί᾽, ἔφη ὁ Σωκράτης, Κῦρός γε, εἰ 18
ἐβίωσεν, ἄριστος ἂν δοκεῖ ἄρχων γενέσθαι. Καὶ τούτου
τεκμήρια ἄλλα τε πολλὰ παρέσχηται, καὶ ὁπότε περὶ
τῆς βασιλείας τῷ ἀδελφῷ ἐπορεύετο μαχούμενος· παρὰ
μὲν Κύρου οὐδεὶς λέγεται αὐτομολῆσαι πρὸς τὸν βασι-

15. ἄριστα] Pariſ. C. et D. omittunt, D. præterea τάς.

16. βασιλεὺς γεγένηται] Cyrus junior, ut regis filius, et quia in ſua ditione vere regis jura et honores habebat, dicitur, uti monet Weiſke.

ἐπὶ τὰ δῶρα] In margine Guelf. ἐπὶ adſcriptum eſt; idem deinde ἀμφότερα dat. Poſtea ἄριστον Pariſ. A. C. D. dant.

17. μέντοι] Edd. vett. Guelf. Lipſ. Pariſ. A. dant μὲν τοίνυν.

ἐπηγάλλετο] Eſt ex conjectura Stephani pro ἐπηγγέλλετο. Sed copula καὶ in hac ſententia plane inutilis eſt, monente etiam Weiſkio.

χώρας] Male Juntina τῆς χώρας. Deinde πολεμικοὺς vulgatum antea ex margine Steph. et Villoiſ., Guelf. et Lipſ. correxit Zeune.

18. δοκεῖ] Male Guelf. δοκῇ, quod temere adſcivit Zeune.

καὶ ὁπότε] Fuerunt, qui καὶ ὅτι ὁπότε mallent, quos refellit Zeune ita, ut dicat, in Expeditione Cyri i. 9, 16. eandem eſſe orationis ſtructuram. At vero in ſect. 16. nihil eſt ſimile, ſed ſect. 29. eſt: τεκμήριον δὲ τούτου καὶ τόδε· παρὰ μὲν Κύρου, δούλου ὄντος, οὐδεὶς ἀπῄει πρὸς βασιλέα—παρὰ δὲ βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κῦρον ἀπῆλθον. At ita poſt μαχούμενος erat non comma ponendum, ſed major diſtinctio; id quod feci.

πρὸς τὸν βασιλέα] Sic cum Juntina Zeune; articulum cum reliquis edd. et Guelf. Lipſ. omiſit Weiſke. In loco Anabaſeos ut recte omiſſus ſit

λέα, παρὰ δὲ τοῦ βασιλέως πολλαὶ μυριάδες πρὸς Κῦ-
19 ρον. Ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο ἡγοῦμαι μέγα τεκμήριον ἄρ-
χοντος ἀρετῆς εἶναι, ᾧ ἂν ἑκόντες ἕπωνται, καὶ ἐν τοῖς
δεινοῖς παραμένειν ἐθέλωσιν. Ἐκείνῳ δὲ καὶ οἱ φίλοι
ζῶντί τε συνεμάχοντο, καὶ ἀποθανόντι συναπέθανον
πάντες περὶ τὸν νεκρὸν μαχόμενοι, πλήν γε Ἀριαίου.
Ἀριαῖος δ᾽ ἔτυχεν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ κέρατι τεταγμένος.
20 Οὗτος τοίνυν ὁ Κῦρος λέγεται Λυσάνδρῳ, ὅτε ἦλθεν ἄγων
αὐτῷ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων δῶρα, ἄλλα τε φιλο-
φρονεῖσθαι, (ὡς αὐτὸς ἔφη ὁ Λύσανδρος ξένῳ ποτέ τινι
ἐν Μεγάροις διηγούμενος) καὶ τὸν ἐν Σάρδεσι παράδεισον
21 ἐπιδεικνύναι αὐτὸν ἔφη. Ἐπεὶ δὲ ἐθαύμαζεν αὐτὸν ὁ
Λύσανδρος, ὡς καλὰ μὲν τὰ δένδρα εἴη, δι᾽ ἴσου δὲ τὰ
πεφυτευμένα, ὀρθοὶ δὲ οἱ στίχοι τῶν δένδρων, εὐγώνια
δὲ πάντα καλῶς εἴη, ὀσμαὶ δὲ πολλαὶ καὶ ἡδεῖαι συμ-
παρομαρτοῖεν αὐτοῖς περιπατοῦσι· καὶ ταῦτα θαυμάζων

articulus, facit additum membrum δούλου ὄντος. Igitur etiam παρὰ τοῦ βασιλέως tenendum eſt, nec eum Guelf. omittendus articulus, quod factum recte in Anabaſi, ubi παρὰ δὲ βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κῦρον ita dicitur, ut cogitatione repetendum ſit Κῦρον, δοῦλον ὄντα.

19. καὶ τοῦτο] Copulam omittit Pariſ. C. D.

ἕπωνται] Stobæi hanc lectionem recte prætulit Zeune vulgato πείθωνται. Male neglexit Weiſke; nam ſequens παραμένειν manifeſto refertur ad ἕπεσθαι.

πλήν γε] Guelf. Lipſ. Pariſ. A..C. D. et locus Anabaſeos ſect. 31. omittunt γε.

Ἀριαῖος δ᾽ ἔτυχεν] Lipſ. dat Ἀριαῖος γάρ. In Anabaſi eſt οὗτος δὲ τεταγμένος ἐτύγχανεν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ τοῦ ἱππικοῦ ἄρχων. Sed totum hoc membrum ex Anabaſi a librario fuiſſe inſertum Heindorfio ſuſpicanti aſſentitur etiam Weiſke. In Anabaſi i. 8, 5. Codex Eton. Ἀρισταῖος dat, Diodorus Ἀριδαῖον vocat; Datamis filium Nepos cap. vi. Arſidæum habet.

20. Λυσάνδρῳ—φιλοφρονεῖσθαι] Cyrop. iii. 1, 8. Κῦρος—ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐφιλοφρονήσατο αὐτῷ. quem locum temere ſuſpectum habui. Pariſ. A. φιλοφρονῆσαι dat.

ἐπιδ. αὐτὸν ἔφη] Leoncl. et Welſiana omiſſo verbo ἔφη præferunt αὐτός. Ita oratio quidem fit recta, ſed ſpecies grata negligentiæ, quæ dialogum imitatur, obſcuratur et perditur.

21. τὰ πεφυτευμένα] Articulum omiſſum malim: redit enim oratio ad eadem δένδρα, niſi τὰ πεφυτ. ſic interpreteris, ut ad utrumque membrum pertineant, quaſi ſit: ὡς τὰ δένδρα τὰ πεφυτευμένα καλὰ μὲν εἴη, δι᾽ ἴσου δὲ πεφυτευμένα.

εὐγώνια] *humum ſubactam atque puram* ex h. l. tranſtulit Cicero de Senectute cap. xvii. diverſam ſecutus lectionem, niſi de ſuo addidit. εὐγώνια enim δένδρα πάντα licet etiam de *directis in quincuncem ordinibus* arborum interpretari, quos ex h. l. idem Cicero poſuit.

συμπαρομαρτοῖεν] Edd. vett. συμπαρομαρτοῦσι, Caſtalio —οῦσαι dedit. Ve-

εἶπεν, ἀλλ' ἐγώ τοι, ὦ Κῦρε, πάντα μὲν ταῦτα θαυ-
μάζω ἐπὶ τῷ κάλλει, πολὺ δὲ μᾶλλον ἄγαμαι τοῦ
καταμετρήσαντός σοι καὶ διατάξαντος ἕκαστα τούτων.
Ἀκούσαντα δὲ ταῦτα τὸν Κῦρον ἡσθῆναί τε καὶ εἰπεῖν· 22
ταῦτα τοίνυν, ὦ Λύσανδρε, ἐγὼ πάντα καὶ διεμέτρησα
καὶ διέταξα· ἔστι δ' αὐτῶν, φάναι, ἃ καὶ ἐφύτευσα
αὐτός. Καὶ ὁ Λύσανδρος ἔφη, ἀποβλέψας εἰς αὐτὸν, 23
καὶ ἰδὼν τῶν τε ἱματίων τὸ κάλλος ὧν εἶχε, καὶ τῆς
ὀσμῆς αἰσθόμενος, καὶ τῶν στρεπτῶν καὶ τῶν ψελλίων
τὸ κάλλος, καὶ τοῦ ἄλλου κόσμου οὗ εἶχεν, εἰπεῖν, τί
λέγεις; φάναι, ὦ Κῦρε· ἦ γὰρ σὺ ταῖς σαῖς χερσὶ
τούτων τὶ ἐφύτευσας; Καὶ τὸν Κῦρον ἀποκρίνασθαι, 24
θαυμάζεις τοῦτο; ἔφη, ὦ Λύσανδρε. Ὄμνυμί σοι τὸν
Μίθρην, ὅταν περ ὑγιαίνω, μὴ πώποτε δειπνῆσαι πρὶν
ἱδρῶσαι, ἢ τῶν πολεμικῶν τι ἢ τῶν γεωργικῶν ἔργων με-
λετῶν, ἀεὶ οὖν γέ τι φιλοτιμούμενος. Καὶ αὐτὸς μέντοι, 25
ἔφη ὁ Λύσανδρος, ἀκούσας ταῦτα, δεξιώσασθαί τε αὐτὸν
καὶ εἰπεῖν, δικαίως μοι δοκεῖς, ἔφη, ὦ Κῦρε, εὐδαίμων
εἶναι· ἀγαθὸς γὰρ ὢν ἀνὴρ εὐδαιμονεῖς.

rum extat etiam in margine Villoiſ.

πάντα μὲν ταῦτα] Edd. vett. Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. omittunt ταῦτα.

22. ταῦτα τοίνυν] Pariſ. A. ταῦτα μέντοι dat.

ἐφύτευσα] Caſtalio ἐγὼ ἐφύτευσα dedit.

23. οὗ εἶχεν, εἰπεῖν,] Quod margo Steph. adſcriptum habet ad αἰσθόμενος tanquam ſcripturæ varietatem, ἀγάμενος, non illo pertinere, ſed potius ante στρεπτῶν excidiſſe, vera eſt Zeunii ſuſpicio. Quin membrorum orationis concinnitas verbum illud plane flagitare mihi videtur vel poſt κάλλος vel poſt εἶχεν addendum. Ceterum ψελίων eſt in Lipſ. libro. ψιλίων in Pariſ. A. C. D.

ἦ—σαῖς] Lipſ. ἢ, Caſtalio σαῖς omiſit.

24. Μίθρην] Compara Cyrop. vii. 5, 53. τι poſt πολεμικῶν omittit Pariſ. C. D.

ἀεὶ οὖν γέ τι] Hoc effeci ex edd. pr. Codd. Guelf. Pariſ. A. C. D. Lipſ. ſcriptura ἢ ἀεὶ ὧν γέ τι, quam Caſtalio mutavit in ἀεὶ ὧν γέ τοι, Stephanus in ἀεὶ ἕν γέ τοι, Brodæus ἀεὶ καλῶν γέ τι. Camerarii conjecturam ἢ ἄλλων γέ τι cum Zeunio ſecutus eſt Weiſke: ſed mihi videbatur ita debere eſſe ἢ ἄλλο γέ τι. Noſtrum eſt dictum pro ἀεὶ γοῦν τι φιλοτιμ.

25. δοκεῖς, ἔφη,] Edd. vett. ἔφη omittunt, quod addidit Steph. et habet Guelf. cum margine Villoiſ.

ὢν ἀνὴρ] Juntina ἂν, Caſtalio plane omiſit ὢν, quod habet etiam margo Villoiſ. Cicero vertit: *Recte vero te, Cyre, beatum ferunt, quoniam virtuti tuæ fortuna conjuncta eſt.*

CAPUT V.

ΤΑΥΤΑ δὲ, ὦ Κριτόβουλε, ἐγὼ διηγοῦμαι, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὅτι τῆς γεωργίας οὐδ' οἱ πάνυ μακάριοι δύνανται ἀπέχεσθαι. Ἔοικε γὰρ ἡ ἐπιμέλεια αὐτῆς εἶναι ἅμα τε ἡδυπάθειά τις καὶ οἴκου αὔξησις, καὶ σωμάτων ἄσκησις εἰς τὸ δύνασθαι ὅσα ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ προσήκει.
2 Πρῶτον μὲν γὰρ ἀφ' ὧν ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ταῦτα ἡ γῆ φέρει ἐργαζομένοις· καὶ ἀφ' ὧν τοίνυν ἡδυπαθοῦσι, προσ-
3 επιφέρει. Ἔπειτα δὲ ὅσα κοσμοῦσι βωμοὺς καὶ ἀγάλματα, καὶ οἷς αὐτοὶ κοσμοῦνται, καὶ ταῦτα μετὰ ἡδίστων ὀσμῶν καὶ θεαμάτων παρέχει· ἔπειτα δὲ ὄψα πολλὰ τὰ μὲν φύει, τὰ δὲ τρέφει· καὶ γὰρ ἡ προβατευτικὴ τέχνη συνῆπται τῇ γεωργίᾳ· ὥστε ἔχειν καὶ θεοὺς ἐξαρέσκεσθαι θύοντας, καὶ αὐτοὺς χρῆσθαι.
4 Παρέχουσα δ' ἀφθονώτατ' ἀγαθὰ, οὐκ ἐᾷ ταῦτα μετὰ μαλακίας λαμβάνειν, ἀλλὰ ψύχη τε χειμῶνος καὶ

Cap. V. 1. ὅτι—οὐδὲ οἱ] Stobæus p. 372. ὅτι περ, Guelf. οὐδ' οἱ dat. Deinde αὐτῆς ἡ ἐπιμέλεια Stobæus.

εἰς τὸ δύνασθαι] Stobæus καὶ εἰς τὸ δ. et pro ὅσα dat ἅ.

2. ἀφ' ὧν ζῶσιν] Frugum varia genera, unde ζείδωρος ἄρουρα Homero dicta. ὄψα deinceps nominantur. Articulum οἱ ante ἄνθρωποι omittit Stobæus.

προσεπιφέρει] Hæc eſt Stobæi lectio pro προσέτι φέρει, quam ſuadente Dorvillio receperunt Zeune et Weiſke. Mihi τοίνυν diſplicet, forte in ὧν τινων mutandum.

3. ὅσα κοσμοῦσι] Codex Pariſ. A. Stobæi habet ſcriptum: καὶ θεοὺς κοσμοῦσι καὶ βωμοὺς, omiſſo ὅσα, quod in Guelf. ſecunda manus adſcripſit: nam in textu eſt ὅσοι, ut in Pariſ. A. C. D. et margine Villoiſ. quod ex ὅσοις ortum eſſe videtur, quod mihi præplacet. Etiam deinceps Codex Stobæi καὶ οἷοις habet. Intelliguntur flores et coronæ, quibus aræ deorum, ſimulacra, victimæ et ſacrificantes redimiuntur.

πολλὰ τὰ μὲν] Codex Stobæi τὰ μὲν πολλά. male. deinde προβατικὴ, non minus inepte, quanquam nihil referre arbitrabatur Bach. Προβατεία eſt Straboni, Plutarcho, Æliano.

θεοῖς ἐξαρέσκεσθαι] De Venat. i. 3. eſt ἀρέσκοντες θεοῖς ὅμως ἐτελεύτησαν. Sed diverſa eſt utriuſque loci ratio et verbi forma. Infra tamen ſect. 19. iterum eſt ἐξαρεσκευομένους τοῖς θεοῖς. At in Memor. iv. 3, 16. ἱεροῖς θεοὺς ἀρέσκεσθαι. Demoſthenes ἐξαρέσκεσθαι δώροις τινὰ dixit p. 1396. Contra Theognis verſu 740. σπονδὰς θεοῖσιν ἀρεσκόμενοι dixit pro θεοὺς σπονδαῖς. Pro αὐτοὺς Pariſ. C. D. dant αὐτοῖς χρῆσθαι, et Guelf. a prima manu.

4. ἀγαθὰ] Omittit Codex Pariſ. A. Stobæi. δὲ poſt παρέχουσα Pariſ. A. ἀφθονώτατα dant Pariſ. A. C. D.

ψύχη—θάλπη] Debetur Stephano pro edd., Stobæi, Guelf. Pariſ. A. C. D. ψύχει—θάλπει. Cf. Cyropædiæ i. 2, 10. Deinde γυμνάζουσα διὰ τ. χ. habet Stobæus.

θάλπη θέρους ἐθίζει καρτερεῖν· καὶ τοὺς μὲν αὐτουργοὺς
διὰ τῶν χειρῶν γυμνάζουσα, ἰσχὺν αὐτοῖς προστίθησι,
τοὺς δὲ τῇ ἐπιμελείᾳ γεωργοῦντας, ἀνδρίζει, πρωΐ τε
ἐγείρουσα, καὶ πορεύεσθαι σφοδρῶς ἀναγκάζουσα. Καὶ
γὰρ ἐν τῷ χώρῳ καὶ ἐν τῷ ἄστει ἀεὶ ἐν ὥρᾳ αἱ ἐπικαι-
ριώταται πράξεις εἰσίν. Ἔπειτα δ', ἤν τε σὺν ἵππῳ 5
ἀρήγειν τὶς τῇ πόλει βούληται, τὸν ἵππον ἱκανωτάτη ἡ
γεωργία συντρέφειν· ἤν τε πεζῇ, σφοδρὸν τὸ σῶμα παρ-
έχει· θήραις τε ἐπιφιλοπονεῖσθαι συνεπαίρει τι ἡ γῆ καὶ
κυσὶν εὐπέτειαν τροφῆς παρέχουσα, καὶ θηρία συμπαρα-
τρέφουσα. Ὠφελούμενοι δὲ καὶ οἱ ἵπποι καὶ αἱ κύνες 6
ἀπὸ τῆς γεωργίας, ἀντωφελοῦσι τὸν χῶρον, ὁ μὲν ἵππος,
πρωΐ τε κομίζων τὸν κηδόμενον εἰς τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ
ἐξουσίαν παρέχων ὀψὲ ἀπιέναι· αἱ δὲ κύνες, τά τε θη-
ρία ἀπερύκουσαι ἀπὸ λύμης καρπῶν καὶ προβάτων, καὶ
τῇ ἐρημίᾳ τὴν ἀσφάλειαν συμπαρέχουσαι. Παρορμᾷ δὲ 7

ἐπιμελείᾳ] Cura et inſpectione, ut dominum. Sequens ἀνδρίζει debetur Stobæo; edd. Guelf. Pariſ. A. C. D. Lipſ. ἀνδρίζεσθαι dabant.

πρωΐ τε] Copulam ex Stobæo et Guelf. adjecit Zeune: ibidem χωρίῳ ſcriptum extat.

ἐπικαιριώταται] *Res maxime opportunæ* ſive *utiles* ſunt Weiſkio, mihi *præcipuæ*. Stobæus male omiſſo ἀεὶ habet ἐπικαιρότατοι. Mihi præterea verba καὶ ἐν ἄστει ab aliena manu acceſſiſſe videntur. Si ſunt a Xenophonte profecta, videtur is mihi ὥσπερ καὶ ἐν ἄστει dediſſe. Pariſ. D. καὶ τῷ ἄστει dat.

ἐν ὥρᾳ] Suo, ſtato, certo tempore. ὥραις dat Pariſ. A.

5. Ἔπειτα δ'] Ex Stobæo δ' adjeci cum Zeunio; idem St. deinceps τῇ χώρᾳ βουληθῇ τις. Eſt ἀρήγειν τῇ πόλει munus civis Athenienſis; ſive inter equites ſeu pedites nomen profiteatur.

συντρέφειν] Codex Stobæi et Pariſ. A. ſimplex τρέφειν dant. Deinceps Stobæus habet: ἐν ταῖς θήραις τε φιλ. συνεπαίρει τε ἡ γῆ. ſed Codex σῶμα ἐν ταῖς θήραις φιλ. συνεπαίρεται ἡ γῆ. Vulgatum, quod eſt etiam in Guelf. Pariſ. A. C. D. Lipſ. συνεπαίρει τῇ γῇ correxit Steph.

6. Ὠφελούμενοι—οἱ ἵπποι] Editi et ſcripti libri ante Zeunium ὠφελούμεναι—αἱ ἵπποι. Pariſ. A. C. D. ὠφελούμεναι dant, ſed A. καὶ ἵπποι, C. καὶ αἱ ἵπποι, D. καὶ οἱ ἵπποι. Zeune e Juntina et Stobæo ὠφελούμενοι, e Stobæo οἱ ἵπποι dedit, quia ἡ ἵππος equitatus dici ſolet.

αἱ κύνες] Guelf. a prima manu οἱ κύνες habet ſcriptum: quo genere canes univerſim appellari ſolent a Græcis.

ὀψὲ] Stobæus editus τῆς δείλης, ſcriptus τοῦ δείλης dat.

ἀπερύκουσαι] Stobæus ſcriptus dat συνεξαίρουσαι κωλύουσι.

καὶ τῇ ἐρημίᾳ] Ita ex Stobæo ſcripto vulgatum καὶ τῇ τε ἐρ. correxit Zeune.

7. Παρορμᾷ] Stobæus συμπαρορμᾷ dat; quod præferam. Infra enim cap. vi. 10. eſt συμπαροξύνειν. Pariſ. C. D. τι omittunt.

τι καὶ εἰς τὸ ἀρήγειν σὺν ὅπλοις τῇ χώρᾳ καὶ ἡ γῆ τοὺς
γεωργοὺς, ἐν τῷ μέσῳ τοὺς καρποὺς τρέφουσα τῷ κρα-
8 τοῦντι λαμβάνειν. Καὶ δραμεῖν δὲ καὶ βαλεῖν καὶ πη-
δῆσαι τίς ἱκανωτέρους τέχνη γεωργίας παρέχεται; τίς
δὲ τοῖς ἐργαζομένοις πλείω τέχνη ἀντιχαρίζεται; τίς δὲ
ἥδιον τὸν ἐπιμελόμενον δέχεται, προτείνουσα προσιόντι
λαβεῖν ὅ τι χρῄζει; τίς δὲ ξένους ἀφθονώτερον δέχεται;
9 χειμάσαι δὲ πυρὶ ἀφθόνῳ καὶ θερμοῖς λουτροῖς ποῦ
πλείων εὐμάρεια ἢ ἐν χωρίῳ; ποῦ δὲ ἥδιον θερίσαι ὕδασί
10 τε καὶ πνεύμασι καὶ σκιαῖς ἢ κατ' ἀγρόν; τίς δὲ ἄλλη
θεοῖς ἀπαρχὰς πρεπωδεστέρας παρέχει, ἢ ἑορτὰς πλη-
ρεστέρας ἀποδεικνύει; τίς δὲ οἰκέταις προσφιλεστέρα, ἢ
γυναικὶ ἡδίων, ἢ τέκνοις ποθεινοτέρα, ἢ φίλοις εὐχαρι-
11 στοτέρα; Ἐμοὶ μὲν θαυμαστὸν δοκεῖ εἶναι, εἴ τις ἐλεύ-
θερος ἄνθρωπος ἢ κτῆμά τι τούτου ἥδιον κέκτηται, ἢ
ἐπιμέλειαν ἡδίω τινὰ ταύτης εὕρηκεν ἢ ὠφελιμωτέραν εἰς

καὶ ἡ γῆ] Stobæus ἡ γεωργία· καὶ ἡ γῆ τοὺς γεωργοὺς—τοῦ καρποῦ τρέφουσα καὶ κρατοῦντι λαμβάνειν, καὶ δρ. etc. Repetitam copulam καὶ aut omitti vult Weiſke, aut ab initio ſcribi καί τι εἰς τό. Equidem ſublatam malim.

ἐν τῷ μέσῳ] Interpretatur ipſe cap. vi. 10. ἔξω τῶν ἐρυμάτων τὰ ἐπιτήδεια φύουσά τε καὶ τρέφουσα.

8. παρέχεται;] Stobæus παρέχηται; deinde τέχνη πλείω. Pariſ. A. πλείων τε τέχνη.

τίς δὲ ἥδιον] Caſtalio dedit τίς δὲ καὶ ἥδιον. ſed vetat ſequens τίς δὲ ξένους etc. eam ſcripturam probare. Mox ἐπιμελούμενον—χρῄζοι Stobæus dat. ἐπιμελούμ. etiam Pariſ. C. D.

ξένους] Stobæus ſcriptus ξένον ἥδιον ἢ ἀφθ. dat.

9. ποῦ πλείων εὐμάρεια ἢ ἐν χωρίῳ] Stobæi lectionem cum Camerario, Leonclavio et Zeunio prætuli vulgatæ ποῦ πολὺ πλείων εὐμάρεια ἐν χώρῳ τῳ. Languet enim nimis illud ποῦ ἐν χώρῳ τῳ. Stephanus etiam πολὺ damnavit. Sed male Zeune εὐχέρεια Stobæi prætulit, quanquam Xenophon alibi εὐμάρεια non uſurpaverit. εὐχερέστερον πρὸς βρῶμα πᾶν ἔχειν eſt in Lacedæmoniorum republica cap. ii. ſect. 5. et opponitur τῷ δυσχεραίνειν, delicias facere in cibo. In Cyrop. i. 4, 7. erat δυσχερῶν et δυσχερειῶν, ubi cum Stephano δυσχωριῶν dedi. Fœda ſunt δυσχερῆ Memor. i. 4, 6. δυσχερέστατον ἰδεῖν infra viii. 6. opponitur τῷ κάλλιστον ἰδεῖν. In Hierone eſt i. 36. πάθος δυσχερὲς καὶ οἰκτρόν. In Xenophonte εὐχέρειαν non reperio, ſed ea eſt facilitas cum agilitate et mobilitate conjuncta; igitur ab hoc loco aliena. εὐμάρεια contra eſt facilitas cum commoditate conjuncta, eaque hic ſola habet locum.

10. πληρεστέρας] Pariſ. A. C. D. πληρεστάτας dant.

11. εἴ τις] Stobæus ſcriptus: ὅτι ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος κτῆμά τι τούτου ἥδιον. Deinde editus habet κτᾶται ἢ ἐπιμέλειαν τινὰ ταύτης εὕρηκεν ἡδίω ἢ ὠφ. Pariſ. D. κτῆμά τι ἥδιον dat.

τὸν βίον. Ἔτι δὲ ἡ γῆ θέλουσα τοὺς δυναμένους κατα- 12
μανθάνειν καὶ δικαιοσύνην διδάσκει· τοὺς γὰρ ἄριστα
θεραπεύοντας αὐτὴν πλεῖστα ἀγαθὰ ἀντιποιεῖ. Ἐὰν 13
δ' ἄρα καὶ ὑπὸ πλήθους ποτὲ στρατευμάτων τῶν ἔργων
στερηθῶσιν οἱ ἐν τῇ γεωργίᾳ ἀναστρεφόμενοι, καὶ σφο-
δρῶς καὶ ἀνδρικῶς παιδευόμενοι, οὗτοι εὖ παρεσκευα-
σμένοι καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, ἢν μὴ θεὸς
ἀποκωλύῃ, δύνανται ἰόντες εἰς τὰς τῶν ἀποκωλυόντων
λαμβάνειν ἀφ' ὧν θρέψονται. Πολλάκις δ' ἐν τῷ πο-
λέμῳ καὶ ἀσφαλέστερόν ἐστι σὺν τοῖς ὅπλοις τὴν τροφὴν
μαστεύειν ἢ σὺν τοῖς γεωργικοῖς ὀργάνοις. Συμπαιδεύει 14
δὲ καὶ εἰς τὸ ἐπαρκεῖν ἀλλήλοις ἡ γεωργία. Ἐπί τε
γὰρ τοὺς πολεμίους σὺν ἀνθρώποις δεῖ ἰέναι, τῆς τε γῆς
σὺν ἀνθρώποις ἐστὶν ἡ ἐργασία. Τὸν οὖν μέλλοντα εὖ 15
γεωργήσειν δεῖ τοὺς ἐργαστῆρας καὶ προθύμους παρα-
σκευάζειν καὶ πείθεσθαι θέλοντας· τὸν δὲ ἐπὶ πολε-
μίους ἄγοντα ταὐτὰ δεῖ μηχανᾶσθαι, δωρούμενόν τε τοῖς
ποιοῦσιν ἃ δεῖ ποιεῖν τοὺς ἀγαθούς, καὶ κολάζοντα τοὺς

12. ἡ γῆ θέλουσα] Margo Steph. cum Parif. A. et N. Stobæi a Grotio olim comparato, Lipf. et Parif. A. C. D. θέουσα, altera in margine Steph. varietas eft θεὸς οὖσα, quam fequuntur Camerarius et Leoncl. In Guelf. a prima manu fuit θέουσα, dein in θέλουσα mutatum. θέουσι margo Villoif. θέλουσα interpretantur *ipfa*, *fua fponte*, *facile*; Weifke, *facile*, *volens*, *benevole*. Idem τοὺς δυναμένους καταμανθάνειν interpretatur homines, qui vim habent aliquid obfervandi et animadvertendi.

τοὺς—θεραπεύοντας] Stobæus fcriptus male τοῖς θεραπεύουσι dat. Mufonii fimilem locum comparavit Zeune ex Stobæo p. 370.

13. Ἐὰν] Guelf. ἂν, Stobæus ἢν. fequens καὶ omittit Stobæus.

στερηθῶσιν] Stobæus fcriptus: στερηθῇ ἡ γῆ, οἱ ἐν τῇ γεωργίᾳ.

τὰ σώματα] Guelf. cum Parif. C. D. articulum omittit, Stobæus τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς, ἐὰν μὴ θεὸς κωλύῃ.

εἰς τὰς] Stobæus εἰς τὰ—κωλυόντων. Camerarius ἀποστερισκόντων malebat.

14. ἐπαρκεῖν] Stobæus ἄρχειν dat. Deinde πολέμους edd. vett. Guelf. Lipf. Parif. A. C. D. fed Stephanus lectionem Stobæi dedit.

σὺν ἀνθρώποις] Stobæus μετ' ἀνθρώπων dat.

15. προθύμους] Parif. C. cum Caftalione προθύμως, deinde Stobæus ἐθέλοντας.

τὸν δὲ—ταὐτὰ] Vulgatum τι correxit Zeune, ταῦτα vero in ταὐτὰ mutatum interpretati funt Camerarius et Leoncl. δὲ μηχ. C. δὴ μηχ. Parif. D.

τοῖς ποιοῦσιν ἃ δεῖ ποιεῖν] Pro his Stobæus dat fcriptus. δωρούμενόν τε οἷς δεῖ.

16 ἀτακτοῦντας. Καὶ παρακελεύεσθαι δὲ πολλάκις οὐδὲν
ἧττον δεῖ τοῖς ἐργάταις τὸν γεωργὸν ἢ τὸν στρατηγὸν τοῖς
στρατιώταις· καὶ ἐλπίδων δὲ ἀγαθῶν οὐδὲν ἧττον οἱ δοῦ-
λοι τῶν ἐλευθέρων δέονται, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, ὅπως
17 μένειν ἐθέλωσι. Καλῶς δὲ κἀκεῖνος εἶπεν, ὃς ἔφη τὴν
γεωργίαν τῶν ἄλλων τεχνῶν μητέρα καὶ τροφὸν εἶναι.
Εὖ μὲν γὰρ φερομένης τῆς γεωργίας, ἔῤῥωνται καὶ αἱ
ἄλλαι τέχναι ἅπασαι· ὅπου δ' ἂν ἀναγκασθῇ ἡ γῆ
χερσεύειν, ἀποσβέννυνται καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι σχεδόν τι
καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.

18 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κριτόβουλος εἶπεν, ἀλλὰ ταῦτα
μὲν ἔμοιγε, ὦ Σώκρατες, καλῶς δοκεῖς λέγειν· ὅτι δὲ
τῆς γεωργικῆς τὰ πλεῖστα ἐστὶν ἀνθρώπῳ ἀδύνατα προ-
νοῆσαι. Καὶ γὰρ χάλαζαι καὶ πάχναι ἐνίοτε καὶ αὐ-
χμοὶ καὶ ὄμβροι ἐξαίσιοι καὶ ἐρυσίβαι καὶ ἄλλα πολ-
λάκις τὰ καλῶς ἐγνωσμένα καὶ πεποιημένα ἀφαιροῦν-
ται· καὶ πρόβατα δ' ἐνίοτε κάλλιστα τεθραμμένα νόσος
19 ἐλθοῦσα κάκιστα ἀπώλεσεν. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ
Σωκράτης εἶπεν, ἀλλ' ᾤμην ἔγωγέ σε, ὦ Κριτόβουλε,
εἰδέναι, ὅτι οἱ θεοὶ οὐδὲν ἧττόν εἰσι κύριοι τῶν ἐν τῇ γεωρ-
γίᾳ ἔργων ἢ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ. Καὶ τοὺς μὲν ἐν τῷ
πολέμῳ ὁρᾷς, οἶμαι, πρὸ τῶν πολεμικῶν πράξεων ἐξα-
ρεσκευομένους τοῖς θεοῖς, καὶ ἐπερωτῶντας θυσίαις καὶ
20 οἰωνοῖς ὅ τι τε χρὴ ποιεῖν καὶ ὅ τι μή· Περὶ δὲ τῶν γε-

16. ἐθέλωσι] Sic ex Stobæo et Guelf. Zeune pro θέλωσι. Pro παρακελεύεσθαι eſt παρασκευάζεσθαι in Pariſ. C. D.

17. καὶ αἱ ἄλλαι] Articulum utroque loco omittit Stobæus, altero loco etiam Guelf. qui ἀποσβέννυνται habet.

καὶ κατὰ] Stobæus ſcriptus καὶ omittit.

18. ὅτι δὲ] Locum lacunoſum clamant omnia. Stephanus ἴτι δὲ malebat, Camerarius τί δὲ, ὅτι vertit, quod ipſum conjecit Erneſti et Wyttenbach ad Plutarchum de S. N. V. p. 89.

19. ἐξαρεσκευομένους] Margo Steph. ἐξαρεσκομένους, quæ forma eſt in Pariſ. A. Formam illam ex Plutarcho de Educatione p. 13. ed. Reiſkii, et Clemente Alex. Pædag. iii. 1. vindicare ſtuduit Zeune.

ὅ τι τε χρὴ] Pariſ. D. τε omiſit.

ὀργικῶν πράξεων ἧττον οἴει δεῖν τοὺς θεοὺς ἱλάσκεσθαι; εὖ γὰρ ἴσθι, ἔφη, ὅτι οἱ σώφρονες καὶ ὑπὲρ ὑγρῶν καὶ ξηρῶν καρπῶν, καὶ βοῶν καὶ ἵππων καὶ προβάτων, καὶ ὑπὲρ πάντων γε δὴ τῶν κτημάτων τοὺς θεοὺς θερα-πεύουσιν.

CAPUT VI.

ΑΛΛΑ ταῦτα μὲν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καλῶς μοι δο-
κεῖς λέγειν, κελεύων πειρᾶσθαι σὺν τοῖς θεοῖς ἄρχεσθαι
παντὸς ἔργου, ὡς τῶν θεῶν κυρίων ὄντων οὐδὲν ἧττον τῶν
εἰρηνικῶν ἢ τῶν πολεμικῶν ἔργων. Ταῦτα μὲν οὖν πει-
ρασόμεθα οὕτω ποιεῖν. Σὺ δ' ἡμῖν ἔνθεν λέγων περὶ
τῆς οἰκονομίας ἀπέλιπες, πειρῶ τὰ τούτων ἐχόμενα διεκ-
περαίνειν· ὡς καὶ νῦν μοι δοκῶ, ἀκηκοὼς ὅσα εἶπες,
μᾶλλόν τι ἤδη διορᾶν ἢ πρόσθεν ὅ τι χρὴ ποιοῦντα βιο-
τεύειν. Τί οὖν; ἔφη ὁ Σωκράτης, ἆρα εἰ πρῶτον μὲν 2
ἐπανέλθοιμεν ὅσα μὲν ὁμολογοῦντες διεληλύθαμεν, ἵν',
ἢν πως δυνώμεθα, πειραθῶμεν οὕτω καὶ τὰ λοιπὰ δι-
εξιέναι συνομολογοῦντες; Ἡδύ γ' οὖν ἐστιν, ἔφη ὁ Κριτό- 3
βουλος, ὥσπερ καὶ χρημάτων κοινωνήσαντας ἀναμφιλό-
γως διελθεῖν, οὕτω καὶ λόγων κοινωνοῦντας, περὶ ὧν ἂν
διαλεγώμεθα, συνομολογοῦντας διεξιέναι. Οὐκοῦν, ἔφη 4
ὁ Σωκράτης, ἐπιστήμης μέν τινος ἔδοξεν ἡμῖν ὄνομα εἶναι
ἡ οἰκονομία. Ἡ δὲ ἐπιστήμη αὕτη ἐφαίνετο ᾗ οἴκους

20. τοὺς θεοὺς] Parif. C. articulum omittit.

Cap. VI. πειρασόμεθα] Guelf. πειρασώμεθα. Deinde ἃ ἀπέλιπες edd. vett. et liber Lipf. cum Parif. A. D.

2. Τί οὖν—ἆρα εἰ] Camerarius malebat εἰ ἆρα vel ἢ ἆρα. Difficultatem facit additum ἆρα vel ἄρα. Solemne eft Xenophonti τί οὖν εἰ cum optativo.

δυνώμεθα] Aldina δυναίμεθα. Deinde πειρασθῶμεν dedit Weifke; vulgatum tenent etiam Parif. A. C. D. cum reliquis libris fcriptis.

3. χρημάτων κοινωνήσαντας] In Memor. ii. 6, 23. eft χρημάτων νομίμως κοινωνεῖν.

διελθεῖν] Intelligo τὸν λόγον, rationes pecuniarias, non διελθεῖν χρήματα, ut Weifke, qui ἀναμφιλόγους διατελεῖν malebat.

λόγων] Guelf. λόγῳ dat.

4. ἔδοξεν] Stobæus editus et fcriptus ἐδόκει dat.

δύνανται αὔξειν ἄνθρωποι. Οἶκος δ᾽ ἡμῖν ἐφαίνετο ὅπερ
κτῆσις ἡ σύμπασα. Κτῆσιν δὲ τοῦτο ἔφαμεν εἶναι ὅ τι
ἑκάστῳ ὠφέλιμον εἴη εἰς τὸν βίον. Ὠφέλιμα δὲ ὄντα
5 εὑρίσκετο πάντα ὁπόσοις τὶς ἐπίσταιτο χρῆσθαι. Πάσας
μὲν οὖν τὰς ἐπιστήμας οὔτε μαθεῖν οἷόν τε ἡμῖν ἐδόκει,
συναποδοκιμάζειν τε ταῖς πόλεσι τὰς βαναυσικὰς κα-
λουμένας τέχνας, ὅτι καὶ τὰ σώματα καταλυμαίνε-
6 σθαι δοκοῦσι, καὶ τὰς ψυχὰς καταγνύουσι. Τεκμή-
ριον δὲ σαφέστατον γενέσθαι ἂν τούτου ἔφαμεν, εἰ πολε-
μίων εἰς τὴν χώραν ἰόντων, διακαθίσας τὶς τοὺς γεωρ-
γοὺς καὶ τοὺς τεχνίτας, χωρὶς ἑκατέρους ἐπερωτῴη πό-
τερα δοκεῖ ἀρήγειν τῇ χώρᾳ, ἢ ὑφεμένους τῆς γῆς, τὰ
7 τείχη διαφυλάττειν. Οὕτω γὰρ ἂν τοὺς μὲν ἀμφὶ γῆν
ἔχοντας ᾠόμεθ᾽ ἂν ψηφίζεσθαι ἀρήγειν, τοὺς δὲ τεχνί-
τας, μὴ μάχεσθαι, ἀλλ᾽, ὅπερ πεπαίδευνται, καθῆ-
8 σθαι μήτε πονοῦντας, μήτε κινδυνεύοντας. Ἐδοκιμά-
σαμεν δὲ ἀνδρὶ καλῷ τε κἀγαθῷ ἐργασίαν εἶναι καὶ
ἐπιστήμην κρατίστην τὴν γεωργίαν, ἀφ᾽ ἧς τὰ ἐπιτήδεια
9 ἄνθρωποι πορίζονται. Αὕτη γὰρ ἡ ἐργασία μαθεῖν τε
ῥᾴστη ἐδόκει εἶναι, καὶ ἡδίστη ἐργάζεσθαι, καὶ τὰ σώ-
ματα κάλλιστά τε καὶ εὐρωστότατα παρέχεσθαι, καὶ
ταῖς ψυχαῖς ἥκιστα ἀσχολίαν παρέχειν φίλων τε καὶ

ὠφέλιμον εἴη] Stobæus, Guelf. Parif. A. C. D. Lipf. *εἴη ὠφέλιμον*. Deinde Stobæus *ὠφέλιμα δὲ πάντα εὑρίσκετο, ὁπόσοις*.

5. *οἷόν τε ἡμῖν ἐδόκει*] Stobæus editus *ἡμῖν οἷόν τε ἐδόκει*, fcriptus *ἐδόκει οἷόν τε εἶναι*. Deinde *συναπεδοκιμάζομέν τε* ex Stobæo malebat Stephanus. Sed vulgata bene habet, quam latine interpretari decet: *Omnes autem artes nec faciles nobis nec honeftæ ad difcendum vifæ funt.*

καταλυμαίνεσθαι] Stobæus fimplex verbum dat et deinde *καταγνῦναι*.

6. *ἔφαμεν*] Excidit igitur cap. iv. 2. feqq. pars difputationis, ad quam Socrates refpicit. Ita non opus eft cum Porto delere *ἔφαμεν* (adeoque etiam *ᾠόμεθα*) nec cum Camerario *φαίημεν—οἰοίμεθα* fcribere. Zeuniana defenfio et interpretatio vulgatæ eft plane abfurda.

7. *Οὕτω*] Guelf. *οὕτως* cum Parif. A. C. D.

ὅπερ πεπαίδευνται] Margo Steph. *παιδεύονται*. Parif. A. C. D. *ὅπως παιδεύονται*.

8. *κρατίστην τὴν γεωργίαν*] Articulum addidit Weifke.

πόλεων συνεπιμελεῖσθαι· Συμπαροξύνειν δέ τι ἐδόκει 10
ἡμῖν καὶ εἰς τὸ ἀλκίμους εἶναι ἡ γεωργία, ἔξω τῶν ἐρυ-
μάτων τὰ ἐπιτήδεια φύουσά τε καὶ τρέφουσα τοὺς ἐργα-
ζομένους. Διὰ ταῦτα δὲ καὶ ἐνδοξοτάτη εἶναι πρὸς τῶν
πόλεων αὕτη ἡ βιοτεία, ὅτι καὶ πολίτας ἀρίστους καὶ
εὐνουστάτους παρέχεσθαι δοκεῖ τῷ κοινῷ. Καὶ ὁ Κρι- 11
τόβουλος, ὅτι μὲν, ὦ Σώκρατες, καλλιστόν τε καὶ ἄρι-
στον καὶ ἥδιστον ἀπὸ γεωργίας τὸν βίον ποιεῖσθαι, πάνυ
μοι δοκῶ πεπεῖσθαι ἱκανῶς· ὅτι δὲ ἔφησθα καταμα-
θεῖν τὰ αἴτια τῶν τε οὕτω γεωργούντων ὥστε ἀπὸ τῆς
γεωργίας ἀφθόνως ἔχειν ὧν δέονται, καὶ τῶν οὕτως ἐργα-
ζομένων ὡς μὴ λυσιτελεῖν αὐτοῖς τὴν γεωργίαν, καὶ ταῦτα
μοι δοκῶ ἡδέως ἑκάτερα ἀκούσειν σου, ὅπως ἃ μὲν
ἀγαθά ἐστι ποιῶμεν, ἃ δὲ βλαβερὰ, μὴ ποιῶμεν. Τί 12
οὖν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὦ Κριτόβουλε, ἢν σοι ἐξαρχῆς διη-
γήσωμαι, ὡς συνεγενόμην ποτὲ ἀνδρὶ, ὃς ἐμοὶ ἐδόκει εἶναι
τῷ ὄντι τούτων τῶν ἀνδρῶν, ἐφ' οἷς τοῦτο τὸ ὄνομα δικαίως
ἐστὶν, ὃ καλεῖται καλός τε κἀγαθὸς ἀνήρ; Πάνυ ἂν,

10. *φύουσά τε*] Malim *τε* cum Weiſkio tollere, ut inutile. Ceterum h. l. reſpexit Ariſtoteles Œconom. i. 2. *πρὸς δὲ τούτοις καὶ πρὸς ἀνδρίαν συμβάλλεται (ἡ γεωργική) μεγάλα· οὐ γὰρ, ὥσπερ αἱ βάναυσοι, τὰ σώματα ἀχρεῖα ποιοῦσιν, ἀλλὰ δυνάμενα θυραυλεῖν καὶ πονεῖν, ἔτι δὲ δυνάμενα κινδυνεύειν πρὸς τοὺς πολεμίους· μόνων γὰρ τούτων τὰ κτήματα ἔξω τῶν ἐρυμάτων ἐστί.*

Διὰ ταῦτα δὲ καὶ ἐνδοξοτάτη] Ita libri editi et ſcripti. Weiſkiana neſcio unde *δ. τ. δὲ μὲν ἐνδ.* dedit. Pariſ. A. *δ. ταῦτα μὲν καὶ ἐνδ.* ſed C. D. vulgatam habent.

ἐνδοξοτάτη—πρὸς τῶν πόλεων] Ut ſupra eſt *ἀδοξοῦνται πρὸς τῶν πόλεων*, ita nunc hæc dicuntur, quaſi eſſet *εὐδοξοῦνται πρὸς τ. π.*

βιοτεία] Guelf. *βιοτία* dat cum Pariſ. A.

11. *μοι δοκῶ—ἀκούσειν*] Stephani conjecturam *ἀκούσειν* repudiavit Bachius. In Cyrop. vii. 3, 28. eſt: *ὥστε τῷ Ἀπόλλωνι ἄλλα μοι δοκῶ χαριστήρια ὀφειλήσειν.* Memorab. ii. 7, 11. *νῦν δέ μοι δοκῶ εἰς ἔργων ἀφορμὴν ὑπομένειν αὐτὸ ποιῆσαι.* ubi Stephanus ſimiliter corrigebat *ὑπομενεῖν*. ubi vide annotata. Uſum futuri exemplis Platonis, Ariſtophanis, Iſocratis ſtabilivit Heindorf ad Phædrum p. 200. Igitur vulgatum *ἀκούειν* corrigere non dubitavi.

ἀγαθά ἐστι ποιῶμεν] Pariſ. C. D. *ἀγαθὰ ἐποιῶμεν* dant.

12. *ἢν—διηγήσωμαι*] Juntina, Pariſ. A. Stobæus ſcriptus *διηγήσομαι*, et antea *ἐὰν* dat Stobæus.

τὸ ὄνομα] Ex Stobæo *τοὔνομα* dedit Zeune. Cicero vertit: *Homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur.*

Πάνυ ἂν] Lipſ. *Πάνυ, ἔφη, ἄν.* Deinde *βουλοίμην, ὁ Κριτόβουλος, οὕτως σου.*

ἔφη ὁ Κριτόβουλος, βουλοίμην ἂν οὕτως ἀκούειν, ὡς καὶ
13 ἔγωγε ἐρῶ τούτου τοῦ ὀνόματος ἄξιος γενέσθαι. Λέξω
τοίνυν σοι, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὡς καὶ ἦλθον ἐπὶ τὴν σκέψιν
αὐτοῦ. Τοὺς μὲν γὰρ ἀγαθοὺς τέκτονας, χαλκέας
ἀγαθοὺς, ζωγράφους ἀγαθοὺς, ἀνδριαντοποιοὺς, καὶ τὰ
ἄλλα τὰ τοιαῦτα, πάνυ ὀλίγος μοι χρόνος ἐγένετο ἱκανὸς
περιελθεῖν τε, καὶ θεάσασθαι τὰ δεδοκιμασμένα καλὰ
14 ἔργα αὐτοῖς εἶναι. Ὅπως δὲ δὴ καὶ τοὺς ἔχοντας τὸ
σεμνὸν ὄνομα τοῦτο τὸ καλός τε κἀγαθὸς ἐπισκεψαί-
μην, τί ποτ' ἐργαζόμενοι τοῦτ' ἀξιοῖντο καλεῖσθαι, πάνυ
15 μου ἡ ψυχὴ ἐπεθύμει αὐτῶν τινι συγγενέσθαι. Καὶ
πρῶτον μὲν ὅτι προσέκειτο τὸ καλὸς τῷ ἀγαθῷ, ὅντινα
ἴδοιμι καλὸν, τούτῳ προσῄειν, καὶ ἐπειρώμην καταμαν-
θάνειν, εἴπου ἴδοιμι προσηρτημένον τῷ καλῷ τὸ ἀγαθόν.
16 Ἀλλ' οὐκ ἄρα εἶχεν οὕτως· ἀλλ' ἐνίους ἐδόκουν κατα-
μανθάνειν τῶν καλῶν τὰς μορφὰς πάνυ μοχθηροὺς
ὄντας τὰς ψυχάς. Ἔδοξεν οὖν μοι, ἀφέμενον τῆς καλῆς
ὄψεως, ἐπ' αὐτῶν τινα ἐλθεῖν τῶν καλουμένων καλῶν τε
17 κἀγαθῶν. Ἐπεὶ οὖν τὸν Ἰσχόμαχον ἤκουον πρὸς πάν-

13. *ὡς καὶ*] Stobæus ſcriptus omittit *καὶ*, deinde Stobæus editus: *ἀγαθοὺς χαλκεῖς, ἀγαθοὺς ζωγράφους, ἀγαθοὺς ἀνδριαντοποιοὺς, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα.* Deinde *τοὺς μὲν ἀγαθοὺς* omiſſo *γὰρ* Pariſ. C. D.

ἱκανὸς] Ita plane ſcriptum exhibet Guelf. quanquam de eo tacet Zeune, qui hanc Stephani conjecturam cum Bachio repudiavit ideo, quod vulgatum *ἱκανῶς* eundem ſenſum efficiat. Quod qui poteſt fieri? Recte contra monet Weiſke, *ἱκανῶς* ita pertinere ad *περιελθεῖν καὶ θεάσασθαι*, ad circumeunda ſatis et perſpicienda. At in hac verborum ſtructura debebat eſſe ex uſu Attico *πάνυ ὀλίγος μοι χρόνος ἐγένετο ἱκανῶς περιελθόντι τε καὶ θεασαμένῳ.*

αὐτοῖς] Stobæus *αὐτῶν* habet. *ἔργα αὐτοῖς εἶεν* Pariſ. A.

14. *καλός τε κἀγαθὸς*] Ita ex Stobæo, qui tamen *τὸ* omiſit, vulgatum accuſativum verborum horum correxit Zeune. Deinde Stobæus *τί ποτε ἐργασάμενοι τοῦτο ἀξιοῦνται καλεῖσθαι.*

πάνυ μου] Stobæus *πάνυ μοι* exhibet cum Pariſ. C.

15. *τὸ καλὸς*] Guelf. Pariſ. C. D. *τὸ κάλλος.* Stobæus *ὁ καλὸς.* Deinde *ἄν τινα καλὸν ἴδοιμι* Stobæanum præfero, ut magis Atticum.

τῷ καλῷ] Stobæus *τῷ κάλλει.*

16. *τῆς καλῆς ὄψεως*] Stobæus *τῆς καλῆς, τῆς ὄψεως.*

17. *Ἰσχόμαχον*] Hunc narrat Lyſias p. 646. ed. Reiſkii locupletiſſimum eſſe habitum, dum viveret, et ei ſeptuaginta talenta amplius eſſe vulgo creditum eſſe, ſed eum morientem niſi viginti non reliquiſſe.

των καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ ξένων καὶ ἀστῶν, καλόν τε κἀγαθὸν ἐπονομαζόμενον, ἔδοξέ μοι τούτῳ πειραθῆναι συγγενέσθαι.

CAPUT VII.

ΙΔΩΝ οὖν ποτε αὐτὸν ἐν τῇ τοῦ Διὸς τοῦ Ἐλευθερίου
στοᾷ καθήμενον, ἐπεί μοι ἔδοξε σχολάζειν, προσῆλθον
αὐτῷ, καὶ παρακαθιζόμενος εἶπον· Τί, ὦ Ἰσχόμαχε,
οὐ μάλα εἰωθὼς σχολάζειν, κάθησαι; ἐπεὶ τά γε
πλεῖστα ἢ πράττοντά τι ὁρῶ σε, ἢ οὐ πάνυ σχολάζοντα
ἐν τῇ ἀγορᾷ. Οὐδὲ ἄν γε νῦν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ὦ 2
Σώκρατες, ἑώρας, εἰ μὴ ξένους τινὰς συνεθέμην ἀναμένειν
ἐνθάδε. Ὅταν δὲ μὴ πράττῃς τὶ τοιοῦτον, πρὸς τῶν
θεῶν, ἔφην ἐγὼ, ποῦ διατρίβεις, καὶ τί ποιεῖς; Ἐγὼ
γάρ τοι πάνυ βούλομαί σου πυθέσθαι τί ποτε πράττων
καλὸς κἀγαθὸς κέκλησαι, ἐπεὶ οὐκ ἔνδον γε διατρίβεις,
οὐδὲ τοιαύτη σου ἡ ἕξις τοῦ σώματος καταφαίνεται.
Καὶ ὁ Ἰσχόμαχος γελάσας ἐπὶ τῷ, τί ποιῶν καλὸς 3

Nescio an idem sit, de quo narrat Heraclides Ponticus apud Athenæum xii. p. 537. τὸν δὲ Νικίου τοῦ Περγασῆθεν πλοῦτον ἢ τὸν Ἰσχομάχου τίνες ἀπώλεσαν; οὐκ Αὐτοκλέης καὶ Ἐπικλέης οἱ μετ᾽ ἀλλήλων ζῆν προελόμενοι καὶ πάντ᾽ ἐν ἐλάττονι ποιούμενοι τῆς ἡδονῆς; quam narrationem pervertit Ælianus V. H. iv. 23. Autocles et Epicles videntur non tam filii Niciæ et Ischomachi quam generi fuisse. Apud Plutarchum de Curiositate p. 132. ed. Hutten. extat narratio de Ischomacho ab Aristippo philosopho Olympiæ interrogato, τί Σωκράτης διαλεγόμενος οὕτω τοὺς νέους διατίθησι· καὶ μικρὰ ἄττα τῶν λόγων αὐτοῦ σπέρματα καὶ δείγματα λαβὼν, οὕτως ἐμπαθῶς ἔσχεν, ὥστε τῷ σώματι συμπεσεῖν καὶ γενέσθαι παντάπασιν ὠχρὸς καὶ ἰσχνός.

ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν] Vulgo insertam post ἀνδρῶν copulam τε sustuli, quam postea vidi deesse etiam in Paris. A.

Cap. VII. Διὸς τ. Ἐλευθερίου στοᾷ] Huic sacra facta quotannis memorat Lysias Orat. p. 438. ed. Taylori, Plutarchus in Demosthene, Demosthenes Procemio 63. Eundem Σωτῆρα dictum fuisse censebant ii, quos narrat Scholiastes græcus ad Aristoph. Plut. versu 1176. Porticum templo adjunctam liberti dicuntur ædificasse ab Hyperide apud Harpocrationem. Prope forum fuisse ex hoc loco apparet.

κάθησαι] Lips. κάθισαι, deinde πλεῖστον.

2. ἔνδον γε] Ex Lips. marg. Villois. et Paris. A. C. D. γε addidi. Paulo antea iidem libri Paris. καλός τε κἀγαθὸς dant.

κἀγαθὸς κέκλησαι, καὶ ἡσθεὶς, ὥς γ' ἐμοὶ ἔδοξεν, εἶ-
πεν· Ἀλλ' εἰ μὲν, ὅταν σοι διαλέγωνται περὶ ἐμοῦ τινες,
καλοῦσί με τοῦτο τὸ ὄνομα, οὐκ οἶδα. Οὐ γὰρ δὴ ὅταν
γέ με εἰς ἀντίδοσιν καλῶνται τριηραρχίας ἢ χορηγίας,
οὐδεὶς, ἔφη, ζητεῖ τὸν καλόν τε κἀγαθὸν, ἀλλὰ σαφῶς,
ἔφη, ὀνομάζοντές με Ἰσχόμαχον, πατρόθεν προσκαλοῦν-
ται. Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὃ με ἐπήρου,
οὐδαμῶς ἔνδον διατρίβω. Καὶ γὰρ δὴ, ἔφη, τά γε ἐν τῇ
οἰκίᾳ μου πάνυ καὶ αὐτὴ ἡ γυνὴ ἱκανή ἐστι διοικεῖν.
4 Ἀλλὰ καὶ τοῦτο, ἔφην ἔγωγε, ὦ Ἰσχόμαχε, πάνυ ἂν
ἡδέως σου πυθοίμην, πότερα αὐτὸς σὺ ἐπαίδευσας τὴν
γυναῖκα, ὥστε εἶναι, οἵαν δεῖ, ἢ ἐπισταμένην ἔλαβες
παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς διοικεῖν τὰ προσήκοντα
5 αὐτῇ. Καὶ τί ἂν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐπισταμένην αὐτὴν
παρέλαβον, ἣ ἔτη μὲν οὔπω πεντεκαίδεκα γεγονυῖα ἦλθε
πρὸς ἐμὲ, τὸν δ' ἔμπροσθεν χρόνον ἔζη ὑπὸ πολλῆς ἐπι-
μελείας, ὅπως ὡς ἐλάχιστα μὲν ὄψοιτο, ἐλάχιστα δ'
6 ἀκούσοιτο, ἐλάχιστα δ' ἔροιτο; Οὐ γὰρ ἀγαπητόν σοι
δοκεῖ εἶναι, εἰ μόνον ἦλθεν ἐπισταμένη, ἔρια παραλα-

3. ὥς γ' ἐμοὶ] Sic Lipf. pro ὥς γε ἐμοὶ.

ἀντίδοσιν] Hanc explicavit Wolf. Prolegom. ad Leptineam p. 123. et Spalding ad Midianam c. 23.

πατρόθεν] Addito patris nomine, non illis verbis τὸν καλὸν κἀγαθὸν vocant. Patris Ifchomachi nomen equidem ignoro. Ἰσχόμαχος Φιλοστράτου apud Brodæum pofitus in exemplo eft, nefcio an ex hiftoria.

προσκαλοῦνται] Camerarius προκαλοῦνται legit et *poftulant* interpretatur.

οὐδαμῶς—διατρίβω] Ita Codex Lipf. cum Parif. A. C. D. et Stephaniana fcriptum exhibet, pro quo vulgatum eft καταιτρίβω. Sed præterea Stephanus eumque fecutus Weifke οὐ πάνυ edidit, nullo, quod fciam equidem, libro auctore.

αὐτὴ ἡ γυνὴ] i. e. fola uxor. Deinde ἐστὶν ἱκανὴ Guelf. Lipf. Parif. A. C. D.

4. ἡδέως σου] Male Guelf. σοι habet fcriptum. Deinde Lipf. σὺ αὐτὸς.

5. πεντεκαίδεκα γεγονυῖα] Hic mos Athenis fuiffe videtur, etfi Ariftoteles Politicorum vii. 16. ante annum ætatis 18. recte conjugium puellas inire poffe neget.

ὡς ἐλάχιστα] Guelf. ἐς ἐλάχιστα. Locum hunc refpexit Plutarchus de Pythiæ oraculis p. 596. ed. Reifkii, p. 285. ed. Huttenii.

6. εἰ μόνον] Hanc Stephani emendationem Camerarius reliquique Interpretes recte vulgato edd. vett. εἰ μὴ μόνον prætulerunt. In Guelf. eft εἰ μὴ omiffo μόνον. Cum Stephano facit liber Lipf.

βοῦσα, ἱμάτιον ἀποδεῖξαι, καὶ ἑωρακυῖα, ὡς ἔργα τα-
λάσια θεραπαίναις δίδοται; Ἐπεὶ τά γε ἀμφὶ γαστέ-
ρα, ἔφη, πάνυ καλῶς, ὦ Σώκρατες, ἦλθε πεπαιδευ-
μένη. Ὅπερ μέγιστον ἔμοιγε δοκεῖ παίδευμα εἶναι καὶ
ἀνδρὶ καὶ γυναικί. Τὰ δ᾽ ἄλλα, ἔφην ἐγώ, ὦ Ἰσχό- 7
μαχε, αὐτὸς ἐπαίδευσας τὴν γυναῖκα, ὥστε ἱκανὴν εἶναι,
ὧν προσήκει, ἐπιμελεῖσθαι; Οὐ μὰ Δί᾽, ἔφη ὁ Ἰσχό-
μαχος, οὔ, πρίν γε καὶ ἔθυσα, καὶ εὐξάμην ἐμέ τε τυγ-
χάνειν διδάσκοντα, καὶ ἐκείνην μανθάνουσαν τὰ βέλ-
τιστα ἀμφοτέροις ἡμῖν. Οὐκοῦν, ἔφην ἐγώ, καὶ ἡ γυνή 8
σοι συνέθυε καὶ συνεύχετο αὐτὰ ταῦτα; Καὶ μάλα γ᾽,
ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, πολλὰ ὑπισχνουμένη μὲν πρὸς τοὺς
θεούς, γενέσθαι, οἵαν δεῖ, καὶ εὔδηλος ἦν, ὅτι οὐκ ἀμε-
λήσει τῶν διδασκομένων. Πρὸς θεῶν, ἔφην ἐγώ, ὦ 9
Ἰσχόμαχε, τί πρῶτον διδάσκειν ἤρχου αὐτήν, διηγοῦ μοι·
ὡς ἐγὼ ταῦτ᾽ ἂν ἥδιόν σου διηγουμένου ἀκούοιμι, ἢ εἴ μοι
γυμνικὸν ἢ ἱππικὸν ἀγῶνα τὸν κάλλιστον διηγοῖο. Καὶ 10
ὁ Ἰσχόμαχος ἀπεκρίνατο, τί δ᾽; ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐπεὶ
ἤδη μοι χειροήθης ἦν, καὶ ἐτιθασσεύετο, ὥστε διαλέγε-
σθαι, ἠρόμην αὐτήν, ἔφη, ὧδέ πως· εἰπέ μοι, ὦ γύναι,

7. τε τυγχάνειν] Recte Camerarius corrigit ἐμέ τ᾽ ἐπιτυγχάνειν, *et meam esse doctrinam fortunatam* interpretatus. Parif. C. D. τε omittunt.

8. συνεύχετο] Lipf. Codex συνηύχετο. Sequens αὐτὰ pro αὐτὸς recte cum Caftal. Strebæo, Camerario, Stephano, Guelf. Lipf. probavit Zeune. αὐτῷ eft in Parif. A. C. D.

ὑπισχνουμένη] Edd. vett. ὑποσχομένους, quod vitium correxit Caftalio. ὑπισχνουμένη Guelf. margo Villoif. et Parif. A. C. ὑποσχομένη D. ὑπισχομένη Lipf. Sequens μὲν Stephanus in μοι mutari juffit. Sed prius de fenfu quærendum eft. Camerarius vertit *teftibus diis ftudiofe promittens*, cum alii vertiffent: *multa diis pollicita, fi evaderet qualis deberet*. Zeune Camerarii interpretationem probans, tamen cum Bachio μὲν defendens, ait fenfum ejus ita reddi: *et quidem multa promittens*. Sed fi Camerarium fequaris, μοι probandum erit. ὑπισχνουμένη probavit Weifke, quod tempus et ipfe aptius vulgato ὑποσχομένη effe puto. At γενέσθαι de futuro infolens mihi in hac quidem verborum ftructura videtur. μοι Stephanianum probat idem Weifke.

9. τί πρῶτον] Cicero vertit: *Quid igitur, pro deum immortalium, primum eam docebas, quæfo?* Guelf. τί omittit inepte.

10. ἐτιθασσεύετο] Parif. A. ἐπιτιτασσεύετο fuprafcripto ἐπετιτασσεύετο, Parif. C. habet ἐτιτασεύετο fcriptum.

ἔφη, ὧδέ πως] Guelf. cum Parif. C. ἔφη omifit, non male.

ἆρα ἤδη κατενόησας, τίνος ποτὲ ἕνεκα ἐγώ τε σε ἔλαβον,
11 καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ἔδωκάν σε ἐμοί; Ὅτι μὲν γὰρ οὐκ
ἀπορία ἦν, μεθ' ὅτου ἄλλου ἐκαθεύδομεν ἂν, οἶδ' ὅτι καὶ
σοὶ καταφανὲς τοῦτ' ἔστι. Βουλευόμενος δ' ἔγωγε ὑπὲρ
ἐμοῦ, καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ὑπὲρ σοῦ, τίν' ἂν κοινωνὸν βέλ-
τιστον οἴκου τε καὶ τέκνων λάβοιμεν, ἐγώ τε σὲ ἐξελεξά-
μην, καὶ οἱ σοὶ γονεῖς, ὡς ἐοίκασιν, ἐκ τῶν δυνατῶν ἐμέ.
12 Τέκνα μὲν οὖν ἢν θεός ποτε διδῷ ἡμῖν γενέσθαι, τότε
βουλευσόμεθα περὶ αὐτῶν, ὅπως ὅτι βέλτιστα παιδεύ-
σομεν αὐτά· κοινὸν γὰρ ἡμῖν καὶ τοῦτο τἀγαθὸν, συμ-
13 μάχων καὶ γηροβοσκῶν ὅτι βελτίστων τυγχάνειν· νῦν δὲ
δὴ οἶκος ἡμῖν ὅδε κοινός ἐστιν. Ἐγώ τε γὰρ, ὅσα μοι
ἐστὶν ἅπαντα, εἰς τὸ κοινὸν ἀποφαίνω· σύ τε, ὅσα ἠνέ-
γκω, πάντα εἰς τὸ κοινὸν κατέθηκας· καὶ οὐ τοῦτο δεῖ
λογίζεσθαι, πότερος ἄρα ἀριθμῷ πλείω συμβέβληται
ἡμῶν, ἀλλ' ἐκεῖνο δεῖ εὖ εἰδέναι, ὅτι ὁπότερος ἂν ἡμῶν
βελτίων κοινωνὸς ᾖ, οὗτος τὰ πλείονος ἄξια συμβάλλε-
14 ται. Ἀπεκρίνατο δέ μοι, ὦ Σώκρατες, πρὸς ταῦτα ἡ
γυνὴ, τί δ' ἂν ἐγώ σοι, ἔφη, δυναίμην συμπρᾶξαι; τίς
δὲ ἡ ἐμὴ δύναμις; ἀλλ' ἐν σοὶ πάντα ἐστίν· ἐμὸν δ'
15 ἔφησεν ἡ μήτηρ ἔργον εἶναι σωφρονεῖν. Ναὶ μὰ Δί',
ἔφην ἐγὼ, ὦ γύναι· καὶ γὰρ καὶ ἐμοὶ ὁ πατήρ. Ἀλλὰ

ἔδωκαν] Lipſ. liber ἔδωσαν, Guelf. ἔδοσαν cum Pariſ. A. C. D. dant.

11. Βουλευόμενος] Juntina, Pariſ. C. D. et Guelf. βουλόμενος, margo Steph. βουλευόμενοι. verum eſt etiam in margine Villoiſ.

οἴκου] Edd. vett. Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. οἶκοι.

ἐκ τῶν δυνατῶν] *Quantum fieri potuit, quantum in ipſis fuit,* ſcilicet βέλτιστον. Ita Weiſke cum Brodæo et Camerario interpretatur; ſed Leoncl. *ex iis quos poterant.* Equidem cum Camerario malim, *pro eo atque licuit.* Sic dicitur ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων, ἐκ τῶν ὄντων, de quibus Vigerum vide p. 600. editionis Hermanni. Sic fere eſt ἐκ τῶν ὁμοίων in Platonis Phædro ſect. 45. p. 240. edit. Heindorſianæ.

12. παιδεύσομεν] Margo Steph. παιδεύσωμεν annotavit. Deinde γηρωβοσκῶν Codex Lipſ.

13. δεῖ εὖ εἰδέναι] Guelf. δεῖ omittit, igitur ſecluſit Zeune.

14. ἐμὸν δ' ἔφησεν] Hoc ordine verba collocant Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. Vulgo eſt ἐμὸν δ' ἔργον ἔφησεν ἡ μ. εἶναι.

15. καὶ ἐμοὶ ὁ] Male Guelf. Pariſ. A. C. D. et Lipſ. καὶ omittunt.

σωφρόνων τοι ἐστὶ καὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, οὕτω ποιεῖν,
ὅπως τά τε ὄντα ὡς βέλτιστα ἕξει, καὶ ἄλλα ὅτι πλεῖ-
στα ἐκ τοῦ καλοῦ τε καὶ δικαίου προσγενήσεται. Καὶ 16
τί δὲ ὁρᾷς, ἔφη ἡ γυνὴ, ὅ τι ἂν ἐγὼ ποιοῦσα συναύξοιμι
τὸν οἶκον; Ναὶ μὰ Δί', ἔφην ἐγὼ, ἅ τε οἱ θεοὶ ἔφυσάν
σε δύνασθαι, καὶ ὁ νόμος συνεπαινεῖ, ταῦτα πειρῶ ὡς
βέλτιστα ποιεῖν. Καὶ τί δαὶ ταῦτά ἐστιν; ἔφη ἐκείνη. 17
Οἶμαι μὲν ἔγωγε, ἔφην, οὐ τὰ ἐλαχίστου ἄξια, εἰ μή
περ γε καὶ ἡ ἐν τῷ σμήνει ἡγεμὼν μέλιττα ἐπ' ἐλα-
χίστου ἀξίοις ἔργοις ἐφέστηκεν. Ἐμοὶ γάρ τοι, ἔφη 18
φάναι, καὶ οἱ θεοὶ, ὦ γύναι, δοκοῦσι πολὺ διεσκεμμέ-
νως μάλιστα τὸ ζεῦγος τοῦτο συντεθεικέναι, ὃ καλεῖται
θῆλυ καὶ ἄῤῥεν, ὅπως ἔτι ὠφελιμώτατον ᾖ αὑτῷ εἰς τὴν
κοινωνίαν. Πρῶτον μὲν γὰρ τῷ μὴ ἐκλιπεῖν ζώων γένη, 19
τοῦτο τὸ ζεῦγος κεῖται μετ' ἀλλήλων τεκνοποιούμενον·

ἐστὶ καὶ—οὕτω] Guelf. *ἐστὶν*, deinde *οὕτως* Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. poſtea *τά τ' ἐόντα* Guelf.

16. *τί δὲ*] Guelf. cum Lipſ. *τί δὲ, ἔφη ἡ γυνὴ, ὁρᾷς.* Pariſ. A. D. *τί δὲ ἔφη ὁρᾷς ἡ γυνή.*

ἔφυσάν σε] Codex Pariſ. A. *ἐφύτευσάν τε*, edd. vett. *ἔφησαν.* Pariſ. C. D. *ἔφησάν τε.*

17. *τί δαὶ*] Guelf. Pariſ. A. C. D. et Lipſ. *τί δὴ*, quod etiam margo Steph. et Villoiſ. annotavit.

ἐφέστηκεν] Pariſ. A. dat *συνέτυχεν.*

18. *Ἐμοὶ γάρ τοι*] Guelf. *ἐμοὶ μὲν γάρ τοι.* Ciceronis interpretationem totius loci huc referam ex Columella in Præfatione ad Librum xii. ſed ita ut particulatim apponam ad ſingula Xenophontis loca, quo clarius appareat, quam Cicero lectionem ſit ſecutus. Exorditur igitur Columella ſic: *Xenophon Athenienſis in eo libro, qui Œconomicus inſcribitur, prodidit maritale conjugium ſic comparatum eſſe natura, ut non ſolum jucundiſſima, verum etiam utiliſſima vitæ ſocietas iniretur: nam primum, quod Cicero ait, ne genus humanum temporis longinquitate occideret, propter hoc marem cum fœmina eſſe conjunctum: deinde ut ex hac eadem ſocietate mortalibus adjutoria ſenectutis nec minus propugnacula præpararentur.*

διεσκεμμένως] Lipſ. Codex ſcriptum habet *διεσκεμμένος*, deinde Guelf. *μάλλιστα.*

ἔτι ὠφελιμώτατον] Quod monueram in annotatione ad Columellam, Ciceronem Xenophontis locum pleniorem et integriorem legiſſe, idem nunc ex particula *ἔτι* recte arguit Weiſke, qui ſuſpicatur olim fuiſſe *ὅπως ὅτι ἥδιστον καὶ ἔτι ὠφελιμώτατον.* Stephanus ſimpliciter *ἔτι* in *ὅτι* mutari voluit cum Brodæo, cum Ciceronianæ verſionis non meminiſſet.

19. *τῷ μὴ*] Duriſſima et ſine exemplo dictio, pro *ἐπὶ τῷ.* Edd. vett. cum Guelf. Lipſ. *ἐπὶ τὸ* habent. Pariſ. C. deinde *ἀνθρώπων γένη* dat.

τὸ ζεῦγος κεῖται] *Conjunctum eſt* interpretatur Zeune; Weiſke putat poſſe etiam reddi, *conſtitutum, ordinatum eſt*, quia *κεῖσθαι* ſit relatum cum *τιθείη.* Quod quo pertineat, ignoro. Hoc video, *κεῖται μετ' ἀλλήλων* hoc loco eſſe pro *συντέθειται*, *compoſitum, conjunctum eſt*, poſitum. Ce-

ἔπειτα τὸ γηροβοσκοὺς κεκτῆσθαι ἑαυτοῖς ἐκ τούτου τοῦ
ζεύγους τοῖς γοῦν ἀνθρώποις πορίζεται. Ἔπειτα δὲ καὶ
ἡ δίαιτα τοῖς ἀνθρώποις οὐχ, ὥσπερ τοῖς κτήνεσιν, ἐστὶν
20 ἐν ὑπαίθρῳ, ἀλλὰ στεγνῶν δεῖται δηλονότι. Δεῖ μέντοι
τοῖς μέλλουσιν ἀνθρώποις ἕξειν ὅ τι εἰσφέρωσιν εἰς τὸ
στεγνὸν ἔχειν τοὺς ἐργαζομένους τὰς ἐν τῷ ὑπαίθρῳ ἐρ-
γασίας. Καὶ γὰρ νέατος, καὶ σπόρος, καὶ φυτεία,
καὶ νομαὶ, ὑπαίθρια ταῦτα πάντα ἔργα ἐστίν· ἐκ τούτων
21 δὲ τὰ ἐπιτήδεια γίγνεται. Δεῖ δ' αὖ, ἐπειδὰν ταῦτα
εἰσενεχθῇ εἰς τὸ στεγνὸν, καὶ τοῦ σώσοντος ταῦτα, καὶ
τοῦ ἐργασομένου δ' ἃ τῶν στεγνῶν ἔργα δεόμενά ἐστι.
Στεγνῶν δὲ δεῖται καὶ ἡ τῶν νεογνῶν τέκνων παιδοτροφία,
στεγνῶν δὲ καὶ αἱ ἐκ τοῦ καρποῦ σιτοποιΐαι δέονται· ὡσ-
αύτως δὲ καὶ ἡ τῆς ἐσθῆτος ἐκ τῶν ἐρίων ἐργασία.
22 Ἐπεὶ δ' ἀμφότερα ταῦτα καὶ ἔργων καὶ ἐπιμελείας

terum γηρωβοσκοὺς iterum eſt in Lipſ. libro, ut in Pariſ. A. C. D. πορίζεσθαι margo Villoiſ. dat.

Ἔπειτα] Cicero: *Tum etiam, cum victus et cultus humanus non uti feris in propatulo ac ſilveſtribus locis, ſed domi ſub tecto accurandus erat, neceſſarium fuit alterutrum foris et ſub dio eſſe, qui labore et induſtria compararet, quæ tectis reconderentur*

στεγνῶν] Edd. vett. Lipſ. Guelf. στεγῶν.

20. Δεῖ—τοῖς] Comparavit Weiſke locum Anab. iii. 4, 35. δεῖ ἐπισάξαι τὸν ἵππον Πέρσῃ ἀνδρί. ubi dativum commodi eſſe cenſet. Noſter infra cap. viii. 9. εἰ γεωργὸς—κἄπειτα—διαλέγειν δέοι αὐτῷ.

εἰσφέρωσιν] Guelf. εἰσφέρουσι. deinde ἔχειν, quod eſt etiam in margine Villoiſ. omittit Juntina, Guelf. Lipſ. Pariſ. A. D. poſtea νεατὸς Guelf. Lipſ. Cicero locum ſic reddidit: *Siquidem vel ruſticari vel navigare vel etiam genere alio negotiari neceſſe erat, ut aliquas facultates acquireremus.*

21. σώσοντος—δ' ἃ] Lipſ. σώσαντος. Deinde cum Guelf. Pariſ. A. C. D. et edd. τὰ τῶν στεγνῶν. Leonclavii emendationem ἃ recepit Zeune, δ' inſeruit Weiſke. Sic apparet etiam, unde τὰ ortum duxerit.

καὶ αἱ ἐκ] Guelf. et Pariſ. A. αἱ omiſerunt. Cicero interpretatus eſt h. l. ita: *Cum vero paratæ res ſub tectum eſſent congeſtæ, alium eſſe oportuit, qui et illatas cuſtodiret et ea conficeret opera, quæ domi deberent adminiſtrari. nam et fruges cæteraque alimenta terreſtria indigebant tecto, et ovium cæterarumque pecudum fœtus atque fructus clauſo cuſtodiendi erant, nec minus reliqua utenſilia, quibus aut alitur hominum genus aut etiam excolitur.* Unde apparet, Ciceronem τέκνα de pecorum fœtu interpretatum fuiſſe; non inepte.

22. καὶ ἐπιμελείας] Juntina καὶ omiſit. Deinde τὰ μὲν τῆς γυναικὸς dant edd. vett. Guelf. Lipſ. ſed margo Villoiſ. τὴν μέν. Cicero interpretatur: *Quare cum operam et diligentiam deſiderarent ea, quæ propoſuimus, nec exigua cura foris acquirerentur, quæ domi cuſtodiri oporteret, jure, ut dixi, natura comparata eſt mulieris ad domeſticam diligentiam, viri autem ad exercitationem forenſem et extraneam.* ubi antea

δεῖται τά τε ἔνδον καὶ τὰ ἔξω, καὶ τὴν φύσιν, φάναι,
εὐθὺς παρεσκεύασεν ὁ θεὸς, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὴν μὲν τῆς
γυναικὸς ἐπὶ τὰ ἔνδον ἔργα καὶ ἐπιμελήματα, τὴν δὲ τοῦ
ἀνδρὸς ἐπὶ τὰ ἔξω ἔργα καὶ ἐπιμελήματα. Ῥίγη μὲν 23
γὰρ, καὶ θάλπη, καὶ ὁδοιπορίας, καὶ στρατείας, τοῦ
ἀνδρὸς τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν μᾶλλον δύνασθαι καρ-
τερεῖν κατεσκεύασεν· ὥστε τὰ ἔξω ἐπέταξεν αὐτῷ ἔργα·
τῇ δὲ γυναικὶ ἧσσον τὸ σῶμα δυνατὸν πρὸς ταῦτα φύ-
σας, τὰ ἔνδον ἔργα αὐτῇ, φάναι ἔφη, προστάξαι μοι
δοκεῖ ὁ θεός. Εἰδὼς δὲ, ὅτι τῇ γυναικὶ καὶ ἐνέφυσε καὶ 24
προσέταξε τὴν τῶν νεογνῶν τέκνων τροφὴν, καὶ τοῦ στέρ-
γειν τὰ νεογνὰ βρέφη πλεῖον αὐτῇ ἐδάσατο, ἢ τῷ ἀνδρί.
Ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ φυλάττειν τὰ εἰσενεχθέντα τῇ γυναικὶ 25
προσέταξε, γιγνώσκων ὁ θεὸς, ὅτι πρὸς τὸ φυλάττειν οὐ
κάκιόν ἐστι φοβερὰν εἶναι τὴν ψυχὴν, πλεῖον μέρος καὶ
τοῦ φόβου ἐδάσατο τῇ γυναικὶ, ἢ τῷ ἀνδρί. Εἰδὼς δὲ,
ὅτι καὶ ἀρήγειν αὖ δεήσει, ἐάν τις ἀδικῇ τὸν τὰ ἔξω ἔργα
ἔχοντα, τούτῳ αὖ πλεῖον μέρος τοῦ θράσους ἐδάσατο.
Ὅτι δ᾽ ἀμφοτέρους δεῖ καὶ διδόναι καὶ λαμβάνειν, τὴν 26
μνήμην καὶ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέροις κατέ-
θηκεν. Ὥστε οὐκ ἂν ἔχοις διελεῖν, πότερα τὸ ἔθνος τὸ
θῆλυ ἢ τὸ ἄῤῥεν τούτων πλεονεκτεῖ. Καὶ τὸ ἐγκρατεῖς 27

legebatur: *a natura comparata eſt opera mulieris*, quaſi Cicero τὰ μὲν τῆς γυναικὸς, non τὴν τῆς γυναικὸς φύσιν reddere voluiſſet.

23. κατεσκεύασεν] Stephani παρεσκεύασεν revocavit Weiſke damnatum a Zeunio propter conſenſum edd. vett. et librorum ſcriptorum. Eſt tamen etiam in margine Villoiſ. Cicero: *Itaque viro calores et frigora perpetienda, tum etiam itinera et labores pacis ac belli, id eſt ruſticationis et militarium ſtipendiorum deus tribuit: mulieri deinceps, quod omnibus his rebus eam fecerat inhabilem, domeſtica negotia curanda tradidit.*

24. πλεῖον αὐτῇ] Edd. vett. πλείων ἐδάσατα αὐταῖς, ſed ἐδάσατο margo Villoiſ.

25. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ] Pariſ. A. C. D. καὶ omittunt, deinde γινώσκων dant.

εἰσενεχθέντα] Juntina, Guelf. et margo Steph. εἰσαχθέντα dant, Guelf. etiam φυλάσσειν. quod repetit ſtatim cum Lipſ. libro. Cicero interpretatur: *Et quoniam hunc ſexum cuſtodiæ et diligentiæ aſſignaverat, idcirco timidiorem reddidit quam virilem: nam metus plurimum confert ad diligentiam cuſtodiendi.*

δὲ εἶναι, ὧν δεῖ, εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέροις κατέθηκε, καὶ
ἐξουσίαν ἐποίησεν ὁ θεὸς, ὁπότερος ἂν ᾖ βελτίων, εἴθ' ὁ
ἀνὴρ, εἴθ' ἡ γυνὴ, τοῦτον καὶ πλεῖον φέρεσθαι τούτου τοῦ
28 ἀγαθοῦ. Διὰ δὲ τὸ τὴν φύσιν μὴ πρὸς πάντα ταὐτὰ
ἀμφοτέρων εὖ πεφυκέναι, διὰ τοῦτο καὶ δέονται μᾶλλον
ἀλλήλων, καὶ τὸ ζεῦγος ὠφελιμώτερον ἑαυτῷ γεγένηται,
29 ἃ τὸ ἕτερον ἐκλείπεται, τὸ ἕτερον δυνάμενον. Ταῦτα δὲ,
ἔφην, δεῖ ἡμᾶς, ὦ γύναι, εἰδότας, ἃ ἑκατέρῳ ἡμῶν προσ-
τέτακται ὑπὸ τοῦ θεοῦ, πειρᾶσθαι, ὅπως ὡς βέλτιστα
30 τὰ προσήκοντα ἑκατέρῳ ἡμῶν διαπράττεσθαι. Συν-
επαινεῖ δὲ, ἔφη φάναι, καὶ ὁ νόμος ταῦτα, συζευγνὺς

27. βελτίων] *firmior, robuſtior animo* interpretatur Weiſke, et ſequens τοῦ ἀγαθοῦ de ipſa virtute, ἐγκρατείᾳ, non de præmio ex ea conſequendo. Cicero: *Quod autem neceſſe erat foris et in aperto victum quærentibus nonnunquam injuriam propulſare, idcirco virum quam mulierem fecit audaciorem. Quia vero partis opibus æque fuit opus memoria et diligentia, non minorem fæminæ quam viro earum rerum tribuit poſſeſſionem.*

28. Διὰ δὲ τὸ] Juntina omiſit τὸ. Sequens ταὐτὰ dedi pro ταῦτα: deinde ἑαυτῷ cum Weiſkio revocavi ex Stephaniana, Pariſ. A. C. D. et Guelf. in locum ἑαυτῶν, quod eſt in reliquis edd. et ineptiſſime defenditur a Zeunio. Compara ſectionem 18. Rationem mutati ταῦτα in ταὐτὰ jam olim edidi in annotatione ad Columellam. Cicero enim interpretatur: *Tum etiam quod ſimplex natura non omnes res commode amplecti valebat, idcirco alterum alterius indigere voluit: quoniam quod alteri deeſt, præſto plerumque eſt alteri.* ubi vulgo legitur *res commodas volebat*, quas interpretatur integras A. Schottus Nodor. Ciceron. iii. 7. Xenophontis locum expreſſit Ariſtoteles Œconom. i. cap. 3. ἅμα δὲ καὶ ἡ φύσις ἀναπληροῖ ταύτῃ τῇ περιόδῳ τὸ ἀεὶ εἶναι, ἐπεὶ κατ' ἀριθμὸν οὐ δύναται, ἀλλά γε κατὰ τὸ εἶδος· οὕτω προῳκονόμηται ὑπὸ τοῦ θείου ἑκατέρου ἡ φύσις, τοῦ τε ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς, πρὸς τὴν κοινωνίαν. διείληπται γὰρ τῷ μὴ ἐπὶ ταὐτὰ πάντα χρήσιμον ἔχειν τὴν δύναμιν, ἀλλὰ ἔνια μὲν ἐπὶ τἀναντία, εἰς ταὐτὸ δὲ συντείνοντα· τὸ μὲν γὰρ ἰσχυρότερον, τὸ δὲ ἀσθενέστερον ἐποίησεν, ἵνα τὸ μὲν φυλακτικώτερον ᾖ διὰ τὸν φόβον, τὸ δὲ ἀμυντικώτερον διὰ τὴν ἀνδρίαν· καὶ τὸ μὲν πορίζῃ τὰ ἔξωθεν, τὸ δὲ σώζῃ τὰ ἔνδον· καὶ πρὸς (τὴν addit Codex Lipſ.) ἐργασίαν τὸ μὲν δυνάμενον ἑδραῖον εἶναι, πρὸς δὲ τὰς ἔξωθεν θηραυλίας ἀσθενές· τὸ δὲ πρὸς μὲν τὰς ἡσυχίας χεῖρον, πρὸς δὲ τὰς κινήσεις ὑγιεινόν· καὶ περὶ τέκνων, τὴν μὲν γένεσιν κοινὴν, τὴν δ' ὠφέλειαν ἴδιον· τῶν μὲν γὰρ τὸ θρέψαι, τῶν δὲ τὸ παιδεῦσαί ἐστι. Quæ partim emendatiora poſui, quam vulgantur. In editis enim eſt πορίζηται ἔξωθεν—σώζηται ἔνδον. ſed Codex Lipſienſis, quem comparavi, ſcriptum habet πορίζει τὰ—σώζει τὰ.

29. ἑκατέρῳ ἡμῶν] Vulgatum ἑκάτερον audacter mutavi, quod factum intelligentes, credo, approbabunt. Sic habent τὰ προσήκοντα ſuum caſum, et ſi, quod ſtatuit Weiſke, ὅπως infinitivo junctum, (ut in Hellenicis vi. 2, 32. Diodoro ii. p. 408. et p. 467.) cogit nos intelligere δυναίμεθα vel ſimile verbum, tum ἑκάτερον plane locum ſuum tueri non poteſt. Leonclavius tamen ὅπως deletum maluit, quem equidem ſequar.

30. ταῦτα] Edd. vett. Lipſ. Guelf. Pariſ. A. C. D. αὐτὰ. ſequens καὶ ante κοινωνοὺς omiſit Pariſ. C. D.

ἄνδρα καὶ γυναῖκα. Καὶ κοινωνοὺς ὥσπερ τῶν τέκνων ὁ
θεὸς ἐποίησεν, οὕτω καὶ ὁ νόμος τοῦ οἴκου κοινωνοὺς κα-
θίστησι. Καὶ καλὰ δὲ εἶναι ὁ νόμος ἀποδείκνυσιν, ἃ
ὁ θεὸς ἔφυσεν ἑκάτερον μᾶλλον ἂν δύνασθαι. Τῇ μὲν
γὰρ γυναικὶ κάλλιον, ἔνδον μένειν, ἢ θυραυλεῖν, τῷ δὲ
ἀνδρὶ αἴσχιον, ἔνδον μένειν, ἢ τῶν ἔξω ἐπιμελεῖσθαι. Εἰ 31
δέ τις παρ' ἃ ὁ θεὸς ἔφυσε, ποιεῖ, ἴσως τὶ καὶ ἀτακτῶν
τοὺς θεοὺς οὐ λήθει, καὶ δίκην δίδωσιν ἀμελῶν τῶν ἔρ-
γων τῶν ἑαυτοῦ, ἢ πράττων τὰ τῆς γυναικὸς ἔργα. Δο- 32
κεῖ δέ μοι, ἔφην, καὶ ἡ τῶν μελισσῶν ἡγεμὼν τοιαῦτα
ἔργα ὑπὸ τοῦ θεοῦ προστεταγμένα διαπονεῖσθαι. Καὶ
ποῖα δὴ, ἔφη, ἐκείνη ἔργα ἔχουσα ἡ τῶν μελισσῶν ἡγε-
μὼν, ἐξομοιοῦται τοῖς ἔργοις, οἷς ἐμὲ δεῖ πράττειν; Ὅτι, 33
ἔφην ἐγὼ, ἐκείνη γε ἐν τῷ σμήνει μένουσα, οὐκ ἐᾷ ἀργοὺς
τὰς μελίσσας εἶναι. ἀλλ' ἃς μὲν δεῖ ἔξω ἐργάζεσθαι,
ἐκπέμπει ἐπὶ τὸ ἔργον, καὶ ἃ ἂν αὐτῶν ἑκάστη εἰσφέρῃ,
οἶδέ τε καὶ δέχεται, καὶ σώζει ταῦτα, ἔστ' ἂν δέῃ χρῆ-
σθαι. Ἐπειδὰν δὲ ἡ ὥρα τοῦ χρῆσθαι ἥκῃ, διανέμει τὸ
δίκαιον ἑκάστῃ. Καὶ ἐπὶ τοῖς ἔνδον δὴ ἐξυφαινομένοις 34
κηρίοις ἐφέστηκεν, ὡς καλῶς καὶ ταχέως ὑφαίνηται, καὶ
τοῦ γιγνομένου τόκου ἐπιμελεῖται, ὡς ἐκτρέφηται· ἐπειδὰν
δὲ ἐκτραφῇ, καὶ ἀξιοεργοὶ οἱ νεοσσοὶ γένωνται, ἀποικίζει

τοῦ οἴκου] Hæc duo verba, quanquam ad ſententiam loci abſolvendam neceſſaria, omittunt tamen edd. vett. Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. libri Strebæi, et ſecluſit Zeune, tanquam ſuperflua. Zeunium recte redarguit Weiſke.

ἔνδον μένειν, ἢ θυρ.] Hoc ordine Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. Vulgo *μ. ἔνδον.* Paulo antea *τῇ δὲ γυναικὶ κάλλιον* Pariſ. A. C. D.

31. *ἃ ὁ θεὸς*] Vulgatum *καὶ ὁ θεὸς* ita correxit Zeune, *καὶ ἃ* maluit Stephanus. *ἃ καὶ* Leoncl. Copulam neglexit Strebæus et Camerarius. In Pariſ. A. eſt *καὶ ὁ θεὸς ἐνέφυσεν·* margo *ἃ* addit; reliqui C. D. *καὶ ὁ θεὸς ἔφυσεν* dant.

33. *ἐκείνη γε*] Stephani conjecturam in locum vulgati *τε* ſubſtituit Zeune. In Lipſ. eſt *μὲν*, ſed ſupra lituram *τε* ſcriptum.

εἰσφέρῃ] Juntina, Guelf. Pariſ. A. *εἰσφέρει*. Deinde *ἥκει* Guelf. qui etiam *ἔστε* habet.

34. *κηρίοις*] Edd. vett. *κηρίον*. Guelf. *κηρίων* a prima manu habet, *κηρίαν* margo Villoiſ. Camerarius *quæ intus favos texunt* vertit.

τοῦ γιγνομένου τόκου] Sic cum Stephano Pariſ. A. edd. veteres cum Guelf. dant *τὸν γιγνόμενον τόκον*.

35 αὐτοὺς σὺν τῶν ἐπιγόνων τινὶ ἡγεμόνι. Ἦ καὶ ἐμὲ οὖν,
ἔφη ἡ γυνὴ, δεήσει ταῦτα ποιεῖν; Δεήσει μέντοι σε, ἔφην
ἐγὼ, ἔνδον τε μένειν, καὶ οἷς μὲν ἂν ἔξω τὸ ἔργον ᾖ τῶν
οἰκετῶν, τούτους συνεκπέμπειν· οἷς δ᾽ ἂν ἔργον ἔνδον ἐρ-
γαστέον, τούτων σοι ἐπιστατητέον, καὶ τά τε εἰσφερό-
36 μενα ἀποδεκτέον. Καὶ ἃ μὲν ἂν αὐτῶν δέῃ δαπανᾶν,
σοὶ διανεμητέον· ἃ δ᾽ ἂν περιττεύειν δέῃ, προνοητέον καὶ
φυλακτέον, ὅπως μὴ ἡ εἰς τὸν ἐνιαυτὸν κειμένη δαπάνη
εἰς τὸν μῆνα δαπανᾶται. Καὶ ὅταν ἔρια εἰσενεχθῇ σοι,
ἐπιμελητέον, ὅπως, οἷς δεῖ, ἱμάτια γίγνηται. Καὶ ὅγε
ξηρὸς σῖτος ὅπως καλῶς ἐδώδιμος γίγνηται, ἐπιμελητέον.
37 Ἓν μέντοι τῶν σοὶ προσηκόντων, ἔφην ἐγὼ, ἐπιμελημάτων
ἴσως ἀχαριστότερον δόξει εἶναι, ὅτι, ὃς ἂν κάμνῃ τῶν οἰ-
κετῶν, τούτων σοι ἐπιμελητέον πάντων, ὅπως θεραπεύη-
ται. Νὴ Δί᾽, ἔφη ἡ γυνὴ, ἐπιχαριτώτατον μὲν οὖν, ἢν
μέλλωσί γε οἱ καλῶς θεραπευθέντες χάριν εἴσεσθαι,
38 καὶ εὐνούστεροι, ἢ πρόσθεν, ἔσεσθαι. Καὶ ἐγὼ, ἔφη ὁ

ἐπιγόνων] Edd. vett. Guelf. Lipf. Parif. A. C. D. Strebæus, Camer. et margo Steph. ἑπομένων.

35. ἔργον ἔνδον] Liber Lipf. cum Parif. A. C. D. ἔνδον ἔργον. Deinde Caftal. ἐπιστατέον cum Parif. A.

καὶ τά τε] Caftalio dedit καὶ τά γε, deinde ἃ δ᾽ αὖ περιττεύειν. Parif. C. D. ἃ δὲ περιττεύειν δέῃ dant.

36. προνοητέον] Stephanus malebat φυλακτέον καὶ προνοητέον; quem fequar. Vulgatum defendunt fic, ut ἃ δ᾽ ἂν π. δέῃ vertant, *quod attinet ad ea, quæ.*

μὴ ἡ εἰς] Guelf. cum Parif. A. C. D. male articulum ἡ omittit. Columella h. l. vertit xii. 1, 5. de villica præcipiens: *ea porro perfuafiffimum habere debebit aut in totum aut certe plurimum domi fe morari oportere: tum quibus aliquid in agro faciendum erit fervis, eos foras emittere: quibus autem in villa quid agendum videbitur, eos intra parietes continere, atque animadvertere, ne diurna ceffando fruftrentur opera: quæ domum autem inferuntur, diligenter infpicere, ne delibata fint, et ita explorata atque inviolata recipere: tum feparare, quæ confumenda funt, et quæ fuperfieri poffunt, cuftodire, ne fumptus annuus menftruus fiat.*

καλῶς ἐδ. γ.] Camerarius vertit: *ut ad cibaria fiat idoneum.* i. e. bene molitum, fubactum et coctum fit in panificio.

37. ἀχαριστότερον] Edd. vett. Parif. A. et Strebæus εὐχαρ. quod recte Camerarius cum Stephano damnavit. In Guelf. non eft εὖ ἀχαριστότερον, ut ait Zeune, fed εὖ punctis fuppofitis damnatum eft a librario. Columella l. c. *Tum fi quis ex familia cœperit adverfa valetudine affici, videndum erit, ut is quam commodiffime miniftretur: nam ex hujufmodi cura nafcitur benevolentia, nec minus obfequium. Quin etiam fidelius quam prius fervire ftudent, qui convaluerint, cum eft ægris adhibita diligentia.*

Ἰσχόμαχος, ἀγασθεὶς αὐτῆς τὴν ἀπόκρισιν, εἶπον, ἆρά
γε, ὦ γύναι, διὰ τοιαύτας τινὰς προνοίας καὶ τῆς ἐν τῷ
σμήνει ἡγεμόνος αἱ μέλισσαι οὕτω διατίθενται πρὸς αὐ-
τὴν, ὥστε, ὅταν ἐκείνη ἐκλίπῃ, οὐδεμία οἴεται τῶν μελισ-
σῶν ἀπολειπτέον εἶναι, ἀλλ᾽ ἕπονται πᾶσαι; Καὶ ἡ 39
γυνή μοι ἀπεκρίνατο, θαυμάζοιμ᾽ ἂν, ἔφη, εἰ μὴ πρός σε
μᾶλλον τείνοι τὰ τοῦ ἡγεμόνος ἔργα, ἢ πρὸς ἐμέ. Ἡ
γὰρ ἐμὴ φυλακὴ τῶν ἔνδον καὶ διανομὴ γελοία τις ἂν,
οἶμαι, φαίνοιτο, εἰ μὴ σύ γε ἐπιμελοῖο, ὅπως ἔξωθέν τι
εἰσφέροιτο. Γελοία δ᾽ αὖ, ἔφην ἐγὼ, ἡ ἐμὴ εἰσφορὰ 40
φαίνοιτ᾽ ἂν, εἰ μὴ εἴη, ὅστις τὰ εἰσενεχθέντα σώζοι.
Οὐχ ὁρᾷς, ἔφην ἐγὼ, οἱ εἰς τὸν τετρημένον πίθον ἀντλεῖν
λεγόμενοι, ὡς οἰκτείρονται, ὅτι μάτην πονεῖν δοκοῦσι; Νὴ
Δί᾽, ἔφη ἡ γυνή. Καὶ γὰρ τλήμονές εἰσιν, εἰ τοῦτό γε
ποιοῦσιν. Ἄλλαι δέ τοι, ἔφην ἐγὼ, ἴδιαι ἐπιμέλειαι, ὦ 41
γύναι, ἡδεῖαί σοι γίγνονται, ὁπόταν ἀνεπιστήμονα ταλα-
σίας λαβοῦσα, ἐπιστήμονα ποιήσῃς, καὶ διπλασίου σοι
ἀξία γένηται. Καὶ ὁπόταν ἀνεπιστήμονα ταμιείας καὶ
διακονίας παραλαβοῦσα, ἐπιστήμονα καὶ πιστὴν καὶ
διακονικὴν ποιησαμένη, παντὸς ἀξίαν ἔχῃς· καὶ ὁπόταν
τοὺς μὲν σώφρονάς τε καὶ ὠφελίμους τῷ σῷ οἴκῳ ἐξῇ σοι
εὖ ποιῆσαι, ἐὰν δέ τις πονηρὸς φαίνηται, ἐξῇ σοι κο-
λάσαι. Τὸ δὲ πάντων ἥδιστον, ἐὰν βελτίων ἐμοῦ φα- 42

38. ἐκλίπῃ] Lipf. liber ἐκλείπῃ, deinde ἀπολη πτέον. Pro ἐκλίπῃ conjeceram ἐξέλθῃ fcribendum. Contra Weifke: Sed ἐκλιπεῖν ita dicitur Anabaf. i. 2, 24. (ubi eft: ταύτην τὴν πόλιν ἐξέλιπον οἱ ἐνοικοῦντες) et vii. 4, 2. (ubi eft: οἱ Ἕλληνες ἐστρατοπεδεύσαντο ἀνὰ τὸ Θυνῶν πεδίον. οἱ δ᾽ ἐκλιπόντες ἔφευγον εἰς τὰ ὄρη.) Quæ loca quam fint diffimilia, lector ipfe facile judicabit. Parif. D. ἐκείνη omittit, idem et C. ἀπολιπτέον εἶναι dant.

39. τείνοι] Hoc ex margine Steph. Guelf. Parif. A. C. D. et Lipf. vulgato τείνει prætulit Zeune; illud revocavit Weifke.

40. τετρημένον] Ariftoteles Œconom. i. cap. 6. οὐδὲν ὄφελος τοῦ κτᾶσθαι· τῷ γὰρ ἠθμῷ ἀντλεῖν τοῦτ᾽ ἔστι, καὶ ὁ λεγόμενος τετρημένος πίθος.

πονεῖν] Lipf. Codex ποιεῖν habet cum Parif. A. C. D. Deinde Guelf. οἳ τοῦτό γε ποιοῦσιν. Parif. A. τλήμονές εἰσι εἰ τοῦτο. Parif. D. τλήμονες εἰς τοῦτό γε.

νῆς, καὶ ἐμὲ σὸν θεράποντα ποιήσῃς, καὶ μὴ δέῃ σε φο-
βεῖσθαι μὴ προϊούσης τῆς ἡλικίας ἀτιμοτέρα ἐν τῷ οἴκῳ
γένῃ, ἀλλὰ πιστεύῃς ὅτι, πρεσβυτέρα γινομένη, ὅσῳ ἂν
καὶ ἐμοὶ κοινωνὸς καὶ παισὶν οἴκου φύλαξ ἀμείνων γίνῃ,
43 τοσούτῳ καὶ τιμιωτέρα ἐν τῷ οἴκῳ ἔσῃ. Τὰ γὰρ καλά
τε κἀγαθὰ, ἐγὼ ἔφην, οὐ διὰ τὰς ὡραιότητας, ἀλλὰ
διὰ τὰς ἀρετὰς εἰς τὸν βίον τοῖς ἀνθρώποις ἐπαύξεται.
Τοιαῦτα μὲν, ὦ Σώκρατες, δοκῶ μεμνῆσθαι αὐτῇ τὰ
πρῶτα διαλεχθείς.

CAPUT VIII.

1 Ἦ καὶ ἐπέγνως τὶ, ὦ Ἰσχόμαχε, ἔφην ἐγὼ, ἐκ τού-
των κεκινημένην αὐτὴν μᾶλλον πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν; Ναὶ
μὰ Δί᾽, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ δηχθεῖσάν γε αὐτὴν
οἶδα καὶ ἐρυθριάσασαν σφόδρα, ὅτι τῶν εἰσενεχθέντων τὶ
2 αἰτήσαντος ἐμοῦ, οὐκ εἶχέ μοι δοῦναι. Καὶ ἐγὼ μέντοι
ἰδὼν ἀχθεσθεῖσαν αὐτὴν, εἶπον, μηδέν τι, ἔφην, ἀθυμή-
σῃς, ὦ γύναι, ὅτι οὐκ ἔχεις δοῦναι, ὅ σε αἰτῶν τυγχάνω.
Ἔστι μὲν γὰρ πενία αὕτη σαφὴς, τὸ δεόμενόν τινος μὴ
ἔχειν χρῆσθαι. Ἀλυποτέρα δὲ αὕτη ἡ ἔνδεια, τὸ ζητοῦν-

42. ποιήσῃς] Lipſ. liber ποιήσῃ cum Pariſ. A. C. D.

φύλαξ ἀμείνων] Vulgatum φυλαξαμένων correxit Stephanus. φυλαξομένων Pariſ. C. D. Sequens καὶ ante τιμιωτέρα male omiſit Guelf.

43. καλά τε] Pariſ. C. omittit τε.

ἀρετὰς εἰς τὸν βίον] Stobæus p. 221. dat: τὰς ἐν τῷ βίῳ ἀρετὰς, quam lectionem interpretatus eſt Strebæus. *in hominum vita augeſcunt* Camerarius vertit. Pariſ. C. verba εἰς τὸν βίον τοῖς ἀνθρώποις omiſit.

Cap. VIII. 1. αὐτὴν μᾶλλον] Verba ſic collocant Guelf. Pariſ. A. C. D. Lipſ. αὐτὴν κεκινημένην—οἶδα αὐτὴν.

ὅτι τῶν] Aut cum Juntina et Cod. Guelf. ſcribendum εἴτι τῶν εἰσενεχθόντων αἰτήσαντος ἐμοῦ, aut, quod malo, ὅτε τῶν εἴς τι αἰτήσ. ἐμοῦ. ut exemplum et tempus magis appareat, quo fructum admonitionis vidit et percepit Iſchomachus.

2. εἶπον—ἔφην] Pariſ. A. εἶπον tranſtulit in locum omiſſi ἔφην.

ὅ σε αἰτῶν] Vulgatum ὅτι σε ex Lipſ. libro et Pariſ. A. C. D. mutavi. In Guelf. eſt σε ὅσα αἰτῶν. quod in ὅσα σε αἰτῶν mutatum ferri poteſt.

σαφὴς] Columella xii. 2, 3. *nam vetus eſt proverbium, paupertatem certiſſimam eſſe, cum alicujus indigeas, uti eo non poſſe, quia ignoretur, ubi projectum jaceat, quod deſideratur.*

τὸ ζητοῦντα] Hunc verborum ordinem exhibuit Guelf. Pariſ. A. C. D. et Lipſ. Vulgo eſt τὸ μὴ δύν. ζητοῦντά τι λαβεῖν.

τά τι μὴ δύνασθαι λαβεῖν, ἢ τὴν ἀρχὴν μηδὲ ζητεῖν, εἰδότα ὅτι οὐκ ἔστιν. Ἀλλὰ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, τούτων οὐ σὺ αἰτία· ἀλλ' ἐγὼ, ὅτι οὐ τάξας σοι παρέδωκα, ὅπου χρὴ ἕκαστα κεῖσθαι, ὅπως εἰδῆς, ὅπου γε δεῖ τιθέναι, καὶ ὁπόθεν λαμβάνειν. Ἔστι δ' οὐδὲν οὕτως, ὦ γύναι, 3
οὔτ' εὔχρηστον οὔτε καλὸν ἀνθρώποις, ὡς ἡ τάξις. Καὶ γὰρ χορὸς ἐξ ἀνθρώπων συγκείμενός ἐστιν. Ἀλλ' ὅταν μὲν ποιῶσιν, ὅ τι ἂν τύχῃ ἕκαστος, ταραχή τις φαίνεται, καὶ θεᾶσθαι ἀτερπές. Ὅταν δὲ τεταγμένως ποιῶσι, καὶ φθέγγωνται, ἅμα οἱ αὐτοὶ οὗτοι καὶ ἀξιοθέατοι δοκοῦσιν εἶναι καὶ ἀξιάκουστοι. Καὶ στρατιά 4
γε, ἔφην ἐγὼ, ὦ γύναι, ἄτακτος μὲν οὖσα, ταραχωδέστατον, καὶ τοῖς μὲν πολεμίοις εὐχειρωτότατον, τοῖς δὲ φίλοις ἀηδέστατον ὁρᾶν, καὶ ἀχρηστότατον, ὄνος ὁμοῦ,

ὅτι οὐ τάξας] Omiſſum in libris editis et ſcriptis *ὅτι* addidit Stephan. ſec.

ὁπόθεν] Edd. vett. Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. dant *ὅποι*, quod pertinuiſſe videtur ad *ὅπου*.

3. *ὡς ἡ τάξις*] Articulum omittit Lipſ. et Pariſ. A. C. D. Columella xii. 2, 4. *quis enim dubitet nihil eſſe pulchrius in omni ratione vitæ diſpoſitione atque ordine? quod etiam ludicris ſpectaculis licet ſæpe cognoſcere.*

ἀτερπές] Suidas *ἀγλευκὲς* hic ſcriptum in libro ſuo legit, ut *ἀγλευκέστερον* in Hierone i. 21. *Nam ubi chorus canentium non ad certos modos neque numeris præeuntis magiſtri conſenſit, diſſonum quiddam ac tumultuoſum audientibus canere videtur: at ubi certis numeris ac pedibus velut facta conſpiratione conſenſit atque concinuit, ex ejuſmodi vocum concordia non ſolum ipſis canentibus amicum quiddam et dulce reſonat, ſed etiam ſpectantes audienteſque lætiſſima voluptate permulcentur.* Ita Cicero apud Columellam.

4. *μὲν οὖσα*] Lipſ. Guelf. *μένουσα* cum edd. vett.

εὐχειρωτότατον] Vulgatum *εὐχειρότατον* hic et in Cyrop. i. 6, 36. mutavit Stephanus; poſteriore in loco addicente libro Altorfino; contra comparato *εὐφωρότατος, δυσφωρότατος, ἀκηρότατος* defendit Wyttenb. in Biblioth. Critica ii. 2. p. 54. In Diodori v. c. 34. *δυσχειρότατοι τοῖς ἄλλοις* ex Codd. reſtituit nuperus Editor pro vulgato *δυσχείρωτοι*. Vide ad ſect. 8. infra.

ἀηδέστατον] Vulgatum *ἀκλεέστατον* a ſenſu alienum hujus loci in *ἀγλευκέστατον* Zeune, alius vir doctus in *ἀτερπέστατον* mutari voluit. Dedi quod conjectura ex ſect. 6. ducta ante Weiſkium aſſecutus eſt Wyttenbach l. c. Cicero vertit: *Jam vero in exercitu neque miles neque imperator ſine ordine ac diſpoſitione quidquam valet explicare, cum armatus inermem, eques peditem, plauſtrum equitem, ſi ſint permiſti, confundant.* Exemplum a re militari deſumtum non ſatis convenire fœminæ juvenculæ Atticæ moribus, a talium rerum cognitione longiſſime remotæ, recte monuit Weiſke: ſed chori comparationem immerito taxat idem Weiſke. Chorum enim in multis deorum feſtis videre potuit Iſchomachi uxor.

ὁπλίτης, σκευοφόρος, ψιλὸς, ἱππεὺς, ἅμαξα. Πῶς
γὰρ ἂν πορευθείησαν, ἐὰν, ἔχοντες οὕτως, ἐπικωλύσωσιν
ἀλλήλους, ὁ μὲν βαδίζων τὸν τρέχοντα· ὁ δὲ τρέχων τὸν
ἑστηκότα· ἡ δὲ ἅμαξα τὸν ἱππέα· ὁ δὲ ὄνος τὴν ἅμαξαν·
5 ὁ δὲ σκευοφόρος τὸν ὁπλίτην; Εἰ δὲ καὶ μάχεσθαι δέοι,
πῶς ἂν, οὕτως ἔχοντες, μαχέσαιντο; οἷς γὰρ ἀνάγκη
αὐτῶν τοὺς ἐπιόντας φεύγειν, οὗτοι ἱκανοί εἰσι φεύγοντες
6 καταπατῆσαι τοὺς ὅπλα ἔχοντας. Τεταγμένη δὲ στρα-
τιὰ κάλλιστον μὲν ἰδεῖν τοῖς φίλοις, δυσχερέστατον δὲ
τοῖς πολεμίοις. Τίς μὲν γὰρ οὐκ ἂν φίλος ἡδέως θεά-
σαιτο ὁπλίτας πολλοὺς ἐν τάξει πορευομένους; τίς δ᾽
οὐκ ἂν θαυμάσειεν ἱππέας κατὰ τάξιν ἐλαύνοντας; τίς
δὲ οὐκ ἂν πολέμιος φοβηθείη, ἰδὼν διευκρινημένους ὁπλί-
τας, ἱππέας, πελταστὰς, τοξότας, σφενδονήτας, καὶ
7 τοῖς ἄρχουσι τεταγμένως ἑπομένους; Ἀλλὰ καὶ πορευο-
μένων ἐν τάξει, κἂν πολλαὶ μυριάδες ὦσιν, ὁμοίως, ὥσ-
περ εἷς ἕκαστος, καθ᾽ ἡσυχίαν πάντες πορεύονται. Εἰς
8 γὰρ τὸ κενούμενον ἀεὶ ὄπισθεν ἐπέρχονται. Καὶ τριήρης
δέ τοι ἡ σεσαγμένη ἀνθρώπων διὰ τί ἄλλο φοβερόν ἐστι
πολεμίοις, ἢ φίλοις ἀξιοθέατον, ἢ ὅτι ταχὺ πλεῖ; διὰ

ἐπικωλύσωσιν] Edd. veteres, excepta Bryl. 2. et Caſtal. Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. dant ineptum ἐπικώλυσιν, omiſſo ἐὰν.

5. οἷς γὰρ ἀνάγκη] Opponuntur οἱ ὅπλα ἔχοντες, ſunt igitur impedimenta, ὄνοι, σκευοφόροι, ἅμαξαι. Paulo antea Pariſ. D. ἂν omittit, A. μαχέσονται habet, et μαχέσωνται ſupraſcriptum.

6. δὲ στρατιὰ] Vulgatum δὲ ἡ στρατιὰ correxit Stephanus, addicente Guelf. et Lipſ. libro.

δυσχερέστατον] Comparata ſect. 4. εὐχειρότατον τοῖς πολεμίοις lectionem vulgatam in δυσχειρότατον mutari voluit Wyttenbach Biblioth. Criticæ ii. 2. p. 54. Cum de forma ſuperlativi dubitatio ſit aliqua non levis, ut de altera εὐχειρότατος dixi ad ſect. 4. malim etiam hic ſolenniorem δυσχειρώτατον reſtituere. Emendationem enim ipſam approbandam equidem cenſeo. De δυσχειρότατος vide etiam ad ſect. 4.

κατὰ ταξιν] Lipſ. cum Guelf. Pariſ. A. C. et margine Steph. et Villoiſ. τάξεις. Deinde τί δὲ οὐκ ἂν πολέμιος Pariſ. A. C. D.

7. ἀεὶ ὄπισθεν] Camerarii conjecturam ἀεὶ οἱ ὄπισθεν probant Leoncl. et Steph. quibus et ipſe accedo.

8. τοι ἡ σεσαγμένη] Ex edd. vett. τι ἡ σεσ. Caſtalio fecit τις σεσαγμένη. Cum Stephano facit Guelf. Lipſ. Pariſ. A. Deinde ἀνθρώποις Guelf. ſed genitivum jungit noſter eidem verbo in Sympoſio iv, 64.

τί δὲ ἄλλο ἄλυποι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ ἐμπλέοντες, ἢ διότι ἐν τάξει μὲν κάθηνται, ἐν τάξει δὲ προνεύουσιν, ἐν τάξει δ' ἀναπίπτουσιν, ἐν τάξει δ' ἐμβαίνουσι καὶ ἐκβαίνουσιν; ἡ δ' ἀταξία ὅμοιόν τι μοὶ δοκεῖ εἶναι, οἷόν περ εἰ 9
γεωργὸς ὁμοῦ ἐμβάλοι κριθὰς καὶ πυροὺς καὶ ὄσπρια· κἄπειτα, ὁπότε δέοι ἢ μάζης, ἢ ἄρτου, ἢ ὄψου, διαλέγειν δέοι αὐτῷ, ἀντὶ τοῦ λαβόντα διευκρινημένοις χρῆσθαι. Καὶ σὺ οὖν, ὦ γύναι, εἰ τοῦ μὲν ταράχου τούτου μὴ δέοιο, 10
βούλοιο δ' ἀκριβῶς διοικεῖν τὰ ὄντα εἰδέναι, καὶ τῶν ὄντων εὐπόρως λαμβάνουσα, ὅτῳ ἂν δέῃ χρῆσθαι, καὶ ἐμοὶ, ἐάν τι αἰτῶ, ἐν χάριτι διδόναι, χώραν τε δοκιμασώμεθα τὴν προσήκουσαν ἑκάστοις ἔχειν, καὶ ἐν ταύτῃ θέντες, διδάξωμεν τὴν διάκονον λαμβάνειν τε ἐντεῦθεν, καὶ κατατιθέναι πάλιν εἰς ταύτην· καὶ οὕτως εἰσόμεθα τά τε σῶα ὄντα, καὶ τὰ μή. Ἡ γὰρ χώρα αὐτὴ τὸ μὴ ὂν ποθήσει· καὶ δεόμενον θεραπείας ἐξετάσει ἡ ὄψις, καὶ τὸ εἰδέναι, ὅπου ἕκαστόν ἐστι, ταχὺ ἐγχειριεῖ, ὥστε μὴ ἀπορεῖν χρῆσθαι. Καλλίστην δέ ποτε καὶ ἀκριβε- 11

οἱ ἐμπλέοντες] Euftathius ad Odyffeam p. 37. ex h. l. laudat *ἐρέται, ἢ ὅτι*. Brodæus *ἐκπλέοντες* malebat.

προνεύουσι] Hæc eft lectio a Budæo, Camerario et Stephano probata, cum in libris fcriptis et editis fit *προσνεύουσι*; in Parif. A. a prima manu eft *πορεύουσι*; rectum extat in Euftathio l. c. Verbum nauticum apud Polybium i. 21. illuftrarunt Interpretes. Deinde Guelf. *τάξει τ' ἀναπίπτουσι—δὲ βαίνουσι* pro *ἐκβαίνουσι*.

9. *ὅμοιον*] Juntina *ὁμοίως*, deinde edd. vett. *ἐμβάλλοιο*. Eft *ἐμβάλλειν* h. l. horrea condere.

ὁπότε δέοι] Juntina *δέῃ* dat.

10. *γύναι, εἰ*] Particulam *εἰ* omittunt libri omnes, eam addidit Ernefti. fed ante *βούλοιο* infertam voluit. Locum illi fuum affignavit Weifke. Cum Camerario Leoncl. et Stephanus *γύναι, ἵνα* maluerunt; fed *ἵνα* alteri membro non fatis convenit. Eam tamen lectionem vertendo reddidit Strebæus.

χώραν τε] Juntina *τε* omifit, Guelf. *χώραν ἐδοκιμασώμεθα* dat. deinde Junt et Guelf. *καὶ εἰδέναι* omiffo articulo. In Parif. A. C. D. eft *ὅτῳ ἂν δέοι*. Deinde *τε* poft *λαμβάνειν* omittit C.

χώρα αὐτὴ] Columellæ Cicero vertit: *nam et unumquodque facilius confideratur, cum eft affignatum fuo loco, et fi quid forte abeft, ipfe vacuus locus admonet, ut, quod deeft, requiratur. Si quid vero curari aut concinnari oportet, facilius intelligitur, cum ordine fuo recenfetur.* Ad quem locum pofui *αὐτὴ*, quod Weifke dedit, pro vulgato *αὕτη*, idque ipfum reddidit jam olim Camerarius vertendo. Ariftoteles Œcon. i. 6. *πρὸς εὐχρηστίαν δὲ σκευῶν τὸ Λακωνικόν· (χρήσιμον) χρὴ γὰρ ἓν ἕκαστον ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ κεῖσθαι· οὕτω γὰρ ἂν ἕτοιμον ὂν οὐ ζητοῖτο.* Parif. C. omittit *αὐτη* vulgatum.

στάτην ἔδοξα σκευῶν τάξιν ἰδεῖν, ὦ Σώκρατες, εἰσβὰς ἐπὶ θέαν εἰς τὸ μέγα πλοῖον τὸ Φοινικόν. Πλεῖστα γὰρ σκεύη ἐν μικροτάτῳ ἀγγείῳ διακεχωρισμένα ἐθεασάμην.
12 Διὰ πολλῶν μὲν γὰρ δήπου, ἔφη, ξυλίνων σκευῶν καὶ πλεκτῶν ὁρμίζεται ναῦς καὶ ἀνάγεται, διὰ πολλῶν δὲ τῶν κρεμαστῶν καλουμένων πλεῖ, πολλοῖς δὲ μηχανήμασιν ἀνθώπλισται πρὸς τὰ πολέμια πλοῖα, πολλὰ δὲ ὅπλα τοῖς ἀνδράσι συμπεριάγει, πάντα δὲ σκεύη, ὅσοις περ ἐν οἰκίᾳ χρῶνται ἄνθρωποι, τῇ συσσιτίᾳ ἑκάστῃ κομίζει· γέμει δὲ παρὰ πάντα φορτίων, ὅσα ναύκληρος
13 κέρδους ἕνεκα ἄγεται. Καὶ ὅσα λέγω, ἔφη, πάντα οὐκ ἐν πολλῷ τινι μείζονι χώρᾳ ἔκειτο, ἢ ἐν δεκακλίνῳ στέγῃ συμμέτρῳ. Καὶ οὕτω κατακείμενα ἕκαστα κατενόησα, ὡς οὔτε ἄλληλα ἐμποδίζει, οὔτε μαστευτοῦ δεῖται, οὔτε

11. ἔδοξα σκευῶν] Junt. Guelf. ἐδοξασκευῶν. Deinde τὸ Φοινικοῦν Cod. Lipf. Navem Phœniceam notam loquitur, quæ forte annuum commeatum vel merces Athenas afferebat. Major armamentorum apparatus in navibus Phœniceis fuiffe videtur, quam in Atticis triremibus aut onerariis. Exemplum navis Phœniceæ, ut ineptum colloquio cum uxore Ifchomachi, taxavit Weifke; fed non animadvertit, Ifchomachum hic Socratem alloqui, nec uxorem.

μικροτάτῳ] Guelf. cum Parif. A. C. D. σμικροτάτῳ.

12. ξυλίνων] *remos*, πλεκτὰ *funes*, κρεμαστὰ *vela* interpretatur Weifke. Hermippus Athenæi i. p. 27. ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρεμαστὰ ἱστία καὶ βύβλους.

ἀνδράσι] Juntina, margo Steph. Guelf. ἀνθρώποις. Deinde ὅσοιπερ Guelf. cum edd. vett.

συσσιτίᾳ ἑκάστῃ] Eft aut certus numerus remigum, nautarum aut militum una cœnantium, aut diftinctio conviviorum regebatur dignitate et munere, veluti fervorum, remigum, militum, στρατηγοῦ cum amicis et fic porro. συσσίτια Laconica in bello et pace nota funt, illa quidem etiam ex loco Xenophontis Hellenic. v. 3, 17. ἐδίδασκε ξυσσίτιά τε αὐτῶν κατασκευάζειν. Originem eorum apud Lacones et Cretas a belli neceffitate aliqua deducit Plato de Legibus vi. p. 308. Bipont. edit.

13. λέγω, ἔφη] Guelf. Parif. A. D. margo Villoif. et Lipf. ἔφη ἐγώ. Pollux i. 80. ex h. l. laudat verba ὅσα δ' οὐδ' ἐν δεκακλίνῳ μεγάλῳ στέγει, aut memoria falfus, aut a librariis vitiatus. σύμμετρος στέγη δεκ. eft conclave, quod jufta menfura factum eft, ad capiendos decem lectos, recte monente Weifkio.

κατακείμενα] Guelf. Parif. A. C. D. et Lipf. κατὰ omittunt: deinde εἰσὶν, οὔτε δυσλύτως edd. vett. Guelf. ἐστὶν eft in Lipf. Parif. A.

ὡς—ἐμποδίζει—δεῖται] Mihi videbatur fcriptum fuiffe a Xenophonte ὥστε—ἐμποδίζειν—δεῖσθαι, ut ftatim fequitur δυσλύτως ἔχει, (in quo ineft οὕτως ἔχει) ὥστε παρέχειν. Sequenti paragrapho 14. eft quidem ἐπισταμένου οὕτως εὗρον ὡς ἂν εἴποι. fed fi ad eum modum refingere velis hunc locum, multo majore opus eft mutatione.

ἀσυσκεύαστά ἐστι, οὔτε δυσλύτως ἔχει, ὥστε διατριβὴν
παρέχειν, ὅταν τῷ ταχὺ δέῃ χρῆσθαι. Τὸν δὲ τοῦ κυ- 14
βερνήτου διάκονον, ὃς πρωρεὺς τῆς νεὼς καλεῖται, οὕτως
εὗρον ἐπιστάμενον ἑκάστων τὴν χώραν, ὡς καὶ ἀπὼν ἂν
εἴποι, ὅπου ἕκαστα κεῖται, καὶ ὁπόσα ἐστὶν, οὐδὲν ἧττον,
ἢ ὁ γράμματα ἐπιστάμενος εἴποι ἂν, Σωκράτους καὶ
ὁπόσα γράμματα, καὶ ὅπου ἕκαστον τέτακται. Εἶδον 15
δὲ, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ ἐξετάζοντα τοῦτον αὐτὸν ἐν τῇ
σχολῇ πάντα, ὁπόσοις ἄρα δεῖ ἐν τῷ πλοίῳ χρῆσθαι.
Θαυμάσας δὲ, ἔφη, τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ, ἠρόμην, τί
πράττοι. Ὁ δ᾽ εἶπεν, ἐπισκοπῶ, ἔφη, ὦ ξένε, εἴτι
συμβαίνοι γίγνεσθαι, πῶς κεῖται, ἔφη, τὰ ἐν τῇ νηῒ, ἢ
εἴτι ἀποστατεῖ, ἢ εἰ δυστραπέλως τὶ σύγκειται. Οὐ 16
γὰρ, ἔφη, ἐγχωρεῖ, ὅταν χειμάζῃ ὁ θεὸς ἐν τῇ θαλάσσῃ,
οὔτε μαστεύειν, ὅτου ἂν δέῃ, οὔτε δυστραπέλως ἔχον δι-
δόναι. Ἀπειλεῖ γὰρ ὁ θεὸς, καὶ κολάζει τοὺς βλάκας.
Ἐὰν δὲ μόνον μὴ ἀπολέσῃ τοὺς μὴ ἁμαρτάνοντας, πάνυ
ἀγαπητόν· ἐὰν δὲ καὶ πάνυ καλῶς ὑπηρετοῦντας σώζῃ,
πολλὴ χάρις, ἔφη, τοῖς θεοῖς. Ἐγὼ οὖν κατιδὼν ταύ- 17
την τὴν ἀκρίβειαν τῆς κατασκευῆς, ἔλεγον τῇ γυναικὶ,
ὅτι πάνυ ἂν ἡμῶν εἴη βλακικὸν, εἰ οἱ μὲν ἐν τοῖς πλοίοις

14. ἑκάστων τὴν χώραν] Sic vulgatum ἑκάστην cum Stephano correxi.

15. συμβαίνοι] Ita Stephanus edd. vett. Guelf. Lipf. συμβαίνει correxit. Priorem lectionem revocavit Zeune.

ἢ εἰ δυστ.] Juntina ἢ omifit, contra εἰ Parif. C. D.

16. ὅταν χειμάζῃ] Columellæ Cicero: *Hæc eadem ratio præparationis atque ordinis etiam in navigiis plurimum valet: nam ubi tempeftas inceffit, et eft rite difpofita navis, fuo quidque ordine locatum armamentum fine trepidatione minifter promit, cum eft a gubernatore poftulatum.*

17. κατιδὼν] Quanquam fupra dixi navis exemplum ab Ifchomacho afferri potius ad Socratem quam ad uxorem, hic tamen locus fententiam meam redarguere videtur et Weifkianam comprobare, qui comparationem ineptam colloquio cum uxore habito recte judicavit.

ἡμῶν εἴη βλακικὸν] Intelligit ἔργον cum Bachio Weifke, ne cum Stephano mutare aliquid neceffe fit. Is enim aut ἡμῖν ἐνείη τι, aut πολὺ ἂν ἡμῶν εἴη τὸ, aut πάνυ ἂν ἡμῶν αἰσχρὸν εἴη τὸ fcribendum cenfuerat.

πλοίοις] Hoc in Guelf. fuprafcriptum eft. A prima manu eft, ut in Juntina, πλουσίοις. Parif. A. C. D. πλοίοις, fed A. ἐν omittit.

καὶ μικροῖς οὖσι χώρας εὑρίσκουσι, καὶ σαλεύοντες ἰσχυρῶς, ὅμως σώζουσι τὴν τάξιν, καὶ ὑπερφοβούμενοι, ὅμως εὑρίσκουσι τὸ δέον λαμβάνειν· ἡμεῖς δὲ, καὶ διῃρημένων ἑκάστοις θηκῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ μεγάλων, καὶ βεβηκυίας τῆς οἰκίας ἐν δαπέδῳ, εἰ μὴ εὑρήσομεν καλὴν καὶ εὐεύρετον χώραν ἑκάστοις αὐτῶν, πῶς οὐκ ἂν πολλὴ ἡμῶν
18 ἀσυνεσία εἴη; Ὡς μὲν δὴ ἀγαθὸν τετάχθαι σκευῶν κατασκευὴν, καὶ ὡς ῥᾴδιον χώραν ἑκάστοις αὐτῶν εὑρεῖν
19 ἐν οἰκίᾳ θεῖναι, ὡς ἑκάστοις συμφέρει, εἴρηται. Ὡς δὲ καλὸν φαίνεται, ἐπειδὰν ὑποδήματα ἐφεξῆς κέηται, κἂν ὁποῖα ᾖ, καλὸν δὲ ἱμάτια κεχωρισμένα ἰδεῖν, κἂν ὁποῖα ᾖ, καλὸν δὲ στρώματα, καλὸν δὲ χαλκία, καλὸν δὲ τὰ ἀμφὶ τραπέζας, καλὸν δὲ καὶ ὃ πάντων καταγελάσειεν ἂν μάλιστα οὐχ ὁ σεμνὸς, ἀλλ' ὁ κομψὸς, ὅτι καὶ χύτρας, φησὶν, εὔρυθμον φαίνεσθαι εὐκρινῶς κειμένας.
20 Τὰ δὲ ἄλλα ἤδη που ἀπὸ τούτου ἅπαντα καλλίω φαίνεται κατὰ κόσμον κείμενα. Χορὸς γὰρ σκευῶν ἕκαστα φαίνεται· καὶ τὸ μέσον δὲ τούτων καλὸν φαίνεται, ἐκποδὼν ἑκάστου κειμένου· ὥσπερ κύκλιος χορὸς οὐ μόνον

εὑρήσομεν] Edd. vett. εὑρήσωμεν. Guelf. εὑρίσωμεν, fuprafcripta εὑρίσκωμεν. Deinde edd. vett. Guelf. Strebæus et Camerarius dant εὐάριστον, quod correxit Stephanus. Verum eft in Lipf. libro et Parif. A. C. D. et margine Villoif.

18. ἀγαθὸν] Junt. Guelf. Lipf. Parif. A. D. ἀγαθῶν. Deinde θῆναι edd. vett. cum Parif. C. D. Sequens εἴρηται omittit Lipf. Codex. Parif. A. εὑρεῖν καὶ ἐν οἰκίᾳ habet in margine.

19. κέηται] Edd. vett. excepta Caftal. et Guelf. καίηται. Sequens δὲ ante ἱμάτια et στρώματα omittit Cod. Lipf.

τὰ ἀμφὶ] Articulum omifit Juntina.

ὁ κομψὸς] In Guelf. et Juntina eft ὁ σεμνὸς κομψὸς, fed in libro fcripto σεμνὸς punctis fuppofitis damnatur.

φησὶν, εὔρυθμον] Brodæus ad φησὶν intelligebat τὶς, Leonclavius φασὶν corrigebat; alius verba ὅτι καὶ χύτρας φησὶν εὔρυθμον damnans fcribi maluit brevius: χύτρας φαίνεσθαι εὐκ. κειμένας. Vitiofum locum agnovit etiam Weifke, qui fententiam loci poftulare ait, ut fequatur: περὶ τούτων ἔτι λεκτέον. Medicinam a melioribus libris expecto. ἀλλ' ὁ ἀπὸ τούτου κομψὸς dat margo Villoif.

20. ἀπὸ τούτου] Hæc verba Juntina omifit. *Hac de caufa* interpretantur. Sed oratio abrupta facit, ut etiam hunc locum vitiofum putem effe.

ἅπαντα] Juntina cum Guelf. ἅπαντα ἕκαστα dat.

κειμένου] In Guelf. a prima manu fuit κείμενα fcriptum.

κύκλιος χορὸς] Chorum in modum circuli interpretatur Index Zeunia-

αὐτὸς καλὸν θέαμά ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέσον αὐτοῦ καλὸν καὶ καθαρὸν φαίνεται. Εἰ δὲ ἀληθῆ ταῦτα 21
λέγω, ἔξεστιν, ἔφην, ὦ γύναι, καὶ πεῖραν λαμβάνειν αὐτῶν, οὔτε τι ζημιωθέντας, οὔτε τι πολλὰ πονήσαντας. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦτο δεῖ ἀθυμῆσαι, ὦ γύναι, ἔφην ἐγὼ, ὡς χαλεπὸν εὑρεῖν τὸν μαθησόμενόν τε τὰς χώρας, καὶ μεμνησόμενον καταχωρίζειν ἕκαστα. Ἴσμεν γὰρ δή- 22
που, ὅτι μυριοπλάσια ἡμῶν ἅπαντα ἔχει ἡ πᾶσα πόλις· ἀλλ᾽ ὅμως, ὁποῖον ἂν τῶν οἰκετῶν κελεύσῃς πριάμενόν τι σοὶ ἐξ ἀγορᾶς ἐνεγκεῖν, οὐδεὶς ἀπορήσει, ἀλλὰ πᾶς εἰδὼς φανεῖται, ὅποι χρὴ ἐλθόντα λαβεῖν ἕκαστα. Τούτου μέν τοι, ἔφην ἐγὼ, οὐδὲν ἄλλο αἴτιόν ἐστιν, ἢ ὅτι ἐν χώρᾳ κεῖται τεταγμένη. Ἄνθρωπον δέ γε ζητῶν, καὶ ταῦτα 23
ἐνίοτε ἀντιζητοῦντα, πολλάκις ἂν τις πρότερον, πρὶν εὑρεῖν, ἀπείποι· καὶ τούτου αὖ οὐδὲν ἄλλο αἴτιόν ἐστιν, ἢ τὸ μὴ εἶναι τεταγμένον, ὅπου ἕκαστον δεῖ ἀναμένειν. Περὶ

nus, addens ex Spanheimio ad Callimachi Hymn. in Dianam verſ. 266. 267. choros alios fuiſſe orbiculares, alios quadrangulares. In Callimacho eſt περὶ βωμὸν κυκλώσασθαι, choros ducere circum aram. In Ariſtophanis Ranis 366. eſt κυκλίοισι χοροῖσιν ὑπήδων. Idem Nubium verſu 332: κυκλίων χορῶν ᾀσματοκάμπτας poetas dithyrambicos vocat, interpretantibus Scholiis græcis. Idem Avium verſu 917. μέλη κύκλια dicit, juxta παρθένεια καὶ κατὰ τὰ Σιμωνίδου nominans; ubi Scholia interpretantur τὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἔχοντα ταῦτα κύκλια ἔλεγον, τουτέστι μέλη, ὕμνους, παιᾶνας, προσῴδια, παρθένεια, τὰ ἔχοντα ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις. Videntur igitur genera plura carminum, a choro circum aram ſtante vel circumeunte cantata, quæ vulgo lyrica nunc dicimus, vocabulo μέλη κύκλια comprehenſa fuiſſe; ad quæ pertinent χοροὶ κύκλιοι, etiam αὐλοὶ κύκλιοι ab Heſychio memorati, qui χορικοὺς interpretatur. Hinc αὐληταὶ κύκλιοι Luciani t. v. p. 121. et 139. Εὐίου νόμοι κύκλιοι ſunt in Pollucis iv. ſect. 79. ubi Jungermannus Maximi Tyrii locum ex Orat. vii. appoſuit: καὶ καλὸν μὲν τοῖς Λακεδαιμονίοις τὸ ἐμβατήριον, Ἀθηναίοις δὲ τὸ κύκλιον (μέλος). Ariſtophanes Av. 1403. poetas dithyrambicos præcipue deſignat vocabulo κυκλιοδιδάσκαλος. De varietate dithyramborum dixi in Lexici græci nova editione ſub h. v.

21. ζημιωθέντας] Pariſ. A. ζημιωθέντες et deinde ποιήσαντες dat.

ὡς χαλεπὸν] Juntina cum Guelf. οὐ χαλεπὸν, deinde τῆς χώρας. Verum dat margo Villoiſ.

22. τῶν οἰκετῶν] Articulum negligunt edd. vett. deinde κελεύσοις πριαμένου Guelf. ſed antea fuerat κελεύσοι πριαμενον. Mihi κελεύοις ſcribendum videtur; ἂν enim ad ὁποῖον pertinet.

οὐδεὶς ἀπορήσει] Pariſ. D. οὐδεὶς ἀπαγορεύσει dat. Deinde ὅπη Pariſ. C. D.

23. Περὶ μὲν δὴ] Edd. vett. Guelf. Lipſ. Pariſ. A. περὶ μὲν γὰρ δή. Pariſ. C. δὴ etiam omittit.

μὲν δὴ τάξεως σκευῶν καὶ χρήσεως τοιαῦτα αὐτῇ δια-
λεχθεὶς δοκῶ μεμνῆσθαι.

CAPUT IX.

1 Καὶ τί δή; ἡ γυνὴ ἐδόκει σοι, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχό-
μαχε, πως τι ἐπακούειν, ὧν σὺ ἐσπούδαζες διδάσκων;
Τί δὲ, εἰ μὴ ὑπισχνεῖτό γε ἐπιμελήσεσθαι· καὶ φανερὰ
ἦν ἡδομένη ἰσχυρῶς, ὥσπερ ἐξ ἀμηχανίας εὐπορίαν τινὰ
εὑρηκυῖα· καὶ ἐδεῖτό μου, ὡς τάχιστα, ᾗπερ ἔλεγον, δια-
2 τάξαι. Καὶ πῶς δὴ, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, διέταξας
αὐτῇ; Τί δὲ, εἰ μὴ τῆς οἰκίας τὴν δύναμιν ἔδοξέ μοι
πρῶτον ἐπιδεῖξαι αὐτῇ; οὐ γὰρ ποικίλμασι κεκόσμηται,
ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ τὰ οἰκήματα ᾠκοδόμηται πρὸς αὐτὸ
τοῦτο ἐσκεμμένα, ὅπως ἀγγεῖα ὡς συμφορώτατα ᾖ τοῖς
μέλλουσιν ἐν αὐτοῖς ἔσεσθαι· ὥστε αὐτὰ ἐκάλει τὰ πρέ-
3 ποντα εἶναι ἑκάστῳ. Ὁ μὲν γὰρ θάλαμος ἐν ὀχυρῷ
ὢν, τὰ πλείστου ἄξια καὶ στρώματα καὶ σκεύη παρε-
κάλει· τὰ δὲ ξηρὰ τῶν στεγῶν τὸν σῖτον· τὰ δὲ ψυχεινὰ

Cap. IX. 1. Καὶ τί δή;—πως] Sic Stephanus locum interpunxit, cum antea esset sine interrogatione καὶ τί δὴ ἡ γυνὴ—πῶς. Pro ὧν σὺ margo Villoif. ὧν δὴ, Lipf. ὧν δὲ habet. σπουδάζεις Parif. C.

ὑπισχνεῖτο] Lipf. Parif. A. C. D. ὑπισχνῆτο, deinde γ' ἐπιμελήσεσθαι Guelf. Parif. A. δὲ dat pro γε et in margine τοῦδε.

διατάξαι] In Guelf. a prima manu τάξαι fcriptum; antea fuerat διδάξαι.

2. ἐσκεμμένα] Camerarius ἐσκεμμένῳ vel ἐσκεμμένως corrigebat: quod ut Zeunius vulgatum defendens, ut potuit, reprobat, ita ego unice verum puto. Ariftoteles Œcon. i. 6. οἰκίαν δὲ πρός τε τὰ κτήματα ἀποβλέποντα κατασκευαστέον, καὶ πρὸς ὑγίειαν καὶ πρὸς εὐημερίαν αὐτῶν. λέγω δὲ κτήματα (Codex κτήμασι) μὲν, οἷον καρποῖς καὶ ἐσθῆτι ποία συμφέρει· καὶ τῶν καρπῶν ποία ξηροῖς καὶ ποία ὑγροῖς· καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων ποία ἐμψύχοις καὶ ποία ἀψύχοις καὶ (hæc omittit Codex) δούλοις, καὶ ἐλευθέροις, καὶ γυναιξὶ καὶ ἀνδράσι, καὶ ξένοις καὶ ἀστοῖς. Καὶ πρὸς εὐημερίαν δὲ καὶ πρὸς ὑγίειαν δεῖ εἶναι εὔπνουν μὲν τοῦ θέρους, εὐήλιον δὲ τοῦ χειμῶνος.

πρέποντα εἶναι ἑκάστῳ] *Cuique cellæ convenientem* vertit Weifke, et nifi cum Zeunio εἶναι redundare ftatuas, exponit *ea quæ diceret effe cuique feu pertinere ad unumquodque.* Sed hoc per verba græca facere non licet, nifi ἐν ἑκάστῳ fcripferis, quod omnino faciendum puto.

3. στεγῶν] Margo Steph. στεγνῶν annotavit. Cicero apud Columellam xii. 2. *quod excelfiffimum eft conclave, pretiofiffima vafa et veftem defiderat: quod denique horreum ficcum atque aridum, frumentis habetur idoneum: quod*

τὸν οἶνον· τὰ δὲ φανὰ ὅσα φάους δεόμενα ἔργα τε καὶ
σκεύη ἐστί. Καὶ διαιτητήρια δὲ τοῖς ἀνθρώποις ἐπε- 4
δείκνυον αὐτῇ κεκαλλωπισμένα τοῦ μὲν θέρους ἔχειν ψυ-
χεινὰ, τοῦ δὲ χειμῶνος ἀλεεινά. Καὶ σύμπασαν δὲ τὴν
οἰκίαν ἐπέδειξα αὐτῇ, ὅτι πρὸς μεσημβρίαν ἀναπέπταται,
ὥστε εὔδηλον εἶναι, ὅτι χειμῶνος μὲν εὐήλιός ἐστι, τοῦ δὲ
θέρους εὔσκιος. Ἔδειξα δὲ καὶ τὴν γυναικωνῖτιν αὐτῇ, 5
θύραν βαλανείῳ ὡρισμένην ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος, ἵνα μήτε

frigidum, commodissime vinum custodit: quod bene illustre, fragilem supellectilem atque ea postulat opera, quæ multi luminis indigent.

4. ἐπεδείκνυον] Lipf. Codex ἀπεδ. habet, deinde cum Juntina, Guelf. Parif. C. ἔχειν omittit.

κεκαλλωπισμένα] Verbum hoc fenfum loci et ftructuram verborum interpellat inepte. Deinde a domo Ifchomachi aliena eft mentio cultus externi omnis. Erat enim illa, ut eft in §. 2. οὐ ποικίλμασι κεκοσμημένη. In Hieronis c. xi. 2. eft οἰκία ὑπερβαλλούσῃ δαπάνῃ κεκαλλωπισμένη. Quid fi fuit olim fcriptum κεκαλλωπισμένα μὲν οὐ, τοῦ δὲ θέρους etc.?

πρὸς μεσημβρίαν] Ariftoteles in loco fupra laudato, εἴη δ' ἂν ἡ τοιαύτη κατάβοῤῥος οὖσα καὶ μὴ ἰσοπλατὴς, i. e. ad feptentrionem converfa. Xenophonteum ἀναπέπταται Zeunianus Index interpretatur: *verfus meridiem fpectet feu porrecta fit:* cum in Sympofio v. 6. ἀναπέπτανται μυκτῆρες ipfe vertiffet *furfum expanfæ funt*, cum deberet *apertæ.* ut eft Agefilai ii. 17. ἀναπετάσας τὰς πύλας, non *expandens* vel *porrigens*, fed *aperiens.* In libro de re equeftri i. 10. μυκτῆρες οἱ ἀναπεπταμένοι, id eft *patulæ nares*, opponuntur τοῖς συμπεπτωκόσι, *anguftis.* Sic eft παρόδου ἀναπεπταμένης Hellenic. vi, 4, 27. Denique ὄμματα ἀναπεπταμένα funt *oculi aperti* in Memorabilibus. Hinc eft manifeftum, h. l. ita verti debere: *ad meridiem aperta aditum habet.* Igitur cœnacula partim ad orientem, alia ad occidentem, quædam ad feptentrionem converfa fuerunt.

εὔσκιος] In Memorab. iii. 8, 9. umbram æftivam in ædificio commemorat fimiliter.

5. αὐτῇ, θύραν] Stephanus continuat verba fine incifo ufque ad ἀνδρωνίτιδος, Bachius poft αὐτῇ cum Weifkio incifum pofuit, Zeune poft θύραν. Deinde fi γυναικωνῖτις eft pars ædium mulierum habitationi dicata, quo modo θύραν addidit Xenophon fine copula? Porro fi βαλανεῖον eft balneum, parum Ifchomachus profpexerat, ne, quæ impedire volebat, acciderent. Qui enim balnei fpatium medium impedire potuit, ne quid efferretur, aut ne fervorum et fervarum congreffus fierent? Accedit, quod, cum aditus ipfi et porticus quem ufum habeant, fit accurate demonftratum, cœnaculi virilis et muliebris mentio tantum obiter injicitur, nec ufus vel commoditas docetur. Difficultatum partem aliquam tollit Weifkiana conjectura θύρας βαλάνῳ· (malim θύρᾳ καὶ βαλάνῳ) quam ipfe vir doctus interpretatur: *oftendi etiam gynæconitin januæ peffulo ipfi effe fecretam.* Nam curam gynæcei pertinuiffe maxime ad matremfamilias. Supereft longe major pars difficultatis, quam fic expedire non licet. Igitur locum lacunofum effe ftatuo. Verba prima ita conjungo: ἔδειξα δὲ καὶ τὴν γυναικωνῖτιν αὐτῇ ὡρισμένην ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος. Sequebatur demonftratio ufus feparati utriufque cœnaculi; deinde vero addebatur mentio θυρωροῦ feu oftiarii, quam non omifit Ariftoteles, fed ita pofuit, ut in Xenophonte legiffe eandem videatur: δοκεῖ δὲ καὶ ἐν ταῖς μεγάλαις οἰκονομίαις χρήσιμος εἶναι θυρωρὸς, ὃς ἂν ᾖ ἄχρηστος τῶν ἄλλων ἔργων, πρὸς τὴν σωτηρίαν τῶν εἰσφερομένων καὶ ἐκφερομένων. unde Varro i. 13, 2: villici proxime janu-

ἐκφέρηται ἔνδοθεν, ὅ τι μὴ δεῖ, μήτε τεκνοποιῶνται οἱ οἰκέται ἄνευ τῆς ἡμετέρας γνώμης. Οἱ μὲν γὰρ χρηστοὶ παιδοποιησάμενοι, εὐνούστεροι ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· οἱ δὲ πονηροὶ συζυγέντες, εὐπορώτεροι πρὸς τὸ κακουργεῖν γίγνον-
6 ται. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα διήλθομεν, ἔφη, οὕτω δὴ ἤδη κατὰ φυλὰς διεκρίνομεν τὰ ἔπιπλα. Ἠρχόμεθα δὲ πρῶτον, ἔφη, ἀθροίζοντες, οἷς ἀμφὶ θυσίας χρώμεθα. Μετὰ ταῦτα κόσμον γυναικὸς τὸν εἰς ἑορτὰς διῃροῦμεν, ἐσθῆτα ἀνδρὸς τὴν εἰς ἑορτὰς καὶ πόλεμον, καὶ στρώματα ἐν γυναικωνίτιδι, στρώματα ἐν ἀνδρωνίτιδι, ὑποδήματα γυναι-
7 κεῖα, ὑποδήματα ἀνδρεῖα. Ὅπλων ἄλλη φυλὴ, ἄλλη ταλασιουργικῶν ὀργάνων, ἄλλη σιτοποιϊκῶν, ἄλλη ὀψοποιϊκῶν, ἄλλη τῶν ἀμφὶ λουτρὸν, ἄλλη ἀμφὶ μάκτρας, ἄλλη ἀμφὶ τραπέζας. Καὶ ταῦτα πάντα διεχωρίσα-
8 μεν, οἷς τε ἀεὶ δεῖ χρῆσθαι, καὶ τὰ θοινητικά. Χωρὶς δὲ καὶ τὰ κατὰ μῆνα δαπανώμενα ἀφείλομεν, δίχα δὲ καὶ τὰ εἰς ἐνιαυτὸν ἀπολελογισμένα κατέθεμεν. Οὕτω

am cellam eſſe oportet, eumque ſcire, qui introeat, aut exeat noctu, quidve ferat, præſertim ſi oſtiarius eſt nemo. Hæc ſignificaverat fere Xenophon iis verbis, quorum partem reliquam habemus in θύραν βαλανείῳ, ubi βαλάνῳ latere puto. Denique admonitio ſubjuncta erat de ſervorum congreſſibus, talis fere, qualem ex hoc loco traduxiſſe videtur Ariſtoteles Œcon. i. 5: δεῖ δὲ καὶ ἐξομηρεύειν τεκνοποιΐαις. quod tranſtulit Varro R. R. i. 1: præfectos alacriores faciundum præmiis, dandaque opera, ut habeant peculium et conjunctas conſervas, e quibus habeant filios: eo enim fiunt firmiores ac conjunctiores fundo; et repetiit Columella i. 8, 5. Scilicet poſt ὅτι μὴ δεῖ, deſunt quædam, veluti μήτε εἰσφέρηται. Sequebatur præceptum generale de ſervorum congreſſibus et ſervarum, cujus pars major ſupereſt.

6. φυλὰς] Cicero apud Columellam c. 3. *Præparatis idoneis locis inſtrumentum et ſupellectilem diſtribuere cœpimus: ac primum ea ſecrevimus, quibus ad res divinas uti ſolemus, poſtea mundum muliebrem, qui ad dies feſtos comparatur, deinde ad bella virilem, item dierum ſolennium ornatum, nec minus calceamenta utrique ſexui convenientia: tum jam ſeorſum arma ac tela ſeponebantur, et in altera parte inſtrumenta, quibus ad lanificia utuntur.*— Ceterum πρῶτ᾽ ἔφη margo Villoiſ. deinde Pariſ. A. εἰς τὰς ἑορτὰς.

ἀνδρεῖα] Juntina et margo Steph. ἀνδρῷα. Cf. Cyropædiæ viii. 2, 5.

7. ἄλλη ἀμφὶ] Stephanus bis articulum τῶν inferendum eſſe recte monuit. Cicero: *Poſt quibus ad cibum comparandum vaſis uti aſſolent, conſtituebantur; inde quæ ad lavationem, quæ ad exornationem, quæ ad menſam quotidianam atque epulationem pertinent, exponebantur.*

θοινητικά] Stephanus θοινατικά dedit, quæ forma eſt in Pariſ. A. C. D.

8. τὰ εἰς ἐνιαυτὸν] Lipſ. τὰ omiſit. Deinde λανθάνειν Guelf. Cicero vertit: *Poſtea ex iis, quibus quotidie uti-*

γὰρ ἧττον λανθάνει, ὅπως πρὸς τὸ τέλος ἐκβήσεται.
Ἐπεὶ δὲ ἐχωρίσαμεν πάντα κατὰ φυλὰς τὰ ἔπιπλα,
εἰς τὰς χώρας τὰς προσηκούσας ἕκαστα διηνέγκαμεν.
Μετὰ δὲ τοῦτο ὅσοις μὲν τῶν σκευῶν καθημέραν χρῶνται 9
οἱ οἰκέται, οἷον σιτοποιϊκοῖς, ὀψοποιϊκοῖς, ταλασιουργι-
κοῖς, καὶ εἴτι ἄλλο τοιοῦτο, ταῦτα μὲν αὐτοῖς τοῖς χρω-
μένοις δείξαντες ὅπου δεῖ τιθέναι, παρεδώκαμεν, καὶ
ἐπετάξαμεν σῶα παρέχειν· ὅσοις δ' εἰς ἑορτὰς ἢ ξενο- 10
δοχίας χρώμεθα ἢ εἰς τὰς διὰ χρόνου πράξεις, ταῦτα δὲ
τῇ ταμίᾳ παρεδώκαμεν, καὶ δείξαντες τὰς χώρας αὐτῶν,
καὶ ἀπαριθμήσαντες καὶ γραψάμενοι ἕκαστα, εἴπομεν
αὐτῇ, διδόναι τούτων ὅτῳ δέοι ἕκαστον, καὶ μεμνῆσθαι,
ὅτῳ ἄν τι διδῷ, καὶ ἀπολαμβάνουσαν κατατιθέναι πά-
λιν, ὅθεν περ ἂν ἕκαστα λαμβάνῃ.

Τὴν δὲ ταμίαν ἐποιησάμεθα ἐπισκεψάμενοι, ἥτις 11

mur, quod menstruum esset, seposuimus, annuum quoque in duas partes divisimus: nam sic minus fallit, qui exitus futurus sit. Satis inepte! Nec licebit uti defensione Zeunii *in suas partes* scribentis.—Postea διηνέγκομεν Paris. A. C. D.

9. σιτοποιϊκοῖς] Guelf. σιτοποιηκοῖς, ὀψοποιηκοῖς. Cicero vertit: *Hæc postquam omnia secrevimus, tum suo quæque loco disposuimus: deinde quibus quotidie servuli utuntur, quæ ad lanificia, quæ ad cibaria coquenda et conficienda pertinent, hæc ipsis, qui his uti solent, tradidimus, et ubi exponerentur, demonstravimus, et ut salva essent, præcepimus.* Aristoteles Œcon. i. 6. ἐν μὲν οὖν ταῖς μικραῖς κτήσεσιν ὁ Ἀττικὸς τρόπος τῆς διαθέσεως τῶν ἐπικαρπιῶν χρήσιμος· ἐν δὲ ταῖς μεγάλαις, διαμερισθέντων καὶ τῶν πρὸς ἐνιαυτὸν, καὶ τῶν κατὰ μῆνα δαπανωμένων. Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ σκευῶν χρήσεως τῶν καθ' ἡμέραν καὶ τῶν ὀλιγάκις, ταῦτα παραδοτέον τοῖς ἐφεστῶσιν.

10. τὰς διὰ χρόνου] Cicero: *Quibus autem ad dies festos et ad hospitum adventum utimur et ad quædam rara negotia, hæc promo tradidimus, et loca omnium demonstravimus, et omnia annumeravimus, atque annumerata ipsi exscripsimus, eumque admonuimus, ut quodcunque opus esset, sciret unde daret, et meminisset atque annotaret, quid et quando et cui dedisset, et cum recepisset, ut quidque suo loco reponeret.*

ταῦτα δὲ] Zeunianum τε repudiavit Weiske comparans Hellenica i. 4, 13. et ibi annotata ab eo.

τῇ ταμίᾳ] *Promo* vertit Cicero, unde Patricius hic τῷ ταμίᾳ scribi voluit. Sed sequentia confirmant vulgatum.

γραψάμενοι] Cicero ἀπογραψάμενοι legisse videtur, *exscripsimus* vertens. Sed in Agesilai cap. i. 18. similiter est γραφομένους.

ὅτῳ ἄν τι] Cum Aldina Stephanus hoc vulgato ὅτι ἄν τῳ prætulit. Cicero ὅταν τί τῷ legisse videtur Zeunio.

11. ἐπισκεψάμενοι] Cicero apud Columellam xii. 1. de villica: *inprimis considerandum erit, an a vino, ab escis, a superstitionibus, a somno, a viris remotissima sit, et ut cura eam subeat, quid meminisse, quid in posterum prospicere debeat—et tam malum*

ἡμῖν ἐδόκει εἶναι ἐγκρατεστάτη καὶ γαστρὸς, καὶ οἴνου, καὶ ὕπνου, καὶ ἀνδρῶν συνουσίας· πρὸς τούτοις δὲ, ἡ τὸ μνημονικὸν μάλιστα ἐδόκει ἔχειν, καὶ τὸ προνοεῖν, μή τι κακὸν λάβῃ παρ' ἡμῶν ἀμελοῦσα, καὶ σκοπεῖν, ὅπως
12 χαριζομένη τὶ ἡμῖν, ὑφ' ἡμῶν ἀντιτιμήσεται. Ἐδιδάσκομεν δὲ αὐτὴν καὶ εὐνοϊκῶς ἔχειν πρὸς ἡμᾶς, ὅτ' εὐφραινοίμεθα, τῶν εὐφροσυνῶν μεταδιδόντες, καὶ εἴτι λυπηρὸν εἴη, εἰς ταῦτα παρακαλοῦντες. Καὶ τὸ προθυμεῖσθαι δὲ συναύξειν τὸν οἶκον ἐπαιδεύομεν αὐτὴν, ἐπιγιγνώσκειν αὐτὴν ποιοῦντες, καὶ τῆς εὐπραγίας αὐτῇ μεταδιδόντες.
13 Καὶ δικαιοσύνην δ' αὐτῇ ἐνεποιοῦμεν, τιμιωτέρους τιθέντες τοὺς δικαίους τῶν ἀδίκων, καὶ ἐπιδεικνύοντες πλουσιώτερον καὶ ἐλευθεριώτερον βιοτεύοντας τῶν ἀδίκων· καὶ αὐ-
14 τὴν δὲ ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ κατετάττομεν. Ἐπὶ δὲ τούτοις πᾶσιν εἶπον, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ τῇ γυναικὶ, ὅτι πάντων τούτων οὐδὲν ὄφελος, εἰ μὴ αὐτὴ ἐπιμελήσεται, ὅπως διαμένῃ ἑκάστῳ ἡ τάξις. Ἐδίδασκον δὲ αὐτὴν, ὅτι καὶ

vitare, quam præmium recte factorum sperare.

12. ἐπιγιγνώσκειν] Weiſke intelligens οἰκίαν interpretatur, *cum eam conſciam faceremus rerum et rationum noſtrarum.* Sed quid οἰκία ad hæc? Conſilia cum villica communicantur, ejuſque conſilium exquiritur. Quodſi commune conſilium felicem habuerit eventum, τῆς εὐπραγίας fructum villica et ipſa percipit cum domino.

13. δικαιοσύνην δ' αὐτῇ] Edd. vett. δὲ omittunt, quod addit etiam margo Villoiſ. Deinde pro τιθέντες margo Stephan. ποιοῦντες annotavit. poſtea βιωτεύοντας Guelf.

ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ] Pro ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ dictum interpretatur Weiſke: *eo loco ſive ea in conditione illam ponebamus, ut poſſet ſplendide et liberaliter, ſive ut homines honeſtiores, vivere.* Leonclaviana verſio, *atque huic tali locum hunc attribuebamus*, græcis his reſponderet, judice Weiſkio: ἐν ταύτῃ μὲν οὖν τῇ χώρᾳ αὐτὴν κατετάττομεν. Camerarius interpretatur: *atque eam ipſam quoque in numero proborum juſtorumque collocabamus.* Mihi nulla harum rationum ſatisfacit, et locum lacunoſum eſſe cenſeo.

14. ἑκάστῳ ἡ τάξις] Guelf. ἑκάστων habet, et præcedens τούτων eſt a manu ſecunda adſcriptum. Deinde ἐννομουμέναις dat. Cicero vertit: *Poſtremo his rebus omnibus conſtitutis, nihil hanc arbitror diſtributionem profuturam, niſi villicus ſæpius, et aliquando tamen dominus aut matrona conſideraverit animadverteritque, ut ordinatio inſtituta conſervetur. Quod etiam in bene moratis civitatibus ſemper eſt obſervatum; quarum primoribus atque optimatibus non ſatis viſum eſt bonas leges habere, niſi cuſtodes earum diligentiſſimos cives creaſſent, quos Græci νομοφύλακας appellant. Horum erat officium, eos, qui legibus parerent, laudibus proſequi nec minus honoribus: eos autem, qui non parerent, pœna multare.*

ἐν ταῖς εὐνομουμέναις πόλεσιν οὐκ ἀρκεῖν δοκεῖ τοῖς πο-
λίταις, ἢν νόμους καλοὺς γράψωνται, ἀλλὰ καὶ νομο-
φύλακας προσαιροῦνται, οἵτινες ἐπισκοποῦντες τὸν μὲν
ποιοῦντα τὰ νόμιμα ἐπαινοῦσιν· ἢν δέ τις παρὰ τοὺς νό-
μους ποιῇ, ζημιοῦσι. Νομίσαι οὖν ἐκέλευον, ἔφη, τὴν 15
γυναῖκα καὶ αὐτὴν νομοφύλακα τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ εἶναι,
καὶ ἐξετάζειν δὲ, ὅταν δόξῃ αὐτῇ, τὰ σκεύη, ὥσπερ ὁ
φρούραρχος τὰς φυλακὰς ἐξετάζει, καὶ δοκιμάζειν, εἰ
καλῶς ἕκαστον ἔχει, ὥσπερ ἡ βουλὴ ἵππους καὶ ἱππέας
δοκιμάζει, καὶ ἐπαινεῖν δὲ καὶ τιμᾶν, ὥσπερ βασίλισ-
σαν, τὸν ἄξιον ἀπὸ τῆς παρούσης δυνάμεως, καὶ λοιδο-
ρεῖν καὶ κολάζειν τὸν τούτων δεόμενον. Πρὸς δὲ τούτοις 16
ἐδίδασκον αὐτὴν, ἔφη, ὡς οὐκ ἂν ἄχθοιτο δικαίως, εἰ
πλείω αὐτῇ πράγματα προστάττω, ἢ τοῖς οἰκέταις περὶ
τὰ κτήματα, ἐπιδεικνύων, ὅτι τοῖς μὲν οἰκέταις μέτεστι
τῶν δεσποσύνων χρημάτων τοσοῦτον, ὅσον φέρειν, ἢ θερα-
πεύειν, ἢ φυλάττειν, χρῆσθαι δὲ οὐδενὶ αὐτῶν ἔξεστιν,
ὅτῳ ἂν μὴ δῷ ὁ κύριος· δεσπότου δὲ ἅπαντά ἐστιν, ᾧ ἂν
βούληται ἕκαστα, χρῆσθαι. Ὅτῳ οὖν καὶ σωζομένων 17
μεγίστη ὄνησις, καὶ φθειρομένων μεγίστη βλάβη, τούτῳ
καὶ τὴν ἐπιμέλειαν μάλιστα προσήκουσαν ἀπέφαινον.
Τί οὖν; ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, ταῦτα ἀκούσασα ἡ 18

ποιῇ] Juntina et Parif. A. C. D. ποιεῖ. Deinde ἕκαστον ἔχοι Parif. A. C. D.

15. ἡ βουλὴ] Compara de Magiftro Equitum i. 8, 13.

ὥσπερ βασίλισσαν] Parif. A. ὥσπερ καὶ βασίλισσαν. Deinde τὴν ἄξιον Parif. C. D.

16. οὐδενὶ αὐτῶν] Nefcio unde Weifkiana οὐδὲν dederit.

ᾧ ἂν βούληται ἕκαστα, χρῆσθαι] Camerarius corrigebat ἑκάστῳ, Stephanus ὡς ἂν βούληται ἑκάστοις χρ. aut ὡς ἂν β. ἑκάστῳ χρ. Vulgatum Bachius, Zeunius et Weifkius ita defendunt, ut primum ὥστε intelligant fubaudiendum ad χρῆσθαι· deinde ἕκαστα interpretantur καθ' ἕκαστα cum Brodæo, aut εἰς ἕκαστα, ex nota formula χρῆσθαι τινί τι. Quafi tanti illi viri et tam egregie docti, Camerarius et Stephanus, hanc græci fermonis confuetudinem ignoraffent. Quam fi fequi voluiffet Xenophon, dicendum potius erat: ἃ ἂν βούληται ἑκάστῳ χρῆσθαι, *ad quemcunque libuerit ufum adhibere.* Mihi igitur pofterior Stephani ratio, uti Leonclavio, fola placet.

γυνὴ πῶς σοι ὑπήκουε; τί δὲ, ἔφη, εἰ μὴ εἶπέ γέ μοι, ὦ
Σώκρατες, ὅτι οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκοιμι, εἰ οἰοίμην χαλε-
πὰ ἐπιτάττειν, διδάσκων ὅτι ἐπιμελεῖσθαι δεῖ τῶν ὄν-
των. Χαλεπώτερον γὰρ ἂν, ἔφη φάναι, εἰ αὐτῇ ἐπέταττ-
τον ἀμελεῖν τῶν ἑαυτῆς, ἢ εἰ ἐπιμελεῖσθαι δεήσει τῶν οἰ-
19 κείων ἀγαθῶν. Πεφυκέναι γὰρ δοκεῖ, ἔφη, ὥσπερ καὶ
τέκνων ῥᾷον τὸ ἐπιμελεῖσθαι τῇ σώφρονι τῶν ἑαυτῆς, ἢ
ἀμελεῖν, οὕτω καὶ τῶν κτημάτων, ὅσα ἴδια ὄντα εὐφραί-
νει, ἥδιον τὸ ἐπιμελεῖσθαι νομίζειν ἔφη εἶναι τῇ σώφρονι
τῶν ἑαυτῆς ἢ ἀμελεῖν.

CAPUT X.

1 Καὶ ἐγὼ ἀκούσας, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἀποκρίνασθαι
τὴν γυναῖκα αὐτῷ ταῦτα, εἶπον· Νὴ τὴν Ἥραν, ἔφην, ὦ
Ἰσχόμαχε, ἀνδρικήν γε ἐπιδεικνύεις τὴν διάνοιαν τῆς
γυναικός. Καὶ ἄλλα τοίνυν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, θέλω
σοὶ πάνυ μεγαλόφρονα αὐτῆς διηγήσασθαι, ἅ μου ἅπαξ
ἀκούσασα ταχὺ ἐπείθετο. Τὰ ποῖα; ἔφην ἐγὼ, λέγε·
ὡς ἐμοὶ πολὺ ἥδιον ζώσης ἀρετὴν γυναικὸς καταμανθά-
νειν, ἢ εἰ Ζεῦξίς μοι καλὴν εἰκάσας γραφῇ γυναῖκα ἐπε-
2 δείκνυεν. Ἐντεῦθεν δὴ λέγει ὁ Ἰσχόμαχος· Ἐγὼ τοί-
νυν, ἔφη, ἰδών ποτε αὐτὴν, ὦ Σώκρατες, ἐντετριμμένην
πολλῷ μὲν ψιμμυθίῳ, ὅπως λευκοτέρα ἔτι δοκοίη εἶναι,

18. πῶς σου ὑπήκουε;] Parif. C. D. πῶς σοι ὑπάκουε. Equidem hoc σοι præferam.

εἶπέ γε] Caftal. γε omifit.

19. δοκεῖ, ἔφη,] Edd. vett. ἔφη omittunt. Deinde ῥᾷον omittitur in edd. vett. Guelf. Lipf. Steph. ex Codicum veterum confenfu ait fe ῥᾷον reftituiffe, cum quidam μᾶλλον interponere maluiffent. Strebæus *jucundius* vertit.

ἔφη εἶναι] Pofterius verbum omittitur in edd. vett. fed extat etiam in margine Villoif. Deinde ἢ in Caftal. Parif. A. C. D. εἰ omittunt, folus A. in margine addit.

Cap. X. νὴ τὴν Ἥραν, ἔφην] Formulam jurandi Socraticam afferuit Ernefti ad Memorab. i. 5, 5. In Guelf. et Lipf. eft ἔφη.

2. μὲν ψιμμυθίῳ] Juntina ψιμμιθίῳ, Guelf. μέντοι ψιμυθίῳ, Lipf. etiam dat fimplici μ fcriptum vocabulum, ut fect. 7. et Parif. A. C. D.

ἔτι] Parif. A. ἔτι λευκοτέρα δοκεῖ, in margine δοκοῖ. C. λ. ἔτι δοκῇ. D. δοκεῖ.

ἢ ἦν, πολλῇ δὲ ἐγχούσῃ, ὅπως ἐρυθροτέρα φαίνοιτο τῆς
ἀληθείας, ὑποδήματα δ' ἔχουσαν ὑψηλὰ, ὅπως μείζων
δοκοίη εἶναι, ἢ ἐπεφύκει, εἰπέ μοι, ἔφην, ὦ γύναι, πότε- 3
ρως ἄν με κρίναις ἀξιοφίλητον μᾶλλον εἶναι χρημάτων
κοινωνὸν, εἴ σοι αὐτὰ τὰ ὄντα ἀποδεικνύοιμι, καὶ μήτε
κομπάζοιμι, ὡς πλείω τῶν ὄντων ἐστί μοι, μήτε ἀπο-
κρυπτοίμην τὶ τῶν ὄντων μηδὲν, ἢ εἰ ἐπειρώμην σε ἐξαπα-
τᾶν, λέγων τε ὡς πλείω τῶν ὄντων ἐστί μοι, ἐπιδεικνύς
τε ἀργύριον κίβδηλον [δηλοίην σε] καὶ ὅρμους ὑποξύλους,
καὶ πορφυρίδας ἐξιτήλους φαίην ἀληθινὰς εἶναι; Καὶ 4
ὑπολαβοῦσα εὐθὺς, εὐφήμει, ἔφη· μὴ γένοιο σὺ τοιοῦτος.
οὐ γὰρ ἂν ἔγωγέ σε δυναίμην, εἰ τοιοῦτος εἴης, ἀσπά-
σασθαι ἐκ τῆς ψυχῆς. Οὐκοῦν, ἔφην ἐγὼ, συνεληλύ-
θαμεν, ὦ γύναι, ὡς καὶ τῶν σωμάτων κοινωνήσοντες ἀλ-
λήλοις; Φασὶ γοῦν, ἔφη, οἱ ἄνθρωποι. Ποτέρως ἂν 5
οὖν, ἔφην ἐγὼ, τοῦ σώματος αὖ δοκοίην εἶναι ἀξιοφίλητος

ἐγχούσῃ] Atticum dicitur eſſe pro ἐγχούσῃ, quam ſcripturam annotat margo Steph. infra ſect. 7. Thomas Magiſter uſum Atticum annotavit.

ὑψηλὰ] Uſum muliebrem docuit Victorius Var. Lect. 15, 23. Deinde δοκεῖ Pariſ. A. C. D.

3. αὐτὰ τὰ ὄντα] Articulum omittit Pariſ. A. Brodæus recte τὰ ἀληθῶς ὑπάρχοντα interpretatur. Deinde πλείω ἐστί μοι τῶν ὄντων Lipſ. cum Pariſ. A. C. D. Antea ἢ ἐπειρώμην Pariſ. C. D.

ἢ εἰ] Guelf. εἰ omittit, et ſequentia ita ordinat: ἐστί μοι τῶν ὄντων.

[δηλοίην σε] Hæc verba ſecluſi, ſecutus auctoritatem Stephani, qui plane delet, tanquam orta ex repetitione ſyllabarum poſtremarum vocabuli antecedentis. Cum Stephano faciunt Leoncl. et Bachius. Brodæus σε in σοι mutari voluit. Camerarius *imponerem tibi, in fraudem illicerem* vertit. Eſt ſane apud Heſychium δηλήσονται, ψεύσονται, βλάψουσι, ſed id verbum Xenophontis ætate doricæ dialecti et poetarum proprium fuit. Præterea media tantum verbi forma fuit uſitata. Deinde verbum hic interpoſitum alieno plane in loco turbat verborum ordinem. Denique ſignificatio, quam verbum in poetarum locis habet a me comparatis omnibus, ea ab hoc loco abhorret. Itaque Zeunii et Weiſkii defenſione uti non licet.

ὑποξύλους] ligneos, ſed inauratos. Cf. Victorii V. L. 19, 24.

ἐξιτήλους] Edd. vett. Guelf. Lipſ. ἐξιτήλας.

4. ἀσπάσασθαι] Vulgo additum σε auctore libro Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. delevit Zeune. Alii præeunte Caſtalione prius σε poſt ἔγωγε deleri voluerunt. ἐκ ψυχῆς Pariſ. C.

5. Ποτέρως ἂν οὖν] Guelf. οὖν omittit, et ſæpe in tali oratione omiſit Xenophon, uti docui ad Cyrop. i. 4, 13. iv. 4, 5. vii. 5, 25. Memorab. ii. 3, 19. Ariſtoteles Œconom. i. 4. περὶ δὲ κοσμήσεως ὥσπερ οὐδὲ τὰ ἤθη δεῖ ἀλαζονευομένους ἀλλήλοις πλησιάζειν, οὕτως οὐδὲ τὰ σώματα· ἡ δὲ διὰ τῆς κοσμήσεως οὐδὲν διαφέρουσά ἐστι τῆς τῶν

μᾶλλον κοινωνὸς, εἴ σοι τὸ σῶμα πειρώμην παρέχειν τὸ ἐμαυτοῦ ἐπιμελόμενος, ὅπως ὑγιαῖνόν τε καὶ ἐῤῥωμένον ἔσται, καὶ διὰ ταῦτα τῷ ὄντι εὔχρως σοι ἔσομαι, ἢ εἴ σοι μίλτῳ ἀλειφόμενος, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπαλειφόμενος ἀνδρεικέλῳ, ἐπιδεικνύοιμί τε ἐμαυτὸν, καὶ συνείην ἐξαπατῶν σε, καὶ παρέχων ὁρᾷν καὶ ἅπτεσθαι μίλτου ἀντὶ τοῦ ἐμαυ-
6 τοῦ χρωτός; Ἐγὼ μὲν, ἔφη ἐκείνη, οὔτ᾽ ἂν μίλτου ἁπτοίμην ἥδιον ἢ σοῦ, οὔτ᾽ ἂν ἀνδρεικέλου χρῶμα ὁρῴην ἥδιον, ἢ τὸ σὸν, οὔτ᾽ ἂν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπαληλιμμένους ἥδιον ὁρῴην
7 τοὺς σοὺς, ἢ ὑγιαίνοντας. Καὶ ἐμὲ τοίνυν νόμιζε, εἰπεῖν ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ὦ γύναι, μήτε ψιμμυθίου μήτε ἐγχούσης χρώματι ἥδεσθαι μᾶλλον, ἢ τῷ σῷ. Ἀλλ᾽ ὥσπερ οἱ θεοὶ ἐποίησαν ἵπποις μὲν ἵππους, βουσὶ δὲ βοῦς ἥδιστον, προβάτοις δὲ πρόβατα, οὕτω καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀνθρώπου σῶμα καθαρὸν οἴονται ἥδιστον εἶναι.
8 Αἱ δ᾽ ἀπάται αὗται τοὺς μὲν ἔξω πως δύναιντ᾽ ἂν ἀνεξελέγκτως ἐξαπατᾷν, συνόντας δὲ ἀεὶ ἀνάγκη ἁλίσκεσθαι, ἂν ἐπιχειρῶσιν ἐξαπατᾷν ἀλλήλους. Ἢ γὰρ ἐξ εὐνῆς ἁλίσκονται ἐξανιστάμενοι πρὶν παρασκευάσασθαι, ἢ ὑπὸ ἱδρῶτος ἐλέγχονται, ἢ ὑπὸ δακρύων βασανίζονται,
9 ἢ ὑπὸ λουτροῦ ἀληθινῶς κατωπτεύθησαν. Τί οὖν πρὸς θεῶν, ἔφην ἐγὼ, πρὸς ταῦτα ἀπεκρίνατο; Τί δὲ, ἔφη, εἰ

τραγῳδῶν ἐν τῇ σκηνῇ πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίας.

τὸ ἐμαυτοῦ] Parif. A. τὸ ἑαυτοῦ. C. D. τὸ ἑαυτοῦ ἐπιμελούμενος.

ἐπιδεικνύοιμι] Guelf. ἐπιδείκνοιμι, Parif. C. D. Lipf. cum edd. vett. ἐπιδείκνυμι. Deinde παρέχω edd. vett.

6. ὑπαληλιμμένους] In Guelf. altera litera μ fuprafcripta eft. idem paulo antea ἥδιον ὁρῴην dat cum Parif. C. D. In feqq. Lipf. ὁρῴην ἢ τοὺς σοὺς dat. Guelf. ἢ σοὺς ἢ ὑγιαίνοντας. ἢ τοὺς σοὺς ἢ ὑγ. margo Villoif. Camerarius *quam fanos tuos* vertens ἢ σοὺς ὑγιαίνοντας reddidiffe videtur Zeunio.

7. ψιμμυθίου] Parif. A. C. D. ψιμυθίου dant.

8. ἐξανιστάμενοι] Codex Lipf. ἐξανιστάμεναι dat cum Parif. A. C. D.

ἀληθινῶς] Offendit me vocabulum, quanquam priori ἀνεξελέγκτως oppofitum forte dicas. Deinde κατωπτεύσθησαν Guelf. κατωπτεύθησαν Parif. C. D.

9. Τί δὲ, ἔφη,] Vitium edd. vett. et Steph. ἔφην fuftulit Leoncl. Deinde τοιοῦτο Parif. A. C. D. Poftea poft πώποτε additum ἔτι auctore libro Guelf. Lipf. Parif. A. et Juntina,

μὴ τοῦ λοιποῦ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν πώποτε ἔτι ἐπραγμα-
τεύσατο, καθαρὰν δὲ καὶ πρεπόντως ἔχουσαν ἐπειρᾶτο
ἑαυτὴν ἐπιδεικνύναι; καὶ ἐμέ μέν τοι ἠρώτα, εἴτι ἔχοιμι
συμβουλεῦσαι, ὡς ἂν τῷ ὄντι καλὴ φαίνοιτο, ἀλλὰ μὴ
μόνον δοκοίη. Καὶ ἐγὼ μέντοι, ὦ Σώκρατες, ἔφη, συνε- 10
βούλευον αὐτῇ μὴ δουλικῶς ἀεὶ καθῆσθαι, ἀλλὰ σὺν
τοῖς θεοῖς πειρᾶσθαι δεσποτικῶς πρὸς μὲν τὸν ἱστὸν
προστᾶσαν, ὅ τι μὲν βέλτιον ἄλλου ἐπίσταιτο, ἐπιδιδά-
ξαι, ὅ τι δὲ χεῖρον, ἐπιμαθεῖν· ἐπισκέψασθαι δὲ καὶ
σιτοποιὸν, παραστῆναι δὲ καὶ ἀπομετρούσῃ τῇ ταμίᾳ,
περιελθεῖν δ' ἐπισκοπουμένην καὶ εἰ κατὰ χώραν ἔχει, ἢ
δεῖ, ἕκαστα. Ταῦτα γὰρ ἐδόκει μοι ἅμα ἐπιμέλεια
εἶναι καὶ περίπατος. Ἀγαθὸν δὲ ἔφην εἶναι γυμνάσιον 11
καὶ τὸ δεῦσαι καὶ μάξαι, καὶ ἱμάτια καὶ στρώματα
ἀνασεῖσαι καὶ συνθεῖναι. Γυμναζομένην δὲ ἔφην οὕτως
ἂν καὶ ἐσθίειν ἥδιον, καὶ ὑγιαίνειν μᾶλλον, καὶ εὐχρωτέ-
ραν φαίνεσθαι τῇ ἀληθείᾳ. Καὶ ὄψις δὲ ὁπόταν ἀν- 12

tanquam gloſſema verborum τοῦ λοιποῦ, delevit Zeune, revocavit Weiſke.

εἴτι] Guelf. ὅτι dat. Paulo antea ἐμὲ μὲν ἠρώτα Pariſ. C.

10. καθῆσθαι] Cicero Columellæ xii. 3, 8. *Denique uno loco quam minime oportebit eam conſiſtere: neque enim ſedentaria ejus opera eſt, ſed modo ad telam debebit accedere, ac ſi quid melius ſciat, docere: ſi minus, addiſcere ab eo, qui plus intelligat: modo eos, qui cibum familiæ conficiunt, inviſere; tum etiam culinam et bubilia, nec minus præſepia mundanda curare:—promis quoque et cellariis aliquid appendentibus aut metientibus intervenire.*

δεσποτικῶς] Ariſtoteles Œcon. i. 6. ἐπισκεπτέον οὖν τὰ μὲν αὐτὸν, τὰ δὲ τὴν γυναῖκα, ὡς ἑκατέροις διαιρεῖται τὰ ἔργα τῆς οἰκονομίας, καὶ τοῦτο ποιητέον ἐν μικραῖς οἰκονομίαις ὀλιγάκις, ἐν δὲ ἐπιτροπευομέναις πολλάκις.

προστᾶσαν] Brodæus τῶν ἱστῶν corrigens non meminerat verbum hoc eſſe pro προσστᾶσαν poſitum. Deinde τὸ ἐπιμαθεῖν Guelf.

σιτοποιὸν] In libro Guelf. τὸ σιτοποιὸν fuit a prima manu ſcriptum: equidem τὴν σιτοποιὸν malim ſcriptum. Muliebre enim fuit officium σιτοποιὸς, et articulus mihi neceſſarius hic videbatur.

ἢ δεῖ] Ita e margine Steph. et Guelf. dedit Zeune, quam ſcripturam etiam Camerarius vertendo expreſſit. Vulgo et in Pariſ. A. C. D. eſt ἦν.

11. ἔφην εἶναι] Guelf. εἶναι ἔφην. Deinde συνθῆναι edd. vett.

εὐχροωτέραν] Guelf. εὐχρωτέραν dat.

12. καὶ ὄψις δὲ] Sunt hæc verba Iſchomachi adhuc cum uxore loquentis atque uſum exercitiorum corporis muliebris demonſtrantis etiam inde, quod aſpectus mulieris miniſtrantis ſponte marito multo magis allicit et renovat ſemper ejus amorem, eoque ipſo cavetur, ne ſervæ pulchræ miniſtrantis aſpectu corruptus ab amore conjugali deduca-

ταγωνίζηται διακόνῳ, καθαρωτέρα οὖσα, πρεπόντως τε
μᾶλλον ἠμφιεσμένη, κινητικὸν γίνεται, ἄλλως τε καὶ
ὁπόταν τὸ ἑκοῦσαν χαρίζεσθαι προσῇ, ἀντὶ τοῦ ἀναγκα-
13 ζομένην ὑπηρετεῖν. Αἱ δ' ἀεὶ καθήμεναι σεμνῶς πρὸς
τὰς κεκοσμημένας καὶ ἐξαπατώσας κρίνεσθαι παρέχου-
σιν ἑαυτάς. Καὶ νῦν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὕτως, εὖ ἴσθι,
ἡ γυνή μου κατεσκευασμένη βιοτεύει, ὥσπερ ἐγὼ ἐδί-
δασκον αὐτὴν, καὶ ὥσπερ νῦν σοι λέγω.

CAPUT XI.

1 ΕΝΤΕΥΘΕΝ δ' ἐγὼ εἶπον, ὦ Ἰσχόμαχε, τὰ μὲν δὴ
περὶ τῶν τῆς γυναικὸς ἔργων ἱκανῶς μοι δοκῶ ἀκηκοέναι
τὴν πρώτην, καὶ ἄξιά γε πάνυ ἐπαίνου ἀμφοτέρων ὑμῶν.
Τὰ δ' αὖ σὰ ἔργα, ἔφην ἐγὼ, ἤδη μοί λέγε, ἵνα σύ τε,
ἐφ' οἷς εὐδοκιμεῖς, διηγησάμενος ἡσθῇς, κἀγὼ τὰ τοῦ
καλοῦ κἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἔργα τελέως διακούσας καὶ
2 καταμαθὼν, ἢν δύνωμαι, πολλήν σοι χάριν εἰδῶ. Ἀλλὰ
νὴ Δί', ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ πάνυ ἡδέως σοι, ὦ Σώ-

tur. ἀνταγωνίζεσθαι declarat operam ſpontaneam uxoris miniſtrantis marito, et verba ἄλλως τε—ὑπηρετεῖν non de ſola διακόνῳ dicuntur, uti cum quibuſdam capi poſſe cenſet Weiſke, ſed miniſterium ſervæ et uxoris ita comparatur. ὄψις eſt totius corporis habitus et aſpectus, qui decenter veſtibus amictus dicitur improprie, ſed verba Xenophon reliquæ ſententiæ accommodavit. κινητικὸν vocat illecebras amoris, quæ ex motu corporis muliebris non ſolum miniſtrantis, ſed vario ſe modo exercentis atque oculis mariti ſe ingerentis ortæ majorem vim habent, quam feminæ otioſæ et ſedentis aſpectus. Hoc eſt quod furioſos illos juvenum noſtrorum amores in feminas κωμῳδοὺς elicere atque accendere ſolet. Magna cum cautione Iſchomachus loquitur, dum uxoris animum a timore ζηλοτυπίας avertere conatur. Suſpicionem igitur Weiſkii de loci hujus corruptela ratam equidem non habeo.

13. πρὸς τὰς] Juntina καὶ πρὸς τὰς habet. Camerarius vertit: *illæ eas ſe præbent, de quibus judicium fiat tanquam de comtis iſtis atque fallacibus.* Pariſ. C. D. ἐξαπατῶντας dant.

Cap. XI. Ἐντεῦθεν δ' ἐγὼ] In Juntina δὲ omittitur. Hinc Cicero Œconomicorum Xenophontis librum ſecundum exorſus erat, qui præcepta habebat, quemadmodum foris paterfamilias agere debeat, teſte Servio ad Virgilii Georgica I. verſu 42.—Pariſ. A. ἀμφοτέρου ὑμῶν.

τὴν πρώτην] Intelligunt ὁδὸν, primo loco.

αὖ σὰ] Guelf. αὐτὰ ſcriptum habet, deinde δ' ἀκούσας commate poſito poſt verba ἀνδρὸς ἔργα.

κρατες, διηγήσομαι, ἃ ἐγὼ ποιῶν διατελῶ, ἵνα καὶ μεταῤῥυθμίσῃς με, ἐάν τι σοὶ δοκῶ μὴ καλῶς ποιεῖν.
Ἀλλ' ἐγὼ μὲν δὴ, ἔφην, πῶς ἂν δικαίως μεταῤῥυθμι- 3
σαιμι ἄνδρα ἀπειργασμένον καλόν τε κἀγαθὸν, καὶ ταῦτα ὢν ἀνὴρ, ὃς ἀδολεσχεῖν τε δοκῶ, καὶ ἀερομετρεῖν, καὶ τὸ πάντων δὴ ἀνοητότατον δοκοῦν εἶναι ἔγκλημα, πένης καλοῦμαι. Καὶ πάνυ μέν τ' ἂν, ὦ Ἰσχό- 4
μαχε, ἦν ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ τῷ ἐπικλήματι τούτῳ, εἰ μὴ πρώην ἀπαντήσας τῷ Νικίου τοῦ ἐπηλύτου ἵππῳ, εἶδον πολλοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ θεατὰς, πολὺν δὲ λόγον ἐχόντων τινῶν περὶ αὐτοῦ ἤκουον· καὶ δῆτα ἠρόμην προσελθὼν τὸν ἱπποκόμον, εἰ πολλὰ εἴη χρήματα τῷ ἵππῳ; Ὁ δὲ, προσβλέψας με ὡς οὐδὲν ὑγιαίνοντα τῷ 5
ἐρωτήματι, εἶπε, πῶς δ' ἂν ἵππῳ χρήματα γένοιτο; οὕτω δὴ ἐγὼ ἀνέκυψα ἀκούσας ὅτι ἐστὶν ἄρα θεμιτὸν καὶ πένητι ἵππῳ ἀγαθῷ γενέσθαι, εἰ τὴν ψυχὴν φύσει ἀγαθὴν ἔχοι. Ὡς οὖν θεμιτὸν ὂν καὶ ἐμοὶ ἀγαθῷ ἀν- 6

2. μεταῤῥυθμίσῃς] Lipf. Codex μεταρυθμήσῃς dat. Deinde μὴ δοκῶ edd. vett. σοι ante δοκῶ omittit Parif. C.

3. ἀδολεσχεῖν] In crimine hæc Socrati objecta a vulgo docent Ariftophanis Nubes et ad eas Scholia græca ad verfum 97. et 225. Compara etiam Apolog. De verbo ἀδολεσχεῖν et ἀδολεσχία exquifita quædam annotavit Heindorf ad Platonis Phædrum p. 326.

ἀνοητότατον] Edd. vett. Guelf. Lipf. ἀνοητότερον. Recte ironice, ut reliqua, dictum interpretatur Weifke, *graviffimum*, *atrociffimum*. Paulo antea articulum τὸ omittit Parif. D.

4. ἐπικλήματι] Zeuniana ἐγκλήματι in textu exhibuit, vitio operarum.

πρώην] Caftalio πρώτην dedit.

τοῦ ἐπηλύτου] Guelf. ἐπιλύτου. Patris nomen effe fufpicatur Camerarius. Gallicus interpres Gail ita ad h. l. *Ce paffage me paroit une ironie Socratique contre le rival d'Alcibiade, Nicias, qu'on avoit envoyé à Lacédémone pour une négotiation, mais dont le voyage avoit été infructueux. Socrate établit un contrafte malin entre la lenteur de Nicias et l'ardeur de fon courfier.* Quibus affentitur cenfor libri Jenenfis, quafi ἐπηλύτου fit *tout récemment arrivé de Lacédémone.* Scriptoribus bonis ἔπηλυς eft ὁ ξένος, peregrinus, hofpes, qui recens advenit; ἐπήλυτος recentioribus Græcis eft idem qui ἔποικος, πάροικος. Niciam Nicerati ex Lacedæmone reducem nullo modo potuit ita fignificare Xenophon. Scena dialogi pertinet ad tempus illud, quo colloquium Socratis cum Ifchomacho fuit habitum, non fatis certa nota definiendum, quo Nicias in vita adhuc an mortuus fuerit, dubitari poteft.

ἵππῳ] Juntina omifit, Caftalio ante Νικίου inferuit.

5. οὐδὲν ὑγιαίνοντα] Codex Lipf. οὐδὲ dat cum Parif. A. C. D.

6. θεμιτὸν ὂν] Acceffit ὂν e margine libri Parif. A. quod male abeffe cenfuit etiam Zeune.

δρὶ γενέσθαι, διηγοῦ τελέως τὰ σὰ ἔργα, ἵνα, ὅ τι ἂν δύνωμαι ἀκούων καταμαθεῖν, πειρῶμαι καὶ ἐγώ σε ἀπὸ τῆς αὔριον ἡμέρας ἀρξάμενος μιμεῖσθαι. Καὶ γὰρ ἀγαθή ἐστιν, ἔφην ἐγὼ, ἡμέρα, ὡς ἀρετῆς ἄρχεσθαι.
7 Σὺ μὲν παίζεις, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ δ' ὅμως σοι διηγήσομαι, ἃ ἐγὼ, ὅσον δύναμαι, πειρῶμαι
8 ἐπιτηδεύων διαπερᾷν τὸν βίον. Ἐπεὶ γὰρ καταμεμαθηκέναι δοκῶ, ὅτι οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις ἄνευ μὲν τοῦ γιγνώσκειν τε ἃ δεῖ ποιεῖν, καὶ ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ταῦτα περαίνηται, οὐ θεμιτὸν ἐποίησαν εὖ πράττειν, Φρονίμοις δ' οὖσι καὶ ἐπιμελέσι τοῖς μὲν διδόασιν εὐδαιμονεῖν, τοῖς δ' οὔ· οὕτω δὴ ἐγὼ ἄρχομαι μὲν τοὺς θεοὺς θεραπεύειν, πειρῶμαι δὲ ποιεῖν, ὡς ἂν θέμις ᾖ μοι εὐχομένῳ καὶ ὑγιείας τυγχάνειν, καὶ ῥώμης σώματος, καὶ τιμῆς ἐν πόλει, καὶ εὐνοίας ἐν Φίλοις, καὶ ἐν πολέμῳ καλῆς
9 σωτηρίας, καὶ πλούτου καλῶς αὐξομένου. Καὶ ἐγὼ ἀκούσας ταῦτα, μέλει γὰρ δή σοι, ὦ Ἰσχόμαχε, ὅπως πλουτῇς, καὶ πολλὰ χρήματα ἔχων, πολλὰ ἔχῃς πράγματα τούτων ἐπιμελόμενος; Καὶ πάνυ γε, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, μέλει μοι τούτων, ὧν ἐρωτᾷς· ἡδὺ γάρ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, καὶ θεοὺς μεγαλείως τιμᾶν, καὶ Φίλους, ἤν τινος δέωνται, ἐπωφελεῖν, καὶ τὴν πόλιν μη-
10 δὲν κατ' ἐμὲ χρήμασιν ἀκόσμητον εἶναι. Καὶ γὰρ

ἀρξάμενος] Juntina ἀρξόμενος dat.

ἀγαθή ἐστιν—ἡμέρα] Proverbium esse censet Weiske interpretatus: *quæque dies idonea est ad virtutis studium incipiendum.* Mihi ironiam Socratis redolere dictio videtur, alludens ad superstitionem vulgarem, quæ auspicandis operibus dies quosdam peculiares dicabat.

7. διαπερᾷν] Juntina dat simplex περᾷν.

8. γιγνώσκειν τε] Paris. C. D. τε omittunt.

ἄρχομαι μὲν] Guelf. ἐγὼ μὲν ἄρχομαι. Deinde θέμις ᾖ. Paris. C. D. ὧν ἂν θέμις.

πλούτου — αὐξομένου] Concinnitas orationis desiderare mihi videbatur ἐκ τῆς γεωργίας vel simile aliquod additamentum.

9. πλουτῇς] Guelf. Lips. πλουτεῖς —ἔχεις cum edd. vett. sed Guelf. tamen ἔχῃς habet. ἐπιμελούμενος Paris. C. D. Postea καὶ ante πάνυ omittunt Paris. A. C. D.

ἤν τινος] Juntina ἤν τινες.

κατ' ἐμὲ] Usitatius et rectius esse τὸ κατ' ἐμὲ censet Weiske.

καλὰ, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, ἐστὶν, ἃ σὺ λέγεις, καὶ
δυνατοῦ γε ἰσχυρῶς ἀνδρός. πῶς γὰρ οὔ; ὅτε πολλοὶ
μὲν εἰσιν ἄνθρωποι, οἳ οὐ δύνανται ζῆν ἄνευ τοῦ ἄλλων
δεῖσθαι, πολλοὶ δ' ἀγαπῶσιν, ἢν δύνωνται τὰ ἑαυτοῖς
ἀρκοῦντα πορίζεσθαι; οἱ δὲ δὴ δυνάμενοι μὴ μόνον τὸν
ἑαυτῶν οἶκον διοικεῖν, ἀλλὰ καὶ περιποιεῖν, ὥστε καὶ τὴν
πόλιν κοσμεῖν, καὶ τοὺς φίλους ἐπικουφίζειν, πῶς τού-
τους οὐχὶ βαθεῖς τε καὶ ἐῤῥωμένους ἄνδρας χρὴ νομίσαι;
Ἀλλὰ γὰρ ἐπαινεῖν μὲν, ἔφην ἐγὼ, τοὺς τοιούτους πολλοὶ 11
δυνάμεθα, σὺ δέ μοι λέξον, ὦ Ἰσχόμαχε, ἀφ' ὧνπερ
ἤρξω, πῶς ὑγιείας ἐπιμελῇ; πῶς τῆς τοῦ σώματος ῥώ-
μης; πῶς θέμις εἶναί σοι καὶ ἐκ πολέμου καλῶς σώ-
ζεσθαι; τῆς δὲ χρηματίσεως καὶ μετὰ ταῦτα, ἔφην
ἐγὼ, ἀρκέσει ἀκούειν. Ἀλλ' ἔστι μὲν, ἔφη ὁ Ἰσχόμα- 12
χος, ὥς γε ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἀκόλουθα ταῦτα
πάντα ἀλλήλων. ἐπεὶ γὰρ ἐσθίειν τὶς τὰ ἱκανὰ ἔχοι,
ἐκπονοῦντι μὲν ὀρθῶς μᾶλλον δοκεῖ μοι ἡ ὑγίεια παρα-
μένειν, ἐκπονοῦντι δὲ μᾶλλον ἡ ῥώμη προσγίγνεσθαι,
ἀσκοῦντι δὲ τὰ τοῦ πολέμου, κάλλιον σώζεσθαι, ὀρθῶς
δὲ ἐπιμελομένῳ, καὶ μὴ καταμαλακιζομένῳ, μᾶλλον

10. ὅτε πολλοὶ] Cum Stephano ὅτε ſubſtitui vulgato ὅτι, quod eſt a prima manu in Guelf. et in Pariſ. A. C. D. deinde τῶν ἄλλων δεῖσθαι Lipſ. liber cum Pariſ. C. D.

οἱ δὲ δὴ] Ex Guelf. Pariſ. A. C. D. et Lipſ. δὴ inſerui cum Zeunio.

βαθεῖς] De divitibus et potentibus dici, hodie notiſſimum eſt.

11. ἤρξω, πῶς ὑγιείας] Pariſ. A. ὑγιᾶς. C. D. ἤρξω περὶ ὑγίας.

πῶς θέμις εἶναί σοι] Liber Pariſ. A. καὶ omittit. Stephanus corrigebat πῶς θέμις οἴει vel ὡς θέμις εἶναι, Leonclavius πῶς θέμις οἴει εἶναι, Welſius πῶς θέμις ἐστί. Zeunius cum Bachio vulgatum defendit ex ἀνακολουθίᾳ quadam Xenophonti non inuſitata; Weiſke ex anterioribus repetit πῶς ἐπιμελῇ, θέμις εἶναί σοι· potuiſſe etiam ait Xenophontem dicere πῶς πειρᾷ ποιεῖν, θέμις εἶναι. quæ Weiſkii ratio quum contorta ſit et ab uſu Xenophonteæ facilitatis aliena, non eſt cur multis doceam. Equidem cum Leonclavio malim πῶς θέμις οἴει εἶναί σοι.

τῆς δὲ χρηματίσεως] Dehinc πέρι inſerendum Leonclavius, idem ab initio collocandum, περὶ δὲ χρ. cenſuit Stephanus. Cum Leonclavio equidem ſentio. Additum περὶ in margine habet Pariſ. A.

12. ἔχοι] Lipſ. liber ἔχει dat, deinde ὑγεία, poſtea προσγίγνεται. Poſtrema ſcriptura eſt etiam in Guelf. Pariſ. A. C. et edd. vett. παραγίγνεται Pariſ. D.

13 εἰκὸς τὸν οἶκον αὔξεσθαι. Ἀλλὰ μέχρι μὲν τούτου
ἕπομαι, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, ὅτι ἐκπονοῦντα φὴς
καὶ ἐπιμελούμενον καὶ ἀσκοῦντα ἄνθρωπον μᾶλλον τυγ-
χάνειν τῶν ἀγαθῶν· ὁποίῳ δὲ πόνῳ χρῇ πρὸς τὴν εὐεξίαν
καὶ ῥώμην, καὶ ὅπως ἀσκεῖς τὰ τοῦ πολέμου, καὶ ὅπως
ἐπιμελῇ τοῦ περιουσίαν ποιεῖν, ὡς καὶ φίλους ἐπωφελεῖν,
καὶ πόλιν ἐπισχύειν, ταῦτα ἂν ἡδέως, ἔφην ἐγὼ, πυθοί-
14 μην. Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Ἰσχόμαχος,
ἀνίστασθαι μὲν ἐξ εὐνῆς εἴθισμαι, ἡνίκα ἔτι ἔνδον κατα-
λαμβάνοιμι, εἴ τινα δεόμενος ἰδεῖν τυγχάνοιμι. Κᾂν
μέν τι κατὰ πόλιν δέῃ πράττειν, ταῦτα πραγματευόμε-
15 νος περιπάτῳ τούτῳ χρῶμαι· ἢν δὲ μηδὲν ἀναγκαῖον ᾖ
κατὰ πόλιν, τὸν μὲν ἵππον ὁ παῖς προάγει εἰς ἀγρὸν,
ἐγὼ δὲ περιπάτῳ χρῶμαι τῇ εἰς ἀγρὸν ὁδῷ ἴσως ἄμεινον,
16 ὦ Σώκρατες, ἢ εἰ ἐν τῷ ξυστῷ περιπατοίην. Ἐπειδὰν δὲ
ἔλθω εἰς ἀγρὸν, ἤν τε μοι φυτεύοντες τυγχάνωσιν, ἤν τε
νειοποιοῦντες, ἤν τε σπείροντες, ἤν τε καρπὸν προσκομίζοντες,
ταῦτα ἐπισκεψάμενος, ὅπως ἕκαστα γίγνεται, μεταῤῥυθ-
17 μίζω, ἐὰν ἔχω τι βέλτιον τοῦ παρόντος. Μετὰ δὲ ταῦτα ὡς
τὰ πολλὰ ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον, ἱππασάμην ἱππασίαν,
ὡς ἂν ἐγὼ δύνωμαι, ὁμοιοτάτην ταῖς ἐν τῷ πολέμῳ ἀναγ-
καίαις ἱππασίαις, οὔτε πλαγίου, οὔτε κατάντους, οὔτε
τάφρου, οὔτε ὀχετοῦ ἀπεχόμενος· ὡς μέντοι δυνατὸν,

13. ἐπιμελούμενον] Guelf. Parif. A. C. et Lipf. ἐπιμελόμενον. Deinde χρὴ pro χρῇ pofitum in libris omnibus correxit primus Camerarius.

καὶ ὅπως ἀσκεῖς τὰ τοῦ πολέμου] Hoc membrum in editione Zeuniana excidit. Deinde ταῦτα μὲν ἡδέως Parif. C.

14. ἀνίστασθαι] Edd. vett. ἀνθίστασθαι: verum etiam margo Villoif. dat. Deinde eædem cum Guelf. et Lipf. δεόμενον, quod vitium correxit Brodæus, ut fecit manus fecunda in Parif. A.

Κᾂν μέν τι] Guelf. μέντοι cum Parif. A.

15. προάγει] Parif. D. a prima manu ἄγει dat.

16. δὲ ἔλθω] Omittunt δὲ Parif. C. D.

σπείροντες] Guelf. a prima manu σπείραντες habet, deinde μεσαῤῥυθμίζω.

17. ἱππασάμην] Equitare foleo. De re compara Hipparchici i, 18. de Equitatione iii. 7. et cap. 8.

ταῦτα ποιοῦντα, ἐπιμέλομαι μὴ ἀποχωλεῦσαι τὸν ἵππον.
Ἐπειδὰν δὲ ταῦτα γένηται, ὁ παῖς ἐξαλίσας τὸν ἵππον 18
οἴκαδε ἀπάγει, ἅμα φέρων ἀπὸ τοῦ χώρου, ἤν τι δεώ-
μεθα, εἰς ἄστυ. Ἐγὼ δὲ τὰ μὲν βάδην, τὰ δὲ ἀπο-
δραμὼν οἴκαδε, ἀπεστλεγγισάμην. Εἶτα δὲ ἀριστῶ, ὦ
Σώκρατες, ὅσα μήτε κενὸς μήτε ἄγαν πλήρης διημερεύειν.
Νὴ τὴν Ἥραν, ἔφην ἐγώ, ὦ Ἰσχόμαχε, ἀρεσκόντως γέ 19
μοι ταῦτα ποιεῖς. Τὸ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ συνεσκευ-
ασμένοις χρῆσθαι τοῖς τε πρὸς τὴν ὑγίειαν καὶ τοῖς πρὸς
τὴν ῥώμην παρασκευάσμασι, καὶ τοῖς εἰς τὸν πόλεμον
ἀσκήμασι, καὶ ταῖς τοῦ πλούτου ἐπιμελείαις, ταῦτα
πάντα ἀγαστά μοι δοκεῖ εἶναι. Καὶ γάρ, ὅτι ὀρθῶς 20
ἑκάστου τούτων ἐπιμελῇ, ἱκανὰ τεκμήρια παρέχῃ·
ὑγιαίνοντά τε γὰρ καὶ ἐῤῥωμένον, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, σὺν
τοῖς θεοῖς σε ὁρῶμεν, καὶ ἐν τοῖς ἱππικωτάτοις τε καὶ
πλουσιωτάτοις λεγόμενον σὲ ἐπιστάμεθα. Ταῦτα τοί- 21
νυν ἐγὼ ποιῶν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὑπὸ πολλῶν πάνυ
συκοφαντοῦμαι· σὺ δ' ἴσως ᾤου με ἐρεῖν, ὡς ὑπὸ πολ-
λῶν καλὸς κἀγαθὸς κέκλημαι. Ἀλλὰ καὶ ἔμελλον 22

ἐπιμέλομαι] Margo Stephan. ἐπιμελοῦμαι annotavit.

18. ἐξαλίσας] De uſu hoc compara Noſtrum de re equeſtri 5, 3. et Ariſtophanis Nubes verſu 32. cum ſcholiis græcis.

τοῦ χώρου] Guelf. et Pariſ. A. C. D. omittunt articulum.

ἀποδραμὼν] Miror nemini Interpretum diſplicuiſſe præpoſitionem, a re alienam.

ἀπεστλεγγισάμην] ἀπεστλαγγισάμην Pariſ. A. D. ſudorem pulveremque ſoleo detergere ſtrigili. Ariſtoteles de Mirabil. c. 113. de lapillis Æthaliæ variis: ταύτας δὲ οἱ Ἕλληνες λέγουσι τὴν χροιὰν λαβεῖν ἀπὸ τῶν στλεγγισμάτων ὧν ἐποιοῦντο ἀλειφόμενοι. Quod idem factum narrans Apollonius 4, 655. ait: ἵνα ψήφοισιν ἀπωμόρξαντο καμόντες ἱδρῶ ἅλις· χροιῇ δὲ κατ' αἰγιαλοῖο κέχυνται εἴκελαι. Hoc Græcis dicitur ξηραλοιφεῖν, ξηροτριβεῖσθαι et ξηρολουτρεῖν. atque hinc Plato in Phædro ſect. 36. ἱδρώτων ξηρῶν duxit.

19. Τὸ γὰρ] Edd. veterum et Guelf. τῷ mutavit Caſtal. ſequens συνεσκευασμένοις ex Aldina cum Stephano revocavi. συνεσκευασμένως ex Juntina, Budæi Comment. G. L. Guelf. Pariſ. repetiit cum Zeunio Weiſke; quod interpretatur Zeune *confeſtim, ſimul.* Illam lectionem jam olim defenderam in Lexico Gr.

ὑγίειαν] Cod. Lipſ. et Pariſ. A. C. D. ὑγείαν. Articulum τοῖς ante πρὸς τὴν ῥώμην adſcivi ex margine Villoiſ. Guelf. et Pariſ. C. D. quem annotare omiſit Zeune. Deinde πρὸς τὸν πόλεμον eſt apud Budæum l. c. in Codd. Lipſ. Guelf.

20. ἱππικωτάτοις τε] Pariſ. C. D. τε omittunt.

δὲ ἐγὼ, ἔφην, ὦ Ἰσχόμαχε, τοῦτο ἐρήσεσθαι, εἴ τινα
καὶ τούτου ἐπιμέλειαν ποιῇ, ὅπως δύνῃ λόγον διδόναι καὶ
λαμβάνειν, ἤν τινι ποτὲ δέῃ. Οὐ γάρ δοκῶ σοι, ἔφη, ὦ
Σώκρατες, αὐτὰ ταῦτα διατελεῖν μελετῶν, ἀπολογεῖ-
σθαι μὲν, ὅτι οὐδένα ἀδικῶ, εὖ δὲ ποιῶ πολλοὺς, ὅσον
ἂν δύνωμαι. Κατηγορεῖν δὲ οὐ δοκῶ σοι μελετᾷν ἀν-
θρώπων, ἀδικοῦντας μὲν καὶ ἰδίᾳ πολλοὺς καὶ τὴν πόλιν
23 καταμανθάνων τινὰς, εὖ δὲ ποιοῦντας οὐδένα; Ἀλλ' εἰ
καὶ ἑρμηνεύειν τοιαῦτα μελετᾷς, τοῦτό μοι, ἔφην ἐγὼ,
ἔτι, ὦ Ἰσχόμαχε, δήλωσον. Οὐδὲν μὲν οὖν, ὦ Σώκρα-
τες, παύομαι, ἔφη, λέγειν μελετῶν. Ἢ γὰρ κατηγο-
ροῦντός τινος τῶν οἰκετῶν, ἢ ἀπολογουμένου ἀκούσας,
ἐλέγχειν πειρῶμαι, ἢ μέμφομαί τινα πρὸς τοὺς φίλους,
ἢ ἐπαινῶ, ἢ διαλλάττω τινὰς τῶν ἐπιτηδείων, πειρώμενος
διδάσκειν, ὡς συμφέρει αὐτοῖς φίλους εἶναι μᾶλλον, ἢ
24 πολεμίους. Ἐπιτιμῶμέν τινι στρατηγῷ συμπαρόντες, ἢ
ἀπολογούμεθα ὑπέρ του, εἴτις ἀδίκως αἰτίαν ἔχει, ἢ

22. ἥν τινι] In litura ſcriptum habet Guelf. ubi τινὰ fuiſſe antea videtur.

μελετᾷν] In litura ſcriptum habet Guelf. ubi antea μελετῶν ſcriptum fuerat; ſed Xenophon prætulit infinitum modum propter ſequens participium καταμανθάνων.

ποιοῦντας οὐδένα] Hæc eſt lectio edd. pr. Strebæi, Guelf. deſerta Stephano, Zeunio et Weiſkio. Opponuntur enim invicem ſibi verba ἀδικοῦντας et εὖ ποιοῦντας. Superbus et injurius ſimul fuiſſet Iſchomachus, ſi dixiſſet neminem ſe animadvertere, qui de civibus vel patria bene mereri cupiat præter ſe. Inepte putabat Zeune opponi ſibi invicem vocabula πολλοὺς, τινὰς, οὐδένα. Primarium nomen eſt τινὰς, cui adjunguntur verba ἀδικεῖν et εὖ ποιεῖν· ab his verbis pendent πολλοὺς, deinde οὐδένα. Hæc equidem non monuiſſem, niſi tacuiſſet in aperto vitio Weiſke.

23. ἔφην ἐγὼ, ἔτι] Guelf. ἔφην ἔτι ἐγὼ. quod omiſit annotare Zeune. Hic ordo mihi præferendus eſſe videbatur. Deinde ἀπολογουμένων Pariſ. D.

πειρῶμαι] Quæ vulgo ſequebantur ὅ τι ἂν ψεύδηται, non ſunt in edd. vett. et deſunt in libro Guelf. Lipſ. Pariſ. D. nec reddita ſunt in verſione Strebæi et Camerarii; quare recte omiſit Weiſke; ſecluſerat etiam Zeune.

ὡς συμφέρει] Zeuniana cum reliquis edd. ὥστε dederat, Galiana ὥς, noſtrum Weiſkiana.

24. Ἐπιτιμῶμέν τινι] Deeſſe aliquid ab initio, certe particulas quaſdam, egregie ſenſit et admonuit Weiſke, qui locum, uti nunc vulgatus extat, interpretatur: *Porro cum una ſumus apud imperatorem, accuſamus aliquem (militem), aut.* Mihi deeſſe ab initio videntur verba Καὶ ἐν τῇ στρατιᾷ, vel ſimilia. αἰτίαν ἔχοι Pariſ. A. C. D. Deinde βουλόμενοι Pariſ. D.

κατηγοροῦμεν πρὸς ἀλλήλους, εἴτις ἀδίκως τιμᾶται. Πολλάκις δὲ καὶ βουλευόμενοι, ἃ μὲν ἂν ἐπιθυμῶμεν πράττειν, ταῦτα ἐπαινοῦμεν· ἃ δ᾽ ἂν μὴ βουλώμεθα πράττειν, ταῦτα μεμφόμεθα. Ἤδη δ᾽, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ διειλημμένος πολλάκις ἐκρίθην, ὅ τι χρὴ παθεῖν, ἢ ἀποτῖσαι. Ὑπὸ τοῦ; ἔφην ἐγώ, ὦ Ἰσχόμαχε· ἐμὲ γὰρ δὴ τοῦτο ἐλάνθανεν. Ὑπὸ τῆς γυναικός, ἔφη. Καὶ πῶς δή, ἔφην ἐγώ, ἀγωνίζῃ; ὅταν μὲν ἀληθῆ λέγειν συμφέρῃ, πάνυ ἐπιεικῶς· ὅταν δὲ ψευδῆ, τὸν ἥττω λόγον, ὦ Σώκρατες, οὐ μὰ τὸν Δί᾽ οὐ δύναμαι κρείττω ποιεῖν. Καὶ ἐγὼ εἶπον· ἴσως γάρ, ὦ Ἰσχόμαχε, τὸ ψεῦδος οὐ δύνασαι ἀληθὲς ποιεῖν.

CAPUT XII.

ΑΛΛΑ γάρ, ἔφην ἐγώ, μή σε κατακωλύω, ὦ Ἰσχό- 1
μαχε, ἀπιέναι ἤδη βουλόμενον. Μὰ Δί᾽, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Ἐπεὶ οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι, πρὶν παντάπασιν ἡ ἀγορὰ λυθῇ. Νὴ Δί᾽, ἔφην ἐγώ. Φυλάττῃ γὰρ ἰσχυ- 2
ρῶς, μὴ ἀποβάλῃς τὴν ἐπωνυμίαν, τὸ ἀνὴρ καλὸς κἀγαθὸς κεκλῆσθαι. Νῦν γὰρ πολλῶν σοι ἴσως ὄντων ἐπιμελείας δεομένων, ἐπεὶ συνέθου τοῖς ξένοις, ἀναμένεις

ἃ δ᾽ ἂν μὴ βουλώμεθα] Guelf. cum marg. Villoiſ. τὰ δ᾽ ἂν μὴ βουλόμεθα. Edd. vett. pariter βουλόμεθα habent. τὰ τ᾽ ἂν Lipſ. dat. τὰ δ᾽ ἂν μὴ Pariſ. D.

25. διειλημμένος] *Duplici illa formula* reddit Weiſke. Nam reus jubebatur utramvis in partem conſtituere, ex formula, quæ ſequitur, vel ὅ τι χρὴ παθεῖν vel ὅ τι χρὴ ἀποτίσαι. Ita Weiſke. Ceterum vulgatum διειλημμένως correxi; quod num recte fecerim, patebit ex diſputatis ad Xenoph. Hellenica i. 7, 21. p. 58. ſeqq. διειλημένως Pariſ. C. D.

τὸν ἥττω λόγον] Socrates dicebatur docere τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν, id eſt interprete Gellio 5, 3. quanam verborum induſtria cauſa inferior fieret potior. τὸν ἥσσω Pariſ. A. C. D.

Cap. XII. 1. κατακωλύω] Pariſ. C. D. καταλύω dant. poſt Σώκρατες margo Villoiſ. addit ὁ Ἰσχόμαχος.

ἡ ἀγορὰ] Lipſ. Codex articulum omiſit cum Pariſ. A. C. D.

2. ἀποβάλῃς] Edd. vett. Guelf. Lipſ. Pariſ. A. C. D. ἀποβάλῃ dant.

ἐπεὶ] Guelf. ἐπὶ, deinde cum edd. vett. Pariſ. A. C. D. et Lipſ. ἀναμένειν, quod vitium correxit Brodæus.

αὐτοὺς, ἵνα μὴ ψεύσῃ. Ἀλλά τοι, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος,
ὦ Σώκρατες, οὐδ᾽ ἐκεῖνά μοι ἀμελεῖται, ἃ σὺ λέγεις·
3 ἔχω γὰρ ἐπιτρόπους ἐν τοῖς ἀγροῖς. Πότερα δὲ, ἐγὼ
ἔφην, ὦ Ἰσχόμαχε, ὅταν δεηθῇς ἐπιτρόπου, καταμα-
θὼν, ἤν που ᾖ ἐπιτροπευτικὸς ἀνὴρ, τοῦτον πειρᾷ ὠνεῖ-
σθαι (ὥσπερ ὅταν τέκτονος δεηθῇς, καταμαθὼν, εὖ οἶδ᾽
ὅτι, ἤν που ἴδῃς τεκτονικὸν, τοῦτον πειρᾷ κτᾶσθαι,) ἢ
4 αὐτὸς παιδεύεις τοὺς ἐπιτρόπους; Αὐτὸς νὴ Δί᾽, ἔφη, ὦ
Σώκρατες, πειρῶμαι παιδεύειν. Καὶ γὰρ ὅστις μέλλει
ἀρκέσειν, ὅταν ἐγὼ ἀπῶ, ἀντ᾽ ἐμοῦ ἐπιμελόμενος, τί αὐ-
τὸν καὶ δεῖ ἄλλο ἐπίστασθαι, ἢ ἅπερ ἐγώ; εἴπερ γὰρ
ἱκανός εἰμι τῶν ἔργων προστατεύειν, κἂν ἄλλον δήπου δυ-
5 ναίμην διδάξαι, ἅπερ αὐτὸς ἐπίσταμαι. Οὐκοῦν εὔνοιαν
πρῶτον, ἔφην ἐγὼ, δεήσει αὐτὸν ἔχειν σοι καὶ τοῖς σοῖς,
εἰ μέλλοι ἀρκέσειν ἀντὶ σοῦ παρών. Ἄνευ γὰρ εὐνοίας
τί ὄφελος καὶ ὁποιαστινοσοῦν ἐπιτρόπου ἐπιστήμης γίγνε-
ται; Οὐδὲν μὰ Δί᾽, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ἀλλά τοι τὸ
εὐνοεῖν ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐγὼ πρῶτον πειρῶμαι παιδεύ-
6 ειν. Καὶ πῶς, ἐγὼ ἔφην, πρὸς τῶν θεῶν εὔνοιαν ἔχειν

ὁ Ἰσχόμαχος] Edd. vett. omittunt, Guelf. Parif. A. C. D. et Lipf. fic collocant: *ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Ἰσχ.* Deinde *μοι* poft *ἐκεῖνα* omifit Guelf.

3. *ἐγὼ ἔφην*] Guelf. *ἔφην ἐγὼ*, deinde cum edd. vett. *καταμαθεῖν*, quod vitium correxit Brodæus.

4. *Δί᾽, ἔφη*] Edd. vett. *ἔφη* omittunt, fed addit etiam margo Villoif. Deinde *ἐπιμελούμενος* margo Villoif. Parif. A. C. D. Lipf. Guelf. poftea *καὶ ἄλλων* Guelf. Columella xi. 1, 5. *Itaque in Œconomico Xenophontis, quem M. Cicero latino fermoni tradidit, egregius ille Ifchomachus Athenienfis rogatus a Socrate, utrumne, fi res familiaris defideraffet, mercari villicum tanquam fabrum, an a fe inftituere confuerit: Ego vero, inquit, ipfe inftituo. Etenim qui me abfente in meum locum fubftituitur, et vicarius meæ diligentiæ fuccedit, is ea, quæ ego, fcire debet.* Ariftoteles Œcon. i. 5. *ἐπεὶ δὲ ὁρῶμεν, ὅτι αἱ παιδεῖαι ποιούς τινας ποιοῦσι τοὺς νέους, ἀναγκαῖον καὶ παρασκευασάμενον τρέφειν, οἷς τὰ ἐλευθέρια τῶν ἔργων προστακτέον.*

ἀρκέσειν] Similis eft locus Euripidis Helenæ 1290. *οὐκοῦν σὺ χωρὶς τῆσδε δρῶν ἀρκεῖς τάδε;*

5. *δεήσει*] Edd. vett. Guelf. Lipf. Parif. A. fed hic a prima manu, *δεήσειν*, quod correxit Caftalio. *δεήσειεν* malebat Camerarius.

μέλλοι] Guelf. Lipf. Parif. C. *μέλλει*, quod præfero.

γίγνεται] Lipf. *γίγνηται* ex correctione habet. Ex h. l. colorem orationis in eodem argumento duxit Columella xi. 1, 7.

σοὶ καὶ τοῖς σοῖς διδάσκεις, ὅντινα ἂν βούλῃ; Εὐεργετῶν νὴ Δί', ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ὅταν τινὸς ἀγαθοῦ οἱ θεοὶ ἀφθονίαν διδῶσιν ἡμῖν. Τοῦτο οὖν λέγεις, ἔφην ἐγὼ, ὅτι 7
οἱ ἀπολαύοντες τῶν σῶν ἀγαθῶν εὖνοί σοι γίγνονται, καὶ ἀγαθόν τι σὲ βούλονται πράττειν; Τοῦτο γὰρ ὄργανον, ὦ Σώκρατες, εὐνοίας ἄριστον ὁρῶ ὄν. Ἢν δὲ δὴ εὔ- 8
νους σοι γένηται, ἔφην, ὦ Ἰσχόμαχε, ἢ τούτου ἕνεκα ἱκανὸς ἔσται ἐπιτροπεύειν; οὐχ ὁρᾷς, ὅτι καὶ ἑαυτοῖς εὖνοι πάντες ὄντες, ὡς εἰπεῖν, ἄνθρωποι, πολλοὶ αὐτῶν εἰσὶν, οἳ οὐκ ἐθέλουσιν ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως αὐτοῖς ἔσται ταῦτα, ἃ βούλονται εἶναι σφίσι, τὰ ἀγαθά; Ἀλλὰ ναὶ 9
μὰ Δί', ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ἐγὼ τοιούτους ὅταν ἐπιτρόπους βούλωμαι καθιστάναι, καὶ ἐπιμελεῖσθαι διδάσκω. Πῶς, ἔφην ἐγὼ, πρὸς τῶν θεῶν; τοῦτο γὰρ δὴ 10
ἐγὼ παντάπασιν οὐ διδακτὸν ᾤμην εἶναι, τὸ ἐπιμελῆ ποιῆσαι. Οὐδὲ γάρ ἐστιν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐφεξῆς γε οὕτως οἷόν τε πάντας διδάξαι, ἐπιμελεῖς εἶναι. Ποίους 11

6. διδάσκεις, ὅντινα] Juntina διδάσκειν, Guelf. ὅτινα a prima manu ſcriptum habet, deinde βούλει.

Δί', ἔφη ὁ] Pariſ. C. ἔφην Ἰσχόμαχος omiſſo articulo.

7. βούλονται] Pariſ. A. a prima manu βούλωνται habet. Deinde τοῦτό γε ὄργανον Pariſ. D.

8. εὔνους σοι] In Guelf. fuerat a prima manu ευνοι σοι, ſed corrector inde fecit ευνουσσοι. Male nunciat de Codice Zeune. In Pariſ. A. eſt ευνου a prima manu.

πάντες ὄντες] Juntina omiſit participium. ἔτι pro ὅτι Pariſ. C. Deinde τὶ ἀγαθὰ edd. vett. excepta Caſtal. et Guelf. εἰ σφισι τι ἀγαθὰ, Pariſ. C. Sed D. omiſſo ἔσται dat τι ἀγαθὰ, A. ἔσται—τι αγαθα. In ipſa oratione duriuſculum eſt membrum illud πολλοὶ αὐτῶν εἰσιν οἳ poſt πάντες ὄντες quaſi abſolute poſitum. Vide ad cap. 17, 2.

9. ἐγὼ τοιούτους] Edd. vett. et Guelf. cum Pariſ. A. C. D. omittunt ἐγὼ; Pariſ. C. etiam ἐπιτρόπους Deinde βούλομαι vulgatum ut tolleret Zeunius, non opus erat auctoritate Guelf.

10. ἐπιμελῆ] Intellige τινά. Juntina ἐπιμελεῖ Caſtal. et Halenſis in ἐπιμελεῖς mutavit, quod eſt in margine Steph.

ἐστὶν, ἔφη] Guelf. cum Pariſ. A. ἔφην. Deinde διδάξας edd. vett. præter Caſtal. Verum eſt etiam in marg. Villoiſ.

ἐπιμελεῖς] Guelf. Pariſ. A. et D. ἐπιμελεῖσθαι. Pro δεομένων Pariſ. C. dat δυναμένων. Cicero Columellæ: *Somni et vini ſit abſtinentiſſimus villicus, quæ utraque ſunt inimiciſſima diligentiæ: nam et ebrioſo cura officii pariter cum memoria ſubtrahitur, et ſomniculoſum plurima effugiunt: quid enim poſſit aut ipſe agere aut cuiquam dormiens imperare?*

μὲν δὴ, ἐγὼ ἔφην, οἷόν τε; πάντως μοι σαφῶς τούτους διασήμηνον. Πρῶτον μὲν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τοὺς οἴνου ἀκρατεῖς οὐκ ἂν δύναιο ἐπιμελεῖς ποιῆσαι. Τὸ γὰρ μεθύειν λήθην ἐμποιεῖ πάντων τῶν πράττειν δεομένων.
12 Οἱ οὖν τούτου ἀκρατεῖς μόνοι, ἐγὼ ἔφην, ἀδύνατοί εἰσιν ἐπιμελεῖς ἔσεσθαι, ἢ καὶ ἄλλοι τινές; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ οἵγε τοῦ ὕπνου· οὔτε γὰρ ἂν αὐτὸς δύναιτο καθεύδων τὰ δέοντα ποιεῖν, οὔτε ἄλλους
13 παρέχεσθαι. Τί οὖν, ἐγὼ ἔφην, οὗτοι αὖ μόνοι ἀδύνατοι ἡμῖν ἔσονται ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν διδαχθῆναι, ἢ καὶ ἄλλοι τινὲς πρὸς τούτοις; Ἔμοιγέ τοι δοκοῦσιν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ οἱ τῶν ἀφροδισίων δυσέρωτες, ἀδύνατοι εἶναι διδαχθῆναι ἄλλου τινὸς μᾶλλον ἐπιμελεῖσθαι,
14 ἢ τούτου. Οὔτε γὰρ ἐλπίδα, οὔτ' ἐπιμέλειαν ἡδίονα ῥᾴδιον εὑρεῖν τῆς τῶν παιδικῶν ἐπιμελείας· οὐδὲ μὴν, ὅταν παρείη τὸ πρακτέον, τιμωρίαν χαλεπωτέραν εὐπετές ἐστι τοῦ ἀπὸ τῶν ἐρωμένων κωλύεσθαι. Ὑφίεμαι οὖν, καὶ οὓς ἂν τοιούτους γνῶ ὄντας, μηδ' ἐπιχειρεῖν ἐπιμελη-
15 τάς τούτων τινὰς καθιστάναι. Τί δὲ, ἔφην ἐγὼ, οἵτινες

12. παρέχεσθαι] Intellige ποιοῦντας, ut cap. 14. ſect.

13. μόνοι] Hoc ex Caſtal. Steph. ſecunda et Strebæi verſione recepit in locum vulgati μόνον Zeune, quod etiam eſt in Pariſ. A. C. D.

δυσέρωτες] Cicero Columellæ: *Tum etiam ſit a venereis amoribus averſus, quibus ſi ſe dediderit, non aliud quidquam poſſit cogitare, quam illud quod diligit. Nam vitiis ejuſmodi pellectus animus nec præmium jucundius quam fructum libidinis, nec ſupplicium gravius quam fruſtrationem cupiditatis exiſtimat.*

14. εὐπετές ἐστι] Intellige ex priore membro εὑρεῖν, quod in ipſo textu poni maluit Leonclavius.

Ὑφίεμαι οὖν —— μηδ' ἐπιχειρεῖν] Weiſke ad alterum membrum intelligit ὥστε, et negationem verbo ὑφίεμαι ineſſe cenſet. Mihi locus vitioſus eſſe et ἐπιχειρῶ ſcribendum videbatur. Sic eſt in Cyrop. viii. 8, 26. ἐπεὶ μέντοι καὶ αὐτοὶ γιγνώσκουσιν, οἷα σφίσι τὰ πολεμιστήρια ὑπάρχει, ὑφίενται, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἄνευ τῶν Ἑλλήνων εἰς πόλεμον καθίσταται. Similis videri poteſt noſtro locus in Hellenicis vii. 4, 9. ὑφήσεσθαι δὲ οὐδέποτε, ἣν παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον Μεσσήνην, ταύτης στερηθῆναι. Sed ſignificatio eſt multum diverſa. Paulo ſimilior eſt Anab. iii. 2, 3. δεῖ μὴ ὑφίεσθαι, ἀλλὰ πειρᾶσθαι. ſed ibidem v. 5, 5. eſt ὁρᾶτε—ὑφιέντας τὴν χώραν ἤδη ἡμετέραν εἶναι. ſed malim ὑφίενται ſcriptum, i. e. victos ſe agnoſcunt, et de poſſeſſione terræ nobis ipſi concedunt. Cum infinitivo eſt etiam Memor. iv. 8, 6. οὐδενὶ ἀνθρώπων ὑφείμην ἂν οὔτε βέλτιον οὔθ' ἥδιον ἐμοῦ βεβιωκέναι.

αὖ ἐρωτικῶς ἔχουσι τοῦ κερδαίνειν, ἢ καὶ οὗτοι ἀδύνατοί
εἰσιν εἰς ἐπιμέλειαν τῶν κατ' ἀγρὸν ἔργων παιδεύεσθαι;
οὐ μὰ Δί', ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, οὐδαμῶς γε, ἀλλὰ καὶ
πάνυ εὐάγωγοί εἰσιν εἰς τὴν τούτων ἐπιμέλειαν. Οὐδὲν
γὰρ ἄλλο δεῖ, ἢ δεῖξαι μόνον αὐτοῖς, ὅτι κερδαλέον
ἐστὶν ἡ ἐπιμέλεια. Τοὺς δὲ ἄλλους, ἔφην ἐγώ, εἰ ἐγ- 16
κρατεῖς τε εἰσὶν, ὧν σὺ κελεύεις, καὶ πρὸς τὸ φιλοκερ-
δεῖς εἶναι μετρίως ἔχουσιν, ὅπως ἐκδιδάσκεις, ὧν σὺ βού-
λει, ἐπιμελεῖς γίγνεσθαι; ἁπλῶς, ἔφη, πάνυ, ὦ Σώ-
κρατες. ὅταν μὲν γὰρ ἐπιμελομένους ἴδω, καὶ ἐπαινῶ
καὶ τιμᾶν πειρῶμαι αὐτούς· ὅταν δὲ ἀμελοῦντας, λέγειν
τε πειρῶμαι καὶ ποιεῖν, ὁποῖα δήξεται αὐτούς. Ἴθι, 17
ἐγώ ἔφην, ὦ Ἰσχόμαχε, καὶ τόδε μοι, παρατραπόμενος
τοῦ λόγου περὶ τῶν παιδευομένων εἰς τὴν ἐπιμέλειαν, δή-
λωσον [περὶ τοῦ παιδεύεσθαι], εἰ οἷόν τε ἐστὶν, ἀμελῆ
αὐτὸν ὄντα ἄλλους ποιεῖν ἐπιμελεῖς; Οὐ μὰ Δί', ἔφη ὁ 18
Ἰσχόμαχος, οὐδέν γε μᾶλλον, ἢ ἄμουσον ὄντα αὐτὸν
ἄλλους μουσικοὺς ποιεῖν. Χαλεπὸν γάρ, τοῦ διδασκά-
λου πονηρῶς τι ὑποδεικνύοντος, καλῶς τοῦτο ποιεῖν μα-
θεῖν, καὶ ἀμελεῖν γε ὑποδεικνύοντος τοῦ δεσπότου, χαλε-
πὸν, ἐπιμελῆ θεράποντα γενέσθαι. Ὡς δὲ συντόμως 19
εἰπεῖν, πονηροῦ μὲν δεσπότου οἰκέτας οὐ δοκῶ χρηστοὺς
καταμεμαθηκέναι· χρηστοῦ μέντοι πονηροὺς ἤδη εἶδον,

16. πρὸς τὸ φιλ.] Ex Guelf. dedit Zeune, quod Stephanus vulgato τῷ ſubſtitutum voluit. Miror locum plane geminum non comparatum ſupra 1, 21. ἀλλὰ καὶ πάνυ σφοδρῶς πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι ἔχουσι. ubi vide annotata.

ὅπως] Weiſke πῶς ſcribendum cenſuit. Deinde ἐκδιδάσκῃς Guelf.

ὧν σὺ βούλει] Brodæi conjecturam a Camerario et Stephano probatam pro ὡς repoſuit Zeune.

ἐπιμελομένους] Guelf. cum Pariſ. A. C. D. ἐπιμελουμένους.

17. περὶ τοῦ παιδεύεσθαι] Hæc verba plane inutilia ſunt, forte ex varietate illorum, quæ præcedunt, περὶ τῶν παιδευομένων, orta. Igitur ſecluſi.

18 οὐδέν γε] Recte Guelf. γε omittere videtur.

ἀμελεῖν γε] Ariſtoteles Œcon. i. 6. οὐ γὰρ οἷόν τε μὴ καλῶς ὑποδεικνῦντος, καλῶς μιμεῖσθαι, οὔτ' ἐν τοῖς ἄλλοις οὔτ' ἐν ἐπιτροπείᾳ· ὡς ἀδύνατον μὴ ἐπιμελῶν δεσποτῶν ἐπιμελεῖς εἶναι τοὺς ἐφεστῶτας. ubi vulgatum ἐπιμελείᾳ δεσποτῶν ex Codice Lipſ. correxi; ὄντων additum malebat Camerarius.

οὐ μέν τοι ἀζημίους γε. Τὸν δὲ ἐπιμελητικοὺς βουλόμενον ποιήσασθαί τινας καὶ ἐφορατικὸν δεῖ εἶναι τῶν ἔργων καὶ ἐξεταστικὸν, καὶ χάριν θέλοντα τῶν καλῶς τελουμένων ἀποδιδόναι τῷ αἰτίῳ, καὶ δίκην μὴ ὀκνοῦντα τὴν
20 ἀξίαν ἐπιθεῖναι τῷ ἀμελοῦντι. Καλῶς δέ μοι δοκεῖ ἔχειν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ ἡ τοῦ βαρβάρου λεγομένη ἀπόκρισις, ὅτε βασιλεὺς ἄρα ἵππου ἐπιτυχὼν ἀγαθοῦ, παχῦναι αὐτὸν ὡς τάχιστα βουλόμενος, ἤρετο τῶν δεινῶν τινὰ ἀμφ' ἵππους δοκούντων εἶναι, τί τάχιστα παχύνει ἵππον· τὸν δ' εἰπεῖν λέγεται, ὅτι δεσπότου ὀφθαλμός. Οὕτω δ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ τἄλλα μοι δοκεῖ δεσπότου ὀφθαλμὸς τὰ καλά τε κἀγαθὰ μάλιστα ἐργάζεσθαι.

CAPUT XIII.

1 ὍΤΑΝ δὲ παραστήσῃς τινὶ, ἔφην ἐγὼ, τοῦτο καὶ πάνυ ἰσχυρῶς, ὅτι δεῖ ἐπιμελεῖσθαι, ὧν ἂν σὺ βούλῃ, ἦ ἱκανὸς ἤδη ἔσται ὁ τοιοῦτος ἐπιτροπεύειν, ἤ τι καὶ ἄλλο προσμαθητέον αὐτῷ ἔσται, εἰ μέλλει ἐπίτροπος ἱκανὸς ἔσεσθαι;
2 Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος. Ἔτι μέντοι λοιπὸν αὐτῷ ἐστι γνῶναι, ὅ τι τε ποιητέον, καὶ ὁπότε, καὶ ὅπως· εἰ δὲ μὴ, τί μᾶλλον ἐπιτρόπου ἄνευ τούτων ὄφελος, ἢ ἰατροῦ, ὃς ἐπιμελοῖτο μὲν κάμνοντός τινος πρωΐ τε ἰὼν καὶ

19. θέλοντα—ὀκνοῦντα] Juntina θέλοντι—ὀκνοῦντι.

καλῶς τελουμένων] Usitatius quidem est ἀποτελουμένων, sed altero interdum utitur etiam Xenophon.

20. τοῦ βαρβάρου] Aristoteles Œcon. i. 6. καὶ τὸ τοῦ Πέρσου καὶ τὸ τοῦ Λίβυος ἀπόφθεγμα εὖ ἔχει· (sic Codex Lips. pro εὖ ἂν ἔχοι) ὁ μὲν γὰρ ἐρωτηθεὶς, τί μάλιστα ἵππον πιαίνει, ὁ τοῦ δεσπότου ὀφθαλμὸς, ἔφη. Paulo antea Codex Paris. A. ἔχειν omisit. Idem λεγομένου dat.

ἵππου—ἀγαθοῦ] Ex Juntina vulgatum ἵππῳ—ἀγαθῷ correxit Zeune. in Guelf. est a prima manu ἵππου—ἀγαθῶ, sed correctum ἀγαθοῦ. In Paris. C. D. est ἵππῳ ἀγαθῷ et praeterea ὁ βασιλεὺς. Sequens λέγεται omittunt Paris. A. C. D.

Οὕτω δ'] Guelf. οὕτως δ' dat. Deinde τὰ καλὰ κ' ἀγαθὰ Paris. C. D.

Cap. XIII. 1. Ὅταν δὲ] Ex Castal. δὲ addidit Zeune. παραστήσας Paris. D.

εἰ μέλλει] Paris. C. μέλλοι dat.

ὀψὲ, ὅ τι δὲ συμφέρον τῷ κάμνοντι ποιεῖν εἴη, τοῦτο μὴ
εἰδείη; Ἐὰν δὲ δὴ καὶ τὰ ἔργα μάθῃ ὡς ἔστιν ἐργα- 3
στέα, ἔτι τινὸς, ἔφην ἐγὼ, προσδεήσεται, ἢ ἀποτετελεσ-
μένος ἤδη οὗτός σοι ἔσται ἐπίτροπος; Ἄρχειν γε, ἔφη,
οἶμαι δεῖν αὐτὸν μαθεῖν τῶν ἐργαζομένων. Ἦ οὖν, ἔφην 4
ἐγὼ, καὶ σὺ ἄρχειν ἱκανοὺς εἶναι παιδεύεις τοὺς ἐπιτρό-
πους; Πειρῶμαί γε δὴ, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος. Καὶ πῶς
δὴ, ἔφην ἐγὼ, πρὸς τῶν θεῶν, τὸ ἀρχικοὺς εἶναι ἀνθρώ-
πων παιδεύεις; Φαύλως, ἔφη, πάνυ, ὦ Σώκρατες· ὥστε
ἴσως ἂν καὶ καταγελάσαις ἀκούων. Οὐ μὲν δὴ ἄξιόν 5
γ', ἔφην ἐγὼ, τὸ πρᾶγμα καταγέλωτος, ὦ Ἰσχόμαχε.
Ὅστις γάρ τοι ἀρχικοὺς ἀνθρώπων δύναται ποιεῖν, δῆ-
λον ὅτι οὗτος καὶ δεσποτικοὺς ἀνθρώπων δύναται διδά-
σκειν· ὅστις δὲ δεσποτικοὺς, δύναται ποιεῖν καὶ βασιλι-
κούς. Ὥστε οὐ καταγέλωτός μοι δοκεῖ ἄξιος εἶναι,
ἀλλ' ἐπαίνου μεγάλου, ὁ τοῦτο δυνάμενος ποιεῖν. Οὐκ- 6
οῦν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τὰ μὲν ἄλλα ζῶα ἐκ δυοῖν τού-
τοιν τὸ πείθεσθαι μανθάνουσιν, ἔκ τε τοῦ, ὅταν ἀπειθεῖν

3. Ἐὰν δὲ δὴ] Juntina, Guelf. Parif. A. C. D. Steph. prima ἐὰν δὲ μὴ dant. vitiofum μὴ Caftalio mutavit in μὴν, quod eft in margine Parif. A. Aldina, Steph. fecunda, Bachiana prorfus delent μὴ; Zeune correctionem Camerarii a Strebæo etiam expreffam recepit.

ἔτι τινὸς] Ex Juntina ἔτι τίνος dedit Zeune, Caftalio ἢ ἔτι τινὸς fcripfit. In Guelf. ἔστι τίνος eft a prima manu, deinde in ἔτι mutatum.

ἔφη, οἶμαι] Sic ex Guelf. et Welfiana vulgatum ἔφην correxit Zeune.

4. Πειρῶμαί γε δὴ] Guelf. δὲ dat, minus aptum.

Φαύλως, ἔφη] Edd. vett. ἔφη omittunt. addit etiam margo Villoif.

καταγελάσαις] Guelf. καταγελάσας habet. Voluitne κατεγέλασας dare? ut eft in Sympofio i. 8. εὐθὺς οὖν ἐννοήσας τις τὰ γιγνόμενα ἡγήσατ' ἂν φύσει βασιλικὸν τὸ κάλλος εἶναι. cf. Agefilai i. 26.

5. Οὐ μὲν δὴ ἄξιόν γ'] Dubito an bene habeat δὴ, cujus in locum τοι fubftituendum fufpicor. Jungitur quidem δὴ cum γε alicubi, ut a Platone in Gorgia §. 57. δῆλον δὴ τοῦτό γε, ὦ Σώκρατες, Κινησίου γε πέρι. Junctum γε δὴ et δήπου γε illuftravit Hoogeveen de Partic. p. 155. et 210. ed Schützii; οὐ μὲν δὴ junguntur apud Xenophontem Cyrop. i. 6, 9. ii. 2, 22. v. 5, 18. Primo loco eft οἶσθα, ὁπόσα αὐτῷ ἐστι; Μὰ τὸν Δία, οὐ μὲν δή. et fic eft in reliquis locis. At in libri vi. cap. 3. fect. 10. eft: ἦ καὶ ἔχαιρον ἀκούοντες ἰόντας; οὐ μὰ Δία, οὐ μὲν δὴ καὶ ἔχαιρον, ἀλλὰ καὶ μάλα ἠνιῶντο. ubi edd. veteres habent οὐ μὲν δή γε ἔχαιρον, quod cum Stephano revocavit Weifke, equidem Zeunium fecutus καὶ in locum particulæ γε ex Codice Guelf. fubftitui.

βασιλικοὺς] Guelf. βασιλεικούς.

ἐπιχειρῶσι, κολάζεσθαι, καὶ ἐκ τοῦ, ὅταν προθύμως
7 ὑπηρετῶσιν, εὖ πάσχειν. Οἵτε γοῦν πῶλοι καταμανθά-
νουσιν ὑπακούειν τοῖς πωλοδάμναις, τῷ, ὅταν μὲν πεί-
θωνται, τῶν ἡδέων τι αὐτοῖς γίγνεσθαι, ὅταν δὲ ἀπειθῶ-
σιν, πράγματα ἔχειν, ἔστ᾽ ἂν ὑπηρετήσωσι κατὰ γνώμην
8 τῷ πωλοδάμνῃ. Καὶ τὰ κυνίδια δὲ, πολὺ τῶν ἀνθρώ-
πων καὶ τῇ γνώμῃ καὶ τῇ γλώσσῃ ὑποδεέστερα ὄντα,
ὅμως καὶ περιτρέχειν, καὶ κυβιστᾷν, καὶ ἄλλα πολλὰ
μανθάνει τῷ αὐτῷ τούτῳ τρόπῳ. Ὅταν μὲν γὰρ πεί-
θηται, λαμβάνει τι, ὧν δεῖται· ὅταν δὲ ἀμελῇ, κολάζε-
9 ται. Ἀνθρώπους δ᾽ ἐστὶ πιθανωτέρους ποιεῖν καὶ λό-
γῳ, ἐπιδεικνύοντα, ὡς συμφέρει αὐτοῖς πείθεσθαι· τοῖς
δὲ δούλοις καὶ ἡ δοκοῦσα θηριώδης παιδεία εἶναι πάνυ
ἐστὶν ἐπαγωγὸς πρὸς τὸ πείθεσθαι διδάσκειν· τῇ γὰρ
γαστρὶ αὐτῶν ἐπὶ ταῖς ἐπιθυμίαις προσχαριζόμενος ἂν,
πολλὰ ἀνύτοις παρ᾽ αὐτῶν. Αἱ δὲ φιλότιμοι τῶν φύ-
σεων καὶ τῷ ἐπαίνῳ παροξύνονται, Πεινῶσι γὰρ τοῦ
ἐπαίνου οὐχ ἧττον ἔνιαι τῶν φύσεων, ἢ ἄλλαι τῶν σίτων
10 τε καὶ ποτῶν. Ταῦτά τε οὖν, ὅσα περ αὐτὸς ποιῶν οἴ-
μαι πιθανωτέροις ἀνθρώποις χρῆσθαι, διδάσκων, οὓς
ἂν ἐπιτρόπους βούλωμαι καταστῆσαι, καὶ τάδε συλ-

7. Οἵτε γοῦν—καταμανθάνουσι] Simplex μανθάνουσι dant Parif. A. C. D. οὖν C. D.

τῷ, ὅταν] Juntina τὸ, quod vitium correxit Caftalio.

8. περιτρέχειν] In gyrum currere videtur effe. Deinde μανθάνειν edd. vett. et Guelf. De vitio Brodæus admonuit, et Caftalio id fuftulit.

9. δ᾽ ἐστὶ πιθανωτέρους] Guelf. δὲ ἐστὶ πυθανωτέρους——ἐπιδεικνύοντας, quam poftremam fcripturam propter εὐφωνίαν præfero.

τῇ γὰρ] Parif. C. omittit γὰρ.

ἐπὶ ταῖς ἐπιθυμίαις] Hæc verba per fe otiofa propter concinnitatem orationis addita videntur effe a Xenophonte.

Πεινῶσι γὰρ] Nefcio unde in Weifkianam editionem μὲν irrepferit. Juntina πειρῶσι habet.

10. διδάσκων] Aut διδάσκω fcribendum, aut præcedentia Ταῦτά τε mutanda effe recte monuit Weifke.

βούλωμαι] Guelf. βούλομαι pejus dat cum Parif. A. D.

καὶ τάδε συλλαμβάνω αὐτοῖς] *infuper hoc quoque adjumenti ipfis a me affero* vertit Camerarius. Recte. Tradit enim dominus veftimentorum genera varia, quibus fervos pro dignitate et merito quemque vel honoret villicus vel caftiget.

λαμβάνω αὐτοῖς· ἱμάτιά τε γὰρ, ὅσα δεῖ παρέχειν ἐμὲ
τοῖς ἐργαστῆρσι, καὶ ὑποδήματα, οὐχ ὅμοια πάντα ποιῶ,
ἀλλὰ τὰ μὲν χείρω, τὰ δὲ βελτίω, ἵνα ᾗ τὸν κρείττω τοῖς
βελτίοσι τιμᾶν, τῷ δὲ χείρονι τὰ ἧττω διδόναι. Πάνυ 11
γάρ μοι, ἔφη, δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἀθυμία ἐγγίγνεσθαι
τοῖς ἀγαθοῖς, ὅταν ὁρῶσι τὰ μὲν ἔργα δι' αὐτῶν κατα-
πραττόμενα, τῶν δὲ ὁμοίων τυγχάνοντας ἑαυτοῖς τοὺς
μήτε πονεῖν μήτε κινδυνεύειν ἐθέλοντας, ὅταν δέῃ. Αὐτός 12
τε οὖν οὐδ' ὁπωστιοῦν τῶν ἴσων ἀξιῶ τοὺς ἀμείνους τοῖς
κακίοσι τυγχάνειν, τούς τε ἐπιτρόπους, ὅταν μὲν εἰδῶ
διαδεδωκότας τοῖς πλείστου ἀξίοις τὰ κράτιστα, ἐπαινῶ·
ἣν δὲ ἴδω ἢ κολακεύμασι τινὰ προτιμώμενον, ἢ καὶ
ἄλλῃ τινὶ ἀνωφελεῖ χάριτι, οὐκ ἀμελῶ, ἀλλ' ἐπιπλήττω,
καὶ πειρῶμαι διδάσκειν, ὦ Σώκρατες, ὅτι οὐδ' αὐτῷ
σύμφορα ταῦτα ποιεῖ.

CAPUT XIV.

ΌΤΑΝ δὲ, ὦ Ἰσχόμαχε, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄρχειν ἤδη 1
ἱκανός σοι γένηται, ὥστε πειθομένους παρέχεσθαι, ἦ
ἀποτετελεσμένον ἤδη τοῦτον ἡγῇ ἐπίτροπον, ἢ ἔτι τινὸς
προσδεῖται ὁ ταῦτα ἔχων, ἃ σὺ εἴρηκας; Ναὶ μὰ Δί', 2
ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, τοῦ τε ἀπέχεσθαι τῶν δεσποσύνων,
καὶ μὴ κλέπτειν. Εἰ γὰρ ὁ τοὺς καρποὺς μεταχειριζό-
μενος τολμῴη ἀφανίζειν, ὥστε μὴ λείπειν λυσιτελοῦντας

ὅσα δεῖ] Guelf. Parif. A. C. D. ἃ δεῖ dant. Deinde ἐργαστῆσι Parif. C.

11. ἔφη, δοκεῖ] Guelf. Parif. A. C. D. δοκεῖ, ἔφη, deinde τυγχάνοντα Juntina, Parif. A. C. D. Ariftoteles Œcon. i. 5. ὁμιλία δὲ πρὸς δούλους, ὡς μήτε ὑβρίζειν ἐᾷν μήτε ἀνιέναι· καὶ τοῖς μὲν ἐλευθεριωτέροις τιμῆς μεταδιδόναι, τοῖς ἐργάταις τροφῆς πλῆθος.—διόπερ δεῖ ποιεῖσθαι σκέψιν, καὶ διανέμειν τε καὶ ἀνιέναι κατ' ἀξίαν ἕκαστα, καὶ τροφὴν καὶ ἐσθῆτα καὶ ἀργίαν καὶ κολάσεις, λόγῳ καὶ ἔργῳ μιμουμένους τὴν τῶν ἰατρῶν δύναμιν ἐν φαρμάκου λόγῳ.

12. ἀνωφελεῖ] Parif. D. omittit.

Cap. XIV. 1. ἤδη τοῦτον] Edd. vett. Parif. A. C. D. et Guelf. ἤδη omittunt. Equidem prius ἤδη abeffe malim.

2. τολμῴη] Guelf. a prima manu τολμῶν fcriptum habet. Paulo antea Codd. Brodæi δεσποσίων dant. Intellige χρημάτων, ut eft cap. 9, 16.

λυσιτελοῦντας τοῖς ἔργοις] Zeunianus Index interpretatur, *lucrum affe-*

τοῖς ἔργοις, τί ἂν ὄφελος εἴη τὸ διὰ τῆς τούτου ἐπιμελείας
3 γεωργεῖν; Ἦ καὶ ταύτην οὖν, ἔφην ἐγὼ, τὴν δικαιοσύνην σὺ ὑποδύῃ διδάσκειν; Καὶ πάνυ, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος· οὐ μέντοι γε πάντας ἐξ ἑτοίμου εὑρίσκω ὑπακούοντας τῆς
4 διδασκαλίας ταύτης. Καί τοι τὰ μὲν, καὶ ἐκ τῶν Δράκοντος νόμων, τὰ δὲ καὶ ἐκ τῶν Σόλωνος πειρῶμαι, ἔφη, λαμβάνων, ἐμβιβάζειν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοὺς οἰκέτας. Δοκοῦσι γάρ μοι, ἔφη, καὶ οὗτοι οἱ ἄνδρες θεῖναι πολλοὺς τῶν νόμων ἐπὶ δικαιοσύνῃ [τῆς τοιαύτης διδασ-
5 καλίας.] Γέγραπται γὰρ ζημιοῦσθαι ἐπὶ τοῖς κλέμμασι, καὶ δεδέσθαι, ἤν τις ἁλῷ ποιῶν, καὶ θανατοῦσθαι τοὺς ἐγχειροῦντας. Δῆλον οὖν, ἔφη, ὅτι ἔγραφον αὐτὰ, βουλόμενοι ἀλυσιτελῆ ποιῆσαι τοῖς ἀδίκοις τὴν
6 αἰσχροκέρδειαν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, καὶ τούτων προφέρων ἔνια, καὶ ἄλλα τῶν βασιλικῶν νόμων προσφερόμενος,

rentes ex operibus rusticis. Quin potius: *ut ratio et fructus operum et impensarum constet.* Infra cap. 20, 21. τὰ ἔργα μὴ τελεῖσθαι λυσιτελούντως πρὸς τὴν δαπάνην.

ὄφελος—τὸ] Quidni τοῦ scripserit Xen. ut tot aliis in locis?

3. ὑποδύῃ] Budæus in Comment. Gr. L. p. 197. laudat ex h. l. ἀποδύῃ, Camerarius in annotatione posuit ὑποδύει, quod, ut magis Atticum, recepit Zeune. Pro οὖν est ὡς in Paris. C. D.

ἐξ ἑτοίμου] In Guelf. a prima manu εὐτοίμου scriptum est; idem liber τῶν ante Δράκοντος omittit. Draconis leges Attici scriptores θεσμοὺς dicere solent.

4. ἐμβιβάζειν] Facto et exemplo impellere et ducere. Simile est προσβιβάζειν τῷ λόγῳ, de quo dictum ad Memor. i. 2, 17. Paris. C. D. ἐμβιβάζων dant.

[τῆς τοιαύτης διδασκαλίας] Sive ordinem verborum cum Bachio invertas seu cum Zeunio τῇ δικαιοσύνης διδασκαλίᾳ scribas, neutro modo procedit sententia. Verba sunt ex superiore paragrapho male repetita a librario; igitur seclusi.

5. δεδέσθαι] Guelf. δεδιέσθαι. Sequens αἰσχροκέρδειαν ex margine Steph. et Paris. A. C. D. cum Zeunio adscivi, tanquam formam solennem, vulgatum αἰσχροκερδίαν revocavit Weiske.

ἤν τις ἁλῷ] Verba hæc ex legibus naturæ ratiocinatus ita ordinanda esse recte censet Weiske: δεδέσθαι τοὺς ἐγχειροῦντας, καὶ θανατοῦσθαι, ἤν τις ἁλῷ ποιῶν. Locus Pollucis 8, 9. non valde juvat hanc correctionem.

6. προφέρων] Nec hoc verbum probo, nec sequens προσφερόμενος, quod ex Guelf. suadente Ernestio prætulit vulgato προφ. Zeune et Weiske. Utrobique enim eadem est sententia, quæ verbum idem, vel ejusdem significationis postulat. Media etiam verbi προσφερόμενος forma insolens mihi videtur h. l. Prius verbum Ernesti *proponere*, alterum *adhibere* interpretatur.

βασιλικῶν νόμων] Valesius ad Harpocr. p. 240. interpretatur *sacras Eumolpidarum leges*, de quibus Lysias p. 108. ed. Taylori, quoniam βασιλεὺς Mysteriis præesset. Rectius

πειρῶμαι δικαίους περὶ τὰ διαχειριζόμενα ἀπεργάζεσθαι
τοὺς οἰκέτας. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ οἱ νόμοι ζημίαι μόνον 7
εἰσὶ τοῖς ἁμαρτάνουσιν, οἱ δὲ βασιλικοὶ νόμοι οὐ μόνον
ζημιοῦσι τοὺς ἀδικοῦντας, ἀλλὰ καὶ ὠφελοῦσι τοὺς δι-
καίους. ὥστε ὁρῶντες πλουσιωτέρους γιγνομένους τοὺς δι-
καίους τῶν ἀδίκων, πολλοὶ, καὶ φιλοκερδεῖς ὄντες, εὖ
μάλα ἐπιμένουσι τῷ μὴ ἀδικεῖν. Οὓς δ᾽ ἂν αἰσθάνω- 8
μαι, ἔφη, ὅμως, καὶ εὖ πάσχοντας, ἔτι ἀδικεῖν πειρω-
μένους, τούτους, ὡς ἀνηκέστους πλεονέκτας ὄντας, ἤδη
καὶ τῆς χειρίσεως ἀποπαύω. Οὓς δ᾽ ἂν αὖ κατα- 9
μάθω, μὴ τῷ πλέον ἔχειν μόνον διὰ τὴν δικαιοσύνην ἐπαι-
ρομένους δικαίους εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἐπι-
θυμοῦντας ὑπ᾽ ἐμοῦ, τούτοις ὥσπερ ἐλευθέροις ἤδη χρῶ-
μαι, οὐ μόνον πλουτίζων, ἀλλὰ καὶ τιμῶν ὡς καλούς τε
κἀγαθούς. Τούτῳ γάρ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, 10
διαφέρειν ἀνὴρ φιλότιμος ἀνδρὸς φιλοκερδοῦς, τῷ ἐθέλειν
ἐπαίνου καὶ τιμῆς ἕνεκα καὶ πονεῖν, ὅπου δεῖ, καὶ κινδυ-
νεύειν, καὶ αἰσχρῶν κερδῶν ἀπέχεσθαι.

Zeune et Bach. *inſtituta regum Perſarum* interpretantur, de quibus comparant Cyropædiæ i. 2, 3. i. 6, 20. vii 5, 35. viii. 1, 26. et ſupra iv. 8. ſeqq.

διαχειριζόμενα] Guelf. ſimplex *χειριζόμενα* ſcriptum habet.

7. *οὐ μόνον*] Pariſ. C. *οὐ μόνους*.

ἀδίκων, πολλοὶ] Ne, quod factum eſſe memorat Weiſke, *ἀδίκων* cum *πολλοὶ* copuletur, inciſum poſui.

8. *χειρίσεως*] Hoc ex certa emendatione medici doctiſſimi, *Coray*, propoſita ad Theophraſti Charact. p. 338. dedi pro *χρήσεως*.

9. *διὰ τὴν δικαιοσύνην*] *Propter commodum ex obſervata juſtitia oblatum aut ſperatum.* Erat cum hæc verba abundare putabam. In Pariſ. A. eſt *τὸ πλέον—δικαιοσύνην ἔχειν ἐπαινουμένους*.

τοῦ ἐπαινεῖσθαι] Male edd. vett. Pariſ. A. C. D. et Guelf. *τῷ* dant.

ὥσπερ ἐλευθέροις] Guelf. libri ſcripturam *ὅσα τε* damnatam a Zeunio equidem et ipſe repudiandam cenſeo. Nam aliud eſt *χρῶμαι τούτοις ὡς πολεμίοις, ὡς ἐλευθέροις*, *tracto hos tanquam hoſtes*, aliud *χρῶμαι τούτοις ὅσα ἐλευθέροις*, *ad omnia horum opera utor, ad quæ liberi adhiberi ſolent.* Sic eſt in Ageſilao vi. 6. *καὶ γὰρ νυκτὶ μὲν ὅσαπερ ἡμέρᾳ ἐχρῆτο, ἡμέρᾳ δὲ ὅσαπερ νυκτί.*

κἀγαθούς] Guelf. diviſim *καὶ ἀγαθούς*.

10. *τῷ ἐθέλειν*] Male edd. vett. Guelf. Pariſ. A. C. D. *τοῦ ἐθέλειν*.

CAPUT XV.

1 ΑΛΛΑ μέν τοι ἐπειδάν γε ἐμποιήσῃς τινὶ τὸ βούλε-
σθαί σοι εἶναι τἀγαθὰ, ἐμποιήσῃς δὲ τῷ αὐτῷ τούτῳ
ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ταῦτά σοι ἐπιτελῆται, ἔτι δὲ πρὸς
τούτοις ἐπιστήμην κτήσῃ αὐτῷ, ὡς ἂν ποιούμενα ἕκαστα
τῶν ἔργων ὠφελιμώτερα γίγνοιτο, πρὸς δὲ τούτοις, ἄρχειν
ἱκανὸν αὐτὸν ποιήσῃς, ἐπὶ δὲ τούτοις πᾶσιν, ἥδη τε σοὶ τὰ
ἐκ τῆς γῆς ὡραῖα ἀποδεικνύοντα ὅτι πλεῖστα, ὥσπερ σὺ
σαυτῷ, οὐκέτι ἐρήσομαι περὶ τούτου, εἰ ἔτι τινὸς ὁ τοιοῦτος
προσδεῖται. Πάνυ γάρ μοι δοκεῖ ἤδη πολλοῦ ἂν ἄξιος
εἶναι ἐπίτροπος, ὢν τοιοῦτος. Ἐκεῖνο μέντοι, ἔφην ἐγὼ,
ὦ Ἰσχόμαχε, μὴ ἀπολίπῃς, ὃ ἡμῖν ἀργότατα ἐπιδεδρά-
2 μηται, τοῦ λόγου. Τὸ ποῖον; ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος. Ἔ-
λεξας δήπου, ἔφην ἐγὼ, ὅτι μέγιστον εἴη μαθεῖν, ὅπως
δεῖ ἐξεργάζεσθαι ἕκαστα· εἰ δὲ μὴ, οὐδὲ τῆς ἐπιμελείας
ἔφησθα ὄφελος οὐδὲν γίγνεσθαι, εἰ μή τις ἐπίσταιτο, ἃ
3 δεῖ, καὶ ὡς δεῖ ποιεῖν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐγὼ, ἔφην, ὦ

Cap. XV. 1. *βούλεσθαί σοι*] Juntina, Guelf. *σι* dant. Deinde *ἐπιτελεῖται* edd. vett. *ἐπιμελῆται* Guelf. *ἐπιτελεῖται* Parif. A. a prima manu, deinde *εἰ δὲ πρὸς τούτοις*. Contra C. et D. *ὅπως σοι τ. ἐπιτελεῖται*.

κτήσῃ αὐτῷ] Index Zeunianus interpretatur *imbuere fcientia aliquem*. Eft quidem fupra cap. vii. 19. *γηροβοσκοὺς κεκτῆσθαι ἑαυτοῖς* ubi *præparare* interpretatur Zeune. Recte quidem dativus commodi, uti dicitur, jungitur mediæ formæ verbi, fed ubi de aliena perfona ponitur, media forma locum non habere videtur. Tamen Pindarus Nem. ix. 124. *φιάλας κτησάμεναι ἵπποι Χρομίῳ πέμψαν* dixit. Et nofter in Hierone xi. 13. *κτῶ αὐτῇ συμμάχους*.

ἀποδεικνύοντα] Cum Welfio et Bachio Stephani correctionem prætuli vulgato *ἀποδεικνύων*, quod defendens Zeune fupplet *ᾖ*, inepte. Sic enim fubito oratio a domino ad villicum converteretur.

ὃ—τοῦ λόγου] Pertinet *τοῦ λόγου* ad *ἐκεῖνο*. Male *διὰ* intelligendum ad *λόγου* cenfet Zeune.

3. *Ἀλλὰ ταῦτα*] Hæc fectio cum fect. 4. 5. 6. et 7. vulgo pofitæ leguntur poft fectionem 8. et 9. Sed egregie vidit Ernefti orationem in ifto ordine non fatis cohærere, fed docendi feriem effe præpofteram. Igitur is fectiones, quæ vulgo funt 5. ufque ad 9. (nobis 3. 4. 5. 6. 7.) collocari voluit poft fectionem 2; quo facto omnia aptiffime cohærere recte cenfuit. Weifke mutationem illam non improbat quidem, fed tamen ea facta nondum omnia cohærere putat, itaque et alia quædam turbata effe cenfet. Utinam argumenta et exempla locorum ejufmodi turbatorum vel fufpectorum addidiffet. Equidem Erneftii judicium fecutus ordinem vulgarem mutare aufus fum.

Ἰσχόμαχε, ἱκανῶς δοκῶ καταμεμαθηκέναι ᾗ εἶπας,
καθὰ δεῖ διδάσκειν τὸν ἐπίτροπον. Καὶ γὰρ, ᾗ ἔφησθα
εὔνουν σοι ποιεῖν αὐτὸν, μαθεῖν δοκῶ, καὶ ᾗ ἐπιμελῆ, καὶ
ἀρχικὸν, καὶ δίκαιον· ὃ δὲ εἶπας, ὡς δεῖ μαθεῖν τὸν 4
μέλλοντα ὀρθῶς γεωργίας ἐπιμελήσεσθαι, καὶ ἃ δεῖ
ποιεῖν, καὶ ὡς δεῖ, καὶ ὁπότε ἕκαστα, ταῦτά μοι δοκοῦ-
μεν, ἔφην ἐγὼ, ἀργότερόν πως ἐπιδεδραμηκέναι τῷ λόγῳ.
Ὥσπερ εἰ εἴποις, ὅτι δεῖ γράμματα ἐπίστασθαι τὸν 5
μέλλοντα δυνήσεσθαι τὰ ὑπαγορευόμενα γράφειν, καὶ τὰ
γεγραμμένα ἀναγινώσκειν. Ταῦτα γὰρ ἐγὼ ἀκούσας,
ὅτι μὲν δεῖ γράμματα ἐπίστασθαι, ἠκηκόειν ἄν· τοῦτο
δὲ εἰδὼς, οὐδέν τι, οἶμαι, μᾶλλον ἂν ἐπισταίμην γράμ-
ματα. Οὕτω δὲ καὶ νῦν, ὅτι μὲν δεῖ ἐπίστασθαι γεωρ- 6
γίαν τὸν μέλλοντα ὀρθῶς ἐπιμελήσεσθαι αὐτῆς, ῥᾳδίως
πέπεισμαι· τοῦτο μέντοι εἰδὼς, οὐδέν τι μᾶλλον ἐπίστα-
μαι, ὅπως δεῖ γεωργεῖν. Ἀλλ' εἴ μοι αὐτίκα μάλα 7
δόξειε γεωργεῖν, ὅμοιος ἄν μοι δοκῶ εἶναι τῷ περιϊόντι ἰα-
τρῷ, καὶ ἐπισκοποῦντι τοὺς κάμνοντας, εἰδότι δὲ οὐδὲν, ὅ
τι συμφέρει τοῖς κάμνουσιν. Ἵν' οὖν μὴ τοιοῦτος ὦ, ἔφην
ἐγὼ, δίδασκέ με αὐτὰ τὰ ἔργα τῆς γεωργίας. Ἐν- 8
ταῦθα δὴ εἶπεν ὁ Ἰσχόμαχος, τὴν τέχνην με ἤδη, ὦ Σώ-
κρατες, κελεύεις αὐτὴν διδάσκειν τῆς γεωργίας; Αὕτη
γὰρ ἴσως, ἔφην ἐγὼ, ἤδη ἐστὶν ἡ ποιοῦσα τοὺς μὲν ἐπι-

ᾗ ἐπιμελῆ] Stephani ἐπιμελῆ, *curas*, recte reprobavit Zeune.

4. ἐπιμελήσεσθαι] Ex Guelf. et margine Steph. dedi pro ἐπιμελεῖσθαι. In Pariſ. D. eſt ἐπιμέλλοντα ὀρθῶς γεωργίας ἐπιμελεῖσθαι poſt τὸν μέλλοντα ὀρθῶς γεωργίας.

δοκοῦμεν] Vulgatum δοκῶ μὲν Caſtalio correxit omiſſo μὲν, Camerarius tacitus in δοκοῦμεν mutavit *videmur* vertens. δοκῶμεν Leoncl. dedit.

5. ἠκηκόειν] Pariſ. C. a prima manu ἠκηκόην habet ſcriptum.

6. ἐπιμελήσεσθαι] Ex margine Steph. recepi in locum vulgati ἐπιμελεῖσθαι.

7. δοκῶ εἶναι] Edd. vett. Pariſ. A. C. D. et Guelf. εἶναι omittunt. Deinde περισκοποῦντι margo Steph. poſtea ἣν οὖν μὴ τοιοῦτος edd. vett. Guelf. Pariſ. A. C. D.

8. ἴσως, ἔφην] Sic cum Stephano Zeune et Weiſke. Edd. vett. Pariſ. A. C. D. Guelf. Camer. et Strebæus ὡς ἔφην ἐγὼ.

τοὺς μὲν] Guelf. ἡ μὲν ποιοῦσα τοὺς ἐπισταμένους.

σταμένους αὐτὴν πλουσίους, τοὺς δὲ μὴ ἐπισταμένους,
9 πολλὰ πονοῦντας, ἀπόρως βιοτεύειν. Νῦν τοίνυν, ἔφη, ὦ
Σώκρατες, καὶ τὴν φιλανθρωπίαν ταύτης τῆς τέχνης
ἀκούσῃ. Τὸ γὰρ ὠφελιμωτάτην οὖσαν, καὶ ἡδίστην ἐρ-
γάζεσθαι, καὶ καλλίστην καὶ προσφιλεστάτην θεοῖς τε
καὶ ἀνθρώποις, ἔτι πρὸς τούτοις καὶ ῥάστην εἶναι μα-
θεῖν, πῶς οὐχὶ γενναῖόν ἐστι; γενναῖα δὲ δήπου καλοῦ-
μεν καὶ τῶν ζώων, ὁπόσα καλὰ, καὶ μεγάλα, καὶ ὠφέ-
10 λιμα ὄντα, πρᾳέα ἐστὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλὰ
μὴν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐχ ὥσπερ γε τὰς ἄλλας τέχνας
κατατριβῆναι δεῖ μανθάνοντας, πρὶν ἄξια τῆς τροφῆς
ἐργάζεσθαι τὸν διδασκόμενον, οὐχ οὕτω καὶ ἡ γεωργία
δύσκολός ἐστι μαθεῖν· ἀλλὰ τὰ μὲν ἰδὼν ἂν ἐργαζομέ-
νους, τὰ δὲ ἀκούσας, εὐθὺς ἂν ἐπίσταιο, ὥστε καὶ ἄλ-
λον, εἰ βούλοιο, διδάσκειν. Οἴομαι δ', ἔφη, πάνυ καὶ
11 λεληθέναι πολλὰ σεαυτὸν ἐπιστάμενον αὐτῆς. Καὶ γὰρ
δὴ οἱ μὲν ἄλλοι τεχνῖται ἀποκρύπτονταί πως τὰ ἐπικαι-
ριώτατα, ἧς ἕκαστος ἔχει τέχνης, τῶν δὲ γεωργῶν ὁ
κάλλιστα μὲν φυτεύων, μάλιστ' ἂν ἥδοιτο, εἴτις αὐτὸν

πολλὰ πονοῦντας] Male juncta hæc prioribus hærent; itaque καίπερ vel similem copulam excidisse puto. Sed totam hanc sectionem cum sequenti a Xenophonte profectam esse mihi persuadere nunquam potui.

9. ἀκούσῃ] Guelf. a prima manu scriptum ἀκοῦσαι habet.

Τὸ γὰρ] Weiskiana editio nescio unde, nisi forte typorum errore, adscivit γε.

γενναῖόν ἐστι] Voluit docere auctor φιλανθρωπίαν, et delabitur ad γενναιότητα alienam a terra; nec comparatione inepta cum animalibus γενναίοις vulgo vocatis aliquid proficitur. Nec enim animalia γενναῖα græce dicuntur pulchra, magna, hominibus utilia et mitia, sed potius generosa, in quibus primum locum obtinet leo. Sunt igitur hæc Xenophonte indigna. Quanquam est infra locus cap. xviii. 10. ubi respici videntur verba hujus loci quædam: οὐκοῦν ἔλεγόν σοι πάλαι, ὅτι καὶ ταύτῃ εἴη γενναιοτάτη ἡ γεωργικὴ τέχνη, ὅτι καὶ ῥάστη ἐστὶ μαθεῖν. Deinde cap. xix. 17. πάλαι σοὶ ἔλεγον, ὅτι ἡ γεωργία οὕτω φιλάνθρωπός ἐστι καὶ πρᾳεῖα τέχνη, ὥστε καὶ ὁρῶντας καὶ ἀκούοντας ἐπιστήμονας εὐθὺς ἑαυτῆς ποιεῖν. Inde efficitur, ut servatis reliquis saltem damnemus comparationem cum animalibus institutam. Reliqua a verbis γενναῖα δὲ δήπου—ἀνθρώπους pertinere ad sect. 12. censeo, ubi vide annotanda.

10. ὥσπερ γε] Guelf. γε omittit. Ceterum dissensum Columellæ Præfat. sect. 33. annotavit Zeune.

11. ὁ κάλλιστα] Guelf. οὐ κάλλιστα, deinde κρύψαιτο dat.

θεῶτο, ὁ κάλλιστα δὲ σπείρων, ὡσαύτως· ὅ τι δὲ ἔροιο
τῶν καλῶς πεποιημένων, οὐδὲν ὅ τι ἂν σε ἀποκρύψαιτο,
ὅπως ἐποίησεν. Οὕτω καὶ τὰ ἤθη, ὦ Σώκρατες, ἔφη, 12
γενναιοτάτους τοὺς αὐτῇ συνόντας ἡ γεωργία ἔοικε παρέ-
χεσθαι. Ἀλλὰ τὸ μὲν προοίμιον, ἔφην ἐγὼ, καλὸν, 13
καὶ οὐχ οἷον ἀκούσαντα ἀποτρέπεσθαι τοῦ ἐρωτήματος·
σὺ δὲ, ὅτι εὐπετές ἐστι μαθεῖν, διὰ τοῦτο πολύ μοι μᾶλ-
λον διέξιθι αὐτήν. Οὐ γάρ σοι αἰσχρὸν τὰ ῥάδια δι-
δάσκειν ἐστὶν, ἀλλ' ἐμοὶ πολὺ αἴσχιον, μὴ ἐπίστασθαι,
ἄλλως τε καὶ εἰ χρήσιμα ὄντα τυγχάνει.

CAPUT XVI.

ΠΡΩΤΟΝ μὲν τοίνυν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τοῦτο ἐπι- 1
δεῖξαι βούλομαί σοι, ὡς οὐ χαλεπόν ἐστιν, ὃ λέγουσι ποι-
κιλώτατον τῆς γεωργίας εἶναι οἱ λόγῳ μὲν ἀκριβέστατα
αὐτὴν διεξιόντες, ἥκιστα δὲ ἐργαζόμενοι. Φασὶ γὰρ, τὸν 2
μέλλοντα ὀρθῶς γεωργήσειν, τὴν φύσιν χρῆναι πρῶτον
τῆς γῆς εἰδέναι. Ὀρθῶς γε, ἔφην ἐγὼ, ταῦτα λέγον-
τες. Ὁ γὰρ μὴ εἰδὼς, ὅ τι δύναται ἡ γῆ φέρειν, οὐδ' ὅ
τι σπείρειν, οἴομαι, οὐδ' ὅ τι φυτεύειν δεῖ, εἰδείη ἄν.
Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ ἀλλοτρίας γῆς, τοῦτό ἐστι 3

12. γενναιοτάτους] Si compares hæc cum ſectione 9. et cap. xviii. ſect. 10. qui locus ad priorem refertur, alia eſt vocabuli γενναῖος ſignificatio utrobique, quam h. l. Membrum vero illud ſectionis 9. quod ibi locum alienum occupaſſe monui, huic loco melius congruere videtur: γενναῖα δὲ δήπου καλοῦμεν—πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ceterum τοὺς ante αὐτῇ a ſecunda manu adſcriptum habet Guelf. et deinde ἔοικεν dat.

13. εὐπετές] Hoc pro εὐπρεπές, a ſententia loci alieno, dedi ex conjectura Wyttenbachii ad Plutarchum de Sera N. Vind. p. 45.

τυγχάνει] Pariſ. A. C. D. τυγχάνοι.

Cap. XVI. 1. οἱ λόγῳ—διεξιόντες] Ex Theophraſti hiſtoria plantarum licet cognoſcere, qui rei ruſticæ ſcriptores exſtiterint ante eum et fere ante Xenophontem. Leophanem de terræ generibus plantis commodæ judicantem memorat Theophraſtus de cauſis pl. ii. 6. Meneſtorem i. 26.

ἥκιστα δὲ] Guelf. ἥκιστα μὲν γὰρ habet.

2. χρῆναι] Omittunt Pariſ. C. D.

3. ἀλλοτρίας γῆς] Zeune monet intelligi περί. Sed quid hoc ad rem, ſi rei ruſticæ ſtudioſus alienam ter-

γνῶναι, ὅ τι τε δύναται φέρειν, καὶ ὅ τι μὴ δύναται,
ὁρῶντα τοὺς καρποὺς καὶ τὰ δένδρα. Ἐπειδὰν μέν τοι
γνῷ τις, οὐκέτι συμφέρει θεομαχεῖν. Οὐ γὰρ ἂν, ὅτου
δέοιτο αὐτὸς, τοῦτο σπείρων καὶ φυτεύων, μᾶλλον ἂν ἔχοι
τὰ ἐπιτήδεια, ἢ ὅ τι ἡ γῆ ἥδοιτο φύουσα καὶ τρέφουσα.
4 Ἢν δ' ἄρα δι' ἀργίαν τῶν ἐχόντων αὐτὴν μὴ ἔχῃ τὴν
ἑαυτῆς δύναμιν ἐπιδεικνύναι, ἔστι καὶ παρὰ γείτονος τό-
που πολλάκις ἀληθέστερα περὶ αὐτῆς γνῶναι, ἢ παρὰ
5 γείτονος ἀνθρώπου πυθέσθαι. Καὶ χερσεύουσα δὲ,
ὅμως ἐπιδείκνυσι τὴν αὐτῆς φύσιν· ἡ γὰρ τὰ ἄγρια
καλὰ φύουσα, δύναται θεραπευομένη καὶ τὰ ἥμερα
καλὰ ἐκφέρειν. Φύσιν μὲν δὴ γῆς οὕτω καὶ οἱ μὴ πάνυ
6 ἔμπειροι γεωργίας ὅμως δύνανται διαγιγνώσκειν. Ἀλλὰ
τοῦτο μὲν, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, ἱκανῶς ἤδη μοι δοκῶ
ἀποτεθαῤῥηκέναι, ὡς οὐ δεῖ φοβούμενον, μὴ οὐ γνῷ τῆς
7 γῆς φύσιν, ἀπέχεσθαι γεωργίας. Καὶ γὰρ δὴ, ἔφην,
ἀνεμνήσθην τὸ τῶν ἁλιέων, ὅτι θαλασσουργοὶ ὄντες, καὶ
οὔτε καταστήσαντες ἐπὶ θέαν, οὔθ' ἡσυχῇ βαδίζοντες,
ἀλλὰ παρατρέχοντες ἅμα τοὺς ἀγροὺς, ὅταν ὁρῶσι τοὺς
καρποὺς ἐν τῇ γῇ, ὅμως οὐκ ὀκνοῦσιν ἀποφαίνεσθαι περὶ
τῆς γῆς, ὁποία τε ἀγαθή ἐστι, καὶ ὁποία κακή· ἀλλὰ
τὴν μὲν ψέγουσι, τὴν δ' ἐπαινοῦσι. Καὶ πάνυ τοίνυν

ram inſpicit et ex plantis indolem ejus agnoſcit? Equidem exſpectabam, ut nominaret Xenophon hominem indolis terræ ejus, quam colere inſtituit, aut quam emere cupit, plane ignarum. Locum igitur vitio aliquo laborare ſuſpicor. Num fuerat ab initio ſcriptum καὶ ἀλλοτρίῳ τῆς γῆς τοῦτό ἐστι γνῶναι? Scilicet totam ſententiam X. concludit ita ſect. 5. φύσιν μὲν δὴ γῆς οὕτω καὶ οἱ μὴ πάνυ ἔμπειροι γεωργίας ὅμως δύνανται διαγιγνώσκειν. Pariſ. D. habet τοῦτο ἔφη γνῶναι.

ὅ τι τε] Male Guelf. ὅτι δὲ habet ſcriptum. Pariſ. C. D. καὶ ὅτι μὴ δύναται φέρειν deinceps dant.

5. οὕτω καὶ—διαγιγνώσκειν] Guelf. οὕτως καὶ—διαγινώσκειν. ut Pariſ. A. C. D.

7. τῶν ἁλιέων] Pariſ. A. C. D. τοὺς ἁλιέας. Margo Villoiſon. ἀνεμν. τοὺς ἁλιέας.

θαλασσουργοὶ] Guelf. θαλασσιουργοὶ. Pariſ. C. θαλασιουργοὶ.

καταστήσαντες] ναῦν intelligendum cum Weiſkio, aut καταστάντες ſcribendum, quod olim conjeceram ad Cyrop. v. 2, 27.

ἡσυχῇ] Pariſ. A. C. D. ἥσυχοι dant,

τοῖς ἐμπείροις γεωργίας ὁρῶ αὐτοὺς τὰ πλεῖστα κατὰ
ταυτὰ ἀποφαινομένους περὶ τῆς ἀγαθῆς γῆς. Πόθεν 8
οὖν βούλει, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἄρξωμαί σε τῆς γεωργίας
ὑπομιμνήσκειν; Οἶδα γὰρ, ὅτι ἐπισταμένῳ σοὶ πάνυ
πολλὰ φράσω, ὡς δεῖ γεωργεῖν. Ἐκεῖνό μοι δοκῶ, 9
ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, πρῶτον ἂν ἡδέως μανθάνειν
(φιλοσόφου γάρ μάλιστά ἐστιν ἀνδρὸς), ὅπως ἂν ἐγὼ,
εἰ βουλοίμην, γῆν ἐργαζόμενος, πλείστας κριθὰς καὶ
πλείστους πυροὺς λαμβάνοιμι. Οὐκοῦν τοῦτο μὲν οἶσθα, 10
ὅτι τῷ σπόρῳ νεὸν δεῖ ὑπεργάζεσθαι; Οἶδα γὰρ, ἔφην
ἐγώ. Εἰ οὖν ἀρχοίμεθα, ἔφη, ἀροῦν τὴν γῆν χειμῶνος; 11
Ἀλλὰ πηλὸς ἂν εἴη, ἐγὼ ἔφην. Ἀλλὰ τοῦ θέρους σοι
δοκεῖ; Σκληρὰ, ἔφην ἐγὼ, ἔσται ἡ γῆ κινεῖν τῷ ζεύγει.
Κινδυνεύει ἔαρος, ἔφη, εἶναι τούτου τοῦ ἔργου ἀρκτέον. 12
Εἰκὸς γὰρ, ἔφην ἐγὼ, ἐστὶ μάλιστα χεῖσθαι τὴν γῆν

τοῖς ἐμπείροις] Guelf. *αὐτοῖς ἐμπείροις* habet. Deinde *κατ' αὐτὰ* Parif. A. C. D.

8. *ἔφη,*] Omittunt edd. vett. fed addit etiam margo Villoif. Deinde *ἄρξομαι* Guelf. cum edd. vett. et Parif. C. D.

πάνυ πολλὰ φράσω] Juntina *πάνυ ἐπισταμένῳ σοι πολλά.* Caftalio *φράσων* dedit.

9. *φιλοσόφου*] Ironiam Socraticam hanc cenfuit effe Camerarius, quoniam philofophi de victu quotidiano, nedum copiofo folliciti effe confuerint. Refpondet Zeune, Socratem, utpote morum et vitæ philofophiæ ftudiofum, non indignam philofopho rufticationis fcientiam potuiffe judicare. Multos enim philofophos græcos de re ruftica præcepiffe. Weifke philofophiæ notionem ad folum verbum *μανθάνειν* referendam effe cenfet. Addo locum Ariftotelis Œcon. i. 6. *ὅσα τε δεῖ ποιεῖν, μήτε νυκτὸς μήτε ἡμέρας παριέναι, τοτὲ δὲ διανίστασθαι νύκτωρ· τοῦτο γὰρ καὶ πρὸς ὑγίειαν καὶ οἰκονομίαν καὶ φιλοσοφίαν χρήσιμον.* Sic enim Codex Lipf. habet fcriptum pro *φιλόσοφον*, ut corrigi voluit Camerarius. *φιλοσοφία* hic fimpliciter *difcendi ftudium et fubtilitatem et intentionem cogitandi* fignificat, ut in Cyrop. vi. 1, 41. *πάνυ ᾤμην φιλοσοφεῖν φιλοσοφίαν, δι' ἧς ἂν μάλιστα ἐνόμιζον παιδευθῆναι τὰ προσήκοντα ἀνδρὶ καλοκαγαθίας ὀρεγομένῳ* eft in Memor. iv. 2, 23. Cf. Morus ad Ifocratis Panegyricum p. 5. Eft igitur h. l. *φιλόσοφος*, *qui artem œconomicam curiofe et accurate difcere conatur, in eoque cogitationem et animum totum defixum habet.* De philofophia proprie dicta nufquam Xenophon verbo ufus effe reperitur.

10. *τῷ σπόρῳ*] Articulum omittit Parif. C.

11. *σκληρὰ*] Guelf. deinceps *ἡ γῆ ἔσται.* Parif. C. *σκληρὰ ἔφην ἡ γῆ ἐγὼ ἔσται.* etiam D. *ἡ γῆ ἔσται.* Dictum pro *σκληροτέρα ἢ ὥστε κινεῖν.*

12. *κινδυνεύει ἔαρος*] Videtur mihi *ἄρα* ante *ἔαρος* excidiffe.

χεῖσθαι] Junt. *χρῆσθαι* dedit, quod a prima manu eft in Parif. A. *σχεῖσθαι* C. D. Illud eft *plane diffolvi et diffundi more arenæ commotæ.*

τηνικαῦτα κινουμένην. Καὶ τὴν πόαν γε ἀναστρεφομένην,
ἔφη, ὦ Σώκρατες, τηνικαῦτα κόπρον μὲν τῇ γῇ ἤδη παρέ-
13 χειν, καρπὸν δ' οὔπω καταβαλεῖν, ὥστε φύεσθαι. Οἶ-
μαι γὰρ δὴ, καὶ τοῦτό ἐστι γιγνώσκειν, ὅτι, εἰ μέλλει
ἀγαθὴ ἡ νεὸς ἔσεσθαι, ὕλης τε δεῖ καθαρὰν αὐτὴν εἶναι,
καὶ ὀπτὴν ὁτιμάλιστα πρὸς τοῦ ἡλίου. Πάνυ γε, ἔφην
14 ἐγὼ, καὶ ταῦτα οὕτως ἡγοῦμαι χρῆναι ἔχειν. Ταῦτ' οὖν,
ἔφη, σὺ ἄλλως πως νομίζεις μᾶλλον ἂν γίγνεσθαι, ἢ εἰ
ἐν τῷ θέρει ὅτι πλειστάκις μεταβάλοι τις τὴν γῆν; Οἶ-
δα μὲν οὖν, ἔφην, ἀκριβῶς, ὅτι οὐδαμῶς ἂν μᾶλλον ἡ
μὲν ὕλη ἐπιπολάζοι καὶ αὐαίνοιτο ὑπὸ τοῦ καύματος,
ἡ δὲ γῆ ὀπτῷτο ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἢ εἴτις αὐτὴν ἐν μέσῳ τῷ
15 θέρει καὶ ἐν μέσῃ τῇ ἡμέρᾳ κινοίη τῷ ζεύγει. Εἰ δὲ ἄν-
θρωποι σκάπτοντες τὴν νεὸν ποιοῖεν, ἔφη, οὐκ εὔδηλον,
ὅτι καὶ τούτους δίχα δεῖ ποιεῖν τὴν γῆν καὶ τὴν ὕλην;
Καὶ τὴν μέν γε ὕλην, ἔφην ἐγὼ, καταβάλλειν, ὡς αὐ-
αίνηται, ἐπιπολῆς, τὴν δὲ γῆν στρέφειν, ὡς ἡ ὠμὴ αὐτῆς
ὀπτῷτο.

CAPUT XVII.

1 ΠΕΡΙ μὲν τῆς νεοῦ ὥρας, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὡς ἀμφοτέροις ἡμῖν ταυτὰ δοκεῖ. Δοκεῖ γὰρ οὖν, ἔφην ἐγώ. Περί γε μέν τοι τοῦ σπόρου ὥρας ἄλλο τι, ἔφη, ὦ Σώ-

ἀναστρεφομένην] Parif. D. πόαν τε dat. Infra xvii. 10. ἦν—χλόης γενομένης—, καταστρέψῃς αὐτὸ πάλιν, τοῦτο γίνεται σῖτος τῇ γῇ.

παρέχειν] Repete εἰκός ἐστι.

13. εἰ μέλλει] Parif. A. D. εἰ μέλλοι.

δεῖ] Omittunt edd. vett. et Guelf. cum Parif. A. C. D.

πρὸς τοῦ ἡλίου] Ita vulgatum τὸν ἥλιον correxi ex fect. 14. ἡ δὲ γῆ ὀπτῷτο ὑπὸ τοῦ ἡλίου, approbante Weifkio.

χρῆναι] Guelf. a prima manu χρὴ habet.

14. ὀπτῷτο] Edd. vett. cum Guelf. ὀπτοῖτο, fed in Parif. A. ω fuprafcriptum. Cicero apud Nonium vertit: *Nullo modo facilius arbitror poſſe neque herbas arefcere et interfici, neque terram ab fole percoqui.*

Cap. XVII. 1. Δοκεῖ γὰρ οὖν] Edd. vett. Guelf. Parif. A. C. D. δοκεῖ γὰρ αὖ.

μέν τοι τοῦ σπόρου ὥρας] Bene Zeune

κρατες, γιγνώσκεις, ἢ τὴν ὥραν σπείρειν, ἧς πάντες μὲν
οἱ πρόσθεν ἄνθρωποι πεῖραν λαβόντες, πάντες δὲ οἱ νῦν
λαμβάνοντες, ἐγνώκασι κρατίστην εἶναι; Ἐπειδὰν γὰρ 2
ὁ μετοπωρινὸς χρόνος ἔλθῃ, πάντες που οἱ ἄνθρωποι πρὸς
τὸν θεὸν ἀποβλέπουσιν, ὁπότε βρέξας τὴν γῆν ἀφήσει
αὐτοὺς σπείρειν. Ἐγνώκασι δέ γ', ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχό-
μαχε, καὶ τὸ μὴ ἐν ξηρᾷ σπείρειν ἑκόντες εἶναι πάντες
ἄνθρωποι, δηλονότι πολλαῖς ζημίαις παλαίσαντες οἱ
πρὶν κελευσθῆναι ὑπὸ τοῦ θεοῦ σπείραντες. Οὐκοῦν 3
ταῦτα μὲν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ὁμογνωμονοῦμεν πάντες οἱ
ἄνθρωποι. Ἃ γὰρ ὁ θεὸς διδάσκει, ἔφην ἐγὼ, οὕτω
γίγνεται ὁμονοεῖν· οἷον ἅμα πᾶσι δοκεῖ βέλτιον εἶναι, ἐν
τῷ χειμῶνι παχέα ἱμάτια φορεῖν, ἢν δύνωνται· καὶ πῦρ
κάειν ἅμα πᾶσι δοκεῖ, ἢν ξύλα ἔχωσιν. Ἀλλ' ἐν τῷδε, 4
ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, πολλοὶ ἤδη διαφέρονται, ὦ Σώκρατες,
περὶ τοῦ σπόρου, πότερον ὁ πρώϊμος κράτιστος, ἢ ὁ μέσος,
ἢ ὁ ὀψιμώτατος. Ἀλλ' ὁ θεὸς, ἔφην ἐγὼ, οὐ τετα-
γμένως τὸ ἔτος ἄγει, ἀλλὰ τὸ μὲν τῷ πρωΐμῳ κάλλι-
στα, τὸ δὲ τῷ μέσῳ, τὸ δὲ τῷ ὀψιμωτάτῳ. Σὺ οὖν, 5

μὲν τῆς τοῦ σπόρου scribendum esse conjecit: deinceps ὁρᾷς edd. vett. Guelf.

γιγνώσκεις] Guelf. γινώσκεις.

2. ἀφήσει] Paris. C. a prima manu ἀφύσει, D. omnino omittit.

Ἐγνώκασι δέ γ',] Guelf. ἐγνώκασί γε puncto posito post nomen Ischomachi. ἐγνώκασι δή γ' ἔφην Paris. A. deinceps ἐν ξηραῖς margo Steph.

οἱ πρὶν—σπείραντες] Structura verborum insolentior fecit, ut viri docti de vitio loci suspicarentur. Bachius nominativos absolutos esse ait, Zeunius post δηλονότι repetit ἐγνώκασι; sed ita nihilo minus nominativos manere absolutos statuit Weiske: nec enim participium παλαίσαντες posse referri ad πάντες ἄνθρωποι; obstare enim articulum; et sententiam ita existere falsam, quia non omnes homines damno suo edoceantur. Mihi simillimus locus esse videtur cap. xii. οὐχ ὁρᾷς, ὅτι καὶ ἑαυτοῖς εὖνοι πάντες ὄντες, ὡς εἰπεῖν, ἄνθρωποι, πολλοὶ αὐτῶν εἰσὶν οἳ οὐκ ἐθέλουσιν ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως αὐτοῖς ἔσται ταῦτα; Cui ut similis fiat noster, ita verba erunt ordinanda: καὶ πολλοὶ (vel τινὲς) πολλαῖς ζημίαις παλαίσαντες, οἱ πρὶν κτλ. ὑπὸ τοῦ θεοῦ σπείραντες, πάντες νῦν ἐγνώκασι τὸ μὴ ἐν ξηρᾷ σπείρειν ἑκόντες εἶναι. Ad istum vero locum nemo adhæsit.

σπείραντες] Vulgatum σπείροντες recte correxit Weiske.

3. ἢν δύνωνται] Paris. C. εἰ δ. deinde εἰ ξύλα ἔχωσιν. C. D.

4. Ἀλλ' ὁ θεὸς] Paris. A. C. D. καὶ ὁ θεὸς. Deinde ἀλλὰ τὸ μὲν πρωΐμῳ C.

κάλλιστα] Participium ἔχον sc. τῷ σπόρῳ, vel simile aliquod deesse mihi videbatur.

ἔφη, ὦ Σώκρατες, πότερον ἡγῇ κρεῖττον εἶναι, ἐνὶ τούτων τῶν σπόρων χρῆσθαι ἐκλεξάμενον, ἐάν τε πολὺ, ἐάν τε ὀλίγον σπέρμα σπείρῃ τὶς, ἢ ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ πρωϊ-
6 μωτάτου μέχρι τοῦ ὀψιμωτάτου σπείρειν; Καὶ ἐγὼ εἶπον, ἐμοὶ μὲν, ὦ Ἰσχόμαχε, δοκεῖ κράτιστον εἶναι παντὸς μετέχειν τοῦ σπόρου. Πολὺ γὰρ νομίζω κρεῖττον εἶναι, ἀεὶ ἀρκοῦντα σῖτον λαμβάνειν, ἢ ποτὲ μὲν πάνυ πολὺν, ποτὲ δὲ μηδ᾽ ἱκανόν. Καὶ τοῦτο τοίνυν σύ γε, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁμογνωμονεῖς ἐμοὶ, ὁ μανθάνων τῷ διδάσκοντι, καὶ ταῦτα πρόσθεν ἐμοῦ τὴν γνώμην ἀποφαινό-
7 μενος. Τί γάρ; ἔφην ἐγὼ, ἐν τῷ ῥίπτειν τὸ σπέρμα ποικίλη τέχνη ἔνεστι; Πάντως, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐπισκεψώμεθα καὶ τοῦτο. Ὅτι μὲν γὰρ ἐκ τῆς χειρὸς δεῖ ῥίπτεσθαι τὸ σπέρμα, καὶ σύ που οἶσθα, ἔφη. Καὶ γὰρ ἑώρακα, ἔφην ἐγώ. Ῥίπτειν δέ γε, ἔφη, οἱ μὲν ὁμαλῶς δύνανται, οἱ δ᾽ οὔ. Οὐκοῦν τοῦτο μὲν, ἔφην ἐγὼ, ἤδη μελέτης δεῖται, ὥσπερ τοῖς κιθαρισταῖς ἡ χεὶρ,
8 ὅπως δύνηται ὑπηρετεῖν τῇ γνώμῃ. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη· ἢν δέ γε ᾖ, ἔφη, ἡ γῆ ἡ μὲν λεπτοτέρα, ἡ δὲ παχυτέρα. Τί τοῦτο, ἐγὼ ἔφην, λέγεις; ἆρά γε τὴν μὲν λεπτοτέραν, ὅπερ ἀσθενεστέραν, τὴν δὲ παχυτέραν, ὅπερ ἰσχυροτέραν; Τοῦτ᾽, ἔφη, λέγω· καὶ ἐρωτῶ γέ σε, πότερον ἴσον ἂν
9 ἑκατέρᾳ τῇ γῇ σπέρμα διδοίης, ἢ ποτέρᾳ ἂν πλεῖον. Τῷ μὲν οἴνῳ, ἔφην ἔγωγε, νομίζω τῷ ἰσχυροτέρῳ πλεῖον ἐπιχεῖν ὕδωρ· καὶ ἀνθρώπῳ τῷ ἰσχυροτέρῳ πλεῖον βάρος, ἐὰν δέῃ τὶ φέρειν, ἐπιτιθέναι· κἂν δέῃ τρέφεσθαί τινας,

8. ἔφη, ἡ γῆ ἡ μὲν] Edd. vett. ἔφην, ἡ γῆ λεπτοτέρα ἢ παχυτέρα. Etiam Guelf. ἔφην habet, ſed ante ἔφην addit παχυτέρα. Verum extat etiam in margine Villoiſ.

ἀσθενεστέραν—ἰσχυροτέραν] Ita fere Theophraſtus hiſtor. plantar. viii. 6. πλεῖον γὰρ ἡ πίειρα καὶ ἀγαθὴ δύναται φέρειν τῆς ὑφάμμου καὶ λεπτῆς. Sed hoc eſt ex verbis philoſophari, non ex plantarum indole, quibus eſt terra obſerenda, judicare.

9. ἐπιχεῖν] Guelf. a prima manu ἐπισχεῖν habet.

τοῖς δυνατωτέροις τρέφειν ἂν τοὺς πλείους προστάξαιμι.
Εἰ δὲ ἡ ἀσθενὴς γῆ ἰσχυροτέρα, ἔφην ἐγὼ, γίγνεται, ἥν
τις πλείονα καρπὸν αὐτῇ ἐμβάλῃ, ὥσπερ τὰ ὑποζύγια,
τοῦτο σύ με δίδασκε. Καὶ ὁ Ἰσχόμαχος γελάσας εἶ- 10
πεν· ἀλλὰ παίζεις μὲν σύ γε, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Εὖ
γε μέντοι ἴσθι, ἔφη, ἢν μὲν ἐμβαλὼν τὸ σπέρμα τῇ γῇ,
ἔπειτα ἐν ᾧ πολλὴν ἔχει τροφὴν ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ,
χλόης γενομένης ἀπὸ τοῦ σπέρματος, καταστρέψῃς αὐτὸ
πάλιν, τοῦτο γίγνεται σῖτος τῇ γῇ, καὶ ὥσπερ ὑπὸ κό-
πρου ἰσχὺς αὐτῇ ἐγγίγνεται. Ἢν μέντοι ἐκτρέφειν ἐᾷς
τὴν γῆν διὰ τέλους τὸ σπέρμα εἰς καρπὸν, χαλεπὸν τῇ
ἀσθενεῖ γῇ ἐς τέλος πολὺν καρπὸν ἐκφέρειν. Καὶ συῒ δὲ
ἀσθενεῖ χαλεπὸν πολλοὺς ἁδροὺς χοίρους ἐκτρέφειν. Λέ- 11
γεις σὺ, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, τῇ ἀσθενεστέρᾳ γῇ
μεῖον δεῖν τὸ σπέρμα ἐμβαλεῖν; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, ὦ
Σώκρατες, καὶ σύ γε συνομολογεῖς, λέγων, ὅτι νομίζεις
τοῖς ἀσθενεστέροις πᾶσι μείω προστάττειν πράγματα.
Τοὺς δὲ δὴ σκαλέας, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, τίνος 12

τοῖς δυνατωτέροις—προστάξαιμι] Infra sect. 11. respicit hæc: *καὶ σύ γε συνομολογεῖς λέγων, ὅτι νομίζεις τοῖς ἀσθενεστέροις πᾶσι μείω προστάττειν πράγματα.* Sed eadem non est utrobique sententia, et miror interpretum silentium. Est de corporis robore sermo. At qui *δυνατώτεροι* sunt *τρέφειν*, ii potius opulentiores sunt, ut qui reipublicæ Atticæ equos alere cogebantur. Contra *προστάττειν πράγματα* videtur esse servis opera imperare. Videant acutiores, si quid remedii vitiosis verbis excogitare possint.

Εἰ δὲ ἡ] Paris. C. D. *ἡ δὲ ἀσθενὴς γῆ* dant.

ὥσπερ τὰ ὑποζύγια] Intellige *ἰσχυρότερα γίγνεται, ἐάν τις πλείονα χόρτον αὐτοῖς ἐμβάλῃ.* Verbum enim *ἐμβάλλειν* et terræ conferendæ convenit et jumentis ad præsepia objecto cibo alendis. *τοῦτο δὲ σύ με δ.* Paris. C.

10. *γελάσας εἶπεν*] Ex Guelf. Paris. A. et marg. Villois. hoc pro *ἔφη* recepit Zeune. Ibidem et in Paris. A. D. est, *ἔφη, ἴσθι. ἐγὼ μέντοι ἔφη, ἴσθι* Paris. C. Ceterum sequi solet *ὅτι* post *εὖ ἴσθι*, quod h. l. omittitur.

ἢν μὲν—καταστρέψῃς] Ex Guelf. *ἢν μὲν* pro *εἰ μὲν* recepit Zeune: idem liber *καταστρέψεις* dat.

γίγνεται σῖτος] Margo Steph. *γίγνεται καὶ σῖτος.* Paris. C. D. *καὶ γίνεται σῖτος.*

πολλοὺς ἁδροὺς χοίρους] i. e. *διὰ τέλους*, *porcos ad eam usque ætatem alere, donec adoleverint.*

11. *δεῖν*] Edd. vett. cum Paris. A. C. D. *δεῖ*, Guelf. *δὴ* dant. Verum habet etiam margo Villois.

πράγματα] Cf. ad sect. 9. Markland h. l. *προστάγματα* scribi maluit, ad Lysiam p. 532. ed. Reiskii. In Paris. A. C. D. *προστατεῖν* dant, sed margo A. dat *προστάττειν*.

ἕνεκα ἐμβάλλετε τῷ σίτῳ; Οἶσθα δήπου, ἔφη, ὅτι ἐν τῷ χειμῶνι πολλὰ ὕδατα γίγνεται. Τί γὰρ οὔκ; ἔφην ἐγώ. Οὐκοῦν θῶμεν τοῦ σίτου καὶ κατακρυφθῆναί τινα ὑπ' αὐτῶν, ἰλύος ἐπιχυθείσης, καὶ ψιλωθῆναί τινας ῥίζας ὑπὸ ῥεύματος. Καὶ ὕλη δὲ πολλάκις ὑπὸ τῶν ὑδάτων δήπου συνεξορμᾷ τῷ σίτῳ, καὶ παρέχει πνιγμὸν αὐτῷ. Πάντα, ἔφην ἐγὼ, εἰκὸς ταῦτα γίγνεσθαι.
13 Οὐκοῦν δοκεῖ σοι, ἔφη, ἐνταῦθα ἤδη ἐπικουρίας τινὸς δεῖσθαι ὁ σῖτος; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφην ἐγώ. Τῷ οὖν κατιλυθέντι τί ἂν ποιοῦντες δοκοῦσιν ἄν σοι ἐπικουρῆσαι; Ἐπικουφίσαντες, ἔφην ἐγὼ, τὴν γῆν. Τί δὲ, ἔφη, τῷ ἐψιλωμένῳ τὰς ῥίζας; Ἀντιπροσαμησάμενοι τὴν γῆν ἂν,
14 ἔφην ἐγώ. Τί γὰρ, ἔφη, ἢν ὕλη πνίγῃ συνεξορμῶσα τῷ σίτῳ, καὶ διαρπάζουσα τοῦ σίτου τὴν τροφὴν, ὥσπερ οἱ κηφῆνες διαρπάζουσιν, ἄχρηστοι ὄντες, τῶν μελισσῶν, ἃ ἂν ἐκεῖναι ἐργασάμεναι τροφὴν καταθῶνται; Ἐκκόπτειν ἂν νὴ Δία, ἔφην ἐγὼ, δέοι τὴν ὕλην, ὥσπερ τοὺς κηφῆνας
15 ἐκ τῶν σμηνῶν ἀφαιρεῖν. Οὐκοῦν, ἔφη, εἰκότως σοι δοκοῦμεν ἐμβαλεῖν τοὺς σκαλέας; Πάνυ γε. Ἀτὰρ ἐνθυμοῦμαι, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, οἷόν ἐστι τὸ εὖ τὰς εἰκόνας ἐπάγεσθαι. Πάνυ γὰρ σύ με ἐξώργισας πρὸς τὴν ὕλην, τοὺς κηφῆνας εἰπὼν, πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε περὶ αὐτῆς τῆς ὕλης ἔλεγες.

13. τὴν γῆν ἄν,] Poftremam particulam, quæ nec in priore membro addita legitur, deleri voluit Leonclav.

14. ἐργασάμεναι—καταθῶνται] Edd. vett. et Guelf. ἐργασόμεναι. Accentum in verbo mutavit Zeune ex Guelf. cum editum legeretur κατάθωνται.

νὴ Δία] Deinceps vulgo inferuntur verba τὴν τροφὴν, quæ fuadente Camerario, Brodæo et Zeunio, delevit Weifke; recte: funt enim e fuperioribus temere repetita. Edd. vett. dant: νὴ Δία τὴν τροφὴν ἔφην δέοι τὴν ὕλην, ἐγώ. Codex Guelf. cum margine Villoif. poft ὕλην repetit ἔφην ἐγὼ, quæ priore in loco omittunt Parif. A. D. qui cum edd. confentiunt in reliquis. Deinde διὰ τῶν σμηνῶν Parif. D.

15. ἐξώργισας] Guelf. ἐξώρμησας—ἢ ὅτι.

αὐτῆς τῆς ὕλης] De fola herba, non addita comparatione cum fucis.

CAPUT XVIII.

ΑΤΑΡ οὖν, ἔφην ἐγὼ, ἐκ τούτου ἄρα θερίζειν εἰκός. 1
Δίδασκε οὖν, εἴτι ἔχεις, με καὶ εἰς τοῦτο. Ἢν μή γε
φανῇς, ἔφη, καὶ εἰς τοῦτο ταυτὰ ἐμοὶ ἐπιστάμενος. Ὅτι
μὲν οὖν τέμνειν τὸν σῖτον δεῖ, οἶσθα. Τί δ' οὐ μέλλω;
ἔφην ἐγώ. Πότερα οὖν τέμνεις, ἔφη, στὰς ἔνθα πνεῖ
ἄνεμος, ἢ ἀντίος; Οὐκ ἀντίος, ἔφην, ἔγωγε· χαλεπὸν
γὰρ, οἶμαι, καὶ τοῖς ὄμμασι καὶ ταῖς χερσὶ γίγνεται,
ἀντίον ἀχύρων καὶ ἀθέρων θερίζειν. Καὶ ἀκροτομοίης 2
δ' ἂν, ἔφη, ἢ παρὰ γῆν τέμνοις; Ἢν μὲν βραχὺς ᾖ ὁ
κάλαμος τοῦ σίτου, ἔγωγ', ἔφην, κάτωθεν ἂν τέμνοιμι,
ἵνα ἱκανὰ τὰ ἄχυρα μᾶλλον γίγνηται. Ἐὰν δὲ ὑψηλὸς
ᾖ, νομίζω ὀρθῶς ἂν ποιεῖν μεσοτομῶν, ἵνα μήτε οἱ ἀλο-
ῶντες μοχθῶσι περιττὸν πόνον, μήτε οἱ λικμῶντες, ὧν
οὐδὲν προσδέονται. Τὸ δὲ ἐν τῇ γῇ λειφθὲν ἡγοῦμαι
καὶ κατακαυθὲν συνωφελεῖν ἂν τὴν γῆν, καὶ εἰς κόπρον
ἐμβληθὲν τὴν κόπρον συμπληθύνειν. Ὁρᾷς, ἔφη, ὦ 3
Σώκρατες, ὡς ἁλίσκῃ ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ περὶ θερισμοῦ
εἰδὼς, ἅπερ ἐγώ; Κινδυνεύω, ἔφην ἐγὼ, καὶ βούλομαί
γε σκέψασθαι, εἰ καὶ ἀλοᾷν ἐπίσταμαι. Οὐκοῦν,
ἔφη, τοῦτο μὲν οἶσθα, ὅτι ὑποζυγίοις ἀλοῶσι τὸν σῖτον.

Cap. XVIII. 1. *καὶ εἰς τοῦτο*] Copulam *καὶ* omisit Priscianus p. 1174. ubi h. l. laudat.

σῖτον δεῖ] Edd. vett. Paris. A. C. D. et Guelf. *σῖτον ἀεὶ*, quod correxit Castalio.

οὖν τέμνεις] Paris. A. C. D. *τέμνοις* dant. Unde conjicio *πότερον ἂν τέμνοις* scribendum.

ταῖς χερσὶ] Guelf. *τοῖς χερσὶ.*

ἀθέρων] Edd. vett. cum Guelf. *ἀνθέρων*, sed in Guelf. correctum. Zeune ex Hesychio monet *ἀθέρας* et *ἀνθέρικας* de spiculis spicarum dictos fuisse. At debebat cognationem vocabulorum docere.

2. *βραχὺς ᾖ*] Verbum omittunt edd. vett.

ἱκανὰ—μᾶλλον] Ad quem usum, si longiora in agro relicta comburuntur? Sufficit igitur *ἱκανὰ*, ut *δράγματα* inde confieri possint. Retrahendum vocabulum ad *τέμνοιμι.*

Τὸ δὲ] Cum Weiskio *δὲ* pro *τε* scripsi, quanquam repugnante Zeunio.

3. *ἀλοᾷν*] Guelf. *ἄλλο ἂν* dat, ut supra *κατακαμφθὲν* pro *κατακαυθὲν.*

ὑποζυγίοις] Edd. vett. lectionem *ὑποζύγια* mutavit Zeune. In Guelf. est *ὑποζυγίῳ.*

4 Τί δ' οὐκ; ἔφην ἐγώ. Οἶσθα καὶ ὑποζύγιά τε κα-
λούμενα πάντα ὁμοίως, βοῦς, ἡμιόνους, ἵππους. Οὐκ-
οῦν, ἔφη, ταῦτα μὲν ἡγῇ τοσοῦτο μόνον εἰδέναι, πατεῖν τὸν
σῖτον ἐλαυνόμενα; Τί γὰρ ἂν ἄλλο, ἔφην ἐγὼ, ὑποζύγια
5 εἰδείη; ὅπως δὲ τὸ δεόμενον κόψουσι, καὶ ὁμαλιεῖται ὁ
ἀλοητὸς, τίνι τοῦτο; ὦ Σώκρατες, ἔφη. Δῆλον, ὅτι,
ἔφην ἐγὼ, τοῖς ἐπαλώσταις. Στρέφοντες γὰρ καὶ ὑπὸ
τοὺς πόδας ὑποβάλλοντες τὰ ἄτριπτα ἀεὶ, δηλονότι μά-
λιστα ὁμαλίζοιεν ἂν τὸ δεινὸν, καὶ τάχιστα ἀνύτοιεν.
Ταῦτα μὲν τοίνυν, ἔφη, οὐδὲν ἐμοῦ λείπῃ γιγνώσκων.
6 Οὐκοῦν, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, ἐκ τούτου δὴ καθαροῦ-
μεν τὸν σῖτον λικμῶντες. Καὶ λέξον γέ μοι, ὦ Σώκρα-
τες, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ἦ οἶσθα, ὅτι, ἢν ἐκ τοῦ προση-
νέμου μέρους τῆς ἅλω ἄρχῃ, δι' ὅλης τῆς ἅλω οἴσεταί
7 σοι τὰ ἄχυρα; Ἀνάγκη γὰρ, ἔφην ἐγώ. Οὐκοῦν εἰκὸς

4. Οἶσθα καὶ] E margine Steph. Villoif. Parif. A. C. D. et libro Guelf. οἶδα recepit Zeune; idem fequens τε in γε mutavit cum margine Steph. fecundæ; denique καλούμενα πάντα e libro Guelf. et Parif. A. C. D. dedit. Totum membrum igitur Socratis perfonæ tribuit. Equidem ordinem perfonarum ex editione Weifkiana affumfi, fed in lectione difplicet mihi τε inutilis copula, cum prius οἶσθα μὲν poftulet hic reponi οἶσθα δέ: deinde ὑποζύγια πάντα καλούμενα hoc quidem ordine collocata fenfum rei contrarium habent, *non omnia jumenta vocantur boves, muli et equi.* Sed omnia hæc quadrupedia animalia, veluti boves, muli et equi, comprehenduntur jumentorum nomine. Igitur ordinem libri Guelf. fecutus fum cum Zeunio. Equidem cum Guelf. malim τί δ' οὐκ, ἔφην ἐγὼ, οἶδα; καὶ etc.

Οὐκοῦν, ἔφη,] Guelf. ἔφην. Deinde idem cum edd. ant. εἰδείη.

5. ὁμαλιεῖται] Guelf. ὁμαλοεῖται. deinde ἀλοατὸς margo Steph. cum Parif. A. C. D. ἀλετὸς margo Villoif.

τίνι τοῦτο] Sic Stephanus fcripfit pro τούτῳ, male tamen poft τοῦτο intelligens δῆλον omiffum. Leonclavii verfio habet *cuinam hoc tribuis?* Unde Bachius δῶμεν, Zeune ποιοῦσι, melius προσήκει Weifke interpretando addunt Omiffio tamen dura mihi videtur verbi.

ἐπαλώσταις] Male Index Zeunianus *trituratores* interpretatur. Antecedens ἐγὼ omittit Guelf.

τὸ δεινὸν] *Durius moleftiusque ad conculcandum* interpretatur Weifke, ne Leonclavii δεόμενον, vel Zeunii δέον, vel denique Ruhnkenii δῖνον, i. e. frumentum in ore jacens, adfumere cogeretur. Proximum vitiofæ lectioni eft vocabulum δῖνον, quod *triturationem in gyrum actis bobus factam* fignificat. Sequens ἀνύτοιεν Valckenaer in ἀγνύοιεν mutari voluit ad Ammonium p. 22. quo non adeo opus eft.

6. ἦ οἶσθα] Ita cum Caftal. Zeune. Edd. vett. cum Guelf. ἦ, quod Leonclavius in εἰ mutavit probante Bachio et Welfio.

καὶ ἐπιπίπτειν, ἔφη, αὐτὰ ἐπὶ τὸν σῖτον. Πολὺ γάρ
ἐστιν, ἔφην ἐγώ, τὸ ὑπερενεχθῆναι τὰ ἄχυρα ὑπὲρ τὸν
σῖτον εἰς τὸ κενὸν τῆς ἅλω. Ἢν δέ τις, ἔφη, λικμᾷ ἐκ
τοῦ ὑπηνέμου ἀρχόμενος; Δῆλον, ἔφην ἐγώ, ὅτι εὐθὺς ἐν
τῇ ἀχυροδόκῃ ἔσται τὰ ἄχυρα. Ἐπειδὰν δὲ καθάρῃς, 8
ἔφη, τὸν σῖτον μέχρι τοῦ ἡμίσεως τῆς ἅλω, πότερον εὐθὺς
οὕτω κεχυμένου τοῦ σίτου λικμήσεις τὰ ἄχυρα τὰ λοιπά,
ἢ συνώσας τὸν καθαρὸν πρὸς τὸν πόλον ὡς εἰς στενώ-
τατον; Συνώσας νὴ Δί', ἔφην ἐγώ, τὸν καθαρὸν σῖτον,
ἵν' ὑπερφέρηταί μοι τὰ ἄχυρα εἰς τὸ κενὸν τῆς ἅλω, καὶ
μὴ δὶς ταυτὰ ἄχυρα δέῃ λικμᾶν. Σὺ μὲν δὴ ἄρα, 9
ἔφη, ὦ Σώκρατες, σῖτόν γε ὡς ἂν τάχιστα καθαρὸς

7. Πολὺ γάρ ἐστιν] Quæ ſit horum verborum ſtructura et ſententia, equidem non video, nec interpretes dixerunt. Suſpicor verba aliquot excidiſſe, et ſcriptum fuiſſe olim: πολὺ γάρ ἐστιν, ἔφην ἐγὼ, τοῦτο μᾶλλον εἰκὸς, ἢ τὸ ὑπερενεχθῆναι et reliqua.

Ἢν—λικμᾷ] Guelf. λικμῶν dat.

8. τοῦ ἡμίσεως] Edd. vett. τῆς ἡμίσεως. rectum dat etiam margo Villoiſ. deinceps λικμήσῃς Guelf.

τὰ ἄχυρα τὰ λοιπὰ] *Grana glumis et paleis incluſa vel permiſta:* ſed mox ἄχυρα τὰ αὐτὰ λικμᾷν eſt *eaſdem paleas depurgare.* Λικμᾷν dicebatur etiam ἰκμᾷν. Heſychius ἰκμᾷν, λικμᾷν, σῖτον καθαίρειν. Idem ἰκμῶντο, ἐσείοντο, ἐπνέοντο. Idem ἀνικλώμενον, ἀνακαθαιρόμενον. ubi recte corrigunt ἀνικμώμενον. Plato in Timæo p. 350. τὰ δὲ κινούμενα ἄλλα ἄλλοσε ἀεὶ φέρεσθαι διακρινόμενα, ὥσπερ τὰ ὑπὸ τῶν πλοκάνων τε καὶ ὀργάνων τῶν περὶ τὴν τοῦ σίτου κάθαρσιν σειόμενα καὶ ἀναλικμώμενα. ubi Ruhnkenius ex Lexico Sangerm. reſtituit antiquam ſcripturam ἀνικμώμενα, quam ipſam exhibet Codex Tubingenſis. Hinc Heſychii gloſſam ἀφικλῶντο, ἀπεσείοντο, ἀποελῶντο, recte corrigit Hemſterhuſius ἀφικμῶντο—ἀπηλοῶντο. Idem denique Heſychius: ἀπικμῶντο, ἀπεψῶντο. quod poteſt etiam trahi ad verbum ἰκμάω, ἰκμαίνω, madefacio, lavo.

πρὸς τὸν πόλον] Edd. vett. πόλιν. πόλον habet margo Villoiſ. Camerarii conjecturam πρὸς τοὔμπαλιν *retro* probavit cum Leonclavio Welſius. Erneſti πρὸς τὸν πολλοστὸν vel τὸ πολλοστὸν conjicit, intellecto τόπον vel μέρος. Strebæus *acervum*, σωρὸν, interpretatus eſt. Zeune πόλον *arvum* interpretatur, ſecundum ſermonis græci uſum, qui in πολεῖν, ἀναπολεῖν, τρίπολος γῆ ſpectatur. Sed vocabuli ſignificatio ea nuſpiam obvia eſt. Portus ex Suida, qui πόλον, τὸ περιέχον ἅπαν interpretatur, πόλον h. l. τόπον τὸν περιέχοντα, *extremam lineam, oram, quæ ambit et undequaque terminat aream*, putat eſſe; cui accedit Weiſke. Gallus Villebrune apud Galium θολὸν conjiciebat, quod ipſum vocabulum eſt in margine Pariſ. D. ſcriptum. εἰς τὸν κενὸν habet Codex A. Mihi ſic videtur. Ut polus terræ axis dicitur apud Varronem, ſic palus in media area rotunda defixus, circa quem aguntur in gyrum jumenta, πόλος dicitur. Eum pangunt hodieque in area media eique equos alligant incolæ Cherſoneſi Tauricæ (Krym) monente Pallas, (Neue Reiſen tom. ii. p. 401.) Pictura appoſita p. 345. modum docet. Aream rotundam medio paulo extumidam, et in agri loco ſublimiori ſitam habes apud Varronem R. R. i. 51. ubi vide annotata.

γένοιτο, κἂν ἄλλον δύναιο διδάσκειν. Ταῦτα τοίνυν, ἔφην ἐγώ, ἐλελήθειν ἐμαυτὸν ἐπιστάμενος καὶ πάλαι. Ἐννοῶ ἄρα, εἰ λέληθα καὶ χρυσοχοεῖν καὶ αὐλεῖν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιστάμενος. Ἐδίδαξε γάρ οὔτε ταῦτά με οὐδεὶς, οὔτε γεωργεῖν· ὁρῶ δ', ὥσπερ γεωργοῦντας, καὶ
10 τὰς ἄλλας τέχνας ἐργαζομένους ἀνθρώπους. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ἔλεγον ἐγώ σοι πάλαι, ὅτι καὶ ταύτῃ εἴη γενναιοτάτη ἡ γεωργικὴ τέχνη, ὅτι καὶ ῥᾴστη ἐστι μαθεῖν. Ἄγε δὴ ἔφην ἐγώ, οἶδα, Ἰσχόμαχε· τὰ μὲν δὴ ἀμφὶ σπόρον [ἐπιστάμενος] ἄρα ἐλελήθειν ἐμαυτὸν ἐπιστάμενος.

CAPUT XIX.

1 ΕΣΤΙΝ οὖν, ἔφην ἐγώ, τῆς γεωργικῆς τέχνης καὶ ἡ τῶν δένδρων φυτεία; Ἔστι γὰρ οὖν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος. Πῶς ἂν οὖν, ἔφην ἐγώ, τὰ μὲν ἀμφὶ τὸν σπόρον ἐπι-
2 σταίμην, τὰ δ' ἀμφὶ τὴν φυτείαν οὐκ ἐπίσταμαι; Οὐ γὰρ σύ, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ἐπίστασαι; Πῶς; ἐγὼ ἔφην, ὅστις μήτ' ἐν ὁποίᾳ τῇ γῇ δεῖ φυτεύειν οἶδα, μήτε ὁπόσον βάθος ὀρύττειν τὸ φυτὸν, μήτε ὁπόσον πλάτος,

9. καὶ πάλαι. Ἐννοῶ] Guelf. ἐπιστάμενος· καὶ πάλαι ἐννοῶ ἄρα distinguit. Parif. A. ἐλελήθην dat.

Ἐδίδαξε γάρ] Guelf. ἐδίδαξέ με γὰρ habet; ex eodem et Parif. A. C. D. οὔτε γεωργεῖν recepit Zeune pro vulgato οὕτω γεωργεῖν, quod Stephanus mutari voluit in οὔπω.

ὁρῶ δ'—ἀνθρώπους] Quo pertineant hæc, equidem comminifci non posſum. ἄλλας τέχνας cur commemorat, qui antea χρυσοχόους, αὐλητὰς et ζωγράφους tantum nominaverat? Adſcripſit Zeune ad verba καὶ τὰς ἄλλας vocabulum οὕτω, quaſi interpretandi cauſa. Sed quam rationem in exercendis illis artibus Xenophontem ſpectaſſe judicaverit, non addidit. An fuit olim ταύτας τὰς τέχνας ſcriptum? Vide annotanda ad cap. xix. ſect. 16.

10. Ἄγε δὴ—Ἰσχόμαχε] H. Stephanus probante Bachio Τάγε δὴ i. e. ταῦτα δὴ ſcribi voluit; ſed totum membrum hoc orationis alienum eſſe cenſeo ab hoc loco. In Guelf. ἄγε ex correctione eſt; antea fuit ἴγε vel ἔγε. In Parif. A. C. D. eſt οἶδα ὦ Ἰσχόμαχε.

[ἐπιστάμενος] Repetitum participium ſecluſi. Sequens ἄρα ad ſequentia refert Zeune, mihi importunum et inutile viſum.

Cap. XIX. 1. Ἔστιν οὖν] Guelf. ἔστισ' οὖν dat. Parif. C. D. ἔστι δ' οὖν.

2. γῇ δεῖ] Omiſit δεῖ Juntina, poſt φυτεύειν inſeruit Caſtalio.

ὀρύττειν τὸ φυτὸν] Planta non fodi-

μήτε ὁπόσον μῆκος τὸ φυτὸν ἐμβαλεῖν, μήτε ὅπως ἂν
ἐν τῇ γῇ κείμενον τὸ φυτὸν μάλιστ' ἂν βλαστάνοι. Ἴθι 3
δὴ, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, μάνθανε, ὅ τι μὴ ἐπίστασαι.
Βοθύνους μὲν γὰρ οἵους ὀρύττουσι τοῖς φυτοῖς, οἶδ' ὅτι
ἑώρακας, ἔφη. Καὶ πολλάκις ἔγωγε, ἔφην. Ἤδη
τινὰ οὖν αὐτῶν εἶδες βαθύτερον τριπόδου; Οὐδὲ, μὰ
Δί', ἔγωγ', ἔφην, πενθημιποδίου. Τί δὲ, τὸ πλάτος
ἤδη τινὰ τριπόδου πλέον εἶδες; Οὐδὲ, μὰ Δί', ἔφην,
ἐγὼ διπόδου. Ἴθι δὴ, ἔφη, καὶ τόδε ἀπόκριναί μοι, 4
ἤδη τινὰ εἶδες τὸ βάθος ἐλάττονα ποδιαίου; Οὐδὲ, μὰ
Δί', ἔφην, ἔγωγε τριημιποδίου. Καὶ γὰρ ἐξορύττοιτο ἂν
σκαπτόμενα, ἔφην ἐγὼ, τὰ φυτὰ, εἰ λίαν γε οὕτως ἐπι-
πολῆς πεφυτευμένα εἴη. Οὐκοῦν τοῦτο μὲν, ἔφη, ὦ Σώ- 5
κρατες, ἱκανῶς οἶσθα, ὅτι οὔτε βαθύτερον πενθημιπο-
δίου ὀρύττουσιν, οὔτε βραχύτερον τριημιποδίου. Ἀνάγκη
γὰρ, ἔφην ἐγὼ, τοῦτο ὁρᾶσθαι, οὕτω καταφανὲς ὄν. Τί 6
δὲ, ἔφη, ξηροτέραν καὶ ὑγροτέραν γῆν γιγνώσκεις ὁρῶν;
Ξηρὰ μὲν γοῦν μοι δοκεῖ, ἔφην ἐγὼ, εἶναι ἡ περὶ τὸν Λυ-
καβηττὸν, καὶ ἡ ταύτῃ ὁμοία· ὑγρὰ δὲ, ἡ ἐν τῷ Φαλη-
ρικῷ ἕλει, καὶ ἡ ταύτῃ ὁμοία. Πότερα οὖν, ἔφη, ἐν τῇ 7
ξηρᾷ ἂν βαθὺν ὀρύσσοις βόθρον τῷ φυτῷ, ἢ ἐν τῇ ὑγρᾷ;

tur, ſed terra, in qua plantatur. Igitur τὸ φυτὸν ex ſequentibus alienum in locum immigrarunt.

ὅπως ἂν] Edd. vett. cum Pariſ. A. C. D. ὅπως ἐὰν, Guelf. ἐᾶν dat.

3. πολλάκις ἔγωγε, ἔφην] Male vulgo diſtinguitur πολλάκις, ἔγωγε ἔφην. ut poſtea ſect. 4. ἔφην ἔγωγε, τριημιποδίου, et ſtatim hac ipſa ſectione. Sequens εἶδες omittit Pariſ. C.

πενθημιποδίου] Juntina πενθημιτριδίου.

4. ποδιαίου] Sic pro vulgato διποδιαίου cum Juntina, Camerario et Leonclavio ſcripſit Zeune.

ἐξορύττοιτο] Guelf. ἐξορύττοιντο.

5. πενθημιποδίου] Pariſ. A. πενθημιποδιαίου dat. Margo Steph. πενθημιπόδου, et mox cum Guelf. τριημιπόδου. Huc reſpexit Plinius xvii. ſect. 16. *Eadem menſura Græci auctores conſentiunt non altiores quino ſemipede eſſe debere, nec latiores duobus pedibus: nuſquam vero ſeſquipede minus altos, quoniam in humido ſolo ad vicina aquæ perveniat.*

ὁρᾶσθαι] Ex Guelf. γε adjunxit Zeune, ut eſt etiam in Pariſ. A. C. D. additum, quod adverbio οὕτω melius addetur. οὕτω Juntina omiſit. Montem Λυκαβηττὸν Pariſ. C. D. a prima manu ſcriptum habent.

Ἐν τῇ ξηρᾷ νὴ Δί', ἔφην ἐγώ· ἐπεὶ ἔν γε τῇ ὑγρᾷ ὀρύττων βαθὺν, ὕδωρ ἂν εὑρίσκοις, καὶ οὐκ ἂν δύναιο ἔτι ἐν ὕδατι φυτεύειν. Καλῶς μοι δοκεῖς, ἔφη, λέγειν. Οὐκοῦν ἐπειδὰν ὀρωρυγμένοι ὦσιν οἱ βόθροι, ὁπηνίκα δεῖ τι-
8 θέναι ἑκάτερα τὰ φυτὰ, ἤδη εἶδες; Μάλιστα, ἔφην ἐγώ. Σὺ οὖν βουλόμενος ὡς τάχιστα φῦναι αὐτὰ, πότερον ὑποβαλὼν ἂν τῆς γῆς τῆς εἰργασμένης οἴει τὸν βλαστὸν τοῦ κλήματος θᾶττον χωρεῖν διὰ τῆς μαλακῆς, ἢ διὰ τῆς ἀργοῦ εἰς τὸ σκληρόν; Δῆλον, ἔφην ἐγὼ, ὅτι διὰ τῆς εἰργασμένης θᾶττον ἂν ἢ διὰ τῆς ἀργοῦ βλα-
9 στάνοι. Οὐκοῦν ὑποβλητέα ἂν εἴη τῷ φυτῷ γῆ. Τί δ' οὐ μέλλει; ἔφην ἐγώ. Πότερα δὲ ὅλον τὸ κλῆμα ὀρθὸν τιθεὶς πρὸς τὸν οὐρανὸν βλέπον ἡγῇ μᾶλλον ἂν ῥιζοῦσθαι αὐτὸ, ἢ καὶ πλάγιόν τι ὑπὸ τῇ ὑποβεβλημένῃ γῇ θείης ἂν, ὥστε κεῖσθαι ὥσπερ γάμμα ὕπτιον;
10 Οὕτω νὴ Δία· πλείονες γὰρ ἂν οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ γῆς εἶεν· ἐκ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἄνω ὁρῶ βλαστάνοντα τὰ φυτά. Καὶ τοὺς κατὰ τῆς γῆς οὖν ὀφθαλμοὺς ἡγοῦμαι τὸ αὐτὸ τοῦτο ποιεῖν. Πολλῶν γὰρ φυομένων βλαστῶν κατὰ τῆς γῆς, ταχὺ ἂν καὶ ἰσχυρὸν τὸ φυτὸν

7. ὁπηνίκα—εἶδες] Hæc esse vitiosa, manifestum esse potest et debet ei, qui meminerit oculorum judicio non dirimi quæstionem, ὁπηνίκα δεῖ τιθέναι τὰ φυτά. Deinde ἑκάτερα τὰ φυτὰ non possunt esse utriusque generis plantæ: de his enim hucusque non erat disputatum. Recte igitur Weiske ἐν ἑκατέρᾳ scilicet γῇ præferebat. Lacunam igitur subesse recte suspicatus est etiam Weiske.

8. ὡς τάχιστα] Paris. C. ἂν τάχιστα, vel potius τάχυστα. Deinde τοῦ ἀργοῦ idem liber habet cum D.

9. πλάγιόν τι] Paulum obliqua, quem situm natura approbat et scriptorum consensus.

ὑπὸ τῇ ὑποβεβλημένῃ] Videtur esse debere ἐπὶ, si terra subjecta est. γῇ omittit Juntina cum Guelf.

γάμμα ὕπτιον] Litera gamma supina seu inversa in formam literæ latinæ L.

10. κατὰ γῆς] Paris. C. D. et margo Villois. κατὰ τῆς γῆς.

βλαστῶν κατὰ τῆς γῆς] Præpositionem h. l. necessariam retraxi ex eo loco, ubi erat aliena. Initio enim sequentis sectionis erat Κατὰ ταυτὰ τοίνυν et cet. Ceterum πολλῶν γὰρ cum Stephano dedit Weiske, πολλῶν δὲ cum Strebæo interprete Zeune; edd. vett. cum Guelf. πολλῶν γε, Castal. καὶ πολλῶν γε. In Guelf. βλαστῶν est in litura scriptum.

ἡγοῦμαι βλαστάνειν. Ταυτὰ τοίνυν, ἔφη, καὶ περὶ τού- 11
των γιγνώσκων ἐμοὶ τυγχάνεις. Ἐπαμήσαιο δ' ἂν μό-
νον, ἔφη, τὴν γῆν, ἢ καὶ σάξαις ἂν εὖ μάλα περὶ τὸ
φυτόν; Σάττοιμ' ἂν, ἔφην, νὴ Δί', ἐγώ. Εἰ μὲν γὰρ
μὴ σεσαγμένον εἴη, ὑπὸ μὲν τοῦ ὕδατος εὖ οἶδ' ὅτι πηλὸς
ἂν γίγνοιτο ἡ ἄσακτος γῆ, ὑπὸ δὲ τοῦ ἡλίου ξηρὰ μέχρι
βυθοῦ, ὥστε τὰ φυτὰ κίνδυνος ὑπὸ μὲν τοῦ ὕδατος σή-
πεσθαι μὲν δι' ὑγρότητα, αὐαίνεσθαι δὲ διὰ ξηρότητα,
ἤγουν χαυνότητα τῆς γῆς, θερμαινομένων τῶν ῥιζῶν.
Καὶ περὶ ἀμπέλων ἄρα σύ γε, ἔφη, φυτείας, ὦ Σώ- 12
κρατες, τὰ αὐτὰ ἐμοὶ πάντα γιγνώσκων τυγχάνεις. Ἦ
καὶ συκῆν, ἔφην ἐγὼ, οὕτω δεῖ φυτεύειν; Οἶμαι δ',
ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ τἄλλα ἀκρόδρυα πάντα. Τῶν
γὰρ ἐν τῇ τῆς ἀμπέλου φυτείᾳ καλῶς ἐχόντων τί ἂν
ἀποδοκιμάσαις εἰς τὰς ἄλλας φυτείας; Ἐλαίαν δὲ 13
πῶς, ἔφην ἐγὼ, φυτεύσομεν; ὦ Ἰσχόμαχε. Ἀπο-
πειρᾷ μου, καὶ τοῦτο, ἔφη, μάλιστα πάντων ἐπιστά-

11. γιγνώσκων] Guelf. γινώσκων. In Parif. A. C. D. eft κατὰ ταῦτα τοίνυν καὶ περὶ τούτων ἔφη.

ἤγουν χαυνότητα] Miror interpretum filentium. ξηρότης eft pıoxima caufa τοῦ αὐαίνεσθαι, ut ὑγρότης, humiditas, τοῦ σήπεσθαι: utriufque autem effectus caufa prima eft ἡ χαυνότης τῆς γῆς, laxitas terræ, oppofita calcatæ et denfæ. Igitur inepte verba ἤγουν χαυνότητα apponuntur veræ arefactionis caufæ, quafi ea dubia effe poffit aut varia. Porro fi concinnitatis rationem habemus, fit manifeftum, verba ὑπὸ μὲν τοῦ ὕδατος ante σήπεσθαι non habere in altero membro, quæ fibi refpondeant; debebat enim fequi αὐαίνεσθαι δ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου διὰ ξηρότητα. At enim vero hæc effet ineptiffima tautologia. Deinde ratio ftructuræ verborum demonftrat, verba fufpecta ὑπὸ μὲν τοῦ ὕδατος effe ex fuperiore membro repetita a librario; geminum enim μὲν hic locum non habet. Corrigo igitur ὥστε τὰ φυτὰ κίνδυνος σήπεσθαι μὲν δι' ὑγρότητα, αὐαίνεσθαι δὲ διὰ ξηρότητα, θερμαινομένων διὰ χαυνότητα τῆς γῆς τῶν ῥιζῶν. Scilicet calore demum accedente ad humiditatem fequitur putrefactio, aut, fi calor prævaluerit, arefactio plantarum.

12. περὶ ἀμπέλων] Miratur nomen Weifke, cum de vitibus antea mentio non fit facta. Sed mentio latet in vocabulo φυτὸν et φυτεύειν. Illud enim, uti φυταλιὴ apud Homerum, de vite præcipue dicitur. Deinde fectione 8. et 9. κλῆμα nominatur, quod de fola vite ufurpatur.

γιγνώσκων] Guelf. γινώσκων.

ἐχόντων τί] Comma poft ἐχόντων recte fuftulit Weifke, quo fententia loci obfcurabatur, male a Zeunio explicata.

13. Ἀποπειρᾷ μου, καὶ τοῦτο] Poft μου pofui comma. Pro καὶ Weifkiana dedit γὰρ, errore, puto, operarum.

μενος. Ὁρᾷς μὲν γὰρ δὴ, ὅτι βαθύτερος ὀρύσσεται τῇ ἐλαίᾳ βόθρος. Καὶ γὰρ παρὰ τὰς ὁδοὺς μάλιστα ὀρύσσεται. Ὁρᾷς δὲ, ὅτι πρέμνα πᾶσι τοῖς φυτευτηρίοις πρόσεστιν. Ὁρᾷς δὲ, ἔφη, τῶν φυτῶν πηλὸν ταῖς κεφαλαῖς πάσαις ἐπικείμενον, καὶ πάντων τῶν φυτῶν
14 ἐστεγασμένον τὸ ἄνω; Ὁρῶ, ἔφην ἐγὼ, ταῦτα πάντα. Καὶ ὁρῶν δὴ, ἔφη, τί αὐτῶν οὐ γιγνώσκεις; ἢ τὸ ὄστρακον ἀγνοεῖς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, πῶς ἂν ἐπὶ τοῦ πηλοῦ ἄνω καταθείης; Μὰ τὸν Δί', ἔφην ἐγὼ, οὐδὲν, ὧν εἶπας, ὦ Ἰσχόμαχε, ἀγνοῶ· ἀλλὰ πάλιν ἐννοῶ, τί ποτε, ὅτε πάλαι ἤρου με συλλήβδην, εἰ ἐπίσταμαι φυτεύειν, οὐκ ἔφην. Οὐ γὰρ ἐδόκουν ἔχειν ἂν εἰπεῖν οὐδὲν, ᾗ δεῖ φυτεύειν· ἐπεὶ δέ με καθ' ἓν ἕκαστον ἐπεχείρησας ἐρωτᾷν, ἀποκρίνομαί σοι, ὡς σὺ φῂς, ἅπερ σὺ γιγνώσκεις
15 ὁ δεινὸς λεγόμενος γεωργός. Ἆρα, ἔφην, ὦ Ἰσχόμαχε, ἡ ἐρώτησις διδασκαλία ἐστίν; ἄρτι γὰρ δὴ, ἔφην ἐγὼ, καταμανθάνω, ᾗ με ἐπηρώτησας ἕκαστα· ἄγων γάρ με δι' ὧν ἐγὼ ἐπίσταμαι, ὅμοια τούτοις ἐπιδεικνὺς, ἃ οὐκ ἐνόμιζον ἐπίστασθαι, ἀναπείθεις, οἶμαι, ὡς καὶ ταῦτα
16 ἐπίσταμαι. Ἆρ' οὖν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ περὶ ἀρ-

γὰρ δὴ] Edd. vett. γὰρ ἂν, ut Parif. A. γὰρ ὅτι C. D.

φυτευτηρίοις] Pars inferior viviradicum ita dicitur. Geoponica ix. 11, 6. οἱ δὲ τὰ γενναιότατα τῶν παραφυάδων μετὰ τοῦ πρέμνου φυτεύουσι, cum parte radicis vel caudicis. Plantarium ita dixit Palladius Aprilis iii. 5.

πηλὸν] Fimo et cinere miftis oblinit et mufcum pro tefta fuperponit Columella xi. 2, 42.

14. γιγνώσκεις] Guelf. γινώσκεις. Sic et Parif. C. omiffo αὐτῶν, fed in margine addito. Deinde idem dat τὸ ὄστρακον, ἔφη, ἀγνοεῖς;

πάλιν ἐννοῶ] Refpicit fect. 9. capitis antecedentis.

πάλαι ἤρου] Quod Hindenburg conjectura erat affecutus et cum Zeunio probaverat Weifke, dare Codex Parif. A. pro vulgato πάλιν dicebatur antea, fed nunc diligentius excuffus ab ipfo Galio nihil variare repertus eft. Pro ἐννοῶ Guelf. dat εἰγνοῶ.

ὡς σὺ φῂς] Guelf. ὡς δὴ φῂς. Deinde γινώσκεις Guelf.

15. ὅμοια τούτοις] Cum Leonclavio ὅμοιά τε aut καὶ ὅμοια fcribendum cenfeo. Antecedens ἐγὼ omittit Parif. C.

ἀναπείθεις] Ita vulgatum ἀναπεισθεὶς correxit cum Caftal. Leoncl. Contra Stephanus ἀνεπείσθην malebat fcribi.

γυρίου ἐρωτῶν ἄν σε, πότερον καλὸν ἢ οὔ, δυναίμην ἄν σε
πεῖσαι, ὡς ἐπίστασαι διαδοκιμάζειν τὰ καλὰ καὶ τὰ
κίβδηλα ἀργύρια; καὶ περὶ αὐλητῶν μὴ δυναίμην ἀνα-
πεῖσαι, ὡς ἐπίστασαι αὐλεῖν; καὶ περὶ ζωγράφων καὶ
τῶν ἄλλων τοιούτων; Ἴσως ἄν, ἔφην ἐγώ. Ἐπειδὴ καὶ
γεωργεῖν ἀνέπεισάς με, ὡς ἐπιστήμων εἴην, καίπερ εἰ-
δότα, ὅτι οὐδεὶς πώποτέ με ἐδίδαξε ταύτην τὴν τέχνην.
Οὐκ ἔστι ταῦτ', ἔφη, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ἐγὼ καὶ πάλαι 17
σοι ἔλεγον, ὅτι ἡ γεωργία οὕτω φιλάνθρωπός ἐστι καὶ
πραεῖα τέχνη, ὥστε καὶ ὁρῶντας καὶ ἀκούοντας ἐπιστή-
μονας εὐθὺς ἑαυτῆς ποιεῖν. Πολλὰ δὴ, ἔφη, καὶ αὐτὴ 18
διδάσκει, ὡς ἂν κάλλιστά τις αὐτῇ χρῷτο. Αὐτίκα
ἄμπελος ἀναβαίνουσα μὲν ἐπὶ τὰ δένδρα, ὅταν ἔχῃ τι
πλησίον δένδρον, διδάσκει ἱστάναι αὐτήν· περιπεταννύ-
ουσα δὲ τὰ οἴναρα, ὅταν ἔτι αὐτῇ ἁπαλοὶ οἱ βότρυες ὦσι,
διδάσκει σκιάζειν τὰ ἡλιούμενα ταύτην τὴν ὥραν· ὅταν 19
δὲ καιρὸς ᾖ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἤδη γλυκαίνεσθαι τὰς σταφυ-
λὰς, φυλλοῤῥοοῦσα διδάσκει ἑαυτὴν ψιλοῦν, καὶ πεπαί-
νειν τὴν ὀπώραν· διὰ πολυφορίαν δὲ τοὺς μὲν πέπονας
δεικνύουσα βότρυς, τοὺς δὲ ἔτι ὠμοτέρους φέρουσα, δι-

16. *περὶ αὐλητῶν*] Stephanus addidit *ἐρωτῶν*, quod commode repetitur cogitatione.

μὴ δυναίμην] Castalio *μὴν* dedit, Welsius *ἂν* addi voluit. Zeunius *μὴ* interpretatur *num*, quod fieri posse in hac verborum junctura non puto. Igitur aliud vocabulum desidero. Ceterum respicit locum Cap. xviii. sect. 9. *ἐννοῶ ἄρα, εἰ λέληθα καὶ χρυσοχοεῖν καὶ αὐλεῖν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιστάμενος.* Hinc patet quod fuerit opus *χρυσοχόου*. Hic est idem qui ab argento dignoscendo *ἀργυρογνώμων* dicitur. Alio sensu dicitur *χρυσοχοεῖν* in proverbio Attico, *σὺ δ' ᾤου χρυσοχοήσειν*, cujus originem ex Harpocratione illustrabo ad Xenoph. de Vectigal. iv. 15.

καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων] Codex Lips. cum margine Villois. *καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων.* recte, puto. In Paris. A. C. D. est *καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοιούτων.*

με ἐδίδαξε] Paris. A. C. D. *ἐδίδαξέ με* dant.

18. *ἐπὶ τὰ δένδρα*] Juntina *ἐπὶ* omittit, et deinceps *τι* una cum Guelf.

19. *γλυκαίνεσθαι*] Cicero apud Nonium: *cum vero affecta jam prope æstate uvas a sole mitescere tempus est.*

τὴν ὀπώραν] Guelf. *τὰς ὀπώρας* dat, male *τὰ ὀπώρα* inde refert Zeune.

διὰ πολυφορίαν δὲ] Hæc verba Juntina cum Guelf. omisit: hinc in Castal. est *καὶ τοὺς μὲν πέπονας* et cet. Deinceps Guelf. *σκιάζουσι* habet.

δάσκει τρυγᾷν ἑαυτὴν, ὥσπερ τὰ σῦκα συκάζουσι, τὸ
ὀργῶν ἀεί.

CAPUT XX.

1 ΕΝΤΑΥΘΑ δὴ ἐγὼ εἶπον, πῶς οὖν, ὦ Ἰσχόμαχε, εἰ
οὕτω γε ῥᾴδιά ἐστι μαθεῖν τὰ περὶ τὴν γεωργίαν, καὶ
πάντες ὁμοίως ἴσασιν, ἃ δεῖ ποιεῖν, οὐχὶ καὶ πάντες
πράττουσιν ὁμοίως, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν ἀφθόνως τε ζῶσι,
καὶ περισσὰ ἔχουσιν, οἱ δ' οὐδὲ τὰ ἀναγκαῖα δύνανται
2 πορίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ προσοφείλουσιν; Ἐγὼ δή σοι
λέξω, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος. Οὐ γὰρ ἡ ἐπι-
στήμη, οὐδ' ἡ ἀνεπιστημοσύνη τῶν γεωργῶν ἐστιν ἡ ποι-
3 οῦσα τοὺς μὲν εὐπορεῖν, τοὺς δὲ ἀπόρους εἶναι· οὐδ' ἂν
ἀκούσαις, ἔφη, λόγου οὕτω διαθέοντος, ὅτι διέφθαρται ὁ
οἶκος, διότι οὐχ ὁμαλῶς ὁ σπορεὺς ἔσπειρεν, οὐδ' ὅτι οὐκ
ὀρθῶς τοὺς ὄρχους ἐφύτευσεν, οὐδ' ὅτι ἀγνοήσας τις τὴν
γῆν φέρουσαν ἀμπέλους, ἐν ἀφόρῳ ἐφύτευσεν, οὐδ' ὅτι
ἠγνόησέ τις ὅτι ἀγαθόν ἐστι τῷ σπόρῳ νεὸν προεργά-
ζεσθαι, οὐδ' ὅτι ἠγνόησέ τις ὡς ἀγαθόν ἐστι τῇ γῇ κό-
4 προν μιγνύναι· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλόν ἐστιν ἀκοῦσαι, ἀνὴρ
οὐ λαμβάνει σῖτον ἐκ τοῦ ἀγροῦ· οὐ γὰρ ἐπιμελεῖται,
ὡς αὐτῷ σπείρηται, ἢ ὡς κόπρος γίγνηται. Οὐδ' οἶνον

τὸ ὀργῶν] Huic loco convenit interpretatio ἀκμάζειν, quam verbo ὀργᾷν, et ἀκμάζον, quam vocabulo ὀργὰς appoſuit Heſychius. Proprie Herodotus iv. 199. πρῶτα μὲν γὰρ τὰ παραθαλάσσια τῶν καρπῶν ὀργᾷ ἀμᾶσθαί τε καὶ τρυγᾶσθαι. et mox: καὶ ὁ ἐν τῇ κατυπερτάτῃ τῆς γῆς πεπαίνεταί τε καὶ ὀργᾷ.

Cap. XX. 1. οὕτω γε ῥᾴδια] Codex Lipſ. cum Pariſ. A. C. D. οὕτω γε καὶ ῥᾴδια.

2. σοι λέξω] Cod. Lipſ. cum Pariſ. A. C. D. σοί γε λέξω.

3. σπορεὺς] In ſequentibus repetitur τις, cujus loco ſi h. l. σπορεὺς eſt a Xenophonte nominatus, debebat item ante ἐφύτευσεν nominari ὁ φυτευτὴς vel φυτηκόμος.

προεργάζεσθαι] Supra xvii. 10. eſt ὑπεργάζεσθαι νεὸν τῷ σπόρῳ. Quod eſt in Stephaniana et hinc in Leoncl. προσεργάζεσθαι, dant etiam Codd. Pariſ. A. C. D. plane ineptum huic loco. Dativum σπόρῳ licet commode ad ἀγαθὸν referre cum Bachio.

4. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον] Margo Villoiſ. dat ἀλλὰ μᾶλλόν ἐστιν ἀκοῦσαι πολὺ ἀνήρ.

ἔχει ἀνήρ· οὐ γὰρ ἐπιμελεῖται, ὡς φυτεύσῃ ἀμπέλους,
οὐδὲ αἱ οὖσαι ὅπως φέρωσιν αὐτῷ. Οὐδὲ ἔλαιον οὐδὲ
σῦκα ἔχει ἀνήρ· οὐ γὰρ ἐπιμελεῖται, οὐδὲ ποιεῖ, ὅπως
ταῦτα ἔχῃ. Τοιαῦτ᾽, ἔφη, ἐστὶν, ὦ Σώκρατες, ἃ δια- 5
φέροντες ἀλλήλων οἱ γεωργοὶ διαφερόντως καὶ πράσ-
σουσι πολὺ μᾶλλον, ἢ οἱ δοκοῦντες σοφόν τι εὑρηκέναι
εἰς τὰ ἔργα. Καὶ οἱ στρατηγοὶ ἔστιν ἐν οἷς τῶν στρα- 6
τηγικῶν ἔργων οὐ γνώμῃ διαφέροντες ἀλλήλων, οἱ μὲν
βελτίονες, οἱ δὲ χείρονές εἰσιν, ἀλλὰ σαφῶς ἐπιμελείᾳ.
Ἃ γὰρ καὶ οἱ στρατηγοὶ γιγνώσκουσι πάντες καὶ τῶν
ἰδιωτῶν οἱ πλεῖστοι, ταῦτα οἱ μὲν ποιοῦσι τῶν ἀρχόντων,
οἱ δ᾽ οὔ. Οἷον καὶ τόδε γιγνώσκουσιν ἅπαντες, ὅτι διὰ 7
πολεμίας πορευομένους βέλτιόν ἐστι, τεταγμένους πορεύ-
εσθαι οὕτως, ὡς ἂν ἄριστα μάχοιντο, εἰ δέοι. Τοῦτο
τοίνυν γιγνώσκοντες, οἱ μὲν ποιοῦσιν οὕτως, οἱ δ᾽ οὐ ποι-
οῦσι. Φυλακὰς ἅπαντες ἴσασιν ὅτι βέλτιστόν ἐστι κα- 8
θιστάναι καὶ ἡμερινὰς καὶ νυκτερινὰς πρὸ τοῦ στρατο-
πέδου. Ἀλλὰ καὶ τούτου οἱ μὲν ἐπιμελοῦνται, ὡς ἔχῃ
οὕτως, οἱ δ᾽ οὐκ ἐπιμελοῦνται. Ὅταν τε αὖ διὰ στενο- 9
πόρων ἴωσιν, πάνυ χαλεπὸν εὑρεῖν, ὅστις οὐ γιγνώσκει,

ὡς φυτεύσῃ] Cod. Lipſ. cum Guelf. *φυτεύσει* dat. Mihi ſimilitudo reliquorum membrorum perſuadet *φυτεύῃ* ſcribendum eſſe. Deinde *φέρουσιν* Guelf.

5. *διαφέροντες*] Cum Juntina *διαφερόντως* etiam h. l. dederit, Brodæus poſt *γεωργοὶ* ſupplebat *ἔχουσι*.

οἱ δοκοῦντες—ἔργα] Minus aptam eſſe ſententiam cenſebat Weiſke, qui malebat *ἢ ὃ δοκοῦσι σοφὸν εὑρ.* Aut ſupplendum ex antecedenti membro putabat *διαφερόντως πράσσουσι*. Recte vitium vidit vir doctus; ſed brevior medicinæ ratio eſt, ſi mecum *οἱ* ante *δοκοῦντες*, quod ad *οἱ γεωργοὶ* refertur, omiſeris. Procedit eadem medicina ſublato *ἢ* et relicto *οἱ*.

6. *χείρονες*] Pariſ. A. C. D. *χείρους* dant. Deinde *ἃ γὰρ οἱ στρατηγοὶ γιγνώσκουσι* Pariſ. C. D. omiſſa copula *καὶ*, recte, puto.

7. *τεταγμένους*] Guelf. *τεταγμένα* habet.

8. *βέλτιστον*] Cod. Lipſ. cum Pariſ. A. C. D. *βέλτιον*. Deinde *πρὸς τοῦ στρατοπέδου* Guelf. Pariſ. A. C. D. et edd. vett.

ὡς ἔχῃ] Sic Lipſ. Cod. ex correctione, Guelf. Pariſ. C. D. et edd. vett. *ἔχει*. Rectum dedit Caſtalio.

9. *πάνυ χαλεπὸν*] Edd. vett. Guelf. Pariſ. C. D. Lipſ. *οὐ πάνυ* dant; negationem in editione ſecunda auctoritate Codd. duorum delevit Stephanus, temere revocavit Zeune, interrogatione excuſans auctarium ineptum. Antecedens *αὖ* omittunt Pariſ. C. D.

ὅτι προκαταλαμβάνειν τὰ ἐπίκαιρα κρεῖσσον, ἢ μή.
Ἀλλὰ καὶ τούτου οἱ μὲν ἐπιμελοῦνται οὕτω ποιεῖν, οἱ δ'
10 οὔ. Ἀλλὰ καὶ κόπρον λέγουσι μὲν πάντες, ὅτι ἄριστον
εἰς γεωργίαν ἐστὶ, καὶ ὁρῶσι δὲ αὐτομάτην γιγνομένην·
ὅμως δὲ καὶ ἀκριβοῦντες ὡς γίγνεται, καὶ ῥᾴδιον ὂν πολ-
λὴν ποιεῖν, οἱ μὲν καὶ τούτου ἐπιμελοῦνται, ὅπως ἀθροί-
11 ζηται, οἱ δὲ παραμελοῦσι. Καί τοι ὕδωρ μὲν ὁ ἄνω
θεὸς παρέχει, τὰ δὲ κοῖλα πάντα τέλματα γίγνεται, ἡ
γῆ δὲ ὕλην παντοίαν παρέχει, καθαίρειν δὲ δεῖ τὴν γῆν
τὸν μέλλοντα σπείρειν. Ἃ δ' ἐκ ποδῶν ἀναιρεῖται,
ταῦτα εἴτις ἐμβάλλοι εἰς τὸ ὕδωρ, ὁ χρόνος ἤδη αὐτὸς ἂν
ποιοίη, οἷς ἡ γῆ ἥδεται. Ποία μὲν γὰρ ὕλη, ποία δὲ γῆ
12 ἐν ὕδατι στασίμῳ οὐ κόπρος γίγνεται; Καὶ ὁπόσα δὲ
θεραπείας δεῖται ἡ γῆ, ὑγροτέρα τε οὖσα πρὸς τὸν σπό-
ρον, ἢ ἁλμωδεστέρα πρὸς φυτείαν, καὶ ταῦτα γιγνώ-
σκουσι μὲν πάντες, καὶ ὡς τὸ ὕδωρ ἐξάγεται τάφροις,
καὶ ὡς ἡ ἅλμη κολάζεται μιγνυμένη πᾶσι τοῖς ἀνάλ-
μοις καὶ ὑγροῖς τε καὶ ξηροῖς· ἀλλὰ καὶ τούτων ἐπιμε-
13 λοῦνται οἱ μὲν, οἱ δ' οὔ. Εἰ δέ τις παντάπασιν ἀγνὼς
εἴη, τί δύναται φέρειν ἡ γῆ, καὶ μήτε ἰδεῖν ἔχοι καρπὸν,
μηδὲ φυτὸν αὐτῆς, μήτε ὅτου ἀκοῦσαι τὴν ἀλήθειαν περὶ
αὐτῆς ἔχοι· οὐ πολὺ μὲν ῥᾷον γῆς πεῖραν λαμβάνειν
παντὶ ἀνθρώπῳ, ἢ ἵππου, πολὺ δὲ ῥᾷον, ἢ ἀνθρώπου;
οὐ γάρ ἐστιν ὅ τι ἐπὶ ἀπάτῃ δείκνυσιν· ἀλλ' ἁπλῶς,

10. αὐτομάτην] Guelf. αὐτόματα.

11. ὁ ἄνω θεὸς] Cur ὁ ἄνω additur? Mihi magis placet ὕδωρ μὲν ἄνωθεν ὁ θεὸς παρέχει.

12. ὁπόσα] i. e. καθ' ὁπόσα. Stephanus ὁπόσης malebat, deinde ὑγροτέρα γε οὖσα. Sed τε respondet sequenti ἢ, ut alibi.

πρὸς φυτείαν] An fuit πρὸς τὴν φυτείαν? Deinde ὡς ἅλμη Parif. C.

ἀνάλμοις καὶ ὑγροῖς τε] Cum libro Lipfienfi et Parif. A. C. D. copulam τε vulgo poft ἀναλμοις pofitam fuftuli et poft ὑγροῖς collocavi. ἄναλμα conftituunt genus, cujus fpecies eft ὑγρὰ, alia ξηρὰ, quibus falfugo terræ reprimitur. Cf. Virgilii Georg. ii. 238.

13. μήτε ὅτου] Mihi μήτε του fcribendum effe videtur, et ὅτου locum obtinere fuum non poffe. ἔχει Parif. D.

ἅτε δύναται καὶ ἃ μή, σαφηνίζει τε καὶ ἀληθεύει.
Δοκεῖ δέ μοι ἡ γῆ καὶ τοὺς κακούς τε κἀγαθούς, τῷ 14
εὔγνωστα καὶ εὐμαθῆ πάντα παρέχειν, ἄριστα ἐξετά-
ζειν. Οὐ γάρ, ὥσπερ τὰς ἄλλας τέχνας τοῖς μὴ ἐργα-
ζομένοις, ἐστὶ προφασίσασθαι, ὅτι οὐκ ἐπίστανται· γῆν
δὲ πάντες οἴδασιν, ὅτι εὖ πάσχουσα εὖ ποιεῖ. Ἀλλ' ἡ 15
ἐν γεωργίᾳ ἐστὶ σαφὴς ψυχῆς κατήγορος κακῆς. Ὡς
μὲν γὰρ ἂν δύναιτο ἄνθρωπος ζῆν ἄνευ τῶν ἐπιτηδείων,
οὐδεὶς τοῦτο αὐτὸς αὑτὸν πείθει· ὁ δὲ μήτε ἄλλην τέχνην
χρηματοποιὸν ἐπιστάμενος, μήτε γεωργεῖν ἐθέλων, φα-
νερόν, ὅτι κλέπτων, ἢ ἁρπάζων, ἢ προσαιτῶν διανοεῖται
βιοτεύειν, ἢ παντάπασιν ἀλόγιστός ἐστι. Μέγα δὲ δια- 16
φέρειν εἰς τὸ λυσιτελεῖν γεωργίαν ἔφη καὶ μὴ λυσιτελεῖν,
ὅταν, ὄντων ἐργαστήρων καὶ πλεόνων, ὁ μὲν ἔχῃ τινὰ ἐπι-
μέλειαν, ὡς τὴν ὥραν αὐτῷ ἐν τῷ ἔργῳ οἱ ἐργάται ὦσιν,
ὁ δὲ μὴ ἐπιμελῆται τούτου. Ῥᾳδίως γὰρ ἀνὴρ εἷς παρὰ
τοὺς δέκα διαφέρει τῷ ἐν ὥρᾳ ἐργάζεσθαι, καὶ ἄλλος

14. γῆ καὶ] Guelf. καὶ omiſit, deinde dat προφασίζεσθαι cum Pariſ. C. D.

15. ἡ ἐν γεωργίᾳ] Intellige τέχνη. Sed locutio eſt inſolens; quare malim cum Zeunio ſcribere ἡ γεωργία ſublata præpoſitione. Atque ita habent ſcriptum Pariſ. C. D. cum in A. margo ἐνεργείᾳ habeat appoſitum.

16. Μέγα δὲ] Cod. Lipſ. cum Pariſ. A. C. D. et margine Villoiſ. μέγα δ' ἔφη, habet ſcriptum et in ſeqq. ἔφη omittit; quod mihi præplacet.

ἐργαστήρων] Stephanianæ marginis lectionem vulgato ἐργαστηρίων recte cum Welſio prætulit Zeune.

ἔχῃ] Guelf. et Lipſ ἔχει et mox ἐπιμελεῖται dant. quod etiam in Pariſ. C. D.

παρὰ τοὺς δέκα] Numeri hujus rationem continent decuriæ, in quas deſcribere ſolebant Romani ruſtici, credo etiam Græci, ſervos et operas mercenarias. Dicit igitur X.: in decuria ſervorum fere ſemper reperitur unus, qui a reliquis diſcrepat eo, quod in tempore adeſt et opus juſſum facit: alius contra juſto temperius ab opere diſcedit. Igitur non opus eſt Camerarii conjectura ἄλλως ſcribentis, vel Leonclavii μὴ ante πρὸ τῆς ὥρας ἀπιέναι inſerentis: nec locum habet ſuſpicio Weiſkii, locum non eſſe ſanum, et de alio opificio ſermonem fuiſſe. ἄλλο γε eſt in Pariſ. A. quod erunt, qui probent. Apponam nunc locum Columellæ xi. 1, 15. ex hoc noſtro ductum: *Plurimum enim refert colonos a primo mane opus aggredi, nec lentos per otium pigre procedere, ſiquidem Iſchomachus idem ille, malo, inquit, unius agilem induſtriam, quam decem hominum negligentem et tardam operam. Quippe plurimum affert mali, ſi operario tricandi poteſtas fiat. Nam ut in itinere conficiendo ſæpe dimidio maturius pervenit is, qui naviter et ſine ullis conceſſationibus permeabit, quam is, qui, cum ſit una profectus, umbras arborum fonticulorumque*

17 γε ἀνὴρ διαφέρει τῷ πρὸ τῆς ὥρας ἀπιέναι. Τὸ δὲ δὴ
ἐᾶν ῥᾳδιουργεῖν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας τοὺς ἀνθρώπους, ῥᾳ-
18 δίως τὸ ἥμισυ διαφέρει τοῦ ἔργου παντός. Ὥσπερ καὶ
ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις παρὰ στάδια διακόσια ἔστιν ὅτε τοῖς
ἑκατὸν σταδίοις διήνεγκαν ἀλλήλων ἄνθρωποι τῷ τάχει,
ἀμφότεροι καὶ νέοι ὄντες καὶ ὑγιαίνοντες, ὅταν ὁ μὲν
πράσσῃ, ἐφ' ᾧπερ ὥρμηται, βαδίζων, ὁ δὲ ῥᾳστωνεύῃ τῇ
ψυχῇ, καὶ παρὰ κρήναις καὶ ὑπὸ σκιαῖς ἀναπαυόμενός
19 τε καὶ θεώμενος, καὶ αὔρας θηρεύων μαλακάς. Οὕτω
δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔργοις πολὺ διαφέρουσιν εἰς τὸ ἀνύτειν οἱ
πράττοντες, ἐφ' ᾧπερ τεταγμένοι εἰσὶ, καὶ οἱ μὴ πράτ-
τοντες, ἀλλ' εὑρίσκοντες προφάσεις τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι,
20 καὶ ἐώμενοι ῥᾳδιουργεῖν. Τὸ δὲ δὴ καὶ τὸ καλῶς ἐργά-
ζεσθαι, ἢ κακῶς ἐπιμελεῖσθαι, τοῦτο δὴ τοσοῦτον δια-
φέρει, ὅσον ἢ ὅλως ἐργάζεσθαι, ἢ ὅλως ἀργὸν εἶναι.
Ὅταν σκαπτόντων, ἵνα ὕλης καθαραὶ αἱ ἄμπελοι γέ-
νωνται, οὕτω σκάπτωσιν, ὥστε πλείω καὶ καλλίω τὴν

amœnitatem, vel auræ refrigerationem captavit: ſic in agreſti negotio et cet.

17. Τὸ δὲ—τὸ ἥμισυ διαφέρει] Zeune ad τὸ intelligit περὶ vel κατά: contra Weiſke τὸ ἥμισυ intelligit dictum pro τῷ ἡμίσει. Mihi placet τῷ δὲ δὴ ἐᾶν, quod eſt in margine Pariſ. A. *eo, quod ſinimus operas negligenter in opere verſari, fit, ut ipſum opus dimidia parte differat a toto.* Reſpicit ſimul Heſiodeum Ἔργων 40. πλέον ἥμισυ παντὸς, ſententia tamen mutata.

18. ἐφ' ᾧπερ] Cum Stephano ἐφ' ὅπερ malo, quanquam vulgatum defendente Zeunio. πράσσειν paulo antea eſt in libro Lipſienſi et Pariſ. C. D.

παρὰ κρήναις] Cod. Guelf. cum edd. vett. περὶ dant. παρὰ eſt etiam in margine Villoiſ.

19. εἰς τὸ ἀνύτειν] Guelf. ἐν τῷ ἀνύτειν.

20. Τὸ δὲ δὴ καὶ τὸ καλῶς ἐργάζεσθαι] Vitium nemo hucuſque advertit, manifeſtum tamen. Ad prima verba τὸ δὲ δὴ deeſt κακῶς ἐργάζεσθαι: his enim duobus membris reſpondent illa ἢ ὅλως ἐργάζεσθαι ἢ ὅλως ἀργὸν εἶναι. Nihil contra eſt, quod verbis ἢ κακῶς ἐπιμελεῖσθαι reſpondeat: nec de inſpectione villici aut domini nunc Xenophon docet. Igitur ſcribendum cenſeo: Τὸ δὲ δὴ καλῶς ἐργάζεσθαι ἢ τὸ κακῶς ἐργάζεσθαι, τοῦτο δὴ τοσοῦτον et reliqua. Video nunc Camerarium vertere locum ita: *Sane attentionem atque curam adhibere, id, ut opera recte fiant aut perperam, tantum jam refert.* Voluit igitur ſcribi τοῦ καλῶς ἐργάζεσθαι. Sed de cura et inſpectione operarum non eſt nunc ſermo, ſed de ipſo opere. In Pariſ. C. D. eſt καὶ κακῶς ἐπιμ. deinde τοσοῦτο A. C. D.

Ὅταν σκαπτόντων] Deeſſe particulam aliquam orationi, veluti οἷον, αὐτίκα, recte monuit cum Zeunio Weiſke. Deinde γίγνωνται Pariſ. A.

ὕλην γίγνεσθαι, πῶς οὕτως οὐκ ἀργὸν ἂν φήσαις εἶναι;
Τὰ οὖν συντρίβοντα τοὺς οἴκους πολὺ μᾶλλον ταῦτά ἐστιν, 21
ἢ αἱ λίαν ἀνεπιστημοσύναι. Τὸ γὰρ τὰς μὲν δαπάνας
χωρεῖν ἐντελεῖς ἐκ τῶν οἴκων, τὰ δὲ ἔργα μὴ τελεῖσθαι
λυσιτελούντως πρὸς τὴν δαπάνην, ταῦτα οὐκέτι δεῖ θαυ-
μάζειν ἐὰν ἀντὶ τῆς περιουσίας ἔνδειαν παρέχηται. Τοῖς 22
γε μέντοι ἐπιμελεῖσθαι δυναμένοις καὶ συντεταμένως
γεωργοῦσιν ἀνυτικωτάτην χρημάτισιν ἀπὸ γεωργίας καὶ
αὐτὸς ἐπετήδευσε καὶ ἐμὲ ἐδίδαξεν ὁ πατήρ. Οὐδέποτε
γὰρ εἴα χῶρον ἐξειργασμένον ὠνεῖσθαι, ἀλλ' ὅστις ἢ δι'
ἀμέλειαν, ἢ δι' ἀδυναμίαν τῶν κεκτημένων καὶ ἀργὸς καὶ
ἀφύτευτος εἴη, τοῦτον ὠνεῖσθαι παρῄνει. Τοὺς μὲν γὰρ 23
ἐξειργασμένους ἔφη καὶ πολλοῦ ἀργυρίου γίγνεσθαι, καὶ
ἐπίδοσιν οὐκ ἔχειν· τοὺς δὲ μὴ ἔχοντας ἐπίδοσιν, οὐδὲ
ἡδονὰς ὁμοίας ἐνόμιζε παρέχειν· ἀλλὰ πᾶν κτῆμα καὶ
θρέμμα τὸ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἰὸν, τοῦτο καὶ εὐφραίνειν μά-
λιστα ᾤετο. Οὐδὲν οὖν ἔχει πλείονα ἐπίδοσιν, ἢ χῶρος
ἐξ ἀργοῦ πάμφορος γιγνόμενος. Εὖ γὰρ ἴσθι, ἔφη, ὦ 24
Σώκρατες, ὅτι τῆς ἀρχαίας τιμῆς πολλοὺς πολλαπλα-
σίου χώρους ἀξίους ἡμεῖς ἤδη ἐποιήσαμεν. Καὶ τοῦτο,
ὦ Σώκρατες, ἔφη, οὕτω μὲν πολλοῦ ἄξιον τὸ ἐνθύμημα,

πῶς οὕτως—εἶναι] Codex Lipſ. πῶς οὖν οὕτως dat. Pariſ. A. C. D. οὕτω dant. Vitium aliquod loco inhæſiſſe ſuſpicor, quem Weiſke interpretatur ſic: *ſcilicet τοῦτο τὸ ἐργάζεσθαι. Oxymorum eſt.* Quid ſi τοῦτο fuiſſe ſcriptum pro οὕτω ſuſpicemur?

21. Τὸ γὰρ] Pariſ. C. Τὸ τὸ γὰρ dat. Voluitne τότε dare?

22. συντεταμένως] *Strenue.* Ita vulgatum συντεταγμένοις correxit Stephanus. συντεταγμένως eſt in libro Lipſienſi, quod conjecerat olim Leonclavius. γνώμη συντεταμένη eſt ſupra ii. 18. cf. infra xxi. 9. In Pariſ. A. C. D. eſt vulgatum, ſed C. verbum γεωργοῦσιν omittit.

23. ὁμοίας] Voluptatem æque magnam atque agri, quos noſtro labore excolimus.

ἐπὶ τὸ βέλτιον] Articulum omiſit liber Lipſ. cum Pariſ. A. C. D. Sed in Sympoſio viii. 14. ſimiliter eſt ἴῃ ἐπὶ τὸ φρονιμώτερον.

24. πολλοὺς] Omiſit Junt. Guelf. et Strebæus, τιμῆς Pariſ. D. deinde πολλαπλασίους Pariſ. A. C. D.

οὕτω μὲν] Guelf. μὲν et ſtatim καὶ omiſit; contra Lipſ. ſequens δὲ, et verba ſic collocata poſuit: οὕτω ῥᾴδιον καὶ μαθεῖν. Pariſ. A. C. D. οὕτω δὲ ῥᾴδιον καὶ μαθεῖν. Poſtea idem Lipſ. βούλει dedit.

ἐνθύμημα] Idem præceptum in Memor. ii. 10, 4. extare ait Zeune; ſed ibi eſt ſimile tantum hoc: οἱ μέν-

οὕτω δὲ καὶ μαθεῖν ῥᾴδιον, ὥστε νυνὶ ἀκούσας σὺ τοῦτο,
ἐμοὶ ὁμοίως ἐπιστάμενος ἄπει, καὶ ἄλλον διδάξεις, ἐὰν
25 βούλῃ. Καὶ ὁ ἐμὸς δὲ πατὴρ οὔτε ἔμαθε παρ' ἄλλου
τοῦτο, οὔτε μεριμνῶν εὗρεν· ἀλλὰ διὰ τὴν φιλογεωργίαν
καὶ φιλοπονίαν ἐπιθυμῆσαι ἔφη τοιούτου χωρίου, ὅπως
26 ἔχοι, ὅ τι ποιοῖ ἅμα, καὶ ὠφελούμενος ἥδοιτο. Ἦν γάρ
τοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, φύσει, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, φιλογεωρ-
γότατος Ἀθηναίων ὁ ἐμὸς πατήρ. Καὶ ἐγὼ μέντοι ἀκού-
σας τοῦτο, ἠρόμην αὐτὸν, πότερα δὲ, ὦ Ἰσχόμαχε, ὁπό-
σους ἐξειργάσατο χώρους ὁ πατὴρ, πάντας ἐκέκτητο, ἢ
καὶ ἀπεδίδοτο, εἰ πολὺ ἀργύριον εὑρίσκοι; Καὶ ἀπεδί-
δοτο νὴ Δί', ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος· ἀλλὰ ἄλλον τοι εὐθὺς
27 ἀντεωνεῖτο, ἀργὸν δὲ, διὰ τὴν φιλεργίαν. Λέγεις, ἔφην
ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, τῷ ὄντι φύσει τὸν πατέρα φιλογεωρ-
γὸν εἶναι οὐδὲν ἧσσον, ἢ οἱ ἔμποροι φιλόσιτοί εἰσι. Καὶ
γὰρ οἱ ἔμποροι, διὰ τὸ σφόδρα φιλεῖν τὸν σῖτον, ὅπου ἂν
ἀκούσωσι πλεῖστον εἶναι, ἐκεῖσε πλέουσιν ἐπ' αὐτὸν, καὶ
Αἰγαῖον καὶ Εὔξεινον καὶ Σικελικὸν πόντον περῶντες·
28 ἔπειτα δὲ λαβόντες ὁπόσον δύνανται πλεῖστον, ἄγουσιν
αὐτὸν διὰ τῆς θαλάττης, καὶ ταῦτα εἰς τὸ πλοῖον ἐνθέ-
μενοι, ἐν ᾧπερ αὐτοὶ πλέουσι. Καὶ ὅταν δεηθῶσιν ἀρ-
γυρίου, οὐκ εἰκῇ αὐτὸν ὅπου ἂν τύχωσιν ἀπέβαλον, ἀλλ'
ὅπου ἂν ἀκούσωσι τιμᾶσθαί τε μάλιστα τὸν σῖτον, καὶ περὶ

τοι ἀγαθοὶ οἰκονόμοι, ὅταν τὸ πολλοῦ ἄξιον μικροῦ ἐξῇ πρίασθαι, τότε φασὶ δεῖν ὠνεῖσθαι.

25. φιλογεωργίαν] Parif. D. φιλοεργίαν. Vide mox ad fect. 26.

χωρίου—ἔχοι] Cod. Lipf. cum Parif. A. C. D. χώρου—ἔχῃ. Deinde ποιῇ dat; ἔχεις τί ποιεῖ—ἥδητο Guelf. edd. vett. cum Parif. A. C. D. ποιεῖ, quod deterius eft, et ex ποιῇ ortum videtur: fed in Parif. A. ποιοῖ eft a fecunda manu.

26. ἀργὸν δὲ] Præclaram Guelf. lectionem omifit Zeune. Vulgo erat ἀντεωνεῖτο ἀργὸν, διὰ et cet. In Parif. A. eft φιλοεργίαν, D. φιλογεωργίαν.

27. εἶναι] *fuiffe* recte vertendum effe admonuit Zeune. Sic iterum fect. 28. eft ἔοικε φιλογεωργὸς εἶναι.

περῶντες] Guelf. περεῶντες.

28. ἔπειτα] Hæc verba ufque ad αὐτοὶ πλέουσι omifit Guelf.

ἀπέβαλον] Quovis vel minimo pretio vendunt et quafi objiciunt.

καὶ περὶ—οἱ ἄνθρωποι] Structura verborum infolens et dura mihi videtur. Expectabam ποιεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους. Conjunctivus modus facit,

πλείστου αὐτὸν ποιῶνται οἱ ἄνθρωποι, τούτοις αὐτὸν ἄγον-
τες παραδιδόασι. Καὶ ὁ σὸς δὲ πατὴρ οὕτω πως ἔοικε
φιλογεωργὸς εἶναι. Πρὸς ταῦτα δὲ εἶπεν ὁ Ἰσχόμαχος, 29
σὺ μὲν παίζεις, ἔφη, ὦ Σώκρατες· ἐγὼ δὲ καὶ φιλοικο-
δόμους νομίζω οὐδὲν ἧττον, οἵτινες ἂν ἀποδιδῶνται ἐξοικο-
δομοῦντες τὰς οἰκίας, εἶτ' ἄλλας οἰκοδομοῦσι. Νὴ Δία,
ἐγὼ δέ γε σοὶ, ἔφην, ὦ Ἰσχόμαχε, ἐπομόσας λέγω, ἦ
μὴν πιστεύειν σοι, φύσει νομίζειν φιλεῖν ταῦτα πάντας,
ἀφ' ὧν ἂν ὠφελεῖσθαι νομίζωσιν.

CAPUT XXI.

ΑΤΑΡ ἐννοῶ γε, ἔφην, ὦ Ἰσχόμαχε, ὡς εὖ τῇ ὑπο- 1
θέσει ὅλον τὸν λόγον βοηθοῦντα παρέσχησαι. Ὑπέθου
γὰρ τὴν γεωργικὴν τέχνην πασῶν εἶναι εὐμαθεστάτην·
καὶ νῦν ἐγὼ ἐκ πάντων, ὧν εἴρηκας, τοῦτο οὕτως ἔχειν
παντάπασιν, ὑπὸ σοῦ ἀναπέπεισμαι. Νὴ Δί', ἔφη ὁ 2
Ἰσχόμαχος, ἀλλὰ τόδε τοι, ὦ Σώκρατες, τὸ πάσαις
κοινὸν ταῖς πράξεσι, καὶ γεωργικῇ καὶ πολιτικῇ καὶ οἰ-
κονομικῇ καὶ πολεμικῇ, τὸ ἀρχικὸν εἶναι, τοῦτο δὴ συνο-
μολογῶ σοι ἐγὼ, πολὺ διαφέρειν γνώμῃ τοὺς ἑτέρους τῶν
ἑτέρων· οἷον καὶ ἐν τριήρει, ἔφη, ὅταν πελαγίζωσι, καὶ δέῃ 3

ut ſuſpicer Xenophontem ſcripſiſſe καὶ οἳ ἂν περὶ πλείστου αὐτὸν ποιῶνται ἄνθρωποι. In Pariſ. A. eſt ποιοῦνται. non male. Idem deinde ἄγουσι dat.

29. φιλοικοδόμους] Vocabulum hoc ex Xenophonte laudavit Pollux vii. 118.

νομίζειν] Pertinet ad Socratem, non ad Iſchomachum, ut credebat Zeune, σε intelligens: alios με intellexiſſe admonet Weiſke, qui vertit: *omnes mihi videri natura teneri amore.* Mihi νομίζειν aut pro *ſolere* dictum aut incommodo loco poſitum videtur. In Hierone iii. 3. eſt πολλαὶ τῶν πόλεων τοὺς μοιχοὺς νομίζουσι ἀποκτείνειν. i. e. legem ſanxerunt, ut mœchus occidatur. Sic et alibi Xenophon. Sed pro *ſolere* poſitum verbum nondum reperi in noſtro.

πάντας] Edd. vett. πάντα ἐφ' ὧν dant. Rectum eſt in Guelf. contra atque ait Zeune. πάντα ὑφ' ὧν Pariſ. A. C. D. dant.

Cap. XXI. 1. τοῦτο οὕτως] Pariſ. A. C. D. τοῦθ' οὕτως habent ſcriptum.

2. κοινὸν] Junt. Guelf. κοιναῖς dant. Sequentia καὶ πολεμικῇ omiſit Pariſ. C.

συνομολογῶ] Diſerte hoc Socrates cap. xiii. ſect. 4. non dixit, ſed generatim βασιλικόν τι et magnum aliquid eſſe τὸ ἀρχικὸν εἶναι. Ceterum ἐγὼ omittit Pariſ. D.

περᾶν ἡμερίους πλοῦς ἐλαύνοντας, οἱ μὲν τῶν κελευστῶν δύνανται τοιαῦτα λέγειν καὶ ποιεῖν, ὥστε ἀκονᾶν τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸ ἐθελοντὰς πονεῖν, οἱ δὲ οὕτως ἀγνώμονές εἰσιν, ὥστε πλεῖον ἢ ἐν διπλασίῳ χρόνῳ τὸν αὐτὸν ἀνύτουσι πλοῦν. Καὶ οἱ μὲν ἱδροῦντες καὶ ἐπαινοῦντες ἀλλήλους, ὅ τε κελεύων καὶ οἱ πειθόμενοι, ἐκβαίνουσιν· οἱ δὲ ἀνιδρωτὶ ἥκουσι, μισοῦντες τὸν ἐπιστάτην
4 καὶ μισούμενοι. Καὶ τῶν στρατηγῶν ταύτῃ διαφέρουσιν, ἔφη, οἱ ἕτεροι τῶν ἑτέρων· οἱ μὲν γὰρ οὔτε πονεῖν ἐθέλοντας οὔτε κινδυνεύειν παρέχονται, πείθεσθαί τε οὐκ ἀξιοῦντας οὐδ᾽ ἐθέλοντας, ὅσον ἂν μὴ ἀνάγκη ᾖ, ἀλλὰ καὶ μεγαλυνομένους ἐπὶ τῷ ἐναντιοῦσθαι τῷ ἄρχοντι· οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι οὐδ᾽ αἰσχύνεσθαι ἐπισταμένους παρέχουσιν, ἤν τι
5 τῶν αἰσχρῶν συμβαίνῃ. Οἱ δ᾽ αὖ θεῖοι καὶ ἀγαθοὶ καὶ ἐπιστήμονες ἄρχοντες, τοὺς αὐτοὺς τούτους, πολλάκις δὲ καὶ ἄλλους παραλαμβάνοντες, αἰσχυνομένους τε ἔχουσιν αἰσχρόν τι ποιεῖν, καὶ πείθεσθαι οἰομένους βέλτιον εἶναι, καὶ ἀγαλλομένους τῷ πείθεσθαι ἕνα ἕκαστον, καὶ σύμ-
6 παντας, πονεῖν ὅταν δεήσῃ, οὐκ ἀθύμως πονοῦντας. Ἀλλ᾽ ὥσπερ ἰδιώταις ἔστιν οἷς ἐγγίγνεταί ἐθελοπονία τις, οὕτω καὶ ὅλῳ τῷ στρατεύματι ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν ἀρχόντων ἐγγίγνεται καὶ τὸ φιλοπονεῖν, καὶ τὸ φιλοτιμεῖσθαι ὀφθῆναι
7 καλόν τι ποιοῦντας ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος. Πρὸς ὅντινα δ᾽ ἂν ἄρχοντα διατεθῶσιν οὕτως οἱ ἑπόμενοι, οὗτοι δὴ ἐῤῥω-

3. ἐπὶ τὸ ἐθελοντὰς] Juntina ἐπὶ τῷ. Ex eadem et libro Guelf. ἐθελοντὰς pro ἐθέλοντας ſcripſit Zeune.

ἥκουσι] In Pariſ. A. C. D. eſt ἥμουσι. in qua ſcriptura quid lateat, aliis conjiciendum relinquo. De ἐμοῦσι fortaſſe cogitabunt aliqui lectores.

4. τε οὐκ] Pariſ. C. D. τε καὶ οὐκ dant.

ὅσον ἂν] Juntina cum Guelf. ἂν omiſit.

μεγαλυνομένους] Guelf. μεγαλυνόμενα a prima manu ſcriptum habet.

5. καὶ ἐπιστήμονες] Male Junt. et Guelf. καὶ omittunt.

ἕνα ἕκαστον] Guelf. ἕνεκα dat pro ἕνα; deinde πονοῦντες edd. vett. cum Pariſ. C. D. ποιοῦντες A.

6. ἐθελοπονία] Vulgato φιλοπονία ex margine Steph. ſubſtituit Zeune. ἐγγίνεται φιλοπονία Pariſ. A. C. D.

καλόν τι] Edd. vett. et Guelf. κάλλιόν τι dant.

7. οὗτοι δὴ] Cum Bachio et Welſio

μένοι γε ἄρχοντες γίγνονται, οὐ μὰ Δί' οὐχ οἳ ἂν αὐτῶν ἄριστα τὸ σῶμα τῶν στρατιωτῶν ἔχωσι, καὶ ἀκοντίζωσι, καὶ τοξεύωσιν ἄριστα, καὶ ἵππον ἔχοντες ἄριστον, ὡς ἱππικώτατα ἢ πελταστικώτατα προκινδυνεύωσιν· ἀλλ' οἳ ἂν δύνωνται ἐμποιῆσαι τοῖς στρατιώταις, ἀκολουθητέον εἶναι καὶ διὰ πυρὸς καὶ διὰ παντὸς κινδύνου. Τούτους 8
δὴ δικαίως ἄν τις καλοίη μεγαλογνώμονας, ᾧ ἂν ταῦτα γιγνώσκοντες πολλοὶ ἕπωνται, καὶ μεγάλῃ χειρὶ εἰκότως οὗτος λέγοιτο πορεύεσθαι, οὗ ἂν τῇ γνώμῃ πολλαὶ χεῖρες ὑπηρετεῖν ἐθέλωσι· καὶ μέγας τῷ ὄντι οὗτος ἀνὴρ, ὃς ἂν μεγάλα δύνηται γνώμῃ διαπράξασθαι μᾶλλον, ἢ ῥώμῃ.
Οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις ἔργοις, ἄν τε ἐπίτροπος ᾖ ὁ 9
ἐφεστηκὼς ἄν τε καὶ ἐπιστάτης, ὃς ἂν δύνηται προθύμους καὶ ἐντεταμένους παρέχεσθαι εἰς τὸ ἔργον, καὶ συνεχεῖς, οὗτοι δὴ οἱ ἀνύτοντές εἰσιν ἐπὶ τἀγαθὰ, καὶ πολλὴν τὴν περιουσίαν ποιοῦντες. Τοῦ δὲ δεσπότου ἐπιφανέντος, 10

Stephani emendationem vulgato fubftitui οὕτω, quod male defendit Zeune. Ceterum Camerarius offenfus verbis πρὸς ὅντινα ἄρχοντα, quibus non refpondent fequentia οὗτοι δὴ, moviffe videtur Leonclavium, ut corrigere auderet οὕστινας—ἄρχοντας· qua mutatione non opus effe recte admonuit Bachius. Compara fect. 9. Sequens γε omittit Parif. C.

τοξεύωσιν] Guelf. τοξεύουσι dat. ἵππον ἄριστον ἔχοντες Parif. A. C. D. Deinde καὶ πελταστικώτατα Parif. A.

μὰ Δία—κινδύνου] Hæc non apte cum præcedentibus cohærere, certe fuperflua et tautologa videntur Weifkio, qui fufpicatur, grammaticum his additis declarare voluiffe, qui fint ἐῤῥωμένοι. Portus verba τῶν στρατιωτῶν deleri voluit, quæ mihi abeffe poffe non videntur. Mihi nihil in hoc loco nec fuperfluum effe videtur, neque quod cum anterioribus non bene coeat. Ait Xenophon, ἀρχικὸν effe et merito dici non eum, qui parentibus præftet corpore aut virtutibus corporis, armorum, equi, et fimilibus, neque eum, qui parentibus præeat exemplum, ut in pugna, fed eum effe vere ἀρχικὸν, et dum præeft parentibus, ἄρχοντα, eumque potentiffimum, qui parentium in animis hanc infixerit perfuafionem et cet.

ἐμποιῆσαι] Vulgatius eft apud Atticos ἐμποιεῖν τῇ ψυχῇ.

8. ᾧ ἂν] Eft pro οἷς ἂν, quod male tentavit Leoncl. Deinceps ταὐτὰ dedit altera editio Stephani. γιγνώσκοντες omittunt Parif. C. D.

ἕπωνται] Edd. vett. Guelf. ἕπονται, deinde οὕτως λέγοιτο cum Parif. A.

οὗτος ἀνὴρ, ὃς] Guelf. τοιοῦτος ἀνὴρ, quod non contemnendum videbatur Zeunio; mihi contra videtur.

9. ἐπίτροπος—ἐπιστάτης] Officium ἐπιτρόπου defignavit fupra cap. xii. fect. 3. et 4. ἐπιστάτης minore eft dignitate, *operis magifter* Columellæ i. 8, 17. *operariorum* xi. 4, 4. *officiorum fingulorum* i. 8, 11. i. 9, 2.

ἐντεταμένους] Edd. vett. Guelf. ἐντεταγμένους, ut cap. xx. 22.

δὴ οἱ ἀνύτοντες] Parif. A. ἀνύττοντες, δέ εἰσιν οἱ ἀνύτοντες C. D.

10. Τοῦ δὲ δεσπότου] Edd. vett. cum Parif. A. C. D. γε dant, δὲ Cafta-

ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἐπὶ τὸ ἔργον, ὅστις δύναται καὶ μέγιστα βλάψαι τὸν κακὸν τῶν ἐργατῶν, καὶ μέγιστα τιμῆσαι τὸν πρόθυμον, εἰ μηδὲν ἐπίδηλον ποιήσουσιν οἱ ἐργάται, ἐγὼ μὲν αὐτὸν οὐκ ἂν ἀγαίμην· ἀλλ' ὃν ἂν ἰδόντες κινηθῶσι, καὶ μένος ἑκάστῳ ἐμπέσῃ τῶν ἐργατῶν, καὶ φιλονεικία πρὸς ἀλλήλους καὶ φιλοτιμία κρατίστη οὖσα ἑκάστῳ, τοῦτον ἐγὼ φαίην ἂν ἔχειν τι ἤθους βασιλικοῦ.

11 Καὶ ἔστι τοῦτο μέγιστον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐν παντὶ ἔργῳ, ὅπου τι δι' ἀνθρώπων πράττεται, καὶ ἐν γεωργίᾳ δέ. Οὐ μέντοι, μὰ Δία, τοῦτό γε ἔτι ἐγὼ λέγω, ἰδόντα μαθεῖν εἶναι, οὐδὲ ἅπαξ ἀκούσαντα· ἀλλὰ καὶ παιδείας δεῖν φημὶ τῷ ταῦτα μέλλοντι δυνήσεσθαι, καὶ φύσεως ἀγα-

lio, τε Guelf. Post ἐπιφανέντος margo Steph. αὐτῶν additum habet cum Parif. A. C. D.

τὸν κακὸν] Edd. vett. Parif. A. C. D. et Guelf. τῶν κακῶν. Deinde μεγίστως Parif. A. C. D. cum margine Villoif.

φιλονεικία] Parif. A. φιλονικία dat.

κρατίστη οὖσα ἑκάστῳ] Hæc verba Volaterranus non vertit; frigida, neque fenfum fine ambiguitate clarum continere videntur Weifkio; equidem tollenda ut fuperflua et aliena cenfueram. Weifkio aut fubftantivum ad κρατίστη pertinens, veluti ἐπιστάτις, omiffum videtur, aut κρατίστη οὖσα corruptum e κρατιστεύουσα, (quo ducere putat lectionem in margine libri Villoifoniani pofitam κρατιστοῦσα) quod dictum interpretatur pro καὶ κρατεύσῃ ἑκάστῳ, *et dominari cœperit in unoquoque*. Mihi neutra harum conjecturarum locum hic habere videtur. Κρατιστεύειν enim longe diverfo fenfu et alia ftructura adhibetur Cyrop. i. 5, 1. et in Memor. i. 4, 14. iii. 7, 4. Deinde ἐπιστάτις ab hoc loco æque aliena eft, ubi præfentia domini fubito φιλονεικίαν excitare dicitur. Maneo igitur in ea fententia, ut verba hæc delenda cenfeam, dum libri meliorem lectionem obtulerint. In Guelf. eft κρατίστη οὖσα fcriptum. κρατιστοῦσαι ἑκάστῳ Parif. A. C. D. Deinde τούτων dant iidem libri Parif. fed in A. τοῦτον correctum eft.

11. ἐν παντὶ ἔργῳ—γεωργίᾳ δέ] Aut excidit μὲν poft παντὶ, aut fcribendum δὴ in altero membro fufpicor ex ufu fcriptorum Atticorum.

ἔτι ἐγὼ λέγω] Vulgatum ὅ τι cum Bachio inepte defendit Zeune, quafi hæc tota fententia a fequenti φημὶ pendeat, quo periodus contorta et impedita fit. Itaque recte Weifke Stephani correctionem admifit. Præterea Stephanus ἅπαξ addi voluit verbo ἰδόντα, quo non eft opus. ἔτι præcedente negatione dici pro *non item* recte admonuit Weifke comparato loco Hieronis i. 16. In Parif. A. C. D. eft τοῦτό γε ὅτι λέγω omiffo ἐγὼ, deinde οὐδ' ἅπαξ.

φύσεως ἀγαθῆς ὑπάρξαι] Hæc græce non dici recte cum animadvertiffet Stephanus, aut accufativum aliquem poft ἀγαθῆς deeffe putabat, aut ὑπάρξαι in aliud verbum mutandum. Zeune hanc loco medicinam adhibuit, ut poft ἀγαθῆς comma poneret, verbum autem ὑπάρξαι cum fequentibus copularet. Quo quidem nihil ineptius potuit excogitari. Weifke revocatam veterem lectionem filentio tranfmifit. Mihi φύσιν ἀγαθὴν ὑπάρξαι fcribendum effe videtur. Sic enim φύσεως ὑπαρχούσης eft in Cyropædia, et fic ὑπάρχειν dicuntur a Platone, quæcunque fundamenti loco adeffe debent, ubi quis quid exequi voluerit.

θῆς ὑπάρξαι, καὶ, τὸ μέγιστον δὴ, θεῖον γενέσθαι. Οὐ 12
γὰρ πάνυ μοι δοκεῖ ὅλον τουτὶ τὸ ἀγαθὸν ἀνθρώπινον εἶναι, ἀλλὰ θεῖον, τὸ ἐθελόντων ἄρχειν· σαφῶς δὲ δίδοται τοῖς ἀληθινῶς σωφροσύνῃ τετελεσμένοις. Τὸ δὲ ἀκόντων τυραννεῖν διδόασιν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὓς ἂν ἡγῶνται ἀξίους εἶναι βιοτεύειν, ὥσπερ ὁ Τάνταλος ἐν ᾅδου λέγεται τὸν ἀεὶ χρόνον διατρίβειν φοβούμενος, μὴ δὶς ἀποθάνῃ.

12. τὸ ἐθελόντων ἄρχειν] Leonclavius et Stephanus ἐθελοντῶν malebant ſcriptum, quibus aſſentitur Weiſke, niſi quod is ἐθελοντὴν putat eſſe et dici magis eum, qui ſponte facit, quam qui ſponte patitur. Sed qui ſponte obedit et lubenter imperanti, is non patitur, ſed agit cum libera voluntate. τῶν ἐθελόντων Pariſ. A. C. D. dant.

σαφῶς δὲ δίδοται] Sic Stephani et Leonclavii ex conjectura legitur, ubi antea erat σαφῶς· φείδονται τοῖς. Pariſ. C. φείδονται omittit. Mihi vero locus nondum perſanatus eſſe videtur.

διδόασιν] Ex θεῖον repetendum eſſe cogitatione οἱ θεοὶ monuerunt Interpretes.

τὸν ἀεὶ χρόνον] Hæc omiſit Pariſ. C. D.

δὶς ἀποθάνῃ] Saxum enim capiti impendens timebat, ex narratione Pindari Ol. i. 12. Ciceronis Tuſcul. iv. 16. ut recte monuit Weiſke. Zeune comparabat Luciani locum Dial. Mort. 17. δέδιας, μὴ ἐνδείᾳ τοῦ ποτοῦ ἀποθάνοις.

DE

CONVIVII XENOPHONTEI

TEMPORE, PERSONIS ET ARGUMENTO.

De tempore convivii ejus, quo celebrata fuit victoria Autolyci, Lyconis filii, in ludis Panathenæis ab eo reportata, diversa est disputatio ab ea, quæ tempus dialogi a Xenophonte scripti inquirit. Admodum enim juvenem interfuisse se convivio illi profitetur ipse Xenophon ab initio Dialogi, qui convivium et sermones ibi habitos a convivis narrat. Ut autem accurate tempus utrumque investigemus simulque alterum ab altero diligenter distinguamus, non solum voluptas lectoris ex accurata temporum, locorum, personarum, factorumque in narratione positorum notitia capienda interpretem invitare potest, sed judicium etiam verum et æquum si de Xenophontis narratione et ingenio ferre volumus, summam nos in dispiciendo tempore victoriæ Autolyci diligentiam afferre cogunt criminationes variæ ab Athenæo Deipnosophistarum scriptore in Xenophontem jactæ, quibus fides narrationis omnis plane infirmari videtur. Is enim libri v. capite 56. quædam in hoc libro scripta et narrata affirmat a Xenophonte et Socrati loquenti tributa (capite nempe viii. sect. 32.) quæ Socrates isto tempore loqui non potuerit. Ponit enim Athenæus, Socratem ibi contra Pausaniam, Agathonis poetæ amatorem, disputantem respicere Platonici Symposii locum (cap. vi. sect. 7.), ubi tamen non Pausanias, sed Phædrus inducitur eadem disputans, quæ Socrates Xenophonteus reprehendit. Quatuor igitur annis ar-

I 2

chonte Ariſtione habitum apud Calliam convivium anteceſſiſſe ait convivium, quo Agathonis victoria ſcenica fuit celebrata archonte Euphemo. Mirum igitur eſſe, unde Xenophonteus Socrates niſi divinando reſcire potuerit, quæ quarto demum anno poſt apud Agathonem in convivio Phædrus, aut, ut Xenophon ait, Pauſanias propoſuiſſet. De crimine quidem ipſo Xenophonti objecto poſtea videbimus. Nunc temporis rationes tractabimus. Incidunt autem omnes fere quæſtiones et dubitationes de tempore convivii Platonici et Xenophontei in Olympiadem 89. et 90. quarum annos ſingulos nunc deſcribam adſcriptis argumentis, quæ cuique ſunt attribuenda.

Olympiadis igitur 89. anno primo, archonte Iſarcho, Ameipſias comicus poeta docet fabulam Connum, auctore Athenæo v. p. 340.

Ol. 89. anno 2. archon Ameinias fuit Athenis.

Ol. 89. anno 3. archonte Alcæo Eupolis comicus docet fabulam Κόλακας mortuo jam Hipponico Calliæ patre. Annum mortis definire aliter nunc non licet, quam ex conjectura Athenæi v. p. 339. ubi ait Eupolidis fabulam declarare, nuper admodum Calliam bonorum paternorum poſſeſſionem adiiſſe (προσφατόν τινα τὴν παράληψιν τῆς οὐσίας).

Olympiadis 89. anno 4. archonte Ariſtione vel Ariſtone, ut eum Diodorus vocat, Autolyco Lyconis filio victoria pancratii obtigit, cujus νικητήρια Callias amator celebrat. Huic anno igitur Xenophontei convivii ſcenam et dicta aſſignat Athenæus v. p. 333. item Eupolidis fabulam Autolycum. De illo enim ita: ἔστι δὲ οὗτος ὁ καιρὸς, καθ' ὃν Ἀριστίων ἄρχων ἦν· ἐπὶ τούτου γὰρ Εὔπολις τὸν Αὐτόλυκον διδάξας διὰ Δημοστράτου χλευάζει τὴν νίκην τοῦ Αὐτολύκου. Vides conjecturam de tempore Sympoſii ductam eſſe ex anno, quo fabulam Eupolis docuit, qua victoriam Autolyci irriſiſſe dicitur. Subit vero dubitatio, num fabula Eupolidis Autolyci victoriam eodem ſit anno an altero conſecuta, quam niſi ex Xenophontis ſcripto collectis argumentis tollere vel explicare non licet. Eupolidis Autolycum aliquoties in teſtimoniis nominavit Athenæus, unde tamen arguere aliquid, quod ad Calliam aut Autolycum perti-

neat, non licet. Eandem fabulam nominavit Suidas ſub vocabulis ἀναφλασμοὶ, ἀνεκὰς, φασιανοὶ, φιτύσαι· alteram vero, Κόλακας, ſub λαφυγμὸς, ſemel Etymologicum M. ſæpius Scholia Ariſtophanea. Fuit autem fabula Autolycus ab Eupolide bis in certamen publicum demiſſa, unde Grammatici græci in teſtimonium vocant interdum Autolycum priorem et alterum. Hinc factum puto, ut Scholia Victoriana ad Homeri Il. xiii. 352. p. 646. apud Heynium laudent Eupolin ἐν Αὐτολύκοις in hæc verba: ἤδη γὰρ Ἀρίσταρχον στρατηγοῦντα ἄχθομαι. Solebant poetæ fabulam immutare, cum iterum judicibus et populo ſpectandam exhiberent; quod factum ab Ariſtophane in Nubibus ſcimus. Itaque ſedulo cavendum eſt, ne fallat nos teſtimonium ex fabula Autolyco poſitum, niſi definitio iſta temporis, quo primum aut iterum fabula fuit propoſita in certamine, acceſſerit. Quæ cauſa fuerit Eupolidei odii in Autolycum, ſi quærimus, equidem nullam plane fuiſſe putaverim; ſed Eupolis irridenda Autolyci a Callia amati victoria pungere et exagitare voluiſſe videtur Calliam, idem patri ejus Hipponico, utpote diviti et optimatium partibus faventi, infeſtus. De Hipponico exſtat teſtimonium Heſychii in vocabulo Ἱερεὺς Διονύσου, ubi Hipponicum propter faciem rubicundam Eupolis in fabula Capris (Αἶξὶν) Bacchi ſacerdotem appellaſſe dicitur: quem eundem locum annotante Hemſterhuſio reſpexit Scholiaſtes Ariſtophanis ad Ranas verſu 310. Eundem faciei ruborem ſignificavit Cratinus, cum Hipponicum Σκυθικὸν, a colore rubro ligni Σκυθικοῦ dicti, appellaret, teſte Heſychio in Σκυθικός. Cratinus obiit Olymp. 91. anno 1. Cf. Schol. Ariſtoph. Equ. 399. Pac. 700.

Idem argumentum fuiſſe videtur fabulæ Ariſtophaneæ Autolyci, quam teſtimonio Erotiani in vocabulo Ἄμβη cognovimus.

Calliam eundem Æſchines Socraticus in Dialogo Calliæ nomen inſcriptum gerente peſſime tractaverat, uti narrat Athenæus v. p. 346. ὁ δὲ Καλλίας αὐτοῦ περιέχει τὴν τοῦ Καλλίου πρὸς τὸν πατέρα διαφορὰν καὶ τὴν Προδίκου καὶ Ἀναξαγόρου τῶν σοφιστῶν διαμώκησιν. De vita et moribus Calliæ

infra dicetur: unde huic loco aliquid lucis affulgebit. Eundem Æſchinis Dialogum nominat Scholion Platonicum editum a Siebenkees p. 44.

Ceterum huic anno aſſignat Athenæus v. p. 340. fabulam Pherecratis Ἀγρίους, argumento ducto ex loco Protagoræ Platonici p. 121. ed. Bipont. ubi eſt: ἀλλ' εἶεν ἄγριοί τινες, οἷοίπερ οὓς πέρυσι Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ληναίῳ. De anno vero, cui Platonicus Protagoras aſſignandus eſſe videatur, ſtatim videbimus.

Olympiadis 90. anno 1. archonte Ariſtophilo aut Aſtyphilo aſſignat Athenæus v. p. 339. Protagoræ Platonici ſermones.

Olympiadis vero ejuſdem 90. anno 4. archonte Euphemo victoriam ſcenicam poetæ Agathonis et Sympoſium Platonicum v. p. 334.

De Protagora temporis rationes ita colligit Athenæus. Primum ait ſermones apud Calliam habitos fuiſſe poſt Hipponici mortem: ὁ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ διάλογος μετὰ τὴν Ἱππονίκου τελευτὴν γινόμενος, παρειληφότος ἤδη τὴν οὐσίαν Καλλίου, τοῦ Πρωταγόρου (μέμνηται adjecit Caſaubonus) παραγεγονότος τὸ δεύτερον οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις. Locum Platonis p. 97. poſuit Caſaubonus hunc de Protagora præſente apud Calliam: ἦν δὲ ἐν οἰκήματί τινι, ᾧ πρὸ τοῦ μὲν ταμιείῳ ἐχρῆτο Ἱππόνικος, νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν καταλυόντων ὁ Καλλίας καὶ τοῦτο ἐκκενώσας ξένοις κατάλυσιν πεποίηκε· unde mortem Hipponici recte collegit Athenæus. De recenti Protagoræ adventu idem Caſaubonus poſuit locum Protagoræ p. 85. hunc: Πρωταγόρας ἐπιδεδήμηκε; τρίτην γε ἤδη ἡμέραν. Tertio igitur ante dialogum Platonicum die Protagoras advenerat Athenas.

Mortem Hipponici ante editam fabulam Eupolidis, Κόλακας, Olymp. 89. anno 3. archonte Alcæo contigiſſe colligit Athenæus p. 339. ex loco eo fabulæ, ubi recens bonorum paternorum poſſeſſio a Callia facta, et ſimul Protagoræ adventus commemorabatur. Addit Ameipſiam in fabula Conno (Olymp. 89. anno 1. archonte Iſarcho) duobus annis antea edita inter Sophiſtas Protagoram nominaſſe; unde probabile eſſe ait, Protagoram medio inter

Olymp. 89. 1. et 89. 3. Athenas veniſſe. Verba Eupolidis de Protagora poſuit Diogenes Laert. ix. 50.

Pergit Athenæus torquere argumentum contra Platonicas rationes. Platonem narrare, Hippiam Eleum cum civibus aliquot ſuis eodem tempore cum Protagora adfuiſſe Athenis. Atqui veroſimile non eſſe ait, tuto Athenis verſari potuiſſe homines iſtos, ante annuas inducias archonte Iſarcho menſe Elaphobolione factas. Huic vero tempori repugnare notam temporis a Platone poſitam; annum ſcilicet ſecundum ab edita Pherecratis fabula, Ἀγρίοις, Olymp. 89. 4. archonte Ariſtione. Concludit igitur rationem Athenæus, Platonem præter hiſtoriæ fidem Hippiam ejuſque ſodales in urbem introduxiſſe, quo tempore hoſtes eſſent, nec tuto Athenis verſari poſſent.

Argumenti vis omnis pertinet ad Hippiæ adventum, quem nunc non curo; ſed mortem Hipponici ejuſque annum accuratius definire conabimur, quam ab Athenæo factum videmus, qui quas inducias annuas bello Peloponneſiaco interpoſitas archonte Iſarcho factas Ol. 89. 1. memorat, eas Thucydides iv. 118. et magis diſerte Diodorus xii. 72. ad annum ſequentem et archontem Ameiniam refert. Itaque Hippias tum potuit tuto verſari Athenis, et concidit criminatio Athenæi, uti recte monuit Vincentius Contarenus Var. Lect. c. xv. p. 74. quem laudavit Schweighæuſer ad Athenæum. At vero exſiſtit ita alia Platonis culpa ex memorata Pherecratis fabula, Ἀγρίοις, quam editam archonte Ariſtione Ol. 89. 4. narrat Athenæus; contra Plato in Protagora dialogo tertio ante die adveniſſe Protagoram Athenas refert, (quem ibidem commorantem Eupolis in fabula Κόλαξι edita archonte Alcæo Ol. 89. 2. commemoravit) et paulo poſt mentionem facit fabulæ Pherecratis, ut anno antea editæ, quam refert Athenæus ad archontem Ariſtionem Ol. 89. 4. cum ex rationibus Platonicis ab anno 3. Ol. 89. retro ductis fabula Pherecratis potius ſit referenda ad archontem Ameiniam Ol. 89. 2. Non habeo quo Platonis errorem excuſem, niſi quod is ad ſermones ipſos in Protagora narratos eorumque fidem (ſi fides obiter narratorum in philoſopho,

non gravitas potius argumenti ſpectari debet) parum aut plane non pertinet. Similem etiam in Sympoſio Platonico paulo poſt indicabimus.

Ex collectis hucuſque rationibus licebit tuto tempus alterius Protagoræ adventus et dialogi Platonici cognominis aſſignare archonti Alcæo Ol. 89. 3. contra ac fecit Caſaubonus in annotatione ad Athenæi v. c. 16. qui Platonici dialogi annum retulit ad archontem Aſtyphilum Ol. 90. 1. propter mentionem Pherecrateæ fabulæ dialogo inſertam, ipſum vero Protagoræ adventum alterum ad Ol. 89. 3. Confirmat noſtram rationem locus Protagoræ p. 105. ubi Zeuxippus Heracleotes pictor nuper adveniſſe Athenas narratur: τούτου τοῦ νεανίσκου τοῦ νῦν ἐπιδημοῦντος νεωστὶ Ζευξίππου τοῦ Ἡρακλεώτου. quem eundem reſpicit Socrates in Sympoſio Xenophonteo cap. iv. ſect. 63. ubi eſt: ἔναγχος δὲ δήπου καὶ πρὸς ἐμὲ ἐπαινῶν τὸν Ἡρακλεώτην ξένον, ἐπεί με ἐποίησας ἐπιθυμεῖν αὐτοῦ, συνέστησάς μοι αὐτόν. Vides idem fere tempus adventus Zeuxippi utrobique ſignificari vocabulis νεωστὶ et ἔναγχος, quorum vis eadem eſſe videtur. Incidit igitur tempus adventus Zeuxippi et Sympoſii Xenophontei in eundem fere annum, quo Protagoras Platonicus ſermones cum Socrate contuliſſe refertur. Idem Xenophontis Sympoſium pluribus locis, præcipue quidem c. i. et iv. ſect. 63. Calliæ conſuetudinem cum Protagora, Prodico, Gorgia et multis aliis ſophiſtis (καὶ ἄλλοις πολλοῖς cap. iv. ſect. 5.) commemorat ita, (Olymp. 89. 4.) ut appareat, eam ad annos ſuperiores eſſe referendam. Huc pertinet etiam, quod cap. iv. 63. refert, Calliam ab Hippia Eleo artem memoriæ didiciſſe: qui ipſe locus Platonicæ narrationi mirificum patrocinium præfert, referendus ad Ol. 89. 3. vel 2.

Mortem Hipponici, patris Calliæ, dum certiore argumento definire et anno ſuo inter Ol. 87. annum 2. (quo Hipponicus exercitum contra Bœotos ad Tanagram duxit) et Ol. 89. annum 3. (quo recentem bonorum paternorum poſſeſſionem a Callia factam commemoravit Eupolis in fabula Κόλαξιν) aſſignare allaboravi, fere fruſtra operam inſumſi omnem. Referam tamen, quæ reperi argumenta,

ex quibus alii forte certiores rationes colligent. Est locus in Lysiæ oratione de bonis Aristoph. p. 649. ubi mortis Hipponici recentis fit mentio his verbis: Καλλίας τοίνυν, ὁ Ἱππονίκου, ὃς, ὅτε νεωστὶ ἐτεθνήκει ὁ πατὴρ, πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ἐδόκει κεκτῆσθαι, (καὶ, ὥς φασι, διακοσίων ταλάντων ἐτιμήσατο ὁ πάππος τότε) τούτου τανῦν τίμημα οὐδὲ δυοῖν ταλάντοιν ἐστι. Indicium recentis Hipponici mortis hoc non pertinet ad tempus, quo fuit scripta Lysiæ oratio, sed potius ad tempora superiora; quare Lysias ἐτεθνήκει tempore plusquamperfecto utitur, i. e. *tum cum recens Hipponici mors esset.* Lysiæ orationem Taylor assignat Olympiadis 98. anno 1; sed ex loco p. 652. et mentione Diotimi comparata cum Xenophontis Hellenicis v. 1, 25. conficitur, orationem anno 2. ejusdem Olympiadis esse assignandam.

Tandem incidi in locum Andocidis oratoris p. 117. qui me omni dubitatione liberavit. Narrat ibi, Alcibiadem Calliæ sororem Hippareten in matrimonium duxisse cum dote 10. talentorum (ἐπὶ δέκα ταλάντοις) et post Hipponici patris mortem ad Delium totidem insuper talenta accepisse (προσεπράξατο). Pugna ad Delium duce Hippocrate accidit Olympiadis 89. anno 1. archonte Isarcho, eodem quo Ameipsias Connum edidit, et quo induciæ annuæ, de quibus supra, factæ dicuntur ab Athenæo. Nunc video, Perizonium ad Æliani V. H. xiv. 16. acquievisse anno ab Athenæo indicato mortui Hipponici.

Calliæ juventutem et quæ familiam ejus spectant, enarrabo etiam breviter, quo rectius lectores de amore ejus in Autolycum et laudibus ei tributis a Socrate judicare possint. Sequar autem inprimis ducem Andocidem oratorem, ita de patre Hipponico narrantem p. 64. παρὰ τοῖς παιδαρίοις τοῖς μικροτάτοις καὶ τοῖς γυναίοις κληδὼν ἐν ἁπάσῃ τῇ πόλει κατέσχεν, ὅτι Ἱππόνικος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλιτήριον τρέφει, ὃς αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει.—πῶς οὖν ἡ φήμη ἡ τότε οὖσα δοκεῖ ὑμῖν ἀποβῆναι; οἰόμενος γὰρ Ἱππόνικος υἱὸν αὐτῷ τρέφειν, ἀλιτήριον αὐτῷ ἔτρεφεν, ὃς ἀνατέτροφεν ἐκείνου τὸν πλοῦτον, τὴν σωφροσύνην, τὸν ἄλλον βίον ἅπαντα. οὕτως οὖν χρὴ περὶ τούτου γινώσκειν ὡς ὄντος Ἱππονίκου ἀλιτηρίου.

Alcibiadem Calliæ mortem machinatum esse tradit

idem Andocides p. 118: quare Callias eum accusabat et populum Atheniensem bonorum suorum hæredem instituebat, si absque liberis mortuus fuisset. Callias Ischomachi filiam matrimonio sibi junxit, (Andocide teste p. 61.) necdum anno finito matrem ejus Chrysidem simul duxit: (Ib. p. 62.) Deinde filia indignata domo exiit Calliæ; matrem maritus ejecit gravidam, sed filium inde natum ejuravit primo, deinde recepta matre uxore nomini suo inscribi passus juravit. Habuit etiam Hipponicum filium antea natum ex filia Glauconis. (Ib. p. 63.)

Hipparete Calliæ soror statim post Alcibiadis exilium mortua traditur ab Isocrate περὶ ζεύγους p. 696. Exul abiit Alcibiades a Sicilia Olympiadis 91. anno 1.

Calliæ ἀδελφὸν ὁμομήτριον obiter posuit, sed non nominavit Plato in Protagora p. 96. Haud scio an is sit Hermogenes, Hipponici filius, quem virum bonum Socratisque inprimis studiosum Xenophon Symposio suo inseruit et Memorabilibus ii. c. 8. et iv. c. 8. sect. 4. Pauperem Diodoro amico commendat Socrates ii. c. 8. De eodem est locus in Platonis Cratylo sect. 11. ubi Socrates ad Hermogenem: εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ σοφισταὶ, οἷσπερ καὶ ὁ ἀδελφός σου Καλλίας πολλὰ τελέσας χρήματα σοφὸς δοκεῖ εἶναι· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἐγκρατὴς εἶ τῶν πατρῴων, λιπαρεῖν χρὴ τὸν ἀδελφὸν, καὶ δεῖσθαι αὐτοῦ, διδάξαι σε τὴν ὀρθότητα περὶ τῶν τοιούτων, ἣν ἔμαθε παρὰ τοῦ Πρωταγόρου. Causam, quare Hermogenes ad communionem bonorum paternorum admissus non fuerit, ignoro equidem nec excogitare potui.

Alterum nunc locum explicemus initio libelli positum, ubi Xenophon profitetur se convivio illi, quod narrat, interfuisse: οἷς δὲ παραγενόμενος ταῦτα γιγνώσκω etc. Athenæus igitur in loco supra nominato criminatur Xenophontem falso quædam tradidisse, atque ipso statim initio hoc minime verum esse, eum convivio isti ipsum interfuisse, quippe qui eo tempore forte ne natus quidem adhuc, certe puer fuerit: ὅς ἐν τῷ Συμποσίῳ ὑποτίθεται—καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις δαιτυμόσι παρόντα αὐτὸν, τὸν ἴσως μηδὲ γεννηθέντα ἢ περὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπάρχοντα. In eo scilicet loco libri scripti omnes, quos hucusque viri docti compararunt, omittunt

illud αὐτὸν, quod Caſaubonus addidit, ut appareret, de quo Athenæus loqui voluerit. Probabilis, imo certa conjectura iſta viri docti eſſe videtur; nemo enim convivio iſti interfuiſſe narratur, in cujus ætatem dubitatio iſta cadere poſſit, præter ipſum ſcriptorem Xenophontem, quem tum ætatis annum fere decimum attigiſſe colligit Caſaubonus ex rationibus non nimis certis a Diogene ii. 55. traditis. Sed ſi vera eſt narratio Diogenis ejuſdem ii. 22, 23. et Strabonis ix. p. 403. (400. ed. Siebenk.), Socratem redeuntem ex pugna ad Delium Xenophontem Grylli filium ab equo dejectum humeris ſublatum portaſſe et ſervaſſe, Xenophon tum annum ætatis vigeſimum ſuperaverat, et ex ἐφήβοις exceſſerat, quippe qui inter equites militavit. Accidit autem pugna ad Delium Olympiadis 89. anno 1. Convivium Calliæ habitum fuit Olympiadis 89. anno 4. Igitur Xenophon tum certe annos natus viginti tres convivio interfuit. Vide quæ diſputata ſunt de Xenophontis ætate in Præfatione ad Hellenica p. xi. et xii. quibus tamen quæſtio difficilis de Xenophontis ætate nondum eſt profligata, uti docebitur olim in Annotationibus ad Opuſcula Xenophontis Politica. Interim hanc meam rationem ex Strabonis et Diogenis narratione collectam confirmari ipſo Xenophontis teſtimonio docui in annotatione ad Convivii cap. iv. ſect. 25. Accedat nunc alterum argumentum ex loco Memorabil. iv. 4, 5. οἶδα δέ ποτε αὐτὸν καὶ πρὸς Ἱππίαν τὸν Ἠλεῖον περὶ τοῦ δικαίου τοιάδε διαλεχθέντα. Alterum Hippiæ adventum Athenas intelligi docent verba ſect. 6. Ab Hippia vero, commendato ab Antiſthene, Calliam artem memoriæ didiciſſe refert Convivium iv. ſect. 62. Tempus ejus adventus Athenæus aſſignat induciis annuis bello Peloponneſiaco interpoſitis, quas cum Thucydide Diodorus refert ad Olympiadis 89. annum 2. et archontem Ameiniam, ut ſupra demonſtravi, ubi de morte Hipponici diſputatur. Duobus igitur annis Calliæ convivium Autolyci honori dicatum Olympiadis 89. anno 4. anteceſſit Hippiæ Elei adventus alter. Itaque Xenophon, qui jam tum inter Socratis familiares adſcriptus

magiſtrum cum Hippia Eleo diſputantem audivit, annos plus quam viginti natus fuiſſe videtur.

Interfuit igitur Xenophon ipſe Calliæ convivio, ſed quaſi κωφὸν πρόσωπον; nihil enim de ejus ſermonibus relatum in hoc libro legitur. Quanquam fuit opinio Ariſtippi, neſcio cujus, a Diogene in Vita Xenophontis relata, Xenophontem ſuas partes Critobulo tribuiſſe; itaque is ea, quæ capitis iv. ſect. 12. et ſeqq. leguntur de amore Critobuli erga Cliniam, ipſi Xenophonti aſſignabat, a quo Cliniam amatum fuiſſe narratum fuiſſe videtur.

Argumentum Sympoſii Xenophontei miratus eſt olim Epictetus, cujus ſermonem excepit hunc Arrianus libri ii. cap. 12. ſect. 14. Τὸ πρῶτον καὶ μάλιστα ἴδιον Σωκράτους, μηδέποτε παροξυνθῆναι ἐν λόγοις, μηδέποτε λοίδορον προσενέγκασθαι μηδὲν, μηδέποθ' ὑβριστικὸν, ἀλλὰ τῶν λοιδορούντων ἀνέχεσθαι καὶ παύειν μάχην. Εἰ θέλετε γνῶναι, πόσην ἐν τούτῳ δύναμιν εἶχεν, ἀνάγνωτε τὸ Ξενοφῶντος συμπόσιον, καὶ ὄψεσθε πόσας μάχας διαλέλυκε. Idem libri iv. cap. 5. de eodem: ὃς οὐ μόνον αὐτὸς πανταχοῦ ἐξέφυγε μάχην, ἀλλ' οὐδ' ἄλλους μάχεσθαι εἴα. Ὅρα παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τῷ Συμποσίῳ πόσας μάχας λέλυκε. Sed inprimis ſpectatur in hoc convivio ea Socratici ingenii vis, quam Epictetus admirabatur, teſte Arriano iii, 16, 5. οἵαν εἶχε Σωκράτης δύναμιν, ὥστ' ἐν πάσῃ συμπεριφορᾷ ἄγειν ἐπὶ τὸ αὑτοῦ τοὺς συνόντας;

Socratis laudationi fuiſſe Convivium a Xenophonte dicatum, dubitari non poteſt; idem Platonico Convivio ejuſdem argumenti fuiſſe oppoſitum, cum plures loci arguunt, tum maxime diſputatio de amore puerorum (capite viii.) docet, quanquam fuerunt, qui contra Platonicum ſerius ſcriptum et Xenophonteo fuiſſe oppoſitum cenſerent. Quæ quidem poſterior ſententia nihil plane habet, quo poſſit defendi; recte itaque eam rejecit Weiſke in Diſputatione de Convivio Xenophonteo p. 97. Alterius argumentum omnium apertiſſimum exponam infra in Enumeratione perſonarum, quæ Convivio interfuerunt, ſub nomine Pauſaniæ. Hic vero ponam Cornarii diſputationem excerptam ex Præfatione ad verſionem latinam utriuſque Convivii,

quæ hucufque latuiffe videtur viros doctos, ne medicus doctiffimus et de Platone optime meritus, fua laude defraudatus effe videatur. Ille igitur p. 13. et feqq. hæc docuit:

"An vero et alias fuerit æmulatio quædam inter Platonem et Xenophontem, velut a multis putatum ac creditum eft, qui conjecturas inde faciunt, quod neuter alterius in fcriptis fuis mentionem fecerit, præterquam quod Xenophon libro tertio Commentariorum moralium Platonis nudum nomen producit: et quod eadem aliquot argumenta tractarint, Socratis apologiam, moralium Commentarios: et quod ille libros de Republica, hic libros de Cyri inftitutione fcripfit: quicquid horum fit, de his omnibus non eft hic dicendi locus. Quæ vero inter ipfos diffenfio fit circa fympofii optimi, velut videtur, apparatum, eam paulo diligentius expendemus. Primum igitur omnium Plato in Sympofio fuo tibicinam recens ingreffam ejicit: Xenophon autem et tibicinam et faltatricem per totum Sympofium exhibet, et ipfarum productorem five magiftrum non folum colloquentem inducit, fed etiam Socrati illudentem ac conviciantem. Et his accedit fcurra, mirus rifum movendi artifex. Itaque aliquanto jucundius exhilarantur ridiculis gefticulationibus et fpectaculis et tibiarum cantu convivæ apud Calliam quam apud Agathonem, qui hæc omnia non habet, fed graves et ferias folum orationes in fuo fympofio audit, et mulieres etiam feorfum habet, ad quas tibicinam ablegat. At harum nullam in Sympofio fuo Xenophon facit mentionem.— Sed non in his folum, quæ ex æmulatione quadam Platonis Sympofio prius edito contraria fcripfit, fed etiam in his, quæ velut aliunde fumpta citat, Xenophon a Platone diffentire deprehenditur. Quale et hoc eft, quod Socrates apud ipfum Paufaniæ apologiam pro his, qui in intemperantia fimul volutantur, adducens, in qua dixerit ille, quod etiam exercitus fortiffimus effet, qui ex amatis et amatoribus conftaret: et dictum hoc primum velut falfiffimum refellit, et mox teftimonia ab illo de Thebanis et Eleis producta rejicit. Quod autem non hanc Paufaniæ

opinionem eo loco reprobare voluerit, cujus ſcriptum etiam Athenæi ſeculo ignotum fuit, et qui etiam apud nullum alium quam Platonem, de amatoribus et amatis loquens inducitur, ſed ipſum Platonem per hoc notare inſtituerit, ex hoc clarum fit, quod ea Pauſaniæ verba apud Platonem habentur, non quidem in Pauſaniæ attributa oratione, ſed in ea, quam Phædro adſcripſit: ut vel ſic, ne Platonem reprehendere ab omnibus deprehenderetur, Xenophon aliquatenus caverit, (nam hoc certe neque apud Athenæum animadverſum eſt, apud quem nihil quidem horum Pauſaniam dixiſſe habetur, non tamen in Phædri oratione ea haberi indicatur,) vel aliter ſcriptum Platonis Sympoſium habuiſſe judicandus ſit; id quod ego cum Athenæo ſentire malim, quam hæc ex toto a Xenophonte conficta eſſe, cum eodem Athenæo aſſerere: quum in Phædri quidem oratione palam habeantur, ſed teſtimonia tamen de Thebanis ſive Bœotis ac Eleis adducta in ipſa Pauſaniæ oratione legantur. Quin et in hoc Platoni Xenophon adverſatur, quod Achilles Patrocli mortui non velut amati ſed ut amici ultionem decentiſſimam inſtituerit. At non amatum Achillis Patroclum fuiſſe, ſed contra Achillem juvenem Patrocli ætate majoris, Phædrus apud Platonem aſſeruit, et Æſchylum falſo contrarium produxiſſe dixit. Similis vero contrarietas et in hoc eſt, quod, num una ſit Venus an duæ, et proinde etiam duo Amores, Xenophon ambigit. Hoc autem Pauſanias apud Platonem per longum aſſeruit ac confirmavit. Verum hæc et reliqua omnia et lecturis et inprimis tibi, ornatiſſime Laſane, judicanda permitto."

Hucuſque Cornarius. Supereſt, ut brevem perſonarum notitiam ſubjungam, quæ convivio interfuerunt. De Xenophonte quidem ipſo, qui ſermones hos narravit, ſupra fuit diſputatum: ſatis etiam de Callia, qui convivium præbuit, dictum fuit in prima hujus Diſputationis parte. Cum Callia fuit præter Autolycum ejuſque patrem Lyconem, quem aliunde notum non habemus, Niceratus, Niciæ, ut videtur, filius.

Cum Socrate vero vocati venerunt Critobulus, Hermo-

genes, Antifthenes, Charmides, et, ut videtur, Xenophon, quanquam fect. 3 cap. i. non nominatus inter Socratis familiares. De mutis perfonis aliquot fufpicio nuperi Interpretis ducta ex fect. 7. cap. i. vana eft, ut docui in annotatione ad eum locum.

Præterea non vocatus ad cœnam advenit fcurra Philippus fect. 11. Menfis primis poft epulas jam remotis ἐπὶ κῶμον advenit Syracufanus homo cum duabus puellis, una tibicina, altera faltatrice, et puero citharifta et faltatore, fect. 1. cap. ii. De his quidem dicere fingulatim nec opus eft, nec quæ dicam habeo. Igitur de Calliæ familiaribus primum videamus.

Autolycus, Lyconis filius, puer, pancratio victor, cujus ftatuam a Leochare factam commemoravit Plinius xxxiv. cap. 8. *Leochares*, inquit, *fecit puerum Autolycon, pancratio victorem, propter quem Xenophon Sympofion fcripfit.* Signum id in Prytaneo dedicatum vidit adhuc Paufanias Atticorum c. xviii. et Bœotic. c. xxxii. Pofteriore loco narratur Autolyci contentio cum Eteonico Lacone, Athenis tum imperium violenter exercente, quem tamen Callibium nominat Plutarchus in Lyfandro cap. xv.

Niceratus familiaris Calliæ fuiffe videtur, quem comitabatur, cap. i. fect. 2. Ipfe cap. iv. fect. 46. fatetur fe vulgo φιλοχρηματώτερον haberi. Homeri carmina a prima pueritia edifcere coactus cum rhapfodis publice certavit. Vide annotata ad cap. iii. fect. 5. Novus maritus dicitur cap. ii. fect. 3. Patris nomen non edidit Xenophon; quare difficile eft ad conjiciendum genus hominis. Sufpicor tamen filium effe Niciæ ejus, qui in Dialogo Platonico, Lachetis nomine infcripto, p. 206. ed. Bip. fic de filio Nicerato: ἐπεὶ κᾀν ἐγὼ τὸν Νικήρατον τούτῳ ἥδιστα ἐπιτρέποιμι, εἰ ἐθέλοι οὗτος· ἀλλὰ γὰρ ἄλλους μοι ἑκάστοτε ξυνίστησιν, ὅταν τι αὐτῷ περὶ τούτου μνησθῶ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐθέλει. Noluit ergo Socrates Niceratum difciplinæ ejus commendatum a patre Nicia accipere. Occifum hunc Niceratum a triginta tyrannis memorat Lyfias contra Poliuchum p. 602. et Xenophon Hellenicor. ii. 3, 39.

Cum Socrate vocatus advenit affiduus ejus auditor et

affecla *Antiſthenes*, quem Cynicæ familiæ philoſophorum auctorem facile agnoſces in ſermonibus iis, quos retulit Xenophon, præcipue in longiore illo cap. iv. ſect. 54. ſeqq. Multum illi tribuiſſe videtur Socrates ipſe, quod arguunt laudes, quas in urbaniſſimo Socratis ſermone cap. iv. ſect. 62. ſeqq. hominis ſeveri ingenio datas legimus.

Hermogenis, Hipponici filii, Calliæ fratris, paupertatem, uti animum lenem, modeſtum, honeſtum et pium teſtantur capitis iv. ſect. 23. ſect. 47—50. cap. vi. ſect. 1—3. Paupertatem ſublevat Socrates commendans eum Diodoro in Memorab. ii. cap. 10. De eo plura dixi in annotatione ad Memorab. iv. 8, 4. p. 241. et ſupra, ubi eſt de Callia.

Critobulus, Critonis filius, ætate fere par Xenophonti, pulcritudine glorians et Cliniæ adoleſcentis amore, quanquam novus maritus, inſaniens inducitur cap. iv. ſect. 10—28. Hic materiem ſermoni Socratis de amore puerili præbet. Cum hoc eodem Critobulo ſermo de re familiari adminiſtranda habitus eſt eodem fere tempore. Nam capitis ii. ſect. 7. Socrates eum reprehendit ob puerorum amores : ὁρῶ σε—παιδικοῖς πράγμασι προσέχοντα τὸν νοῦν, ὥσπερ ἐξόν σοι. Cum quo convenit altera reprehenſio cap. iii. ſect. 12. ἔστιν ὅτῳ ἐλάσσονα διαλέγῃ ἢ τῇ γυναικί ; Qualem Critobuli animum puerorum amoribus æſtuantem pingit Convivium, talem etiam arguit ſermo in Memorabil. ii. 6, 30. memoratus, qui incidit in tempora poſt mortem Periclis Olymp. 87. 4. ut apparet ex ſect. 13.

Antiſthenes, Athenienſis, aſſiduus et ſeverus diſciplinæ Socraticæ alumnus, deinde ſectæ Cynicorum auctor, libris pluribus editis olim clarus, quorum indicem cum vitæ notitia poſuit Diogenes Laertius. In dialogo Alcibiadis nomine inſcripto Socrati teſtimonium fortitudinis in pugna contra Potidæatas ſpectatæ perhibuerat, teſte Athenæo v. p. 216. Plurium dialogorum argumentum indicavit idem v. p. 220. et xi. p. 507. Gorgiæ rhetoris auditorem antea fuiſſe, in Piræeo habitaſſe, quotidie quadraginta ſtadiorum ſpatium emenſum frequentaſſe Socratis conſuetudinem et annos 70. natum obiiſſe tradit Diogenes ab Eudocia exſcriptus.

Charmides, Glauconis filius, Critiæ ἀνεψιὸς, quem tutor Critias ipfe Socrati commendavit, tefte Platone in Charmide fect. 52. p. 117. ed. Heindorf. Narrantur fermones ifti habiti poftero die quam Socrates ex pugna ad Potidæam Thraciæ (facta Olymp. 87. anno 1. archonte Pythodoro) advenerat. Erat tum Charmides εὖ μάλα μειράκιον, quem antea puerum (παῖδα) Socrates viderat (fect. 3. p. 58.) Eundem Charmidem una cum Critia tutore occifum commemoravit Xenophon Hellen. ii. 4, 19. Olympiadis 94. anno 1. Sed antea idem in ftadio Nemeæ decurrit, quanquam a Socrate admonitus, ne faceret id; itaque exitus conatus fuit non fauftus, uti fignificat Plato in Theage p. 19. Χαρμίδην τουτονὶ γιγνώσκετε τὸν καλὸν γενόμενον, τὸν Γλαύκωνος. Incidit autem tempus Dialogi iftius in annum 3. Olympiadis 92. ut ex mentione Thrafylli in Ioniam tunc abeuntis p. 21. apparet: cum quo loco comparandus eft Xenophon in Hellenicis i. 2, 1. Χαρμίδην τὸν Γλαύκωνος ἄνδρα ἀξιόλογον ad capeffendam rempublicam cohortatur Socrates in Memor. Xenophonteis iii. capite toto 7. ubi ponuntur συνουσίαι αἷς σύνει τοῖς τὰ τῆς πόλεως πράττουσι. Verfabatur igitur cum optimatibus, qui rempublicam gerebant, iifque confilium fuum impertiebatur, et fi quid fecus egiffent, objurgabat (ὀρθῶς ἐπιτιμῶντα, ὅταν τι ἁμαρτάνωσιν). Itaque idem homo videtur intelligendus, quem fimpliciter Charmidem, patris nomine non addito, vocat Xenophon in Sympofio cum alibi tum cap. iv. fect. 30. ubi gloriatur paupertate ea, in quam poftea homo incidit, et narrat fibi tum, cum opibus adhuc afflueret, objectam et reprehenfam Socratis familiaritatem ab amicis fuiffe. Caufam paupertatis partim conferre videtur in bellum (Peloponnefium) fect. 31. ἐπειδὴ τῶν ὑπερορίων στέρομαι καὶ τὰ ἔγγαια οὐ καρποῦμαι καὶ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας πέπραται. Sermonis igitur cum Socrate collati in Xenophonteis Memorab. iii. 7. tempus fuit ante Olymp. 89, 4.

Paufanias memoratur cap. viii. fect. 32. ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστὴς, ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκυλινδουμέ-

νων, εἴρηκεν etc. Si ſcriptorem aliquem nominare voluiſſet Xenophon, non opus erat addere ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστής, ſed potius patria edenda erat. Nunc vero ex his ipſis verbis apparet, Xenophontem dicere voluiſſe eum Pauſaniam, qui in Platonico Sympoſio de παιδεραστίᾳ, Venere οὐρανίᾳ et πανδήμῳ diſputans, amoremque puerorum defendens inducitur. Weiſkius tamen dubitabundus, " Si verum," inquit, " eſſet, quod Athenæus prodit v. p. 216. Pauſaniam illum nihil ſcripſiſſe, vix dubitare poſſemus Xenophontem viii. 9. et 34. ad ejus dicta in convivio Platonis reſpicere, et quod eidem tribuit §. 32. ὡς καὶ στρ.—ἐραστῶν, id videretur referre lapſus memoria. Nam Phædri potius eſt illa ſententia. Sed Xenophontis verba viii. 32. ſeqq. clare docent, Pauſaniam librum edidiſſe, in quo amor maſculorum defenderetur. Nam profecto nemini hoc in mentem venire debet, adverſum ſolum Platonem iſta diſputari, hoc eſt ipſius ac ſolius Platonis illa refutari, quæ in Sympoſio profert ſub perſona Pauſaniæ, qui nihil tale ſcripſerit. Si quis ita ſtatuat, Xenophontem ille turpiter deſciſcere faciat ab urbanitate hominis vel mediocriter politi. Neque autem credibile, auctorem adverſus alium diſputare ſcriptorem, qui Pauſaniæ perſona uſus ſit. Sed tamen illud mihi eſt probabile, eum nominatim refellere Pauſaniam, quia ejuſdem dictis Plato uſus erat, ut venuſte improbet hujus rationem, qui tam fœde loquentem inducere non dubitarit, neque alius perſonæ gravem illi oppoſuerit orationem." Hucuſque Weiſke : quem miror in iis ipſis verbis, quibus uſum Pauſaniam Platonicum intelligi debere demonſtraſſe mihi videor, argumentum *clarum* reperiſſe, Pauſaniam ſcriptorem ejuſque librum aliquem reſpici. Deinde equidem non video id, quod poſſit facere diſcrimen tale, ut Xenophontem, ſi Platonicum convivam Pauſaniam refellit, non nominato tamen Platone, impolitum, ſin vero Pauſaniam ſcriptorem, cujus auctoritate et dictis uſus ſit Plato, eundem venuſtum appellemus. Obiter commemorabo locum Menandri rhetoris de Encomiis ab Heerenio editi p. 52. ubi eſt : ἤδη γάρ τινες τῶν νεωτέρων ἀναπλάσαντες δαίμονά τινα (θεὸν) Ζηλοτυπίαν, κρήδεμνον μὲν αὐτῇ

Φθόνον προσέθεσαν, ζώνην δ' αὖ Ἔρωτα· καὶ μάλιστα ὁ Παυσανίας ἐπιφορὰς ἔχει πρὸς τὴν κατὰ μέρος ταύτην περιεργίαν. ubi nuperus interpres, de poeta agi, perſuaſum ſibi habens, cum Pauſaniam poetam inter recentiores nullum reperiſſet, eo confugiebat, ut locum Menandri ad Platonicum Pauſaniam referendum eſſe crederet, quaſi hic poeta nominetur a Platone. Ceterum quæ ſequuntur in Menandro, ἔστι δὲ καὶ οὖν παρ' ἀρχαίοις καὶ ἐν ποιήσει μὲν μάλιστα δὲ ἐν συγγραφῇ, a viro docto ſic reficta, plane ſenſu caſſa ſunt. In membrana Guelferbytana, quam nuper comparavi, ſcriptum eſt ἔστι δὲ ἐν, dein ſequitur lacuna 3 vel 4 vocabulorum, tum οὖσαν ἀρχαῖον, καὶ ἐν π. μ. μ. δὲ ἐν συγγρ. Lacunæ igitur ſignum erat potius apponendum, non locus interpolandus.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ.

CAPUT I.

Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ τῶν καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔρ- 1
γα οὐ μόνον τὰ μετὰ σπουδῆς πραττόμενα, ἀξιομνημό-
νευτα εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν ταῖς παιδιαῖς. Οἷς
δὲ παραγενόμενος ταῦτα γιγνώσκω, δηλῶσαι βούλομαι.
Ἦν μὲν γὰρ Παναθηναίων τῶν μεγάλων ἱπποδρομία, 2

Cap. I. 1. ἔμοιγε] Ex Ariſtide ii. p. 501. ed. Jebbii γε addidit Zeune, ſed idem Ariſtides in membrana Guelferbytana, quam nuper comparavi, ſequentia ita poſuit ſcripta: τῶν καλῶν ἢ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν οὐ μόνον et cetera. Quæ poſtea ipſe ſic interpretatur: ὅτι δεῖ καὶ τὰ μετὰ παιδιᾶς πραττόμενα τῶν καλῶν τε κἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀποδέχεσθαι. Idem altero in loco plane cum vulgata ſcriptura conſentit. Plutarchus Ageſilai cap. 29. ὁ μὲν Ξενοφῶν φησὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔχειν τι καὶ τὰς ἐν οἴνῳ καὶ παιδιᾷ φωνὰς καὶ διατριβὰς ἀξιομνημόνευτον. ex quo loco arguit Weiſke, nec ipſum Plutarchum vocabulum ἔργα hic ſcriptum legiſſe, quod Ariſtidis auctoritate confiſus Leonclavius incluſit. Nec ſane eo opus eſt, cum ſequatur τὰ πραττόμενα. Sed omnium acutiſſime H. Stephanus vidit, concinnitatem orationis deſiderare in altero membro poſt τὰ πραττόμενα referendum ad hæc additamentum λεγόμενα. Quod ipſum Plutarchus reddidiſſe mihi videtur τὰς ἐν οἴνῳ καὶ παιδιᾷ φωνὰς καὶ διατριβάς. Quodſi λεγόμενα addideris, tum vocabulum ἔργα ſecludendum eſt. Ceterum in titulo libri poſt nomen Xenophontis edd. veteres ῥήτορος additum habent. Verſionem hujus libri dedit Jo. Cornarius junctam verſioni Platonici Sympoſii et editam Baſileæ 1548. forma octava, ex cujus Præfatione excerpſi correctiones aliquot locorum, quæ ille vitioſe ſcripta in Aldina repererat. Liber hic Cornarii latuit hucuſque Interpretes Xenophontis omnes.

Οἷς δὲ παραγενόμενος] De hoc loco diſputatum eſt a me in Introductione ad hoc ſcriptum.

2. Παναθηναίων] De his libellus Meurſii peculiaris extat. Majora quinto quoque anno agebant, ἦγον εἰς ἄστυ Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς τρίτῃ ἀπιόντος, auctore Scholii ad Platonem tradente in Ruhnkenii Scholiis Platonicis p. 143. ubi plura, etiam de minoribus. Æſchines contra Cteſiphon-

Καλλίας δὲ ὁ Ἱππονίκου ἐρῶν ἐτύγχανεν Αὐτολύκου παι-
δὸς ὄντος· καὶ νενικηκότα αὐτὸν παγκράτιον ἧκεν ἄγων
ἐπὶ τὴν θέαν. Ὡς δὲ ἡ ἱπποδρομία ἔληξεν, ἔχων τόν τε
Αὐτόλυκον καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἀπῄει εἰς τὴν ἐν Πειραιεῖ
3 οἰκίαν· συνείπετο δὲ αὐτῷ καὶ Νικήρατος. Ἰδὼν δὲ
ὁμοῦ ὄντας Σωκράτην τε, καὶ Κριτόβουλον, καὶ Ἑρμογέ-
νην, καὶ Ἀντισθένην, καὶ Χαρμίδην, τοῖς μὲν ἀμφ' Αὐτό-
λυκον ἡγεῖσθαί τινα ἔταξεν, αὐτὸς δὲ προσῆλθε τοῖς ἀμ-
4 φὶ Σωκράτην, καὶ εἶπεν· εἰς καλόν γε ὑμῖν συντετύχηκα·
ἑστιᾶν γὰρ μέλλω Αὐτόλυκον καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ.
Οἶμαι οὖν πολὺ ἂν τὴν κατασκευήν μοι λαμπροτέραν
φανῆναι, εἰ ἀνδράσιν ἐκκεκαθαρμένοις τὰς ψυχὰς, ὥσ-
περ ὑμῖν, ὁ ἀνδρὼν κεκοσμημένος εἴη μᾶλλον, ἢ εἰ στρα-
5 τηγοῖς, καὶ ἱππάρχαις, καὶ σπουδάρχαις. Καὶ ὁ Σω-
κράτης εἶπεν· ἀεὶ σὺ ἐπισκώπτεις ἡμᾶς καταφρονῶν, ὅτι

tem p. 569. ἐθελῆσαί τινα ἐπασκεῖν εἰς τὰ Παναθήναια ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων παγκράτιον ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν βαρυτέρων ἄθλων.

θέαν] Ad ſpectandos equeſtres ludos, de quibus eſt in Hipparchico c. 3.

τὸν πατέρα] Lyconem, de quo capite ii.

τὴν ἐν Πειραιεῖ οἰκίαν] Hinc convivæ inde diſcedentes infra cap. ix. 7. ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀπήλαυνον πρὸς τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας. Calliam Hipponici filium in demo Μελίτῃ habitantem annotant Scholia ad Ariſtophanis Ranas verſu 504. Fuit hæc in oppoſito urbis latere; a Melite enim demo portæ Meliteuſes fuerunt appellatæ.

3. Σωκράτην] Margo Villoiſ. hic et ſect. 7. Σωκράτη dat.

4. εἰς καλόν] *Commode.* Sic Plato Sympoſii p. 170. Hippiæ majoris p. 15. et 16.

ἐκκεκαθαρμένοις] Hanc ex Ariſtide ſcripturam recepit Zeune pro vulgata ἐγκεκ. Ariſtides verbum a vaſis tranſlatum eſſe annotat, contra a metallis ductum malebat Weiſke. Idem Ariſtides Guelferbytanus ἱππάρχοις σπουδάρχοις exhibet, ſed in fine iterum ex h. l. habet τούτοισι τοῖς ἀνδράσιν ἐκκεκαθ. τὰς ψυχάς.

σπουδάρχαις] *Qui magiſtratum ambiunt* Index Zeunianus interpretatur, addit Weiſke ita etiam dici, *qui munera jam gerentes nova quærunt munera.* Heſychio σπουδαρχίαι, κατὰ σπουδὴν ἄρχοντες ſunt. Suidas σπουδαρχιάσας ἐπιθυμήσας ἄρξαι interpretatus addit vocabulum σπουδαρχίδης, σπουδάζων περὶ τῆς ἀρχῆς, Æolicam eam vocabuli formam faciens ex Scholiis Ariſtophanis ad Acharn. verſu 595. ubi eſt πολίτης χρηστὸς, οὐ σπουδαρχίδης, ἀλλ' ἐξ ὅτου περ ὁ πόλεμος, στρατωνίδης. Comice igitur ridiculi cauſa ficta ſunt vocabula σπουδαρχίδης, στρατωνίδης pro legitimis formis σπουδάρχης, στρατώνης; et in Heſychio σπουδαρχίδαι ſcribendum videtur. Iſidorus Peluſiota 3 Epiſtola 619. φαντιῶντες καὶ αὐτοχειροτόνητοι καὶ σπουδαρχίδαι τυγχάνοντες οἴκοθεν ηὐτομόλησαν.

5. καταφρονῶν] Lange putat neminem facile verbum hoc, ſi abeſſet, deſideraturum eſſe; in hoc vero ineſt ratio irriſionis. Ariſtides tamen omiſit.

σὺ μὲν Πρωταγόρᾳ τε πολὺ ἀργύριον δέδωκας ἐπὶ σοφίᾳ
καὶ Γοργίᾳ καὶ Προδίκῳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς, ἡμᾶς δ'
ὁρᾷς αὐτουργούς τινας τῆς φιλοσοφίας ὄντας. Καὶ ὁ 6
Καλλίας, καὶ πρόσθεν μέν γε, ἔφη, ἀπεκρυπτόμην ὑμᾶς
ἔχων πολλὰ καὶ σοφὰ λέγειν· νῦν δὲ, ἐὰν παρ' ἐμοὶ ἦτε,
ἐπιδείξω ὑμῖν ἐμαυτὸν πάνυ πολλῆς σπουδῆς ἄξιον ὄντα.
Οἱ οὖν ἀμφὶ τὸν Σωκράτην πρῶτον μὲν, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, 7
ἐπαινοῦντες τὴν κλῆσιν, οὐχ ὑπισχνοῦντο συνδειπνήσειν· ὡς
δὲ πάνυ ἀχθόμενος φανερὸς ἦν, εἰ μὴ ἕψοιντο, συνηκολού-
θησαν. Ἔπειτα δὲ αὐτῷ οἱ μὲν γυμνασάμενοι καὶ χρι-
σάμενοι, οἱ δὲ καὶ λουσάμενοι παρῆλθον. Αὐτόλυκος 8
μὲν οὖν παρὰ τὸν πατέρα ἐκαθέζετο, ὥσπερ εἰκὸς, οἱ δ'

Γοργίᾳ] De eo dicetur ad cap ii. 26. Themiſtius Orat. p. 294. et 347. de Protagora: *ἀποχρώμενος Καλλίᾳ τῷ λακκοπλούτῳ.* Plura de his ſophiſtis dicta ſunt in Introductione ad hunc librum.

αὐτουργούς] Heſychio eſt *αὐτουργὸς, ὁ δι' ἑαυτοῦ ἐργαζόμενος*, qui ipſe agrum ſuum ſine opera ſervorum colit. Sic Xenophon Œcon. v. 4. de *γεωργίᾳ· καὶ τοὺς μὲν αὐτουργοὺς διὰ τῶν χειρῶν γυμνάζουσα—τοὺς δὲ τῇ ἐπιμελείᾳ γεωργοῦντας* (per operas ſervorum excolentes agrum, et qui opus facientes inſpiciunt) *ἀνδρίζει.* In Thucydide i. 141. Peloponneſii *αὐτουργοὶ* dicuntur, ubi Scholia vocabulum interpretantur *δι' ἑαυτῶν τὴν γῆν ἐργαζόμενοι σπάνει δούλων.*

7. *Ἔπειτα δὲ αὐτῷ—παρῆλθον*] De Socrate ejusque amicis hæc dici non poſſe, quod auctor nuperrimæ verſionis Germanicæ putavit, recte admonuit Lange, qui præter perſonas 9. a Xenophonte commemoratas, alias quaſi mutas adfuiſſe ſuſpicatur, quas his ipſis verbis Xenophon ſignificaverit. Argumentum ducit ex cap. ix. 7. *οἱ δὲ γεγαμηκότες ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους, ἀπήλαυνον πρὸς τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας.* Hæc enim nec Socrati nec ulli amicorum ejus convenire putat, itaque refert verba ad perſonas illas, quæ quaſi mutæ adfuerant convivio, quaſque adeo nominare Xenophon omiſerat. Sed ratio fefellit virum doctum. Capitis enim ii. ſect. 3. Niceratus cum Critobulo habere dicitur uxorem recens nuptam (*νύμφας*). Huic igitur ipſi Nicerato et Critobulo equi fuerant adducti, quibus tandem inſidentes properant ad conjuges. Atque iidem cum Autolyco ejuſque patre Lycone videntur intelligendi hoc in loco. Callias convivis balnea domeſtica palæſtramque ad exercendum paratam domi habebat, quibus uſi convivæ ceteri præter Socratem ejuſque diſcipulos tandem prodeunt in cœnaculum ſeu *ἀνδρῶνα.* Niceratum inprimis cum Critobulo tangunt verba *οἱ μὲν γυμνασάμενοι καὶ χρισάμενοι·* quod apparere puto ex loco cap. ii. ſect. 3. ubi de uſu unguentorum diſputatur: *αἵ γε μὴν γυναῖκες ἄλλως τε καὶ ὅταν νύμφαι τύχωσιν οὖσαι, ὥσπερ ἡ Νικηράτου τε τούτου καὶ ἡ Κριτοβούλου, μύρου μέν τι οὐ προσδέονται· αὐταὶ γὰρ τούτου ὄζουσιν*, et reliqua, de quibus dicetur ad illum locum. Ceterum Ariſtides ex h. l. poſuit: *οἱ μέν τινες χρισάμενοι, οἱ δὲ καὶ λουσάμενοι.*

8. *ὥσπερ εἰκὸς*] Vulgo hæc duo vocabula poſita leguntur inter *ἄλλοι* et *κατεκλίθησαν.* ubi Erneſtium merito offenderunt, qui aut corrigenda cenſuit aut ita interpretanda, quaſi *ὡς ἔτυχον* ſcriptum fuiſſet a Xenophonte. Sed ut notionem ſibi propriam verba ſervent, et locum ſuum recuperent,

ἄλλοι κατεκλίθησαν. Εὐθὺς μὲν οὖν ἐννοήσας τις τὰ
γιγνόμενα, ἡγήσαιτ' ἂν φύσει βασιλικόν τι τὸ κάλλος εἶ-
ναι, ἄλλως τε καὶ ἢν μετ' αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης, κα-
9 θάπερ Αὐτόλυκος τότε, κέκτηταί τις αὐτό. Πρῶτον μὲν
γὰρ, ὥσπερ, ὅταν φέγγος τι ἐν νυκτὶ φανῇ, πάντων προσ-
άγεται τὰ ὄμματα, οὕτω καὶ τότε τοῦ Αὐτολύκου τὸ
κάλλος πάντων εἷλκε τὰς ὄψεις πρὸς αὐτόν. Ἔπειτα
τῶν ὁρώντων οὐδεὶς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν ὑπ' ἐκείνου.
Οἱ μέν γε σιωπηρότεροι ἐγίγνοντο, οἱ δὲ καὶ ἐσχηματί-
10 ζοντό πως. Πάντες μὲν οὖν οἱ ἐκ θεῶν του κατεχόμενοι,

nulla pæne mutatione fuit opus. Eundem ordinem verborum ſecutus etiam videtur Ariſtides. Quamquam enim, ubi locum poſuit, verba ὥσπερ εἰκὸς adjecta non leguntur, interpretatio tamen addita oſtendere videtur, vocabula olim duo fuiſſe eo ordine in h. l. ab eo lecta: μάλιστα δὲ, inquit, τὸ ἦθος διεφύλαξεν αὐτῷ τὸ μὴ ἐπεξεργασίᾳ χρήσασθαι τῇ παρ' αὐτοῦ· οἷον εἰ ἔλεγεν· Αὐτόλυκος μὲν οὖν παρὰ τὸν πατέρα ἐκαθέζετο, ὥσπερ ἐχρῆν υἱὸν ὄντα μετὰ τοῦ πατρός. Si Xenophon verbis ὥσπερ εἰκὸς (i. e. ὥσπερ ἐχρῆν) non contentus addidiſſet υἱὸν ὄντα μετὰ τοῦ πατρὸς, ſane omnem loci pulcritudinem vitiaſſet. Verum mihi verba ὥσπερ εἰκὸς potius ad verbum ἐκαθέζετο referenda videntur. Admonuit enim recte Weiſkius juniores in convivio aſſediſſe. Comparat auctore Pottero Archæol. iv. 20. Plutarchum in Sympoſio. Idem mos Romanis fuit. Suetonius Claudii c. xxxii. *Adhibebat omni cœnæ et liberos ſuos cum pueris puelliſque nobilibus, qui more veteri ad fulcra lectorum ſedentes veſcerentur.* Tacitus Annal. xiii. 16. *Mos habebatur, principum liberos cum ceteris idem ætatis nobilibus ſedentes veſci in adſpectu propinquorum, propria et parciore menſa.*

ἐννοήσας τις] Ex Ariſtide τις adjecit Zeune, quod jam olim deſideraverat Stephanus. Quodſi abeſſet, dicendum fuiſſet ἡγήσω ἂν, ut eſt in Ageſilao i. ſect. 26. ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἡγήσω ἂν πολέμου ἐργαστήριον εἶναι.

τι τὸ κάλλος] Articulum τὸ ex Ariſtide recte adſcivit Zeune; ſed idem Ariſtides, certe Guelferbytanus, τι omiſit. Deinde ἄλλως τε ἢν καὶ Ariſtides ſcriptum habet, et τότε omittit. Sic iterum c. ii. ſect. 3. ἄλλως τε ἢν καὶ habet Ariſtides.

9. ὥσπερ] Athenæus v. p. 226. ὥσπερ ὅταν φέγγος ἐν νυκτὶ παρῇ,—οὕτω καὶ τὸ Αὐτολύκου κάλλος πάντων ἐφέλκεται τὰς ὄψεις ἐφ' ἑαυτό. ubi ante Schweighæuſerum deerat articulus τὰς repertus in Codd. duobus. Maximi Tyrii imitationem Orat. xxiv. 4. annotavit Zeune.

ὁρώντων] Athenæus: τῶν παρόντων οὐδεὶς ἦν ὃς οὐκ ἔπασχέ τι et cet. in quo veram lectionem agnoſcas οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἐπ. τι. Sic Cyrop. i. 4, 25. καὶ οὐδένα ἔφασαν ὅντιν' οὐ δακρύοντ' ἀποστρέφεσθαι. ubi vide annotata. et de Venat. v. ſect. 33. Sequens μέν γε ſic iterum eſt cap. vi. 7.

σιωπηρότεροι] Athenæus σιωπηλότεροι, quod et Codd. ſcripti tenent, et præfert nuperus Editor.

10. Πάντες] Ariſtides ἅπαντες ex h. l. habet. Sequens γοργότεροι pro vulgato γοργότερον idem Ariſtides, ſed Guelferbytanus, dedit. Idem voluit jam olim h. l. reſcribi Stephanus comparans Cyrop. iv. 4, 3. μείζους φαίνεσθε καὶ καλλίους καὶ γοργότεροι ἢ πρόσθεν ἰδεῖν. Peſſime vulgatam cum Bachio defendit Zeune. Aliud enim γοργὸν ὁρᾶν, aliud γοργὸς ὁρᾶσθαι. Lexicon MStum apud Alberti ad Heſychium ſub vocabulo γοργὸς ex h. l. poſuit γοργότεροί θ' ὁρᾶσθαι καὶ φοβερώτεροι φθέγγεσθαι, quam lectionem

ἀξιοθέατοι δοκοῦσιν εἶναι· ἀλλ' οἱ μὲν ἐξ ἄλλων, πρὸς
τὸ γοργότεροί τε ὁρᾶσθαι καὶ φοβερώτερον φθέγγεσθαι
καὶ σφοδρότεροι εἶναι φέρονται· οἱ δ' ὑπὸ τοῦ σώφρονος
ἔρωτος ἔνθεοι τά τε ὄμματα φιλοφρονεστέρως ἔχουσι, καὶ
τὴν φωνὴν πρᾳοτέραν ποιοῦνται, καὶ τὰ σχήματα εἰς τὸ
ἐλευθεριώτατον ἄγουσιν. Ἃ δὴ καὶ Καλλίας τότε διὰ
τὸν ἔρωτα πράττων, ἀξιοθέατος ἦν τοῖς τετελεσμένοις
τούτῳ τῷ θεῷ. Ἐκεῖνοι μὲν οὖν σιωπῇ ἐδείπνουν, ὥσπερ 11
τοῦτο ἐπιτεταγμένον αὐτοῖς ὑπὸ κρείττονός τινος. Φίλιπ-
πος δ' ὁ γελωτοποιὸς, κρούσας τὴν θύραν, εἶπε τῷ ὑπα-
κούσαντι εἰσαγγεῖλαι, ὅστις τε εἴη, καὶ διότι κατάγε-
σθαι βούλοιτο, συνεσκευασμένος δὲ παρεῖναι ἔφη πάντα
τὰ ἐπιτήδεια, ὥστε δειπνεῖν τἀλλότρια. Καὶ τὸν παῖδα
δὲ ἔφη πάνυ πιέζεσθαι, διά τε τὸ φέρειν μηδὲν, καὶ διὰ
τὸ ἀνάριστον εἶναι. Ὁ οὖν Καλλίας ἀκούσας ταῦτα, 12
εἶπεν, ἀλλὰ μέντοι, ὦ ἄνδρες, αἰσχρὸν στέγης γε φθονῆ-

probabat Alberti. Copulam τε omittit Ariſtides Guelferbyt.

φέρονται] Ariſtidæ *φαίνονται* Leonclav. et Stephanus temere præferebant; nam verba *πρὸς τὸ γ.* et cet. pendent a verbo *φέρονται*, cui reſpondet ſequens *ἄγουσιν*, ut recte monuit Zeune.

φιλοφρονεστέρως] Juntina *φιλοφρονέστερον*, margo Villoiſ. *φιλοφρονεστέρων*. Deinde edd. vett. *ἐλευθερώτατον* dant.

11. *κρούσας*] Solenne de foribus pulſandis, ubi quis admitti vult, item *κόπτειν*; qui vult exire, *ψοφεῖ*, crepat fores extrorſum aperiendas. Janitor dicitur *ὑπακούειν* pulſanti, et antequam admittatur hoſpes, annunciare domino, *εἰσαγγέλλειν*. Hæc verba pluribus exemplis illuſtrat Bachii annotatio longa ad h. l.

βούλοιτο] Athenæus p. 614. ex h. l. retulit *βούλεται—ὥστε καὶ δ.* Ex eodem vulgatum τε ante *παρεῖναι* in δὲ mutavit Zeune. Ceterum homo ridiculus ridicule nunciari vult domino de adventu ſuo; quo faciunt oppoſita *συνεσκ. τὰ ἐπιτήδ.* et *δειπνεῖν τἀλλότρια*, *πιέζεσθαι* et *φέρειν μηδὲν*, quæ explicatione non egent.

12. *στέγης γε φθονῆσαι*] "Turpe eſſet hoc certe, ſi domo eum excludere, ne intromittere quidem vellemus, etſi illud quidem non eſſet turpe, ſi non admitteretur ad cœnam. Aut extremum hoc vim joci continet, aut neſcio quo alluditur. Hoc vero dubium videri non debet, *τὸ σκῶμμα* eſſe jocum Calliæ." Sic ad h. l. Weiſke, cum quo plane ſentire video Langium, qui verba hæc *στέγης γε φθονῆσαι* cum vultu miſericordiæ contemtuſque pleno pronunciata fuiſſe a Callia putabat. Sed nullo modo efficiunt viri docti, ut Calliæ dictum ſimile *σκώμματι* videri poſſit. Itaque pertinet *σκῶμμα* ad Philippi ridicula, quæ juveni Autolyco mirationem ſaltem extorquere debebant, cum talia antea non audiiſſe videri debeat. Quod viros doctos fefellit, eſt hoc, quod Callias vultum pueri amati diligenter obſervat; amantes enim ab amatis ſua dicta omnia et facta inprimis probari et laudari cupiunt. Sed

σαι· εἰσίτω οὖν. Καὶ ἅμα ἀπέβλεψεν εἰς τὸν Αὐτόλυ-
κον, δηλονότι ἐπισκοπῶν, τί ἐκείνῳ δόξειε τὸ σκῶμμα
13 εἶναι. Ὁ δὲ, στὰς ἐπὶ τῷ ἀνδρῶνι, ἔνθα τὸ δεῖπνον ἦν,
εἶπεν, ὅτι μὲν γελωτοποιός εἰμι, ἴστε πάντες, ἥκω δὲ
προθύμως, νομίσας γελοιότερον εἶναι τὸ ἄκλητον, ἢ τὸ
κεκλημένον ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Κατακλίνου τοίνυν,
ἔφη ὁ Καλλίας. Καὶ γὰρ οἱ παρόντες σπουδῆς μὲν, ὡς
14 ὁρᾷς, μεστοὶ, γέλωτος δὲ ἴσως ἐνδεέστεροι. Δειπνούντων
δὲ αὐτῶν, ὁ Φίλιππος γελοῖόν τι εὐθὺς ἐπεχείρει λέγειν,
ἵνα δὴ ἐπιτελοίη, ὧνπερ ἕνεκα ἐκαλεῖτο ἑκάστοτε ἐπὶ τὰ
δεῖπνα. Ὡς δ' οὐκ ἐκίνησε γέλωτα, τότε μὲν ἀχθεσθεὶς
φανερὸς ἐγένετο. Αὖθις δ' ὀλίγον ὕστερον ἄλλο τι γε-
λοῖον ἐβούλετο λέγειν. Ὡς δὲ οὐδὲ τότε ἐγέλασαν ἐπ'
αὐτῷ, ἐν τῷ μεταξὺ παυσάμενος τοῦ δείπνου, συγκα-
15 λυψάμενος κατέκειτο. Καὶ ὁ Καλλίας, τί τοῦτ', ἔφη,
ὦ Φίλιππε; ἀλλ' ἢ ὀδύνη σε εἴληφε; Καὶ ὃς ἀναστε-
νάξας εἶπε, ναὶ μὰ Δί', ἔφη, ὦ Καλλία, μεγάλη γε.
Ἐπεὶ γὰρ γέλως ἐξ ἀνθρώπων ἀπόλωλεν, ἔῤῥει τὰ ἐμὰ
πράγματα. Πρόσθεν μὲν γὰρ τούτου ἕνεκα ἐκαλούμην
ἐπὶ τὰ δεῖπνα, ἵνα εὐφραίνοιντο οἱ συνόντες, δι' ἐμὲ γε-
λῶντες· νῦν δὲ τίνος ἕνεκα καὶ καλεῖ μέ τις; οὔτε γὰρ
ἔγωγε σπουδάσαι ἂν δυναίμην μᾶλλον, ἤπερ ἀθάνατος
γενέσθαι, οὔτε μὴν ὡς ἀντικληθησόμενος καλεῖ μέ τις,

Callias hic ſimpliciter Autolycum aſpicit, ut diſcat ex vultu pueri modeſtiſſimi, quid illi de novo hoc nec antea audito ſermonis genere videatur. Ita Brodæo etiam viſum eſt.

14. ἐν τῷ μεταξὺ] *Interim, dum ceteri cœnabant.* Ita Zeune. Mihi potius videtur dictum pro μεταξὺ δειπνῶν ἐπαύσατο, *abrumpit cœnam et recumbit capite velato*, quod erat pudoris vel triſtitiæ ſignum, ut in Cyrop. v. 1, 3.

15. ἀλλ' ἦ] Miror Weiſkium antiquum ἀλλ' ἦ revocaſſe cum Bachio, cum rectius ex Stephani emendatione dediſſet Zeune.

εὐφραίνοιντο] Margo Villoiſoniani libri εὐφραίνοντο dat. Verum imperfecti uſum non admittere videntur præcepta G. Hermanni ad Vigerum p. 805.

καλεῖ] Eſt pro futuro uſitatiore, ſed non Atticis ſcriptoribus, καλέσει, nec opus Stephani conjectura καλῇ, ut recte monuit Zeune.

ἐπεὶ πάντες ἴσασιν, ὅτι ἀρχὴν οὐδὲ νομίζεται εἰς τὴν ἐμὴν
οἰκίαν δεῖπνον εἰσφέρεσθαι. Καὶ ἅμα λέγων ταῦτα ἀπε-
μύττετό τε, καὶ τῇ φωνῇ σαφῶς κλαίειν ἐφαίνετο. Πάν- 16
τες μὲν οὖν παρεμυθοῦντό τε αὐτὸν, ὡς αὖθις γελασό-
μενοι, καὶ δειπνεῖν ἐκέλευον· Κριτόβουλος δὲ καὶ ἐξεκάγ-
χασεν ἐπὶ τῷ οἰκτισμῷ αὐτοῦ. Ὁ δ', ὡς ᾔσθετο τοῦ
γέλωτος, ἀνεκαλύψατό τε, καὶ τῇ ψυχῇ παρακελευσά-
μενος θαῤῥεῖν, ὅτι ἔσονται συμβολαὶ, πάλιν ἐδείπνει.

CAPUT II.

ΩΣ δ' ἀφῃρέθησαν αἱ τράπεζαι, καὶ ἐσπείσαντο καὶ 1
ἐπαιάνισαν, ἔρχεταί τις αὐτοῖς ἐπὶ κῶμον Συρακόσιος
ἄνθρωπος, ἔχων τε αὐλητρίδα ἀγαθὴν, καὶ ὀρχηστρίδα
τῶν τὰ θαύματα δυναμένων ποιεῖν, καὶ παῖδα πάνυ
γε ὡραῖον, καὶ πάνυ καλῶς κιθαρίζοντά τε καὶ ὀρχού-
μενον. Ταῦτα δὲ καὶ ἐπιδεικνὺς ὡς ἐν θαύματι, ἀργύριον
ἐλάμβανεν. Ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς ἡ μὲν αὐλητρὶς ηὔλησεν, ὁ δὲ 2

εἰσφέρεσθαι] Edd. vett. *προσφέρεσθαι* dant.

16. *αὖθις*] i. e. poſtea, in poſterum. Leonclavius *εὐθὺς* malebat, nullam idoneam ob cauſam.

τῇ ψυχῇ παρ.] Ridicule, ut magnum aliquod opus aggreſſurus, ut Cyrus apud noſtrum i. 4, 13. *διακελευσάμενος ἑαυτῷ τολμᾷν, εἰσῆλθεν.*

ἔσονται συμβολαὶ] *Symbolas ad convivia* aut *convivia ipſa* cogitabat Zeune, *riſus* ex Pollucis loco vi. 28. *παρεχόμενος συμβολὰς τὸν γέλωτα* interpretabatur Weiſke; neuter apte. Ut *συμβάλλειν τινὶ μάχην* eſt *conferre pugnam*, ſic *συμβολαὶ* h. l. ſunt *pugnæ, prælia*, ad quæ animum verbis confirmat fortiter gerenda. Ridicule ſimul ambiguo verbo vel *συμβολὰς λόγων* vel *συμβολὰς* ad cœnam collatas ſignificat.

Cap. II. 1. *ἐπαιάνισαν*] Plato Sympoſii ſect. 4. *Σωκράτους δειπνήσαντος καὶ τῶν ἄλλων, σπονδάς τε σφᾶς ποιήσασθαι καὶ ᾄσαντας τὸν θεὸν καὶ τἄλλα τὰ νομιζόμενα, τρέπεσθαι πρὸς τὸν πότον.* Ordinem convivii enarrat Philyllius Athenæi ix. p. 408. *καὶ δὴ δεδειπνήκασιν αἱ γυναῖκες· ἀλλ' ἀφαιρεῖν ὥρα 'στὶν ἤδη τὰς τραπέζας, εἶτα παρακορῆσαι, ἔπειτα κατὰ χειρῶν ἑκάστῃ καὶ μύρον τι δοῦναι.* Sed hic mulieribus cum aqua unguentum præbetur; viris non adeo ſolemnis unguenti uſus in conviviis; ſumtum tamen et præbitum fuiſſe in quibuſdam teſtantur loca poetarum poſita in Athenæi ix. p. 409. Callias convivis unguentum præbere parabat, ſed Socrates ejus uſum recuſat.

ἐπὶ κῶμον] Platonis *πρὸς τὸν πότον* comparavit Zeune. Sed *πότος* eſt convivantium; *κωμάζοντες* foris adveniunt ad compotantes. Sequens *τε* poſt *κιθαρίζοντα* ex Ariſtide addidit idem Zeune. Syracuſius homo quo nomine appellatus fuerit, ignorare nos Xenophon voluit.

2. *ἡ μὲν αὐλητρὶς*] Vulgatum *ἡ αὐλητρὶς μὲν* ex Ariſtide correxit Zeune.

παῖς ἐκιθάρισε, καὶ ἐδόκουν μάλα ἀμφότεροι ἱκανῶς εὐφραίνειν, εἶπεν ὁ Σωκράτης, νὴ Δί', ὦ Καλλία, τελέως ἡμᾶς ἑστιᾷς. Οὐ γὰρ μόνον δεῖπνον ἄμεμπτον παρέθηκας, ἀλλὰ καὶ θεάματα καὶ ἀκροάματα ἥδιστα παρέ-
3 χεις. Καὶ ὃς ἔφη, τί οὖν, εἰ καὶ μύρον τις ἡμῖν ἐνέγκαι, ἵνα καὶ εὐωδίᾳ ἑστιώμεθα; Μηδαμῶς, ἔφη ὁ Σωκράτης. Ὥσπερ γάρ τοι ἐσθὴς ἄλλη μὲν γυναικὶ, ἄλλη δὲ ἀνδρὶ καλὴ, οὕτω καὶ ὀσμὴ ἄλλη μὲν ἀνδρὶ, ἄλλη δὲ γυναικὶ πρέπει. Καὶ γὰρ ἀνδρὸς μὲν δήπου ἕνεκα ἀνὴρ οὐδεὶς μύρῳ χρίεται. Αἱ μέντοι γυναῖκες, ἄλλως τε καὶ ἢν νύμφαι τύχωσιν οὖσαι, ὥσπερ ἡ Νικηράτου τοῦδε καὶ ἡ Κριτοβούλου, μύρου μὲν τί καὶ προσδέονται; αὐταὶ γὰρ

3. Αἱ *μέντοι*] Ariſtides *αἵ γε μὴν —Νικηράτου τοῦδε* habet, et Muretus Var. Lect. xix. c. 9. *αἵ γε μὴν—καὶ ὅταν—Νικηράτου τε τούτου καὶ ἡ Κριτοβούλου* ex h. l. poſuit. De Nicerati uxore *νεογάμῳ* eſt infra iv. 8.—Vulgo additum *ὅταν* poſt *ἢν* ſuadente Victorio V. L. xxxiii. 7. recte omiſit, ut gloſſam, Stephanus, Leoncl. et ſecuti Editores. In Ariſtide Codex Guelferb. habet *ἢν καὶ νύμφαι.* Vide ad cap. i. ſect. 8.

μὲν τί καὶ προσδέονται] Negationem ex Ariſtide addunt Steph. Leoncl. Welſ. et Bachius; hic quidem *μύρου οὐδέν τι πρ.* etiam ſcriptum malebat. Abeſſe contra debere negationem affirmant Erneſti et Zeune. Ille rationem edit, Socratem velle demonſtrare, unguentum mulieribus convenire magis quam viris, eaſque, inprimis cum ſponſæ ſint, unguento uti. Ipſe igitur corrigit *μύρου μέν τι προσδέχονται*, i. e. *admittunt*. Zeune vulgatam defendit et ſic interpretatur: *ſed mulieres—aliquid quidem unguenti inſuper deſiderant, (ſeu ut ſponſi unguento mediocri ſint delibuti volunt) quia ipſæmet* (*αὐταὶ* enim ſcribi vult) *unguentum redolent, ſeu unguento utuntur.* Sed utrique interpretationi adverſatur ſequens comma *ἐλαίου δὲ* et cet. Zeunii ſcripturam admiſit Weiſke; itaque eandem interpretationem probaſſe videtur. Faber in verſione gallica interpretandi cauſa, ut ait, poſuit: *n'ont pas autrement beſoin de parfums: car d'elles-mêmes elles en ont aſſez.* Vitium vulgatæ lectionis conjectura ſanare conatus eſt Muretus l. c. *ναύταις γὰρ ταυτὸν ὄζουσιν*: quæ mihi ab hoc loco valde aliena eſſe videtur, etiam ſine interpretatione propoſita a viro docto. Equidem lectionem Ariſtidæ cum Stephano unice probo. Vulgo erat *μέντοι καὶ προσδ.* Juntina *μέντοι* dat. Ariſtides ſic interpretatur: *αὗται παρὰ ἀνδρὸς μύρου οὐ προσδέονται, παρ' ἑαυτῶν γὰρ ἔχουσι νύμφαι γε οὖσαι.* —Nunc demum video Athenæum locum hunc ita poſuiſſe libro xv. p. 686. *ἀλλὰ καὶ ἀκροάματα καὶ θεάματα —ἐνέγκαι τις ἡμῖν—εὐωδίαν ἑστιώμεθα; —γυναικεία—ἀνδρεία καλὴ—ἕνεκεν οὐδεὶς μύρῳ χρίεται· αἵ γε μὴν γυναῖκες ἄλλως τε ἂν καὶ νύμφαι—Νικηράτου τε τούτου καὶ ἡ Κριτοβούλου, μύρου μέντοι καὶ προσδέονται· ναῦται γὰρ τοῦτο ὄζουσιν· ἐλαίου δὲ τοῦ ἐν γυμνασίοις καὶ παρουσία ἀνδρῶν ἢ μύρου γυναιξὶν ἡδίων καὶ ἀπουσία ποθεινοτέρα.—μὲν ἀλειψάμενος δοῦλος καὶ ἐλεύθερος—ἐλευθέρων μόχθων πρῶτον χρηστῶν καὶ χρόνου πολλοῦ δέονται—ἔσεσθαι.* Ad quem locum Caſaubonus annotavit etiam Ariſtidem e Xenophonte laudare *ἢν καὶ νύμφαι.* Deinde admonuit cum interrogatione ſcribendum eſſe *μύρου μὲν τί καὶ προσδέονται*; eamque correctionem ait du-

τούτου ὄζουσιν· ἐλαίου δὲ τοῦ ἐν γυμνασίοις ὀσμὴ καὶ παροῦσα ἡδίων ἢ μύρου γυναιξὶ, καὶ ἀποῦσα ποθεινοτέρα. Καὶ γὰρ δὴ μύρῳ μὲν ὁ ἀλειψάμενος καὶ δοῦλος καὶ 4
ἐλεύθερος εὐθὺς ἅπας ὅμοιον ὄζει· αἱ δ᾽ ἀπὸ τῶν ἐλευθερίων μόχθων ὀσμαὶ ἐπιτηδευμάτων τε πρῶτον, καὶ χρόνου πολλοῦ δέονται, εἰ μέλλουσιν ἡδεῖαί τε καὶ ἐλευθέριοι ἔσεσθαι. Καὶ ὁ Λύκων εἶπεν, οὐκοῦν νέοις μὲν ἂν εἴη ταῦτα· ἡμᾶς δὲ τοὺς μηκέτι γυμναζομένους τίνος ὄζειν δεήσει; καλοκἀγαθίας νὴ Δί᾽, ἔφη ὁ Σωκράτης. Καὶ πόθεν ἄν τις τοῦτο τὸ χρίσμα λάβοι; Οὐ μὰ Δί᾽, ἔφη, οὐ παρὰ τῶν μυροπωλῶν. Ἀλλὰ πόθεν δή; Ὁ μὲν Θεόγνις ἔφη,

Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἀπ᾽ ἐσθλὰ διδάξεαι. Ἢν δὲ κακοῖσι
Συμμιγέῃς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.

καὶ ὁ Λύκων εἶπεν, ἀκούεις ταῦτα, ὦ υἱέ; Ναὶ μὰ Δί᾽, 5
ἔφη ὁ Σωκράτης, καὶ χρῆταί γε. Ἐπεὶ γοῦν νικηφόρος ἐβούλετο τοῦ παγκρατίου γενέσθαι, σὺν σοὶ σκεψάμενος

dum ab H. Stephano fuiſſe propoſitam. Hanc lectionem Ariſtidem recte fuiſſe interpretatum verbis παρὰ ἀνδρὸς μύρου οὐ προσδέονται. Hanc duumvirorum egregiam animadverſionem nemo facile erit qui cognitam non ſtatim probet; itaque textum Xenophontis ita refinxi, ut ſignum interrogationis adderem. Ceterum verba αὐταὶ γὰρ τούτου ὄζουσιν (ita enim ſcribendum cenſuit vir doctiſſimus) nolim cum Caſaubono interpretari: *ipſæ enim ſunt pro unguento ſuis maritis.* Muretus quid ex vitioſa Athenæi ſcriptura exſculpſerit, ſupra annotavi. Conſenſus Athenæi et Ariſtidis movit me, ut τοῦδε et deinceps articulum ἡ ante Κριτοβούλου nomen infererem. Uterque enim convivio intererat.

παροῦσα ἡδίων] *Quia ſimul adeſt labor, fortitudo, patientia et ſimiles athletarum virtutes.* Ita Weiſke. Xenophontis locum reſpicere videtur Achilles Tatius ii. p. 149. πάσης δὲ γυναικῶν μυραλοιφίας ἥδιον ὄδωδεν ὁ τῶν παίδων ἱδρώς.

4. μὲν ὁ ἀλειψάμενος] Articulum ſic vulgo inſertum auctore Athenæo deletum malim, niſi junxeris ἅπας ὁ ἀλειψάμενος, καὶ δ. κ. ἐλ.

χρόνου] Additum πολλοῦ Stephanus aſteriſco notavit, ſine nota recepit Weiſke, quod vocabulum deeſt in edd. veteribus, interpretatione Ribitti et damnavit Zeune, recte monens, ſi πολλοῦ probetur, deſiderari ad ἐπιτηδευμάτων ſimile additamentum; quod Athenæus tamen præbet, χρηστῶν addens ante χρόνου πολλοῦ.

Συμμιγέῃς] Ex Steph. ſecunda συμμιχθῇς repetiit Weiſke, edd. vett. et Leoncl. συμμιγῇς dant, adverſante metro.

5. ἐβούλετο] E conjectura Leonclavii et Stephani Welsius et Bachius ediderunt βούλοιτο—σκεψόμενος, cujus rationem ſtatim videbimus.

σκεψάμενος . . . αὖ] Cum Leonclavio Welsius et Bachius σκεψόμενος

. . . αὖ, ὃς ἂν δοκῇ αὐτῷ ἱκανώτατος εἶναι εἰς τὸ ταῦτα
6 ἐπιτηδεῦσαι, τούτῳ συνέσται. Ἐνταῦθα δὴ πολλοὶ ἐ-
φθέγξαντο· καὶ ὁ μέν τις αὐτῶν εἶπε, ποῦ οὖν εὑρήσει
τούτου διδάσκαλον; ὁ δέ τις, ὡς οὐδὲ διδακτὸν τοῦτο εἴη·
ἕτερος δέ τις, ὡς εἴπερ τι καὶ ἄλλο καὶ τοῦτο μαθητόν.
7 Ὁ δὲ Σωκράτης ἔφη, τοῦτο μὲν ἐπειδὴ ἀμφίλογόν ἐστιν,
εἰσαῦθις ἀποθώμεθα· νυνὶ δὲ τὰ προκείμενα ἀποτελῶ-
μεν. Ὁρῶ γὰρ ἔγωγε τήνδε τὴν ὀρχηστρίδα ἐφεστηκυῖαν,
8 καὶ τροχοὺς τινὰ αὐτῇ προσφέροντα. Ἐκ τούτου δὴ ηὔλει
μὲν αὐτῇ ἡ ἑτέρα· παρεστηκὼς δέ τις τῇ ὀρχηστρίδι ἀνε-
δίδου τοὺς τροχοὺς μέχρι δώδεκα. Ἡ δὲ, λαμβάνουσα
ἅμα τε ὠρχεῖτο, καὶ ἀνεῤῥίπτει δινουμένους, συντεκμαιρο-
μένη, ὅσον ἔδει ῥιπτεῖν ὕψος, ὡς ἐν ῥυθμῷ δέχεσθαι αὐ-
9 τούς. Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν, ἐν πολλοῖς μὲν, ὦ ἄνδρες,
καὶ ἄλλοις δῆλον, καὶ ἐν οἷς δ᾽ ἡ παῖς ποιεῖ, ὅτι ἡ γυ-
ναικεία φύσις οὐδὲν χείρων τῆς τοῦ ἀνδρὸς οὖσα τυγχάνει,
γνώμης δὲ καὶ ἰσχύος δεῖται. Ὥστε εἴτις ὑμῶν γυναῖκα

ſcripſerunt, recte, cum iidem βούλοιτο antea dederint. Nec eſt hæc Leoncl. editionis ſcriptura orta errore operarum, ut ait Zeune. Scilicet cum vidiſſent particulam αὖ de futura aliqua re eſſe h. l. debere, vulgatam lectionem ille cum Stephano immutavit, non recordatus tamen pancratii victoriam Autolyco jam contigiſſe, nec adhuc ſperari; quod recte contra lectionem βούλοιτο monuit Zeune. Itaque ſupereſt, ut putemus excidiſſe propter verborum ſimilitudinem quædam, quæ cogitatione ſuppleri poſſe mihi non videntur ut Zeunio. Weiſke nimis argutam brevitatem hanc eſſe ait, quam ut hæc integra eſſe putemus. Recte. Igitur lacunæ ſigna appoſui.

τὸ ταῦτα] Articulum ex ſecunda Steph. cum Welſio et Weiſkio adſcivi.

6. Ἐνταῦθα] Juntina Ταῦτα, unde ταὐτὰ effecit Caſtalio. Deinde αὐτῷ εἶπε dat margo Villoiſ. poſtea edd. vett. εὑρήσκει, verum etiam margo Villoiſ. dat. εὑρίσκει edd. Halenſis et Caſtal.

τοῦτο εἴη] Ita Caſtal. Brodæus, Leoncl. Stephanus ſcripſerunt pro τούτου εἴη, ut deinde μαθητὸν pro vulgato μαθητέον eſt ex emendatione Leoncl. et Stephani.

8. τροχοὺς] Huc referunt Artemidori i. 68. τροχοπαικτεῖν ἢ μαχαίρας περιδινεῖσθαι.

δινουμένους] Edd. vett. δονουμένους dant. Sequens ῥιπτεῖν, forma Ionica, Welſium ſecutus Bach. mutavit in ῥίπτειν.

ἐν ῥυθμῷ] i. e. ſaltans ad numerum vel rhythmum.

9. ἐν οἷς δ᾽ ἡ παῖς] Ariſtides Guelferbytanus habet ſcriptum ex h. l. δῆλον δὲ καὶ ἐν οἷς ἡ παῖς. Certe inutilis eſt particula δὲ ita collocata, quæ ſi transferatur et conjungatur cum ἡ, ut ſit ἥδε παῖς, recte habebunt omnia. Deinde edd. vett. dant οὐδὲ χεῖρον, ſed Aldina οὐδὲν.

γνώμης—δεῖται] Lange vertebat: *mente ſeu ratione carent.* Talem ſen-

ἔχει, θαῤῥῶν διδασκέτω, ὅ τι βούλοιτ' ἂν αὐτῇ ἐπισταμένῃ χρῆσθαι. Καὶ ὁ Ἀντισθένης, πῶς οὖν, ἔφη, ὦ 10
Σώκρατες, οὕτω γιγνώσκων, οὐ καὶ σὺ παιδεύεις Ξανθίππην, ἀλλὰ χρῇ γυναικὶ τῶν οὐσῶν, οἶμαι δὲ καὶ τῶν γεγενημένων, καὶ τῶν ἐσομένων, χαλεπωτάτῃ; Ὅτι, ἔφη, ὁρῶ καὶ τοὺς ἱππικοὺς βουλομένους γενέσθαι, οὐ τοὺς εὐπειθεστάτους, ἀλλὰ τοὺς θυμοειδεῖς ἵππους κτωμένους. Νομίζουσι γὰρ, ἢν τοὺς τοιούτους δύνωνται κατέχειν, ῥᾳδίως τοῖς γε ἄλλοις ἵπποις χρήσεσθαι. Κἀγὼ δὴ βουλόμενος ἀνθρώποις χρῆσθαι, καὶ ὁμιλεῖν, ταύτην κέκτημαι, εὖ εἰδὼς, ὅτι, εἰ ταύτην ὑποίσω, ῥᾳδίως τοῖς γε ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις συνέσομαι. Καὶ οὗτος μὲν δὴ ὁ λόγος οὐκ ἀπὸ τοῦ σκοποῦ ἔδοξεν εἰρῆσθαι. Μετὰ 11
δὲ τοῦτο κύκλος εἰσηνέχθη περίμεστος ξιφῶν ὀρθῶν. Εἰς οὖν ταῦτα ἡ ὀρχηστρὶς ἐκυβίστα τε, καὶ ἐξεκυβίστα ὑπὲρ

tentiam Socratis orationi minime convenire recte censuit; igitur verba aliunde illata putavit uncisque seclusit. Temere! δεῖται est *inferior est*, ut recte habet Index Zeunianus. Pro γνώμης idem Lange malebat ῥώμης scriptum. Etiam Weiske in vocabulo γνώμης adhæsit, et quærit, quid h. l. sit? Opinatur autem universe esse *scientiam*, *rerum notitiam*. Itaque recte sequi: ὥστε εἴτις ὑμῶν γυναῖκα ἔχει, θαῤῥῶν διδασκέτω, ὅ τι βούλοιτ' ἂν αὐτῇ ἐπισταμένῃ χρῆσθαι. Putavit igitur vir doctus hæc referri ad γνώμην. At ita ἰσχύος nulla ratio habetur. Scilicet et ipse verbum δεῖται aliter intellexisse videtur, atque oppositum οὐδὲν χείρων fieri postulat. Itaque nihil mutandum censeo.

10. παιδεύεις] Edd. vett. præter Castal. παιδεύσεις habent. Ceterum Socratis hanc responsionem repetiit Plutarchus de utilitate ex hostibus capienda p. 337. ed. Reiskii, et Gellius N. A. i. 17.

οὐκ ἀπὸ τοῦ σκοποῦ] Zeunii interpretationem *oratio non aliena a loco proferri visa est*, quippe cujus occasio ab arte et exemplo saltatricis erat subnata, recte damnavit Weiske, qui pertinere ait responsum Socratis ad verba ὅτι ὁρῶ καὶ τοὺς ἱππικούς. In hoc enim omnes una consensisse, neminem dubitasse, sicut de docenda καλοκἀγαθίᾳ. Addit ex Suida interpretationem ἀπὸ σκοποῦ, μάτην, περιττῶς, ἐναντίως. Breviter, *rectum et verum dictum* interpretatur Weiske. Mihi oratio non ἀπὸ τοῦ σκοποῦ eadem esse videtur, quæ ἐπίσκοπος et εὔστοχος. Itaque Xenophon dicere voluisse videtur: Socrates visus est comparatione equorum domandorum cum muliere ducenda acute et vere usus defensionem suam contra Antisthenem egregie exsequi. Video nunc etiam Langium hæc verba ad importunam Antisthenis quæstionem referre.

11. Εἰς οὖν] Juntina dat εἰς μὲν οὖν.

ἐξεκυβίστα] Recte h. l. interpretatur Weiske: *in hos gladios saltatrix saltu et capite prono se dabat, et rotata super eos rursus in pedes revoluta stabat.* Diversum enim est ἐκκυβιστᾶν a κυβιστᾶν, ut bene admonuit vir doctus.

αὐτῶν. Ὥστε οἱ μὲν θεώμενοι ἐφοβοῦντο, μή τι πάθῃ, ἡ δὲ θαῤῥούντως τε καὶ ἀσφαλῶς ταῦτα διεπράττετο.
12 Καὶ ὁ Σωκράτης καλέσας τὸν Ἀντισθένην, εἶπεν, οὔτοι τούς γε θεωμένους τάδε ἀντιλέξειν ἔτι οἴομαι, ὡς οὐχὶ καὶ ἡ ἀνδρεία διδακτὸν, ὁπότε αὕτη, καί περ γυνὴ οὖσα,
13 οὕτω τολμηρῶς εἰς τὰ ξίφη ἵεται. Καὶ ὁ Ἀντισθένης εἶπεν, ἆρ' οὖν καὶ τῷδε τῷ Συρακοσίῳ κράτιστον ἐπιδείξαντι τῇ πόλει τὴν ὀρχηστρίδα εἰπεῖν, ἐὰν διδῶσιν αὐτῷ Ἀθηναῖοι χρήματα, ποιήσειν πάντας Ἀθηναίους τολμᾷν
14 ὁμόσε ταῖς λόγχαις ἰέναι; Καὶ ὁ Φίλιππος, νὴ Δί', ἔφη, καὶ μὴν ἔγωγε ἡδέως ἂν θεώμην Πείσανδρον τὸν δημηγόρον μανθάνοντα κυβιστᾷν εἰς τὰς μαχαίρας, ὃς νῦν διὰ τὸ μὴ δύνασθαι λόγχαις ἀντιβλέπειν, οὐδὲ συστρατεύεσθαι
15 ἐθέλει. Ἐκ τούτου ὁ παῖς ὠρχήσατο. Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν, εἴδετ', ἔφη, ὡς καλὸς παῖς ὢν, ὅμως σὺν τοῖς σχήμασιν ἔτι καλλίων φαίνεται, ἢ ὅταν ἡσυχίαν ἔχῃ. Καὶ ὁ Χαρμίδης εἶπεν, ἐπαινοῦντι ἔοικας τὸν ὀρχηστοδι-
16 δάσκαλον. Ναὶ μὰ τὸν Δί', ἔφη ὁ Σωκράτης· καὶ γὰρ

ἐφοβοῦντο] Ariſtides, etiam Guelferbytanus, ἐθορυβοῦντο habet ex h. l. ſed alii libri vulgatum dant.

12. ὡς οὐχὶ] Juntina ὡς οὐ dat et ſequens οὕτω omittit.

13. ἆρ' οὖν] Weiſke ἄρ' οὖν ſcribendum cenſuit atque ita edidit omiſſo ſigno interrogationis. Platonis locos ſimiles deſideranti indicabit Heindorf ad Charmidem p. 73. cujus eſt annotatio ſatis copioſa de utraque ſcriptura, ſed dubitationem omnem mihi nondum exemit. Ceterum Cornarius in Præfatione ad verſionem Sympoſii utriuſque Platonici et Xenophontei p. 11. hunc locum tanquam vitioſum ita corrigi voluit: ἐπιδείξαντι τὴν ὀρχηστρίδα· καὶ οὗτος vel καὶ ὁ Συρακούσιος εἶπεν. atque ita vertit: *Proinde etiam huic Syracuſio commodiſſimum fuerit, quod civitati ſaltatricem oſtenderit. Et hic, ſi dent ipſi, inquit, Athenienſes pecunias, facere vellet, ut omnes* et cet. Scilicet virum doctum vulgata ſcriptura ποιήσει videtur in errorem induxiſſe, quam cum Caſtalione, Leonclavio et Stephano in ποιήσειν mutarunt recentiores Editores.

14. Πείσανδρον] Ex Thucydide viii. 53. et Xenophontis Hellenicis II. notum, quem in comœdia Avibus inſcripta verſu 1556. Pace 395. Lyſiſtrata 490. publice exagitavit Ariſtophanes. Pax vero fuit in certamen publicum commiſſa Olympiadis 90. anno 4. Aves Ol. 91. 2. Lyſiſtrata Olymp. 92. Fuit igitur Piſiſtratus Olympiadis 90. initio demagogus timiditate inſignis adeo, ut publicam Comicorum irriſionem mereretur. Falſum igitur, quod Weiſke poſuit in Diſputatione de Sympoſio p. 97. Piſandrum demum Olympiade 92. 1. fuiſſe δημηγόρον, quippe qui eo anno a Thucydide commemoretur et in quadringentis tyrannis eodem anno perierit.

ἄλλο τι προσενόησα, ὅτι οὐδὲν ἀργὸν τοῦ σώματος ἐν τῇ
ὀρχήσει ἦν, ἀλλ' ἅμα καὶ τράχηλος, καὶ σκέλη, καὶ
χεῖρες ἐγυμνάζοντο, ὥσπερ χρὴ ὀρχεῖσθαι τὸν μέλλοντα
εὐφορώτερον τὸ σῶμα ἕξειν. Καὶ ἐγὼ μὲν, ἔφη, πάνυ ἂν
ἡδέως, ὦ Συρακόσιε, μάθοιμι τὰ σχήματα παρὰ σοῦ.
Καὶ ὃς, τί οὖν χρήσῃ αὐτοῖς; ἔφη. Ὀρχήσομαι νὴ Δία. 17
Ἐνταῦθα δὴ ἐγέλασαν ἅπαντες. Καὶ ὁ Σωκράτης μά-
λα ἐσπουδακότι τῷ προσώπῳ, γελᾶτε, ἔφη, ἐπ' ἐμοί;
πότερον ἐπὶ τούτῳ, εἰ βούλομαι γυμναζόμενος μᾶλλον
ὑγιαίνειν, ἢ εἰ ἥδιον ἐσθίειν καὶ καθεύδειν, ἢ εἰ τοιούτων
γυμνασίων ἐπιθυμῶ, μὴ ὥσπερ οἱ δολιχοδρόμοι τὰ σκέλη
μὲν παχύνονται, τοὺς δὲ ὤμους λεπτύνονται, μηδ' ὥσπερ
οἱ πύκται τοὺς μὲν ὤμους παχύνονται, τὰ δὲ σκέλη λεπ-
τύνονται, ἀλλὰ παντὶ διαπονῶν τῷ σώματι, πᾶν ἰσόῤῥο-

16. *προσενόησα*] Mihi ſcribendum videbatur ex uſu Platonico et Xenophonteo verbi *ἐννοεῖν*, quem lectori notum eſſe puto, *προσενενόησα*.—Etiam in Platonis Gorgia ſect. 37. *λέγω δ' ἐννοήσας, ὅτι ἐγώ τε καὶ σὺ νῦν τυγχάνομεν ταὐτὸν πεπονθότες*, Baſil. utraque *δὲ νοήσας* male dedit ſcriptum. *νοεῖν* eſt ſimpliciter *animum advertere*: *ἐννοεῖν* eſt *cogitare*, et ſignificat præcipue *cogitationem ex aſpectu rei cujuſdam ſubnatam.*

οὐδὲν ἀργὸν τοῦ σώματος] Intellige *μέλος*. Athenæus i. p. 20. *τῆς δὲ Μέμφιδος ὀρχήσεως ἤρα καὶ Σωκράτης ὁ σοφὸς καὶ πολλάκις καταλαμβανόμενος ὀρχούμενος, ὥς φησι Ξενοφῶν, ἔλεγε τοῖς γνωρίμοις παντὸς εἶναι μέλους τὴν ὄρχησιν γυμνάσιον*· quem locum vitioſum eſſe, fatentur interpretes; medelam nullus excogitavit. Vocabulum *Μέμφιδος*, ex ſuperiore loco repetitum, delendum plane erat.

ὥσπερ χρὴ] Placet conjectura Weiſkii *ὥστε* ſcribentis: cum qua ſequentia bene congruunt.

17. *ἢ εἰ ἥδιον—ἢ εἰ*] Erneſti prius *εἰ* deleri voluit, alterum omiſit Editio Caſtal.

μὴ ὥσπερ] Non ſequitur, quod conjunctioni *μὴ* reſpondeat; igitur Zeune intelligebat omiſſum *ὥστε ἐμοὶ τὰ σκέλη παχύνεσθαι* et ſic in reliquis. Weiſke turbatum verborum ordinem nota *ἀνακολουθίας* figura excuſat, et in fine cogitandum eſſe monet *ἀλλ' ὥστε παντὶ διαπονῶν* et cet. Mihi paucis in locis *ἀνακολουθίας* iſta excuſatio ſatisfacit, minime vero hoc in loco, ubi verbum aliquod deſidero, et locum vitioſum puto eſſe.

ἰσόῤῥοπον ποιεῖν] Deinceps inſerenda putabat Weiſke, quæ nunc in ſect. 20. leguntur: in quam opinionem eum induxiſſe videtur ſimilitudo verborum *ἰσόῤῥοπα* et *ἰσοφόρα*. Ita vero dicterium Philippi ad Socratem ſolum ſpectaret, quem Weiſke horum etiam membrorum (pedum et humerorum) ratione deformem fuiſſe narrat, neſcio quo auctore. Verum ex illa paragrapho 20. prior tantum pars huc commode retrahi poteſt; altera a verbis inde *Καὶ ὁ Καλλίας* locum iſtum mutare niſi vi illata non poſſe videtur. Atque omnino tranſpoſitio iſta interpellaret ſchema orationis ſive interrogationem, quam poſt iſtam interpolationem recte continuari poſſe non puto.

18 πον ποιεῖν; Ἦ ἐπ' ἐκείνῳ γελᾶτε, ὅτι οὐ δεήσει με συγ-
γυμναστὴν ζητεῖν, οὐδ' ἐν ὄχλῳ, πρεσβύτην ὄντα, ἀπο-
δύεσθαι, ἀλλ' ἀρκέσει μοι οἶκος ἑπτάκλινος, ὥσπερ καὶ
νῦν τῷδε τῷ παιδὶ ἤρκεσε τόδε τὸ οἴκημα ἐνιδρῶσαι. Καὶ
χειμῶνος μὲν ἐν στέγῃ γυμνάσομαι, ὅταν δὲ ἄγαν καῦμα
19 ᾖ, ἐν σκιᾷ. Ἦ τόδε γελᾶτε, εἰ μείζω τοῦ καιροῦ τὴν
γαστέρα ἔχων, μετριωτέραν βούλομαι ποιῆσαι αὐτήν;
ἢ οὐκ ἴστε, ὅτι ἔναγχος ἕωθεν Χαρμίδης οὑτοσὶ κατέλαβέ
με ὀρχούμενον; Ναὶ μὰ τὸν Δί', ἔφη ὁ Χαρμίδης· καὶ
τὸ μέν γε πρῶτον ἐξεπλάγην, καὶ ἔδεισα μὴ μαίνοιο·
ἐπεὶ δέ σου ἤκουσα ὅμοια οἷς νῦν λέγεις, καὶ αὐτὸς ἐλ-
θὼν οἴκαδε ὠρχούμην μὲν οὔ, (οὐ γὰρ πώποτε τοῦτ' ἔμα-
20 θον) ἐχειρονόμουν δέ· ταῦτα γὰρ ἠπιστάμην. Νὴ Δί',
ἔφη ὁ Φίλιππος. Καὶ γὰρ οὖν οὕτω τὰ σκέλη τοῖς ὤμοις
φαίνῃ ἰσοφόρα ἔχειν, ὥστε δοκεῖς ἐμοί, κἂν εἰ τοῖς ἀγο-

18. ἐνιδρῶσαι] Plutarchus Præcept. Sanit. p. 496: *ὁ μὲν γὰρ Σωκράτης ἔλεγεν, ὅτι τῷ κινοῦντι δι' ὀρχήσεως ἑαυτὸν ἑπτάκλινος οἶκος ἱκανός ἐστιν ἐγγυμνάζεσθαι.* Utitur is proprio verbo. Nimius eſt Diogenes in Socrate hæc referens: *ἔτι δὲ ὠρχεῖτο συνεχὲς τῇ τοῦ σώματος εὐεξίᾳ λυσιτελεῖν ἡγούμενος τὴν τοιαύτην γυμνασίαν, ὡς καὶ Ξενοφῶν ἐν συμποσίῳ φησίν.* Cf. etiam Lucianum de Saltatione p. 138. ed. Bipont.

19. *γαστέρα*] Hinc Socratem *προγάστορα* vocavit Maximus Tyrius Orat. vii. 9. et xxxix. 5.

ἐχειρονόμουν] Plato Legum viii. p. 401. ed. Bip. *ἐρημίᾳ συγγυμναστῶν ἐτολμήσαμεν ἂν αὐτοὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς σκιαμαχεῖν ὄντως; ἢ τί ποτε ἄλλο τὴν τοῦ χειρονομεῖν μελέτην ἄν τις φαίη γεγονέναι;* Heſychius *νεῖμον* interpretatur *ὄρχησαι.* Idem *χειρονόμος, ὀρχηστής.* Antiphanes Athenæi iv. p. 27. ed. nuperæ philoſophum neſcio quem deſignans: *τὸν ὀρχούμενον ταῖς χερσὶ παρὰ τὸ δεῖπνον* dicit. Ad ſenſa animi aliis ſignificanda adhibitum *χειρονομεῖν* ex Æliani V. H. xiv. 22. annotavit Weiſke; *ἐναγώνιον χειρονομίαν* de Saltatione pantomimorum uſurpat Lucianus v. p. 167. Luctationis genus aliquod fuiſſe patet ex Pauſania vi. 10. de ſtatua Glauci Caryſtii: *σκιαμαχοῦντος δὲ ὁ ἀνδριὰς παρέχεται σχῆμα, ὅτι ὁ Γλαῦκος ἦν ἐπιτηδειότατος τῶν κατ' αὐτὸν χειρονομῆσαι.* Hinc Suidas *χειρονομεῖν, πυκτεύειν* interpretatur. Hoc vero in loco a ſaltatione aperte ἡ *χειρονομία* diſtinguitur, et geſtus, uti videtur, ſolus ſignificatur. Quanquam veteres ſcriptores quidam ex hoc Xenophontis loco Socrati *χειρονομίαν* aſſignant, uti Quinctilianus Inſt. Orat. i. 11, 17. *cum præſertim hæc chironomia, quæ eſt, ut nomine ipſo declaratur, lex geſtus, et ab illis temporibus heroicis orta ſit, et a ſummis Græciæ viris, et ab ipſo etiam Socrate probata et a Platone quoque in parte civilium poſita virtutum, et a Chryſippo in præceptis de liberorum educatione compoſitis non omiſſa:* qui chironomiam videtur cum *χειρῶν νόμῳ* permutaſſe, qua dictione Herodotus manuum conſertionem in prælio ſolet ſignificare.

ῥανόμοις ἀφιστώης, ὥσπερ ἄρτους, τὰ κάτω πρὸς τὰ
ἄνω, ἀζήμιος ἂν γενέσθαι. Καὶ ὁ Καλλίας εἶπεν, ὦ
Σώκρατες, ἐμὲ μὲν παρακάλει, ὅταν μέλλῃς μανθάνειν
ὀρχεῖσθαι, ἵνα σοι ἀντιστοιχῶ τε καὶ συμμανθάνω.
Ἄγε δή, ἔφη ὁ Φίλιππος, καὶ ἐμοὶ αὐλησάτω, ἵνα καὶ 21
ἐγὼ ὀρχήσωμαι. Ἐπειδὴ δ᾽ ἀνέστη, διῆλθε μιμούμενος
τήν τε τοῦ παιδὸς καὶ τὴν τῆς παιδὸς ὄρχησιν. Καὶ πρῶ- 22
τον μὲν, ὅτι ἐπῄνεσαν, ὡς ὁ παῖς σὺν τοῖς σχήμασιν ἔτι
καλλίων ἐφαίνετο, ἀνταπέδειξεν, ὅ τι κινοίη τοῦ σώματος,
ἅπαν τῆς φύσεως γελοιότερον· ὅτι δ᾽ ἡ παῖς εἰς τοὔπι-
σθεν καμπτομένη τροχοὺς ἐμιμεῖτο, ἐκεῖνος ταῦτα εἰς τὸ
ἔμπροσθεν ἐπικύπτων, μιμεῖσθαι τροχοὺς ἐπειρᾶτο. Τέ-
λος δ᾽, ὅτι τὸν παῖδ᾽ ἐπῄνουν, ὡς ἐν τῇ ὀρχήσει ἅπαν τὸ
σῶμα γυμνάζοι, κελεύσας τὴν αὐλητρίδα θάττονα ῥυ-
θμὸν ἐπάγειν, ἵει ἅμα πάντα καὶ σκέλη, καὶ χεῖρας,
καὶ κεφαλήν. Ἐπειδὴ δὲ ἀπειρήκει, κατακλινόμενος εἶπε, 23
τεκμήριον, ὦ ἄνδρες, ὅτι καλῶς γυμνάζει καὶ τὰ ἐμὰ
ὀρχήματα. Ἔγωγ᾽ οὖν διψῶ· καὶ ὁ παῖς ἐγχεάτω μοι

20. *ἀζήμιος*] Agoranomi igitur curabant, ut panes juſto pondere venderentur.

ἀντιστοιχῶ] Chori ſeries *στοῖχος* dicitur: Pollux iv. 108. Militaris etiam aciei ſeries; hinc *συστοιχοῦντες* milites dicuntur, qui ſtant in eadem ſerie. Attici dicebant *στοιχεῖν*; hinc cives tabulis adſcripti jurabant *οὐδὲ καταλείψω τὸν παραστάτην, ᾧ ἂν στοιχῶ*, teſte Polluce viii. 105. Qui igitur in oppoſita ſerie ſtat vel ſaltat, *ἀντιστοιχεῖ*. Noſter Anabaſ. v. 4, 12. *οἱ χοροὶ ἀντιστοιχοῦντες ἀλλήλοις.*

21. *αὐλησάτω*] Intelligitur hic *ἡ αὐλητρὶς*, alibi *τὶς* in ſimili imperativo.

22. *καμπτομένη*] Cum in Aldina ſcriptum *καλυπτομένη—θᾶττον ἄριθμον* reperiſſet Cornarius, locum ita emendavit: *κυπτομένη τροχοὺς ἐῤῥιπτεῖτο—θάττονα ῥυθμὸν*, et vertit: *quia puella retro inclinata trochos jaciebat, iccirco ille in anteriorem partem ſe inclinans trochos imitari conabatur—celeriorem rhythmum inducere.* Merito vir doctus miratus eſt h. l. *τροχοὺς μιμεῖσθαι* dici puellam, quæ ſupra ſect. 8. ſaltans *τροχοὺς ἀνεῤῥίπτει δινουμένους*. Nullum interpretum poſtea difficultas ea advertit, quæ qua ratione ſit tollenda, equidem non reperio. Cornarii enim ratio diſplicet. Denique infra cap. vii. ſect. 3. Syracuſius pueros vult introducere rotas inflexo corpore imitantes, quod vetat Socrates. Unde igitur *ἡ παῖς ἐμιμεῖτο τροχούς*?

ἐκεῖνος ταῦτα] Erneſti malebat *ταὐτὰ* vel *ταὐτὸ*, *ſimiliter, pari modo*; Weiſke *αὖ*, quod ipſe etiam malim ſcriptum.

θάττονα—ἐπάγειν] Videtur eſſe *incitare numeros.*

τὴν μεγάλην φιάλην. Νὴ Δί', ἔφη ὁ Καλλίας, καὶ
24 ἡμῖν γε, ἐπεὶ καὶ ἡμεῖς διψῶμεν ἐπὶ σοὶ γελῶντες. Ὁ δ' αὖ Σωκράτης εἶπεν, ἀλλὰ πίνειν μὲν, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐμοὶ πάνυ δοκεῖ· τῷ γὰρ ὄντι ὁ οἶνος ἄρδων τὰς ψυχὰς, τὰς μὲν λύπας, ὥσπερ ὁ μανδραγόρας τοὺς ἀνθρώπους, κοιμίζει, τὰς δὲ φιλοφροσύνας, ὥσπερ ἔλαιον φλόγα,

24. *καὶ ἐμοὶ*] Ex Stobæo p. 170. ubi eſt *πίνειν μὲν ὧδε κἀμοὶ*, Zeune recepit formam *κἀμοὶ*. Ubi Codex Pariſ. A. a Grotio comparatus *ὦ ἄνδρες* addit.

τοὺς ἀνθρώπους] Athenæus p. 504. articulum omiſit, Stobæus p. 370. dat *ἄνδρα*, Artemidorus i. 68. *ἀνδρὸς*, ubi Cornarius *ἀνίας* vel *ὀδύνας* vertendo reddidit. Codex Pariſ. A. Stobæi priore in loco dat *τοῖς ἀνθρώποις*.

φιλοφροσύνας, ὥσπερ ἔλαιον] Novavit quædam recens Athenæi Editor, cujus novæ Editionis pars poſtrema, quæ librum Athenæi undecimum et duodecimum tenet, nunc demum ad me pervenit. Is igitur ſcripturam librorum ſcriptorum et Venetæ Editionis *τὰς δὲ* (omiſſis verbis *φιλοφροσύνας ὥσπερ ἔλαιον*) *φλόγας ἐγείρει* reſtituit, et numerum pluralem *φλόγας* Xenophonti etiam reſtituendum eſſe ſuſpicatur. Fateor equidem, pronunciationi verborum ita conſuli, verum uſus pluralem numerum *φλόγας* ne poetis quidem conceſſiſſe videtur, nec ejus ulla major ad ſignificandum vis hic eſſe mihi videtur. Pro *ἀνδρῶν* Epitome ſcripta *ἀνθρώπων* dat. Deinde *ὥραις διαπλοῦσθαι* ſcriptum habent pro vulgata Xenophontis ſcriptura *αὔραις διαπνεῖσθαι* non ſolum omnes ſcripti libri Athenæi et Epitomæ, ſed ipſa etiam Veneta Editio; et recens Editor *etiam atque etiam videndum cenſet, ne unice vera hæc ſit ſcriptura, ipſique Xenophonti reſtituenda; apud quem ipſi quidem non elegantiſſime, ut Caſaubono, ſed perincommode vulgo legi ταῖς αὔραις, in iſta utique orationis connexione, videtur.* Verbum *διαπλοῦσθαι* videri ſignificatum haud multo diverſum habere ab eo, quem habet cognatum *ἀναπλοῦσθαι*, ſcilicet *expandi*. Ejus exemplum mire huc faciens ex Dioſcoride ii. 188. poſitum eſſe a Stephano: *ὅπερ κατὰ τοὺς οἰκείους καιροὺς ἀναπλούμενον βότρυς ἀνίησιν*, *quod juſto tempore expanſum racemos emittit.* Saraceni editio cap. 189. numerat et locum vertit: *dehiſcens pandenſque ſiſe.* Similitudo ſignificationis ſi qua eſt in utroque loco, res ſignificata etiam debet eſſe ſimilis. Ibi igitur corpus minutum, milio ſimile, dicitur explicari et expandi in racemum grana ferentem; contra Xenophon plantam ait pluvia aqua irrigatam ſimul et vento modico agitatam non ſolum erectam ſurgere, ſed etiam floreſcentem ad fructum pervenire. Egregie et vere Seneca Q. N. v. c. 18. *dedit deus ventos—ad alendos ſatorum atque arborum fructus: quos ad maturitatem cum aliis cauſis adducit ipſa jactatio, attrahens cibum in ſumma, et ne torpeat, movens.* Habes interpretationem verborum *ταῖς αὔραις διαπνεῖσθαι*. At ſi Athenæi librorum *ταῖς ὥραις διαπλοῦσθαι* probaveris, vereor ut commodam interpretationem excogitare poſſis. Athenæi enim Editor verbum *διαπλοῦσθαι* interpretatus locum Xenophontis minime omnium explicuit. Planta enim, quæ in altum jam ſurrexit, recte dici non poteſt in ramos ſurculoſve explicari vel expandi *ταῖς ὥραις*. Horæ enim hæ ipſæ pluviis rigant, erigunt et in altum evocant plantam, non ſolum in ramos ſurculoſque explicant. Quodſi verbum *διαπλοῦσθαι*, ut in loco Dioſcoridis, ad fructum referre volueris, tum verba aliquot addenda erant, ſine quibus notio fructificandi verbo *διαπλοῦσθαι* tribui vel accedere non poteſt. Redit deinde eadem difficultas, quod Horis vel tempeſtati aſſignatur fructificatio ſola, cum iiſdem debeatur omnis plantarum natura, proceritas et lætitia. Accedit, quod ſequens verbum *ἀναπνεῖν* in homine cum plantis comparato manifeſto refertur ad *διαπνεῖ-*

ἐγείρει. Δοκεῖ μέντοι μοι καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα 25
ταὐτὰ πάσχειν, ἅπερ καὶ τὰ τῶν ἐν γῇ φυομένων. Καὶ γὰρ ἐκεῖνα, ὅταν μὲν ὁ θεὸς αὐτὰ ἄγαν ἀθρόως ποτίζῃ, οὐ δύναται ὀρθοῦσθαι, οὐδὲ ταῖς αὔραις διαπνεῖσθαι. Ὅταν δ', ὅσῳ ἥδεται, τοσοῦτο πίνῃ, καὶ μάλα ὀρθά τε αὔξεται, καὶ θάλλοντα ἀφικνεῖται εἰς τὴν καρπογονίαν.
Οὕτω δὲ καὶ ἡμεῖς ἢν μὲν ἀθρόον τὸ ποτὸν ἐγχεώμεθα, 26
ταχὺ ἡμῖν καὶ τὰ σώματα καὶ αἱ γνῶμαι σφαλοῦνται, καὶ οὐδὲ ἀναπνεῖν, μὴ ὅτι λέγειν τι δυνησόμεθα· ἢν δὲ ἡμῖν οἱ παῖδες μικραῖς κύλιξι πυκνὰ ἐπιψεκάζωσιν, (ἵνα καὶ ἐγὼ ἐν Γοργιείοις ῥήμασιν εἴπω) οὕτως οὐ βιαζό-

σθαι illud de plantis usurpatum. Igitur vulgatam librorum omnium Xenophontis scripturam unice veram esse censeo.—Postea libri scripti Athenæi cum editione Veneta tenent τάχα ἡμῶν—μὴ ὅτι λέγειν (omisso τι) δυνησόμεθα. Recte eam scripturam Athenæo restituit Editor; in Xenophonte contra pariter librorum scriptorum et editorum omnium fidem tuendam mihi esse censui; quanquam τι commode abesse posse non infitior.—Quod sequitur in Xenophonte πυκνὰ ἐπιψεκάζωσι, prius vocabulum editio Veneta cum libris scriptis in μικρὰ, alterum in ἐπιψακάζωσιν mutat Codex A. utramque scripturam prætulit Athenæi Editor, comparans Mœrin: ψακὰς, Ἀττικῶς, ψεκὰς, Ἑλληνικῶς. In Athenæo vi. p. 269. ψακαζέτω ἄρτοισιν. xii. p. 600. ψακάδεσσιν habent libri scripti, non ψεκάδεσσιν. Hesychius ἐψάκασαν, ἔσταξαν habet. Equidem nunc utramque scripturam vulgatæ Xenophontis plane præfero. πυκνὰ enim contrariam sententiæ Socratis habere videtur significationem.—Denique Athenæus recens habet: ἵνα καὶ ἐγὼ Γοργιείοισιν ῥήμασιν εἴπω—οὐ βιαζόμενοι μεθύειν ὑπὸ τοῦ οἴνου. Scilicet præpositionem ἐν omittunt libri scripti cum editione Veneta: Γοργιείοισιν tamen minime ferendum erat novo Editori, quippe a Γοργὼ derivatum, non a Γοργίας. Itaque Γοργιείοις scribendum fuerat.

25. Δοκεῖ] Stobæus δοκεῖ γε μέντοι habet ex h. l. Sequens σώματα pro vulgato συμπόσια ex Athenæo suadente Stephano primus admisit Welsius; idem Stephanus vulgatum ταὐτὰ cum vulgari ταῦτα commutari jussit, quod fecerat antea Castalio.

τὰ τῶν ἐν γῇ] Stobæus ἐν τῇ γῇ habet, Castalio τὰ ἐν γῇ φυόμενα edidit. Deinde τοσούτῳ edd. vett. τοσοῦτον Stobæus.

διαπνεῖσθαι] Antoninus philos. vi. 16. οὔτε τὸ διαπνεῖσθαι, ὡς τὰ φυτὰ, τίμιον, οὔτε τὸ ἀναπνεῖν, ὡς τὰ βοσκήματα καὶ θηρία. Idem tamen iii. 1. διαπνεῖσθαι etiam de homine pro ἀναπνεῖν usurpavit; ubi liber Vaticanus διοπνεῖσθαι scriptum habet. In Athenæi Codd. et Excerptis scriptum ὥραις διαπλοῦσθαι testatur Casaubonus.

26. Οὕτω δὲ] Codex Paris. A. Stobæi δὲ omisit. δὴ dedit Athenæus et mox καὶ ἡμῶν. quod posterius probabat Brodæus.

ἐπιψεκάζωσιν] Aldina Athenæi editio μικρὰ pro πυκνὰ habet, testante Stephano. Cicero Catonis c. xiv. *et pocula delectant me, sicut in Symposio Xenophontis, minuta atque rorantia.* Cf. etiam Sympos. Platonis sect. iv. Verbum ex h. l. duxit Lucianus tom. iii. p. 250: αἰτιᾷ τὴν τύχην οὐδ' ὀλίγα σοι τῶν χαρίτων ἐπιψεκάσασαν.

Γοργιείοις] Supra Gorgias est inter Calliæ præceptores cap. i. sect v. Fuit Leontinus, missus Athenas, ut Atheniensium societatem Leontinis conciliaret, Olympiadis 88. anno 2. teste Diodoro xii. 52. id est post mor-

μενοι ὑπὸ τοῦ οἴνου μεθύειν, ἀλλ' ἀναπειθόμενοι, πρὸς τὸ
27 παιγνιωδέστερον ἀφιξόμεθα. Ἐδόκει μὲν δὴ ταῦτα πᾶσι· προσέθηκε δὲ ὁ Φίλιππος, ὡς χρὴ τοὺς οἰνοχόους μιμεῖσθαι τοὺς ἀγαθοὺς ἁρματηλάτας, θᾶττον περιελαύνοντας τὰς κύλικας. Οἱ μὲν δὴ οἰνοχόοι οὕτως ἐποίουν.

CAPUT III.

1 ΕΚ δὲ τούτου συνηρμοσμένῃ τῇ λύρᾳ πρὸς τὸν αὐλὸν ἐκιθάρισεν ὁ παῖς, καὶ ᾖσεν. Ἔνθα δὴ ἐπῄνεσαν μὲν ἅπαντες· ὁ δὲ Χαρμίδης καὶ εἶπεν, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ Σωκράτης ἔφη τὸν οἶνον, οὕτω καὶ αὕτη ἡ κρᾶσις τῶν τε παίδων τῆς ὥρας καὶ τῶν φθόγγων τὰς
2 μὲν λύπας κοιμίζειν, τὴν δ' ἀφροδίτην ἐγείρειν. Ἐκ τούτου δὲ πάλιν εἶπεν ὁ Σωκράτης, οὗτοι μὲν δή, ὦ ἄνδρες, ἱκανοὶ τέρπειν ἡμᾶς φαίνονται· ἡμεῖς δὲ τούτων οἶδ' ὅτι πολὺ βελτίονες οἰόμεθα εἶναι· οὐκ αἰσχρὸν οὖν, εἰ

tem Periclis, quæ accidit Olymp. 87, 4. Cum Diodoro concinit Plato in Gorgia p. 149. ed. Bip. in quo Dialogo Plato facit Socratem colloquentem cum Gorgia apud Calliclem demagogum commorante; quarto igitur anno ante mortem Hipponici, patris Calliæ, quam contigiſſe in pugna ad Delium Olymp. 89. anno 1. docui in Diſputatione de tempore Sympoſii Xenophontei. Floruit Gorgias tanta ingenii facundiæque laude Athenis, ut, quod ait Olympiodorus in Commentario ad Gorgiam Platonis (excerpto in editione Lipſienſi Findeiſenii p. 606.) Athenienſes dies illos, quibus artem ſuam publice oſtentabat ſpectandam, feſtos (ἑορτὰς), orationem ipſam lampades vocarent. Troilus in Prolegomenis ad Hermogenem (ibidem excerptis) cola nominavit pro oratione (κῶλα—λόγους), quia Gorgiæ oratio in membra conciſa, non longo verborum circuitu ſeu periodis comprehenſa fuiſſe videtur. Socrates igitur, ut Calliæ Gorgiæ auditori et admiratori gratificetur, utitur verbis aliquot Gorgiæ.

μεθύειν] Verbum omiſit Stobæus. Mihi deeſſe videtur aliqua pars orationis, futurum verbi alicujus, quod reſpondeat ſequenti ἀφιξόμεθα. Deinde παιδιωδέστερον habet margo Stephan. παιγνιωδέστερα edidit Caſtalio.

27. περιελαύνοντας] Ridiculus homo verbo aurigarum utitur, ubi vulgo dicebatur περιφέρειν, περιάγειν, περισοβεῖν, docente Berglero ad Alciphronis i. Epiſt. 22.

1. ἀφροδίτην] Cum Moſchio Lange εὐφροσύνην præfert, addens ſaltem eſſe caſtis auribus vulgata tolerabiliorem hanc lectionem. Certe hic ſermo Charmidem pauperem, paupertate ſua gloriantem cap. iv. 29. et ſtrenuum Socratis diſcipulum minime decere videtur.

2. οὐκ αἰσχρὸν] Pertinet huc locus Platonis in Protagora p. 162. ed. Bip.

μηδ᾽ ἐπιχειρήσομεν συνόντες ὠφελεῖν τι ἢ εὐφραίνειν ἀλ-
λήλους ; Ἐντεῦθεν εἶπον πολλοὶ, σὺ τοίνυν ἡμῖν ἐξηγοῦ,
ποίων λόγων ἁπτόμενοι μάλιστ᾽ ἂν ταῦτα ποιοῖμεν.
Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, ἥδιστ᾽ ἂν ἀπολάβοιμι παρὰ Καλ- 3
λίου τὴν ὑπόσχεσιν. Ἔφη γὰρ δήπου, εἰ συνδειπνοῖμεν,
ἐπιδείξειν τὴν αὑτοῦ σοφίαν. Καὶ ἐπιδείξω γε, ἔφη, ἐὰν
καὶ ὑμεῖς ἅπαντες εἰς μέσον φέρητε, ὅ τι ἕκαστος ἐπί-
στασθε ἀγαθόν. Ἀλλ᾽ οὐδείς σοι, ἔφη, ἀντιλέγει τὸ
μὴ οὐ λέξειν, ὅ τι ἕκαστος ἡγεῖται πλείστου ἄξιον ἐπί-
στασθαι. Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, λέγω ὑμῖν, ἐφ᾽ ᾧ μέ- 4
γιστον φρονῶ. Ἀνθρώπους γὰρ οἶμαι ἱκανὸς εἶναι βελ-
τίους ποιεῖν. Καὶ ὁ Ἀντισθένης εἶπε, πότερον τέχνην
τινὰ βαναυσικὴν, ἢ καλοκἀγαθίαν διδάσκων ; Ἢ κα-
λοκἀγαθία ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη ; Νὴ Δί᾽, ἔφη ὁ Ἀντι-

ὁμοιότατον τοῖς συμποσίοις τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων· καὶ γὰρ οὗτοι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι᾽ ἑαυτῶν συνεῖναι ἐν τῷ πότῳ μηδὲ διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς καὶ τῶν λόγων τῶν ἑαυτῶν, ὑπὸ ἀπαιδευσίας τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας, πολλοῦ μισθούμενοι ἀλλοτρίαν φωνὴν τὴν τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις σύνεισιν· ὅπου δὲ καλοὶ κἀγαθοὶ συμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσὶν, οὐκ ἂν ἴδοις οὔτ᾽ αὐλητρίδας οὔτ᾽ ὀρχηστρίδας οὔτε ψαλτρίας, ἀλλὰ αὐτοὺς αὑτοῖς ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι ἄνευ τῶν λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων διὰ τῆς αὑτῶν φωνῆς λέγοντάς τε καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν πάνυ πολὺν οἶνον πίωσιν. Compara etiam Sympoſii Platonici ſect. 5.

Ἐντεῦθεν εἶπον] Aldina dedit ἐντεῦθεν εἶ παμπολλοὶ, quod mirum in modum torſit Cornarium, varia tentantem p. 11. Præfationis.

3. Ἐγὼ μὲν τοίνυν] Stephanum ſecutus Weiſke μὲν omiſit, quod eſt in edd. vett. omnibus.

ἀπολάβοιμι] Audacter vulgatum ἀπολαύοιμι correxi, quod tot aliis in locis cum altero fuit permutatum. Exſolvendum erat prius Calliæ debitum ante, quam Socrates eo poſſet frui. Sed vitium arguit inprimis vitioſa verbi ἀπολαύοιμι conjunctio cum accuſativo caſu et παρά. Cyrop. v. 4, 19. τοῦ πράγματος τούτου ἀπολαῦσαί τι ἀγαθόν. Memor. i. 6, 2. τἀναντία τῆς σοφίας ἀπολαύειν. Cf. de Rep. Laced. vi. 1. Hiero vii. 9. Plato Rep. i. p. 153. Deinde diverſa eſt ſignificatio verbi ἀπολαύειν, *fructum percipere ex aliqua re*, quæ eſt aliena ab hoc loco, ut ſequens ἐπιδείξω et φέρειν εἰς μέσον demonſtrant.

ἐπίστασθε] Caſtalio ἐπίσταται edidit.

4. πότερον] Margo Villoiſ. ποτέρων habet.

Ἢ καλοκἀγαθία] Sic recte Weiſke mutavit vulgarem ſcripturam Ἡ, quod faciendum viderat etiam Heindorfius meus. Præterea melius præmitterentur verba aliquot Calliæ orationem ſignificantia, veluti: Ὁ δὲ Καλλίας εἶπε, recte monente Weiſkio. Scilicet Ribittus vertit: *Probitatem, inquit Callias. Sed probitas eſtne juſtitia?* Is igitur ſcriptum legiſſe videbatur Zeunio, τὴν καλοκἀγαθίαν, ἔφη ὁ Καλλίας. Ἀλλ᾽ ἦ καλοκἀγαθία ἐστὶν ἡ δικ.

σθένης, ἥγε ἀναμφιλογωτάτη. Ἐπείτοι ἀνδρεία μὲν καὶ σοφία ἔστιν ὅτε βλαβερὰ καὶ φίλοις καὶ πόλει δοκεῖ εἶναι, ἡ δὲ δικαιοσύνη οὐδὲ καθ᾽ ἓν συμμίγνυται τῇ ἀδι-
5 κίᾳ. Ἐπειδὰν τοίνυν καὶ ὑμῶν ἕκαστος εἴπῃ, ὅ τι ὠφέλιμον ἔχει, τότε κἀγὼ οὐ φθονήσω εἰπεῖν τὴν τέχνην, δι᾽ ἧς τοῦτο ἀπεργάζομαι. Ἀλλὰ σὺ αὖ, ἔφη, λέγε, ὦ Νικήρατε, ἐπὶ ποίᾳ ἐπιστήμῃ μέγα φρονεῖς. Καὶ ὃς εἶπεν, ὁ πατὴρ ὁ ἐπιμελούμενος, ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην, ἠνάγκασέ με πάντα τὰ Ὁμήρου ἔπη μαθεῖν· καὶ νῦν δυναίμην ἂν Ἰλιάδα ὅλην καὶ Ὀδύσσειαν ἀπὸ
6 στόματος εἰπεῖν. Ἐκεῖνο δ᾽, ἔφη ὁ Ἀντισθένης, λέληθέ σε, ὅτι καὶ οἱ ῥαψῳδοὶ πάντες ἐπίστανται ταῦτα τὰ ἔπη; Καὶ πῶς ἄν, ἔφη, λελήθοι ἀκροώμενόν γε αὐτῶν ὀλίγου ἀν᾽ ἑκάστην ἡμέραν; Οἶσθά τι οὖν ἔθνος, ἔφη, ἠλιθιώτερον ῥαψῳδῶν; Οὐ μὰ τὸν Δί᾽, ἔφη ὁ Νικήρα-

βλαβερὰ] In hoc ergo ἀνδρεία καὶ σοφία dici poſſunt ἀδικεῖν eos, qui poſſident et exercent eas; itaque ἀνδρεία καὶ σοφία commune aliquid interdum cum ἀδικίᾳ habere dicuntur; contra vero δικαιοσύνη nunquam ἀδικεῖ. Vides ex verbi ambiguitate et ſignificatione impropria rationem, ut ſæpe in Socraticis dialogis, concludi.

ἡ δὲ δικαιοσύνη] Lange putat, cum de καλοκἀγαθίᾳ ſit ſermo, non de δικαιοσύνῃ, hæc ita eſſe corrigenda: ἡ δὲ καλογἀγαθία. Sed ſefellit eum vulgata lectio ἡ καλοκἀγαθία pro ἡ καλ. quam Weiſkio præeunte dedi.

5. καὶ ὑμῶν ἕκαστος] Sic Caſtal. et Ribitt. pro ἡμῶν vulgato. Sic eſt ſect. 3. ἐὰν καὶ ὑμεῖς ἅπαντες ab eodem Callia prolatum.

ὁ πατὴρ ὁ ἐπιμελούμενος] Bachius articulum ὁ deleri voluit. Senſit igitur acute eum impedire orationem. Suſpicor fuiſſe olim ſcriptum ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἐπιμελούμενος.

ἀπὸ στόματος εἰπεῖν] Grammaticus in Biblioth. Coiſlin. p. 481. Ἀποστοματισις, Ξενοφῶν ἐν τῇ ἀναβάσει, Πλάτων Θεαιτήτῳ. Sed in Anabaſi vocabulum non extat. Contra in Memor. iii. 6, 9. eſt ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, ubi vide dicta in Indice. Ceterum Niceratus cum rhapſodis ſuæ ætatis certamen iniit feſtis diebus a Solone olim inſtitutis, ibique aliquando victus fuit a Pratye. Teſtis eſt locus Ariſtotelis Rhetor. iii. 11, 13. τὸν Νικήρατον φάναι Φιλοκτήτην εἶναι δεδηγμένον ὑπὸ Πράτυος, ὥσπερ εἴκασε Θρασύμαχος ἰδὼν τὸν Νικήρατον ἡττημένον ὑπὸ Πράτυος, ῥαψῳδοῦντα, κομῶντα δὲ καὶ αὐχμηρὸν ἔτι. ubi Interpres κομῶντα vertit *coma incomta*: cum κομᾶν ſit fere ſemper juvenis læti et geſtientis ſignum. Ceterum ut metaphora a Thraſymacho uſurpata rectius intelligatur, puto argumentum carminis recitati a Nicerato fuiſſe Philoctetem, cujus infortunium ab hydro morſi commemorat obiter Homerus Il. ii. 722. Fabulam expoſuerat in Iliade parva Leſches. Vide annotationem Heynii ad locum Homeri p. 380. Quid igitur, ſi ſtatuamus inde fuiſſe recitatum locum de Philoctete a Nicerato? Niceratum ἐποποιὸν Thucydidi æqualem ætate memorat Marcellinus in Vita Thucydidis.

τος· οὔκουν ἔμοιγε δοκεῖ. Δῆλον γάρ, ἔφη ὁ Σωκράτης,
ὅτι τὰς ὑπονοίας οὐκ ἐπίστανται. Σὺ δὲ Στησιμβρότῳ
τε καὶ Ἀναξιμάνδρῳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς πολὺ δέδωκας
ἀργύριον, ὥστε οὐδέν σε τῶν πολλοῦ ἀξίων λέληθε. Τί 7
γὰρ σύ, ἔφη, ὦ Κριτόβουλε, ἐπὶ τίνι μέγιστον φρονεῖς;
Ἐπὶ κάλλει, ἔφη. Ἦ οὖν καὶ σύ, ὁ Σωκράτης ἔφη,
ἕξεις λέγειν, ὅτι τῷ σῷ κάλλει ἱκανὸς εἶ βελτίους ἡμᾶς
ποιεῖν; Εἰ δὲ μή, δῆλόν γε ὅτι φαῦλος φανοῦμαι. Τί 8
γὰρ σύ, εἶπεν, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς, ὦ Ἀντίσθενες;
Ἐπὶ πλούτῳ, ἔφη. Ὁ μὲν δὴ Ἑρμογένης ἀνήρετο, εἰ
πολὺ εἴη αὐτῷ ἀργύριον. Ὁ δὲ ἀπώμοσε μηδὲ ὀβολόν.
Ἀλλὰ γῆν πολλήν, ἔφη, κέκτησαι; Ἴσως ἄν, ἔφη, Αὐ-
τολύκῳ τούτῳ ἱκανὴ γένοιτο ἐγκονίσασθαι. Ἀκουστέον 9
ἂν εἴη καὶ σοῦ. Τί γὰρ σύ, ἔφη, ὦ Χαρμίδη, ἐπὶ τίνι
μέγα φρονεῖς; Ἐγὼ αὖ, ἔφη, ἐπὶ πενίᾳ μέγα φρονῶ.
Νὴ Δί', ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐπ' εὐχαρίστῳ γε πράγματι.
Τοῦτο γὰρ δὴ ἥκιστα μὲν ἐπίφθονον, ἥκιστα δὲ περιμά-

6. *οὔκουν ἔμοιγε δοκεῖ*] Weiſkio negatio Nicerati eo pertinere videtur, ut Antiſtheni contradicat; quare ſuſpicatur deeſſe aliquid, velut *ὅπερ σοί*. Contra Socratis affirmatio videtur eo ducere, ut putemus Niceratum voluiſſe aſſentiri Antiſtheni.

τὰς ὑπονοίας] Initia tunc jacta allegoricæ interpretationis Homeri carminum hinc egregie explicat Wolf in Prolegomenis p. clxii. Deinde *ἔδωκας* habet Juntina, ut paulo antea *ὀλίγον* pro *ὀλίγου*.

Στησιμβρότῳ] Thaſio, interpreti Homeri, non rhapſodo, ut etiam ex h. l. et Platonico in Ione arguit Müller ad Plat. Ionem p. 12. ubi cum Glaucone memoratur, quem Teium eſſe puto, de quo Ariſtoteles Rhetor. iii. 1, 3. Steſimbrotum cum Cimone imperatore Athenienſium verſatum anteſtatur Plutarchus in vita Cimonis cap. iv. Anaximandrum nec ipſe doctiſſimus omnium carminum Homericorum hiſtoricus novit, quis homo fuerit. Cf. Prolegom. l. c. Weiſke Mileſium, hiſtoricum, intelligi putabat.

7. *ὁ Σωκράτης ἔφη*] Ita cum Ribitto Caſtalio, Stephan. ſecunda et Leoncl. pro vulgato antea *ὦ Σώκρατες, ἔφη*.

8. *Τί γὰρ σὺ*] Juntina *σὺ* omiſit. Ad ſequens *εἶπεν* intellige *ὁ Σωκράτης*.

Ὁ μὲν δὴ] Ita Juntina et Zeuniana, *ὁ δὴ* Aldina et Stephan. *ὁ δὲ* ex Leonclaviana, Welſiana et Bachiana repetiit Weiſke.

ἀπώμοσε] Index Zeunianus habet *ἀπόμνυμι*, *jurando affirmo ſeu nego*. Peſſime! Eſt potius *abjuro*, *ejuro*. Sequitur enim ſemper negatio vel intelligitur apud Xenophontem et ceteros ſcriptores Atticos.

9. *Ἐγὼ αὖ*] Juntina *ἐγὼ ἂν* dedit, deinde *μεγαλοφρονῶ* Stobæus, poſtea *εὐχαρίτῳ* margo Steph.

Τοῦτο γὰρ δὴ] Stobæus ſcriptus *γὰρ* omittit.

χητον καὶ ἀφύλακτον ὂν σώζεται, καὶ ἀμελούμενον ἰσχυ-
10 ρότερον γίγνεται. Σὺ δὲ δὴ, ἔφη ὁ Καλλίας, ἐπὶ τίνι
μέγα φρονεῖς, ὦ Σώκρατες; Καὶ ὃς, μάλα σεμνῶς
ἀνασπάσας τὸ πρόσωπον, ἐπὶ μαστροπείᾳ, εἶπεν. Ἐπεὶ
δὲ ἐγέλασαν ἐπ' αὐτῷ, ὑμεῖς μὲν γελᾶτε, ἔφη· ἐγὼ δὲ
οἶδ' ὅτι καὶ πάνυ ἂν πολλὰ χρήματα λαμβάνοιμι, εἰ
11 βουλοίμην χρῆσθαι τῇ τέχνῃ. Σύ γε μὴν, δηλῶν ἔφη ὁ
Λύκων τὸν Φίλιππον, ἐπὶ τῷ γελωτοποιεῖν μέγα φρονεῖς;
Δικαιότερόν γ', ἔφη, οἴομαι, ἢ Καλλιππίδης ὁ ὑποκριτὴς,
ὃς ὑπερσεμνύνεται, ὅτι δύναται πολλοὺς κλαίοντας καθί-
12 ζειν. Οὐκοῦν καὶ σὺ, ἔφη ὁ Ἀντισθένης, λέξεις, ὦ Λύ-
κων, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς. Καὶ ὃς ἔφη· οὐ γὰρ ἅπαν-
τες ἴστε, ἔφη, ὅτι ἐπὶ τούτῳ τῷ υἱεῖ; Οὗτός γε μὴν, ἔφη
τις, δῆλον, ὅτι ἐπὶ τῷ νικηφόρος εἶναι. Καὶ ὁ Αὐτόλυκος
13 ἀνερυθριάσας εἶπε, μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Ἐπεὶ δὲ ἅπαν-
τες ἡσθέντες, ὅτι ἤκουσαν αὐτοῦ φωνήσαντος, προσέβλε-

10. ἀνασπάσας τὸ πρόσωπον] Ita τὰς ὀφρῦς ἀνασπᾷν est in Aristophanis Acharn. 1068.

ἐπ' αὐτῷ] Vulgatum αὐτὸν cum Abreschio in Observat. Miscellan. Belgicis III. tom. iii. p. 531. correxit Weiske, male defendit Zeune comparato loco Cyropæd. ii. 2, 6.

11. Καλλιππίδης] Mutavi scripturam vulgarem Καλλιπίδης. Est enim Καλλιππίδης ὁ τραγῳδὸς, qui teste Athenæo xii. p. 535. Alcibiadem in patriam redeuntem comitatus erat Olympiade 94. quem eundem Plutarchus in Alcibiade c. 32. τὸν τῶν τραγῳδιῶν ὑποκριτὴν vocat. Eundem in Asia commorantem Olympiadis 96. anno 4. memorat Polyænus Strateg. vi. 10. una cum Nicostrato. Cf. Xenoph. Hellenic. iv. 8, 16. In vita Sophoclis est: Καλλιππίδην ὑποκριτὴν ἀπὸ ἐργασίας ἐξ Ὀποῦντος ἥκοντα παρὰ τὰς Χόας πέμψαι αὐτῷ σταφυλήν. ubi de morte Sophoclis agitur. Forte eundem actorem respicit fragmentum Aristophaneum apud Pollucem x. 29. a Toupio correctum: ὡσπερεὶ Καλλιππίδης ἐπὶ τοῦ κορήματος καθίζομαι χαμαί. Aristoteles de Poetica xxvii. sect. 2. ὡς λίαν γὰρ ὑπερβάλλοντα πίθηκον ὁ Μυνίσκος (Æschyli tragœdiarum actor) τὸν Καλλιππίδην ἐκάλει, deinde sect. 7. οὐδὲ κίνησις ἅπασα ἀποδοκιμάζεται, ἀλλ' ἡ φαύλων, ὅπερ καὶ Καλλιππίδῃ ἐπετιμᾶτο. Plutarchus de Gloria Atheniensium p. 92. ed. Hutten. Τραγικοὶ δ' αὐτοῖς ὑποκριταὶ Νικόστρατοι καὶ Καλλιππίδαι καὶ Μυνίσκοι καὶ Θεόδωροι καὶ Πῶλοι συνίτωσαν. Diversus est Callippides, quem in proverbio nominarunt Græci, apud Suetonium Tib. xxxviii. et Ciceronem Ep. ad Attic. xiii. 12. quem cum hoc nostro permutavit G. Hermann ad Aristotelis locum supra laudatum.

κλαίοντας καθίζειν] Nullus hic est jocus ex ambiguo quæsitus, sed actor tragicus exprimit lacrimas spectatoribus sedentibus. Contra κλαίοντα καθιστάναι stantem dixit Euripides Androm. versu 635.

12. ὅτι ἐπὶ] Edd. vett. ὅτι omittunt. Ita sect. 13. sola Juntina ὅτι ἐπὶ τῷ πατρὶ dat, ceteræ ὅτι omittunt.

ψαν, ἤρετό τις αὐτὸν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ μὴν, ὦ Αὐτόλυκε; Ὁ δ' εἶπεν, ἐπὶ τῷ πατρί. Καὶ ἅμα ἐνεκλίθη αὐτῷ. Καὶ ὁ Καλλίας ἰδὼν, ἆρ' οἶσθα, ἔφη, ὦ Λύκων, ὅτι πλουσιώτατος εἶ ἀνθρώπων; Μὰ Δί', ἔφη, τοῦτο μέντοι ἐγὼ οὐκ οἶδα. Ἀλλὰ λανθάνει σε, ὅτι οὐκ ἂν δέξαιο τὰ βασιλέως χρήματα ἀντὶ τοῦ υἱοῦ; Ἐπ' αὐτοφώρῳ εἴλημμαι, ἔφη, πλουσιώτατος, ὡς ἔοικεν, ἀνθρώπων ὤν. Σὺ δὲ, ἔφη ὁ Νικήρατος, ὦ Ἑρμόγενες, ἐπὶ τίνι μάλιστα 14
ἀγάλλῃ; Καὶ ὃς, ἐπὶ φίλων, ἔφη, ἀρετῇ καὶ δυνάμει, καὶ ὅτι τοιοῦτοι ὄντες ἐμοῦ ἐπιμέλονται. Ἐνταῦθα τοίνυν πάντες προσέβλεψαν αὐτῷ, καὶ πολλοὶ ἅμα ἤροντο, εἰ καὶ σφίσι δηλώσοι αὐτούς. Ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι οὐ φθονήσει.

CAPUT IV.

ΕΚ τούτου ἔλεξεν ὁ Σωκράτης, οὐκοῦν λοιπὸν ἂν εἴη 1
ἡμῖν, ἃ ἕκαστος ὑπέσχετο, ἀποδεικνύναι, ὡς πολλοῦ ἄξιά ἐστιν. Ἀκούοιτ' ἂν, ἔφη ὁ Καλλίας, ἐμοῦ πρῶτον. Ἐγὼ γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ, ᾧ ὑμῶν ἀκούω ἀπορούντων, τί τὸ δίκαιον, ἐν τούτῳ δικαιοτέρους τοὺς ἀνθρώπους ποιῶ. Καὶ ὁ Σωκράτης, πῶς, ὦ λῷστε; ἔφη. Διδοὺς νὴ Δί' ἀργύριον. Καὶ ὁ Ἀντισθένης ἐπαναστὰς μάλα ἐλεγ- 2
κτικῶς αὐτὸν ἐπήρετο, οἱ δὲ ἄνθρωποι, ὦ Καλλία, πότερον ἐν ταῖς ψυχαῖς, ἢ ἐν τῷ βαλαντίῳ τὸ δίκαιόν σοι δοκοῦσιν ἔχειν; Ἐν ταῖς ψυχαῖς, ἔφη. Κἄπειτα σὺ εἰς τὸ βαλάντιον διδοὺς ἀργύριον, τὰς ψυχὰς δικαιοτέρας ποιεῖς; Μάλιστα. Πῶς; Ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι, ὡς ἔστιν ὅτου πριάμενοι τὰ ἐπιτήδεια ἕξουσιν, οὐκ ἐθέλουσι

13. ἐνεκλίθη] Juntina ἀνεκλίθη, Caſtalio ἐπ' αὐτῷ dedit. Weiſkio geſtus Autolyci puerilis videtur, et is ſimul additum aliquid laudis paternæ deſiderat.

2. ψυχαῖς, ἔφη] Juntina ſola ἔφη habet, ceteræ edd. omittunt.

3 κακουργοῦντες κινδυνεύειν. Ἦ καὶ σοὶ, ἔφη, ἀποδιδόα-
σιν, ὅ τι ἂν λάβωσι; Μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐ μὲν δή. Τί
δὲ ἀντὶ τοῦ ἀργυρίου; χάριτας; Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη,
οὐδὲ τοῦτο· ἀλλ' ἔνιοι καὶ ἐχθιόνως ἔχουσιν, ἢ πρὶν λα-
βεῖν. Θαυμαστά γ', ἔφη ὁ Ἀντισθένης, ἅμα εἰσβλέ-
πων, ὡς ἐλέγχων αὐτὸν, εἰ μὲν πρὸς τοὺς ἄλλους δύνασαι
4 δικαίους ἂν ποιεῖν αὐτοὺς, πρὸς δὲ σαυτὸν οὔ. Καὶ τί
τοῦτ', ἔφη ὁ Καλλίας, θαυμαστόν; οὐ καὶ τέκτονάς τε
καὶ οἰκοδόμους πολλοὺς ὁρᾷς, οἳ ἄλλοις μὲν πολλοῖς ποι-
οῦσιν οἰκίας, ἑαυτοῖς δὲ οὐ δύνανται ποιῆσαι, ἀλλ' ἐν
μισθῷ αὐτοὶ οἰκοῦσι; καὶ ἀνάσχου μέντοι, ὦ σοφιστὰ,
5 ἐλεγχόμενος. Νὴ Δί', ἔφη ὁ Σωκράτης, ἀνεχέσθω μέν-
τοι· ἐπεὶ καὶ οἱ μάντεις λέγονται δήπου ἄλλοις μὲν προ-
αγορεύειν τὸ μέλλον, ἑαυτοῖς δὲ μὴ προορᾷν τὸ ἐπιόν.
6 Οὗτος μὲν δὴ ὁ λόγος ἐνταῦθα ἔληξεν. Ἐκ τούτου δὲ ὁ
Νικήρατος, ἀκούοιτ' ἂν, ἔφη, καὶ ἐμοῦ, ἃ ἔσεσθε βελτίο-
νες, ἢν ἐμοὶ συνῆτε. Ἴστε γὰρ δήπου, ὅτι ὁ Ὅμηρος ὁ
σοφώτατος πεποίηκε σχεδὸν περὶ πάντων τῶν ἀνθρωπί-
νων. Ὅστις ἂν οὖν ὑμῶν βούληται ἢ οἰκονομικὸς ἢ δη-
μηγορικὸς ἢ στρατηγικὸς γενέσθαι, ἢ ὅμοιος Ἀχιλλεῖ ἢ
Αἴαντι ἢ Νέστορι ἢ Ὀδυσσεῖ, ἐμὲ θεραπευέτω. Ἐγὼ
γὰρ ταῦτα πάντα ἐπίσταμαι. Ἦ καὶ βασιλεύειν, ἔφη

3. δικαίους ἂν ποιεῖν] Stephano obsecutus Welsius delevit ἂν, quæ particula dubitationem habet de effectu, quem prædicabat Callias.

4. ἐν μισθῷ αὐτοὶ] Vulgatum αὐταῖς ita correxit Ernesti; ἐν αὐταῖς μισθῷ Castalio dedit, Stephanus ἐμμίσθους αὐτὰς, vel μισθῷ αὐτὰς, vel μισθῷ ἐν αὐταῖς, vel μισθῷ αὐταῖς ἐνοικοῦσι, Æm. Portus ἐν μισθωταῖς conjecit, Bachius αὐταῖς deleri voluit. In Theophrasti Charactere xx. (vulgo xxiii.) 5. ἐν μισθωτῇ οἰκίᾳ οἰκῶν libri scripti alii ἐν μισθῷ τὴν οἰκίαν οἰκῶν habent.

ἀνάσχου] Castalio ἀνέχου edidit; contra Ernesti sequens verbum mutat in ἀνασχέσθω.

5. προαγορεύειν] Hoc primus Castalio dedit pro vulgato antea προσαγ. Ceterum Weiskio in dictis Calliæ et in toto hoc loco non videtur multum salis inesse; itaque putabat aliquid in eo latere, quod respiciat ad facta illius temporis nobis ignota. Quæ de ambiguo sensu verbi ἀνέχου et ἀνεχέσθω addit, diverse usurpati a Callia et Socrate, equidem non intelligo.

6. Ὅστις ἂν οὖν] Juntina ἂν omisit.

βασιλεύειν] Jocosa vel potius invi-

ὁ Ἀντισθένης, ἐπίστασαι; ὅτι οἶσθα ἐπαινέσαντα αὐτὸν τὸν Ἀγαμέμνονα, ὡς βασιλεύς τε εἴη ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής. Καὶ ναὶ μὰ Δί', ἔφη, ἔγωγε, ὅτι ἁρματηλατοῦντα δεῖ ἐγγὺς μὲν τῆς στήλης κάμψαι,

Αὐτὸν δὲ κλινθῆναι ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου
Ἦκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖϊν, ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
Κένσαι ὁμοκλήσαντ', εἶξαί τέ οἱ ἡνία χερσί.

Καὶ πρὸς τούτοις γε ἄλλο οἶδα, καὶ ὑμῖν αὐτίκα μάλ' 7
ἔξεστι πειρᾶσθαι. Εἶπε γάρ που Ὅμηρος, ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον. Ἐὰν οὖν ἐνέγκῃ τις κρόμυον, αὐτίκα μάλα τοῦτό γε ὠφελημένοι ἔσεσθε· ἥδιον γὰρ πιεῖσθε.
Καὶ ὁ Χαρμίδης εἶπεν, ὦ ἄνδρες, ὁ Νικήρατος κρομύων 8
ὄζων ἐπιθυμεῖ οἴκαδε ἐλθεῖν, ἵν' ἡ γυνὴ αὐτοῦ πιστεύῃ, μὴ διανοηθῆναι μηδένα ἂν φιλῆσαι αὐτόν. Νὴ Δί', ἔφη ὁ Σωκράτης. Ἀλλ' ἄλλην που δόξαν γελοίαν κίνδυνος ἡμῖν προσλαβεῖν. Ὄψον μὲν γὰρ δὴ οὕτως ἔοικεν εἶναι τὸ κρόμυον, ὥστε οὐ μόνον ποτὸν ἀλλὰ καὶ σῖτον ἡδύνειν.

diosa quæstio; uterque enim in civitate libera vivebat tyrannis et regibus infensa. Hinc invidiosæ quæstioni nihil respondet Niceratus, sed subjicit aliam responsionem.

στήλης] Locus est Iliad. xxiii. 335. quem expressit imitatione Sophocles Electræ versu 720. *κεῖνος δ' ὑπ' αὐτὴν ἐσχάτην στήλην ἔχων ἔχριμπτ' ἀεὶ σύριγγα· δεξιόν τ' ἀνεὶς σειραῖον ἵππον εἶργε τὸν προσκείμενον.* Scripturæ varietatem in loco Homerico obviam enarravit egregius Heyne p. 424. Ceterum Lange Niceratum tam ineptum facit, ut hæc ipsa verba Homeri ab eo tracta putet ad artem imperandi demonstrandam ex poesi Homerica, quasi imperator cum auriga fuerit ab eo comparatus.

7. *αὐτίκα μάλ'*] Vulgatum *αὐτίκα μὰ Δί'*, cum Wyttenbachio ad Plutarchum de Sera N. V. p. 13. correxit Weiske.

γάρ που] Iliadis Λ. 629.

8. *φιλῆσαι*] Hinc Comicus Athenæi xiii. p. 572.

διὰ τοῦθ' ὁ πόρνος οὗτος οὐδὲ τῶν πράσων
ἑκάστοθ' ἐπιδειπνεῖ μεθ' ἡμῶν· τοῦτο δ' ἦν,
ἵνα μή τι λυπήσειε τὸν ἐραστὴν φιλῶν.

προσλαβεῖν] *Ne aliam ridiculam de nobis opinionem excitemus*, vertit Weiske. recte.

εἶναι τὸ κρόμυον, ὥστε—ἡδύνειν] Vulgatam lectionem *εἶναι, ὡς κρόμυόν γε οὐ—ἡδύνει* vitiosam et turbatam esse recte vidit Weiske; itaque *κρόμυον* retrahendum ex altero membro censuit. At ita remanet *γε* ad sententiam ineptum. Itaque paulo audacius locum correxi. Nam ipsum etiam *ποτὸν* cum *σῖτον* transposita fuerunt a librariis, quod video etiam Langium cum Moschio admonuisse. Homerus enim potum esu cepæ condiebat; Socrates autem cepa etiam cibi cupiditatem acui monet. Cyrop. vi. 1, 31. *ὄψα ὀξέα καὶ δριμέα καὶ ἀλ-*

Εἰ δὲ δὴ τοῦτο καὶ μετὰ δεῖπνον τρωξόμεθα, ὅπως μὴ
φήσῃ τις, ἡμᾶς πρὸς Καλλίαν ἐλθόντας ἡδυπαθεῖν.
9 Μηδαμῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Εἰς μὲν γὰρ μάχην ὁρ-
μωμένῳ καλῶς ἔχει κρόμυον ὑποτρώγειν, ὥσπερ ἔνιοι τοὺς
ἀλεκτρυόνας σκόροδα σιτίσαντες συμβάλλουσι. Ἡμεῖς
δὲ ἴσως βουλευόμεθα, ὅπως φιλήσομέν τινα μᾶλλον, ἢ
10 μαχούμεθα. Καὶ οὗτος μὲν δὴ ὁ λόγος οὕτω πως ἐπαύ-
σατο. Ὁ δὲ Κριτόβουλος, οὐκοῦν αὖ ἐγὼ λέξω, ἔφη, ἐξ
ὧν ἐπὶ τῷ κάλλει μέγα φρονῶ. Λέγε, ἔφασαν. Εἰ
μὲν τοίνυν μὴ καλός εἰμι, ὡς οἴομαι, ὑμεῖς ἂν δικαίως
ἀπάτης δίκην ὑπέχοιτε· οὐδενὸς γὰρ ὁρκίζοντος, ἀεὶ ὀμνύ-
οντες καλόν με φατὲ εἶναι. Κἀγὼ μέντοι πιστεύω.
11 Καλοὺς γὰρ καὶ ἀγαθοὺς ὑμᾶς ἄνδρας νομίζω. Εἰ δ᾽
εἰμί τε τῷ ὄντι καλὸς, καὶ ὑμεῖς τὰ αὐτὰ πρὸς ἐμὲ πά-
σχετε, οἷάπερ ἐγὼ πρὸς τὸν ἐμοὶ δοκοῦντα καλὸν εἶναι,
ὄμνυμι πάντας θεοὺς, μὴ ἑλέσθαι ἂν τὴν βασιλέως
12 ἀρχὴν ἀντὶ τοῦ καλὸς εἶναι. Νῦν γὰρ ἐγὼ Κλεινίαν
ἥδιον μὲν θεῶμαι, ἢ τἄλλα πάντα τὰ ἐν ἀνθρώποις κα-
λά· τυφλὸς δὲ τῶν ἄλλων ἁπάντων μᾶλλον ἂν δεξαίμην
εἶναι, ἢ Κλεινίου ἑνὸς ὄντος· ἄχθομαι δὲ καὶ νυκτὶ καὶ
ὕπνῳ, ὅτι ἐκεῖνον οὐχ ὁρῶ. Ἡμέρᾳ δὲ καὶ ἡλίῳ τὴν με-
13 γίστην χάριν οἶδα, ὅτι μοι Κλεινίαν ἀναφαίνουσιν. Ἄξιόν

μυρά· ταῦτα γὰρ ἐπὶ σῖτόν τε ἄγει καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀρκεῖ.

9. ἔφη, ὦ Σώκρατες] Juntina dedit ἔφη ὁ Σωκράτης. Sequens ὑποτρώγειν eſt *antea guſtare* vel *edere*.

σκόροδα σιτίσαντες] Vide annotationem Valeſii editam a Weiſkio p. 339.

10. ἐξ ὧν] Juntina ἐξ οὗ. Sequens ὑπέχοιτε peſſime cum Juntina Zeune in ὑπέσχοιτε mutavit.

12. ἁπάντων μᾶλλον] Diogenes Laertius in Vita Xenophontis refert Ariſtippi ſententiam, hunc ipſum locum ad Xenophontem referentis, a quo Cliniam amatum fuiſſe tradiderat. Ex eo loco Zeune vulgatam ſcripturam in ſequenti membro ἢ κείνου ἑνὸς ὄντος mutavit in Κλεινίου. Leonclavius ἐκείνου conjecerat. Sed ibidem præterea ſcriptum extat πάντων δεξαίμην ἂν ἢ Κλεινίου ἑνὸς ὄντος γενέσθαι. quæ lectio mihi quidem multo videtur eſſe numeroſior. Clinias fuit Alcibiadis frater, quem hic ipſe in Platonico Alcibiade i. ſect. 14. μαινόμενον vocat.

ἄχθομαι δὲ] Ex Diogene pro vulgato τε adſcivit Zeune. In verbis ſect. 13. τὸν δέ γε Juntina γε omiſit.

γε μὴν ἡμῖν τοῖς καλοῖς, καὶ ἐπὶ τοῖσδε μέγα φρονεῖν, ὅτι τὸν μὲν ἰσχυρὸν πονοῦντα δεῖ κτᾶσθαι τἀγαθὰ, καὶ τὸν ἀνδρεῖον, κινδυνεύοντα, τὸν δέ γε σοφὸν, λέγοντα· ὁ δὲ καλὸς, καὶ ἡσυχίαν ἔχων, πάντ' ἂν διαπράξαιτο. Ἔ- 14
γωγ' οὖν, καίπερ εἰδὼς, ὅτι χρήματα ἡδὺ κτῆμα, ἥδιον μὲν ἂν τὰ ὄντα Κλεινίᾳ διδοίην, ἢ ἕτερα παρ' ἄλλου λαμβάνοιμι· ἥδιον δ' ἂν δουλεύοιμι, ἢ ἐλεύθερος εἴην, εἴ μου Κλεινίας ἄρχειν ἐθέλοι. Καὶ γὰρ πονοίην ἂν ῥᾷον ἐκείνῳ, ἢ ἀναπαυοίμην, καὶ κινδυνεύοιμ' ἂν πρὸ ἐκείνου ἥδιον, ἢ ἀκίνδυνος ζῴην. Ὥστε εἰ σὺ, ὦ Καλλία, μέγα 15
φρονεῖς, ὅτι δικαιοτέρους δύνασαι ποιεῖν, ἐγὼ πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν δικαιότερός σου εἰμὶ ἄγων ἀνθρώπους. Διὰ γὰρ τὸ ἐμπνεῖν τι ἡμᾶς τοὺς καλοὺς τοῖς ἐρωτικοῖς, ἐλευθεριωτέρους μὲν αὐτοὺς ποιοῦμεν εἰς χρήματα, φιλοπονωτέρους δὲ καὶ φιλοκαλωτέρους ἐν τοῖς κινδύνοις, καὶ μὴν αἰδημονεστέρους τε καὶ ἐγκρατεστέρους, οἵγε καὶ, ὧν

14. πρὸ ἐκείνου] Vulgatum πρὸς interpretatur Zeune *pro salute ejus*, et comparat θύειν πρὸς τῆς πόλεως de Laced. Republ. xv. 2. Contra Weiske frequentiorem usum ait præpositionis πρὸς cum genitivo pro ἐξ, ut ἀδοξοῦνται πρὸς τῶν πόλεων Œconom. iv. 2. Ibid. vi. 10. ἐνδοξοτάτη πρὸς τῶν πόλεων εἶναι. sect. 17. πρὸς πάντων ἐπονομαζόμενον. Igitur h. l. vertit: *pericula ejus jussu, eo auctore, libentius subirem.* Hanc ait sententiam probabiliorem et amanti etiam convenientiorem esse. Quod ad amoris sensum attinet, certus sum amantes negaturos esse; quod ad usum sermonis, πρὸς ita uspiam usurpatum legi, fere negaverim; hinc sine dubitatione πρὸ scripsi; eodem modo locum de Laced. Rep. corrigendum censeo.

15. δικαιότερός σου εἰμὶ ἄγων] Mosche ἱκανώτερος malebat scriptum: quam conjecturam rejicit Lange, *cum* δικαιότερος *verborum lusum efficiat haud inficetum.* At lusus hic locum non habet; de sententia quæritur, quam nullam præstat lectio vulgaris, ut bene sensisse videtur Mosche. Hanc igitur levi mutatione restitui, vulgato ἄγειν mutato in ἄγων. Ad verba δικαιότερός σου εἰμὶ intellige μέγα φρονεῖν.

ἐμπνεῖν τι] Æliani V. H. iii. 12. Λακεδαιμόνιοι δέονται τῶν ἐραστῶν εἰσπνεῖν αὐτοῖς. Λακεδαιμονίων δέ ἐστιν αὕτη ἡ φωνὴ, ἐρᾷν δεῖν λέγουσα. Hinc εἴσπνηλος Theocriti xii. 13. ὁ μὲν εἴσπνηλος, φαίη χ' ὡμυκλαΐσδων, τὸν δ' ἕτερον πάλιν, ὥς κεν ὁ Θεσσαλὸς εἶπεν, ἀΐταν. Eodem sensu Plutarchus in Cleomene utitur verbo ἐμπνεῖν.

καὶ μὴν] *Simul tamen*; ita ut sententia hæc opponatur antecedenti ἐν κινδύνοις φιλοκαλωτέρους. Significatio hæc particularum καὶ μὴν in media oratione non frequens.

οἵγε καὶ] Ribittus verterat: *qui quidem vel ea, quæ maxime desiderant, eloqui verentur*; Weiske contra: *qui quidem fructu voluptatum, quas m. d. pudore deterriti abstinent.*

16 δέονται μάλιστα, ταῦτ' αἰσχύνονται. Μαίνονται δὲ καὶ
οἱ μὴ τοὺς καλοὺς στρατηγοὺς αἱρούμενοι. Ἐγὼ οὖν
μετὰ Κλεινίου κἂν διὰ πυρὸς ἰοίην· οἶδα δ' ὅτι καὶ ὑμεῖς
μετ' ἐμοῦ. Ὥστε μηκέτι ἀπόρει, ὦ Σώκρατες, εἴτι τού-
17 μὸν κάλλος ἀνθρώποις ὠφελήσει. Ἀλλ' οὐδὲ μέντοι
ταύτῃ γε ἀτιμαστέον τὸ κάλλος, ὡς ταχὺ παρακμάζον.
Ἐπεὶ ὥσπερ γε παῖς γίγνεται καλὸς, οὕτω καὶ μειρά-
κιον, καὶ ἀνὴρ, καὶ πρεσβύτης. Τεκμήριον δὲ, θαλλο-
φόρους γὰρ τῇ Ἀθηνᾷ τοὺς καλοὺς γέροντας ἐκλέγονται,
18 ὡς συμπαρομαρτοῦντος πάσῃ ἡλικίᾳ τοῦ κάλλους. Εἰ
δὲ ἡδὺ τὸ παρ' ἑκόντων διαπράττεσθαι, ὧν τις δέοιτο, εὖ
οἶδ' ὅτι καὶ νυνὶ θᾶττον ἂν ἐγὼ καὶ σιωπῶν πείσαιμι τὸν
παῖδα τόνδε καὶ τὴν παῖδα φιλῆσαί με, ἢ σὺ, ὦ Σώκρα-
19 τες, εἰ καὶ πάνυ πολλὰ καὶ σοφὰ λέγοις. Τί τοῦτο;
ἔφη ὁ Σωκράτης· ὡς γὰρ καὶ ἐμοῦ καλλίων ὢν ταῦτα
κομπάζεις; Νὴ Δί', ἔφη ὁ Κριτόβουλος, ἢ πάντων Σει-
λήνων τῶν ἐν τοῖς σατυρικοῖς αἴσχιστος ἂν εἴην. Ὁ δὲ
20 Σωκράτης καὶ ἐτύγχανε προσεμφερὴς τούτοις ὤν. Ἄγε

16. Ἐγὼ οὖν] An fuit olim fcriptum Ἐγὼ μὲν οὖν? Sequens εἴτι truncatum altera voce eft in Juntina et margine Steph.

17. θαλλοφόρους γὰρ] Ita vulgatum δὲ cum Caftal. correxit Zeune ex ufu conftanti fcriptorum poft σημεῖον δὲ, τεκμήριον δὲ femper γὰρ inferentium in altero membro. Juncus Stobæi p. 588. ὅ τε νόμος αὐτοὺς τοὺς γέροντας χειροτονεῖ Ἀθηνᾷ, ὥς φησι Ξενοφῶν ὁ φιλόσοφος, θαλλοφόρους. Pertinet huc etiam ἀγὼν εὐανδρίας apud Athenienfes, de quo ad Memor. iii. 3, 12. dictum.—Deinde edd. vett. συμπαρομαρτοῦντες dant.

18. εὖ οἶδ' ὅτι καὶ νυνὶ] Repetendum cogitatione *bene fcio, me maximam voluptatem percepturum effe, quum ego vel filens puero huic et puellæ perfuafero* et cet. Sequens λέγοις Juntina mutat in λέγεις.

19. κομπάζεις;] Signum interrogationis addidi, quod vulgo deeft. Monuit tamen in Addendis Weifke.

σατυρικοῖς] Intellige δράμασι, ut monuit Cafaubonus de Poefi Satyrica i. 1. Faber ad h. l. et Hemfterh. ad Luciani tom. i. p. 417. Ceterum fimilitudinem Silenorum fpectavit etiam Ariftophanes Nubium verfu 224. ad quem Scholia: ἐλέγετο δὲ ὁ Σωκράτης τὴν ὄψιν Σειληνῷ παρεμφαίνειν· σιμός τε γὰρ καὶ φαλακρὸς ἦν. Plato Sympofii xxxii. Alcibiadem facit dicentem: φημὶ γὰρ δὴ ὁμοιότατον αὐτὸν εἶναι τοῖς Σειληνοῖς τούτοις τοῖς ἐν τοῖς ἑρμογλυφείοις καθημένοις, οὕστινας ἐργάζονται οἱ δημιουργοὶ σύριγγας ἢ αὐλοὺς ἔχοντας. Similes illis Silenis claufilibus Hermas feciffe artifices græcos teftatur Scholion Dionyfii in Etymol. M. v. Ἀρμάριον.

νῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὅπως μεμνήσῃ διακριθῆναι περὶ
τοῦ κάλλους, ἐπειδὰν οἱ προκείμενοι λόγοι περιέλθωσι.
Κρινάτω δ' ἡμᾶς μὴ Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου, ἀλλ' αὐτοὶ
οὗτοι, οὕσπερ σὺ οἴει ἐπιθυμεῖν σε φιλῆσαι. Κλεινίᾳ δ', 21
ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἂν ἐπιτρέψαις; Καὶ ὃς εἶπεν· οὐ
γὰρ αὖ παύσῃ σὺ Κλεινίου μεμνημένος; Ἢν δὲ μὴ ὀνο-
μάζω, ἧττόν τι μὲ οἴει μεμνῆσθαι αὐτοῦ; οὐκ οἶσθα, ὅτι
οὕτω σαφῶς ἔχω εἴδωλον αὐτοῦ ἐν τῇ ψυχῇ, ὡς εἰ πλα-
στικὸς ἢ ζωγραφικὸς ἦν, οὐδὲν ἂν ἧττον ἐκ τοῦ εἰδώλου, ἢ
πρὸς αὐτὸν ὁρῶν, ὅμοιον αὐτῷ ἀπειργασάμην; Καὶ ὁ Σω- 22
κράτης ὑπέλαβε, τί δῆτα, οὕτως ὅμοιον εἴδωλον ἔχων,
πράγματά μοι παρέχεις, ἄγεις τε αὐτὸν ὅπου ὄψει;
Ὅτι, ὦ Σώκρατες, ἡ μὲν αὐτοῦ ὄψις εὐφραίνειν δύναται,
ἡ δὲ τοῦ εἰδώλου, τέρψιν μὲν οὐ παρέχει, πόθον δὲ ἐμ-
ποιεῖ. Καὶ ὁ Ἑρμογένης εἶπεν, ἀλλ' ἐγώ, ὦ Σώκρατες, 23
οὐδὲ πρὸς σοῦ ποιῶ τὸ περιϊδεῖν Κριτόβουλον οὕτως ὑπὸ
τοῦ ἔρωτος ἐκπλαγέντα. Δοκεῖς γάρ, ἔφη ὁ Σωκράτης,
ἐξ οὗ ἐμοὶ σύνεστιν, οὕτω διατεθῆναι αὐτόν; Ἀλλὰ πότε
μήν; Οὐχ ὁρᾷς, ὅτι τούτῳ μὲν παρὰ τὰ ὦτα ἄρτι ἴουλος
καθέρπει, Κλεινίᾳ δὲ πρὸς τὸ ὄπισθεν ἤδη ἀναβαίνει;

20. *αὐτοὶ οὗτοι*] Puer cum puella Syracuſii hominis. Cf. cap. vi. 1.

21. *σαφῶς ἔχω εἴδωλον*] Debebat eſſe *τὸ εἴδωλον* aut *σαφές·* poſterius malim, quod ipſe Socrates deinde *ὅμοιον εἴδωλον* interpretari videtur.

22. *αὐτὸν ὅπου*] Male Weiſke poſt *αὐτὸν* inciſum poſuit; pertinet enim pronomen illud ad ſequens *ὄψει*: hoc ipſum tamen admonitus a verſione Ribitti agnovit in Addendis, et comma poſt *ἄγεις τε* poni juſſit.

23. *οὐδὲ πρὸς σοῦ ποιῶ*] Judico te indignum eſſe, puto tibi non convenire, Critobulum diſciplina tua utentem tam inſano amore captum eſſe.

πρὸς τὸ ὄπισθεν ἤδη ἀναβαίνει] Hæc vitioſa eſſe recte monuit Weiſke, et mentionem potius *τῆς ὑπήνης* requiri. Critobulus amator ætate ſuperabat amaſium Cliniam. Hic adoleſcens lanuginem in *ὑπήνῃ* primum erumpentem gerebat, ille barbam utrinque verſus aures ad poſteriorem capitis partem evagantem oſtendebat. Recte Pollux ii. 10. ubi ipſum hunc locum reſpicere videtur, *παρὰ τὰ ὦτα καθέρποντα τὸν ἴουλον ἔχων*; hic eſt Critobulus. Sic Diodorus in Excerptis tom. ii. p. 596. *νεανίσκον—τὸν μὲν ἴουλον κατάγοντα, τὴν δὲ ὑπογραφὴν ἄρτι λαμβάνοντα ταύτης τῆς ἀκμῆς.* Statim ſubjungit Pollux, ut videtur, ex hoc noſtro loco: *ἢ περὶ τὴν ὑπήνην ἀνέρποντα.* Unde ſcribendum ſuſpicor: *τούτῳ μὲν ἤδη πρὸς τὸ ὄπισθεν παρὰ τὰ ὦτα ἴουλος καθέρπει, Κλεινίᾳ δὲ ἄρτι περὶ τὴν ὑπήνην ἀναβαίνει;*

οὗτος οὖν συμφοιτῶν εἰς ταὐτὰ διδασκαλεῖα ἐκείνῳ, τότε
24 ἰσχυρῶς προσεκαύθη. Ἃ δὴ αἰσθόμενος ὁ πατὴρ παρέ-
δωκέ μοι αὐτὸν, εἴτι δυναίμην ὠφελῆσαι. Καὶ μέντοι
πολὺ βέλτιον ἤδη ἔχει. Πρόσθεν μὲν γὰρ, ὥσπερ οἱ τὰς
Γοργόνας θεώμενοι, λιθίνως ἔβλεπε πρὸς αὐτὸν, καὶ λί-
θινος οὐδαμοῦ ἀπῄει ἀπ' αὐτοῦ· νῦν δὲ ἤδη εἶδον αὐτὸν
25 καὶ σκαρδαμύξαντα. Καί τοι νὴ τοὺς θεοὺς, ὦ ἄνδρες,
δοκεῖ μοί γε, ἔφη, ὡς ἐν ὑμῖν αὐτοῖς εἰρῆσθαι, οὗτος καὶ
πεφιληκέναι τὸν Κλεινίαν· οὗ ἔρωτος οὐδέν ἐστι δεινότερον
ὑπέκκαυμα. Καὶ γὰρ ἄπληστον ὂν καὶ ἐλπίδας τινὰς

οὗτος οὖν] Vulgatum οὕτως ita correxit Brodæus, Caſtalio, Ribitti.

24. λιθίνως ἔβλεπε] Aldina λιθίνην. deinde eadem λιθίνος dedit, pro vulgato λιθίνως, unde ſuadente Stephano λίθινος effecit Zeune. Contra Valckenaer ad Eurip. Phœn. p. 168. malebat ἅτε λίθινος. Erneſtio alterum hoc λίθινος plane delendum videbatur, mihi etiam ſine adjecta aliqua particula, velut ὡς, καθάπερ, durum viſum. Weiſke adjectum deſiderabat aliquid, velut ἐχόμενος αὐτοῦ.

νῦν δὲ ἤδη] Ex Juntina et margine Steph. ἤδη inſerui, quod tempus antecedens rectius ſignat. Clinias enim convivio huic non intererat.

25. ὡς ἐν ὑμῖν αὐτοῖς] Leonclavii conjectura ἡμῖν probare videtur Weiſke. Sequens οὗτος pro vulgato οὕτως jam olim ante Leoncl. dederat Caſtalio.

τὸν Κλεινίαν] In Memorab. i. 3, 8. ἀλλὰ καὶ Κριτόβουλόν ποτε τὸν Κρίτωνος, πυθόμενος, ὅτι ἐφίλησε τὸν Ἀλκιβιάδου υἱὸν καλὸν ὄντα. et ſect. 10. οὐ γὰρ οὗτος ἐτόλμησε τὸν Ἀλκιβιάδου υἱὸν φιλῆσαι ὄντα εὐπροσωπότατον καὶ ὡραιότατον. de quo loco cum hoc noſtro comparato diſputavi in Addendis ad Memorab. p. 296. ubi quod poſui Alcibiadem unum memoraſſe hujus ævi hiſtoriam, falſum eſſe video. Ipſe enim Hellenicorum i. 2, 13. Ἀλκιβιάδην Ἀλκιβιάδου ἀνεψιὸν καὶ ξυμφυγάδα memorat. Deinde illud etiam falſum, quod Alcibiadis notiſſimi et pulcherrimi Athenienſium filium ullum fuiſſe negavi; Iſocratis enim oratio περὶ ζεύγους filium Alcibiadis memorat, nomen tamen non edit; de quo monuit me doctiſſimus medicus Coray. Denique in loco Memorabilium maxime illud memorabile mihi videtur, quod Xenophonti Socrates præſente Critobulo ipſo narrat de oſculo dato Cliniæ a Critobulo, cujus periculum ignorans Xenophon juvenis reſpondet: κἂν ἐγὼ δοκῶ μοὶ τὸν κίνδυνον τοῦτον ὑπομεῖναι. Apparet inde, ſermonem iſtum Socratis et tempus oſculi dati Cliniæ anteceſſiſſe tempus, quo Convivium apud Calliam habitum fuit, i. e. Olympiadis 89. annum 4. Deinde fit ex eo manifeſtum, Critobulo fere parem ætate fuiſſe tum Xenophontem et Socratis item diſciplina uſum. Itaque uterque ex ephebis tum exceſſerat. Sic firmatur ipſo Xenophontis teſtimonio ratio ea, quam poſui in Diſputatione de tempore Convivii Xenophontei collectam ex narratione Strabonis et Diogenis Laertii, Xenophontem tum, cum Calliæ convivio intereſſet cum Socrate, Critobulo, Antiſthene, Hermogene et Charmide, fuiſſe natum annos fere viginti tres, contra ac viſum fuit Caſaubono, qui Xenophontem tum annos decem natum fuiſſe putabat.

ἄπληστον ὂν] Weiſkii conjecturam ὂν, quod vulgo abeſt, probans tamen in altero membro deeſſe aliquid etiam ſuſpicor, velut ἀεὶ παρέχει.

γλυκείας παρέχει. Ἴσως δὲ καὶ, διὰ τὸ μόνον πάντων 26
ἔργων τὸ τοῖς σώμασι συμψαύειν ὁμώνυμον εἶναι τῷ ταῖς
ψυχαῖς φιλεῖσθαι, ἐντιμότερόν ἐστιν. Οὗ ἕνεκα ἀφε-
κτέον ἐγώ φημι εἶναι φιλημάτων ὡραίων τῷ σωφρονεῖν
δυνησομένῳ. Καὶ ὁ Χαρμίδης εἶπεν, ἀλλὰ τί δή ποτε, 27
ὦ Σώκρατες, ἡμᾶς μὲν οὕτω τοὺς φίλους μορμολύττῃ
ἀπὸ τῶν καλῶν, αὐτὸν δέ σε, ἔφη, ἐγὼ εἶδον ναὶ μὰ τὸν
Ἀπόλλω, ὅτε ϖαρὰ τῷ γραμματιστῇ ἐν τῷ αὐτῷ βι-
βλίῳ ἀμφότεροι ἐμβατεύετέ τι, τὴν κεφαλὴν πρὸς τῇ
κεφαλῇ, καὶ τὸν ὦμον γυμνὸν πρὸς γυμνῷ τῷ Κριτοβού-
λου ὤμῳ ἔχοντα. Καὶ ὁ Σωκράτης, φεῦ, ἔφη· ταῦτ'
ἄρα, ἔφη, ἐγὼ ὥσπερ ὑπὸ θηρίου τινὸς δεδηγμένος, τόν τε
ὦμον πλεῖον, ἢ πέντε ἡμέρας ὤδαξον, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ
ὥσπερ κνῆσμά τι ἐδόκουν ἔχειν. Ἀλλὰ νῦν τοι σοὶ, ἔφη,
ὦ Κριτόβουλε, ἐναντίον τοσούτων μαρτύρων ϖροαγορεύω 28
μὴ ἅπτεσθαί μου, ϖρὶν ἂν τὸ γένειον τῇ κεφαλῇ ὁμοίως
κομήσῃς. Καὶ οὗτοι μὲν δὴ οὕτως ἀναμὶξ ἔσκωψάν τε
καὶ ἐσπούδασαν. Ὁ δὲ Καλλίας, σὸν μέρος, ἔφη, λέ- 29
γειν, ὦ Χαρμίδη, διότι ἐπὶ ϖενίᾳ μέγα φρονεῖς. Οὐκοῦν
τόδε μὲν, ἔφη, ὁμολογεῖται, κρεῖττον εἶναι θαῤῥεῖν, ἢ φο-

26. ἔργων] Ita Aldina et Leoncl. ἔργον Juntina et Steph. Sequens verbum in στόμασι mutatum voluit Wyttenbach probante Villoiſono ad Longum p. 104. negat tamen Zeune ita ſequens ψυχαῖς convenire.

δυνησομένῳ] Eſt pro βουλομένῳ dictum.

27. ἐμβατεύετε] Caſtalio ἐνεβατεύετε correxit, Reiſke ἐματεύετε, Zeune ἐμαστεύετε; hic quidem ἐμβατεύειν ſenſu quærendi non eſſe dignum verbum bono ſcriptore, nedum Xenophonte, affirmavit, aſſentiente Weiſkio. Heſychius tamen ἐμβατεῦσαι interpretatur ζητῆσαι. Nemeſius de natura hominis p. 64. ed. Matthæi: οὐρανὸν ἐμβατεύει τῇ θεωρίᾳ paulo diverſo ſenſu dixit. Ceterum neſcio an huc pertineat locus Memorab. i. 7, 14. ubi Socrates ait: καὶ τοὺς θησαυροὺς τῶν πάλαι σοφῶν ἀνδρῶν, οὓς ἐκεῖνοι κατέλιπον ἐν βιβλίοις γράψαντες, ἀνελίττων κοινῇ σὺν τοῖς φίλοις διέρχομαι.

τὴν κεφαλὴν] Edd. vett. τῇ κεφαλῇ πρὸς τὴν κεφαλὴν dant.

28. ταῦτ' ἄρα] Intellige διά. Cf. Gregorius de Dial. Attica ſect. 6.

τόν τε] Caſtalio τόνδε dedit.

κνῆσμα] Eſt hoc *ramentum*; igitur ſcribendum cenſeo κνίσμα. De forma ὤδαξον etiam dubito. θηρίον dicitur etiam beſtia venenata et ſerpens.

Ἀλλὰ νῦν τοι] Sic vulgatum νῦν τι correxit Weiſke; νῦν δὴ malebat Zeune, νῦν τοῦτο Heindorf.

βεῖσθαι, καὶ ἐλεύθερον εἶναι μᾶλλον, ἢ δουλεύειν, καὶ
θεραπεύεσθαι μᾶλλον, ἢ θεραπεύειν, καὶ πιστεύεσθαι
30 ὑπὸ τῆς πατρίδος μᾶλλον, ἢ ἀπιστεῖσθαι. Ἐγὼ τοίνυν
ἐν τῇδε τῇ πόλει, ὅτε μὲν πλούσιος ἦν, πρῶτον μὲν ἐφο-
βούμην, μή τις μου τὴν οἰκίαν διορύξας καὶ τὰ χρήματα
λάβοι, καὶ αὐτόν τι με κακὸν ἐργάσαιτο· ἔπειτα δὲ καὶ
τοὺς συκοφάντας ἐθεράπευον, εἰδὼς, ὅτι παθεῖν μᾶλλον
κακῶς ἱκανὸς εἴην ἢ ποιῆσαι ἐκείνους. Καὶ γὰρ δὴ καὶ
προσετάττετο μὲν ἀεί τι μοὶ δαπανᾷν ὑπὸ τῆς πόλεως,
31 ἀποδημῆσαι δὲ οὐδαμοῦ ἐξῆν. Νῦν δ᾽ ἐπειδὴ τῶν ὑπερο-
ρίων στέρομαι, καὶ τὰ ἔγγαια οὐ καρποῦμαι, καὶ τὰ ἐκ
τῆς οἰκίας πέπραται, ἡδέως μὲν καθεύδω ἐκτεταμένος,
πιστὸς δὲ τῇ πόλει γεγένημαι, οὐκ ἔτι δὲ ἀπειλοῦμαι,
ἀλλ᾽ ἤδη ἀπειλῶ ἄλλοις, ὡς ἐλευθέρῳ τε ἔξεστί μοι καὶ
ἀποδημεῖν καὶ ἐπιδημεῖν· ὑπανίστανται δέ μοι ἤδη καὶ
32 θάκων, καὶ ὁδῶν ἐξίστανται οἱ πλούσιοι. Καὶ εἰμὶ νῦν
μὲν τυράννῳ ἐοικὼς, τότε δὲ σαφῶς δοῦλος ἦν· καὶ τότε
μὲν ἐγὼ φόρον ἀπέφερον τῷ δήμῳ, νῦν δὲ ἡ πόλις τέλος
φέρουσα τρέφει με. Ἀλλὰ καὶ Σωκράτει, ὅτε μὲν
πλούσιος ἦν, ἐλοιδόρουν με, ὅτι συνῆν· νῦν δ᾽ ἐπεὶ πένης
γεγένημαι, οὐκέτι οὐδὲν μέλει οὐδενί. Καὶ μὴν ὅτε μέν
γε πολλὰ εἶχον, ἀεί τι ἀπέβαλλον ἢ ὑπὸ τῆς πόλεος ἢ
ὑπὸ τῆς τύχης· νῦν δὲ ἀποβάλλω μὲν οὐδὲν, (οὐδὲν γὰρ

30. δαπανᾷν] Cf. Œconomici ii. 6. de Republ. Athenienſi i. 3. Eadem munera et λειτουργίαι a cive præſtanda impediebant, quo minus Charmides peregre abire poſſet.

31. τῶν ὑπερορίων στέρομαι] Agri extra Atticam in inſulis vel in Thracia alicubi culti a Charmide, quibus per bellum Peloponneſiacum privatus et excluſus fuerat: quibus opponuntur τὰ ἔγγαια, intra Atticam ſiti agri et poſſeſſiones.

32. τρέφει με] Compara locum de Civitate Athenienſium i. 3, 13.

οὐδὲν μέλει] Ita cum Hemſterhuſio ad Luciani tom. i. p. 425. ſcripſi; contra vulgatum οὐδὲ vertendum cenſuit Weiſke: *ne curat quidem quiſquam, nedum ut mihi maledicant.*

οὐδὲν γὰρ ἔχω] Cum Heindorſio meo vulgatum οὐδὲ correxi, ad quod Weiſke intelligebat ἀποβάλλειν, *non habeo, quod amittam.*

ἔχω) ἀεὶ δέ τι λήψεσθαι ἐλπίζω. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Καλ- 33
λίας, καὶ εὔχῃ μηδέποτε πλουτεῖν, καὶ ἐάν τι ὄναρ ἀγα-
θὸν ἴδῃς, τοῖς ἀποτροπαίοις θύοις; Μὰ Δία τοῦτο μέν
τοι, ἔφη, ἐγὼ οὐ ποιῶ, ἀλλὰ μάλα φιλοκινδύνως ὑπο-
μένω, ἤν ποθέν τι ἐλπίζω λήψεσθαι. Ἀλλ', ἄγε δή, 34
ἔφη ὁ Σωκράτης, σὺ αὖ λέγε ἡμῖν, ὦ Ἀντίσθενες, πῶς
οὕτω βραχέα ἔχων μέγα φρονεῖς ἐπὶ πλούτῳ. Ὅτι νο-
μίζω, ὦ ἄνδρες, τοὺς ἀνθρώπους οὐκ ἐν τῷ οἴκῳ τὸν
πλοῦτον καὶ τὴν πενίαν ἔχειν ἀλλ' ἐν ταῖς ψυχαῖς.
Ὁρῶ γὰρ πολλοὺς μὲν ἰδιώτας, οἳ πάνυ πολλὰ ἔχοντες 35
χρήματα οὕτω πένεσθαι ἡγοῦνται, ὥστε πάντα μὲν πόνον
πάντα δὲ κίνδυνον ὑποδύονται, ἐφ' ᾧ πλείονα κτήσονται·
οἶδα δὲ καὶ ἀδελφούς, οἳ τὰ ἴσα λαχόντες, ὁ μὲν αὐτῶν
τἀρκοῦντα ἔχει καὶ περισσεύοντα τὰ τῆς δαπάνης, ὁ δὲ
τοῦ παντὸς ἐνδεῖται. Αἰσθάνομαι δὲ καὶ τυράννους τι- 36
νάς, οἳ οὕτως αὖ πεινῶσι χρημάτων, ὥστε ποιοῦσι πολὺ
δεινότερα τῶν ἀπορωτέρων· δι' ἔνδειαν μὲν γάρ δήπου οἱ
μὲν κλέπτουσιν, οἱ δὲ τοιχωρυχοῦσιν, οἱ δὲ ἀνδραποδί-
ζονται· τύραννοι δ' εἰσί τινες, οἳ ὅλους μὲν οἴκους ἀναι-
ροῦσιν, ἀθρόους δ' ἀποκτείνουσιν, πολλάκις δὲ καὶ ὅλας
πόλεις χρημάτων ἕνεκα ἐξανδραποδίζονται. Τούτους μὲν 37
οὖν ἔγωγε καὶ πάνυ οἰκτείρω τῆς ἄγαν χαλεπῆς νόσου.
Ὅμοια γάρ μοι δοκοῦσι πάσχειν, ὥσπερ εἴτις πολλὰ
ἔχων καὶ πολλὰ ἐσθίων μηδέποτε ἐμπίπλαιτο. Ἐγὼ
δὲ οὕτω μὲν πολλὰ ἔχω, ὡς μόλις αὐτὰ καὶ ἐγὼ ἂν
αὐτὸς εὑρίσκω· ὅμως δὲ περίεστί μοι, καὶ ἐσθίοντι ἄχρι

33. θύοις] Antecedens εὔχῃ videtur poftulare, ut θύεις fcribamus. Idem fequens οὐ ποιῶ fuadere videtur.

35. περισσεύοντα τὰ τῆς δαπάνης] Cyrop. viii. 2, 2. ἐπειδὰν τῶν ἀρκούντων περιττὰ κτήσωνται.—ἃ ἂν ἴδω περιττὰ ὄντα τῶν ἐμοὶ ἀρκούντων. Unde h. l. malim articulum ante περισσεύοντα pofitum vel potius περισσὰ ὄντα τῆς δαπάνης fcriptum.

37. πολλὰ ἔχων] Recte Lange cum Mofchio πίνων corrigere videtur.

τοῦ μὴ πεινῆν ἀφικέσθαι, καὶ πίνοντι μέχρι τοῦ μὴ δι-
ψῆν, καὶ ἀμφιέννυσθαι, ὥστε ἔξω μὲν μηδὲν μᾶλλον
38 Καλλίου τούτου τοῦ πλουσιωτάτου ῥιγοῦν· ἐπειδάν γε μὴν
ἐν τῇ οἰκίᾳ γένωμαι, πάνυ μὲν ἀλεεινοὶ χιτῶνες οἱ τοῖχοί
μοι δοκοῦσιν εἶναι, πάνυ δὲ παχεῖαι ἐφεστρίδες οἱ ὄροφοι.
Στρωμνήν γε μὴν οὕτως ἀρκοῦσαν ἔχω, ὥστ' ἔργον ἐμέ γ'
ἐστι καὶ ἀνεγεῖραι. Ἢν δέ ποτε καὶ ἀφροδισιάσαι τὸ
σῶμά μου δεηθῇ, οὕτω μοι τὸ παρὸν ἀρκεῖ, ὥστε αἷς ἂν
προσέλθω, ὑπεραςπάζονταί με, διὰ τὸ μηδένα ἄλλον
39 αὐταῖς ἐθέλειν προσιέναι. Καὶ πάντα τοίνυν ταῦτα οὕ-
τως ἡδέα μοι δοκεῖ εἶναι, ὡς μᾶλλον μὲν ἥδεσθαι ποιῶν
ἕκαστα αὐτῶν οὐκ ἂν εὐξαίμην, ἧττον δέ· οὕτω μοι δοκεῖ
40 ἔνια αὐτῶν ἡδίω εἶναι τοῦ συμφέροντος. Πλείστου δ'
ἄξιον κτῆμα ἐν τῷ ἐμῷ πλούτῳ λογίζομαι εἶναι ἐκεῖνο,
ὅτι, εἴ μου τις καὶ τὰ νῦν ὄντα παρέλοιτο, οὐδὲν οὕτως
ὁρῶ φαῦλον ἔργον, ὁποῖον οὐκ ἀρκοῦσαν ἂν τροφὴν ἐμοὶ
41 παρέχοι. Καὶ γὰρ ὅταν ἡδυπαθῆσαι βουληθῶ, οὐκ ἐκ
τῆς ἀγορᾶς τὰ τίμια ὠνοῦμαι, (πολυτελῆ γὰρ γίνεται)

38. ἐφεστρίδες] *Pallium, veſtem exteriorem*, interpretatur Index Zeunianus. *Lacernæ* potius ſunt, docente Hemſterhuſio ad Luciani ii. p. 447. ed. Bip. *Paludamentum purpureum* ἐφεστρίδα vocat Id. iii. p. 50. et vi. p. 327. ſed *lacernulam tenuem* ἐφεστρίδιον ἄθλιον p. 260. tom. iii. Mihi h. l. videntur eſſe χλαῖναι illæ οὖλαι, καθύπερθεν ἕσασθαι, quas lecto imponunt parato Ulyſſi in domo Alcinoi ſervæ, Odyſſeæ vii. 338. Eaſdem χλαίνας memorat Odyſſea iii. 349. De lecto enim Antiſthenis et ſomno Xenophontem loqui voluiſſe puto. Itaque ἀρκοῦσαν στρωμνὴν vitioſam eſſe ſuſpicor, et μαλακὴν vel ſimile aliquod vocabulum ſcriptum fuiſſe a Xenophonte.

ἔργον ἐμέ γ' ἐστι] Vulgatum μέτεστι correxit Caſtalio ita ut ſcriberet ἔργων; Stephani μέ ἐστι recepit Zeune; Leonclavius malebat ἔργον ἐμέ γ' ἐστι. Bachii rationem probavit Weiſke, ego Leonclavianam; ita enim ambiguitas vitatur, ne μέ γ' ἐστι permutetur cum μέγα ἐστί.

οὕτω μοι τὸ παρὸν] En Cynicæ ſectæ auctorem. Socrates Memorabil. i. 3, 14. iis, qui continere libidinis ſenſum non poſſent, conſilium idem dat.

39. ἧττον δέ· οὕτω] Vulgatum ἧττον δέ· τούτων vitioſum eſſe jam olim vidit et correxit Leoncl. ſcribens ἧττον δὲ, ὅτι omiſſo τούτων. Propius a vulgata ſcriptura abeſſe ſibi videbatur Zeune ſcribens ἧττονι δὲ τούτων: quam conjecturam recepit Weiſke. Equidem ſequor egregiam conjecturam excogitatam ab Heindorfio meo, et propoſitam a Langio, quæ minorem vim lectioni vulgatæ facit, quam Leonclaviana, quam Zeune ad nugas referebat, ipſe nugator ſtrenuus.

ἀλλ' ἐκ τῆς ψυχῆς ταμιεύομαι. Καὶ πολὺ πλεῖον δια-
φέρει πρὸς ἡδονὴν, ὅταν ἀναμείνας τὸ δεηθῆναι προσφέ-
ρωμαι, ἢ ὅταν τινὶ τῶν τιμίων χρῶμαι· ὥσπερ καὶ νῦν
τῷδε τῷ Θασίῳ οἴνῳ ἐντυχὼν, οὐ διψῶν πίνω αὐτόν.
Ἀλλὰ μὴν καὶ πολὺ δικαιοτέρους γε εἰκὸς εἶναι τοὺς εὐ- 42
τέλειαν μᾶλλον, ἢ πολυχρηματίαν σκοποῦντας. Οἷς
γὰρ μάλιστα τὰ παρόντα ἀρκεῖ, ἥκιστα τῶν ἀλλοτρίων
ὀρέγονται. Ἄξιον δ' ἐννοῆσαι, ὡς καὶ ἐλευθερίους ὁ 43
τοιοῦτος πλοῦτος παρέχεται. Σωκράτης τε γὰρ οὗτος,
παρ' οὗ ἐγὼ τοῦτον ἐκτησάμην, οὔτ' ἀριθμῷ οὔτε σταθμῷ
ἐπήρκει μοι, ἀλλ' ὁπόσον ἐδυνάμην φέρεσθαι, τοσοῦτόν
μοι παρεδίδου· ἐγώ τε νυνὶ οὐδενὶ φθονῶ, ἀλλὰ πᾶσι
τοῖς φίλοις καὶ ἐπιδεικνύω τὴν ἀφθονίαν, καὶ μεταδί-
δωμι τῷ βουλομένῳ τοῦ ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ πλούτου. Καὶ 44
μὴν καὶ τὸ ἁβρότατόν γε κτῆμα, τὴν σχολὴν ἀεὶ ὁρᾶτέ
μοι παροῦσαν, ὥστε καὶ θεάσασθαι τὰ ἀξιοθέατα, καὶ
ἀκούειν τὰ ἀξιάκουστα, καὶ ὃ πλείστου ἐγὼ τιμῶμαι,
Σωκράτει σχολάζων συνδιημερεύειν. Καὶ οὗτος δὲ οὐ
τοὺς πλεῖστον ἀριθμοῦντας χρυσίον θαυμάζει, ἀλλ' οἳ ἂν
αὐτῷ ἀρέσκωσι, τούτοις συνὼν διατελεῖ. Οὗτος μὲν οὖν
οὕτως εἶπεν. Ὁ δὲ Καλλίας, νὴ τὴν Ἥραν, ἔφη, τά τε 45
ἄλλα ζηλῶ σε τοῦ πλούτου, καὶ ὅτι οὔτε ἡ πόλις σοι
ἐπιτάττουσα ὡς δούλῳ χρῆται, οὔτε οἱ ἄνθρωποι, ἢν μὴ
δανείσῃς, ὀργίζονται. Ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη ὁ Νικήρα-
τος, μὴ ζήλου· ἐγὼ γὰρ ἥξω παρ' αὐτοῦ δανεισόμενος

41. ἐκ τῆς ψυχῆς] *Ex mente* Lange interpretatur, *animum* nominavit Weiſke; uterque male. Eſt, ut ſæpe in Xenophontis ſcriptis, deſiderium et cupiditas edendi et bibendi. Recte igitur Zeune *famem ſitimque* interpretatur.

43. τοῦτον ἐκτησάμην] Stephanianæ prioris τοῦτο repetiit Bachiana; in Leonclaviana tertia plane deeſt pronomen.

44. συνδιημερεύειν] Memorab. iii. 11, 17. διὰ τί οἴει—τόνδε καὶ Ἀντισθένην οὐδέποτέ μου ἀπολείπεσθαι. Hinc Antiſthenes ὁ Σωκρατικὸς audiebat, cujus Dialogos recenſet Athenæus v. p. 220. Ceterum vulgatum οὗ πλείστου correxit Stephanus.

45. δανεισόμενος] Leonclavii correctionem dedi pro δανεισάμενος, male

τὸ μηδενὸς προσδεῖσθαι, οὕτω πεπαιδευμένος ὑπὸ Ὁμήρου ἀριθμεῖν,

Ἑπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους.

σταθμῷ καὶ ἀριθμῷ ὡς πλείστου πλούτου ἐπιθυμῶν οὐ παύομαι· ἐξ ὧν ἴσως καὶ φιλοχρηματώτερός τισι δοκῶ εἶναι. Ἔνθα δὴ ἀνεγέλασαν ἅπαντες, νομίζοντες
46 τὰ ὄντα εἰρηκέναι αὐτόν. Ἐκ τούτου εἶπέ τις, σὸν ἔργον, ὦ Ἑρμόγενες, λέγειν τε τοὺς φίλους, οἵτινές εἰσι, καὶ ἐπιδεικνύναι, ὡς μέγα τε δύνανται καὶ σοῦ ἐπιμέλονται,
47 ἵνα δοκῇς δικαίως ἐπ' αὐτοῖς μέγα φρονεῖν. Οὐκοῦν ὡς μὲν καὶ Ἕλληνες καὶ βάρβαροι τοὺς θεοὺς ἡγοῦνται πάντα εἰδέναι τά τε ὄντα καὶ τὰ μέλλοντα, εὔδηλον. Πᾶσαι γοῦν αἱ πόλεις καὶ πάντα τὰ ἔθνη διὰ μαντικῆς ἐπερωτῶσι τοὺς θεούς, τί τε χρὴ καὶ τί οὐ χρὴ ποιεῖν. Καὶ μὴν ὅτι νομίζομέν γε δύνασθαι αὐτοὺς καὶ εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν, καὶ τοῦτο σαφές. Πάντες γοῦν αἰτοῦνται τοὺς θεοὺς τὰ μὲν φαῦλα ἀποτρέπειν, τἀγαθὰ δὲ δι-
48 δόναι. Οὗτοι τοίνυν οἱ πάντα μὲν εἰδότες, πάντα δὲ δυνάμενοι θεοί, οὕτω μοι φίλοι εἰσίν, ὥστε διὰ τὸ ἐπιμελεῖσθαί μου, οὔποτε λήθω αὐτοὺς οὔτε νυκτός, οὔθ'

defenso a Zeunio. τὸ μηδενὸς πρ. Nicerato est: *nihil amplius indigere.*

οὕτω πεπαιδευμένος] Leoncl. ὅτι οὕτω malebat scriptum. Weiskio etiam hæc aut similis particula hic aut ante σταθμῷ desiderari videbatur. Mihi quidem deesse nihil videtur, sed verba σταθμῷ καὶ ἀριθμῷ transponenda et locanda post verbum προσδεῖσθαι. Antisthenes gloriabatur antea divitiis a Socrate acceptis, οὔτ' ἀριθμῷ οὔτε σταθμῷ ἐπήρκει μοι sect. 43. Huc respiciens Niceratus ridicule sibi petit Antisthenis abundantiam (τὸ μηδενὸς προσδεῖσθαι) et quidem non omnem omnino nec sine mensura, sed σταθμῷ καὶ ἀριθμῷ, ita ut mensuram et numerum edicto Homerico Iliadis ix. 122. et 264. finiat. Sic demum recte addit οὕτω πεπαιδευμένος et reliqua; ita verba ὡς πλείστου—παύομαι recte procedunt, cum σταθμῷ καὶ ἀριθμῷ nullo modo congruentia.

46. Ἐκ τούτου] Juntina ἐκ τούτων.

47. τί τε χρὴ—αἰτοῦνται τοὺς θεούς. Totus hic locus in Juntina excidit, propter similitudinem membri extremi.

48. θεοὶ] Castalio omisit.

ὥστε] Plutarchus tom. x. p. 538. ed. Reisk. ὡς, deinde σημαίνουσι omisso μοι posuit ex h. l.

οὔποτε λήθω] Manifestum esse puto respici ad Iliadis x. versum 278. ubi

ἡμέρας, οὔθ' ὅποι ἂν ὁρμῶμαι, οὔθ' ὅ τι ἂν μέλλω
πράττειν. Διὰ δὲ τὸ προειδέναι, καὶ ὅ τι ἐξ ἑκάστου
ἀποβήσεται, σημαίνουσί μοι, πέμποντες ἀγγέλους φή-
μας, καὶ ἐνύπνια καὶ οἰωνοὺς, ἅ τε δεῖ, καὶ ἃ οὐ χρὴ
ποιεῖν. Οἷς ἐγὼ ὅταν μὲν πείθωμαι, οὐδέ ποτέ μοι
μεταμέλει· ἤδη δέ ποτε καὶ ἀπιστήσας ἐκολάσθην.
Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν, ἀλλὰ τούτων μὲν οὐδὲν ἄπιστον. 49
Ἐκεῖνο μέντοι ἔγωγε ἡδέως ἂν πυθοίμην, πῶς αὐτοὺς
θεραπεύων οὕτω φίλους ἔχεις. Ναὶ μὰ τὸν Δία, ἔφη ὁ
Ἑρμογένης, καὶ μάλα εὐτελῶς. Ἐπαινῶ τε γὰρ αὐ-
τοὺς οὐδὲν δαπανῶν, ὧν τε δεδόασιν ἀεὶ αὖ παρέχομαι,
εὐφημῶ τε, ὅσα ἂν δύνωμαι, καὶ ἐφ' οἷς ἂν αὐτοὺς μάρ-
τυρας ποιήσωμαι, ἑκὼν οὐδὲν ψεύδομαι. Νὴ Δί', ἔφη
ὁ Σωκράτης, εἰ ἄρα τοιοῦτος ὢν φίλους αὐτοὺς ἔχεις,
καὶ οἱ θεοὶ, ὡς ἔοικε, καλοκἀγαθίᾳ ἥδονται. Οὗτος 50
μὲν δὴ ὁ λόγος οὕτως ἐσπουδαιολογήθη. Ἐπειδὴ δὲ εἰς
τὸν Φίλιππον ἧκον, ἠρώτων αὐτὸν, τί ὁρῶν ἐν τῇ γελωτο-
ποιίᾳ, μέγα ἐπ' αὐτῇ φρονοίη. Οὐ γὰρ ἄξιον, ἔφη,

Ulysses ad Minervam: Κλῦθί μοι— ἥτε μοι αἰεὶ ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι, οὐδέ σε λήθω κινύμενος. Nostrum locum respexit Arrianus Dissert. Epict. i. 12, 3. ubi est de providentia divina: τέταρτοι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ γῆς καὶ τῶν ἀνθρωπίνων, (sic enim recte Stobæus Eclog. Physic. p. 100. habet scriptum pro vulgato οὐρανίων) εἰς κοινὸν δὲ μόνον καὶ οὐχὶ κατ' ἰδίαν ἑκάστου· πέμπτοι δὲ, ὧν ἦν καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Σωκράτης, οἱ λέγοντες ὅτι οὐδέ σε λήθω κινύμενος. Cf. Heyne ad Homerum tom. vi. p. 60.

ἀπιστήσας] Leonclav. ἀπειστήσας maluit scriptum. Cf. ad Cyrop. i. 2, 12. ii. 4, 17.

49. αὖ παρέχομαι] Weiske putabat esse *aliis suppedito*. De sacrificiis enim non posse intelligi, docere ait antecedens οὐδὲν δαπανῶν. Sed hæc ipsa verba, isto quidem loco et ordine collocata, plane inepta mihi videntur esse. Ad laudem enim deorum quid opus erat sumtu? Deinde παρέχομαι nullibi significat *suppedito*, sed *præsto, quod a me postulatur.* Igitur censeo locum sic esse ordinandum: Ἐπαινῶ τε γὰρ αὐτοὺς, ὧν τε δεδόασιν ἀεὶ, αὖ παρέχομαι, οὐδὲν δαπανῶν, εὐφημῶ τε et cet. Intelligit Hermogenes animum sanum, pium et gratum in deos, quem munere deorum obtigisse sibi gloriatur, quemque invicem ipsis precibus, laude et gratiarum actione præstat et quasi retribuit. In margine Villois. libri ἀεὶ ὧν annotatur, quod quo spectet, ignoro.

ἑκὼν] Edd. vett. omittunt, ἐγὼ dedit Castalio.

50. ἄξιον] Intellige τοῦ μέγα φρονεῖν. Deinde ὅταν δὲ κακὸν dat Juntina.

ὁπότε γε πάντες εἰδότες ὅτι γελωτοποιός εἰμι, ὅταν μέν
τι ἀγαθὸν ἔχωσι, παρακαλοῦσί με ἐπὶ ταῦτα προθύ-
μως· ὅταν δέ τι κακὸν λάβωσι, φεύγουσιν ἀμεταστρε-
51 πτὶ, φοβούμενοι, μὴ καὶ ἄκοντες γελάσωσι; Καὶ ὁ Νι-
κήρατος εἶπε, νὴ Δία σὺ τοίνυν δικαίως μέγα φρονεῖς.
Ἐμοὶ γὰρ αὖ τῶν φίλων οἱ μὲν εὖ πράττοντες ἐκ ποδῶν
ἀπέρχονται, οἳ δ᾽ ἂν κακόν τι λάβωσι, γενεαλογοῦσι
52 τὴν συγγένειαν, καὶ οὐδέποτέ μου ἀπολείπονται. Εἶεν·
σὺ δὲ δὴ, ἔφη ὁ Χαρμίδης, ὦ Συρακόσιε, ἐπὶ τῷ μέγα
φρονεῖς; ἢ δῆλον, ὅτι ἐπὶ τῷ παιδί. Μὰ τὸν Δί᾽, ἔφη,
οὐ μὲν δή· ἀλλὰ καὶ δέδοικα περὶ αὐτοῦ ἰσχυρῶς. Αἰ-
σθάνομαι γάρ τινας ἐπιβουλεύοντας διαφθεῖραι αὐτόν.
53 Καὶ ὁ Σωκράτης ἀκούσας, Ἡράκλεις, ἔφη, τί τοσοῦτον
νομίζοντες ἠδικῆσθαι ὑπὸ τοῦ σοῦ παιδὸς, ὥστε ἀπο-
κτεῖναι αὐτὸν βούλεσθαι; Ἀλλ᾽ οὔτοι, ἔφη, ἀποκτεῖναι
βούλονται, ἀλλὰ πεῖσαι αὐτὸν συγκαθεύδειν αὐτοῖς.
Σὺ δ᾽, ὡς ἔοικας, εἰ τοῦτο γένοιτο, νομίζεις ἂν διαφθα-
54 ρῆναι αὐτόν; Ναὶ μὰ Δί᾽, ἔφη, παντάπασί γε. Οὐδ᾽
αὐτὸς ἄρ᾽, ἔφη, συγκαθεύδεις αὐτῷ; Νὴ Δί᾽ ὅλας γε
καὶ πάσας τὰς νύκτας. Νὴ τὴν Ἥραν, ἔφη ὁ Σωκρά-
της, εὐτύχημά γέ σου μέγα τὸ τὸν χρῶτα τοιοῦτον φῦναι
ἔχοντα, ὥστε μόνον μὴ διαφθείρειν τοὺς συγκαθεύδον-
τας. Ὥστε σοί γε, εἰ μὴ ἐπ᾽ ἄλλῳ, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ
55 χρωτὶ ἄξιον μέγα φρονεῖν. Ἀλλὰ μὰ Δί᾽, ἔφη, οὐκ
ἐπὶ τούτῳ μέγα φρονῶ. Ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ μήν; Ἐπὶ νὴ
Δία τοῖς ἄφροσιν. Οὗτοι γὰρ τὰ ἐμὰ νευρόσπαστα

51. *γενεαλογοῦσι*] Eadem ſententia eſt in Luciani Timone ſect. 49. et Terentii Phormione ii. 2, 45.

53. *νομίζοντες*] Intellige *ἐπιβουλεύουσι*. Stephanus tamen *νομίζουσι* malebat ſcriptum. Ceterum ludit Socrates in ambiguitate verbi *διαφθείρειν*, et paulo poſt in verbo *συγκαθεύδειν*.

55. *ἄφροσιν*] *Ergo et hi convivæ ἄφρονες*. Sic ad h. l. Weiſke. Sed *νευρόσπαστα* convivis nulla oſtenderat Syracuſanus.

θεώμενοι τρέφουσί με. Ταῦτα γάρ, ἔφη ὁ Φίλιππος,
καὶ πρώην ἐγώ σου ἤκουον εὐχομένου πρὸς τοὺς θεούς,
ὅπου ἂν ᾖς, διδόναι καρποῦ μὲν ἀφθονίαν, φρενῶν δὲ
ἀφορίαν. Εἶεν, ἔφη ὁ Καλλίας. Σὺ δὲ δή, ὦ Σώκρα- 56
τες, τί ἔχεις εἰπεῖν, ὡς ἄξιόν σοι ἐστὶ μέγα φρονεῖν, ἐφ'
ᾗ εἶπας, οὕτως ἀδόξῳ οὔσῃ τέχνῃ; Καὶ ὃς εἶπεν, ὁμολο-
γησώμεθα πρῶτον, ποῖά ἐστιν ἔργα τοῦ μαστροποῦ· καὶ
ὅσα ἂν ἐρωτῶ, μὴ ὀκνεῖτε ἀποκρίνεσθαι· ἵνα εἰδῶμεν,
ὅσα ἂν συνομολογῶμεν. Καὶ ὑμῖν οὕτω δοκεῖ; ἔφη.
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφασαν. Ὡς δ' ἅπαξ εἶπον Πάνυ μὲν
οὖν, τοῦτο πάντες ἐκ τοῦ λοιποῦ ἀπεκρίναντο. Οὐκοῦν 57
ἀγαθοῦ μέν, ἔφη, ὑμῖν δοκεῖ μαστροποῦ ἔργον εἶναι, ἣν
ἂν ἢ ὃν ἂν μαστροπεύῃ, ἀρέσκοντα τοῦτον ἀποδεικνύναι,
οἷς ἂν συνῇ; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφασαν. Οὐκοῦν ἕν μέν τι
ἐστὶν εἰς τὸ ἀρέσκειν ἐκ τοῦ πρέπουσαν ἔχειν σχέσιν καὶ
τριχῶν καὶ ἐσθῆτος; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφασαν. Οὐκοῦν 58
καὶ τόδε ἐπιστάμεθα, ὅτι ἐστὶ ἀνθρώπῳ τοῖς αὐτοῖς
ὄμμασι καὶ φιλικῶς καὶ ἐχθρῶς πρός τινας βλέπειν;
Πάνυ μὲν οὖν. Τί δέ, τῇ αὐτῇ φωνῇ ἐστι καὶ αἰδημόνως
καὶ θρασέως φθέγγεσθαι; Πάνυ μὲν οὖν. Τί δέ, λό-
γοι οὐκ εἰσὶ μέν τινες ἀπεχθανόμενοι, εἰσὶ δέ τινες, οἳ
πρὸς φιλίαν ἄγουσιν; Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν τούτων ὁ 59
ἀγαθὸς μαστροπὸς τὰ συμφέροντα εἰς τὸ ἀρέσκειν δι-
δάσκοι ἄν; Πάνυ μὲν οὖν. Ἀμείνων δ' ἂν εἴη, ἔφη, ὁ

Ταῦτα γὰρ] Intellige διὰ ταῦτα. *Verum dicis; hanc enim, puto, ob causam nuper audivi te deos precantem* et cet. Malim tamen ταῦτ' ἄρα.

56. τοῦ μαστροποῦ] Margo Steph. ἀγαθοῦ μαστροποῦ.

57. οἷς ἂν συνῇ] Cum quibus ipse μαστροπὸς versetur? Vix credo voluisse Socratem hoc dicere, contra suspicor fuisse olim scriptum συνιστῇ, quibus eum commendare voluerit. Ceterum τοῦτον ἢ ταύτην scribi maluerunt Leoncl. et Stephanus.

ἐκ τοῦ πρέπουσαν] Verba ἐκ τοῦ superflua censet Lange; mihi oratio manca et vitiosa etiam videtur. Quid si suspicemur fuisse εἰς τὸ ἀρέσκειν ἄγον τό?

ἑνὶ δυνάμενος ἀρεστοὺς ποιεῖν, ἢ ὅστις καὶ πολλοῖς; Ἐν-
ταῦθα μέντοι ἐσχίσθησαν, καὶ οἱ μὲν εἶπον, δῆλον, ὅτι
60 ὅστις πλείστοις· οἱ δὲ, πάνυ μὲν οὖν. Ὁ δ᾽ εἰπὼν, ὅτι
καὶ τοῦτο ὁμολογεῖται, ἔφη, εἰ δὲ τις καὶ ὅλῃ τῇ πόλει
ἀρέσκοντας δύναιτο ἀποδεικνύναι, οὐχ οὗτος παντελῶς ἂν
ἤδη ἀγαθὸς μαστροπὸς εἴη; Σαφῶς γε νὴ Δία, πάντες
εἶπον. Οὐκοῦν εἴτις τοιούτους δύναιτο ἐξεργάζεσθαι, ὧν
προστατοίη, δικαίως ἂν μέγα φρονοίη ἐπὶ τῇ τέχνῃ, καὶ
61 δικαίως ἂν πολὺν μισθὸν λαμβάνοι; Ἐπεὶ δὲ καὶ
ταῦτα πάντες συνωμολόγουν, τοιοῦτος μέντοι, ἔφη, μοὶ
δοκεῖ Ἀντισθένης εἶναι οὗτος. Καὶ ὁ Ἀντισθένης, ἐμοὶ,
ἔφη, παραδίδως, ὦ Σώκρατες, τὴν τέχνην; Ναὶ μὰ Δί᾽,
ἔφη. Ὁρῶ γάρ σε καὶ τὴν ἀκόλουθον ταύτης πάνυ
ἐξειργασμένον. Τίνα ταύτην; Τὴν προαγωγείαν, ἔφη.
62 Καὶ ὃς μάλα ἀχθεσθεὶς ἐπήρετο, καὶ τί μοι σύνοισθα,
ὦ Σώκρατες, τοιοῦτον εἰργασμένῳ; Οἶδα μὲν, ἔφη, σὲ
Καλλίαν τουτονὶ προαγωγεύσαντα τῷ σοφῷ Προδίκῳ,
ὅτε ἑώρας τοῦτον μὲν φιλοσοφίας ἐρῶντα, ἐκεῖνον δὲ χρη-
μάτων δεόμενον· οἶδα δέ σε Ἱππίᾳ τῷ Ἠλείῳ, παρ᾽ οὗ
οὗτος καὶ τὸ μνημονικὸν ἔμαθεν· ἀφ᾽ οὗ δὴ καὶ ἐρωτι-

59. ἀρεστοὺς] Vulgatum ἀρίστους Brodæus, Ribittus et Stephanus correxerunt. Sequens μέντοι Juntina in ſimplex μὲν mutavit.

61. προαγωγείαν] Plutarchus Quæſt. Conviv. ii. 1, 6. ex h. l. retulit: τὸ Ἀντισθένους τὸ φιλοποιὸν καὶ συναγωγὸν ἀνθρώπων εἰς εὔνοιαν μαστροπείαν καὶ συναγωγίαν καὶ ἀγωγίαν ὀνομάσας, quæ vitioſa eſſe monuit Wyttenbach. Pertinet huc etiam locus Diogenes Laert. in Antiſthene a Weiſkio comparatus: τοῦτον μόνον ἐκ πάντων Σωκρατικῶν Θεόπομπος ἐπαινεῖ, καί φησι δεινόν τε εἶναι καὶ δι᾽ ὁμιλίας ἐμμελοῦς ὑπαγαγέσθαι πάνθ᾽ ὁντινοῦν. Δῆλον δ᾽ ἐκ συγγραμμάτων κἀκ τοῦ Ξενοφῶντος συμποσίου.

62. τὸ μνημονικὸν] In Œcon. ix. 11. τὸ μν. eſt vis memoriæ, hic ars memoriæ, quæ dicitur inventa a Simonide eſſe: de qua loci claſſici ſunt Ciceronis de Oratore ii. 86—88. Quinctiliani ii. 2, 11—27. in primis libri tertii ad Herennium cap. 16. uſque ad finem. Artem hic dicit τὰ μνημονικὰ atque ita de ea tradit: *Conſtat artificioſa memoria ex locis et imaginibus. Locos appellamus eos, qui breviter, perfecte, inſignite aut natura aut manu ſunt abſoluti, ut eos facile naturali memoria comprehendere et amplecti queamus, ut ædes, intercolumnium, angulum, fornicem et alia, quæ his ſimilia ſunt. Imagines ſunt formæ quædam et notæ et ſimulacra ejus rei, quam meminiſſe volumus: quod genus equi, leones, aquilæ; quorum memoriam ſi*

κώτερος γεγένηται, διὰ τὸ, ὅ τι ἂν καλὸν ἴδῃ, μηδέποτε ἐπιλανθάνεσθαι. Ἔναγχος δὲ δήπου καὶ πρὸς ἐμὲ 63
ἐπαινῶν τὸν Ἡρακλεώτην ξένον, ἐπεί με ἐποίησας ἐπιθυμεῖν αὐτοῦ, συνέστησάς μοι αὐτόν. Καὶ χάριν μέντοι σοὶ ἔχω· πάνυ γὰρ καλὸς κἀγαθὸς δοκεῖ μοι εἶναι. Αἰσχύλον δὲ τὸν Φλιάσιον πρὸς ἐμὲ ἐπαινῶν, καὶ ἐμὲ πρὸς ἐκεῖνον, οὐχ οὕτω διέθηκας, ὥστε διὰ τοὺς σοὺς λόγους ἐρῶντες ἐκυνοδρομοῦμεν ἀλλήλους ζητοῦντες; Ταῦτα 64
μὲν οὖν ὁρῶν δυνάμενόν σε ποιεῖν, ἀγαθὸν νομίζω προαγωγὸν εἶναι. Ὁ γὰρ οἷός τε ὢν γιγνώσκειν τε τοὺς ὠφελίμους αὑτοῖς, καὶ τούτους δυνάμενος ποιεῖν ἐπιθυμεῖν ἀλλήλων, οὗτος ἄν μοι δοκεῖ καὶ πόλεις δύνασθαι φίλας ποιεῖν, καὶ γάμους ἐπιτηδείους συνάγειν, καὶ

volemus habere, imagines eorum certis in locis collocare nos oportebit.—Ita qui μνημονικὰ *didicerunt, possunt, quæ audierunt, in locis collocare et ex his memoriter pronuntiare.*—denique cap. 24. *tum vero in* μνημονικοῖς *minimum valet doctrina, nisi industria, studio, labore, diligentia comprobetur.* Ex his demum intelliges locum Aristotelis de Anima iii. c. 3. de phantasia: τοῦτο γὰρ τὸ πάθος ἐφ' ἡμῖν ἐστιν, ὅταν βουλώμεθα· πρὸ ὀμμάτων γάρ ἐστι ποιήσασθαι, ὥσπερ οἱ ἐν τοῖς μνημονικοῖς τιθέμενοι καὶ εἰδωλοποιοῦντες. quæ vertunt: *sicut qui in memorativis versantur et simulacra faciunt.* Neque ipse Simplicius locum intellexisse videtur, quo respexit Ptolemæus de Judicandi facultate p. 16. τὸν νοῦν δὲ μηδὲν ἂν τὸ πρῶτον διανοηθῆναι χωρὶς τῆς αἰσθητικῆς διαδόσεως, εἰ μή τις ἐθέλοι τυποποιεῖν: quæ vertit Bullialdus: *nisi figuras ac formas imaginatione ipse sibi fabricari quis velit.* Nec rectius interpretatur locum appositum Aristotelis, qui vertendus erat: *quemadmodum qui per artificiosam memoriam locos disponunt et in iis imagines collocant.*

62. καλὸν ἴδῃ] Sic recte vulgatum κακὸν correxit Leoncl.

63. Ἡρακλεώτην ξένον] *Zeuxippum pictorem* interpretatur Bachius ex Platonis Protagora p. 105. ubi est: τούτου τοῦ νεανίσκου τοῦ νῦν (Olympiadis 90. anno 1.) ἐπιδημοῦντος νεωστὶ, Ζευξίππου τοῦ Ἡρακλεώτου. Pictor is fuit, quem tamen nemo scriptorum veterum celebravit. Eodem vero tempore Zeuxis indidem Heracleotes pictor vixit, quem omnes celebrarunt, ipse etiam Socrates in Memorabil. i. 4, 6. et Œconom. x. 1. Plinius autem xxxv. sect. 36. Zeuxin ait a quibusdam celebratum jam fuisse Olympiade 89. qua ipsa exeunte Zeuxippus Athenis adfuit.

συνέστησάς μοι αὐτόν] Vide ad Œcon. iii. sect. 14. dicta.

ἐκυνοδρομοῦμεν] Ubi Stephanus scriptum invenerit ἐκυνολογοῦμεν, nescio; sed æque ineptum est ἐκοινοδρομοῦμεν, quod Camerarius conjecit. Κυνοδρομεῖ venator, dum feram cum canibus investigat. Utitur verbo Xenophon in Cynegetico. Ceterum Æschylus hic diversus a tragico est, mortuo Olymp. 81, 1. testante scholio ad Aristophanis Acharn. versu 10.

64. μὲν οὖν] Ex Juntina μὲν revocavit Zeune. Sequens αὐτῷ Leonclavius in αὐτοῖς mutari jussit; quod feci; vulgatum defendit Weiske ratione non satis apta ad hunc locum.

πολλοῦ ἂν ἄξιος εἶναι καὶ πόλεσι καὶ φίλοις καὶ συμμάχοις κεκτῆσθαι. Σὺ δέ μοι, ὡς κακῶς ἀκούσας, ὅτι ἀγαθόν σε ἔφην προαγωγὸν εἶναι, ὠργίσθης. Ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη, οὐ νῦν. Ἐὰν γὰρ ταῦτα δύνωμαι, σεσαγμένος δὴ παντάπασι πλούτου τὴν ψυχὴν ἔσομαι. Καὶ αὕτη μὲν δὴ ἡ περίοδος τῶν λόγων ἀπετελέσθη.

CAPUT V.

1 Ὁ δὲ Καλλίας εἶπε, σὺ δὲ δή, ὦ Κριτόβουλε, εἰς τὸν περὶ τοῦ κάλλους ἀγῶνα πρὸς Σωκράτην οὐκ ἀνθίστασαι; Νὴ Δί', ἔφη ὁ Σωκράτης. Ἴσως γὰρ εὐδοκι-
2 μοῦντα τὸν μαστροπὸν παρὰ τοῖς κριταῖς ὁρᾷ. Ἀλλ' ὅμως, ἔφη ὁ Κριτόβουλος, οὐκ ἀναδύομαι· ἀλλὰ δίδασκε, εἴτι ἔχεις σοφὸν, ὡς καλλίων εἶ ἐμοῦ. Μόνον, ἔφη, τὸν λαμπτῆρα ἐγγὺς προσενεγκάτω. Εἰς ἀνάκρισιν τοίνυν σε, ἔφη, πρῶτον τῆς δίκης καλοῦμαι· ἀλλ'
3 ἀποκρίνου. Σὺ δέ γε ἐρώτα. Πότερον οὖν ἐν ἀνθρώπῳ μόνον νομίζεις τὸ καλὸν εἶναι, ἢ καὶ ἐν ἄλλῳ τινί; Ἐγὼ

φίλοις καὶ συμμάχοις] Bachii conjectura *φίλους καὶ συμμάχους* scribentis sententiam ipsam pervertit et orationem solœcam facit.

Σὺ δέ μοι] Edd. vett *μοι* omittunt. Deinde *Ἐὰν μὲν* edidit Weiske, nescio quo auctore.

ὡς κακῶς ἀκούσας] *Tanquam infamia a me aspersus.* Sic recte Weiske; male enim interpretatur Zeune.

Cap. V. 2. *προσενεγκάτω*] Intellige *τις*, ut sæpissime in ejusmodi imperativis.

ἀνάκρισιν] Quid sit in jure Attico, interpretatur Harpocratio et cum eo Suidas: interrogatio judicis, quæstio judicialis, reorumque interrogatio, quæ in causis judicii constitutionem præcedit, et litis contestatio. Hinc sæpe metaphorice utuntur Attici scriptores. Ceterum rectius hæc ipsa verba Socrati tribuit Weiske, ut et illa superiora *μόνον, ἔφη,* et cet. quam Zeune, qui verba postrema hæc Critobulo, sequentia vero *ἀλλ' ἀποκρίνου* ineptissime Critobulo assignat. Quod vero nihil Weiskio in mentem venit, quod cum specie veri proferri posse putaret, cur Socrates lucernam propius admoveri jubeat, miror. Ad partes enim singulas oris et faciei percensendas, comparandas et judicandas luce clariore opus esse censebat in faceto judicio. Hinc lucernæ lumen propius admovetur. Deinde lucerna admovetur ad Critobulum sect. 9. *ὡς μὴ ἐξαπατηθείησαν οἱ κριταί.* ubi male Weiske caveri putat ita, ne quid ad judices corrumpendos moliatur adversarius. Sed *ἐξαπατᾷν* non est *corrumpere.*

μὲν καὶ μὰ Δί', ἔφη, καὶ ἐν ἵππῳ, καὶ βοῒ καὶ ἐν ἀψύχοις πολλοῖς. Οἶδα γοῦν οὖσαν καὶ ἀσπίδα καλὴν, καὶ ξίφος, καὶ δόρυ. Καὶ πῶς, ἔφη, οἷόν τε ταῦτα 4
μηδὲν ὅμοια ὄντα ἀλλήλοις, πάντα καλὰ εἶναι; Ἢν νὴ Δί', ἔφη, πρὸς τὰ ἔργα, ὧν ἕνεκα ἕκαστα κτώμεθα, εὖ εἰργασμένα ᾖ, ἢ εὖ πεφυκότα, πρὸς ἃ ἂν δεώμεθα, καὶ ταῦτ', ἔφη ὁ Κριτόβουλος, καλά. Οἶσθα οὖν, ἔφη, 5
ὀφθαλμῶν τίνος ἕνεκα δεόμεθα; Δῆλον, ἔφη, ὅτι τοῦ ὁρᾶν. Οὕτω μὲν τοίνυν ἤδη οἱ ἐμοὶ ὀφθαλμοὶ καλλίονες ἂν τῶν σῶν εἴησαν. Πῶς δή; Ὅτι οἱ μὲν σοὶ τὸ κατευθὺ μόνον ὁρῶσιν, οἱ δὲ ἐμοὶ καὶ τὸ ἐκ πλαγίου, διὰ τὸ ἐπιπόλαιοι εἶναι. Λέγεις σὺ, ἔφη, καρκίνον εὐοφθαλμότατον εἶναι τῶν ζώων; Πάντως δήπου, ἔφη· ἐπεὶ καὶ πρὸς ἰσχὺν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄριστα πεφυκότας ἔχει. Εἶεν, ἔφη. Τῶν δὲ ῥινῶν ποτέρα καλλίων, ἡ σὴ ἢ ἡ 6
ἐμή; Ἐγὼ μὲν, ἔφη, οἶμαι τὴν ἐμὴν, εἴπερ γε τοῦ ὀσφραίνεσθαι ἕνεκεν ἐποίησαν ἡμῖν ῥῖνας οἱ θεοί. Οἱ μὲν γὰρ σοὶ μυκτῆρες εἰς γῆν ὁρῶσιν, οἱ δὲ ἐμοὶ ἀναπέπτανται, ὥστε τὰς πάντοθεν ὀσμὰς προσδέχεσθαι. Τὸ δὲ δὴ σιμὸν τῆς ῥινὸς πῶς τοῦ ὀρθοῦ κάλλιον; Ὅτι, ἔφη, οὐκ ἀντιφράττει, ἀλλ' εὐθὺς ἐᾷ τὰς ὄψεις ὁρᾶν, ἃ ἂν βούλωνται· ἡ δὲ ὑψηλὴ ῥὶς, ὥσπερ ἐπηρεάζουσα, διατετείχικε τὰ ὄμματα. Τοῦ γε μὴν στόματος, ἔφη ὁ 7
Κριτόβουλος, ὑφίεμαι. Εἰ γὰρ τοῦ ἀποδάκνειν ἕνεκα πεποίηται, πολὺ ἂν σὺ μεῖζον ἢ ἐγὼ ἀποδάκοις. Διὰ δὲ τὸ παχέα ἔχειν τὰ χείλη, οὐκ οἴει καὶ μαλακώτερόν

4. πρὸς τὰ ἔργα] Eandem fententiam propofuit nofter in Memorabil. iii. 8, 5. et ex h. l. repetiit Galenus de Ufu partium corporis humani iii. p. 370. ed. Bafil.

5. οἱ ἐμοὶ] Articulum omifit Leonclaviana, Welfiana, Bachiana, Weifkiana.

καὶ πρὸς ἰσχὺν] Duros enim habet oculos, ut pleraque omnia infecta vel anulata animalia. In interpretando hoc loco falfus eft Zeune et Weifke.

6. Εἶεν, ἔφη] Hæc in Juntina defunt.

σου ἔχειν τὸ φίλημα; Ἔοικα, ἔφη, ἐγὼ κατὰ τὸν σὸν
λόγον καὶ τῶν ὄνων αἴσχιον τὸ στόμα ἔχειν. Ἐκεῖνο δὲ
οὐδὲν τεκμήριον λογίζῃ, ὡς ἐγὼ σοῦ καλλίων εἰμὶ, ὅτι
καὶ Ναΐδες θεαὶ οὖσαι τοὺς Σειληνοὺς ἐμοὶ ὁμοιοτέρους
8 τίκτουσιν, ἢ σοί; Καὶ ὁ Κριτόβουλος, οὐκέτι, ἔφη, ἔχω
πρός σε ἀντιλέγειν. Ἀλλὰ διαφερόντων, ἔφη, τὰς ψή-
φους, ἵνα ὡς τάχιστα εἰδῶ, ὅ τι με χρὴ παθεῖν ἢ ἀπο-
τίσαι. Μόνον, ἔφη, κρυφῇ φερόντων. Δέδοικα γὰρ τὸν
σὸν καὶ Ἀντισθένους πλοῦτον, μή με καταδυναστεύσῃ.
9 Ἡ μὲν δὴ παῖς καὶ ὁ παῖς κρύφα ἀνέφερον. Ὁ δὲ
Σωκράτης ἐν τούτῳ διέπραττε, τόν τε λύχνον ἀντιπροσενε-
γκεῖν τῷ Κριτοβούλῳ, ὡς μὴ ἐξαπατηθείησαν οἱ κριταὶ,
καὶ τῷ νικήσαντι μὴ ταινίας, ἀλλὰ φιλήματα, ἀναδή-
10 ματα παρὰ τῶν κριτῶν γενέσθαι. Ἐπεὶ δὲ ἐξέπεσον
αἱ ψῆφοι, καὶ ἐγένοντο πᾶσαι σὺν Κριτοβούλῳ, Παπαὶ,

7. καὶ τῶν ὄνων] Asinorum enim labra crassa sunt a natura facta. Zeunii annotatio ad h. l. est ridicula.

Ναΐδες] Ovidius Pont. iv. 16, 35. *Naïdas a Satyris caneret Fontanus amatas.*

8. διαφερόντων] i. e. διαφερέτωσαν. Sic διαφρυκτοῦν dicebant Attici pro φέρειν ψῆφον.

παθεῖν ἢ ἀποτίσαι] Formula solennis judiciorum Atticorum, ubi accusator semper accusationi addebat æstimationem pœnæ a reo vel corpore vel pecunia luendæ.

κρυφῇ] Contrarium est φανερὰν τὴν ψῆφον φέρειν apud Atticos scriptores. Lysias: τὴν δὲ ψῆφον οὐκ εἰς καδίσκους, ἀλλὰ φανερὰν ἐπὶ τὰς τραπέζας ταύτας ἔδει τιθέναι.

πλοῦτον] Ironice ita vocat, quem Antisthenes a Socrate accepisse se gloriatus est supra cap. iv. sect. 43.

9. ἀνέφερον] *Singulorum calculos collectos in urnam condebant.* Ita Weiske ad h. l. Quæ interpretatio falsa est. Quid enim ita opus erat κρύφα addere? κριταὶ sunt puer cum puella, hi soli suffragia ferunt, nec singulorum calculos convivarum colligunt. Ceterum verbum ἀναφέρειν mihi dubitationem aliquam attulit. φέρειν enim, ἐπιφέρειν et διαφέρειν τὴν ψῆφον, memini frequentari de suffragiis ferendis; postremo quidem utitur præter Euripidem etiam Isocrates: ἀναδιδόναι τὴν ψῆφον est *in suffragium mittere*, vel *dare suffragii potestatem*. Quid sit ἀναφέρειν, equidem non assequor conjectura. Plutarchus in comparatione Numæ cum Theseo cap. iv. ἀποδιδόναι τινὶ τὰς ψήφους dixit pro *judicare secundum aliquem.* Verum hic nec ἀποφέρειν nec ἀναφέρειν eo sensu locum habet. Quid? quod judices suffragia ferunt, (siquidem ἀναφέρειν est pro simplice φέρειν) ante causam rite cognitam. Nam Socrates lucernam ad Critobulum ἐν τούτῳ i. e. interea jubet transferri, ne judices in facie minus illustrata et obscura judicanda fallantur.

ἀντιπροσενεγκεῖν] Vide dicta ad sect. 2. De tæniis victoribus præmii loco datis vide ad Histor. Gr. v. 1, 3. Weiskium.

ἔφη ὁ Σωκράτης, οὐχ ὅμοιον ἔοικε τὸ σὸν ἀργύριον, ὦ Κριτόβουλε, τῷ Καλλίου εἶναι. Τὸ μὲν γὰρ τούτου δικαιοτέρους ποιεῖ, τὸ δὲ σὸν, ὥσπερ τὸ πλεῖστον, διαφθείρειν ἱκανόν ἐστι καὶ δικαστὰς καὶ κριτάς.

CAPUT VI.

ΕΚ δὲ τούτου οἱ μὲν τὰ νικητήρια, Φιλήματα, ἀπο- 1
λαμβάνειν τὸν Κριτόβουλον ἐκέλευον, οἱ δὲ τὸν κύριον πεί-
θειν, οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἔσκωπτον. Ὁ δὲ Ἑρμογένης
κἀνταῦθα ἐσιώπα. Καὶ ὁ Σωκράτης ὀνομάσας αὐτὸν,
ἔχοις ἂν, ὦ Ἑρμόγενες, εἰπεῖν ἡμῖν, τί ἐστι παροινία;
Καὶ ὃς ἀπεκρίνατο, εἰ μὲν, ὅ τι ἐστὶν, ἐρωτᾷς, οὐκ οἶδα·
τὸ μέντοι μοι δοκοῦν, εἴποιμ᾽ ἄν. Ἀλλὰ δοκεῖ τοῦτ᾽, 2
ἔφη. Τὸ τοίνυν παρ᾽ οἶνον λυπεῖν τοὺς συνόντας, τοῦτ᾽
ἐγὼ κρίνω παροινίαν. Οἶσθ᾽ οὖν, ἔφη, ὅτι καὶ σὺ νῦν
ἡμᾶς λυπεῖς σιωπῶν; Ἦ καὶ ὅταν λέγητ᾽; ἔφη. Οὐκ·
ἀλλ᾽ ὅταν διαλίπωμεν. Ἦ οὖν λέληθέ σε, ὅτι, μεταξὺ
τοῦ ὑμᾶς λέγειν, οὐδ᾽ ἂν τρίχα, μὴ ὅτι λόγον, ἄν τις
παρείρειε; Καὶ ὁ Σωκράτης, ὦ Καλλία, ἔχοις ἄν τι, 3
ἔφη, ἀνδρὶ ἐλεγχομένῳ βοηθῆσαι; Ἔγωγ᾽, ἔφη. Ὅταν
γὰρ ὁ αὐλὸς φθέγγηται, παντάπασι σιωπῶμεν. Καὶ
ὁ Ἑρμογένης, ἦ οὖν βούλεσθε, ἔφη, ὥσπερ Νικόστρατος

Cap. VI. 1. *φιλήματα*] Vocabulum tanquam ex interpretatione ortum Heindorfio meo eſt ſuſpectum.

τὸν κύριον] *Dominum pueri puellæque Syracuſium*, recte admonente Zeunio; fuerunt enim qui Critobulum intelligerent.

τὸ μέντοι] Sic lectionem edd. vett. *ὃ μέντοι* correxit cum Caſtal. Stephanus; at ſtatim quod ſequitur, cum Heindorfio corrigendum ita cenſeo: *Ἀλλ᾽ ὃ δοκεῖ, τοῦτ᾽, ἔφη.*

2. *Οὐκ· ἀλλ᾽ ὅταν*] Sic cum Stephano et Leoncl. Weiſke. Vulgatum *οὐ* comparato loco cap. ix. ſect. 3. defendebat Zeune: *ὑπήντησε μὲν οὐ, οὐδὲ ἀνέστη.*

ὑμᾶς λέγειν] Male edd. vett. *ἡμᾶς*. Hermogenes arguit loquacitatem convivarum. Itaque Socrates dicto eo ſe pungi ſentiens *ἐλεγχομένῳ* ſibi ſuccurrere jubet Calliam.

3. *Νικόστρατος ὁ ὑποκριτὴς*] Suidas ſub hoc nomine ita: *οὗτος κωμῳδίας ἦν ὑποκριτὴς δοκῶν κάλλιστα ὑποκρίνεσθαι.* quæ repetit ſub verbis *ἐγὼ*

ὁ ὑποκριτὴς τετράμετρα πρὸς τὸν αὐλὸν κατέλεγεν, οὕτω

πάντα ποιήσω κατὰ Νικόστρατον. Mortuum jam tum arguit verbum κατέλεγεν.

τετράμετρα—κατέλεγεν] Interpretes, quotquot infspexi, tacent. Locus tamen eft infignis de dramatum græcorum declamatione vel decantatione. Ciceronis eft locus in Tufculanis Quæft. i. 44. ubi recitat e Tragœdia non nominata verfus feptenarios, id eft, tetrametra, hos, uti eos conftituit Bentley:

Neu reliquias fic meas firis, denudatis offibus,
tetra fanie delibutas fœde divexarier.

Addit poftea: *non intelligo, quid metuat, cum tam bonos feptenarios fundat ad tibiam.* Habes igitur tetrametra ad tibiam pronunciata, nec decantata. Ex chorico carmine locum effe decerptum licet arguere ex Horatiano in Arte loco verfu 202. *tibia adfpirare et adeffe choris erat utilis.* Partem aliquam choricorum carminum ad tibiam fuiffe recitatam in tragœdiis tradit Plutarchus de Mufica, ubi ait, Archilochi effe inventum τῶν Ἰάμβων τὰ μὲν λέγεσθαι παρὰ τὴν κροῦσιν (ad fonum inftrumenti plectro pulfati), τὰ δ' ᾄδεσθαι· εἶθ' οὕτω χρήσασθαι τοὺς τραγικοὺς ποιητάς. Hoc idem Plutarchus ibidem videtur παρακαταλογὴν dicere: et Hefychius, cui καταλογὴ eft τὸ ᾄσματα μὴ ὑπὸ μέλει λέγειν, idem tradere videtur, etfi aliter vifum eft Gallo *Burette.* Iambos id eft trimetros verfus, non omnes, fed aliquot, ad tibiam recitatos, alios cantatos fuiffe monet Plutarchus; quod idem colligitur ex loco Luciani de Saltatione p. 285. tom. ii. ubi tragicus actor dicitur ἐνίοτε καὶ περιάδων τὰ ἰαμβεῖα καὶ μελῳδῶν τὰς συμφοράς. Quæri poteft, qui trimetri et qui tetrametri verfus in tragœdia fuerint cantati, qui contra ad tibiam recitati; deinde dubitari etiam poteft, an alii etiam verfus ad tibiam fuerint recitati? Qui poftremus de hac re difputavit Gallus Barthélémy in Annotationibus fubjectis Itineri Anacharfidis (tom. ii. p. 436. edit. Bipontinæ) dubitabundus ita ftatuit: *Il m'a paru que la declamation (accompagnée de la voix d'un inftrument, qui n'étoit deftiné qu'à la foutenir de temps en temps) avoit lieu toutes les fois, que les interlocuteurs, en fuivant le fil de l'action fans l'intervention du chœur, s'exprimoient en une longue fuite d'iambes, à la tête des quels les fcholiaftes ont écrit ce mot:* Ἴαμβοι. *Je croirois volontiers que tous les autres vers étoient chantes; mais je ne l'affure point.* Quodfi tibia ad carmina chorica adhibita tantum fuit, auctore Horatio, accuratius eft quærendum de iis partibus chori, quæ cantu folo peractæ, et quæ ad tibiam recitari folitæ fint. Locus eft Ariftotelis in Poetica cap. xii. στάσιμον δὲ μέλος χοροῦ τὸ ἄνευ ἀναπαίστου καὶ τροχαίου, qui verfus anapæfticos et trochæos a parte chori excludit ea, quæ στάσιμος dicebatur, et quidem eam ob caufam, quod, ut docuit G. Hermannus ad Arift. p. 142. a toto choro perpetuo, nullis interpofitis anapæftis aut trochæis iambifve, ad finem perducebatur. Ufus igitur tibiæ in hac chorici carminis parte locum non habuit; fequitur, ut in altera habuerit, quam Ariftoteles πάροδον dicit, ubi folus coryphæus interdum ab initio loquitur. Accedebant in tragœdiis quibufdam κόμμοι, in quibus locum habere ufus tibiæ potuit. Eft vero κόμμος lamentatio communis chori et actorum, θρῆνος κοινὸς χοροῦ καὶ ἀπὸ σκηνῆς, ut ait Ariftoteles. Hæc quidem ex locis fcriptorum fupra pofitis colligi poffunt; præterea vero G. Hermannus in docta annotatione ad locum Ariftotelis exempla pofuit ex tragœdiis Æfchyli, Sophoclis et Euripidis, ubi verfus, qui cantati et qui ad tibiam recitati fuerint ex choricis, non folum metro, fed etiam argumento et dialecto dorica agnofci, atque omnino verfus anapæfticos et dactylicos tetrametros vel hexametros nunquam cantatos fuiffe cenfuit. Iambos vero eos, qui more antiftrophicorum carminum inter perfonas colloquentes diftributi funt, omnes ad tibiam recitatos fuiffe putat. De trochæis tetrametris catalecticis, qui ufitati erant in tragœdiis, teftatur locus Xenophontis, (cujus non erat recordatus Hermannus) eos fuiffe ad tibiam recitatos. Eofdem cum trimetris comprehendi communi trochæorum nomine ab Ari-

καὶ ὑπὸ τὸν αὐλὸν ὑμῖν διαλέγωμαι; Καὶ ὁ Σωκράτης, 4
πρὸς τῶν θεῶν, ἔφη, Ἑρμόγενες, οὕτω ποίει. Οἶμαι
γὰρ, ὥσπερ ἡ ᾠδὴ ἡδίων πρὸς τὸν αὐλὸν, οὕτω καὶ τοὺς
σοὺς λόγους ἡδύνεσθαι ἄν τι ὑπὸ τῶν φθόγγων· ἄλλως
τε καὶ εἰ μορφάζοις, ὥσπερ ἡ αὐλητρὶς, καὶ σὺ πρὸς τὰ
λεγόμενα. Καὶ ὁ Καλλίας ἔφη, ὅταν οὖν Ἀντισθένης 5
ὅδ᾽ ἐλέγχῃ τινὰ ἐν τῷ συμποσίῳ, τί ἔσται τὸ αὔλημα;
καὶ ὁ Ἀντισθένης εἶπε, τῷ μὲν ἐλεγχομένῳ οἶμαι ἂν,
ἔφη, πρέπειν συριγμόν.

Τοιούτων δὲ λόγων ὄντων, ὡς ἑώρα ὁ Συρακόσιος 6
τῶν μὲν αὐτοῦ ἐπιδειγμάτων ἀμελοῦντας, ἀλλήλοις δὲ
ἡδομένους, φθονῶν τῷ Σωκράτει εἶπεν, Ἆρα σὺ, ὦ Σώ-
κρατες, ὁ φροντιστὴς ἐπικαλούμενος; Οὐκοῦν κάλλιον,
ἔφη, ἢ εἰ ἀφρόντιστος ἐκαλούμην. Εἰ μή γε ἐδόκεις
τῶν μετεώρων φροντιστὴς εἶναι. Οἶσθα οὖν, ἔφη ὁ Σω- 7

ſtotele, admonuit Hermannus; igitur a parte chori *σταςίμῳ* excluſi fuerunt trochaici verſus tetrametri et trimetri. Dimetros vero interdum admiſtos carmini antiſtrophico agnoſcit et defendit ibi cum Tyrwhitto Hermannus.

ὑπὸ τὸν αὐλὸν] Idem quod antea erat *πρὸς τὸν αὐλόν*. Alibi eſt *ὑπ᾽ αὐλῷ*, *ὑπ᾽ αὐλοῦ*, *ὑπ᾽ αὐλητῆρι*, ut *ὑπὸ φορμίγγων* in Heſiodeo Scuto verſu 280. Accuſativus hoc loco videtur Weiſkio quaſi motum ad locum indicare, ut tam importunus ſermo eo magis abſurdus videatur; uti nos dicimus: *in die Muſik hinein*. Quæ quidem vir doctus non ſcripſiſſet, puto, ſi meminiſſet eorum, quæ in animadverſione antecedente annotavimus.

4. *μορφάζοις*] Heſychio *μορφάζειν* eſt *νεύειν*, Polluci iv. 103. *μορφασμὸς* eſt inter genera ſaltationis.

ἡ αὐλητρὶς] De h. l. ita G. Hermannus ad Ariſtotelem de Poetica c. xxvii. ſect. 3. ubi *αὐλητὰς* de ſaltatoribus interpretatur: "Non tibicinam, ſed ſaltatricem intelligit: hæc enim, ut cap. ii. ſect. 1. refert, cum tibicina advenerat, et, dum tibicina caneret, geſtum faciebat. Potuit autem hoc magis tibicina pro ſaltatrice nominari, quod iſtius conditionis puellas utrique rei operam dediſſe veriſimile eſt. Hinc apud Romanorum comicos eas non ſaltatrices, ſed fidicinas, tibicinas, pſaltrias, vocari animadvertimus, quas Græci non ſolum *αὐλητρίδας*, ſed etiam *ὀρχηστρίδας* appellant." Aptus ad hanc rem firmandam Macrobii locus eſt in ii. Saturn. 1. *quia ſub illorum*, inquit, *ſupercilio non defuit, qui pſaltriam intromitti peteret, ut puella ex induſtria ſupra naturam mollior, canora dulcedine et ſaltationis lubrico exerceret illecebris philoſophantes.*

5. *Ἀντισθένης ὅδ᾽*] Edd. vett. addunt articulum ante nomen philoſophi.

συριγμόν] Ludit in vocabuli ambiguitate, quod et certum tibiæ modum et exſibilationem veluti mali actoris in theatro ſignificat. Pythici nomi, quem cantabat *πυθαύλης*, pars fuit *συριγμὸς*, qui ſibilum draconis Pythonis ab Apolline occiſi imitabatur, teſte Polluce Onom. iv. 79. et 81.

6. *μετεώρων φροντιστὴς*] Fuit hoc

κράτης, μετεωρότερόν τι τῶν θεῶν; Ἀλλ' οὐ μὰ Δί', ἔφη, οὐ τούτων σὲ λέγουσιν ἐπιμελεῖσθαι, ἀλλὰ τῶν ἀνωφελεστάτων. Οὐκοῦν καὶ οὕτως ἄν, ἔφη, θεῶν ἐπιμελοίμην. Ἄνωθεν μέν γε ὄντες ὠφελοῦσιν, ἄνωθεν δὲ φῶς παρέχουσιν. Εἰ δὲ ψυχρὰ λέγω, σὺ αἴτιος, ἔφη,
8 πράγματά μοι παρέχων. Ταῦτα μέν, ἔφη, ἔα· ἀλλ' εἰπέ μοι, πόσους ψύλλα πόδας ἐμοῦ ἀπέχει. Ταῦτα γάρ σε φασὶ γεωμετρεῖν. Καὶ ὁ Ἀντισθένης εἶπε, σύ μέν τοι δεινὸς εἶ, ὦ Φίλιππε, εἰκάζειν. Οὐ δοκεῖ σοι ὁ ἀνὴρ οὗτος λοιδορεῖσθαι βουλομένῳ ἐοικέναι; Ναὶ μὰ
9 τὸν Δί', ἔφη, καὶ ἄλλοις γε πολλοῖς. Ἀλλ' ὅμως, ἔφη ὁ Σωκράτης, σὺ αὐτὸν μὴ εἴκαζε, ἵνα μὴ καὶ σὺ λοιδορουμένῳ ἐοίκῃς. Ἀλλ' εἴπερ γέ τοι τοῖς πᾶσι κα-

opprobrium Socrati cum pluribus philoſophis commune, ut docuit Ruhnkenius ad Memorabil. p. 220. μετεωροσοφιστὴν vocat Ariſtophanes in Nub. 359. ſed id etiam vocabulum cum reliquis philoſophis communicat.

7. Ἄνωθεν μέν γε] Caſtalio γὰρ dedit pro γε. Sed vide cap. i. 9.

ψυχρὰ] Agnoſcit ipſe Xenophon et excuſat argumentum ex perverſa vocabuli ἀνωφελὴς etymologia ductum, quaſi ſit ex ἄνω et ὠφελέω compoſitum.

8. πόδας ἐμοῦ ἀπέχει] Sumtum hoc ex Ariſtophanis Nub. verſu 146. ὁπόσους ἅλλοιτο τοὺς αὑτῆς πόδας cum Bachio et Zeunio ait Weiſke. At interpretari verba ipſa, quid ſignificent in Xenophontis loco, (nam Ariſtophanea ut ſunt facilia intellectu, ita plane diverſam offerunt ſententiam) omiſerunt viri docti. Unus, quem equidem noverim, Germanicus interpres, Wieland, adhæſit in verbo ἀπέχει, cui ex eodem Comici poetæ loco ἅλλεται vel ἀναπηδᾷ voluit ſubſtitui. At enim vero ἐμαυτοῦ ita fit ineptum; idque erat mutandum in ἑαυτῆς. De lectione vulgari dubitavit etiam Lange. Libros equidem meliores expectandos cenſeo.

εἰκάζειν] Philippus γελωτοποιὸς imitando homines ridiculos faciebat. Heſychius εἰκάζειν interpretatur σκώπτειν. Diodorus Siculus xx. 63. σκώπτειν τοὺς καθημένους καί τινας αὐτῶν εἰκάζειν. Heſychius et Suidas ex Eupolidis Δραπέταις poſuerunt ἀνεικάζεσθαι pro ἀνασκῶψαι. Noti ſunt Laconici δεικηλισταὶ, iidem qui mimi, actores comici et ſcurræ.

9. εἴπερ γέ τοι τοῖς πᾶσι καλοῖς] Edd. aliquas τοι omiſiſſe annotat Zeune; mihi totus hic locus ſuſpectus eſt de vitio. Si Philippus omnes καλοὺς dicere voluit, græce id erat πᾶσι τοῖς καλοῖς; deinde modo ſimplici καλοῖς cur ſuperlativus καὶ τοῖς βελτίστοις adjungitur? Attamen in ſequentibus eſt: εἰ πάντ' αὐτοῦ βελτίω φῂς εἶναι· quæ Ribitti interpretatur: *ſi omnia, quæ in eo ſunt, optima eſſe dicas:* contra cum Bachio Zeune: *ſi omnia ipſius meliora eſſe dicis.* Ante Zeunium legebatur βελτίων. Leonclavius malebat: πάντ' αὐτὸν βελτίονα, *ſi eum præſtare dicis in omnibus.* Contra Weiſke orationem poſtulare ait βέλτιστα, quam ipſam lectionem reddidit Ribitti. Scilicet Leonclavius pro egregia ſermonis græci peritia, quæ in eo fuit, vidit verba πάντ' αὐτοῦ βελτίω εἶναι græce non ſignificare id, quod voluit etiam Weiſke, *omnia ejus,* ſive *omnia quæ in eo ſunt* :

λοῖς καὶ τοῖς βελτίστοις εἰκάζω αὐτὸν, ἐπαινοῦντι μᾶλλον, ἢ λοιδορουμένῳ δικαίως ἂν εἰκάζοι μέ τις. Καὶ νῦν σύ γε λοιδορουμένῳ ἔοικας, εἰ πάντ' αὐτοῦ βελτίω φῂς εἶναι. Ἀλλὰ βούλει πονηροτέροις εἰκάζω αὐτόν; Μηδὲ πονηροτέροις. Ἀλλὰ μηδενί; Μηδενὶ μηδὲ τούτων εἴκαζε. Ἀλλ' οὐ μέντοι γε σιωπῶν οἶδα, ὅπως ἄξια τοῦ δείπνου ἐργάσομαι. Καὶ ῥᾳδίως γ', ἂν, ἃ μὴ δεῖ λέγειν, ἔφη, σιωπᾷς. Αὕτη μὲν δὴ ἡ παροινία οὕτω κατεσβέσθη. Ἐκ τούτου δὲ τῶν ἄλλων οἱ μὲν ἐκέλευον εἰκάζειν, οἱ δὲ ἐκώλυον.

CAPUT VII.

ΘΟΡΥΒΟΥ δὲ ὄντος ὁ Σωκράτης αὖ πάλιν εἶπεν, 1
ἆρα, ἐπειδὴ πάντες ἐπιθυμοῦμεν λέγειν, νῦν ἂν μάλιστα
καὶ ἅμα ᾄσαιμεν; καὶ εὐθὺς τοῦτ' εἰπὼν ἦρχεν ᾠδῆς.
Ἐπεὶ δ' ᾖσεν, εἰσεφέρετο τῇ ὀρχηστρίδι τροχὸς τῶν κερα- 2
μεικῶν, ἐφ' οὗ ἔμελλε θαυμασιουργήσειν. Ἔνθα δὴ
εἶπεν ὁ Σωκράτης, ὦ Συρακόσιε, κινδυνεύσω ἐγὼ, ὥσπερ

sed ita debebat esse *πάντα τὰ αὐτοῦ*. Igitur non inepte conjecit Leonclavius *πάντ' αὐτὸν βελτίονα*. Weiske putabat *βελτίω*, si servetur, posse etiam verti *meliora quam vere sunt*. Manet tamen vel sic difficultas eadem in verbis *πάντ' αὐτοῦ βελτίω εἶναι*, quæ significant: *omnem* (vel *omnia*) *eo esse meliorem* (sive *meliora*). Quid si *τοῖς πᾶσι* similis aliquis dicitur, ut interdum *τῷ παντὶ* dicitur res aliqua diversa esse ab alia, et homo ab homine? Tum vero structura verborum hæc erit, *εἴπερ γέ τοι εἰκάζω αὐτὸν τοῖς πᾶσι* (in omnibus, in universum similem esse dicam hominibus non solum *καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς* dictis) *καλοῖς*, (sed adeo etiam optimis) *καὶ τοῖς βελτίστοις*. Volui saltem doctiores advertere ad rationem meliorem loci explicandi inquirendam.

10. *μηδενὶ μηδὲ τούτων*] Si repetatur *τῶν πονηροτέρων*, frustra id fieri censet Weiske. Igitur scribendum censet *μηδενὶ μηδὲν τούτων*, i. e. *κατὰ μηδέν*: *cum nullo hunc hominem ulla ex parte compara*. Rationes viri docti equidem non intelligo.

ῥᾳδίως γ', ἂν, ἃ] Comma post *γε* posui, quod vulgo omissum est, quasi *ῥᾳδίως γ' ἂν σιωπᾷς* jungi debeant, quod fieri non debet.

2. *τῶν κεραμεικῶν*] Forma usitata de loco publico Athenarum, insolens de vasis, quæ *κεράμια, κεράμεια* et *κεραμικὰ* dicuntur fictilia.

θαυμασιουργήσειν] Stephanus in Thesauro Gr. tom. iii. p. 1515. annotavit, legi etiam h. l. alicubi scriptum forma usitatiore *θαυματουργήσειν*.

σὺ λέγεις, τῷ ὄντι φροντιστὴς εἶναι· νῦν οὖν σκοπῶ,
ὅπως ἂν ὁ μὲν παῖς ὅδε ὁ σὸς καὶ ἡ παῖς ἥδε ὡς ῥᾶστα
διάγοιεν, ἡμεῖς δ' ἂν μάλιστα εὐφραινοίμεθα θεώμενοι
3 αὐτούς· ὅπερ εὖ οἶδα, ὅτι καὶ σὺ βούλει. Δοκεῖ οὖν μοι
τὸ μὲν εἰς μαχαίρας κυβιστᾷν κινδύνου ἐπίδειγμα εἶναι,
ὃ συμποσίῳ οὐδὲν προσήκει. Καὶ μὴν τό γε ἐπὶ τοῦ
τροχοῦ ἅμα περιδινουμένου γράφειν τε καὶ ἀναγιγνώ-
σκειν, θαῦμα μὲν ἴσως τι ἐστὶν, ἡδονὴν δὲ οὐδὲ ταῦτα
δύναμαι γνῶναι τίν' ἂν παράσχοι. Οὐδὲ μὴν τόγε δια-
στρέφοντας τὰ σώματα καὶ τροχοὺς μιμουμένους ἥδιον ἢ
4 ἡσυχίαν ἔχοντας τοὺς καλοὺς καὶ ὡραίους θεωρεῖν. Καὶ
γὰρ δὴ οὐδὲ πάνυ τι σπάνιον τό γε θαυμασίοις ἐντυχεῖν,
εἴτις τούτου δεῖται. Ἀλλ' ἔξεστιν αὐτίκα μάλα τὰ
παρόντα θαυμάζειν, τί ποτε ὁ μὲν λύχνος, διὰ τὸ λαμ-
πρὰν φλόγα ἔχειν, φῶς παρέχει· τὸ δὲ χαλκεῖον λαμ-
πρὸν ὂν, φῶς μὲν οὐ ποιεῖ, ἐν αὑτῷ δὲ ἄλλα ἐμφαινό-
μενα παρέχεται· καὶ πῶς τὸ μὲν ἔλαιον, ὑγρὸν ὂν, αὔξει
τὴν φλόγα· τὸ δὲ ὕδωρ, ὅτι ὑγρόν ἐστι, κατασβέννυσι
τὸ πῦρ. Ἀλλὰ γὰρ καὶ ταῦτα μὲν οὐκ εἰς ταυτὸν τῷ
5 οἴνῳ ἐπισπεύδει. Εἰ δὲ ὀρχοῖντο πρὸς τὸν αὐλὸν σχή-
ματα, ἐν οἷς Χάριτές τε καὶ Ὧραι καὶ Νύμφαι γρά-

ἡμεῖς δ' ἂν μάλιστα] Margo Stephan. *ὡς μάλιστ' εὐφ.* annotavit. Paulo antea *ἡ παῖς ἤδειν* eſt in margine Villoiſ.

3. *τό γε ἐπὶ*] Stephani conjecturam recte viri docti ſubſtituerunt vulgato *τε*; non item ſpreverunt ejuſdem doctiſſimi viri emendationem *τίν' ἂν παράσχοι*, ubi erat vulgo *τί ἂν παρ.*

4. *χαλκεῖον*] *Speculum æneum lumini augendo ſerviens* cum Fabro intelligit Zeune; *ſpeculum æneum in conclavi aliquo loco repoſitum* interpretatur Weiſke; itaque is a lychno ſeparatum *χαλκεῖον* eſſe vult, quod equidem non puto. Pertinet enim *χαλκεῖον*, uti pars lumen lychni reflectens atque augens, ad lucernam, uti ſequens olei mentio. De ſpeculo vocabulum nullibi poſitum reperi.

εἰς ταυτὸν—ἐπισπεύδει] Leonclavii interpretationem, *verum ne hæc quidem eadem efficiunt, quæ vinum*, immerito reprehendens Zeune pejus vertit: *at vero nec tales quæſtiones vino conveniunt*, monente etiam Weiſkio. Proprie eſt, non eodem impellunt animum, quo vinum, nempe ad hilaritatem. Notione activa *ἐπισπεύδω* eſt in Hellenicis v. 1, 33.

5. *Χάριτές—Νύμφαι*] Plato de Le-

φονται, πολὺ ἂν οἶμαι αὐτούς τε ῥᾷον διάγειν, καὶ τὸ συμπόσιον πολὺ ἐπιχαριτώτερον εἶναι. Ὁ οὖν Συρακόσιος, ἀλλὰ ναὶ μὰ τὸν Δί', ἔφη, ὦ Σώκρατες, καλῶς τε λέγεις, καὶ ἐγὼ εἰσάξω θεάματα, ἐφ' οἷς ὑμεῖς εὐφρανεῖσθε.

CAPUT VIII.

Ὁ μὲν δὴ Συρακόσιος ἐξελθὼν συνεκροτεῖτο· ὁ δὲ 1
Σωκράτης πάλιν αὖ καινοῦ λόγου κατῆρχεν. Ἆρ', ἔφη,
ὦ ἄνδρες, εἰκὸς ἡμᾶς, παρόντος δαίμονος μεγάλου, καὶ
τῷ μὲν χρόνῳ ἰσήλικος τοῖς ἀειγενέσι θεοῖς, τῇ δὲ μορφῇ
νεωτάτου, καὶ μεγέθει μὲν πάντα ἐπέχοντος, ψυχῇ δὲ
ἀνθρώπου ἰσουμένου, Ἔρωτος, μὴ ἂν ἀμνημονῆσαι, ἄλ-
λως τε καὶ ἐπειδὴ πάντες ἐσμὲν τοῦ θεοῦ τούτου θια-
σῶται; Ἐγώ τε γὰρ οὐκ ἔχω χρόνον εἰπεῖν, ἐν ᾧ οὐκ 2
ἐρῶν τινὸς διατελῶ· Χαρμίδην δὲ τόνδε οἶδα πολλοὺς μὲν
ἐραστὰς κτησάμενον, ἔστι δὲ ὢν καὶ αὐτὸν ἐπιθυμή-

gibus vii. p. 376. ed. Bipont. *ὅση μὲν ὄρχησις Βακχεία τ' ἐστὶ καὶ τῶν ταύταις (Βάκχαις) ἑπομένων, ἃς Νύμφας τε καὶ Πᾶνας καὶ Σειληνοὺς καὶ Σατύρους ἐπονομάζοντες, ὥς φασὶ, μιμοῦνται κατοινωμένους, περικαθαρμούς τε καὶ τελετάς τινας ἀποτελούντων, ξύμπαν τοῦτο τῆς ὀρχήσεως τὸ γένος* et cet.

αὐτούς τε] Ita pro *γε* ſcripſi, ſententia et ſermonis indole poſtulante.

Cap. VIII. 1. *συνεκροτεῖτο*] *Se componebat, inſtituebat*, i. e. *ſuis diſtribuebat partes agendas, et quo ordine omnia eſſent agenda, monſtrabat.* Ita Weiſke. Ita Hellenic. vi. 2, 12. *συγκεκροτημέναι ναῦς* ſunt *rebus omnibus bene apparatæ et inſtructæ.* Inepte igitur Cornarius *per plauſum convocabat.*

μεγέθει μὲν] Inſerui particulam efflagitante concinnitate orationis.

ψυχῇ—ἰσουμένου] Silentium interpretum admiror, magis etiam acumen, ſi hæc verba intellexerunt, quorum equidem ſenſum plane ignoro. Lex et comparatio membrorum invicem oppoſitorum gemina *ἀντιθέσει*, veluti *χρόνῳ* et *μορφῇ*, *ἰσήλικος θεοῖς* et *νεωτάτου*, poſtulare videtur, ut ei magnitudini, quæ univerſum hoc pervadit, opponatur non ſolum animus humanus, ſed aliquid etiam præterea, quod magnitudini magis ſit *ἀντίστροφον*. Nam *ψυχὴ* potius opponi videtur *τοῖς πᾶσι* vel *τῷ πάντα ἐπέχειν*. Quid vero ſit *ἰσοῦσθαι τῇ τοῦ ἀνθρώπου ψυχῇ*, quod opponi poſſit magnitudini omnia obtinenti, equidem excogitare non poſſum. Tentaveram *ἐνοικιζομένου*, *ἐννοουμένου* et *εἰσορωμένου*, qui ſedem habeat propriam in mente humana, qui mente humana ſolum conſpici, qui cogitatione mentis humanæ ſola comprehendi poſſit. Erunt alii ſolertiores et feliciores in excogitanda vitii medela.

μὴ ἂν ἀμνημονῆσαι] Stephanus *ἂν* ut inutile delendum cenſuit.

σαντα. Κριτόβουλός γε μὴν, καὶ ἐρώμενος ὢν, ἤδη ἄλ-
3 λων ἐπιθυμεῖ. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ Νικήρατος, ὡς ἐγὼ
ἀκούω, ἐρῶν τῆς γυναικὸς ἀντερᾶται. Ἑρμογένη γε μὴν
τίς ἡμῶν οὐκ οἶδεν, ὡς, ὅ τι ποτ᾽ ἐστὶν ἡ καλοκἀγαθία,
τῷ ταύτης ἔρωτι κατατήκεται; οὐχ ὁρᾶτε, ὡς σπου-
δαῖαι μὲν αὐτοῦ αἱ ὀφρύες, ἀτρεμὲς δὲ τὸ ὄμμα, μέ-
τριοι δὲ οἱ λόγοι, πρᾳεῖα δὲ ἡ φωνὴ, ἱλαρὸν δὲ τὸ ἦθος;
τοῖς δὲ σεμνοτάτοις θεοῖς φίλοις χρώμενος, οὐδὲ ἡμᾶς
4 τοὺς ἀνθρώπους ὑπερορᾷ; Σὺ δὲ μόνος, ὦ Ἀντίσθενες,
οὐδενὸς ἐρᾷς; Ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς, εἶπεν ἐκεῖνος, καὶ
σφόδρα γε σοῦ. Καὶ ὁ Σωκράτης ἐπισκώψας, ὡς δὴ
θρυπτόμενος, εἶπε, μὴ νῦν μοι ἐν τῷ παρόντι ὄχλον πάρ-
5 εχε. Ὡς σὺ γὰρ ὁρᾷς, ἄλλα πράττω. Καὶ ὁ Ἀντι-
σθένης ἔλεξεν, ὡς σαφῶς μέντοι σὺ μαστροπὲ σαυτοῦ
ἀεὶ τοιαῦτα ποιεῖς, τοτὲ μὲν τὸ δαιμόνιον προφασιζόμενος
6 οὐ διαλέγῃ μοι, τοτὲ δ᾽ ἄλλου του ἐφιέμενος. Καὶ ὁ
Σωκράτης ἔφη, πρὸς τῶν θεῶν, ὦ Ἀντίσθενες, μόνον μὴ
συγκόψῃς με· τὴν δ᾽ ἄλλην χαλεπότητα ἐγώ σου καὶ
φέρω καὶ οἴσω φιλικῶς. Ἀλλὰ γὰρ, ἔφη, τὸν μὲν σὸν
ἔρωτα κρύπτωμεν, ἐπειδὴ καὶ ἔστιν οὐ ψυχῆς, ἀλλ᾽ εὐ-
7 μορφίας τῆς ἐμῆς. Ὅτι γε μὴν σὺ, ὦ Καλλία, ἐρᾷς

2. *γε μὴν, καὶ ἐρώμενος ὢν*] Ita cum Stephano, Welſio et Bachio Weiſke; edd. primæ dabant *γε μὴν ἔτι μὴν καὶ ἐρώμ.* quam ſcripturam Hal. Caſtal. et Bryl. mutarunt in *γε μὴν ἔτι καὶ νῦν ἐρ.* quod recepit etiam Zeune. Mihi neutra ratio placet: meliores libros deſidero. Inprimis mihi *ὢν* poſt *ἐρώμενος* diſplicet.

3. *οὐχ ὁρᾶτε*] Recte vidit Heindorfius meus *ἢ οὐχ ὁρᾶτε* ſcribendum eſſe. Deinde *ἀμνοτάτοις θεοῖς* habet Juntina.

οὐδὲ ἡμᾶς] Ita cum Caſtal. vulgatum *οὐδὲν* correxi; quamquam Lange nec hoc nec vulgatum *οὐδὲν* ferendum cenſebat, ſed plane tollendum; quo facto modeſtiſſimo Hermogeni ſuperbiæ aliquantum adderetur.

5. *τοιαῦτα*] Junt. *ταῦτα.* Deinde *ἐφιέμενος ἄλλου του* Zeune vertit: *operam dans alii rei ſeu homini.* Quidni Antiſthenes in metaphora manſit, ut alium quem Socratem amare diceret?

6. *κρύπτωμεν*] Cum particulæ *μὲν* nihil reſpondeat in altero membro, vel ſic vitium ſcripturæ fit manifeſtum, quod correxit Heindorfius meus *κρύπτωμεν* uno verbo ſcribens. In eandem conjecturam incidit Weiſke.

Αὐτολύκου, πᾶσα μὲν ἡ πόλις οἶδε, πολλοὺς δ' οἶμαι
καὶ τῶν ξένων. Τούτου δ' αἴτιον τὸ πατέρων τε ὀνομα-
στῶν ἀμφοτέρους ὑμᾶς εἶναι, καὶ αὐτοὺς ἐπιφανεῖς. Ἀεὶ 8
μὲν οὖν ἔγωγε ἠγάμην τὴν σὴν φύσιν, νῦν δὲ καὶ πολὺ
μᾶλλον, ἐπεὶ ὁρῶ σε ἐρῶντα οὐχ ἁβρότητι χλιδαινομένου
οὐδὲ μαλακίᾳ θρυπτομένου, ἀλλὰ πᾶσιν ἐπιδεικνυμένου
ῥώμην τε καὶ καρτερίαν καὶ ἀνδρείαν καὶ σωφροσύνην.
Τὸ δὲ τοιούτων ἐπιθυμεῖν τεκμήριόν ἐστι τῆς τοῦ ἐραστοῦ
φύσεως. Εἰ μὲν οὖν μία ἐστὶν Ἀφροδίτη ἢ διτταί, Οὐ- 9
ρανία τε καὶ Πάνδημος, οὐκ οἶδα· (καὶ γὰρ Ζεὺς ὁ
αὐτὸς δοκῶν εἶναι πολλὰς ἐπωνυμίας ἔχει) ὅτι γε μέντοι
χωρὶς ἑκατέρᾳ βωμοί τε εἰσὶ καὶ ναοὶ καὶ θυσίαι, τῇ
μὲν Πανδήμῳ ῥᾳδιουργότεραι, τῇ δὲ Οὐρανίᾳ ἁγνότεραι,
οἶδα. Εἰκάσαις δ' ἂν καὶ τοὺς ἔρωτας τὴν μὲν Πάνδη- 10
μον τῶν σωμάτων ἐπιπέμπειν, τὴν δ' Οὐρανίαν, τῆς ψυ-
χῆς τε καὶ τῆς φιλίας καὶ τῶν καλῶν ἔργων. Ὑφ' οὗ
δὴ καὶ σύ, ὦ Καλλία, κατέχεσθαί μοι δοκεῖς ἔρωτος.
Τεκμαίρομαι δὲ τῇ τοῦ ἐρωμένου καλοκἀγαθίᾳ, καὶ ὅτι 11
σὲ ὁρῶ τὸν πατέρα αὐτοῦ παραλαμβάνοντα εἰς τὰς πρὸς

7. πατέρων] Hipponici Calliæ patris mentio fit crebra in Græca Hiftoria, Lyconis nullibi.

8. ἐστι τῆς τοῦ ἐραστοῦ φύσεως] Vulgatum ἐστι καὶ τῆς τοῦ ἐρωμένου φύσεως recte deferuit Weiſke, ejecta copula καὶ, quam ex margine Steph. receperat cum Welſio Zeune. Ita ſcilicet obſcurare vitium ſcripturæ ἐρωμένου voluit, qui καὶ addidit primus. Cum h. l. ſolus Callias vel laudari vel moneri videatur, et virtutis amati ab eo Autolyci argumenta ſatis manifeſta memorentur in verbis οὐχ ἁβρότητι χλιδαινομένου—σωφροσύνην, additum in fine orationis τεκμήριον ad ſolum Calliam ἐραστὴν referri poteſt et debet. Itaque ἐραστοῦ ſubſtitui vulgato ἐρωμένου· in quam correctionem incidit ante Weiſkium Moſche. Cf. etiam ſect. 11.

9. διτταὶ] Halenſis editio et Caſtal. διττά. De utraque Venere locum Platonicum in Sympoſio c. viii. reſpexit Xenophon.

ῥᾳδιουργότεραι] Index Zeunianus *ſacra minus pura et caſta, victimæ ſalaciores et molliores*, interpretatur. In Annotatione addit Veneri vulgivagæ capram albam immolari ſolitam, ex Luciani Dialogis Meretr. cœleſti contra juvencam nondum domitam, ex Scholiis ad Luciani locum. Præterea Scholia ad Sophoclis Œd. Colon. 101. tradere ex Polemone, Veneri cœleſti fieri ſacra νηφάλια, i. e. abſque vino.

10. τοὺς ἔρωτας] Stephanus deinde τὸν τῶν σωμάτων—τὸν τῆς ψυχῆς ſcriptum malebat, quod non probo.

τοῦτον συνουσίας. Οὐδὲν γὰρ τούτων ἐστὶν ἀπόκρυφον
12 πατρὸς τῷ καλῷ τε κἀγαθῷ ἐραστῇ. Καὶ ὁ Ἑρμογέ-
νης εἶπε, νὴ τὴν Ἥραν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἄλλα τέ σου
πολλὰ ἄγαμαι, καὶ ὅτι νῦν ἅμα χαριζόμενος Καλλίᾳ
καὶ παιδεύεις αὐτὸν, οἷόν περ χρὴ εἶναι. Νὴ Δί', ἔφη·
ὅπως δὲ καὶ ἔτι μᾶλλον εὐφραίνηται, βούλομαι αὐτῷ
μαρτυρῆσαι, ὡς καὶ πολὺ κρείττων ἐστὶν ὁ τῆς ψυχῆς, ἢ
13 ὁ τοῦ σώματος ἔρως. Ὅτι μὲν γὰρ δὴ ἄνευ φιλίας
συνουσία οὐδεμία ἀξιόλογος, πάντες ἐπιστάμεθα. Φι-
λεῖν γε μὴν τῶν μὲν τὸ ἦθος ἀγαμένων ἀνάγκη ἰδία καὶ
ἐθελουσία καλεῖται· τῶν δὲ τοῦ σώματος ἐπιθυμούντων
πολλοὶ μὲν τοὺς τρόπους μέμφονται, καὶ μισοῦσι τὸν
14 ἐρώμενον· ἢν δὲ καὶ ἀμφότερα στέρξωσι, τὸ μὲν τῆς ὥρας
ἄνθος ταχὺ δήπου παρακμάζει, ἀπολείποντος δὲ τούτου,
ἀνάγκη καὶ τὴν φιλίαν συναπομαραίνεσθαι· ἡ δὲ ψυχὴ
ὅσον περ χρόνον ἴῃ ἐπὶ τὸ φρονιμώτερον, καὶ ἀξιεραστο-
15 τέρα γίγνεται. Καὶ μὴν ἐν μὲν τῇ τῆς μορφῆς χρήσει
ἔνεστί τις καὶ κόρος, ὥστε, ἅπερ καὶ πρὸς τὰ σιτία διὰ

12. *καὶ ὅτι νῦν*] Deeſſe aliquid mihi videtur, veluti *τοῦτο μάλιστα.*

μαρτυρῆσαι] Urbane Socrates ita, non *διδάσκειν* dixit, ne de Calliæ virtute cum Hermogene dubitare videretur. Monuit hoc etiam Zeune.

13. *Φιλεῖν γε μὴν*] Qui mores alius mirantur et animum, neceſſitate quadam propria eaque voluntaria coguntur, ut eundem hominem ament. Hæc eſt verborum ſententia. Leonclavius Ribittum ſecutus vertit: *Amare autem eos, quorum mores ac indolem admiramur, neceſſitudo quædam propria et voluntaria vocatur:* quaſi ſcriptum legiſſet: *φιλεῖν γε μὴν ὧν μὲν τὸ ἦθος ἀγάμεθα.* Pejus interpretatur Zeune: *Amicitia autem vocatur neceſſitudo ex cauſis propriis et ſua ſponte orta, inter eos, quorum mores egregie placent.* Magis ad verbum Cornarius: *Amare vero in his, qui mores admirantur, neceſſitas privata ac voluntaria appellatur.* Alio modo dicere potuerat Xenophon: *φιλεῖν γε μὴν οἱ τὸ ἦθος ἀγάμενοι ἀναγκάζονται ἀνάγκει ἰδίᾳ καὶ ἐθελουσίᾳ.* Genitivus *τῶν ἀγαμένων* pendet ab *ἀνάγκη ἰδία.* Non poſſum igitur aſſentiri Weiſkio vertenti: *ſed amor eorum, qui indole animi et moribus capti ſunt, eſt neceſſitas ex cauſis propriis et ſponte nata.* Eidem videbatur *φιλεῖν* eſſe ſubjectum, quod dialectici dicunt, pro *τὸ φιλεῖν, ἡ φιλία* dictum, et genitivus *τῶν ἀγαμένων* ab illo regi. Video etiam alterum interpretem, Lange, *φιλεῖν* interpretari *ἡ φιλία* cum Zeunio.

14. *ἀμφότερα*] Vulgatum *ἀμφότεροι* correxeram antea, quam Langium in eandem conjecturam incidiſſe vidiſſem. Arguit, *ἀμφότερα* verum eſſe, ſequens *ὥρας ἄνθος* oppoſitum *τῇ ψυχῇ.*

ἴῃ] Stephani hanc emendationem pro vulgato *ᾖ* reddidit etiam Leonclaviana verſio.

πλησμονὴν, ταῦτα ἀνάγκη καὶ πρὸς τὰ παιδικὰ πά-
σχειν· ἡ δὲ τῆς ψυχῆς φιλία, διὰ τὸ ἁγνὴ εἶναι, καὶ
ἀκορεστοτέρα ἐστὶν, οὐ μέντοι, ὥς γ' ἄν τις οἰηθείη, διὰ
τοῦτο καὶ ἀνεπαφροδιτωτέρα. Ἀλλὰ σαφῶς καὶ ἀπο-
τελεῖται ἡ εὐχὴ, ἐν ᾗ αἰτούμεθα τὴν θεὸν, ἐπαφρόδιτα
καὶ ἔπη καὶ ἔργα διδόναι. Ὡς μὲν γὰρ ἄγαταί τε καὶ 16
φιλεῖ τὸν ἐρώμενον, θάλλουσα μορφῇ τε ἐλευθερίᾳ, καὶ
ἤθει αἰδήμονί τε καὶ γενναίῳ ψυχὴ, εὐθὺς ἐν τοῖς ἥλιξιν
ἡγεμονική τε ἅμα καὶ φιλόφρων οὖσα, οὐδὲν ἐπιδεῖται
λόγου· ὅτι δὲ εἰκὸς καὶ ὑπὸ τῶν παιδικῶν τὸν τοιοῦτον
ἐραστὴν ἀντιφιλεῖσθαι, καὶ τοῦτο διδάξω. Πρῶτον μὲν 17
γὰρ τίς μισεῖν δύναιτ' ἂν, ὑφ' οὗ εἰδείη καλός τε καὶ
ἀγαθὸς νομιζόμενος; ἔπειτα δὲ ὁρῴη αὐτὸν τὰ τοῦ παι-
δὸς καλὰ μᾶλλον, ἢ τὰ ἑαυτοῦ ἡδέα σπουδάζοντα; πρὸς

15. ἀνεπαφροδιτωτέρα] Vulgatum ἐπαφρ. ſic cum Erneſtio correxit Weiſke, contra ἀναφροδιτωτέρα dedit Zeune; quod verbum ad corporeum amorem magis pertinere videtur, quam ἀνεπαφρόδιτος, cujus exemplum poſuit ex Comico Etymologicum M. κᾀμοὶ τὰ ψυχρὰ ταῦτα κᾀνεπαφρόδιτα προσμάττεις φιλήματα. Leonclavius ἧττον διὰ τοῦτο καὶ ἐπαφροδιτωτέρα conjecerat. Antiquum διὰ τούτου repetiit Weiſke.

16. θάλλουσα] Prior pars hujus paragraphi obſcura viſa eſt Weiſkio et corrupta. Quid enim, inquit, opus erat dicere, amatorem corpore formoſo et animo verecundo generoſoque eſſe? Sed fingamus, omnia hæc in omnibus fuiſſe amatoribus, quid in iis ineſt argumenti ad docendum, *ab iis vere amatos eſſe pueros, quorum ſe profeſſi ſint amatores?* Et quo conſilio, aut quam vere additur, animum ejuſdem amatoris ſtatim a puero inter æquales ad imperium gerendum fuiſſe idoneum? Rectius igitur dici poſſe putat Weiſke: Ὡς μὲν γὰρ ὁ ἐραστὴς φιλεῖ τοῦ ἐρωμένου θάλλουσαν — ψυχὴν — ἡγεμονικήν — οὖσαν. Nihil tamen ipſe definit. Denique Juntinæ ἡγεμονὴ cum Brodæo in ἡγεμονὶς mutari poſſe cenſet. Miror equidem virum doctum præſidium conjecturæ ſuæ paratum in ſequentibus verbis ὑπὸ τῶν παιδικῶν τῶν τοιούτων non vidiſſe aut, ſi vidit, ſpreviſſe. Nam hæc ipſa verba arguunt anteceſſiſſe amaſii, non amatoris deſcriptionem. Sed præſidium hoc debetur ingenio recentiorum Editorum; in editionibus enim veteribus omnibus eſt τὸν τοιοῦτον, quod reſtitui. Hæe enim lectio ſola convenit antecedenti orationi, quæ amatorem deſignat factum a natura ad verum amorem et ingenuum puerorum. Hic enim non tam amat puerum ob pulcritudinem quam diligit (φιλεῖ) propter animi bona. Hunc tanquam ψυχικὸν ἐραστὴν Xenophon commutata oratione non ἐραστὴν dicit, ſed ψυχὴν θάλλουσαν—ἡγεμονικήν—οὖσαν. Sic mihi nihil difficultatis huic loco ineſſe videbatur. Ceterum pro γενναίῳ ψυχὴ, quæ eſt Leonclavii conjectura a Welſio et Zeunio recepta, ceteræ edd. habent γενναίᾳ ψυχῇ, nullo plane ſenſu.

17. ἔπειτα δὲ ὁρῴη] Structura variatur; debebat enim ſequi ὃν δ' ὁρῴη.

τὰ ἑαυτοῦ ἡδέα] Oppoſitum mem-

δὲ τούτοις πιστεύῃ, μήτ' ἂν παρά τι ποιήσῃ, μήτ' ἂν κα-
μὼν ἀμορφότερος γένηται, μειωθῆναι ἂν τὴν φιλίαν;
18 Οἷς γε μὴν κοινὸν τὸ φιλεῖσθαι, πῶς οὐκ ἀνάγκη τού-
τους ἡδέως μὲν προσορᾷν ἀλλήλους, εὐνοϊκῶς δὲ διαλέγε-
σθαι; πιστεύειν δὲ καὶ πιστεύεσθαι; καὶ προνοεῖν μὲν
ἀλλήλων, συνήδεσθαι δ' ἐπὶ ταῖς καλαῖς πράξεσι, συν-
άχθεσθαι δὲ, ἤν τι σφάλμα προσπίπτῃ; τότε δ' εὐ-
φραινομένους διατελεῖν, ὅταν ὑγιαίνοντες συνῶσιν, ἢν δὲ
κάμῃ ὁποτεροσοῦν, πολὺ συνεχεστέραν τὴν συνουσίαν ἔχειν;
καὶ ἀπόντων ἔτι μᾶλλον ἢ παρόντων ἐπιμελεῖσθαι; οὐ
ταῦτα πάντα ἐπαφρόδιτα; διά γε τοι τὰ τοιαῦτα ἔργα
ἅμα ἐρῶντες τῆς φιλίας καὶ χρώμενοι αὐτῇ εἰς γῆρας
19 διατελοῦσι. Τὸν δὲ ἐκ τοῦ σώματος κρεμάμενον διὰ τί
ἀντιφιλήσειεν ἂν ὁ παῖς; πότερον ὅτι ἑαυτῷ μὲν νέμει,
ὧν ἐπιθυμεῖ, τῷ δὲ παιδὶ τὰ ἐπονειδιστότατα; ἢ διότι,
ἃ σπεύδει πράττειν παρὰ τῶν παιδικῶν, εἴργει μάλιστα
20 τοὺς οἰκείους ἀπὸ τούτων. Καὶ μὴν ὅτι γε οὐ βιάζεται,
ἀλλὰ πείθει, διὰ τοῦτο μᾶλλον μισητέος. Ὁ μὲν γὰρ

brum τὰ τοῦ παιδὸς καλὰ postulabat τὰ ἡδέα, alioquin τὰς ἡδονὰς τὰς ἑαυτοῦ vel τὰ ἑαυτῷ ἡδέα expectabam.

παρά τι ποιήσῃ] Tmesin annotant viri docti pro παραποιήσῃ τι; sed Weiske vulgarem verbi notionem, *adulterare, falsum quid ad veri speciem conficere*, ab hoc loco alienam esse monet recte; nec convenire ἁμαρτάνειν, πλημμελεῖν aut σφάλλεσθαι, sed potius expectari a lectore modum alterum, quo pulcritudo minui possit. Superest ut confugiamus ad eam significationem, qua ὄνομα παραπεποιημένον dicitur ab Aristotele in Rhetoricis, cum nomen aliquod immutatur et diversam a priore formam accipit. Tum igitur locus erit vertendus: *nec cum casus aliquis, velut vulnus, aut morbus formam immutaverit aut pulcritudinem deminuerit.*

19. παρὰ τῶν παιδικῶν] Hanc Brodæi correctionem recepit Zeune. Vulgatum πέρα Weiske interpretatur *ultra honestos amores, usitata et casta amoris documenta.* Ergo quæ ultra licitum illum amorem progrediantur, obscœnas esse libidines. Sed omisit docere, τὰ παιδικὰ a scriptoribus Atticis dictum fuisse etiam amorem vel amores, cum vulgaris notio puerum amatum significet. Παιδικὰ ἀφροδίσια Hieronis i. 29. sunt *amores puerorum* vel *pueriles*, oppositi τοῖς τεκνοποιοῖς ἀφροδισίοις. In Œconom. ii. 7. et xii. 14. παιδικὰ πράγματα dicuntur, cum quis amoribus puerilibus occupatur. Ceterum sententiam ipsam tractat Plato Phædri sect. 36. p. 229. ed. Heindorfianæ.

εἴργει] Edd. veteres vitiosum εἴργειν habent.

20. Καὶ μὴν] Edd. veterum καὶ μὴ correxit Brodæus et Castalio. Deinde margo Villois. cum prima Stephaniana, Leonclavianis, Welsiana et Bachiana dat μισητέον.

βιαζόμενος, ἑαυτὸν πονηρὸν ἀποδεικνύει· ὁ δὲ πείθων, τὴν τοῦ ἀναπειθομένου ψυχὴν διαφθείρει. Ἀλλὰ μὴν καὶ 21
ὁ χρημάτων γε ἀπεμπολῶν τὴν ὥραν, τί μᾶλλον στέρξει τὸν πριάμενον, ἢ ὁ ἐν ἀγορᾷ πωλῶν καὶ ἀποδιδόμενος; οὐ μὴν, ὅτι γε ὡραῖος ἀώρῳ, οὐδὲ ὅτι γε καλὸς οὐκέτι καλῷ, καὶ ἐρῶντι οὐκ ἐρῶν ὁμιλεῖ, φιλήσει αὐτόν. Οὐδὲ γὰρ ὁ παῖς τῷ ἀνδρὶ ὥσπερ γυνὴ κοινωνεῖ τῶν ἐν τοῖς ἀφροδισίοις εὐφροσυνῶν, ἀλλὰ νήφων μεθύοντα ὑπὸ τῆς ἀφροδίτης θεᾶται. Ἐξ ὧν οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ καὶ τὸ 22
ὑπερορᾶν ἐγγίγνεται αὐτῷ τοῦ ἐραστοῦ. Καὶ σκοπῶν δ' ἄν τις εὕροι ἐκ μὲν τῶν διὰ τοὺς τρόπους φιλουμένων οὐδὲν χαλεπὸν γεγενημένον, ἐκ δὲ τῆς ἀναιδοῦς ὁμιλίας πολλὰ ἤδη καὶ ἀνόσια πεπραγμένα. Ὡς δὲ καὶ ἀνε- 23
λεύθερος ἡ συνουσία τῷ τὸ σῶμα μᾶλλον ἢ τῷ τὴν ψυχὴν ἀγαπῶντι, νῦν τοῦτο δηλώσω. Ὁ μὲν γὰρ παιδεύων λέγειν τε ἃ δεῖ καὶ πράττειν δικαίως ἂν, ὥσπερ Χείρων καὶ Φοίνιξ ὑπ' Ἀχιλλέως, τιμῷτο, ὁ δὲ τοῦ σώματος ὀρεγόμενος εἰκότως ἂν ὥσπερ πτωχὸς περιέποιτο. Ἀεὶ γάρ τοι προσαιτῶν καὶ προσδεόμενος ἢ φιλήματος ἢ ἄλλου τινὸς ψηλαφήματος παρακολουθεῖ. Εἰ δὲ λαμυρώτερον 24
λέγω, μὴ θαυμάζετε. Ὅ τε γὰρ οἶνος συνεπαίρει καὶ

ὁ δὲ πείθων] Compara Hieronis iii. 3. Cyrop. iii. 1, 39.

21. ὡραῖος ἀώρῳ] Plato in Phædro ſect. 38. νεωτέρῳ γὰρ πρεσβύτερος συνὼν οὔθ' ἡμέρας οὔτε νυκτὸς ἀπολείπεται ἑκὼν, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης τε καὶ οἴστρου ἐλαύνεται, ὃς ἐκείνῳ μὲν ἡδονὰς ἀεὶ διδοὺς ἄγει (malim ἀϊδίους ἄγει) ὁρῶντι, ἀκούοντι, ἁπτομένῳ καὶ πᾶσαν αἴσθησιν αἰσθανομένῳ τοῦ ἐρωμένου—τῷ δὲ δὴ ἐρωμένῳ ποῖον παραμύθιον ἢ τίνας ἡδονὰς διδοὺς ποιήσει τὸν ἴσον χρόνον συνόντι μὴ οὐχὶ ἐπ' ἔσχατον ἐλθεῖν ἀηδίας, ὁρῶντι μὲν ὄψιν πρεσβυτέραν καὶ οὐκ ἐν ὥρᾳ, ἑπομένων δὲ τῶν ἄλλων ταύτῃ, ἃ καὶ λόγῳ ἐστὶν ἀκούειν οὐκ ἐπιτερπὲς, μὴ ὅτι δὴ ἔργῳ.

23. λέγειν—πράττειν] Reſpicit verba Iliadis ix. 443. μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων.

τοι προσαιτῶν] Stephani conjecturam τι πρ. improbarunt editores, propter locum ſimilem Memorab. i. 2, 29. ſed ibi eſt προσαιτεῖν τὸν ἐρώμενον. Locus ita habet de eadem re: φάσκων ἀνελεύθερόν τε εἶναι καὶ οὐ πρέπον ἀνδρὶ καλῷ κἀγαθῷ, τὸν ἐρώμενον, ᾧ βούλεται πολλοῦ ἄξιος φαίνεσθαι, προσαιτεῖν ὥσπερ τοὺς πτωχοὺς, ἱκετεύοντα καὶ δεόμενον προσδοῦναι καὶ ταῦτα μηδενὸς ἀγαθοῦ. ubi μεταδοῦναι ſcribendum cenſui olim, nec me conjecturæ adhuc pœnitet, poſtquam legi, quæ reſcripſit Weiſke ad eum locum.

24. θαυμάζετε] Juntina et margo Steph. θαυμάζητε.

ὁ ἀεὶ σύνοικος ἐμοὶ ἔρως κεντρίζει εἰς τὸν ἀντίπαλον ἔρωτα
25 αὐτῷ παῤῥησιάζεσθαι. Καὶ γὰρ δὴ δοκεῖ μοι ὁ μὲν τῷ
εἴδει τὸν νοῦν προσέχων, μεμισθωμένῳ χῶρον ἐοικέναι.
Οὐ γὰρ, ὅπως πλείονος ἄξιος γένηται, ἐπιμελεῖται, ἀλλ᾽
ὅπως αὐτὸς ὅτι πλεῖστα ὡραῖα καρπώσεται. Ὁ δὲ τῆς
φιλίας ἐφιέμενος, μᾶλλον ἔοικε τῷ τὸν οἰκεῖον ἀγρὸν κε-
κτημένῳ. Πάντοθεν γοῦν φέρων, ὅ τι ἂν δύνηται, πλείο-
26 νος ἄξιον ποιεῖ τὸν ἐρώμενον. Καὶ μὴν καὶ τῶν παιδικῶν
ὅσα μὲν ἂν εἰδῇ, ὅτι ὁ τοῦ εἴδους ἐπαρκῶν ἄρξει τοῦ ἐρα-
στοῦ, εἰκὸς αὐτὸν τἄλλα ῥᾳδιουργεῖν· ὃς δ᾽ ἂν γιγνώσκῃ,
ὅτι, ἂν μὴ καλὸς κἀγαθὸς ᾖ, οὐ καθέξει τὴν φιλίαν,
27 τοῦτον προσήκει μᾶλλον ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι. Μέγιστον
δ᾽ ἀγαθὸν τῷ ὀρεγομένῳ ἐκ παιδικῶν φίλον ἀγαθὸν
ποιήσασθαι, ὅτι ἀνάγκη καὶ αὐτὸν ἀσκεῖν ἀρετήν. Οὐ
γὰρ οἷόντε πονηρὰ αὐτὸν ποιοῦντα ἀγαθὸν τὸν συνόντα
ἀποδεῖξαι, οὐδέ γε ἀναισχυντίαν καὶ ἀκρασίαν παρεχό-
28 μενον ἐγκρατῆ καὶ αἰδούμενον τὸν ἐρώμενον ποιῆσαι. Ἐπι-
θυμῶ δέ σοι, ἔφη, ὦ Καλλία, καὶ μυθολογῆσαι, ὡς οὐ
μόνον ἄνθρωποι ἀλλὰ καὶ θεοὶ καὶ ἥρωες τὴν τῆς ψυχῆς
φιλίαν περὶ πλείονος ἢ τὴν τοῦ σώματος χρῆσιν ποιοῦνται.
29 Ζεύς τε γὰρ ὅσων μὲν θνητῶν οὐσῶν μορφῆς ἠράσθη,
συγγενόμενος εἴα αὐτὰς θνητὰς εἶναι· ὅσων δὲ ψυχαῖς
ἀγασθείη, ἀθανάτους τούτους ἐποίει· ὧν Ἡρακλῆς μὲν
30 καὶ Διοσκοῦροι εἰσὶ, λέγονται δὲ καὶ ἄλλοι. Καὶ ἐγὼ
δέ φημι καὶ Γανυμήδην οὐ σώματος ἀλλὰ ψυχῆς ἕνεκα

25. καρπώσεται] Ex margine Steph. reduxi hoc cum Zeunio; antiquum vero καρπώσηται revocavit Weiſke.

26. ὅσα μὲν ἂν] Hoc debetur Weiſkio pro vulgato ὅσα ἂν μέν. Caſtalio ὅτι ὁ omiſit et deinde ἄρξειν dedit.

29. ψυχαῖς ἀγασθείη] Edd. veterum hanc ſcripturam pro vulgato ψυχὰς revocavit Zeune. Juntina ἀγαθαῖς addit. ἀγαθείη eadem habet ſcriptum, verum dedit Halenſis et Caſtal.

30. Γανυμήδην οὐ σώματος] Contra Plato Phædri ſect. 79. p. 279. τότ᾽ ἤδη ἡ τοῦ ῥεύματος ἐκείνου πηγὴ, ὃν ἵμερον Ζεὺς Γανυμήδους ἐρῶν ὠνόμασε, πολλὴ φερομένη πρὸς τὸν ἐραστὴν et reliqua.

ὑπὸ Διὸς εἰς Ὄλυμπον ἀνενεχθῆναι. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ τοὔνομα αὐτοῦ. Ἔστι μὲν γὰρ δήπου καὶ Ὁμήρῳ,

—γάνυται δέ τ' ἀκούων.

Τοῦτο δὲ φράζει, ὅτι ἥδεται δέ τ' ἀκούων. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλοθί που,

—πυκινὰ φρεσὶ μήδεα εἰδώς.

Τοῦτο δ' αὖ λέγει, σοφὰ φρεσὶ βουλεύματα εἰδώς. Ἐξ οὖν συναμφοτέρων τούτων οὐχ ἡδυσώματος ὀνομασθεὶς ὁ Γανυμήδης, ἀλλ' ἡδυγνώμων, ἐν θεοῖς τετίμηται. Ἀλλὰ 31
μήν, ὦ Νικήρατε, καὶ Ἀχιλλεὺς Ὁμήρῳ πεποίηται οὐχ ὡς παιδικοῖς Πατρόκλῳ, ἀλλ' ὡς ἑταίρῳ ἀποθανόντι ἐκπρεπέστατα τιμωρῆσαι. Καὶ Ὀρέστης δὲ καὶ Πυλάδης καὶ Θησεὺς καὶ Πειρίθους καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν ἡμιθέων οἱ ἄριστοι ὑμνοῦνται οὐ διὰ τὸ συγκαθεύδειν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἄγασθαι ἀλλήλους, τὰ μέγιστα καὶ κάλλιστα

καὶ Ὁμήρῳ] Margo Steph. ἐν Ὁμήρῳ dat, quod aut recipiendum aut πεποιημένον supplendum eſt.

γάνυται δέ τ' ἀκούων] Edd. vett. δ' ἀκούων habent. Ceterum in Homero, qualem hodie habemus, non exſtat hemiſtichium, ſed Iliad. Υ. 405. γάνυται δέ τε τοῖς Ἐνοσίχθων, nec alterum hodie exſtat, ſed Il. Ω. 424. πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες, et P. 325. φίλα φρεσὶ μήδεα εἰδώς.

31. ὦ Νικήρατε] Hunc appellat, ubi Homerum teſtem laudat, quippe Homericorum carminum peritiſſimum. Monuit Zeune.

οὐχ ὡς παιδικοῖς Πατρόκλῳ] Tangit Platonem in Sympoſio c. vii. ubi eſt de Achille: ἐτόλμησεν βοηθήσας τῷ ἐραστῇ Πατρόκλῳ καὶ τιμωρήσας οὐ μόνον ὑπεραποθανεῖν ἀλλὰ καὶ ἐπαποθανεῖν τετελευτηκότι. Niſi quod Plato Patroclum ἐραστὴν non ἐρώμενον vel παιδικὰ Achillis facit. Fecerat Achillem ἐραστὴν Æſchylus, quem Plato ibidem redarguit ex Homero Il. xi. 786. ubi eſt de Patroclo: πρεσβύτερος δὲ σὺ ἐσσί. Æſchylus tamen non ſolus erravit in ætate Achillis et amore erga Patroclum, ſed habuit fere omnes poetas Tragicos Atticos ſequentes, ut egregie docuit Heyne ad locum Homeri. Mentionem Æſchyli in Platone Valckenarius ab aliena manu inſertam putabat, quam defendit Heyne l. c. Hic idem contra alterum locum Platonis ſuſpectum habet, ubi eſt de Achille: διὰ ταῦτα καὶ τὸν Ἀχιλλέα τῆς Ἀλκήστιδος μᾶλλον ἐτίμησαν, εἰς μακάρων νήσους ἀποπέμψαντες. ubi cum ad comparationem Alceſtidis adhæſiſſet juvenis tum Fr. A. Wolfius, ſtatim exortus eſt, qui nomen in Θέτιδος mutaret. Contra Heyne verba τῆς Ἀλκήστιδος ut ex interpolatione manifeſta profecta ejicienda cenſuit. At fieri hoc minime poteſt niſi invito ipſo Platone, qui Achillem, ut amaſium, qui pro amatore mortem optaverit, comparat et præfert ex deorum judicio Alceſtidi, quæ ἕνεκα τοῦ ἔρωτος, ut ait Plato ſect. 3. i. e. propter amorem in maritum mortuum, ergo amans, non amata, morti ſe obtulerit. Ceterum παιδικοῖς pro vulgato παιδικῶς debetur correctioni H. Stephani, probatæ etiam a Valckenario ad Callim. Eleg. p. 219.

Πειρίθους] Ex Juntina Πειρίθοος revocavit Zeune.

32 κοινῇ διαπεπρᾶχθαι. Τί δέ; τὰ νῦν καλὰ ἔργα οὐ
πάντ᾽ ἂν εὕροι τις ἕνεκα ἐπαίνου ὑπὸ τῶν καὶ πονεῖν καὶ
κινδυνεύειν ἐθελόντων πραττόμενα μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τῶν ἐθι-
ζομένων ἡδονὴν ἀντ᾽ εὐκλείας αἱρεῖσθαι; καί τοι Παυσα-
νίας γε, ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστὴς, ἀπολογούμε-
νος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκυλινδουμένων εἴρηκεν, ὡς καὶ
στράτευμα ἀλκιμώτατον ἂν γένοιτο ἐκ παιδικῶν τε καὶ
33 ἐραστῶν. Τούτους γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι μάλιστα αἰδεῖ-
σθαι ἀλλήλους ἀπολείπειν· θαυμαστὰ λέγων, εἴγε οἱ
ψόγου τε ἀφροντιστεῖν καὶ ἀναισχυντεῖν πρὸς ἀλλήλους
ἐθιζόμενοι, οὗτοι μάλιστα αἰσχύνονται αἰσχρόν τι ποιεῖν.
34 Καὶ μαρτύρια δὲ ἐπήγετο, ὡς ταῦτα ἐγνωκότες εἶεν καὶ
Θηβαῖοι καὶ Ἠλεῖοι. Συγκαθεύδοντας γοῦν αὐτοῖς ὅμως
παρατάττεσθαι ἔφη τὰ παιδικὰ εἰς τὸν ἀγῶνα· οὐδὲν
τοῦτο σημεῖον λέγων ὅμοιον. Ἐκείνοις μὲν γὰρ ταῦτα
νόμιμα, ἡμῖν δ᾽ ἐπονείδιστα. Δοκοῦσι δ᾽ ἔμοιγε οἱ μὲν

32. Παυσανίας] Eſt ὁ ἐκ Κεραμέων, ut appellat Platonis Protagoras p. 97. et Æliani V. H. ii. 21. Plato ibidem Agathonem Pauſaniæ aſſidentem deſignat his verbis: καὶ μετὰ Παυσανίαν νέον ἔτι μειράκιον, ὡς μὲν ἐγῷμαι, καλόν τε κἀγαθὸν τὴν φύσιν, τὴν δ᾽ οὖν ἰδέαν πάνυ καλὸν—ἔδοξα ἀκοῦσαι ὄνομα αὐτῷ εἶναι Ἀγάθωνα καὶ οὐκ ἂν θαυμάζοιμι, εἰ παιδικὰ Παυσανίου τυγχάνει ὤν. Pertinet narratio ad Olympiadis 90. annum 1. Ceterum Παυσανίας γε pro vulgato τε Stephaniana ſecunda ex Athenæi loco p. 216. poſuit prima.

33. μάλιστα αἰδεῖσθαι] Athenæus l. c. poſuit ex h. l. μάλιστ᾽ ἂν αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολιπεῖν; poſteriorem varietatem probaverim equidem.

34. Θηβαῖοι καὶ Ἠλεῖοι] Illorum fuit ἱερὰ φάλαγξ dicta, de qua Athenæus xiii. 2. Plutarchus Pelopidæ c. 2. Compara etiam Æliani V. H. xiii. 5. Eleorum amores παιδικοὺς narrat ipſe Xenophon de Laced. Rep. ii. 13.

συγκαθεύδοντας] Vulgatum nominativum (abſolutum dicunt, qui excuſant cum Bachio et Weiſkio) damnavit cum Stephano et Leonclavio etiam Zeune; refertur genus maſculum ad pueros in vocabulo παιδικὰ intelligendos.

οὐδὲν—ὅμοιον] Pro argumento ponens vel afferens exemplum plane diſſimile.

νόμιμα] Igitur legaliter et more publico honeſta, non natura. Ibi igitur παιδερασταὶ dici non poſſunt ἀναισχυντεῖν πρὸς ἀλλήλους· ſed tamen ineſſe illis amoribus aliquid diffidentiæ et ſuſpicionis mutuæ, ubi in diſcrimen amor adducitur, videtur Xenophonti. Quod vero Weiſke putabat, non in his ipſis verbis rationem eſſe, propter quam argumentum a Pauſania poſitum ſit improbandum, ſed refutationem demum contineri verbis ſequentibus δοκοῦσι δ᾽ ἔμοιγε et cet. videtur virum doctum in eum errorem induxiſſe timor ſatis inutilis de honore philoſophiæ Socraticæ. Nam ita, inquit, Socrates ſignificaret, honeſtum nil natura eſſe, ſed eandem

παραταττόμενοι ἀπιστοῦσιν ἐοικέναι, μὴ χωρὶς γενόμενοι
οἱ ἐρώμενοι οὐκ ἀποτελῶσι τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔργα.
Λακεδαιμόνιοι δὲ οἱ νομίζοντες, ἐὰν καὶ ὀρεχθῇ τις σώ- 35
ματος, μηδενὸς ἂν ἔτι καλοῦ κἀγαθοῦ τοῦτον τυχεῖν,
οὕτω τελέως τοὺς ἐρωμένους ἀγαθοὺς ἀπεργάζονται, ὡς
καὶ μετὰ ξένων, κἂν μὴ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ταχθῶσι τῷ
ἐραστῇ, ὅμως αἰδοῦνται τοὺς παρόντας ἀπολείπειν. Θεὰν
γὰρ οὐ τὴν Ἀναίδειαν, ἀλλὰ τὴν Αἰδῶ νομίζουσι. Δο- 36
κοῦμεν δ᾽ ἄν μοι πάντες ὁμόλογοι γενέσθαι, περὶ ὧν
λέγω, εἰ ὧδε ἐπισκοπῶμεν, τῷ ποτέρως παιδὶ φιληθέντι
μᾶλλον ἄν τις πιστεύσειεν ἢ χρήματα ἢ τέκνα ἢ χάριτας
παρακατατίθεσθαι. Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι, καὶ αὐτὸν
τὸν τῷ εἴδει τοῦ ἐρωμένου χρώμενον μᾶλλον ἂν ταῦτα τῷ
τὴν ψυχὴν ἐρασμίῳ πιστεῦσαι. Σοί γε μήν, ὦ Καλλία, 37
δοκεῖ μοι ἄξιον εἶναι καὶ θεοῖς χάριν εἰδέναι, ὅτι σοι Αὐ-
τολύκου ἔρωτα ἐνέβαλον. Ὡς μὲν γὰρ φιλότιμός ἐστιν,
εὔδηλον, ὃς τοῦ κηρυχθῆναι ἕνεκα νικῶν παγκράτιον, πολ-
λοὺς μὲν πόνους, πολλὰ δ᾽ ἄλγη ἀνέχεται. Εἰ δὲ οἴ- 38
οιτο μὴ μόνον ἑαυτὸν καὶ τὸν πατέρα κοσμήσειν, ἀλλ᾽

rem pro cujuſque civitatis legibus vel turpem eſſe vel honeſtam. Quidni enim Socrates novit et agnovit multa in civitatibus græcis honeſta vel minus honeſta haberi, de quibus leges Atticæ aliter ſtatuerent? Hoc ſi fuit hic etiam profeſſus Socrates, ideo non poteſt nec debet videri ſignificaſſe honeſtum nihil eſſe natura.

35. Λακεδαιμόνιοι] Vide noſtrum de Republ. Laced. ii. 13. Perizonium ad Æliani V. H. iii. 12.

πόλει] Cum extra patriam urbi ſociæ ſuccurritur. Ita licebit defendere vocabulum incluſum a Langio, qui χώρᾳ intelligi malebat. Ante τῷ ἐραστῇ cum Leonclavio Welſius σὺν inſeruit, quod Attici in hoc genere orationis omittunt.

ὅμως] Cum Bachio ita ſcripſit Weiſke, ὁμοίως minus uſitatum defendit Zeune.

τὴν Αἰδῶ] Edd. vett. αἰδῶ. Statuam Pudoris extra urbem Lacedæmonem memorat Pauſanias Lacon. c. 20. Sed etiam Athenis ara fuit Pudori poſita, teſte eodem in Attic. c. xvii. 1. Sed Xenophon ſimul figurate locutus eſt. Impudentiam enim fecerat antea matrem amorum puerilium.

36. ἐπισκοπῶμεν] Optativum modum ratio loquendi poſtulare videtur.

πιστεύσειεν—παρακατατίθεσθαι] Eadem eſt locutio Memorabil. iv. 4, 17.

χάριτας] Minime ſunt res eæ, quibus maxime quiſque delectatur, uti cenſet Lange, ſed gratia et beneficia.

37. εὔδηλον] Juntinæ ἄδηλον Caſtalio cum Brodæo mutavit in οὐκ ἄδηλον.

ἱκανὸς γενήσεσθαι, δι᾽ ἀνδραγαθίαν καὶ φίλους εὖ ποιεῖν, καὶ τὴν πατρίδα αὔξειν, τρόπαια τῶν πολεμίων ἱστάμενος, καὶ διὰ ταῦτα περίβλεπτός τε καὶ ὀνομαστὸς ἔσεσθαι καὶ ἐν Ἕλλησι καὶ ἐν βαρβάροις, πῶς οὐκ οἴει αὐτὸν, ὅντιν᾽ ἡγοῖτο εἰς ταῦτα συνεργὸν εἶναι κράτι-
39 στον, τοῦτον ταῖς μεγίσταις ἂν τιμαῖς περιέπειν; Εἰ οὖν βούλει τούτῳ ἀρέσκειν, σκεπτέον μέν σοι, ποῖα ἐπιστάμενος Θεμιστοκλῆς ἱκανὸς ἐγένετο τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦν· σκεπτέον δὲ, ποῖά ποτε εἰδὼς Περικλῆς κράτιστος ἐδόκει τῇ πατρίδι σύμβουλος εἶναι· ἀθρητέον δὲ καὶ, πῶς ποτε Σόλων φιλοσοφήσας, νόμους κρατίστους τῇ πόλει κατέθηκεν· ἐρευνητέον δὲ καὶ, ποῖα Λακεδαιμόνιοι ἀσκοῦντες, κράτιστοι δοκοῦσιν ἡγεμόνες εἶναι· πρόξενοι δὲ καὶ
40 κατάγονται ἀεὶ παρὰ σοὶ οἱ κράτιστοι αὐτῶν. Ὡς μὲν οὖν σοι ἡ πόλις ταχὺ ἂν ἐπιτρέψειεν αὐτὴν, εἰ βούλει, εὖ ἴσθι. Τὰ μέγιστα γάρ σοι ὑπάρχει. Εὐπατρίδης εἶ, ἱερεὺς θεῶν τῶν ἀπ᾽ Ἐρεχθέως, οἳ καὶ ἐπὶ τὸν βάρβαρον

38. τρόπαια τῶν πολεμίων] Juntina τρόπαιον, deinde πόλεων edd. vitium ex Ribitti verſione correxit Steph. ſecunda.

ἡγοῖτο] Caſtalio ἡγεῖτο dedit, errore operarum.

39. Περικλῆς—ἐδόκει] Mortuum Periclem ita ſignificat Xenophon hoc tempore, i. e. Olymp. 89. anno 4. Contra male Plato in Protagora, (cum quo Socratem facit loquentem Olymp. 89. anno 3.) p. 106. ἐπεὶ Περικλῆς ὁ τουτωνὶ τῶν νεανίσκων πατὴρ, τούτους ἃ μὲν διδασκάλων εἴχετο, καλῶς καὶ εὖ ἐπαίδευεν, ἃ δὲ αὐτὸς σοφός ἐστιν, οὔτε αὐτὸς παιδεύει οὔτε τῳ ἄλλῳ παραδίδωσι. Periclem tanquam viventem nominavit, jam Olymp. 87. anno 4. mortuum, ut ex Thucydide ii. 65. et Athenæo v. p. 337. conſtat.

ἐρευνητέον δὲ καὶ] Juntina καὶ omiſit.

πρόξενοι] Callias in oratione ad Lacedæmonios apud Noſtrum Hellenic. vi. 3, 4. τὴν μὲν προξενίαν ὑμῶν οὐκ ἐγὼ μόνος ἀλλὰ καὶ πατρὸς πατὴρ πατρῴαν ἔχων παρεδίδου τῷ γένει.

40. ἱερεὺς θεῶν] Intelligunt Cererem et Proſerpinam, quæ in ſacris Eleuſiniis ab Erechtheo inſtitutis colebantur. De Erechtheo nullum teſtimonium præterea attulit Grammius Hiſtor. Deorum p. 104. quem laudavit Zeune. Equidem Iacchum etiam intelligi puto, non ſolum ideo, quod Xenophon ſtatim addit, hos ab Erechtheo primum publice cultos deos cum Iaccho Athenienſibus auxilio fuiſſe, ſed movet me etiam locus Eupolidis in Diſputatione de tempore Xenophontei Dialogi poſitus, ubi comicus Hipponicum Calliæ patrem ἱερέα Διονύσου vocavit. Δᾳδοῦχος Callias eſt in Xenophontis H. Gr. l. c.

ἐπὶ τὸν βάρβαρον] Xerxem, cum quo Græcis ad Salamina prælium navale committentibus Deos Eleuſinios cum Iaccho auxilio veniſſe narrant Herodotus aliique.

σὺν Ἰάκχῳ ἐστράτευσαν· καὶ νῦν ἐν τῇ ἑορτῇ ἱεροπρεπέ-
στατος δοκεῖς εἶναι τῶν προγεγενημένων, καὶ σῶμα ἀξιο-
πρεπέστατον μὲν ἰδεῖν τῆς πόλεως ἔχεις, ἱκανὸν δὲ μό-
χθους ὑποφέρειν. Εἰ δ᾽ ὑμῖν δοκῶ σπουδαιολογῆσαι 41
μᾶλλον, ἢ παρὰ πότον πρέπει, μηδὲ τοῦτο θαυμάζετε.
Ἀγαθῶν γὰρ φύσει, καὶ τῆς ἀρετῆς φιλοτίμως ἐφιεμέ-
νων ἀεί ποτε τῇ πόλει συνεραστὴς ὢν διατελῶ. Οἱ μὲν 42
δὴ ἄλλοι περὶ τῶν ῥηθέντων διελέγοντο, ὁ δ᾽ Αὐτόλυκος
κατεθεᾶτο τὸν Καλλίαν. Καὶ ὁ Καλλίας δὲ παρορῶν
εἰς ἐκεῖνον εἶπεν, οὐκοῦν σύ με, ὦ Σώκρατες, μαστροπεύ-
σεις πρὸς τὴν πόλιν, ὅπως πράττω τὰ πολιτικὰ, καὶ ἀεὶ
ἀρεστὸς ὦ αὐτῇ. Ναὶ μὰ Δί᾽, ἔφη, ἢν ὁρῶσι γέ σε μὴ 43
τῷ δοκεῖν, ἀλλὰ τῷ ὄντι ἀρετῆς ἐπιμελούμενον. Ἡ μὲν
γὰρ ψευδὴς δόξα ταχὺ ἐλέγχεται ὑπὸ τῆς πείρας· ἡ δ᾽
ἀληθὴς ἀνδραγαθία, ἢν μὴ θεὸς βλάπτῃ, ἀεὶ ἐν ταῖς
πράξεσι λαμπροτέραν τὴν εὔκλειαν συμπαρέχεται.

CAPUT IX.

ΟΥΤΟΣ μὲν δὴ ὁ λόγος ἐνταῦθα ἔληξεν. Αὐτόλυκος 1
δὲ (ἤδη γὰρ ὥρα ἦν αὐτῷ) ἐξανίστατο εἰς περίπατον· καὶ
ὁ Λύκων ὁ πατὴρ αὐτῷ συνεξιὼν, ἐπιστραφεὶς εἶπε, νὴ
τὴν Ἥραν, ὦ Σώκρατες, καλός τε κἀγαθὸς δοκεῖς μοι
ἄνθρωπος εἶναι.

Ἐκ δὲ τούτου πρῶτον μὲν θρόνος τις ἔνδον κατετέθη, 2
ἔπειτα δὲ ὁ Συρακόσιος εἰσελθὼν εἶπεν· ὦ ἄνδρες, Ἀρι-

ἐν τῇ ἑορτῇ] Male de Panathenæis magnis interpretatur Zeune; recte τὰ Ἐλευσίνια intelligit Weiſke.

τῆς πόλεως] Pro τῶν πολιτῶν dictum interpretantur.

Cap. IX. 1. ἤδη γὰρ ὥρα ἦν αὐτῷ] Ex legibus ſcilicet gymnaſticis, quas reſpiciebat item ſupra cap. viii. ſect. 37. πολλοὺς μὲν πόνους, πολλὰ δ᾽ ἄλγη ἀνέχεται. Sed ſimul etiam Xenophontis ingenium pudori Autolyci conſuluit, ne ſcenam ſtatim exhibendam adſpiceret puer ingenuus.

2. θρόνος] Totum hunc locum et verba ſingula diligenter illuſtravit doctus vir, Bœttiger, in libello vernaculo: Journal des Luxus und der Moden 1802. Januar p. 9—20. ut cognovi ex Commentar. Societ. philolog. Lipſ. vol. ii. p. 325.

άδνη εἴσεισιν εἰς τὸν ἑαυτῆς τε καὶ Διονύσου θάλαμον·
μετὰ δὲ τοῦθ' ἥξει Διόνυσος, ὑποπεπωκὼς παρὰ θεοῖς,
καὶ εἴσεισι πρὸς αὐτὴν, ἔπειτα παιξοῦνται πρὸς ἀλλή-
3 λους. Ἐκ τούτου πρῶτον μὲν ἡ Ἀριάδνη ὡς νύμφη κε-
κοσμημένη παρῆλθε, καὶ ἐκαθέζετο ἐπὶ τοῦ θρόνου.
Οὔπω δὲ φαινομένου τοῦ Διονύσου, ηὐλεῖτο ὁ βακχεῖος
ῥυθμός. Ἔνθα δὴ ἠγάσθησαν τὸν ὀρχηστοδιδάσκαλον.
Εὐθὺς μὲν γὰρ ἡ Ἀριάδνη ἀκούσασα, τοιοῦτό τι ἐποίησεν,
ὡς πᾶς ἂν ἔγνω, ὅτι ἀσμένη ἤκουσε· καὶ ὑπήντησε μὲν
4 οὒ, οὐδὲ ἀνέστη, δήλη δ' ἦν μόλις ἠρεμοῦσα. Ἐπεί γε
μὴν κατεῖδεν αὐτὴν ὁ Διόνυσος, ἐπιχορεύσας, ὥσπερ ἂν
εἴτις φιλικώτατα, ἐκαθέζετο ἐπὶ τῶν γονάτων. Καὶ
περιλαβὼν ἐφίλησεν αὐτήν. Ἡ δ' αἰδουμένη μὲν ἐῴκει,
ὅμως δὲ φιλικῶς ἀντιπεριελάμβανεν. Οἱ δὲ συμπόται
5 ὁρῶντες ἅμα μὲν ἐκρότουν, ἅμα δὲ ἐβόων αὖθις. Ὡς δὲ
ὁ Διόνυσος ἀνιστάμενος συνανέστησε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν Ἀ-
ριάδνην, ἐκ τούτου δὴ φιλούντων τε καὶ ἀσπαζομένων ἀλ-
λήλους σχήματα παρῆν θεάσασθαι. Οἱ δ', ὁρῶντες
ὄντως καλὸν μὲν τὸν Διόνυσον, ὡραίαν δὲ τὴν Ἀριάδνην, οὐ
σκώπτοντας δὲ, ἀλλ' ἀληθινῶς τοῖς στόμασι φιλοῦντας,
6 πάντες ἀνεπτερωμένοι ἐθεῶντο. Καὶ γὰρ ἤκουον τοῦ Διο-
νύσου μὲν ἐπερωτῶντος αὐτὴν, εἰ φιλεῖ αὐτὸν, τῆς δ' οὕτως
ἐπομνυούσης, ὥστε μὴ μόνον τὸν Διόνυσον, ἀλλὰ καὶ τοὺς
παρόντας ἅπαντας συνομόσαι ἂν, ἦ μὴν τὸν παῖδα καὶ
τὴν παῖδα ὑπ' ἀλλήλων φιλεῖσθαι. Ἐῴκεσαν γὰρ οὐ

3. τοιοῦτό τι ἐποίησεν] Eſt quod cap. i. ſect. 9. dicitur ἐσχηματίζοντό πως.

4. ἐπὶ τῶν γονάτων] Genibus Ariadnæ inſidens Dionyſus ne lectoribus immodeſtus et ruſticus videretur, admonuit Weiſke, cogitandum eſſe deum et ebrium et ad mores vitæ priſcæ expreſſum.

5. οὐ σκώπτοντας] Eſſe h. l. σκώπτειν imitari, ſimulare, docet oppoſitum ἀληθινῶς φιλεῖν.

6. ὥστε μὴ μόνον] Edd. vett. ὥστε omittunt, ὡς dedit Caſtal.

συνομόσαι] Hoc e margine Steph. et Villoiſoni recepit Weiſke in locum vulgati ἐπομόσαι.

δεδιδαγμένοις τὰ σχήματα, ἀλλ' ἐφεμένοις πράττειν, ἃ πάλαι ἐπεθύμουν. Τέλος δὲ οἱ συμπόται ἰδόντες περι- 7
βεβληκότας τε ἀλλήλους, καὶ ὡς εὐνὴν ἀπιόντας, οἱ μὲν ἄγαμοι γαμεῖν ἐπώμνυσαν, οἱ δὲ γεγαμηκότες, ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους, ἀπήλαυνον πρὸς τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὅπως τούτων τύχοιεν. Σωκράτης δὲ καὶ τῶν ἄλλων οἱ ὑπομείναντες, πρὸς Λύκωνα καὶ τὸν υἱὸν σὺν Καλλίᾳ περιπατήσοντες ἀπῆλθον. Αὕτη τοῦ τότε συμποσίου κατάλυσις ἐγένετο.

ἐφεμένοις] Juntina ἐφειγμένοις, Aldina ἐφειμένοις.

7. γεγαμηκότες] Niceratus cum Critobulo. Vide ad cap. i. sect. 7. dicta.

PRÆFATIO

AD

XENOPHONTIS HIERONEM.

SIMONIDES Ceus, Leoprepis filius, poeta, jam gravis ætate, muneribus Hieronis invitatus acceſſit Syracuſas, teſte Æliano V. H. ix. 1. Ibi Polyzelum, Hieronis fratrem, conciliavit cum Thraſydæo, Therone et Hierone, teſtantibus Scholiis ad Pindari Olympia ii. 29. quod factum Olympiade 76, 1. Ipſe in Epigrammate Analectorum i. p. 137. profitetur, ſe 80. natum annos archonte Athenis Adimanto victoriam tragicam conſecutum eſſe. Factum hoc Olymp. 75, 3. teſtatur marmor Arundelianum. Ab iſto tempore adiit Simonides Hieronem aliquot annos plus quam 80. natus. Cum Hiero ex morbo convaluiſſet, ſermones frequenter conferebat cum Simonide Ceo, Pindaro Thebano et Bacchylide item Ceo, teſte Æliano V. H. iv. 15. Hieronem λιθουρίᾳ laborantem commemorant Scholia, ubi Pindari locum Pyth. i. 97. interpretantur, qui Hieronem ægrotantem loqui videtur. Pertinet iſtud carmen ad Olymp. 77, 2. Colloquia Hieronis cum Simonide celebravit antiquitas, ut conſtat ex Epiſtola Platonis ad Dionyſium ii. p. 65. ed. Bipont. : οἷον καὶ περὶ Ἱέρωνος ὅταν διαλέγωνται ἄνθρωποι, καὶ Παυσανίου τοῦ Λακεδαιμονίου, χαίρουσι τὴν Σιμωνίδου ξυνουσίαν παραφέροντες, ἅ τε ἔπραξε καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Simonidis et Pauſaniæ ſermones aliquot in convivio dictos refert Ælianus V. H. ix. 41. Ariſtoteles Rhetor. ii. 16. ὅθεν καὶ τὸ Σιμωνίδου εἴρηται περὶ τῶν σοφῶν καὶ

ϖλουσίων πρὸς τὴν γυναῖκα τὴν Ἱέρωνος ἐρομένην, πότερον γενέσθαι κρεῖττον πλούσιον ἢ σοφὸν, ϖλούσιον εἰπεῖν· τοὺς γὰρ σοφοὺς ὁρᾷν ἐπὶ ταῖς τῶν πλουσίων θύραις ἔφη διατρίβοντας. De Eubulo et Socrate eadem narrant Scholia Platonica Ruhnkenii p. 169. Cf. Synesii Epiſtola xlix. p. 187. Cum Hierone verſantem Epicharmum poetam et Xenophanem Colophonium habet Plutarchus in Apophthegm. Regum p. 89.

De Epicharmo poeta cum Hierone verſante narrat quædam Plutarchus de Diſcrimine Amici et Adulatoris cap. xl. p. 218. ed. Hutten.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΙΕΡΩΝ Η ΤΥΡΑΝΝΙΚΟΣ.

CAPUT I.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ ὁ ποιητὴς ἀφίκετό ποτε πρὸς Ἱέρωνα τὸν 1
τύραννον. Σχολῆς δὲ γενομένης ἀμφοῖν, εἶπεν ὁ Σιμωνί-
δης, ἆρ' ἄν μοι ἐθελήσαις, ὦ Ἱέρων, διηγήσασθαι, ἃ
εἰκὸς εἰδέναι σὲ βέλτιον ἐμοῦ; Καὶ ποῖα ταῦτ' ἐστὶν, ἔφη
ὁ Ἱέρων, ὁποῖα δὴ ἐγὼ βέλτιον ἂν εἰδείην σοῦ οὕτως ὄντος
σοφοῦ ἀνδρός; Οἶδά σε, ἔφη, ἐγὼ καὶ ἰδιώτην γεγενη- 2
μένον, καὶ νῦν τύραννον ὄντα· εἰκὸς οὖν, ἀμφοτέρων πεπει-
ραμένον, καὶ εἰδέναι σε μᾶλλον ἐμοῦ, πῇ διαφέρει ὁ τυ-
ραννικός τε καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος εἰς εὐφροσύνας τε καὶ
λύπας ἀνθρώποις. Τί οὖν, ἔφη ὁ Ἱέρων, οὐχὶ καὶ σὺ, 3
ἐπεὶ νῦν γε ἔτι ἰδιώτης εἶ, ὑπέμνησας με τὰ ἐν τῷ ἰδιω-
τικῷ βίῳ; οὕτω γὰρ ἄν σοι οἶμαι μάλιστα ἐγὼ δύνα-
σθαι δηλοῦν τὰ διαφέροντα ἐν ἑκατέρῳ. Οὕτω δὴ ὁ Σι- 4
μωνίδης εἶπε, τοὺς μὲν δὴ ἰδιώτας ἔγωγε, ὦ Ἱέρων, δοκῶ

Ξενοφῶντος] Juntina ῥήτορος addit. Titulum vulgarem habet etiam Athenæus iii. p. 122.

Cap. I. fect. 1. ὁποῖα δὴ] Stobæus Florileg. Serm. xlviii. p. 346. ed. Bafil. qui h. l. excerpfit, δὴ omifit.

2. ὁ ἰδιωτικὸς—ἀνθρώποις] Lipf. Codex articulum ὁ omittit; Stobæus ἀνθρώπων dat.

3. ὑπέμνησάς με] Errorem Stephani, qui Stobæi ὑπομνήσειας probavit, atque eorum, qui lectionem falfam receperunt, notavit Weifke. Vulgata Atticis familiaris eft. Cf. ad Cyropæd. ii. 1, 4. eamque firmat Lipf. liber.

μοι καταμεμαθηκέναι διὰ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν ὁράμασιν
ἡδομένους τε καὶ ἀχθομένους· διὰ δὲ τῶν ὤτων, ἀκού-
σμασι· διὰ δὲ τῶν ῥινῶν, ὀσμαῖς· διὰ δὲ τοῦ στόματος,
5 σίτοις τε καὶ ποτοῖς· τὰ δὲ ἀφροδίσια, δι' ὧν δὴ πάντες
ἐπιστάμεθα· τὰ δὲ ψύχη καὶ θάλπη, καὶ σκληρὰ καὶ
μαλακὰ, καὶ κοῦφα καὶ βαρέα, ὅλῳ τῷ σώματί μοι
δοκοῦμεν, ἔφη, κρίνοντες ἥδεσθαί τε καὶ λυπεῖσθαι ἐπ'
αὐτοῖς· ἀγαθοῖς δὲ καὶ κακοῖς ἔστι μὲν ὅτε δι' αὐτῆς
τῆς ψυχῆς μοι δοκοῦμεν ἥδεσθαι, ὅτε δ' αὖ λυπεῖσθαι,
ἔστι δ' ὅτε κοινῇ καὶ διά τε τῆς ψυχῆς καὶ διὰ τοῦ σώ-
6 ματος· τῷ δὲ ὕπνῳ ὅτι μὲν ἡδόμεθα, δοκῶ μοι αἰσθά-
νεσθαι· ὅπως δὲ, καὶ ᾧ τινι, καὶ ὁπότε, ταῦτα μᾶλλόν
πως, ἔφη, δοκῶ μοι ἀγνοεῖν. Καὶ οὐδὲν ἴσως τοῦτο θαυ-
μαστὸν, εἰ τὰ ἐν τῷ ἐγρηγορέναι σαφεστέρας ἡμῖν τὰς
7 αἰσθήσεις παρέχεται ἢ τὰ ἐν τῷ ὕπνῳ. Πρὸς ταῦτα δὴ
ὁ Ἱέρων ἀπεκρίνατο, ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη,
ἔξω τούτων, ὧν εἴρηκας σύ γε, οὐδ', ὅπως ἂν αἴσθοιτό
τινος ἄλλου ὁ τύραννος, ἔχοιμ' ἂν εἰπεῖν. Ὥστε μέχρι
γε τούτων οὐκ οἶδ' εἴ τινι διαφέρει ὁ τυραννικὸς βίος τοῦ
8 ἰδιωτικοῦ βίου. Καὶ ὁ Σιμωνίδης εἶπεν, ἀλλ' ἐν τοῖσδε,

5. *τὰ δὲ ἀφροδίσια*] Lipſ. *τὰ δ' ἀφροδ.* Intellige *κατὰ τὰ ἀφρ.* cum Weiſkio. Male enim Zeune ad ſequens *κρίνοντες* referebat.

σκληρὰ] Stobæus *καὶ στρυφνὰ* addit, alienum ab h. l. additamentum. Idem *μαλθακὰ καὶ βαρέα καὶ κοῦφα* dat, poſtea *ἀγαθοῖς τε καὶ κακοῖς*, quam lectionem Aretinus reddidiſſe interpretando videtur. denique *ὅτε τε καὶ λυπεῖσθαι—κοινῇ διὰ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος* Stobæus.

6. *τῷ δὲ ὕπνῳ*] Lipſ. *τῷ δ' ὕπνῳ.* deinde *δοκῶ μοι ὅτι αἰσθ.* edd. veteres excepta Caſtal. *μοι* omittit Stobæus.

ὅπως—ᾧ τινι—ὁπότε] Quo modo, qua parte corporis, obdormiſcentes an dormientes.

μᾶλλόν πως—ἀγνοεῖν] Zeune intelligit *ἢ ἄλλο ὅ τι οὖν*; ego vero ad *αἰσθάνεσθαί μοι δοκῶ* refero: *quo certius voluptatem ſomni percipere mihi videor, eo magis ignoro* et cet.

οὐδὲν ἴσως] Stobæus *οὐδὲν δὴ ἴσως* habet, quod probari poterat. Deinde *ἀπεκρίνετο* Lipſ. liber dat.

7. *ὅπως ἂν*] Ex Stobæo *ἂν* adſcivit Stephan. ſecunda; deinde *μέχρι γε τούτων* pro *τούτου* ex eodem adſumſi; poſtea idem *οἶδα ὅτι* dat, margo Stephan. et Villoiſon. *εἴ τι.* Denique *βίος* omiſit Stobæus, quod tamen a ſermone populari et ſimplice non abhorret.

8. *ἀλλ' ἐν τοῖσδε*] Stobæus *ἀλλὰ ἐν μὲν τοῖσδε*, et ſequens *ἔφη* Codex Stobæi damnat lineola ſubducta.

ἔφη, διαφέροι ἄν, εἰ πολλαπλάσια μὲν δι' ἑκάστου τού-
των εὐφραίνεται, πολὺ δὲ μείω τὰ λυπηρὰ ἔχει. Καὶ ὁ
Ἱέρων εἶπεν, οὐχ οὕτως ἔχει, ὦ Σιμωνίδη, ταῦτα· ἀλλ'
εὖ ἴσθι ὅτι πολὺ μείω εὐφραίνονται οἱ τύραννοι τῶν με-
τρίως διαγόντων ἰδιωτῶν, πολὺ δὲ πλείω καὶ μείζω λυ-
ποῦνται. Ἄπιστα λέγεις, ἔφη ὁ Σιμωνίδης. Εἰ γὰρ 9
οὕτω ταῦτ' εἶχε, πῶς ἂν πολλοὶ μὲν ἐπεθύμουν τυραν-
νεῖν, καὶ ταῦτα τῶν δοκούντων ἱκανωτάτων ἀνδρῶν εἶναι;
πῶς δὲ πάντες ἐζήλουν ἂν τοὺς τυράννους; Ὅτι ναὶ μὰ 10
τὸν Δί', ἔφη ὁ Ἱέρων, ἄπειροι ὄντες ἀμφοτέρων τῶν ἔργων
σκοποῦνται περὶ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ πειράσομαί σε διδά-
σκειν, ὅτι ἀληθῆ λέγω, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ὄψεως· ἐν-
τεῦθεν γὰρ καὶ σὲ δοκῶ μεμνῆσθαι ἀρξάμενον λέγειν.
Πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τοῖς διὰ τῆς ὄψεως θεάμασι λογιζό- 11
μενος εὑρίσκω μειονεκτοῦντας τοὺς τυράννους. Ἄλλα
μέν γε ἐν ἄλλῃ χώρᾳ ἐστὶν ἀξιοθέατα· ἐπὶ δὲ τούτων
ἕκαστα οἱ μὲν ἰδιῶται ἔρχονται καὶ εἰς πόλεις, ἃς ἂν

διαφέροι ἄν, εἰ] Hanc ex Stobæo ſcripturam recepit Zeune, antiquam vero *διαφέρει· πολλαπλάσια* revocavit Weiſke, nulla edita ratione, quæ in Stobæana patet, utpote modeſtam Simonidis reſponſionem habente, cum in vulgari deſideretur particula *γὰρ* vel ſimilis. Præterea Brunckius ad Ariſtophanis Plutum verſu 1037. *εὐφραίνοιτο—ἔχοι* corrigit, admodum probabiliter.

εὖ ἴσθι ὅτι] Stobæi Codex *ἴσθ' ὅτι*. Deinceps *μείω πολὺ* Lipſ. liber. Poſtea *ὑπηρετῶν* pro *ἰδιωτῶν* editus Stobæus, rectum ſcriptus habet. *μετρίως διαγ.* Brodæus interpretatur *μ. διαιτωμένων*, quo ſenſu eſt ſect. 19. ſed Weiſke latiore ſenſu *qui in mediocri fortuna conſtituti ſunt*.

9. *εἶχε*] Ex Stobæo edito et ſcripto hoc in locum *ἔχει* vulgati recepit Weiſke, in tali nexu imperfecta et aoriſtos poſt *εἰ* vim conjunctivi habere monens.

ἱκανωτάτων] Oppoſiti *τοῖς μετρ. διάγουσι* ſunt opibus pollentes, monente Weiſkio. Deinde *πάντα* dat Codex Lipſ.

10. *Δί', ἔφη*] Margo Villoiſ. *Δία, ἔφη*. Sequens *περὶ αὐτοῦ* refertur ad *τὸ τυραννεῖν*, igitur *ἀμφότερα ἔργα* ſunt effectus uterque, quæ eveniunt tyrannis et privatis. Poſtea *ὡς ἀληθῆ* Stobæus dat.

καὶ σὲ δοκῶ] Codex Lipſ. *δοκῶ καὶ σὲ* habet, ut paulo poſt *εὑρίσκω λογιζόμενος* Stobæus.

11. *ἄλλα μέν γε*] Aretinus et Eraſmus vertunt, quaſi *ἄλλα μὲν γὰρ* ſcriptum legeretur, ſed comparat Zeune locum Sympoſ. vi. 7.

ἃς ἂν βούλωνται] Codex Lipſ. *ἃς βούλονται*. Deinde edd. veteres *ἀξιοθεώτατα* dant cum Codice Lipſ. *ἀξιοθεάτατα* margo Villoiſ. quæ ſcriptura habet veſtigia Weiſkiani *ἀξιοθεατώτατα*. Stephanus *ἀξιοθέατα* dedit. Zeune Codicis Stobæani *ἀξιώτατα* recepit, ut ſequens *συναγείρεσθαι* cum eo copuletur hoc ſenſu: *ubi videntur*

βούλωνται, θεαμάτων ἕνεκα, καὶ εἰς τὰς κοινὰς πανηγύρεις, ἔνθα τὰ ἀξιοθεατώτατα δοκεῖ εἶναι ἀνθρώποις
12 συναγείρεσθαι. Οἱ δὲ τύραννοι οὐ μάλα ἀμφὶ θεωρίας ἔχουσιν. Οὔτε γὰρ ἰέναι αὐτοῖς ἀσφαλὲς, ὅπου μὴ κρείττονες τῶν παρόντων μέλλουσιν ἔσεσθαι, οὔτε τὰ οἴκοι κέκτηνται ἐχυρὰ, ὥστε ἄλλοις παρακαταθεμένους ἀποδημεῖν. Φοβερὸν γὰρ, μὴ ἅμα τε στερηθῶσι τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀδύνατοι γένωνται τιμωρήσασθαι τοὺς ἀδικήσαντας.
13 Εἴποις οὖν ἂν ἴσως σὺ, ἀλλ' ἄρα ἔρχεται αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα καὶ οἴκοι μένουσι. Ναὶ μὰ Δία, ὦ Σιμωνίδη, ὀλίγα τε τῶν πολλῶν· καὶ ταῦτα τοιαῦτα ὄντα οὕτω τίμια πωλεῖται τοῖς τυράννοις, ὥστε οἱ ἐπιδεικνύμενοι καὶ ὁτιοῦν, ἀξιοῦσι πολλαπλάσια λαβόντες ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀπιέναι παρὰ τοῦ τυράννου, ἢ ὅσα ἐν παντὶ τῷ βίῳ παρὰ
14 πάντων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων κτῶνται. Καὶ ὁ Σιμωνίδης εἶπεν, ἀλλ' εἰ τοῖς θεάμασι μειονεκτεῖτε, διά γε τοι τῆς ἀκοῆς πλεονεκτεῖτε. Ἐπεὶ τοῦ μὲν ἡδίστου ἀκροάματος ἐπαίνου οὔποτε σπανίζετε· πάντες γὰρ οἱ παρόντες ὑμῖν πάντα, καὶ ὅσα ἐὰν λέγητε, καὶ ὅσα ἐὰν ποιῆτε,

esse dignissima, quæ ab hominibus comportentur. Alias verbum συναγείρεσθαι non habet unde pendeat. Igitur Leoncl. conjecerat: ἔνθα ἃ ἀξιοθέατα δοκεῖ εἶναι ἀνθρώποις, συναγείρεσθαι: quam conjecturam receperunt Bachius et Welsius. Zeunii ratio omnium durissima et ineptissima merito visa est Weiskio, cujus conjectura ἔνθα τὰ ἀξιοθεατώτατα τὰ ἐν ἀνθρώποις δοκεῖ συν. maxime mihi omnium placet. Præterea tamen in Xenophonte displicent verba θεαμάτων ἕνεκα, plane superflua post illa ἐπὶ δὲ τούτων ἕκαστα, nec ad concinnitatem orationis conferre aliquid videntur.

12. κρείττονες] Cod. Lips. κρείσσονες. Idem sequens τε post ἅμα omittit cum Juntina et Codice Stobæi, qui liber Stobæi ἔχουσι pro κέκτηνται dat. Ceterum sententiam eandem Plato Reipubl. ix. p. 254. de vita tyranni ita explicat: λίχνῳ δὲ ὄντι αὐτῷ τὴν ψυχὴν μόνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει οὔτε ἀποδημῆσαι ἔξεστιν οὐδαμόσε, οὔτε θεωρῆσαι, ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμηταί εἰσι, καταδεδυκὼς δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τὰ πολλὰ ὡς γυνὴ ζῇ φθονῶν καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις, ἐάν τις ἔξω ἀποδημῇ καί τι ἀγαθὸν ὁρᾷ.

13. Δία] Margo Villois. Δί' dat. Deinde Cod. Lips. dat ὥστε καὶ οἱ ἐπιδ.

14. εἰ τοῖς θεάμασι] Edd. antiquæ θεάτροις dant, Stobæus εἰ ἐν τοῖς θεάμασι—ἐν ταῖς ἀκοαῖς.

ἐπεὶ] Male Stobæus ἐπειδὴ habet. Sequens ἐὰν—ἐὰν ex Stobæo scripto et edito in ἂν—ἂν mutavit Zeune.

ἐπαινοῦσι. Τοῦ δ' αὖ χαλεπωτάτου ἀκροάματος, λοι-
δορίας, ἀνήκοοί ἐστε. Οὐδεὶς γὰρ ἐθέλει τυράννου κατ'
ὀφθαλμοὺς κατηγορεῖν. Καὶ ὁ Ἱέρων εἶπε, καὶ τί οἴει, 15
ἔφη, τοὺς μὴ λέγοντας κακῶς εὐφραίνειν, ὅταν εἰδῇ τις
σαφῶς, ὅτι οἱ σιωπῶντες οὗτοι πάντες [πάντα] κακὰ
νοοῦσι τῷ τυράννῳ; ἢ τοὺς ἐπαινοῦντας τί δοκεῖς εὐφραί-
νειν, ὅταν ὕποπτοι ὦσιν ἕνεκα τοῦ κολακεύειν τοὺς ἐπαί-
νους ποιεῖσθαι; Καὶ ὁ Σιμωνίδης εἶπε, τοῦτο μὲν δή, ναὶ 16
μὰ τὸν Δία, ἔγωγέ σοι, Ἱέρων, πάνυ συγχωρῶ, τοὺς
ἐπαίνους παρὰ τῶν ἐλευθερωτάτων ἡδίστους εἶναι· ἀλλ',
ὁρᾷς, ἐκεῖνό γε οὐκ ἂν ἔτι πείσαις ἀνθρώπων οὐδένα, ὡς
οὐχί, δι' ὧν τρεφόμεθα οἱ ἄνθρωποι, πολὺ πλείω ὑμεῖς
ἐν αὐτοῖς εὐφραίνεσθε. Καὶ οἶδά γ', ἔφη, ὦ Σιμωνίδη, 17
ὅτι τούτῳ κρίνουσιν οἱ πλεῖστοι ἥδιον ἡμᾶς καὶ πίνειν καὶ
ἐσθίειν τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν δει-
πνῆσαι τὸ ἡμῖν παρατιθέμενον δεῖπνον, ἢ τὸ ἑαυτοῖς. Τὸ
γὰρ τὰ εἰωθότα ὑπερβάλλειν, τοῦτο παρέχει τὰς ἡδονάς.

15. εἰδῇ] Stobæus editus ἴδῃ dat. Sequens πάντα ſuadente Stephano primus Zeune ex Stobæo ſcripto, quo Stephanus uſus eſt, addidit; Turicenſis enim editio πάντα κακὰ dat, appoſito in margine πάντες, quod Codex Pariſ. a Brunckio inſpectus in textu habet. Quod ait Zeune eam ſcripturam graviorem et Hierone commoto digniorem eſſe, neſcio quam ille commotionem animi ſignificare voluerit. Colloquitur enim amice cum Simonide. Sed quod addit exemplum ex cap. vii. 2. πάντες πάντα τὰ προσταττόμενα, non convenit cum hoc loco. Si eſſet πάντα κακὰ λέγουσι h. l. ſcriptum, probarem. Igitur ſecluſi πάντα.

ποιεῖσθαι] Stobæus editus et ſcriptus ποιούμενοι dat probante Stephano, non me; nec cum Zeunio ὥστε intelligendum eſt ad ποιεῖσθαι. Is enim Infinitivus ab ὕποπτοι ὦσιν pendet.

16. ἐλευθερωτάτων] Stobæus ἐλευθεριωτάτων dat.

ἀλλ', ὁρᾷς, ἐκεῖνό γε] Stobæus ſcriptus poſt γε ſignum interrogationis ponit, editus γε omittit. Leonclavius conjecit ſcribendum ὁρᾷς ὡς ἐκεῖνό γε, Stephanus ὅρα, μὴ, quod probavit Bachius. Erneſti ὁρᾷς deletum malebat, vel potius corrigebat ἀλλ' ἐκεῖνό γε ὁρᾷς ὅτι οὐκ ἂν ἔτι. Aretinus vertit: *Sed illico profecto nunquam perſuadebis.* Zeune conjecit ὁρᾷς ortum eſſe ex ſcriptura ἆρα σὺ quæ quidem conjectura mihi maxime omnium placet. Sequens οὐχὶ pro vulgato οὐ dedit ex Stobæo utroque Zeune. Idem Codex Stobæi εὐφραίνοισθε dat.

17. τούτῳ] Stobæus editus τοῦτο habet. Deinde margo Villoiſ. habet ἐσθίειν καὶ πίνειν—τὸ παρ' ἡμῖν συμπαρατιθέμενον. Etiam Stobæus uterque ἐσθίειν καὶ πίνειν dat, at vulgarem ordinem habet ex h. l. Athenæus iv. p. 144.

ὑπερβάλλειν] Athenæus editus et ſcriptus ὑπερβάλλειν habet, quod in

18 Διὸ καὶ πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἑορτὰς, πλὴν οἱ τύραννοι. Ἔκπλεῳ γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ παρεσκευασμέναι, οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἑορταῖς ἔχουσιν αἱ τράπεζαι αὐτῶν ἐπίδοσιν. Ὥστε ταύτῃ πρῶτον τῇ εὐφροσύνῃ
19 τῆς ἐλπίδος μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν. Ἔπειτα δ', ἔφη, ἐκεῖνο εὖ οἶδ' ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ, ὅτι ὅσῳ ἂν πλείω τις παραθῆται τὰ περιττὰ τῶν ἱκανῶν, τοσούτῳ καὶ θᾶττον κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς. Ὥστε καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡδονῆς μειονεκτεῖ ὁ παρατιθέμενος πολλὰ τῶν μετρίως
20 διαιτωμένων. Ἀλλὰ ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Σιμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἡ ψυχὴ προσίηται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἥδονται οἱ ταῖς πολυτελεστέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι τῶν τὰ
21 εὐτελέστερα παρατιθεμένων. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Ἱέρων, ὦ Σιμωνίδη, τὸν ἑκάστῳ ἡδόμενον μάλιστα, τοῦτον οἴει καὶ ἐρωτικώτατα ἔχειν τοῦ ἔργου τούτου; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἦ οὖν ὁρᾷς τι τοὺς τυράννους ἥδιον ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν παρασκευὴν ἰόντας, ἢ τοὺς ἰδιώτας ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν; Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ καὶ ἀγλευκέστερον, ὡς

locum vulgati ὑπερβάλλοι cum Zeunio recepit Weiſke.

18. ἡδέως πρ. τὰς ἑορτὰς] Stobæus uterque τὰς ἑορτὰς ἡδ. πρ. habet.

πλὴν οἱ τύραννοι] Codices a Schweighæuſero inſpecti dant in Athenæo πλὴν οὐχ οἱ τύρ. Sic noſter in Laced. Rep. xv. 6. καὶ ἕδρας δὲ πάντες ὑπανίστανται βασιλεῖ πλὴν οὐκ ἔφοροι ἀπὸ τῶν ἐφορικῶν δίφρων.

παρεσκευασμέναι] Edd. vett. cum libro Lipſ. παρεσκευασμένα dant. Verba τῶν ἰδιωτῶν editus Stobæus omittit.

19. ἐκεῖνο] Athenæus ἔπειτα, ἔφη, ἐκεῖνο εὖ οἶδα. Ex Stobæo utroque Zeune ἐκείνου recepit.

ὅσῳ ἂν πλείω τις] Athenæus ὅσῳ ἄν τις πλέω. Sed editio Veneta et Baſil. ὅσῳ ἂν τισι πλέω τὶ. Epitome MSta ὅσῳ ἂν πλείω τις. Codex A. ὅσῳ ἄν τις πλέων τις. Schweighæuſer edidit ὅσῳ ἂν πλέω τις.

καὶ θᾶττον] Ita cum Stephano Weiſke. Vulgo erat θᾶσσον. Ex Stobæo et Athenæo καὶ inſeruit Zeune. Sed Athenæus Venetus et MStus habet καὶ θᾶσσον μᾶλλον. Poſtremum vocabulum omiſit editio Baſil. et Caſauboni.

ἡδονῆς] Ita Steph. ſecunda ex Athenæo vulgatum ἐδωδῆς correxit. Deinde μειονεκτεῖς παρατ. eſt in edd. vett. et Codice Lipſ. Sed μειονεκτεῖ παρ. dedit Caſtal. μειονεκτεῖ ὁ πολλὰ παρατ. Stobæus uterque. Verum dedit Steph. ſecunda.

20. εὐτελέστερα] Athenæus εὐτελέστατα habet. Antecedens ἂν omittit Juntina.

21. Ἦ οὖν] In margine Codicis Stobæani conjecturam Τί οὖν, ὁρᾷς propoſitam reperit et probavit Brunckius, referente Zeunio. Idem Stobæus verba ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν omiſit.

ἀγλευκέστερον] Ex Suida hoc vul-

πολλοῖς ἂν δόξειε. Τί γάρ; ἔφη ὁ Ἱέρων, τὰ πολλὰ 22
ταῦτα μηχανήματα κατανενόηκας, ἃ παρατίθεται τοῖς
τυράννοις, ὀξέα καὶ δριμέα καὶ στρυφνὰ καὶ τὰ τούτων
ἀδελφά; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμωνίδης, καὶ πάνυ γέ
μοι δοκοῦντα παρὰ φύσιν εἶναι ταῦτα ἀνθρώποις. Ἄλ- 23
λο τι οὖν οἴει, ἔφη ὁ Ἱέρων, ταῦτα τὰ ἐδέσματα εἶναι, ἢ
μαλακῆς καὶ ἀσθενούσης τρυφῇ ψυχῆς ἐπιθυμήματα.
Ἐπεὶ εὖ οἶδ' ἔγωγε, ὅτι οἱ ἡδέως ἐσθίοντες, καὶ σύ που
οἶσθα ὅτι, οὐδὲν προσδέονται τούτων τῶν σοφισμάτων.
Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη ὁ Σιμωνίδης, τῶν γε πολυτελῶν ὀσμῶν 24
τούτων, αἷς χρίεσθε, τοὺς πλησιάζοντας οἶμαι μᾶλλον
ἀπολαύειν, ἢ αὐτοὺς ὑμᾶς. Ὥσπερ γε καὶ τῶν ἀχαρί-
στων ὀσμῶν οὐκ αὐτὸς ὁ βεβρωκὼς αἰσθάνεται, ἀλλὰ
μᾶλλον οἱ πλησιάζοντες. Οὕτω μέντοι, ἔφη ὁ Ἱέρων, 25
καὶ τῶν σίτων ὁ μὲν ἔχων παντοδαπὰ ἀεὶ, οὐδὲν μετὰ
πόθου αὐτῶν λαμβάνει· ὁ δὲ σπανίσας τινὸς, οὗτός ἐστιν
ὁ μετὰ χαρᾶς ἐμπιμπλάμενος, ὅταν αὐτῷ προφανῇ τι.

gato ἀγλυκέστερον fubftituit Zeune. Cf. ad Œconom. viii. 3.

22. κατανενόηκας] Editio Veneta et Codex A. Athenæi κατανενοήκατε—ἀνθρώπῳ dant, ubi Bafil. et Cafaub. vulgatam Xenophontis pofuerunt. Deinde στριφνὰ dat liber Lipf.

23. οὖν οἴει] Athenæus οὖν omittit, deinde ἢ νὴ Δία κακῆς καὶ ἀσθενούσης ψυχῆς—ἐπεὶ οἵγε ἡδέως ἔσθοντες. Ita quidem editio nupera habet, fed Bafil. et Cafauboniana ἢ μὴ μαλακῆς. Veneta et Codex A. ἢ μὴ διὰ κακῆς. unde ἢ νὴ Δία κακῆς in Athenæo edidit Schweighæufer eandemque Xenophonti fcripturam reftitutam voluit. Sed κακῆς vulgato minime præferendum videtur. Deinde ἔσθοντες eadem Veneta cum Codice A. et Epitome MSta dant in Athenæo pro ἐσθίοντες.

ἐδέσματα] Editus Stobæus ζητήματα, verum fcriptus et margo editi habet, idem editus μάλα κακῆς καὶ ἀσθενοῦς dat. Particulam ἢ omittit Lipf. liber.

τρυφῇ] Edd. veteres cum Lipf. libro et Stobæo edito τρυφῆς, fed fcriptus Stobæus plane omittit vocabulum.

24. τῶν γε] Hoc ex Edit. Caftal. Steph. fec. et Stobæo pro vulgato τι dedit Zeune: pejus tamen revocavit Weifke.

ἀχαρίστων] Ita etiam margo Villoif. Contra ἀχαρίτων dant edd. vett. Stobæus et Codex Lipf.

25. πόθου αὐτῶν] Ad οὐδὲν referendum αὐτῶν, quare malebat οὐδὲν αὐτῶν Weifke. Deinde χαρμονῆς dat Stobæus editus, χαρᾶς fcriptus. Poftea πιμπλάμενος ex Juntina, Stobæo fcripto et margine Steph. revocavit Zeune, Stobæus editus cum Aldina et Steph. noftrum habet. Denique προσεπιφανῇ Stobæus editus habet.

26 Κινδυνεύουσιν οὖν, ἔφη ὁ Σιμωνίδης, αἱ τῶν ἀφροδισίων
μόνον ὑμῖν ἀπολαύσεις τοῦ τυραννεῖν τὰς ἐπιθυμίας παρ-
έχειν. Ἐν γὰρ τούτῳ ἔξεστιν ὑμῖν, ὅ τι ἂν κάλλιστον
27 ἴδητε, τούτῳ συνεῖναι. Νῦν δὴ, ἔφη ὁ Ἱέρων, εἴρηκας ἐν
ᾧ, σάφ᾽ ἴσθι, πλεῖστον μειονεκτοῦμεν τῶν ἰδιωτῶν. Πρῶ-
τον μὲν γὰρ γάμος ὁ μὲν ἐκ μειζόνων δήπου καὶ πλούτῳ
καὶ δυνάμει κάλλιστος δοκεῖ εἶναι, καὶ παρέχειν τινὰ τῷ
γήμαντι φιλοτιμίαν μεθ᾽ ἡδονῆς· δεύτερον δ᾽ ὁ ἐκ τῶν
ὁμοίων. Ὁ δ᾽ ἐκ τῶν φαυλοτέρων πάνυ ἄτιμός τε καὶ
28 ἄχρηστος νομίζεται. Τῷ τοίνυν τυράννῳ, ἂν μὴ ξένην
γήμῃ, ἀνάγκη ἐκ μειόνων γαμεῖν. Ὥστε τὸ ἀγαπητὸν
οὐ πάνυ αὐτῷ παραγίνεται. Πολὺ δὲ καὶ αἱ θεραπεῖαι
αἱ ἀπὸ τῶν μέγιστον φρονουσῶν γυναικῶν εὐφραίνουσι
μάλιστα, αἱ δ᾽ ὑπὸ τῶν δούλων, παροῦσαι μὲν οὐδέν τι
ἀγαπῶνται, ἐὰν δέ τι ἐλλείπωσι, δεινὰς ὀργὰς καὶ λύ-
29 πας ἐμποιοῦσιν. Ἐν δὲ τοῖς παιδικοῖς ἀφροδισίοις ἔτι
αὖ πολὺ μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς τεκνοποιοῖς μειονεκτεῖ τῶν εὐ-
φροσυνῶν ὁ τύραννος. Ὅτι μὲν γὰρ τὰ μετ᾽ ἔρωτος ἀφρο-
δίσια πολὺ διαφερόντως εὐφραίνει, πάντες δήπου ἐπιστά-
30 μεθα· ὁ δὲ ἔρως πολὺ αὖ ἐθέλει ἥκιστα τῷ τυράννῳ ἐγ-
γίγνεσθαι. Οὐ γὰρ τῶν ἑτοίμων ἥδεται ἔρως ἐφιέμενος,
ἀλλὰ τῶν ἐλπιζομένων. Ὥσπερ οὖν εἴ τις ἄπειρος ὢν

26. Κινδυνεύουσιν οὖν] Ex conjectura Heindorfii mei οὖν addidi, quod deesse facile lector quivis Græce doctus sentit. Deinde μόνων dat uterque Stobæus, postea ἴδηται edd. veteres.

27. Νῦν δὴ] Stobæus uterque Νῦν γε dat, sequens σάφ᾽ ἴσθι editus omittit. ἐν ᾧ δὲ σάφ᾽ ἴσθι Codex Lipf.

πλεῖστον] Ex Stobæo utroque addidit Zeune, quod Aretinus *apertissime* interpretari videtur.

παρέχειν] Margo Steph. cum libro Lipf. παρέχει.

28. ξένην] Codex Lipf. ξένῳ habet, margo Steph. cum edd. vett. ἂν μὴ μὲν ξένην.

φρονουσῶν] Codex Lipf. εὐφραινουσῶν, margo Villoif. εὐφρονουσῶν dat. deinde ὑπὸ δούλων Lipf. idem postea ἐλλίπωσιν.

29. Ὅτι μὲν γὰρ] Ex Stobæo utroque μὲν cum Zeunio addidi, quod omisit Weiske.

30. πολὺ αὖ] Stobæus editus πολὺ ἥκιστα θέλει τυράννῳ ἐμφύεσθαι, sed scriptus habet πολὺ αὖ ἥκιστα ἐθέλει τυρ. ἐγγίγνεσθαι. Deinde οὐδὲ γὰρ liber Lipf. Postea ὁ ἔρως ex Stobæo dedit Zeune.

δίψους τοῦ πιεῖν οὐκ ἂν ἀπολαύοι, οὕτω καὶ ὁ ἄπειρος ὢν
ἔρωτος, ἄπειρός ἐστι τῶν ἡδίστων ἀφροδισίων. Ὁ μὲν 31
οὖν Ἱέρων οὕτως εἶπεν. Ὁ δὲ Σιμωνίδης ἐπιγελάσας
πῶς λέγεις, ἔφη, ὦ Ἱέρων; Τυράννῳ οὐ φῂς παιδικῶν
ἔρωτας ἐμφύεσθαι; Πῶς μὴν σύ, ἔφη, ἐρᾷς Δαϊλόχου
τοῦ καλλίστου ἐπικαλουμένου; Ὅτι, μὰ τὸν Δί', ἔφη, 32
ὦ Σιμωνίδη, οὐ τοῦ ἑτοίμου παρ' αὐτοῦ δοκοῦντος εἶναι
τυχεῖν τούτου μάλιστα ἐπιθυμῶ, ἀλλὰ τοῦ ἥκιστα τυ-
ράννῳ προσήκοντος κατεργάσασθαι· ἐγὼ γὰρ δὴ ἐρῶ 33
μὲν Δαϊλόχου, ὧνπερ ἴσως ἀναγκάζει ἡ φύσις ἀνθρώ-
που δεῖσθαι παρὰ τῶν καλῶν· τούτων δέ, ὧν ἐρῶ τυχεῖν,
μετὰ μὲν φιλίας καὶ παρὰ βουλομένου πάνυ ἰσχυρῶς
ἐπιθυμῶ τυγχάνειν, βίᾳ δὲ λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ ἧσσον
ἄν μοι δοκῶ ἐπιθυμεῖν, ἢ ἐμαυτὸν κακόν τι ποιεῖν. Παρὰ 34
μὲν γὰρ πολεμίων ἀκόντων λαμβάνειν, πάντων ἥδιστον
ἔγωγε νομίζω εἶναι, παρὰ δὲ παιδικῶν βουλομένων ἥδι-
σται, οἶμαι, αἱ χάριτες εἰσίν. Εὐθὺς γὰρ παρὰ τοῦ 35
ἀντιφιλοῦντος ἡδεῖαι μὲν αἱ ἀντιβλέψεις, ἡδεῖαι δὲ αἱ
ἐρωτήσεις, ἡδεῖαι δὲ αἱ ἀποκρίσεις, ἥδισται δὲ καὶ ἐπα-
φροδιτώταται αἱ μάχαι τε καὶ ἔριδες. Τὸ δὲ ἀκόντων 36

τοῦ πιεῖν οὐκ ἂν ἀπολαύοι] Ex Stephani emendatione verba *οὐκ ἂν* addidit Zeune, quæ iterum omiſit Weiſke, negationem non eſſe neceſſariam ſtatuens cum Leonclavio. Sed Leonclavius ſcribi voluit *ὥσπερ οὖν ἄν τις—τοῦ πιεῖν ἀπολαύοι*. Ita quidem negatio abeſſe poſſe videtur. Sed *ἀπολαύειν τοῦ πιεῖν* non recte dicitur, qui nec ſenſum ullum nec voluptatem ex potu percipit. Recte quidem Weiſke annotat eſſe verbum *μέσον*, id eſt de malis et bonis dici, quibus aliquis vel utitur vel fruitur; ſed falſum eſt, quod addit h. l. eſſe magis *uti* quam *frui*, *et hoc loco illud ἀπολαύειν non eſſe cum ἡδονῇ conjunctum neque ἀπολαύσεως* (des Genuſſes) *nomine dignum*. Stephanus *εἰ* ſublatum maluit, quæ particula ſane habet magnam difficultatem, et Leonclavium moviſſe videtur, ut ei *ἂν* ſubſtitueret. Supereſt ut cum *ὥσπερ* jungamus, *ὡσπερεὶ*, quaſi. Negationem vertit Aretinus: *Ut igitur is, qui nunquam paſſus eſt ſitim, quanta delectio ſit in potu, ignorat*. Denique liber Lipſ. *ποιεῖν* dat.

31. *παιδικῶν*] Aldina *παιδικῶς* dat. Deinde *πῶς μὲν σὺ—καλλίστου λεγομένου* margo Villoiſ. *ἐπὶ καλοῦ λεγομένου* Codex Lipſ.

32. *κατεργάσασθαι*] Brodæus *βίᾳ* additum malebat, contra recte monuit Zeune intelligi *μετὰ φιλίας καὶ παρὰ βουλομένου*.

34. *ἥδιστον ἔγωγε*] Margo Villoiſ. *ἔγωγε ἥδιστον* habet.

35. *ἐπαφροδιτώταται*] Codex Lipſ. *ἐπαφροδιτόταται* dat. idem deinde *καὶ*

παιδικῶν ἀπολαύειν, λεηλασίᾳ, ἔφη, ἔμοιγε δοκεῖ ἐοικέναι
μᾶλλον, ἢ ἀφροδισίοις. Καί τοι τῷ μὲν λῃστῇ παρέχει
τινὰς ὅμως ἡδονὰς τό τε κέρδος, καὶ τὸ ἀνιᾷν τὸν ἐχθρόν·
τὸ δὲ, οὗ ἂν ἐρᾷ τις, τούτῳ ἥδεσθαι ἀνιωμένῳ, καὶ φι-
λοῦντα μισεῖσθαι, καὶ ἅπτεσθαι ἀχθομένου, πῶς οὐχὶ
37 τοῦτο ἤδη δυσχερὲς τὸ πάθημα καὶ οἰκτρόν; Καὶ γὰρ
δὴ τῷ μὲν ἰδιώτῃ εὐθὺς τεκμήριόν ἐστιν, ὅταν ὁ ἐρώμενός
τι ὑπουργῇ, ὅτι ὡς φιλῶν χαρίζεται, διὰ τὸ εἰδέναι, ὅτι
38 οὐδεμιᾶς ἀνάγκης οὔσης ὑπηρετεῖ· Τῷ δὲ τυράννῳ οὔ
ποτ' ἐστὶ πιστεῦσαι, ὡς φιλεῖται. Ἐπιστάμεθα γὰρ
αὖ τοὺς διὰ φόβον ὑπηρετοῦντας, ὡς, ᾗ μάλιστ' ἂν δύν-
ωνται, ἐξεικάζουσιν αὑτοὺς ταῖς τῶν φιλούντων ὑπουργί-
αις. Καὶ τοίνυν αἱ ἐπιβουλαὶ ἐξ οὐδένων πλέονες τοῖς
τυράννοις εἰσὶν, ἢ ἀπὸ τῶν μάλιστα φιλεῖν αὐτοὺς προσ-
ποιησαμένων.

CAPUT II.

1 ΠΡΟΣ ταῦτα εἶπεν ὁ Σιμωνίδης, ἀλλὰ ταῦτα μὲν
πάνυ ἔμοιγε μικρὰ δοκεῖ εἶναι, ἃ σὺ λέγεις. Πολλοὺς
γὰρ, ἔφη, ἔγωγε ὁρῶ τῶν δοκούντων ἀνδρῶν εἶναι ἑκόντας
μειονεκτοῦντας καὶ σίτων καὶ ποτῶν καὶ ὄψων, καὶ ἀφρο-
2 δισίων γε ἀπεχομένους. Ἀλλ' ἐν ἐκείνοις γε πολὺ δια-
φέρετε τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι μεγάλα μὲν ἐπινοεῖτε, ταχὺ δὲ

αἱ ἔριδες. Ceterum εὐθὺς h. l. eſt quod alibi αὐτίκα, exempli gratia.

36. λεηλασίᾳ] Juntina τῇ λεηλ. Huc reſpexit Plutarchus in Amatorio p. 8. ed. Hutten. ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ἀῤῥένων ἀκόντων μὲν καὶ μετὰ βίας λεγομένη λεηλασία et cet.

οὗ ἂν] Cod. Lipſ. οὗ ἐὰν dat.

37. οὐδεμιᾶς—ὑπηρετεῖ] Lipſ. οὐδὲ μιᾶς dat, et Weiſkii correctionem pro vulgato ὑπηρετῇ confirmat.

38. γὰρ αὖ τοὺς] Hæc eſt Stephani emendatio pro vulgato αὐτοὺς. Weiſke interpretatur: *Scimus vero etiam*, vernacule: *auf einer andern Seite die Sache betrachtet.* Deinde ἐξεικάζωσιν dedit Caſtalio.

1. ταῦτα εἶπεν] Cod. Lipſ. ταῦτα δ' εἶπεν.

δοκούντων ἀνδρῶν εἶναι] Weiſkio videtur εἶναι abundare, et δοκούντων eſſe *conſpicuorum, illuſtrium.* Non meminerat verborum cap. vii. 3. ἄνδρες δὲ καὶ οὐκέτι ἄνθρωποι μόνον νομιζόμενοι.

2. ταχὺ δὲ] Ex Stobæo edito et ſcripto ταῦτα addidit Zeune.

κατεργάζεσθε· πλεῖστα δὲ τὰ περισσὰ ἔχετε, κέκτησθε
δὲ διαφέροντας μὲν ἀρετῇ ἵππους, διαφέροντα δὲ κάλλει
ὅπλα, ὑπερέχοντα δὲ κόσμον γυναιξὶ, μεγαλοπρεπεστά-
τας δ' οἰκίας, καὶ ταύτας κατεσκευασμένας τοῖς πλεί-
στου ἀξίοις· ἔτι δὲ πλήθει καὶ ἐπιστήμαις θεράποντας
ἀρίστους κέκτησθε· ἱκανώτατοι δὲ ἐστὲ κακῶσαι μὲν
ἐχθροὺς, ὀνῆσαι δὲ φίλους. Πρὸς ταῦτα δὲ ὁ Ἱέρων 3
εἶπεν, ἀλλὰ τὸ μὲν πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, ὦ Σιμωνίδη,
ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τῆς τυραννίδος οὐδέν τι θαυμάζω·
μάλα γὰρ ὁ ὄχλος μοι δοκεῖ δοξάζειν ὁρῶν καὶ εὐδαίμο-
νάς τινας εἶναι καὶ ἀθλίους· ἡ δὲ τυραννὶς τὰ μὲν δο- 4
κοῦντα πολλοῦ ἄξια κτήματα εἶναι, ἀνεπτυγμένα θεᾶ-
σθαι, φανερὰ πᾶσι παρέχεται· τὰ δὲ χαλεπὰ ἐν ταῖς
ψυχαῖς τῶν τυράννων κέκτηται ἀποκεκρυμμένα, ἔνθα
περ καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν καὶ τὸ κακοδαιμονεῖν τοῖς ἀνθρώ-
ποις ἀπόκειται. Τὸ μὲν οὖν τὸ πλῆθος περὶ τούτου λε- 5
ληθέναι, ὥσπερ εἶπον, οὐ θαυμάζω. Τὸ δὲ καὶ ὑμᾶς
ταῦτ' ἀγνοεῖν, οἳ διὰ τῆς γνώμης δοκεῖτε θεᾶσθαι κάλ-
λιον ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ πλεῖστα τῶν πραγμάτων,
τοῦτό μοι δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι. Ἐγὼ δὲ πεπειραμένος 6
σαφῶς οἶδα, ὦ Σιμωνίδη, καὶ λέγω σοι, ὅτι οἱ τύραννοι
τῶν μεγίστων ἀγαθῶν ἐλάχιστα μετέχουσι, τῶν δὲ με-

μεγαλοπρεπεστάτας] Stobæus editus comparativum habet, ſed ſcriptus cum vulgato facit.

πλήθει] ἄριστοι πλήθει dici videntur Weiſkio, quatenus tota familia, ut numeroſior, præſtat paucioribus ſervis, ſive quatenus in laboribus, qui multorum opera indigent, plures ſervi proprie ſunt meliores. Contra Erneſti εἴδει vel φύσει præferebat. Ceterum Stobæus πλήθει τε habet et κέκτησθε omittit.

3. οὐδέν τι] Aldina τι omiſit. Deinde μάλιστα γὰρ margo Villoiſ.

4. θεᾶσθαι, φανερὰ] Stobæus θεάσασθαι φανερῶς, ſed liber Pariſ. cum vulgata facit. Stephanus καὶ φανερὰ dedit; Erneſti φανερὰ pro gloſſa verbi ἀνεπτυγμένα habuit, quem ſequitur cum Zeunio Weiſke, equidem Stephano accedo.

ἔνθα περ] Stobæus ἐν αἷς περ καὶ τὸ εὔδαιμον καὶ τὸ κακόδαιμον, ſed liber Pariſ. vulgatum habet. Margo Steph. et Villoiſ. dat κακοδαιμονᾶν.

5. περὶ τούτου λεληθέναι] Inuſitata dictio λήθει με περὶ τούτου, vera me rei ratio latet!

7 γίστων κακῶν πλεῖστα κέκτηνται. Αὐτίκα γὰρ, εἰ μὲν
εἰρήνη δοκεῖ μέγα ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ταύτης
ἐλάχιστον τοῖς τυράννοις μέτεστιν· εἰ δὲ πόλεμος μέγα
κακὸν, τούτου πλεῖστον μέρος οἱ τύραννοι μετέχουσιν.
8 Εὐθὺς γὰρ τοῖς μὲν ἰδιώταις, ἂν μὴ ἡ πόλις αὐτῶν κοινὸν
πόλεμον πολεμῇ, ἔξεστιν, ὅποι ἂν βούλωνται πορεύεσθαι,
μηδὲν φοβουμένους, μή τις αὐτοὺς ἀποκτείνῃ· οἱ δὲ τύ-
ραννοι πάντες πανταχῇ ὡς διὰ πολεμίας πορεύονται.
Αὐτοί τε γοῦν ὡπλισμένοι οἴονται ἀνάγκην εἶναι διάγειν,
9 καὶ ἄλλους ὁπλοφόρους ἀεὶ συμπεριάγεσθαι. Ἔπειτα
δὲ οἱ μὲν ἰδιῶται, ἐὰν καὶ στρατεύωνταί που εἰς πολε-
μίαν, ἀλλ' οὖν, ἐπειδάν γε ἔλθωσιν οἴκαδε, ἀσφάλειαν
σφίσιν ἡγοῦνται εἶναι· οἱ δὲ τύραννοι ἐπειδὰν εἰς τὴν ἑαυ-
τῶν πόλιν ἀφίκωνται, τότε ἐν πλείστοις πολεμίοις ἴσασιν
10 ὄντες. Ἐὰν δὲ δὴ καὶ ἄλλοι στρατεύωσιν εἰς τὴν πόλιν
κρείττονες, ἐὰν ἔξω τοῦ τείχους τύχωσιν ὄντες οἱ ἥσσονες,
ἐν κινδύνῳ δοκοῦσιν εἶναι· ἀλλ' ἐπειδάν γε εἴσω τοῦ ἐρύ-
ματος ἔλθωσιν, ἐν ἀσφαλείᾳ πάντες νομίζουσι καθε-
στάναι· ὁ δὲ τύραννος οὐδ' ἐπειδὰν εἴσω τῆς οἰκίας παρ-
έλθῃ, ἐν ἀκινδύνῳ ἐστὶν, ἀλλ' ἐνταῦθα δὴ καὶ μάλιστα
11 φυλακτέον οἴεται εἶναι. Ἔπειτα τοῖς μὲν ἰδιώταις καὶ
διὰ σπονδῶν καὶ δι' εἰρήνης γίγνεται πολέμου ἀνάπαυσις·
τοῖς δὲ τυράννοις οὔτε εἰρήνη ποτὲ πρὸς τοὺς τυραννευομένους
γίγνεται, οὔτε σπονδαῖς ἄν ποτε πιστεύσας ὁ τύραννος
12 θαρρήσειε. Καὶ πόλεμοι μὲν δή εἰσιν, οὕς τε αἱ πόλεις
πολεμοῦσι, καὶ οὓς οἱ τύραννοι, πρὸς τοὺς βεβιασμένους.

7. ἐλάχιστον] Stobæus ἐλάχιστον μέρος μέτεστι τοῖς τυράννοις—πλεῖστον μετέχομεν οἱ τύραννοι.

8. πορεύονται] Margo Villoif. διαπορεύονται dat.

10. τύχωσιν ὄντες] Leonclavii τύχωσιν cum Bachio recepit Weifke, τυγχάνωσιν additum malebat Stephanus. Defectum verbi inepte defendere conatur Zeune.

11. Ἔπειτα] Stobæus δὲ addit. Idem deinde cum libro Lipfienfi et margine Villoif. θαρσήσειε habet.

Τούτων δὴ τῶν πολέμων ὅσα μὲν ἔχει χαλεπὰ ὁ σὺν ταῖς
πόλεσι, ταῦτα καὶ ὁ τύραννος ἔχει. Καὶ γὰρ ἐν ὅπλοις 13
δεῖ εἶναι ἀμφοτέρους, καὶ φυλάττεσθαι, καὶ κινδυνεύειν,
καὶ ἄν τι πάθωσι κακὸν ἡττηθέντες, λυποῦνται ἐπὶ τού-
τοις ἑκάτεροι. Μέχρι μὲν δὴ τούτου ἴσοι οἱ πόλεμοι· ἃ 14
δὲ ἔχουσιν ἡδέα οἱ συνόντες πόλεσι πρὸς τὰς πόλεις,
ταῦτα οὐκ ἔτι ἔχουσιν οἱ τύραννοι. Αἱ μὲν γὰρ πόλεις 15
δήπου, ὅταν κρατήσωσι μάχῃ τῶν ἐναντίων, οὐ ῥᾴδιον εἰ-
πεῖν, ὅσην μὲν ἡδονὴν ἔχουσιν ἐν τῷ τρέψασθαι τοὺς πο-
λεμίους, ὅσην δ᾽ ἐν τῷ διώκειν, ὅσην δ᾽ ἐν τῷ ἀποκτείνειν
τοὺς πολεμίους· ὡς δὲ γαυροῦνται ἐπὶ τῷ ἔργῳ, ὡς δὲ
δόξαν λαμπρὰν ἀναλαμβάνουσιν, ὡς δ᾽ εὐφραίνονται
τὴν πόλιν νομίζοντες ηὐξηκέναι. Ἕκαστος δέ τις προσ- 16
ποιεῖται καὶ τῆς βουλῆς μετεσχηκέναι, καὶ πλείστους
ἀπεκτονέναι· χαλεπὸν δὲ εὑρεῖν, ὅπου οὐχὶ καὶ ἐπιψεύ-
δονται, πλέονας φάσκοντες ἀπεκτονέναι, ἢ ὅσοι ἂν τῷ
ὄντι ἀποθάνωσιν· οὕτω καλόν τι αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι τὸ
πολὺ νικᾶν. Ὁ δὲ τύραννος ὅταν ὑποπτεύσῃ, καὶ αἰ- 17
σθανόμενος τῷ ὄντι ἀντιπραττομένους τινὰς ἀποκτείνῃ,
οἶδεν ὅτι οὐκ αὔξει ὅλην τὴν πόλιν, ἐπίσταταί τε, ὅτι μειό-

12. ὁ σὺν ταῖς πόλεσι] Articulus deeſt in edd. pr. et Cod. Lipſ. eum Leoncl. inſeruit; ὁ συνὼν, quod ipſum dedit Welſiana, aut οἱ συνόντες ſcribendum cenſuit Stephanus. Vide mox dicenda ad ſect. 14.

14. πόλεμοι] Edd. vett. cum libro Lipſ. πολέμιοι. Verum ex Juntina et Steph. ſecunda revocavit Zeune.

οἱ συνόντες πόλεσι πρὸς τὰς πόλεις] Non ſunt nec eſſe poſſunt in hoc loco οἱ συν. *ſocii*, ut recte monuit Weiſke, quem ſero advertit locutionis inuſitatæ exemplum. Tandem conjecit ſcribendum οἱ ὄντες, quod probarem, niſi jam ſect. 12. eſſet ὅσα μὲν ἔχει χαλεπὰ ὁ σὺν ταῖς πόλεσι πόλεμος, ubi H. Stephanus ὁ συνὼν malebat. Uſitatum eſt πόλεμος συνιστάμενος πόλεσι πρὸς πόλεις.

15. δόξαν λαμπρὰν ἀναλ.] Uno verbo dicere licebat λαμπρύνονται.

16. οὐχὶ καὶ] Lipſ. lib. οὐδὲ habet.

τὸ πολὺ νικᾶν] Eraſmus vertit, quaſi πόλιν ſcriptum legerit: quod Leonclavium ſecuti receperunt Welſius et Bach. παρὰ πολὺ malebat Weiſke; vulgatum defendit Zeune; ipſe Weiſke poſtea Hipparchici locum viii. 11. comparavit: τὸ γὰρ πολὺ νικᾶν, οὐδενὶ πώποτε μεταμέλειαν παρέσχεν.

17. ἀντιπραττομένους] Expectabam ἀντιπράττοντας, et hæc verbi forma in Xenophonte et Atticis ceteris ſcriptoribus ſolennis fuit.

αὔξει] Hoc ex conjectura Canteri N. L. i. 13. Leonclaviique, cui acce-

νων ἄρξει, φαιδρός τε οὐ δύναται εἶναι, οὐδὲ μεγαλύνεται ἐπὶ τῷ ἔργῳ· ἀλλὰ καὶ μειοῖ, καθ᾽ ὅσον ἂν δύνηται, τὸ γεγενημένον. Καὶ ἀπολογεῖται ἅμα πράττων, ὡς οὐκ ἀδικῶν πεποίηκεν. Οὕτως οὐδ᾽ αὐτῷ δοκεῖ καλὰ τὰ
18 ποιούμενα εἶναι. Καὶ ὅταν ἀποθάνωσιν, οὓς ἐφοβήθη, οὐδέν τι μᾶλλον τούτου θαῤῥεῖ, ἀλλὰ φυλάττεται ἔτι μᾶλλον, ἢ τὸ πρόσθεν. Καὶ πόλεμον μὲν δὴ τοιοῦτον ἔχων διατελεῖ ὁ τύραννος, ὃν ἐγὼ δηλῶ.

CAPUT III.

1 ΦΙΛΙΑΣ δ᾽ αὖ καταθέασαι ἧς κοινωνοῦσιν οἱ τύραννοι. Πρῶτον μὲν, εἰ μέγα ἀγαθὸν ἀνθρώποις ἡ φιλία,
2 τοῦτο ἐπισκεψώμεθα. Ὃς γὰρ ἂν φιλῆται δήπου ὑπό τινων, ἡδέως μὲν τοῦτον οἱ φιλοῦντες παρόντα ὁρῶσιν, ἡδέως δ᾽ εὖ ποιοῦσιν, ποθοῦσι δὲ, ἄν που ἀπίῃ, ἥδιστα δὲ πάλιν προσιόντα δέχονται, συνήδονται δ᾽ ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ ἀγαθοῖς, συνεπικουροῦσι δὲ, ἐάν τι σφαλλόμενον ὁρῶ-
3 σιν. Οὐ μὲν δὴ λέληθεν οὐδὲ τὰς πόλεις, ὅτι ἡ φιλία μέγιστον ἀγαθὸν καὶ ἥδιστον ἀνθρώποις ἐστί· μόνους γοῦν τοὺς μοιχοὺς νομίζουσι πολλαὶ τῶν πόλεων νηποινὰ ἀποκτείνειν, δηλονότι διὰ ταῦτα, ὅτι λυμαντῆρας αὐτοὺς νομίζουσι τῆς τῶν γυναικῶν φιλίας πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶ-

dit liber Lipſ. dedit Zeune, quanquam obnitente Stephano. Vulgatum ἄξει Brodæus mutabat in ἕξει, quod vertit Aretinus. Mihi ut Stephano additum ὅλην diſplicet.

ἅμα πράττων] Trucidans, inter trucidandum. Sed qui potuit addere ὡς—πεποίηκεν, ſi facit ſimul? Vereor igitur, ut locus ſanus ſit.

18. τούτου θαῤῥεῖ] Cum Weiſkio ἕνεκα addendum cenſeo, quod Zeune intelligi poſſe cenſebat.

τὸ πρόσθεν] Articulus deeſt in edd. vett. ſed habet etiam margo Villoiſ.

Cap. III. 1. φιλίας—ἧς] Hæc eſt lectio Caſtal. Hal. et Bryl. reliquæ dant ἃς, quod in οἵας mutari voluit Stephanus, in ὡς Erneſti. ἧς revocavit Zeune, defendit Weiſke. Mihi nihil horum placet, et librorum ſcriptorum auxilium deſidero. In Lipſ. eſt φιλίας καταθέασαι ἃς, omiſſis δ᾽ αὖ.

3. νηποινὰ] Margo Steph. νηποινεὶ et νηποινῆ, margo Villoiſ. νηποινεὶ, Lipſ. liber νηποινὶ, quod probo. Legis Atticæ contra mœchos rationes interpretatur eodem modo Lyſias pro Eratoſth. p. 17. ed. Taylori.

ναι. Ἐπεὶ ὅταν γε ἀφροδισιασθῇ κατὰ συμφοράν τινα 4
γυνὴ, οὐδὲν ἧττον τούτου ἕνεκεν τιμῶσιν αὐτὰς οἱ ἄνδρες,
ἐάν περ ἡ φιλία δοκῇ αὐτοῖς ἀκήρατος διαμένειν. Τοσ- 5
οῦτον δέ τι ἀγαθὸν κρίνω ἔγωγε τὸ φιλεῖσθαι εἶναι, ὥστε
νομίζω τῷ ὄντι αὐτόματα τἀγαθὰ τῷ φιλουμένῳ γίγνε-
σθαι καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρὰ ἀνθρώπων. Καὶ τούτου 6
τοίνυν τοῦ κτήματος τοιούτου ὄντος μειονεκτοῦσιν οἱ τύραννοι
πάντων μάλιστα. Εἰ δὲ βούλει, ὦ Σιμωνίδη, εἰδέναι,
ὅτι ἀληθῆ λέγω, ὧδε ἐπίσκεψαι· βεβαιόταται μὲν γὰρ 7
δήπου δοκοῦσι φιλίαι εἶναι γονεῦσι πρὸς παῖδας, καὶ
παισὶ πρὸς γονέας, καὶ ἀδελφοῖς πρὸς ἀδελφοὺς, καὶ
γυναιξὶ πρὸς ἄνδρας, καὶ ἑταίροις πρὸς ἑταίρους. Εἰ 8
τοίνυν ἐθέλεις κατανοεῖν, εὑρήσεις μὲν τοὺς ἰδιώτας ὑπὸ
τούτων μάλιστα φιλουμένους, τοὺς δὲ τυράννους πολλοὺς
μὲν παῖδας ἑαυτῶν ἀπεκτονηκότας, πολλοὺς δ᾽ ὑπὸ παί-
δων αὐτοὺς ἀπολωλότας, πολλοὺς δὲ ἀδελφοὺς ἐν τυραν-
νίσιν ἀλληλοφόνους γεγενημένους, πολλοὺς δὲ καὶ ὑπὸ
γυναικῶν τῶν ἑαυτῶν τυράννους διεφθαρμένους, καὶ ὑπὸ
ἑταίρων γε τῶν μάλιστα δοκούντων φίλων εἶναι. Οἵτινες 9
οὖν ὑπὸ τῶν φύσει πεφυκότων μάλιστα φιλεῖν καὶ νόμῳ
συνηναγκασμένων οὕτω μισοῦνται, πῶς ὑπ᾽ ἄλλου γέ
τινος οἴεσθαι χρὴν αὐτοὺς φιλεῖσθαι;

4. τινα γυνὴ] Castal. τινα ἡ γυνὴ dedit, quod præfero.

αὐτοῖς] Cod. Lipſ. αὐταῖς dat.

5. τἀγαθὰ] Stobæus editus et MStus τ᾽ ἀγαθὰ habet, rectius, puto; idque recepi cum Weiſkio, cum articulus vulgo abeſſet.

7. γονέας] Hanc formam ut Atticis familiarem pro γονεῖς ex Stobæo aſſumſit Zeune.

8. ἐθέλεις] Stobæus ἐθέλοις dat: idem deinde rectius τοὺς μὲν ἰδιώτας.

τούτων μάλιστα] Stobæus τούτων πάντων μάλιστα habet, deinde ἀπεκτονότας, quod cum Welſio Bachius recepit.

πολλοὺς δ᾽ ὑπὸ παίδων] Codex Lipſ. αὐτῶν δ᾽ ὑπὸ. idem deinde cum margine libri Villoiſ. et Stobæo αὐτοὺς dedit, quod ante ἀπολωλότας inſeruit Weiſke confirmante margine Villoiſ.

9. φιλεῖν] Vulgatum φιλεῖσθαι ex Aretini verſione et Codice Stobæi correxit Zeune. Poſt συνηναγκασμένων repete idem φιλεῖν.

CAPUT IV.

1 ΑΛΛΑ μὴν καὶ πίστεως ὅστις ἐλάχιστον μετέχει,
πῶς οὐχὶ μεγάλου ἀγαθοῦ μειονεκτεῖ; ποία μὲν γὰρ
ξυνουσία ἡδεῖα ἄνευ πίστεως τῆς πρὸς ἀλλήλους; ποία
δ᾽ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ τερπνὴ ἄνευ πίστεως ὁμιλία; ποῖος
2 δὲ θεράπων ἡδὺς ἀπιστούμενος; Καὶ τούτου τοίνυν τοῦ
πιστῶς πρός τινας ἔχειν, ἐλάχιστον μέτεστι τυράννῳ·
ὁπότε γε οὔτε σίτοις οὔτε ποτοῖς τοῖς κρατίστοις πιστεύων
διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων πρὶν ἀπάρχεσθαι τοῖς θεοῖς,
τοὺς διακόνους πρῶτον κελεύουσιν ἀπογεύσασθαι, διὰ τὸ
ἀπιστεῖν, μὴ καὶ ἐν τούτοις κακόν τι φάγωσιν, ἢ πίωσιν.
3 Ἀλλὰ μὴν καὶ αἱ πατρίδες τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνθρώποις
πλείστου ἄξιαι. Πολῖται γὰρ δορυφοροῦσι μὲν ἀλλή-
λους ἄνευ μισθοῦ ἐπὶ τοὺς δούλους, δορυφοροῦσι δ᾽ ἐπὶ
τοὺς κακούργους, ὑπὲρ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν βιαίῳ
4 θανάτῳ ἀποθνήσκειν. Οὕτω δὲ πόῤῥω προεληλύθασι
φυλακῆς, ὥστε πεποίηνται πολλοὶ νόμον, τῷ μιαιφόνῳ
μηδὲ τὸν συνόντα καθαρεύειν· ὥστε διὰ τὰς πατρίδας

Cap. IV. 1. *ποία δ᾽ ἀνδρὶ*] Vulgo interſertum *ἂν* ante *ἀνδρὶ* omiſi cum margine Villoiſ. Cod. Lipſ. et Stobæi libro Pariſienſi. *περὶ πίστεως* margo Villoiſ.

2. *μέτεστι τυράννῳ·*] Stobæi editiones *μέρος τυράννῳ μέτεστι.*

σίτοις] Vulgabatur: *οὔτε σιτίοις κρατίστοις πιστεύων διάγει.* Stobæus editus habet: *οὐδὲ σιτίοις οὐδὲ ποτοῖς διάγει πιστεύων.* Codex Pariſinus vero: *οὔτε σιτίοις οὔτε ποτοῖς ἀκρατίστοις πιστεύων διάγει.* Athenæus p. 171. laudat: *οὔτε σίτοις καὶ ποτοῖς πιστεύων διαγει.* Zeune edidit: *οὔτε σίτοις οὔτε ποτοῖς κρατίστοις π. δ.* Weiſke: *οὔτε σίτοις οὔτε ποτοῖς τοῖς ἀρίστοις π. δ.* Cod. Lipſ. *οὔτε σίτοις κρατίστοις* dat. Mihi additum *κρατίστοις* (articulum bene addidit Weiſke) difficultatem habere videtur. Num tyrannorum cibus optimus minus periculi habere debebat? an ſi eorum cibus omnium optimus, certe pretioſiſſimus eſt, ideo id in ſignificatione periculi addi debebat? Athenæus igitur vocabulum non ſine cauſa omiſiſſe videtur.

πρὶν ἀπάρχεσθαι] Athenæus dat *ἀντὶ τοῦ ἀπάρχεσθαι θεοῖς, τοῖς διακόνοις* et cet.

ἀπογεύσασθαι] Hoc pro *ἀπογεύεσθαι* ex Codice Pariſ. Stobæi dedit Weiſke, accedit nunc Lipſ. liber et margo Villoiſ.

μὴ καὶ ἐν τούτοις] Cod. Lipſ. *κἂν ἐν τούτοις* dat. *κἂν τούτοις* margo Villoiſ. In Athenæo edito *καὶ* deerat, quod ex Codd. addidit Schweighæuſer.

3. *πολῖται γὰρ*] Codex Pariſ. Stobæi *γὰρ* omittit.

4. *νόμον*] Stobæus editus *νόμοι* dat, deinde *ὅθεν διὰ τὰς πατρίδας.*

ἀσφαλῶς ἕκαστος βιοτεύει τῶν πολιτῶν. Τοῖς δὲ τυράν- 5
νοις καὶ τοῦτο ἔμπαλιν ἀνέστραπται. Ἀντὶ γὰρ τοῦ τιμωρεῖν αὐτοῖς, αἱ πόλεις μεγάλως τιμῶσι τὸν ἀποκτείναντα τὸν τύραννον καὶ ἀντί γε τοῦ εἴργειν ἐκ τῶν ἱερῶν, ὥσπερ τοὺς τῶν ἰδιωτῶν φονέας, ἀντὶ τούτου καὶ εἰκόνας ἐν τοῖς ἱεροῖς ἱστᾶσιν αἱ πόλεις τῶν τοιοῦτο ποιησάντων.

Εἰ δὲ σὺ οἴει, ὡς πλείω ἔχων τῶν ἰδιωτῶν κτήματα ὁ 6
τύραννος, διὰ τοῦτο καὶ πλείω ἀπ' αὐτῶν εὐφραίνεται, οὐδὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὦ Σιμωνίδη, ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἀθληταὶ οὐχ ὅταν ἰδιωτῶν γένωνται κρείττονες, τοῦτο αὐτοὺς εὐφραίνει, ἀλλ' ὅταν τῶν ἀνταγωνιστῶν ἥττους, τοῦτ' αὐτοὺς ἀνιᾷ· οὕτω καὶ ὁ τύραννος, οὐχ ὅταν τῶν ἰδιωτῶν πλείω φαίνηται ἔχων, τότ' εὐφραίνεται, ἀλλ' ὅταν ἑτέρων τυράννων ἐλάττω ἔχῃ, τούτῳ λυπεῖται. Τούτους γὰρ ἀνταγωνιστὰς ἡγεῖται αὐτῷ τοῦ πλούτου εἶναι. Οὐδέ γε 7
θᾶττον γίγνεται τῷ τυράννῳ ἢ τῷ ἰδιώτῃ, ὧν ἐπιθυμεῖ. Ὁ μὲν γὰρ ἰδιώτης οἰκίας, ἢ ἀγροῦ, ἢ οἰκέτου ἐπιθυμεῖ, ὁ δὲ τύραννος ἢ πόλεων, ἢ χώρας πολλῆς, ἢ λιμένων, ἢ ἀκροπόλεων ἰσχυρῶν· ἃ ἐστι πολὺ χαλεπώτερα καὶ ἐπικινδυνότερα κατεργάσασθαι τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιθυμημά-

5. ἀνέστραπται] Ex margine Steph. et Villoiſ. ἀντέστραπται recepit Welſiana.

τιμωρεῖν αὐτοῖς, αἱ πόλεις] Hunc verborum ordinem induxit Weiſke, quæ antea ſic ordinabantur: τιμωρεῖν αἱ πόλεις αὐτοῖς, μεγάλως &c. Vitium ſenſerat Brodæus, qui αὐτοῖς mutabat in αὖθις.

ἀποκτείναντα] Stobæus editus κατακτείναντα dat. Sequentem articulum τὸν ex Juntina, margine Villoiſ. et Stobæo reſtituit Zeune.

τοιοῦτο] Stobæi Codex Pariſ. τοῦτο dat.

6. ἀπ' αὐτῶν] Edd. vett. ἐπ' αὐτῶν. Verum eſt etiam in margine Villoiſ.

τοῦτο αὐτοὺς] Cod. Lipſ. τοῦτ' αὐτοὺς, ut paulo poſt eſt τοῦτ' αὐτοὺς ἀνιᾷ.

ἑτέρων] Juntina ἑταίρων. deinde edd. vett. ἡγῆται cum libro Lipſ.

7. θᾶττον] Ex Stobæo τι addidit Zeune, quod ſi liber ſcriptus obtuliſſet, non ſpernerem.

πόλεων] Stobæus editus πόλεως dat, deinde ἃ πολύ ἐστιν.

ἐπικινδυνότερα κατεργάσασθαι] Sic edd. vett. et Stobæus. Ante Zeunium erat ἐπικινδυνώτερα. Ceterum κατεργάζεσθαι Stobæus editus, alterum eſt in libro Pariſ.

8 των. Ἀλλὰ μέντοι καὶ πένητας ὄψει οὐχ οὕτως ὀλί-
γους τῶν ἰδιωτῶν, ὡς πολλοὺς τῶν τυράννων. Οὐ γὰρ
τῷ ἀριθμῷ οὔτε τὰ πολλὰ κρίνεται, οὔτε τὰ ἱκανὰ,
ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις· ὥστε τὰ μὲν ὑπερβάλλοντα τὰ
ἱκανὰ, πολλά ἐστι, τὰ δὲ τῶν ἱκανῶν ἐλλείποντα, ὀλίγα.
9 Τῷ οὖν τυράννῳ τὰ πολλαπλάσια, ἧττον ἱκανά ἐστιν εἰς
τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα, ἢ τῷ ἰδιώτῃ. Τοῖς μὲν γὰρ
ἰδιώταις ἔξεστι τὰς δαπάνας συντέμνειν εἰς τὰ καθ' ἡμέ-
ραν, ὅπῃ βούλονται· τοῖς δὲ τυράννοις οὐκ ἐνδέχεται. Αἱ
γὰρ μέγισται αὐτοῖς δαπάναι καὶ ἀναγκαιόταται εἰς
τὰς τῆς ψυχῆς φυλακάς εἰσι· τὸ δὲ τούτων συντέμνειν
10 ὄλεθρος δοκεῖ εἶναι. Ἔπειτα δὲ ὅσοι μὲν δύνανται ἔχειν
ἀπὸ τοῦ δικαίου, ὅσων δέονται, τί ἂν τούτους οἰκτείροι τις
ὡς πένητας; ὅσοι δ' ἀναγκάζονται δι' ἔνδειαν κακόν τι
καὶ αἰσχρὸν μηχανώμενοι ζῆν, πῶς οὐ τούτους ἀθλίους
11 ἄν τις καὶ πένητας δικαίως νομίζοι; Οἱ τύραννοι τοίνυν
ἀναγκάζονται πλεῖστα συλᾶν ἀδίκως καὶ ἱερὰ καὶ ἀν-
θρώπους, διὰ τὸ εἰς τὰς ἀναγκαίας δαπάνας ἀεὶ προσ-
δεῖσθαι χρημάτων. Ὥσπερ γὰρ πολέμου ὄντος, ἀεὶ
ἀναγκάζονται στράτευμα τρέφειν, ἢ ἀπολωλέναι.

CAPUT V.

1 ΧΑΛΕΠΟΝ δ' ἐρῶ σοι καὶ ἄλλο πάθημα, ὦ Σιμω-

8. μέντοι] Stobæus: μὴν καὶ πένητας ὄψει ὀλίγους—ἰδιωτῶν, πολλοὺς δὲ τ. τυρ. Sed liber Parif. habet: μέντοι καὶ πλουσίους ὄψει οὐχ οὕτως ὀλίγους τῶν ἰδιωτῶν ὡς πένητας πολλοὺς τ. τ. In edd. vett. eft ἰδιωτικῶν excepta Halenfi et Caftalionea; verum eft etiam in margine Villoif.

9. πολλαπλάσια] Codex Lipf. παραπλάσια habet. Paulo antea γοῦν pro οὖν ex Stobæo MSto recepit Zeune.

τοῖς μὲν γὰρ] Stobæus editus καὶ γὰρ τοῖς μὲν habet.

τὸ δὲ τούτων] Intellige τι, quod Stobæus additum habet.

10. ὅσων] Ex Stobæo ὧν recepit Zeune: rectius indidem ἂν inter τί τούτους inferuit, et οἰκτείρει mutavit in οἰκτείροι. Margo Villoif. τοὺς ἀθλίους dat.

νομίζοι;] Margo libri Villoifoni cum Lipf. Codice καλοῖ dant.

Cap. V. 1. δ' ἐρῶ σοι] Margo Villoif. habet δ' αὖ σοι ἐρῶ.

νίδη, τῶν τυράννων. Γιγνώσκουσι μὲν γὰρ οὐδὲν ἧττον
τῶν ἰδιωτῶν τοὺς κοσμίους τε, καὶ σοφοὺς, καὶ δικαίους.
Τούτους δ', ἀντὶ τοῦ ἄγασθαι, φοβοῦνται· τοὺς μὲν ἀν-
δρείους, μή τι τολμήσουσι τῆς ἐλευθερίας ἕνεκεν· τοὺς δὲ
σοφοὺς, μή τι μηχανήσωνται· τοὺς δὲ δικαίους, μὴ ἐπι-
θυμήσῃ τὸ πλῆθος ὑπ' αὐτῶν προστατεῖσθαι. Ὅταν 2
δὲ τοὺς τοιούτους διὰ τὸν φόβον ὑπεξαίρωνται, τίνες ἄλλοι
αὐτοῖς καταλείπονται χρῆσθαι, ἀλλ' ἢ οἱ ἄδικοί τε καὶ
ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδώδεις; Οἱ μὲν ἄδικοι πιστευό-
μενοι, διότι φοβοῦνται, ὥσπερ οἱ τύραννοι, τὰς πόλεις,
μήποτε ἐλεύθεραι γενόμεναι ἐγκρατεῖς αὐτῶν γένωνται·
οἱ δ' ἀκρατεῖς, τῆς εἰς τὸ παρὸν ἐξουσίας ἕνεκα· οἱ δ'
ἀνδραποδώδεις, διότι οὐδ' αὐτοὶ ἀξιοῦσιν ἐλεύθεροι εἶναι.
Χαλεπὸν οὖν καὶ τοῦτο τὸ πάθημα ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, τὸ
ἄλλους μὲν ἡγεῖσθαι ἀγαθοὺς ἄνδρας, ἄλλοις δὲ χρῆ-
σθαι ἀναγκάζεσθαι. Ἔτι δὲ φιλόπολιν μὲν ἀνάγκη 3
καὶ τὸν τύραννον εἶναι· ἄνευ γὰρ τῆς πόλεως οὔτ' ἂν σώ-
ζεσθαι δύναιτο οὔτ' ἂν εὐδαιμονεῖν. Ἡ δὲ τυραννὶς
ἀναγκάζει καὶ ταῖς ἑαυτῶν πατρίσιν ἐγκαλεῖν. Οὔτε
γὰρ ἀλκίμους οὔτ' εὐόπλους χαίρουσι τοὺς πολίτας πα-
ρασκευάζοντες, ἀλλὰ τοὺς ξένους δυνατωτέρους τῶν πολι-
τῶν ποιοῦντες ἥδονται μᾶλλον, καὶ τούτοις χρῶνται δορυ-
φόροις. Ἀλλὰ μὴν οὐδ', ἂν εὐετηριῶν γενομένων ἀφθο- 4
νία τῶν ἀγαθῶν γίγνηται, οὐδὲ τότε συγχαίρει ὁ τύραν-

κοσμίους τε] Stobæus *ἀλκίμους* nominat, vocabulo aptiore; nec licet ex sectione sequenti *τοὺς ἀνδραποδώδεις* assumere, ut oppositos *κοσμίοις*; nam nec *σοφοῖς*, i. e. doctis ad excogitandum aliquid, et solertibus, opponuntur *ἀκρατεῖς*, quod putabat vir doctus.

2. *ὑπεξαίρωνται*] Puto *ὑπεξαιρῶνται* scribendum ab *ὑπεξαιρεῖσθαι*.

εἶναι, τὸ] Castalio dedit *εἶναι, καὶ τὸ*.

3. *οὔτ' ἂν εὐδαιμονεῖν*] Hoc alterum *ἂν* ex Juntina revocavit Zeune, iterum omisit Weiske.

ἐγκαλεῖν] Dum enim peregrinos adsciscit, civibus ignominiam contrahit quasi ad eandem operam inutilibus vel minus aptis.

δυνατωτέρους] Cod. Lips. *δεινοτέρους* dat; ex margine Villois. *δυνοτέρους* annotatur.

4. *συγχαίρει*] Cod. Lips. *συγχωρεῖ*

νος. Ἐνδεεστέροις γὰρ οὖσι ταπεινοτέροις αὐτοῖς οἴονται χρῆσθαι.

CAPUT VI.

1 ΒΟΥΛΟΜΑΙ δέ σοι, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη, κἀκείνας τὰς
εὐφροσύνας δηλῶσαι, ὅσαις ἐγὼ χρώμενος, ὅτ' ἦν ἰδιώτης,
νῦν, ἐπειδὴ τύραννος ἐγενόμην, αἰσθάνομαι στερόμενος αὐ-
2 τῶν. Ἐγὼ γὰρ ξυνῆν μὲν ἡλικιώταις ἡδόμενος ἡδομένοις
ἐμοὶ, συνῆν δὲ ἐμαυτῷ, ὁπότε ἡσυχίας ἐπιθυμήσαιμι,
διῆγον δ' ἐν συμποσίοις πολλάκις μὲν μέχρι τοῦ ἐπιλα-
θέσθαι πάντων, εἴ τι χαλεπὸν ἐν ἀνθρωπίνῳ βίῳ ἦν,
πολλάκις δὲ μέχρι τοῦ ᾠδαῖς τε καὶ θαλίαις καὶ χοροῖς
τὴν ψυχὴν συγκαταμιγνύναι, πολλάκις δὲ μέχρι κοινῆς
3 ἐπιθυμίας ἐμῆς τε καὶ τῶν παρόντων· νῦν δὲ ἀπεστέρη-
μαι μὲν τῶν ἡδομένων ἐμοὶ, διὰ τὸ δούλους ἀντὶ φίλων
ἔχειν τοὺς ἑταίρους· ἀπεστέρημαι δ' αὐτὸς τοῦ ἡδέως
ἐκείνοις ὁμιλεῖν, διὰ τὸ μηδεμίαν ἐνορᾶν εὔνοιαν ἐμοὶ παρ'
αὐτῶν. Μέθην δὲ καὶ ὕπνον ὁμοίως ἐνέδρᾳ φυλάττο-
4 μαι. Τὸ δὲ φοβεῖσθαι μὲν ὄχλον, φοβεῖσθαι δ' ἐρη-
μίαν, φοβεῖσθαι δὲ ἀφυλαξίαν, φοβεῖσθαι δὲ καὶ αὐ-
τοὺς τοὺς φυλάσσοντας, καὶ μήτ' ἀνόπλους ἐθέλειν ἔχειν
περὶ αὐτὸν, μήδ' ὡπλισμένους ἡδέως θεᾶσθαι, πῶς οὐκ
5 ἀργαλέον ἐστὶ πρᾶγμα; ἔτι δὲ ξένοις μὲν μᾶλλον ἢ πο-

dat cum edd. vett. verum dedit Stephanus.

οἴονται] Stephanus οἴεται malebat; negligentiam fcriptoris excufat Zeune comparato cap. iv. 2.

Cap. VI. 2. ᾠδαῖς τε] Liber Lipf. τε omittit.

ἐπιθυμίας] Ex fequentibus fufpicor olim μέθης vel fimile vocabulum pofitum fuiffe h. l. εὐθυμίας malebat Weifke.

3. αὐτὸς τοῦ] Caftalionis et Brodæi lectionem αὐτοῦ τοῦ reftituit Zeune; αὖ τοῦ malebat Stephanus, quem equidem fequi malim. αὐτοὺς eft in libro Lipfienfi, αὐτὸς in margine Villoif.

4. φυλάσσοντας] Stobæus editus φύλακας, rectius Codex Parif.

ἀνόπλους] Cod. Lipf. ἐνόπλους ἔχειν ἐθέλειν. Etiam Stobæus ἔχειν ἐθέλειν.

ἀργαλέον] Stobæi editio gloffam χαλεπὸν exhibet.

5. ξένοις μὲν μᾶλλον ἢ] Vulgatum ordinem ξένοις μᾶλλον μὲν ἢ ita mutavit Weifke, addicente libro Lipfienfi.

λίταις πιστεύειν, βαρβάροις δὲ μᾶλλον ἢ Ἕλλησιν, ἐπι-
θυμεῖν δὲ τοὺς μὲν ἐλευθέρους δούλους ἔχειν, τοὺς δὲ δού-
λους ἀναγκάζεσθαι ποιεῖν ἐλευθέρους, οὐ πάντα σοὶ
ταῦτα δοκεῖ ψυχῆς ὑπὸ φόβων καταπεπληγμένης τεκ-
μήρια εἶναι; Ὅ γέ τοι φόβος οὐ μόνον αὐτὸς ἐνὼν ταῖς 6
ψυχαῖς λυπηρός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἡδέων συμ-
παρακολουθῶν λυμεὼν γίγνεται. Εἰ δὲ καὶ σὺ πολε- 7
μικῶν ἔμπειρος εἶ, ὦ Σιμωνίδης, καὶ ἤδη ποτὲ πολεμίᾳ
φάλαγγι πλησίον ἀντετάξω, ἀναμνήσθητι, ποῖον μέν
τινα σῖτον ᾕρου ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, ποῖον δέ τινα ὕπνον
ἐκοιμῶ· οἷα μέντοι σοὶ τότ᾽ ἦν τὰ λυπηρὰ, τοιαῦτ᾽ ἐστὶ 8
τὰ τῶν τυράννων, καὶ ἔτι δεινότερα· οὐ γὰρ ἐξ ἐναντίας
μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντοθεν πολεμίους ὁρᾷν νομίζουσιν οἱ
τύραννοι. Ταῦτα δ᾽ ἀκούσας ὁ Σιμωνίδης, ὑπολαβὼν 9
εἶπεν, ὑπέρευ μοι δοκεῖς ἔνια λέγειν. Ὁ γὰρ πόλεμος
φοβερὸν μέν· ἀλλ᾽ ὅμως, ὦ Ἱέρων, ἡμεῖς γε ὅταν ὦμεν
ἐν στρατιᾷ, φύλακας προκαθιστάμενοι, θαῤῥαλέως δεί-
πνου τε καὶ ὕπνου τυγχάνομεν. Καὶ ὁ Ἱέρων ἔφη· Ναὶ 10
μὰ Δία, ὦ Σιμωνίδη, αὐτῶν μὲν γὰρ προφυλάττουσιν οἱ
νόμοι, ὥστε περὶ ἑαυτῶν φοβοῦνται καὶ ὑπὲρ ὑμῶν· οἱ δὲ
τύραννοι μισθοῦ φύλακας ἔχουσιν, ὥσπερ θεριστάς· καὶ 11
δεῖ μὲν δήπου τοὺς φύλακας μηδὲν οὕτω ποιεῖν δύνασθαι,
ὡς πιστοὺς εἶναι· πιστὸν δὲ ἕνα πολὺ χαλεπώτερον εὑρεῖν

βαρβάροις δὲ] Vulgatum τε ita cum Bachio correxit Weiske.

φόβων] Lipf. Codex φόβον τε dat. Etiam margo Villoif. Stobæi Codex Parif. φόβων τε dant, editus vero Stobæus παραπεπληγμένης. Paulo antea ἐλευθ. ἀναγκ. ποιεῖν Stobæus.

6. Ὅ γέ τοι] Codex Lipf. ὅ γέ τι dat. Deinde Stobæus dat: συμπαρομαρτῶν λυμαντήρ ἐστιν.

7. πολεμίᾳ] Lipf. liber dat πολεμίας.

8. τοιαῦτ᾽ ἐστὶ] Edd. vett. τοιαῦτα εἰσὶ. Lipf. liber τοιαῦτά ἐστι, margo Villoif. τοιαῦτ᾽ ἐστὶ.

9. ἔνια] Juntina et margo Steph. dant ἔννοιαν. Paulo antea Τοιαῦτα dat margo Villoif.

ἡμεῖς γε] Ita cum Juntina et Stephano Zeune vulgatum τε correxit.

τυγχάνομεν] Juntina cum margine Steph. λαγχάνομεν. Eadem est varietas in Cyrop. iii. 1, 24.

10. αὐτῶν] Scilicet τῶν φυλάκων.

ἢ πάνυ πολλοὺς ἐργάτας ὁποίου βούλει ἔργου, ἄλλως τε καὶ ὁπόταν χρημάτων μὲν ἕνεκα παρῶσιν οἱ φυλάσσοντες, ἐξῇ δ' αὐτοῖς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολὺ πλείω λαβεῖν ἀποκτείνασι τὸν τύραννον, ἢ ὅσα πολὺν χρόνον φυλάττον-
12 τες παρὰ τοῦ τυράννου λαμβάνουσιν. Ὃ δ' ἐζήλωσας ἡμᾶς, ὡς τοὺς μὲν φίλους μάλιστα εὖ ποιεῖν δυνάμεθα, τοὺς δ' ἐχθροὺς πάντων μάλιστα χειρούμεθα, οὐδὲ ταῦθ'
13 οὕτως ἔχει. Φίλους μὲν γὰρ πῶς ἂν νομίσαις ποτὲ εὖ ποιεῖν, ὅταν εὖ εἰδῇς, ὅτι ὁ τὰ πλεῖστα λαμβάνων παρὰ σοῦ, ἥδιστ' ἂν ὡς τάχιστα ἐξ ὀφθαλμῶν σου γένοιτο; ὅ τι γὰρ ἄν τις λάβῃ παρὰ τοῦ τυράννου, οὐδεὶς οὐδὲν αὐτοῦ νομίζει, πρὶν ἂν ἔξω τῆς τούτου ἐπικρατείας γένηται.
14 Ἐχθροὺς δ' αὖ πῶς ἂν φαίης μάλιστα τοῖς τυράννοις ἐξεῖναι χειροῦσθαι, ὅταν εὖ εἰδῶσιν, ὅτι ἐχθροὶ αὐτῶν εἰσὶ πάντες οἱ τυραννούμενοι; τούτους δὲ μήτε κατακτείνειν ἅπαντας, μήτε δεσμεύειν οἷόν τε ᾖ· τίνων γὰρ ἔτι ἄρξει; ἀλλ' εἰδότα ὅτι ἐχθροί εἰσι, τούτους ἅμα μὲν φυλάττε-
15 σθαι δέῃ, καὶ χρῆσθαι δ' αὐτοῖς ἀναγκάζεσθαι. Εὖ δ' ἴσθι καὶ τοῦτο, ὦ Σιμωνίδη, ὅτι καὶ, οὓς τῶν πολιτῶν δεδίασι, χαλεπῶς μὲν αὐτοὺς ζῶντας ὁρῶσι, χαλεπῶς δ' ἀποκτείνουσιν· ὥσπερ γὰρ καὶ ἵππος εἰ ἀγαθὸς μὲν εἴη, φοβερὸς δὲ, μὴ ἀνήκεστόν τι ποιήσῃ, χαλεπῶς μὲν

12. ὃ δ' ἐζήλωσας] Lectionem edd. vett. ὁ δὲ ζηλώσας Leopardus Emend. vii. 15. mutabat in εἰ δὲ ζηλώσαις. Altera lectio est Stephanianæ editionis.

13. τοῦ τυράννου] Articulum omittit Lipſ. liber. Deinde ἑαυτοῦ margo Villoiſ.

14. οἷόν τε ᾖ· τίνων γὰρ] Ita vulgatum οἷόν τε· ἢ τίνων γὰρ (quod in ἢ τίνων γὰρ cum Zeunio mutavit Weiſke) correxit H. Stephanus, approbante libro Lipſienſi et ipſa verborum ſtructura. A præcedenti enim ὅταν pendet non ſolum hoc οἷόν τε ᾖ, ſed ſequens etiam φυλάττεσθαι δέῃ. Quod ait Zeune frequentem eſſe uſum particularum ἢ γὰρ in Cyri diſciplina, ſemper equidem initio orationis poſitas vidi, et ſimilis eſt earum uſus apud Platonem, de quo Heindorfius meus ad Phædrum p. 315.

φυλάττεσθαι δέῃ] Interſertum vulgo τε cum Cod. Lipſ. omiſi. Sequens enim καὶ non reſpondet huic τε, ſed antecedenti ἅμα, ut δὲ illi μέν.

15. ποιήσῃ] Cod. Lipſ. ποιήσει dat.

ἄν τις αὐτὸν ἀποκτεῖναι, διὰ τὴν ἀρετὴν, χαλεπῶς δὲ
ζῶντι χρῷτο, εὐλαβούμενος, μή τι ἀνήκεστον ἐν τοῖς κιν-
δύνοις ἐργάσηται. Καὶ τἄλλα γε κτήματα, ὅσα χα- 16
λεπὰ μὲν, χρήσιμα δ' ἐστὶν, ὁμοίως ἅπαντα λυπεῖ μὲν
τοὺς κεκτημένους, λυπεῖ δὲ ἀπαλλασσομένους.

CAPUT VII.

ΕΠΕΙ δὲ ταῦτα αὐτοῦ ἤκουσεν ὁ Σιμωνίδης, εἶπεν, 1
ἔοικεν, ἔφη, ὦ Ἱέρων, μέγα τι εἶναι ἡ τιμὴ, ἧς ὀρεγόμενοι
οἱ ἄνθρωποι πάντα μὲν πόνον ὑποδύονται, πάντα δὲ κίν-
δυνον ὑπομένουσι. Καὶ ὑμεῖς, ὡς ἔοικε, τοσαῦτα πρά- 2
γματα ἐχούσης, ὁπόσα λέγεις, τῆς τυραννίδος, ὅμως προ-
πετῶς φέρεσθε εἰς αὐτὴν, ὅπως τιμᾶσθε, καὶ ὑπηρετῶσι
μὲν ὑμῖν πάντες πάντα τὰ προσταττόμενα ἀπροφασί-
στως, περιβλέπωσι δὲ πάντες, ὑπανιστῶνται δ' ἀπὸ τῶν
θάκων, ὁδῶν τε παραχωρῶσι, γεραίρωσι δὲ καὶ λόγοις
καὶ ἔργοις πάντες οἱ παρόντες ἀεὶ ὑμᾶς· τοιαῦτα γὰρ δὴ
ποιοῦσι τοὺς τυράννους οἱ ἀρχόμενοι, καὶ ἄλλον ὃν τινα
ἀεὶ τιμῶντες τυγχάνουσι. Καὶ γάρ μοι δοκεῖ, ὦ Ἱέρων, 3
τούτῳ διαφέρειν ἀνὴρ τῶν ἄλλων ζώων, τῷ τιμῆς ὀρέγε-
σθαι. Ἐπεὶ σιτίοις γε καὶ ποτοῖς καὶ ὕπνοις καὶ ἀφρο-

Cap. VII. 2. ὑπηρετῶσι] Conjunctivum in hoc verbo et ſequentibus περιβλέπωσι, παραχωρῶσι, γεραίρωσι pro indicativo prima reſtituit Stephaniana altera, eumque modum expreſſit verſio Aretini.

τοὺς τυράννους] Ita monente etiam Heindorſio meo ſcripſi pro τοῖς τυράννοις, quem caſum damnat ſequens ἄλλον, quod tamen Æmil. Portus in ἄλλῳ, Leoncl. in ἄλλοις αὐτοὺς mutatum voluit. Deinde τυγχάνωσι liber Lipſ.

3. ἀνὴρ τῶν ἄλλων ζώων] Quin ἄνθρωπος? ſi vere dicitur ſect. extrem. ἄνδρες δὲ καὶ οὐκέτι ἄνθρωποι νομιζόμενοι. Deinde a ζώοις genere diſtinguitur ἄνθρωπος, non ἀνὴρ, quod in genere humano pro τὶς, aliquis, abſolute poſitum vidimus in Œconomico.

ἐπεὶ σιτίοις γε] Vulgatum τε mutavi. Ita enim noſter in Œcon. vii. 6. ἐπεὶ τά γε ἀμφὶ γαστέρα πάνυ καλῶς ἦλθε πεπαιδευμένη. Anab. i. 3, 9. οὔτε γὰρ ἡμεῖς ἔτι ἐκείνου στρατιῶται· ἐπεί γε οὐ συνεπόμεθα αὐτῷ. Plato Gorgiæ ſect. 46. ἐπαινοῦσι τὴν σωφροσύνην—διὰ τὴν αὐτῶν ἀνανδρίαν. ἐπεί γε οἷς ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν ἢ βασιλέων υἱέσιν εἶναι—τί αἴσχιον καὶ κάκιον εἴη σωφροσύνης; Ceterum σίτοις conſuetudinem Xenophontis poſtulare cenſebat Zeune.

δισίοις πάντα ὁμοίως ἥδεσθαι ἔοικε τὰ ζῶα· ἡ δὲ Φιλο-
τιμία οὔτ' ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις ἐμφύεται, οὔτ' ἐν ἅπασιν
ἀνθρώποις· οἷς δ' ἂν ἐμφυῇ τιμῆς τε καὶ ἐπαίνου ἔρως,
οὗτοι εἰσὶν ἤδη οἱ πλεῖστον μὲν τῶν βοσκημάτων διαφέ-
ροντες, ἄνδρες δὲ, καὶ οὐκέτι ἄνθρωποι μόνον νομιζόμενοι.
4 Ὥστε ἐμοὶ μὲν εἰκότως δοκεῖτε ταῦτα πάντα ὑπομένειν,
ἃ φέρετε ἐν τυραννίδι, ἐπείπερ τιμᾶσθε διαφερόντως τῶν
ἄλλων ἀνθρώπων. Καὶ γὰρ οὐδεμία ἀνθρωπίνη ἡδονὴ
τοῦ θείου ἐγγυτέρω δοκεῖ εἶναι, ἢ ἡ περὶ τὰς τιμὰς εὐ-
5 φροσύνη. Πρὸς ταῦτα δὴ εἶπεν ὁ Ἱέρων, ἀλλ', ὦ Σιμω-
νίδη, καὶ αἱ τιμαὶ τῶν τυράννων ὅμοιαι ἐμοὶ δοκοῦσιν εἶ-
ναι, οἷάπερ ἐγώ σοι τὰ ἀφροδίσια ὄντα αὐτῶν ἀπέδειξα.
6 Οὔτε γὰρ αἱ μὴ ἐξ ἀντιφιλούντων ὑπουργίαι χάριτες ἡμῖν
ἐδόκουν εἶναι, οὔτε τὰ βίαια, ἡδέα ἐφαίνετο. Ὡσαύτως
τοίνυν οὐδὲ αἱ ὑπουργίαι παρὰ τῶν φοβουμένων τιμαί εἰσι.
7 Πῶς γὰρ ἂν φαίημεν ἢ τοὺς βίᾳ ἐξανισταμένους θάκων,
διὰ τὸ τιμᾶν τοὺς ἀδικοῦντας ἐξανίστασθαι, ἢ τοὺς ὁδῶν
παραχωροῦντας τοῖς κρείττοσι, διὰ τὸ τιμᾶν τοὺς ἀδι-
8 κοῦντας παραχωρεῖν; Καὶ δῶρά γε διδόασιν οἱ πολλοὶ
τούτοις, οὓς μισοῦσι, καὶ ταῦτα ὅταν μάλιστα φοβῶνται,
μή τι κακὸν ὑπ' αὐτῶν πάθωσιν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν,
οἶμαι, δουλείας ἔργα εἰκότως ἂν νομίζοιτο· αἱ δὲ τιμαὶ
9 ἔμοιγε δοκοῦσιν ἐκ τῶν ἐναντίων τούτοις γίγνεσθαι. Ὅταν
γὰρ οἱ ἄνθρωποι ἄνδρα ἡγησάμενοι εὐεργετεῖν ἱκανὸν εἶ-
ναι, καὶ ἀπολαύειν αὐτοῦ ἀγαθὰ νομίσαντες, ἔπειτα
τοῦτον ἀνὰ στόμα τε ἔχωσιν ἐπαινοῦντες, θεῶνταί τ' αὐτὸν

4. ἃ φέρετε ἐν τυραννίδι] Liber Lipf. ἃ φ. ταῦτα ἐν τῇ τυρ. unde articulum τῇ additum malim.

6. Οὔτε γὰρ] Cod. Lipf. οὕτω γὰρ dat.

παρὰ τῶν φοβ.] Hoc ex libro Lipf. et margine libri Villoifoni fubftitui vulgato ὑπό.

7. ὁδῶν] Edd. vett. ὁδὸν dabant.

9. οἱ ἄνθρωποι] Articulum omifit Codex Lipf. deinde ἀπολαύσειν malebat Stephanus.

ἔχωσιν] Edd. vett. ἔχουσι. Weifke ἔπειτα ait effe *propterea*. Sed ufu fere Homerico addita particula connectit membra et concinnitatem cum nu-

ὡς οἰκεῖον ἕκαστος ἀγαθὸν, ἑκόντες τε παραχωρῶσι τούτῳ
ὁδῶν, καὶ θάκων ὑπανιστῶνται φιλοῦντές τε καὶ μὴ φο-
βούμενοι, καὶ στεφανῶσι κοινῆς ἀρετῆς καὶ εὐεργεσίας
ἕνεκα, καὶ δωρεῖσθαι ἐθέλωσιν, οἱ αὐτοὶ ἔμοιγε δοκοῦσι
τιμᾶν τε τοῦτον ἀληθῶς, οἳ ἂν τοιαῦτα ὑπουργήσωσι, καὶ ὁ
τούτων ἀξιούμενος τιμᾶσθαι τῷ ὄντι. Καὶ ἔγωγε τὸν μὲν 10
οὕτω τιμώμενον μακαρίζω· αἰσθάνομαι γὰρ αὐτὸν οὐκ
ἐπιβουλευόμενον, ἀλλὰ φροντιζόμενον, μή τι πάθῃ, καὶ
ἀφόβως, καὶ ἀνεπιφθόνως, καὶ ἀκινδύνως, καὶ εὐδαιμό-
νως τὸν βίον διάγοντα· ὁ δὲ τύραννος, ὡς ὑπὸ πάντων ἀν-
θρώπων κατακεκριμένος δι' ἀδικίαν ἀποθνήσκειν, οὕτως,
ὦ Σιμωνίδη, εὖ ἴσθι, καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν διάγει.
Ἐπεὶ δὲ ταῦτα πάντα διήκουσεν ὁ Σιμωνίδης, καὶ πῶς, 11
ἔφη, ὦ Ἱέρων, εἰ οὕτω πονηρόν ἐστι τὸ τυραννεῖν, καὶ τοῦτο
σὺ ἔγνωκας, οὐκ ἀπαλλάττῃ οὕτω μεγάλου κακοῦ οὔτε
σὺ, οὔτε ἄλλος μὲν δὴ οὐδεὶς πώποτε ἑκὼν εἶναι τυραννί-
δος ἀφεῖτο, ὅσπερ ἂν ἅπαξ κτήσαιτο; Ὅτι, ἔφη, ὦ Σι- 12
μωνίδη, ταύτῃ ἀθλιώτατόν ἐστιν ἡ τυραννίς· οὐδὲ γὰρ
ἀπαλλαγῆναι δυνατὸν αὐτῆς ἐστι. Πῶς γὰρ ἄν τις
ποτὲ ἐξαρκέσειε τύραννος ἢ χρήματα ἐκτίνων, ὅσους ἀφεί-
λετο, ἢ δεσμοὺς ἀντιπάσχοι, ὅσους δὴ ἐδέσμευσεν, ἢ
ὅσους κατέκτανε, πῶς ἂν ἱκανὰς ψυχὰς ἀντιπαράσχοιτο
ἀποθανουμένας; Ἀλλ' εἴπερ τῷ ἄλλῳ, ὦ Σιμωνίδη, λυ- 13

mero efficit. Cyrop. iv. 3, 14. ὅ γε μὴν μάλιστ' ἄν τις φοβηθείη, μὴ, εἰ δεήσει ἐφ' ἵππου κινδυνεύειν πρότερον ἡμᾶς, πρὶν ἀκριβοῦν τὸ ἔργον τοῦτο, κἄπειτα μήτε πεζοὶ ἔτι ὦμεν μήτε πω ἱππεῖς ἱκανοὶ, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἀμήχανον.

11. δὴ οὐδεὶς] Codex Lipſ. οὐδεὶς omiſit. Poſt verbum κακοῦ ſignum interrogationis ſuſtuli et ſententiam continuavi uſque ad verba οὔτε σύ.

κτήσαιτο] Margo Stephan. et Villoiſ. κτήσηται annotavit. ὥσπερ pro ὅσπερ dat Codex Lipſ.

12. ταύτῃ] Codex Lipſ. ἐν ταύτῃ dat cum edd. vett.

ἢ δεσμοὺς ἀντιπάσχοι] Vulgatum ἀντιπαράσχοι, a Dorvillio ad Charit. p. 217. damnatum, revocavit tamen Weiſke, quem ſero pœnituit. Quod dedi ex Dorvillii correctione, nec ipſum eſt ſanum. Poſt illud enim initium, πῶς ἐξαρκέσειε τύραννος ἢ ἐκτίνων, ſequi debet nunc ἀντιπάσχων, certe ἢ δεσμοὺς πῶς ἂν ἀντιπάσχοι;

ἀποθανουμένας;] Perſuaſi mihi ἀποθανούμενος ſcripſiſſe Xenophontem.

σιτελεῖ ἀπάγξασθαι, ἴσθι, ἔφη, ὅτι τυράννῳ ἔγωγὲ εὑρίσκω μάλιστα τοῦτο λυσιτελοῦν ποιῆσαι. Μόνῳ γὰρ αὐτῷ οὔτε ἔχειν, οὔτε καταθέσθαι τὰ κακὰ λυσιτελεῖ.

CAPUT VIII.

1 ΚΑΙ ὁ Σιμωνίδης ὑπολαβὼν εἶπεν, ἀλλὰ τὸ μὲν νῦν, ὦ Ἱέρων, ἀθύμως ἔχειν σε πρὸς τὴν τυραννίδα οὐ θαυμάζω, ἐπείπερ ἐπιθυμῶν φιλεῖσθαι ὑπ' ἀνθρώπων, ἐμποδών σοι τούτων νομίζεις αὐτὴν εἶναι. Ἐγὼ μέντοι ἔχειν μοι δοκῶ διδάξαι σε, ὡς τὸ ἄρχειν οὐδὲν ἀποκωλύει τοῦ
2 φιλεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ πλεονεκτεῖ γε τῆς ἰδιωτείας. Ἐπισκοποῦντες δὲ αὐτὸ, εἰ οὕτως ἔχει, μήπω ἐκεῖνο σκοπῶμεν, εἰ διὰ τὸ μεῖζον δύνασθαι ὁ ἄρχων καὶ χαρίζεσθαι πλείω δύναιτ' ἂν, ἀλλ', ἂν τὰ ὅμοια ποιῶσιν ὅ τε ἰδιώτης καὶ ὁ τύραννος, ἐννόει, πότερος μείζω ἀπὸ τῶν ἴσων κτᾶσθαι χάριν. Ἄρξομαι δέ σοι ἀπὸ τῶν μικροτάτων πα-
3 ραδειγμάτων. Ἰδὼν γὰρ πρῶτον προσειπάτω τινὰ φιλικῶς ὅ τε ἄρχων καὶ ὁ ἰδιώτης. Ἐν τούτῳ τὴν ποτέρου πρόσρησιν μᾶλλον εὐφραίνειν τὸν ἀκούσαντα νομίζεις; ἴθι δὴ, ἐπαινεσάντων ἀμφοτέρων τὸν αὐτὸν, τὸν ποτέρου δοκεῖς ἔπαινον ἐξικνεῖσθαι μᾶλλον εἰς εὐφροσύνην; θύσας δὲ τιμησάτω ἑκάτερος· τὴν παρ' ὁποτέρου τιμὴν μείζονος ἂν

Mortuus animam reddit; ſed tyrannus pro multorum civium cæde reddere totidem animas morte violenta non poteſt.

Cap. VIII. 1. ἔχειν μοι] Edd. vett. μοι ἔχειν dant. Paulo antea τοῦτο νομίζεις margo Villoiſ.

πλεονεκτεῖ γε] Vulgatum πλεονεκτεῖν Caſtalio correxit probante Stephano. At particulam γε quid h. l. ſignificare dicemus?

2. κτᾶσθαι] Edd. vett. lectionem revocavit Weiſke, quam cum Caſtalione conſentiente Cod. Lipſ. in κτᾶται mutarunt recentiores. At ita debebat eſſe optativus, non indicativus; contra ad κτᾶσθαι repetendum eſt δύναιτ' ἄν.

3. ἔπαινον] Vocabulum omiſit liber Lipſ.

τιμησάτω] Honoris cauſa ad cœnam vel viſcerationem vocet. Deinde ἐντυγχάνειν dabant edd. vett.

χάριτος δοκεῖς τυγχάνειν; κάμνοντα θεραπευσάτωσαν 4
ὁμοίως· οὐκοῦν τοῦτο σαφὲς, ὅτι αἱ ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων
θεραπεῖαι καὶ χαρὰν ἐμποιοῦσι μεγίστην; δότωσαν δὴ
τὰ ἴσα· οὐ καὶ ἐν τούτῳ σαφὲς, ὅτι αἱ ἀπὸ τῶν δυνατω-
τάτων ἡμίσειαι χάριτες πλέον ἢ ὅλον τὸ παρὰ τοῦ ἰδιώτου
δώρημα δύνανται; Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ἐκ θεῶν τιμή 5
τις καὶ χάρις συμπαρέπεσθαι ἀνδρὶ ἄρχοντι. Μὴ γὰρ
ὅτι καλλίονα ποιεῖ ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον
θεώμεθά τε ἥδιον ὅταν ἄρχῃ, ἢ ὅταν ἰδιωτεύῃ, διαλεγό-
μενοί τε ἀγαλλόμεθα τοῖς προτετιμημένοις μᾶλλον, ἢ
τοῖς ἐκ τοῦ ἴσου ἡμῖν οὖσι. Καὶ μὴν παιδικά γε, ἐν οἷς 6
δὴ καὶ σὺ μάλιστα κατεμέμψω τὴν τυραννίδα, ἥκιστα
μὲν γῆρας ἄρχοντος δυσχεραίνει, ἥκιστα δ' αἶσχος, πρὸς
ὃν ἂν τυγχάνοι ὁμιλῶν, τούτου ὑπολογίζεται. Αὐτὸ γὰρ
τὸ τετιμῆσθαι μάλιστα συνεπικοσμεῖ, ὥστε τὰ μὲν δυσ-
χερῆ ἀφανίζειν, τὰ δὲ καλὰ λαμπρότερα ἀναφαίνειν.
Ὁπότε γε μὴν ἐκ τῶν ἴσων ὑπουργημάτων μειζόνων χα- 7
ρίτων ὑμεῖς τυγχάνετε, πῶς οὐκ, ἐπειδάν γε ὑμεῖς πολ-
λαπλάσια μὲν διαπράττοντες ὠφελεῖν δύνησθε, πολλα-
πλάσια δὲ δωρεῖσθαι ἔχητε, ὑμᾶς καὶ πολὺ μᾶλλον φι-
λεῖσθαι τῶν ἰδιωτῶν προσήκει; Καὶ ὁ Ἱέρων εὐθὺς ὑπο- 8
λαβὼν, ὅτι νὴ Δία, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη, καὶ ἐξ ὧν ἀπεχθά-
νονται οἱ ἄνθρωποι, ἡμᾶς πολὺ πλείω τῶν ἰδιωτῶν ἀνάγκη

4. τοῦ ἰδιώτου] Articulum omittit liber Lipſ.

5. ποιεῖ] Scilicet ἡ ἀρχὴ, ex ἄρχοντι repetenda cogitatione.

ἥδιον] Vocabulum adjecit primus Caſtalio eumque ſecutus Zeune; contra μᾶλλον cum Brodæo Stephanus et Leoncl. inſeri maluerunt.

6. ἥκιστα δ' αἶσχος] Vulgatum ἥκιστα δ' ἂν αἶσχος ex Cod. Lipſ. et margine Villoiſ. correxi: deinde τυγχάνῃ idem liber habet, quod eſt in Steph. ſecunda et ipſe præfero: ſequens τούτου pro vulgato τοῦτο debetur Weiſkio: refertur ad αἶσχος. In Steph. ſec. præterea margo πρὸς ὃ annotavit, quod eſt etiam in margine Villoiſ.

7. ὠφελεῖν δύνησθε] Mirum Weiſkio antiquum δυνήσεσθε placuiſſe, damnata vera Stephani conjectura. Idem vitium ἐπειδὰν ἀγνοεῖς revocavit vir doctus in Memor. i. 2, 35. iv. 3, 4. 6. 9. non admonito lectore. In margine Villoiſ. eſt δύνυσθε.

8. ἄνθρωποι, ἡμᾶς] Ita admonitu

9 ἐστὶ πραγματεύεσθαι. Πρακτέον μέν γε χρήματα, εἰ μέλλοιμεν ἕξειν δαπανᾷν εἰς τὰ δέοντα· ἀναγκαστέον δὲ φυλάσσειν, ὅσα δεῖται φυλακῆς· κολαστέον δὲ τοὺς ἀδίκους, κωλυτέον δὲ τοὺς ὑβρίζειν βουλομένους. Καὶ ὅταν γε τάχους καιρὸς παραστῇ, ἢ πεζῇ ἢ κατὰ θάλασσαν
10 ἐξορμᾶσθαι, οὐκ ἐπιτρεπτέον τοῖς ῥᾳδιουργοῦσιν. Ἔτι δὲ μισθοφόρων μὲν ἀνδρὶ τυράννῳ δεῖ· τούτου δὲ βαρύτερον φόρημα οὐδέν ἐστι τοῖς πολίταις. Οὐ γὰρ τυράννοις ἰσοτίμους, ἀλλὰ πλεονεξίας ἕνεκα νομίζουσι τούτους τρέφεσθαι.

CAPUT IX.

1 ΠΡΟΣ ταῦτα δὴ πάλιν εἶπεν ὁ Σιμωνίδης, ἀλλ' ὅπως μὲν οὐ πάντων τούτων ἐπιμελητέον, ὦ Ἱέρων, οὐ λέγω. Ἐπιμέλειαί γε μέντοι μοι δοκοῦσιν αἱ μὲν πάνυ πρὸς
2 ἔχθραν ἄγειν, αἱ δὲ πάνυ διὰ χαρίτων εἶναι. Τὸ μὲν γὰρ διδάσκειν, ἅ ἐστι βέλτιστα, καὶ τὸν κάλλιστα ταῦτα ἐξεργαζόμενον ἐπαινεῖν, καὶ τιμᾷν, αὕτη μὲν ἡ ἐπιμέλεια διὰ χαρίτων γίγνεται· τὸ δὲ τὸν ἐνδεῶς τι ποιοῦντα λοιδορεῖν τε καὶ ἀναγκάζειν, καὶ ζημιοῦν καὶ κολάζειν, ταῦτα
3 δὲ ἀνάγκη δι' ἀπεχθείας μᾶλλον γίγνεσθαι. Ἐγὼ οὖν φημὶ, ἀνδρὶ ἄρχοντι τὸ μεν τὸν ἀνάγκης δεόμενον ἄλλοις

meo primus distinxit verba Weiske, commate collocato post ἄνθρωποι, quod erat post ἡμᾶς.

9. μέν γε] Weiske μὲν γὰρ scribendum censet, deinde μέλλομεν, hoc quidem posterius verissime.

10. φόρημα] Margo Steph. et Villois. φρόνημα annotavit.

ἰσοτίμους] Huic librorum lectioni (Cod. Lips. ἰσοτίμος dat) Brodæus vitium tolli putabat inserendo μόνον ante τυράννοις; contra in locum ἰσοτίμους Leoncl. τιμῆς, Dorvillius ἰσοτιμίας substitui voluerunt; σωτηρίας ex versione Aretini adscivit Zeune. Videtur reconditum aliquod vocabulum latere in vitio aperto.

Cap. IX. 1. εἶπεν ὁ Σιμ.] Cod. Lips. ὁ Σιμ. εἶπεν.

ἐπιμέλειαί γε] Ex Stobæo p. 320. assumsi γε, quod ibi etiam Codex Parisinus a Grotio comparatus dat.

2. διδάσκειν] Ex Stobæo τι addidit Zeune, qui et sequens ἐξεργαζόμενον inde assumsit in locum simplicis verbi. Compositum annotavit etiam margo Steph. ἐξαρχόμενον margo Villois.

αὕτη μὲν ἡ] Articulum ex Stobæo addidit Zeune, quem habet etiam Cod. Lips. et margo Villois.

τὸν—ποιοῦντα] Cod. Paris. Stobæi τῶν ἐνδεῶς τι ποιούντων.

3. τὸν ἀνάγκης δεόμενον] Articulum addendum esse recte censuit Stepha-

προστακτέον εἶναι κολάζειν, τὸ δὲ τὰ ἆθλα ἀποδιδόναι δι' αὑτοῦ ποιητέον. Ὡς δὲ ταῦτα καλῶς ἔχει, μαρτυρεῖ τὰ γιγνόμενα. Καὶ γὰρ ὅταν χοροὺς ἡμῖν βουλώμεθα 4
ἀγωνίζεσθαι, ἆθλα μὲν ὁ ἄρχων προτίθησιν, ἀθροίζειν δὲ αὐτοὺς προστέτακται χορηγοῖς, καὶ ἄλλοις διδάσκειν, καὶ ἀνάγκην προστιθέναι τοῖς ἐνδεῶς τι ποιοῦσιν. Οὐκοῦν εὐθὺς ἐν τούτοις τὸ μὲν ἐπίχαρι διὰ τοῦ ἄρχοντος ἐγένετο, τὰ δ' ἀντίτυπα δι' ἄλλων. Τί οὖν κωλύει καὶ 5
τἄλλα τὰ πολιτικὰ οὕτω περαίνεσθαι; διῄρηνται μὲν γὰρ ἅπασαι αἱ πόλεις αἱ μὲν κατὰ φυλὰς, αἱ δὲ κατὰ μοίρας, αἱ δὲ κατὰ λόχους· καὶ ἄρχοντες ἐφ' ἑκάστῳ μέρει ἐφεστήκασιν· οὐκοῦν εἴ τις καὶ τούτοις, ὥσπερ τοῖς 6
χοροῖς, ἆθλα προτιθείη καὶ εὐοπλίας, καὶ εὐταξίας, καὶ ἱππικῆς, καὶ ἀλκῆς τῆς ἐν πολέμῳ, καὶ δικαιοσύνης τῆς ἐν συμβολαίοις, εἰκὸς καὶ ταῦτα πάντα διὰ φιλονεικίαν εὐτόνως ἀσκεῖσθαι. Καὶ ναὶ μὰ Δία ὁρμῷντό γ' ἂν 7
θᾶττον, ὅποι δέοι, τιμῆς ὀρεγόμενοι, καὶ χρήματα θᾶσσον ἂν εἰσφέροιεν, ὁπότε τούτου καιρὸς εἴη, καὶ (τὸ πάντων

nus, cui nemo hucusque obtemperavit, nisi quod Weiske τὸ μὲν pertinere ad κολάζειν, non ad δεόμενον admonuit. Sententiam eandem noster proposuit in Cyrop. viii. 1, 18. viii. 2, 27.

δι' αὑτοῦ] Edd. vett. δι' αὐτοῦ, Stobæus δι' ἑαυτοῦ.

4. ἡμῖν βουλώμεθα] Stobæus β. ἡμῖν dat. ὁ ἄρχων Weiskio est idem cum ἀγωνοθέτῃ· mihi est magistratus is, qui sacra cum choris curat.

ἐπίχαρι] Ex Stobæo ἐπιχάριτα—τὰ adscivit Zeune, quod et Cod. Lips. habere videtur, et ipse magis probo.

5. πολιτικὰ] Cod. Lips. κωλυτικὰ cum edd. vett. Verum dedit Stobæus.

κατὰ μοίρας] Videtur μόρας scribendum. Descriptio civium in μόρας fuit Laconica, uti notum; alia in φυλὰς fuit Attica; tertia κατὰ λόχους Thebanorum et Argivorum fuit, ut apparet ex Hellenicis vi. 4, 13. vii. 2, 4. Pertinuit hæc descriptio non solum ad munera civium civilia, sed etiam ad bellica. Memorat enim Xenophon in Hellenicis φυλὰς Atticas, ubi ordinem exercitus Attici enarrat.

6. τοῖς χοροῖς] Margo Villois. habet ἐπὶ χοροῖς.

καὶ εὐοπλίας] Stobæus locum ita posuit εὐταξίας καὶ εὐοπλίας ἱππικῆς καὶ ἀλκῆς ἐν πολέμῳ καὶ δικαιοσύνης ἐν τοῖς συμβολαίοις (in textu est συμβόλοις)—φιλονεικίας.

7. ναὶ μὰ Δία] Stobæus νὴ Δία.

ὁρμῷντό γ' ἂν] Sic ex Juntina, Cod. Lips. et Stobæo scripsi. Vulgo particula γε deest.

ὅποι] Stobæus ὅπου dat cum margine Villois.

θᾶσσον ἂν εἰσφέροιεν] Stobæus θᾶσσον ἂν εἰσφέροιντο· unde ἂν adscivi. θᾶττον Cod. Lips.

πάντων μὲν] Scripsi μὲν, ubi vulgo legitur γε, etsi δὲ sequens non habet

τούτους φυλάττειν εἶεν τεταγμένοι, καὶ τοῦτ᾽ ἂν εἰδεῖεν ὑπ᾽
5 αὐτῶν ὠφελούμενοι. Πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ
ἐργάταις καὶ κτήνεσιν οὗτοι ἂν εἰκότως καὶ θάρσος καὶ
ἀσφάλειαν δύναιντο μάλιστα παρέχειν, ὁμοίως μὲν τοῖς
σοῖς ἰδίοις, ὁμοίως δὲ τοῖς ἀνὰ τὴν χώραν. Ἱκανοί γε
μὴν εἰσὶ καὶ σχολὴν παρέχειν τοῖς πολίταις τῶν ἰδίων
6 ἐπιμελεῖσθαι, τὰ ἐπίκαιρα φυλάσσοντες. Πρὸς δὲ τού-
τοις, καὶ πολεμίων ἐφόδους κρυφαίας καὶ ἐξαπιναίας
τίνες ἑτοιμότεροι ἢ προαισθέσθαι ἢ κωλῦσαι τῶν ἀεὶ ἐν
ὅπλοις τε ὄντων καὶ συντεταγμένων; ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν
τῇ στρατείᾳ τί ἐστιν ὠφελιμώτερον πολίταις μισθοφό-
ρων; τούτους γὰρ προπονεῖν, καὶ προκινδυνεύειν, καὶ προ-
7 φυλάττειν εἰκὸς ἑτοιμοτάτους εἶναι. Τὰς δ᾽ ἀγχιτέρμο-
νας πόλεις οὐκ ἀνάγκη διὰ τοὺς ἀεὶ ἐν ὅπλοις ὄντας, καὶ
εἰρήνης μάλιστα ἐπιθυμεῖν; οἱ γὰρ συντεταγμένοι καὶ
σώζειν τὰ τῶν φίλων μάλιστα, καὶ σφάλλειν τὰ τῶν
8 πολεμίων δύναιντ᾽ ἄν. Ὅταν γε μὴν γνῶσιν οἱ πολῖται,
ὅτι οὗτοι κακὸν μὲν οὐδὲν ποιοῦσι τὸν μηδὲν ἀδικοῦντα,
τοὺς δὲ κακουργεῖν βουλομένους κωλύουσι, βοηθοῦσι δὲ
τοῖς ἀδικουμένοις, προνοοῦσι δὲ καὶ προκινδυνεύουσι τῶν πο-
λιτῶν, πῶς οὐκ ἀνάγκη καὶ δαπανᾷν εἰς τούτους ἥδιστα;
τρέφουσι γοῦν καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ μείοσι τούτων φύλακας.

καὶ τοῦτ᾽ ἂν] Margo Villoiſ. καί τι ἂν dat.

5. τῶν ἰδίων] Edd. vett. cum Cod. Lipſ. τῶν ἰδιωτῶν, quod in καὶ τῶν σῶν ἰδίων mutabat Brodæus.

ἐπίκαιρα] Brodæus aliunde memorat ἐπικαίρια. Cod. Lipſ. ἐπίκηρα a prima manu ſcriptum habet.

6. ἐν τῇ στρατείᾳ] Edd. vett. στρατιᾷ. quod mutavit Leonclavio auctore Zeune. Equidem Cod. Lipſ. ſcripturam ἐν στρατιᾷ unice probo. Articulus hic eſt inutilis. Sic ſupra vi. 9. ἡμεῖς γε ὅταν ὦμεν ἐν στρατιᾷ.

7. Τὰς δ᾽ ἀγχιτέρμονας] Ex verſione Aretini, edd. Stephani δὲ reſtituit Zeune, omiſſum in edd. vett. et Cod. Lipſ. Brodæus τὰς δὲ—πῶς οὐκ ἀνάγκη germanam lectionem eſſe ait.

ἐν ὅπλοις] Margo Steph. ἐνόπλους.

τὰ τῶν φίλων] Priorem articulum omittunt edd. vett. ſed habet etiam margo Villoiſ.

CAPUT XI.

ΧΡΗ δὲ, ὦ Ἱέρων, οὐδ᾽ ἀπὸ τῶν ἰδίων κτημάτων ὀκνεῖν 1
δαπανᾷν εἰς τὸ κοινὸν ἀγαθόν. Καὶ γάρ ἔμοιγε δοκεῖ
τὰ εἰς τὴν πόλιν ἀναλούμενα μᾶλλον εἰς τὸ δέον τελεῖσθαι
ἢ τὰ εἰς τὸ ἴδιον ἀνδρὶ τυράννῳ. Καθ᾽ ἓν δ᾽ ἕκαστον 2
σκοπῶμεν. Οἰκίαν πότερον ὑπερβαλλούσῃ δαπάνῃ κε-
καλλωπισμένην μᾶλλον ἡγῇ κόσμον ἄν σοι παρέχειν, ἢ
πᾶσαν τὴν πόλιν τείχεσί τε καὶ ναοῖς καὶ παραστάσι
καὶ ἀγοραῖς καὶ λιμέσι κατεσκευασμένην; Ὅπλοις δὲ 3
πότερον τοῖς ἐκπαγλοτάτοις αὐτὸς κατακεκοσμημένος δει-
νότερος ἂν φαίνοιο τοῖς πολεμίοις, ἢ τῆς πόλεως ὅλης εὐό-
πλου σοι οὔσης; Προσόδους δὲ ποτέρως ἂν δοκεῖς πλείονας 4
γίγνεσθαι, εἰ τὰ σὰ ἰδίᾳ μόνον ἐνεργὰ ἔχοις, ἢ εἰ τὰ
πάντων τῶν πολιτῶν μεμηχανημένος εἴης ἐνεργὰ εἶναι; Τὸ 5
δὲ πάντων κάλλιστον καὶ μεγαλοπρεπέστατον νομιζόμενον
εἶναι ἐπιτήδευμα, ἁρματοτροφίαν, ποτέρως ἂν δοκεῖς μά-
λιστα κοσμεῖν, εἰ αὐτὸς πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ἅρματα
τρέφοις τε, καὶ πέμποις εἰς τὰς πανηγύρεις, ἢ εἰ ἐκ τῆς
πόλεως πλεῖστοι μὲν ἱπποτρόφοι εἶεν, πλεῖστοι δ᾽ ἀγωνί-
ζοιντο; νικᾷν δὲ πότερα δοκεῖς κάλλιον εἶναι ἅρματος

2. παραστάσι] Pollux vii. 27. putatur ex h. l. παραστάδας interpretari ἐξέδρας. Sed ibi libri veteres παστάδας nominant, atque omnino hunc locum ibi respici negat Ernesti, qui παστάσι hic scribendum censet. Vulgatam lectionem defendere satagebat Weiske, sed is nisi conjecturas non attulit. Παραστάδες in loco Euripidis Phœn. 418. de foribus ædium dicuntur: et in locis Vitruvii iii. 1. ναὸς ἐν παραστάσιν dicitur, qui latinis templum erat *in antis*. Hæ antæ seu παραστάδες cingunt utrinque cellæ ostium vel introitum. Similiter παραστατικὴ Vitruvio usurpatur; nec ullus extat locus, ubi παραστὰς ornamentum vel partem adjectam loco privato vel publico significet extra fores. Igitur h. l. præfero lectionem παστάσι, et intelligo porticus, inprimis eas, quæ foris Græcorum adjungi solebant, teste etiam Vitruvio v. 1. et quidem duplices. Cf. etiam Pausanias vi. 24.

4. ἂν δοκεῖς] Sic ex Cod. Lips. scripsi pro δοκῇς barbaro. ἂν pertinet ad γίγνεσθαι. Hoc iterum eodem auctore feci sect. 5.

ἰδίᾳ] H. Stephanus ἴδια malebat, ut cap. x. 5. et infra sect. 12. Deinceps ἔχεις edd. vett. dant.

5. μάλιστα κοσμεῖν] Margo Steph. et Villois. cum libro Lips. dant μᾶλλον, quod præferam.

εἰ αὐτὸς] Victorias Hieronis carmine celebravit Pindarus.

ἐκ τῆς πόλεως] Cod. Lips. τῆς σῆς πόλεως dat cum margine Villois.

πότερα] Margo Steph. ποτέρᾳ.

6 ἀρετῇ, ἢ πόλεως, ἧς προστατεύεις, εὐδαιμονίᾳ; Ἐγὼ μὲν
γὰρ οὐδὲ προσήκειν φημὶ ἀνδρὶ τυράννῳ πρὸς ἰδιώτας ἀγω-
νίζεσθαι. Νικῶν μὲν γὰρ οὐκ ἂν θαυμάζοιο, ἀλλὰ
φθονοῖο, ὡς ἀπὸ πολλῶν οἴκων τὰς δαπάνας ποιούμενος·
7 νικώμενος δ' ἂν πάντων μάλιστα καταγελῷο. Ἀλλ' ἐγώ
σοι φημὶ, ὦ Ἱέρων, πρὸς ἄλλους προστάτας πόλεων τὸν
ἀγῶνα εἶναι, ὧν ἐὰν σὺ εὐδαιμονεστάτην τὴν πόλιν, ἧς
προστατεύεις, παρέχῃς, εὖ ἴσθι νικῶν τῷ καλλίστῳ καὶ
8 μεγαλοπρεπεστάτῳ ἐν ἀνθρώποις ἀγωνίσματι. Καὶ πρῶ-
τον μὲν εὐθὺς κατειργασμένος ἂν εἴης τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ
τῶν ἀρχομένων· οὗ δὴ σὺ ἐπιθυμῶν τυγχάνεις· ἔπειτα δὲ
τὴν σὴν νίκην οὐκ ἂν εἷς εἴη ὁ ἀνακηρύττων, ἀλλὰ πάντες
9 ἄνθρωποι ὑμνοῖεν ἂν τὴν σὴν ἀρετήν. Περίβλεπτος δὲ ὢν,
οὐχὶ ὑπὸ ἰδιωτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πολλῶν πόλεων
ἀγαπῷο ἂν, καὶ θαυμαστὸς οὐκ ἰδίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ
10 δημοσίᾳ παρὰ πᾶσιν ἂν εἴης. Καὶ ἐξείη μὲν ἄν σοι ἕνε-
κεν ἀσφαλείας, εἴ ποι βούλοιο, θεωρήσοντι πορεύεσθαι,
ἐξείη δ' ἂν αὐτοῦ μένοντι τοῦτο πράττειν. Ἀεὶ γὰρ ἂν
παρὰ σοὶ πανήγυρις εἴη τῶν βουλομένων ἐπιδεικνύναι, εἴτις
τι σοφὸν, ἢ καλὸν, ἢ ἀγαθὸν ἔχοι, τῶν δὲ καὶ ἐπιθυμούν-
11 των ὑπηρετεῖν. Πᾶς δὲ ὁ μὲν παρὼν σύμμαχος ἂν εἴη
σοὶ, ὁ δὲ ἀπὼν ἐπιθυμοίη ἂν ἰδεῖν σε. Ὥστε οὐ μόνον φι-
λοῖο ἂν, ἀλλὰ καὶ ἐρῷο ὑπ' ἀνθρώπων· καὶ τοὺς καλοὺς

7. παρέχῃς] Hoc ex libro Lipf. prætuli vulgato παρέχεις. Exempla optativi modi juncti particulæ ἐὰν, quæ vulgo afferuntur, vitiofa effe egregie docuit G. Hermann. ad Vigerum p. 787.

εὖ ἴσθι νικῶν] Vulgatum εὖ ἔσῃ cum Cantero N. Lect. i. 13. et Leoncl. correxi, quod damnavit etiam Weifke.

ἐν ἀνθρώποις] An fuit τῶν ἐν ἀνθρώποις? Demofthenes Orat. p. 1246. ed. Reifkii: τῶν ἐν ἀνθρώποις ἁπάντων δεινότατον. Formulam illuftravi in Indice Memorabil. Socrat. Adde Cyrop. ii. 2, 17.

8. πάντες ἄνθρωποι] Margo Villoif. πάντες οἱ ἄνθρωποι dat.

9. οὐχὶ] Cod. Lipf. οὐχ dat.

10. θεωρήσοντι] Cod. Lipf. θεωρήσων τὶ fupra fcriptum habet. Cf. Cap. i. fect. 12. Paulo antea εἴ ποι fcribendum recte monuit Weifke pro vulgato εἴπου.

ὑπηρετεῖν] *Parare feu conficere aliquid fcitum aut elegans aut commodum, quod non jam haberent paratum, aut quod ipfe in animum induxeris parare.* Sic recte Weifke.

οὐ πειρᾶν, ἀλλὰ πειρώμενον ὑπ' αὐτῶν ἀνέχεσθαι ἄν σε
δέοι· φόβον δὲ οὐκ ἂν ἔχοις, ἀλλ' ἄλλοις παρέχοις, μήτι
πάθῃς· ἑκόντας δὲ τοὺς πειθομένους ἔχοις ἂν, καὶ ἐθε- 12
λουσίως σου προνοοῦντας θεῷο ἄν. Εἰ δέ τις κίνδυνος εἴη,
οὐ συμμάχους μόνον, ἀλλὰ καὶ προμάχους καὶ προθύ-
μους ὁρῴης ἄν· πολλῶν μὲν δωρεῶν ἀξιούμενος, οὐκ ἀπο-
ρῶν δὲ, ὅτῳ τούτων εὐμενεῖ μεταδώσεις· πάντας μὲν συγ-
χαίροντας ἔχων ἐπὶ τοῖς σοῖς ἀγαθοῖς, πάντας δὲ πρὸ
τῶν σῶν [ἰδίων], ὥσπερ τῶν ἰδίων, μαχομένους. Θησαυ- 13
ροὺς γε μὴν ἔχοις πάντας τοὺς παρὰ τοῖς φίλοις πλού-
τους. Ἀλλὰ θαῤῥῶν, ὦ Ἱέρων, πλούτιζε μὲν τοὺς φί-
λους· σαυτὸν γὰρ πλουτιεῖς. Αὔξει δὲ τὴν πόλιν· σαυτῷ
γὰρ δύναμιν περιάψεις· κτῶ δὲ αὐτῇ συμμάχους, . . .
Νόμιζε δὲ τὴν μὲν πατρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας, ἑταί- 14
ρους· τοὺς δὲ φίλους, τέκνα σεαυτοῦ· τοὺς δὲ παῖδας, ὅ
τι περ τὴν σὴν ψυχήν. Καὶ τούτους πάντας πειρῶ νικᾶν εὖ
ποιῶν. Ἐὰν γὰρ τοὺς φίλους κρατῇς εὖ ποιῶν, οὐ μή σοι 15
δύνωνται ἀντέχειν οἱ πολέμιοι. Κἂν ταῦτα πάντα ποιῇς, εὖ
ἴσθι πάντων τῶν ἐν ἀνθρώποις κάλλιστον καὶ μακαριώτατον
κτῆμα κεκτημένος· εὐδαιμονῶν γὰρ οὐ φθονηθήσῃ.

12. συμμάχους μόνον] Cod. Lipſ. μόνον συμμάχους.

τῶν σῶν [ἰδίων]] Secluſi ἰδίων tanquam ſuſpectum et inutile. Quid enim eo opus erat? Contra diſtinctionem plane tollit, et ſententiam turbat. Alia eſt ratio cap. x. 5. Mecum ſentit Weiſke in Addendis.

13. κτῶ δὲ αὐτῇ συμμάχους] Lacunæ ſignum recte appoſuit Weiſke; deeſt enim apodoſis, hujus fere ſententiæ: σαυτῷ γὰρ ἕξεις συμμαχοῦντας.

15. κρατῇς] Edd. vett. κρατεῖς.

οὐ μή σοι δύνωνται] Cod. Lipſ. δύνανται. Noſter Cyrop. iii. 2, 8. ὡς οἵγε Ἀρμένιοι οὐ μὴ δέξωνται τοὺς πολεμίους. Plato Gorgiæ ſect. 49. σὺ δὲ οὐ μὴ ἐκπλαγῇς οὐδὲ μὴ αἰσχυνθῇς. Longe eſt diverſa ratio formulæ οὐ μὴ παύσεσθε et ſimilium poſitarum pro imperativo παύσασθε, de quibus Brunck. ad Ariſtoph. Lyſiſtr. 704. qui tamen inter exempla male poſuit locum Soph. Electr. 42. οὐ γάρ σε μὴ γήρᾳ τε καὶ χρόνῳ μακρῷ γνῶσ', οὐδ' ὑποπτεύσουσιν ὧδ' ἠνθισμένον. Aliter enim locus eſt diſtinguendus, et major interpunctio poſt γνῶσι ponenda. Prior enim ſententia hæc eſt: οὐ γὰρ (φόβος) μή σε γνῶσι· ſequitur οὐδὲ ὑποπτεύσουσι, ne ſuſpectum quidem te habebunt.

κεκτημένος] Vulgato κεκτῆσθαι cum H. Stephano, Cantero N. Lect. i. 13. Cod. Lipſ. et margine Villoiſ. libri recte prætulit Zeune.

φθονηθήσῃ] Sic Junt. et Cod. Lipſ. φθονήσῃ Baſil. Bryl. et margine libri Villoiſ.

DESCRIPTIO

ENCOMII AGESILAI,

EJUS AUCTORITAS ET FIDES.

OMNEM encomii materiam diſtribuit et argumentum definiit Xenophon ita, ut Capite primo et ſecundo res ab Ageſilao geſtas narraret, et verbis plerumque iiſdem, quibus in Hellenicis erat uſus, repeteret, ſubjunctis tamen quibuſdam, quæ ſpatium Hellenicorum non ceperat. Conſilium hujus narrationis edit Cap. i. ſect. 6. ἀπὸ γὰρ τῶν ἔργων καὶ τοὺς τρόπους αὐτοῦ κάλλιστα νομίζω καταδήλους ἔσεσθαι. Scilicet τρόποι et τρόπος dicitur ratio et via vivendi, quam quis ingreditur, a τρέπεσθαι ductum, unde in Memorab. ii. 1, 21. eſt: εἴτε τὴν δι᾽ ἀρετῆς ὁδὸν τρέψονται ἐπὶ τὸν βίον εἴτε τὴν διὰ κακίας. Hinc mores atque animi indoles, quatenus hominum factis conſpiciuntur, τρόποι vocantur. Iſocrates ad Demonicum τὰ τῶν τρόπων ἤθη dixit, quos idem paulo poſt τὸν τρόπον vocat p. 2. ed. Langianæ. Hinc Ariſtoteles de Moribus iv. 14. ubi εὐτραπέλους dictos ait quaſi εὐτρόπους, commodis moribus, addit: videri has eſſe morum quaſi motiones et converſiones, (τοῦ ἤθους αἱ τοιαῦται δοκοῦσι κινήσεις εἶναι) atque ut corpora ita etiam mores ex motu judicari. Manifeſto ille reſpicit ad formam dicendi, qua ἠθῶν τρόποι vocantur. Atque idem in Eudemiis ii. 2. ubi ponit ἤθη dicta fuiſſe ab ἔθη id eſt conſuetudine, quæ vim animi ingenitam et mobilitatem varie moveat, addit in morali diſciplina videndum, qua in parte animi reſideant mores, κατὰ τί τῆς ψυχῆς ποῖ᾽ ἄττα ἤθη. Sedem igitur eorum eſſe in viribus affectionum, (κατὰ τὰς δυνάμεις τῶν παθημάτων) et

in habitu adverſus has affectiones (κατὰ τὰς ἕξεις πρὸς τὰ πάθη). Igitur τρόπους mores Ageſilai Xenophon putavit narratione ſimplice rerum ab eo geſtarum ſatis argui et manifeſtos fieri. Et primum quidem res publice in Aſia et Græcia geſtas ab eo narravit Cap. i. et ii. quibus abſolutis ſubjungit, hæc plurimis teſtibus et arbitris geſta argumentis et demonſtratione virtutum ejus non indigere, ſed ſatis eſſe, ut in mentem lectorum revocentur. (Cap. iii. 1. τὰ γὰρ τοιαῦτα οὐ τεκμηρίων προσδεῖται.)

Tranſit inde ad narrationem factorum, quæ quanquam etiam habuerunt teſtes, tamen ipſas cauſas et argumenta morum non tam conſpicua et in oculos occurrentia habent, ſed abdita et latentia in animo Ageſilai, in illa τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς ψυχῆς conditione et vi, a qua proficiſcitur omnis virtus. Itaque Xenophon ingreditur demonſtrare, quam penitus animo Ageſilai fuerit inſita pietas, juſtitia, continentia, fortitudo, ſapientia et amor patriæ Græciæque omnino. Hos enim veluti cardines quoſdam omnis humanæ virtutis eſſe putabant antiqui doctrinæ moralis magiſtri. Atque has Ageſilai virtutes quaſi publicas enarrat Xenophon uſque ad extremum Caput vii. Tum vero ſubjungit alias quaſdam, quas privatas dicere poſſis et priorum aſſeclas et comites, quanquam interdum ab earum conſortio diſſociatæ, ſed minus per ſe gratæ atque utiles humanæ vitæ, reperiantur. Primo loco appellatur τὸ εὔχαρι, quod uno verbo latine dicere vix licet. *Comitas* enim partem tantum ejus reddit. Sequitur magnitudo animi et frugalitas. Abhinc vita et mores Ageſilai comparantur cum vita et moribus regis Perſarum, contra quem uti virtus Ageſilai in bello ſpectata præcipue eminuit, ita decebat utriuſque etiam mores et vitæ inſtitutum inter ſe comparari, quo magis virtutum Ageſilai magnitudo fieret conſpicua et illuſtris, quibus hic confiſus imperium regis Perſarum labefactavit. Nolim enim cum Weiſkio totam comparationem ad artem rhetoricam referre, ſimilem illi, qua Iſocrates Euagoram cum Cyro majori contendit. Caput x. concluſionem habet totius encomii et cauſam ; tamen ſubjungit Cap. xi. ſententias breves, quæ fere ad ea-

dem laudationis et virtutum capita referuntur, quæ ſupra poſui. Initium fit a pietatis ſenſu ſect. 1. et 2. ad fortitudinem et ſapientiam pertinet ſectio 9. ad juſtitiam ſect. 3. ad continentiam et temperantiam ſect 10. et 11. Sed inſunt etiam ſententiæ, quæ referuntur ad ſecundarias illas virtutes Capite viii. 9. et 10. commemoratas, nempe τὸ εὔχαρι, magnitudinem animi et frugalitatem.

Hæc eſt deſcriptio totius encomii, cujus quidem tertia pars quaſi extranea tum parum arcte cum prioribus juncta hæret, ut ablata ea nihil deſideres. Plena ſententiis argutis et concinnis magnopere videtur abhorrere a reliqua Xenophontis oratione, qualem in Cyri diſciplina inprimis, ut in opere elaboratiſſimo, ſpectare licet. Sed animi grati ſenſibus et deſiderio amici vela orationis immiſiſſe videtur Xenophon, quo factum videri poteſt, ut ſupra placidam illam ingenii ſui ἀφέλειαν aſſurgeret et ſe ipſe excelleret.

Quod vero Weiſke in loco Cap. iii. ſect. 1. rationem iſtam Xenophontis improbat: νῦν δὲ τὴν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀρετὴν πειράσομαι δηλῶσαι, δι' ἣν ταῦτα ἔπραττε, et propter eandem hanc cauſam de bonis animi prius dicendum fuiſſe putat, in eo viro docto equidem aſſentiri non poſſum. Cauſam jam ſupra dixi, cum eundem Xenophontis locum tractarem. Procemium deinde illi non ſatis luculentum et juſto brevius videtur; mihi contra Caput totum xi. diſplicet ideo, quod a reliquis membris orationis ſeparari poteſt, ita ut lacuna aut damnum non fiat. Unum ſupereſt, quod moneam. Quærit idem Weiſke p. 417. cum Ageſilai privati hominis virtus recte uſurpetur, cur non inde a Capite iii. mentio ejus fiat: illique hoc ob eam cauſam ſic inſtitutum a Xenophonte videtur, quia regis maxime, non hominis aut civis hoc ſit encomium. In quo iterum viro docto non poſſum omnino aſſentiri. A Capite enim viii. enarrat Xenophon eas Ageſilai virtutes, quæ civem et hominem eum amabilem nobis conſpiciendum præbent, uti ſupra in deſcriptione argumenti obiter annotavi: quanquam etiam reliquis capitibus inſunt diſperſa virtutis humanæ civiliſque atque omnino privatæ exempla. Ceterum reliquæ Weiſkii diſputationi, qua auctoritatem hujus en-

comii contra Valckenarii dubitationem afferere conatus eſt, tam plane aſſentior, ut, ſi quid forte in lectoris aſſidui Xenophonteorum ſcriptorum animo reſederit ſcrupuli, id omne docta Weiſkii diſputatione exemtum iri confidam. Mihi quidem Xenophontis libris a prima juventute ſtatim aſſueto nihil unquam hic liber habere viſus eſt, quod ab ingenio miti et animo pio gratoque viri alienum atque abhorrens exiſtimari jure poſſit.

Fides hiſtorica Xenophontis etiam in hac laudatione Ageſilai non major eſſe videtur quam in Hellenicis, multo major certe auctoris amicitia et grati animi pietas adverſus Ageſilaum in libro ſpectatur. Ita etiam antiquis ſcriptoribus viſum fuiſſe docet locus Plutarchi in comparatione Ageſilai cum Pompeio, ubi eſt de Xenophonte: ᾧ διὰ τἄλλα καλὰ καθάπερ γέρας ἐξαίρετον δέδοται καὶ γράφειν ὃ βούλοιτο καὶ λέγειν περὶ τοῦ ἀνδρός. i. e. quanquam huic ſcriptori propter ceteras virtutes tanquam ſingulare præmium datum fuit et conceſſum, et ſcribere, et dicere de illo, quæ viſum ei fuerit. Fuerat autem Plutarchus in conſcribendis Ageſilai rebus geſtis uſus præter Xenophontem hiſtoria Duridis Samii, Alcibiadis conſanguinei, et Theopompi Chii; præter eos nominat etiam Theophraſtum, alioſque, ſed hos multo recentiores.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΝ.

CAPUT I.

ΟΙΔΑ μὲν, ὅτι τῆς Ἀγησιλάου ἀρετῆς τε καὶ δόξης 1
οὐ ῥάδιον ἄξιον ἔπαινον γράψαι· ὅμως δ' ἐγχειρητέον.
Οὐ γὰρ ἂν καλῶς ἔχοι, εἰ, ὅτι τελέως ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγέ-
νετο, διὰ τοῦτο οὐδὲ μειόνων ἂν τυγχάνοι ἐπαίνων. Περὶ 2

Ξενοφῶντος] Edd. vet. addunt *ῥήτορος*. Codex Guelferbytanus membranaceus in forma octava ſcriptus elegantiſſime *Ξενοφῶντος Ἀγησιλάου ἐγκώμιον* inſcriptum habet. Fuit olim Guarini Veronenſis. Continet præterea librum i. *Ἀπομνημονευμάτων*. Fere ubique cum Codice Harleiano facit, ſed ſolus addit i. ſect. 24. membrum orationis, quod inde adſcivi. Liber hic Xenophontis ſcriptus eſt poſt mortem Ageſilai, quam Olympiadis 104. anno 3. aſſignavit Diodorus Siculus libri xv. cap. 93. Mortuus eſt Ageſilaus in reditu ex Ægypto per Cyrenaicam facto, poſteaquam Nectanebum in regno Ægypti confirmaverat.

εἰς Ἀγησίλαον] Vulgo additum *τὸν βασιλέα* omiſit Weiſke, qui ſic ſimpliciter *λόγον* hunc libellum a Xenophonte inſcriptum fuiſſe cenſebat, quia ipſe auctor infra Cap. x. ſect. 3. *λόγον* appellet. Ibi nempe eſt: *ἀλλὰ γὰρ μὴ, ὅτι τετελευτηκὼς ἐπαινεῖται, τούτου ἕνεκα θρῆνόν τις τοῦτον τὸν λόγον νομισάτω, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐγκώμιον.* unde liceret potius conjicere inſcriptionem Codicis Guelferbytani *Ἀγησιλάου Ἐγκώμιον* fuiſſe ab ipſo Xenophonte profectam.

Cap. I. 1. *διὰ τοῦτο οὐδὲ*] Vulgatum *τοῦτο* ex Steph. ſecunda, Welſiana, Hutchinſoniana et Codice Harleiano correxit Zeune, cum quo facit Guelf. et Ariſtides, qui in libro *περὶ ἀφελείας* plurima ex hoc libro exempla poſuit, quæ ſingula comparavi cum Codice manuſcripto Guelferbytano, qui librum iſtum Ariſtidis continet diligentiſſime ſcriptum. Ibi igitur hæc Ariſtides ex h. l. excerpſit: *ἢ διότι καλὸς ἢ ἀγαθὸς ὑπερβαλλόντως ἐγένετο, διὰ τοῦτο μηδὲ μετρίως ἐπαίνων τύχῃ.* Ita ſcilicet Codex habet, editio vero Jebbiana: *εἰ διότι καλὸς κἀγαθὸς—μετρίων ἐπ. τύχῃ.* Unde ſimul confirmatur ſcriptura *οὐδὲ*, quam ex edd. vetuſtis, Hutchinſ. et Bachiana revocavit Zeune, cum Reuchlini et Stephani edd. item liber Harlei. et Guelf. dent *δὲ*, quod Stephanus interpretatur *profecto, utique, vero*. Sed ratio hæc contorta et a totius loci ſententia ſatis plana et aperta aliena eſt. *μείονες ἔπαινοι* ſunt

μὲν οὖν εὐγενείας αὐτοῦ τί ἂν τις μεῖζον καὶ κάλλιον
εἰπεῖν ἔχοι, ἢ ὅτι ἔτι καὶ νῦν τοῖς προγόνοις ὀνομαζομένοις
ἀπομνημονεύεται, ὁπόστος ἐγένετο ἀφ' Ἡρακλέους, καὶ
τούτοις οὐκ ἰδιώταις ἀλλ' ἐκ βασιλέων βασιλεῦσιν;
3 Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ταύτῃ γ' ἂν τις ἔχοι καταμέμψασθαι
αὐτοὺς, ὡς βασιλεύουσι μὲν, πόλεως δὲ τῆς ἐπιτυχούσης·
ἀλλ' ὥσπερ τὸ γένος αὐτῶν τῆς πατρίδος ἐντιμότατον,
οὕτω καὶ ἡ πόλις ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐνδοξοτάτη· ὥστε οὐ δευ-
4 τέρων πρωτεύουσιν, ἀλλ' ἡγεμόνων ἡγεμονεύουσι. Τῇδέ
γε μὴν καὶ κοινῇ ἄξιον ἐπαινέσαι τήν τε πατρίδα, καὶ τὸ
γένος αὐτοῦ. Ἥ τε γὰρ πόλις οὐδεπώποτε φθονήσασα
τοῦ προτετιμῆσθαι αὐτοὺς, ἐπεχείρησε καταλῦσαι τὴν
ἀρχὴν αὐτῶν, οἵ τε βασιλεῖς οὐδεπώποτε μειζόνων ὠρέ-
χθησαν, ἢ ἐφ' οἷσπερ ἐξαρχῆς τὴν βασιλείαν παρέλα-

non *pauciores*, ut Stephano viſum erat, ſed *inferiores* virtutibus Ageſilai. Ceterum ex loco Ariſtidis ſuſpicari quis poſſit, eum hic olim καλὸς κἀγαθὸς ſcriptum legiſſe.

2. τοῖς προγόνοις ὀνομαζομένοις] Dativos conſequentiæ ſeu abſolutos eſſe cum Zeunio et Bachio ſtatuit Weiſke. Quam quidem rationem amplexi videntur eſſe viri docti, quoniam ἀπόγονοι dicuntur vulgari ſignificatione, qui a genere Herculis deſcenderunt, contra πρόγονοι, qui natos poſtea ex genere eo anteceſſerunt. Breviter ut dicam, ἀπόγονοι ſunt *progenies*, πρόγονοι *majores*. Itaque a majoribus ἀπομνημονεύεσθαι dici non poteſt recte gradus affinitatis, quo fuit Ageſilaus cum genere Herculis conjunctus, a majoribus dico, et quidem ἔτι καὶ νῦν, *etiamnum* memorari, quaſi majores iſti vivi etiamnum eſſent. Hæc fuit cauſa, ut viri docti verba τοῖς προγόνοις, καὶ τούτοις—βασιλεῦσιν cum nullo verbo conjuncta et quaſi inſititia adhibita figura iſta vel exceptione dativorum abſolutorum excuſarent vel defenderent. At enim ita verbum ἀπομνημονεύεται non habet, quo referatur, nec editur auctor genealogiæ, quem tamen nominare voluiſſe et debuiſſe Xenophon videtur. Mihi quid videatur, dicam. Additum ὀνομαζομένοις ſatis arguit peculiarem aliquam ſignificationem ineſſe vocabulo Lacedæmonio πρόγονοι; eoque potius progeniem Herculis Spartanam, quam majores ſignificaſſe Lacedæmonios cenſeo. Auctorem opinionis habeo Solonem, in cujus Fragmento vi. collectionis Brunckianæ eſt hic locus: αὖτις ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἐξοπίσω. Ita ſcilicet edidit iſta verba ex margine Codicis Stobæani Brunckius in Analectis i. p. 66. et in Poetis Gnomicis. Sed Codex A. Pariſienſis Stobæi ab H. Grotio olim comparatus vulgatam ſcripturam ἡγεμόνων ὀπίσω mutat in προγόνων ὀπίσω, unde veriſſima emendatio ἢ προγόνων ὀπίσω exiſtit. Ita πρόγονοι ſunt *poſteri*; quo ſenſu dicti fuerunt Lacedæmone, *qui principes ex progenie Herculis Spartæ reges fuerunt ex duabus familiis Procli et Euryſthenis*, ut ait Nepos in Ageſilai cap. i. Ab his genealogia regum diligentiſſime obſervata commemorabatur etiamnum tempore Xenophontis, qui ad eam refert judicium de genere Ageſilai regio.

4. ἐφ' οἷσπερ] De Republ. Laced.

βον. Τοιγαροῦν ἄλλη μὲν οὐδεμία ἀρχὴ φανερά ἐστι διαγεγενημένη ἀδιάσπαστος οὔτε δημοκρατία οὔτε ὀλιγαρχία οὔτε τυραννὶς οὔτε βασιλεία· αὕτη δὲ μόνη διαμένει συνεχὴς βασιλεία. Ὥς γε μὴν καὶ πρὶν ἄρξαι 5
ἄξιος τῆς βασιλείας ἐδόκει εἶναι Ἀγησίλαος, τάδε τὰ σημεῖα. Ἐπεὶ γὰρ Ἆγις, βασιλεὺς ὤν, ἐτελεύτησεν, ἐρισάντων περὶ τῆς ἀρχῆς Λεωτυχίδα μὲν, ὡς Ἄγιδος ὄντος υἱοῦ, Ἀγησιλάου δὲ, ὡς Ἀρχιδάμου, κρίνασα ἡ πόλις ἀνεπικλητότερον εἶναι Ἀγησίλαον καὶ τῷ γένει καὶ τῇ ἀρετῇ, τοῦτον ἐστήσατο βασιλέα. Καί τοι τὸ ἐν τῇ κρατίστῃ πόλει ὑπὸ τῶν ἀρίστων κριθέντα τοῦ καλλίστου γέρως ἀξιωθῆναι, ποίων ἔτι τεκμηρίων προσδεῖται τῆς γε πρὶν ἄρξαι αὐτὸν ἀρετῆς;

Ὅσα γε μὴν ἐν τῇ βασιλείᾳ διεπράξατο, νῦν διηγήσο- 6
μαι· ἀπὸ γὰρ τῶν ἔργων καὶ τοὺς τρόπους αὐτοῦ κάλλιστα νομίζω καταδήλους ἔσεσθαι. Ἀγησίλαος τοίνυν ἔτι μὲν νέος ὢν ἔτυχε τῆς βασιλείας· ἄρτι δὲ ὄντος αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ, ἐξηγγέλθη βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἀθροίζων καὶ ναυτικὸν καὶ πεζὸν πολὺ στράτευμα ὡς ἐπὶ τοὺς Ἕλλη-

c. xv. 1. eſt: *βούλομαι δὲ καὶ ἃς βασιλεῖ πρὸς τὴν πόλιν συνθήκας ὁ Λυκοῦργος ἐποίησε, διηγήσασθαι.*

ἀδιάσπαστος] Non interrupta, quod deinde *συνεχὴς* dicitur. Vulgatum *ἀδιασπάστως* correxi, quia verba *διατελεῖν, διαγίγνεσθαι* et ſimilia junctum habent aut participium aut adjectivum; atque ita de eadem re eſt de Lacedæmoniorum republica cap. xv. 1. *μόνη γὰρ δὴ αὕτη διατελεῖ οἵαπερ ἐξ ἀρχῆς κατεστάθη· τὰς δὲ ἄλλας πολιτείας εὕροι ἄν τις μετακεκινημένας, καὶ ἔτι καὶ νῦν μετακινουμένας.* Eſt quidem in Anabaſi i. 10, 19. *ταύτην οὖν τὴν νύκτα οὕτω διεγένοντο.* ſed ibi ſignificatio paulo eſt diverſa verbi, ideo adjungitur accuſativus *νύκτα, atque ita noctem hanc tolerarunt.*

5. *ἐρισάντων*] Contentionem narrat ipſe in Hellenicis iii. 3, 1. et Nepos Ageſilai c. i.

ἀνεπικλητότερον] Idem vocabulum ex Cyrop. ii. 1, 22. laudavit Pollux viii. 68. ubi tamen Codices alii *ἀνεπίπληκτον* et *ἀνεπίληπτον* dant.

τὸ ἐν τῇ] Margo Steph. *τὸν*, Ariſtidis edd. *τότε* habent. *γέρας* eſt ipſa regia dignitas.

6. *νῦν διηγήσομαι*] Harleianus et Guelf. liber *νῦν ἤδη διηγ.* dant.

ἔτι μὲν νέος ὢν] Anno ætatis 43. teſte Plutarcho Ageſilai c. xl. Tam late dicitur etiam latine *juvenis.* Sequentia ita tradidit Plutarchus: *τοῦ Ἀγησιλάου τὴν βασιλείαν νεωστὶ παρειληφότος.* Hiſtoriam belli exorti narrat noſter Hellenic. iii. 3, 4. et iii. 4, 1.

ὡς ἐπὶ τοὺς] In edd. vetuſtis *ἐπὶ* omiſſum inſeruit primus Caſtalio.

7 νας· βουλευομένων δὲ περὶ τούτων Λακεδαιμονίων καὶ
τῶν συμμάχων, Ἀγησίλαος ὑπέστη, ἐὰν δῶσιν αὐτῷ
τριάκοντα μὲν Σπαρτιατῶν, δισχιλίους δὲ νεοδαμώδεις,
εἰς ἑξακισχιλίους δὲ τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων, δια-
βήσεσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ πειράσεσθαι εἰρήνην ποιῆ-
σαι, ἢ, ἂν πολεμεῖν βούληται ὁ βάρβαρος, ἀσχολίαν
8 αὐτῷ παρέξειν στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. Εὐθὺς
μὲν οὖν πολλοὶ πάνυ ἠγάσθησαν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐπιθυ-
μῆσαι, ἐπειδὴ ὁ Πέρσης πρόσθεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα διέβη,
ἀντιδιαβῆναι ἐπ' αὐτὸν, τό, τε αἱρεῖσθαι ἐπιόντα μᾶλλον
ἢ ὑπομένοντα μάχεσθαι αὐτῷ, καὶ τὸ τἀκείνου δαπα-
νῶντα βούλεσθαι μᾶλλον ἢ τὰ τῶν Ἑλλήνων πολεμεῖν·
κάλλιστον δὲ πάντων ἐκρίνετο, μὴ περὶ τῆς Ἑλλάδος

7. τούτων Λακεδαιμ.] τούτων τῶν Λακεδ. corrigebat Leonclav. ad Hiftor. Gr. p. 1089. ed. Parif. 1625.

τριάκοντα] Edd. veteres πεντήκοντα, quod recte fprevit Leonclavius et ex Codicis Harleiani figla Λ correxit Hutchinfon, quem fecuti funt ceteri editores. Ita eft etiam in Hellenicis, Plutarcho et Diodoro xiv. 79. Intelliguntur triginta principes Spartani, qui regem ad bellum proficifcentem comitari eique in confilio adeffe folebant. Plutarchus dicit τριάκοντα ἡγεμόνας καὶ συμβούλους. Cf. Hellenicorum v. 3, 8. et de Lacedæm. Republ. xiii. 1. ubi eft: πρῶτον μὲν γὰρ ἐπὶ φρουρᾶς τρέφει ἡ πόλις βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ· συσκηνοῦσι δὲ αὐτῷ οἱ πολέμαρχοι, ὅπως ἀεὶ συνόντες μᾶλλον καὶ κοινοβουλῶσιν, ἤν τι δέωνται. συσκηνοῦσι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς ἄνδρες τῶν ὁμοίων. Hoc ibi inftitutum refertur ad Lycurgum; itaque non eft probabilis ratio Weifkii ducta ex loco Hellenicorum v. 3, 8. rem fuiffe novam et tum primum introductam; itaque Xenophontem non dixiffe τοὺς τριάκοντα. Articulum enim additum maluit Bachius, cui Zeune recte ita occurrit, ut moneret articulum abeffe etiam in locis Xenophontis, Plutarchi et Diodori antea laudatis. Cum vulgata lectione facit Guelf. hic et paulo poft, ubi edd. ante Hutchinfonum dabant τρισχιλίους. Idem Guelf. νεοδαμωδεῖς fcriptum habet.

σύνταγμα] Cf. p. 249. et 296.

διαβήσεσθαι] Edd. veterum διαβήσεται correxit Caftalio. Deinde τοῦ στρατεύειν ex Leonclaviana cum Hutchinfono et Bachio revocavit Weifke; articulum τοῦ edd. veteres cum Steph. et Zeuniana omittunt. Exempla articuli omiffi potuit Zeune Œcon. iv. 3. vi. 9. et Cyrop. viii. 1, 13. Addo de Republ. Laced. xiii. 1. In Cyrop. viii. 7, 12. eft ἅ, σάφ' ἴσθι, τῷ εὐφραίνεσθαι πολλὰς ἀσχολίας παρέχει· qui cafus mihi fufpectus eft.

8. αὐτὸ τοῦτο] Juntina et Harlei. liber omittunt fequens τὸ, unde Brodæus fcriptum malebat αὐτὸν τοῦτο ἐπιθ. fed ita αὐτὸν poft ἐπιθυμῆσαι collocari debere, monuit Weifke, qui αὐτοῦ malebat fcriptum, id eft: *hanc ejus rationem admirati funt.* Sed ita pronomen τοῦτο fit non folum languidum, fed etiam inutile. Quare vulgata fcriptura bene habere videtur.

τό, τε αἱρεῖσθαι] Caftalio τότε δὲ dedit; paulo poft βουλεύεσθαι habet Ariftides.

ἀλλὰ περὶ τῆς Ἀσίας τὸν ἀγῶνα καθιστάναι. Ἐπεί 9
γε μὴν λαβὼν τὸ στράτευμα ἐξέπλευσε, πῶς ἄν τις σα-
φέστερον ἐπιδείξειεν, ὡς ἐστρατήγησεν, ἢ εἰ αὐτὰ διηγή-
σαιτο, ἃ ἔπραξεν; Ἐν τοίνυν τῇ Ἀσίᾳ ἥδε πρώτη πρᾶξις 10
ἐγένετο. Τισσαφέρνης μὲν ὤμοσεν Ἀγησιλάῳ, εἰ σπεί-
σαιτο ἕως ἔλθοιεν, οὓς πέμψειεν πρὸς βασιλέα ἀγγέ-
λους, διαπράξεσθαι αὐτῷ ἀφεθῆναι αὐτονόμους τὰς ἐν
τῇ Ἀσίᾳ πόλεις Ἑλληνίδας· Ἀγησίλαος δὲ ἀντώμοσε,
σπονδὰς ἄξειν ἀδόλως, ὁρισάμενος τῆς πράξεως τρεῖς
μῆνας. Ὁ μὲν δὴ Τισσαφέρνης, ἃ ὤμοσεν, εὐθὺς ἐψεύ- 11
σατο· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰρήνην πράσσειν, στράτευμα πολὺ
παρὰ βασιλέως, πρὸς ᾧ πρόσθεν εἶχε, μετεπέμπετο.
Ἀγησίλαος δὲ, καίπερ αἰσθόμενος ταῦτα, ὅμως ἐνέμεινε
ταῖς σπονδαῖς. Ἐμοὶ (μὲν) οὖν τοῦτο πρῶτον καλὸν δο- 12
κεῖ διαπράξασθαι, ὅτι Τισσαφέρνην μὲν ἐμφανίσας ἐπί-
ορκον ἄπιστον πᾶσιν ἐποίησεν· ἑαυτὸν δ' ἀντεπιδείξας
πρῶτον μὲν ὅρκους ἐμπεδοῦντα, ἔπειτα συνθήκας μὴ
ψευδόμενον, πάντας ἐποίησε καὶ Ἕλληνας καὶ βαρβά-
ρους θαῤῥοῦντας συντίθεσθαι αὐτῷ, εἴτι βούλοιτο. Ἐπεὶ 13
δὲ μέγα φρονήσας ὁ Τισσαφέρνης ἐπὶ τῷ καταβάντι
στρατεύματι, προεῖπεν Ἀγησιλάῳ πόλεμον, εἰ μὴ ἀπίοι
ἐκ τῆς Ἀσίας· οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι καὶ Λακεδαιμο-

10. πέμψειεν] Ita edd. veteres, Harlei. et Guelf. πέμψοιεν Steph. deinde διαπράξασθαι dant Junt. et Guelf. Poſtea τὰς ἐν Ἀσίᾳ omiſſo articulo τῇ dat Guelf. liber. Verbum διαπράξεσθαι Weiſke interpretatur *ſe illud acturum, operam daturum, ut*, et de *ſtudio* et *conatu* accipiendum monet. Sed διαπράττεσθαι eſt *opera ſua perficere*, et affirmavit Perſa *ſe perfecturum eſſe opera ſua, ut cauſa belli præcideretur et libertas civitatibus Aſiæ græcis redderetur*. Plutarchus Ageſilai ix. ἐποιήσατο σπονδὰς ὡς τὰς πόλεις αὐτῷ τὰς Ἑλληνίδας ἀφήσοντος αὐτονόμους βασιλέως.

11. πρὸς ᾧ] Harlei. et Guelf. liber πρὸς ὃ dant.

12. Ἐμοὶ (μὲν) οὖν] Particulam μὲν de meo inſerui, quam ſenſus et proprietas ſermonis flagitare mihi videtur.

θαῤῥοῦντας] Participium ab edd. vett. omiſſum vertit etiam Philelphus. Sequens αὐτῷ in ἑαυτῷ mutavit Stephanus.

13. καταβάντι] Hellenica addunt παρὰ βασιλέως.

νίων οἱ παρόντες μάλα ἀχθεσθέντες φανεροὶ ἐγένοντο,
νομίζοντες μείονα τὴν παροῦσαν δύναμιν Ἀγησιλάῳ τῆς
βασιλέως παρασκευῆς εἶναι· Ἀγησίλαος δὲ μάλα φαι-
δρῷ τῷ προσώπῳ ἀπαγγεῖλαι τῷ Τισσαφέρνει τοὺς
πρέσβεις ἐκέλευσεν, ὡς πολλὴν χάριν αὐτῷ ἔχοι, ὅτι ἐπι-
ορκήσας αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐκτήσατο, τοῖς
14 δ᾽ Ἕλλησι συμμάχους ἐποίησεν. Ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς
τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε συσκευάζεσθαι ὡς εἰς
στρατείαν· ταῖς δὲ πόλεσιν, εἰς ἃς ἀνάγκη ἦν ἀφικνεῖ-
σθαι στρατευομένῳ ἐπὶ Καρίαν, προεῖπεν ἀγορὰν παρα-
σκευάζειν. Ἐπέστειλε δὲ καὶ Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι καὶ
Ἑλλησποντίοις πέμπειν πρὸς αὐτὸν εἰς Ἔφεσον τοὺς συ-
15 στρατευσομένους. Ὁ μὲν οὖν Τισσαφέρνης, καὶ ὅτι ἱπ-
πικὸν οὐκ εἶχεν ὁ Ἀγησίλαος, ἡ δὲ Καρία ἄφιππος ἦν,
καὶ ὅτι ἡγεῖτο αὐτὸν ὀργίζεσθαι αὐτῷ διὰ τὴν ἀπάτην,
τῷ ὄντι νομίσας ἐπὶ τὸν αὐτοῦ οἶκον εἰς Καρίαν ὁρμήσειν
αὐτὸν, τὸ μὲν πεζὸν ἅπαν διεβίβασεν ἐκεῖσε, τὸ δὲ ἱππι-
κὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον περιήγαγε, νομίζων ἱκανὸς
εἶναι καταπατῆσαι τῇ ἵππῳ τοὺς Ἕλληνας πρὶν εἰς τὰ
16 δύσιππα ἀφικέσθαι. Ὁ δὲ Ἀγησίλαος, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ
Καρίαν ἰέναι, εὐθὺς ἀντιστρέψας ἐπὶ Φρυγίας ἐπορεύετο·
καὶ τάς τε ἐν τῇ πορείᾳ ἀπαντώσας δυνάμεις ἀναλαμ-

Τισσαφέρνει] Hanc formam cum Caftal. vulgatæ Τισσαφέρνη prætulit Zeune. Idem Caftalio edd. veterum τὰς πρέσβεις correxit.

14. πρὸς αὐτὸν] Edd. vett. αὐτὸν. In Hellenicis eft ἑαυτὸν. Guelf. deinde dat συστρατευσαμένους. Plutarchus Agef. ix. εὐθὺς οὖν ἀμυνόμενος ἀπάτῃ δικαίᾳ τὴν Τισσαφέρνους ἐπιορκίαν, ὑπέδειξεν ὡς ἐπὶ Καρίαν προσάξων. ubi vulgo male legitur ἐπέδειξεν—προάξων.

15. τὸν αὐτοῦ οἶκον] Nepos cap. xvii. 3. *quod ipfius erant plurima domicilia in Caria.* Weifke h. l. vertit, *in regionem, ubi maximam partem facultatum fuarum haberet.* In Hellenicis iv. 8, 6. Pharnabazus dicitur ἐπ᾽ οἴκου ἀπελθεῖν, ubi Phrygia fignificatur, fed τὰ βασίλεια Pharnabazi erant Dafcylii in Phrygia, iv. 1, 15. Ad rem pertinet locus Plutarchi Eumenis cap. viii. περὶ δὲ τὰς Σάρδεις ἐβούλετο μὲν ἱπποκρατῶν τοῖς Λυδοῖς ἐναγωνίσασθαι πεδίοις.

16. ἀντιστρέψας—Φρυγίας] Hellenica dant τἀναντία ἀποστρέψας. Deinde Guelf. Φρυγίαν habet cum Junt. Welf. Hutchinf.

ἀπαντώσας δ. ἀ. ἤ. καὶ τὰς] Hæc defunt in Hellenicis, ubi contra ἐλάμ-

βάνων ἦγε, καὶ τὰς πόλεις κατεστρέφετο, καὶ ἐμβαλὼν
ἀπροσδοκήτως, παμπληθῆ χρήματα ἔλαβε. Στρατη- 17
γικὸν οὖν καὶ τοῦτο ἐδόκει διαπράξασθαι, ὅτι, ἐπεὶ πό-
λεμος προεῤῥήθη, καὶ τὸ ἐξαπατᾷν ὅσιόν τε καὶ δίκαιον
ἐξ ἐκείνου ἐγένετο, παῖδα ἀπέδειξε τὸν Τισσαφέρνην τῇ
ἀπάτῃ· φρονίμως δὲ καὶ τοὺς φίλους ἐνταῦθα ἔδοξε
πλουτίσαι. Ἐπεὶ γὰρ, διὰ τὸ πολλὰ χρήματα εἰλῆ- 18
φθαι, ἀντίπροικα τὰ πάντα ἐπωλεῖτο, τοῖς μὲν φίλοις
προεῖπεν ὠνεῖσθαι, εἰπὼν, ὅτι καταβήσοιτο ἐπὶ θάλασ-
σαν ἐν τάχει τὸ στράτευμα κατάγων· τοὺς δὲ λαφυρο-
πώλας ἐκέλευσε γραφομένους, ὁπόσου τι πρίαιντο, προΐ-
εσθαι τὰ χρήματα. Ὥστ' οὐδὲν προτελέσαντες οἱ φίλοι
αὐτοῦ, οὐδὲ τὸ δημόσιον βλάψαντες, πάντες παμπληθῆ
χρήματα ἔλαβον. Ἔτι δὲ ὁπότε αὐτόμολοι, ὡς εἰκὸς, 19
πρὸς βασιλέα ἰόντες χρήματα ἐθέλοιεν ὑφηγεῖσθαι, καὶ
ταῦτα ἐπεμέλετο ὡς διὰ τῶν φίλων ἁλίσκοιτο, ὅπως

βανε eſt, quod ut rectius præferebat Bachius. Sed ita ſtatim ἐδόκει eſt et ſequitur de eadem re ἔδοξε. Deinde παμπληθεὶ habet Guelf.

18. *ἀντίπροικα τὰ πάντα*] Guelf. *κατὰ πάντα*. Alterum vocabulum alibi non reperitur, ſignificans viliſſimum pretium, quaſi dicas *halb umſonſt*.

ἐπὶ θάλασσαν] Ad emporium aliquod, ubi majori pretio vendere liceat res emtas.

γραφομένους—προΐεσθαι] i. e. ſine pretio tradere res emtas, ſed pretio in tabulas relato cum nominibus. Index Zeunianus ex h. l. interpretatur *vendere, tradere*, Œcon. ix. 10. *ἀπαριθμήσαντες καὶ γραψάμενοι ἕκαστα διδόναι—ἕκαστον*. ubi Cicero vertit *annumerata exſcribere*.

δημόσιον] Noſter de Laced. Republica xiii. 11. *ἣν δὲ ληΐδα ἄγων* (*τις ἔλθῃ πρὸς βασιλέα* in expeditione bellica verſatum) *πρὸς λαφυροπώλας τοῦτον ὁ βασιλεὺς ἀποπέμπει*, ut adeo omnis pecunia ex præda redacta ad ærarium conferretur. Phylarchus tamen apud Polybium ii. 62. tertiam partem prædæ regi fuiſſe attributam refert. Deinde *παμπληθεὶ* dat Guelf.

19. *ἁλίσκοιτο*] Hanc vulgatæ *ἁλίσκοιεν* ſcripturam e margine Steph. et Harleiano libro cum Hutchinſono recte prætulit Bach. In margine tamen Steph. eſt pluralis numerus *ἁλίσκοιντο*. Ceterum mira eſt ad h. l. dubitatio Weiſkii de ſententia loci, in qua vertenda aberraſſe docet Philelphum, Gallum Charpentier et civem noſtrum Goldhagen. Verba *ὡς εἰκὸς* ipſe vertit, *transfugæ, ut facile exiſtimatur*. Pro *ἰόντες* ſcriptum fuiſſe cenſet *οἴσοντας* vel *ἀποίσοντας*, addens accuſativum regi ab intellecto *κατά*. Sed non dixit, quid ſignificari voluerit verbis *ὁπότε αὐτόμολοι κατὰ οἴσοντας πρὸς βασιλέα χρήματα ἐθέλοιεν ὑφηγεῖσθαι*. Deinde vulgatum *ἁλίσκοιεν* præfert eo ſenſu, *ut transfugæ caperent*. Neque enim dici *ὡς ὑπὸ τῶν φίλων*, ſed *ὡς διὰ τ. φ. ἁλίσκοιτο*. Sed ita transfugæ dicerentur etiam *ἐνδοξότεροι* fieri, cujus rei minima erat cura Ageſilao. Hic enim amicorum glo-

ἅμα μὲν χρηματίζοιντο, ἅμα δὲ ἐνδοξότεροι γίγνοιντο. Διὰ μὲν δὴ ταῦτα εὐθὺς πολλοὺς ἐραστὰς τῆς αὑτοῦ
20 φιλίας ἐποιήσατο. Γιγνώσκων δ' ὅτι ἡ μὲν πορθουμένη καὶ ἐρημουμένη χώρα οὐκ ἂν δύναιτο πολὺν χρόνον στράτευμα φέρειν, ἡ δ' οἰκουμένη μὲν, σπειρομένη δὲ, ἀένναον ἂν τὴν τροφὴν παρέχοι, ἐπεμέλετο οὐ μόνον τοῦ βίᾳ χειροῦσθαι τοὺς ἐναντίους, ἀλλὰ καὶ τοῦ πρᾳότητι προσά-
21 γεσθαι. Καὶ πολλάκις μὲν προηγόρευε τοῖς στρατιώταις τοὺς ἁλισκομένους μὴ ὡς ἀδίκους τιμωρεῖσθαι, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπους ὄντας φυλάσσειν. πολλάκις δὲ ὁπότε μεταστρατοπεδεύοιτο, εἰ αἴσθοιτο καταλελειμμένα παιδάρια μικρὰ ἐμπόρων, (ἃ πολλοὶ ἐπώλουν, διὰ τὸ νομίζειν μὴ δύνασθαι ἂν φέρειν αὐτὰ καὶ τρέφειν) ἐπεμέλετο καὶ τούτων, ὅπως συγκομίζοιντό ποι. Τοῖς δ' αὖ διὰ γῆρας καταλειπομένοις αἰχμαλώτοις προσέταττεν ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν, ὡς μήτε ὑπὸ κυνῶν, μήθ' ὑπὸ λύκων διαφθείροιντο. Ὥστε οὐ μόνον οἱ πυνθανόμενοι ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἁλισκόμενοι εὐμενεῖς αὐτῷ ἐγίγνοντο.
22 Ὁπόσας δὲ πόλεις προσαγάγοιτο, ἀφαιρῶν αὐτῶν, ὅσα

riæ et fortunæ favebat ubique ; idque ſolum demonſtrare voluit Xenophon. Χρήματα ὑφηγεῖσθαι eſt *theſauros abſconditos alicubi aut pecunias, res pretioſas aut copias alio transferendas indicare hoſti et eum perducere ad prædam capiendam.* Transfugæ primum adeunt regem eique ſoli indicium faciunt prædæ capiendæ Hoc X. dicit ἰόντες πρὸς βασιλέα. An forte Weiſke in nomine regis aberravit et Perſarum regem hic cogitavit?

20. ἀένναον] Edd. veteres ἀέναον dant; deinde Ariſtides, etiam Guelf. dat παρέχεται omiſſo ἄν.

21. μεταστρατοπεδεύοιτο] Ita margo Steph. et Harleiani libri, contra edd. veteres futurum, Stephanianæ imperfectum μετεστρατοπεδεύετο habent. Rectum dedit Hutchinſon.

ἐμπόρων] Ad prædam pertinere videntur infantes cum parentibus abducti, an potius in exercitu nati? Sed additum ἐμπόρων videtur prædam arguere; etiam verbum ἐπώλουν difficultatem habere videtur. Quis enim infantes emiſſe in exercitu putandus eſt? ἔμποροι ſunt qui exercitum ſequuntur, uti Cyropædiæ iv. 5, 42. et vi. 2, 38.

συγκομίζοιντό ποι] i. e. ut in locum aliquem tutum conferrentur extra caſtra, ubi ſenibus captivis cura eorum mandabatur. Contra vero Interpretes omnes verba ſequentia τοῖς δ' αὖ δ. γ. καταλειπομένοις aiunt eſſe dativos abſolutos, quaſi ſenum captivorum cura habita fuerit ab Ageſilao, ne a canibus lupiſve lacerarentur! Quis in præda ſenes abductos fuiſſe a militibus credet?

22. ἀφαιρῶν] Liberans eos a ſervilibus miniſteriis dominis præſtandis.

δοῦλοι δεσπόταις ὑπηρετοῦσι, προσέταττεν, ὅσα ἐλεύθεροι
ἄρχουσι πείθονται· καὶ τῶν κατὰ κράτος ἀναλώτων τει-
χέων τῇ φιλανθρωπίᾳ ὑπὸ χεῖρα ἐποιεῖτο. Ἐπεὶ μέντοι 23
ἀνὰ τὰ πεδία οὐδὲ ἐν τῇ Φρυγίᾳ ἐδύνατο στρατεύεσθαι,
διὰ τὴν Φαρναβάζου ἱππείαν, ἔδοξεν αὐτῷ ἱππικὸν κατα-
σκευαστέον εἶναι, ὡς μὴ δραπετεύοντα πολεμεῖν δέοι αὐ-
τόν. Τοὺς μὲν οὖν πλουσιωτάτους ἐκ πασῶν τῶν ἐκεῖ
πόλεων ἱπποτροφεῖν κατέλεξε· προεῖπε δὲ, ὅστις παρέ-
χοιτο ἵππον καὶ ὅπλα καὶ ἄνδρα δόκιμον, ὡς ἐξέσοιτο
αὐτῷ μὴ στρατεύεσθαι· καὶ ἐποίησεν οὕτως ἕκαστον
προθύμως ταῦτα πράττειν, ὥσπερ ἄν τις τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ
ἀποθανούμενον προθύμως μαστεύοι. Ἔταξε δὲ καὶ πό- 24
λεις, ἐξ ὧν δέοι τοὺς ἱππέας παρασκευάζειν, νομίζων ἐκ
τῶν ἱπποτρόφων πόλεων εὐθὺς καὶ φρονηματίας μάλιστα
ἂν ἐπὶ τῇ ἱππικῇ γενέσθαι. Καὶ τοῦτ᾽ οὖν ἀγαστῶς
ἔδοξε πρᾶξαι, ὅτι κατεσκεύαστο τὸ ἱππικὸν αὐτῷ, καὶ

τειχέων] Intellige *τινὰ*, quod addi voluere Stephanus et Leoncl. Pro *ὑπὸ χεῖρα* Brodæus *ὑπόχειρα* malebat, quod eſt in Harleiano. Sed forma *ὑποχείρια* frequentata fuit tantum uſu ſcriptorum.

23. *παρέχοιτο ἵππον*] Ita pro *παρέχοι τὸ ἱππικὸν* cum Leonclavio ſcripſit Hutchinſ. et reliqui editores. Plutarchus Ageſilai ix. *προειπὼν τοῖς εὐπόροις, εἰ μὴ βούλονται στρατεύεσθαι, παρασχεῖν ἕκαστον ἵππον ἀνθ᾽ ἑαυτοῦ καὶ ἄνδρα.* Ceterum Guelf. paulo antea habet *ἐκ πασῶν τῶν ἐκεῖ πόλεων*, plane uti eſt ſcriptum in Hellenicis et in Harleiano. Vulgo verba *ἐκ πασῶν* deerant.

ταῦτα πράττειν, ὥσπερ ἄν τις—προθύμως μαστεύοι] Vulgo in omnibus edd. legitur *ἕκαστον προθύμως μαστεύειν.* ſententia manca, qua de re tacent tamen Interpretes. In Hellenicis iii. 4, 15. eſt *ἐποίησεν οὕτω ταῦτα ξυντόμως πράττεσθαι, ὥσπερ ἄν τις τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθανούμενον προθύμως ζητοίη.* Unde apparet, egregium Codicis Guelferb. ſupplementum habere veram utriuſque loci ſcripturam *μαστεύοι* pro *ζητοίη.* Propter geminatum *προθύμως* excidit h. l. alterum orationis membrum ; deinde *μαστεύοι* mutatum eſt in *μαστεύειν*, ut conveniret cum antecedente *ἐποίησεν.*

24. *φρονηματίας*] Deteriori ſenſu *ſuperbos, elatos, meritis ſuis fidentes* interpretatur Weiſke, cujus animi ne Ageſilaus haberet equites, hos ex aliis oppidis cepiſſe putat Ageſilaum, quippe modeſtiores, eum ſcirent, equum ſibi ad uſum bellicum eſſe dono datum. At vero hoc ſi dicere voluit Xenophon, ſcriptum oportuit *ἥκιστ᾽ ἂν ἐπὶ τ. ἱ. φρονηματίας γενέσθαι.* Sed Xenophon dicit, quid voluerit aſſequi Ageſilaus in equitibus legendis, non quid vitare conatus fuerit. Non omnibus oppidis permiſit equitatum præbere, ſed hanc aliquot quaſi prærogativam dedit, quo magis equites ab iis exhibiti præſtare et digni hac prærogativa haberi ſtuderent.

25 εὐθὺς ἐῤῥωμένον ἦν καὶ ἐνεργόν. Ἐπειδὴ δὲ ἔαρ ὑπέ-
φαινε, συνήγαγε πᾶν τὸ στράτευμα εἰς Ἔφεσον· ἀσκῆ-
σαι δὲ καὶ αὐτὸ βουλόμενος, ἆθλα προὔθηκε καὶ ταῖς
ἱππικαῖς τάξεσιν, ἥτις κράτιστα ἂν ἱππεύοι, καὶ ταῖς
ὁπλιτικαῖς, ἥτις ἂν ἄριστα σωμάτων ἔχοι· καὶ πελτα-
σταῖς δὲ καὶ τοξόταις ἆθλα προὔθηκεν, οἵτινες κράτιστοι
τὰ προσήκοντα ἔργα φαίνοιντο. Ἐκ τούτου δὲ παρῆν
ὁρᾷν τὰ μὲν γυμνάσια μεστὰ τῶν ἀνδρῶν γυμναζομένων,
τὸν δὲ ἱππόδρομον, ἱππέων ἱππαζομένων, τοὺς δὲ ἀκοντι-
26 στὰς καὶ τοὺς τοξότας ἐπὶ στόχον ἱέντας· ἀξίαν δὲ καὶ
ὅλην τὴν πόλιν, ἐν ᾗ ἦν, θέας ἐποίησεν. Ἥ τε γὰρ
ἀγορὰ μεστὴ ἦν παντοδαπῶν καὶ ὅπλων καὶ ἵππων
ὠνίων, οἵ τε χαλκοτύποι καὶ οἱ τέκτονες καὶ οἱ σιδηρεῖς
καὶ σκυτεῖς καὶ γραφεῖς πάντες πολεμικὰ ὅπλα κατε-
σκεύαζον. Ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἡγήσω ἂν πολέμου ἐρ-

25. *καὶ αὐτὸ*] Edd. veteres præter Caſtal. et Halenſem δὲ omittunt, contra Caſtal. et Halenſis *καὶ* omittunt. In Harleiano *αὐτὸ* deeſt. In Hellenicis eſt *ἀσκῆσαι δ᾽ αὐτὸ βουλόμενος—ὅσοι κράτιστοι πρὸς τὰ προσήκοντα ἔργα φαίνοιεν.*

ἆθλα] Additum vulgo *τε* cum Caſtal. Ariſtide et Hellenicis omiſit Zeune. Deinde *κράτιστος ἂν* dat Guelf. poſtea *εἴ τις ἄν.* Contra Aldina, Junt. Harlei. liber utroque loco *εἴ τις* dant, quod Caſtal. et Halenſis in *ἥτις* mutarunt, quod eſt in Ariſtide.

ἂν ἱππεύοι—ἂν ἄριστα] Caſtal. Hellenica et Ariſtides bis *ἂν* omittunt, pro *ἔχοι* Ariſtides Guelf. dat *ἔχῃ.*

μεστὰ τῶν ἀνδρῶν] Rectius in Hellenicis eſt *πάντα μεστὰ ἀνδρῶν τῶν γυμν.*

ἐπὶ στόχον ἱέντας] Ex Juntina *ἱέντας* in locum vulgati *ἰόντας* revocavi, et *στοίχων* mutavi in *στόχον* cum Wyttenbachio in Bibliotheca Critica Amſtelod. iii. p. 71. *ἐπὶ στοίχων ἰόντας* interpretantur *κατὰ στοίχους ἰόντας*, ineptiſſime ad meditationem bellicam jaculatorum et ſagittariorum. In Hellenicis brevius eſt *μελετῶντας.*

26. *μεστὴ ἦν παντοδαπῶν*] Ita eſt in Hellenicis et Steph. *παντοδαπὴ ἦν, μεστὴ* edd. veteres, contra *παντοδαπῶν ἦν μεστὴ* Halenſis. Pro *σιδηρεῖς* in Hellenicis ſunt *χαλκεῖς*, ibidem *σκυτοτόμοι.*

γραφεῖς] Hæc eſt Leoncl. Stephanique emendatio vulgati *κναφεῖς*, quam cum Hutchinſono receperunt editores recentiores, quia in Hellenicis *ζωγράφοι* nominantur. Quod vero Erneſti quærit, *quis fullonum uſus in armorum apparatu?* non cogitaſſe is videtur, ad apparatum militarem pertinere varia veſtium genera lanearum, quæ cum e tela textoria deſcenderunt, a fullonibus apparabantur. Pictores ornamenta armis et armamentis addebant.

ἡγήσω ἂν] Cum Caſtal. et Stephano *ἂν* addidit Zeune; *ἂν ἡγήσω* edidit Hutchinſon, et ſic eſt in Guelf. ſupraſcripto *ἄν.* In Sympoſio i. 8. eſt ſimiliter *ἐννοήσας τις τὰ γιγνόμενα ἡγήσατ᾽ ἂν—εἶναι.* Plutarchi imitationem

γαστήριον εἶναι. Ἐπεῤῥώσθη δ' ἄν τις κἀκεῖνα ἰδὼν, 27
Ἀγησίλαον μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους στρα-
τιώτας ἐστεφανωμένους τε, ὅπου ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἴοιεν,
καὶ ἀνατιθέντας τοὺς στεφάνους τῇ Ἀρτέμιδι. Ὅπου
γὰρ ἄνδρες θεοὺς μὲν σέβοιεν, πολεμικὰ δὲ ἀσκοῖεν,
πειθαρχίαν δὲ μελετῷεν, πῶς οὐκ εἰκὸς ἐνταῦθα πάντα
μεστὰ ἐλπίδων ἀγαθῶν εἶναι; Ἡγούμενος δὲ καὶ τὸ 28
καταφρονεῖν τῶν πολεμίων ῥώμην τινὰ ἐμβαλεῖν πρὸς τὸ
μάχεσθαι, προεῖπε τοῖς κήρυξι τοὺς ὑπὸ τῶν λῃστῶν ἁλι-
σκομένους βαρβάρους γυμνοὺς πωλεῖν. Ὁρῶντες οὖν οἱ
στρατιῶται λευκοὺς μὲν, διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι,
πίονας δὲ καὶ ἀπόνους, διὰ τὸ ἀεὶ ἐπ' ὀχημάτων εἶναι,
ἐνόμισαν μηδὲν διοίσειν τὸν πόλεμον, ἢ εἰ γυναιξὶ δέοι
μάχεσθαι. Προεῖπε δὲ καὶ τοῦτο τοῖς στρατιώταις, ὡς
εὐθὺς ἡγήσοιτο τὴν συντομωτάτην ἐπὶ τὰ κράτιστα τῆς
χώρας, ὅπως αὐτόθεν αὐτῷ τὰ σώματα καὶ τὴν γνώμην
παρασκευάζοιντο, ὡς ἀγωνιούμενοι. Ὁ μέντοι Τισσα- 29
φέρνης ταῦτα μὲν ἐνόμισε λέγειν αὐτὸν πάλιν βουλόμενον
ἐξαπατῆσαι, εἰς Καρίαν δὲ νῦν τῷ ὄντι ἐμβαλεῖν. Τό τε
οὖν πεζὸν, καθάπερ τὸ πρόσθεν, εἰς Καρίαν διεβίβασε,
καὶ τὸ ἱππικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον κατέστησεν. Ὁ
δὲ Ἀγησίλαος οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ὥσπερ προεῖπεν,

in Marcello c. xxi. annotavit Zeune. Addo Polybium x. 20. *οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν εἶπε κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, τότε θεασάμενος ἐκείνην τὴν πόλιν, ἐργαστήριον εἶναι πολέμου.*

27. *τις κἀκεῖνα*] Ex Junt. Harleiano libro et versione Philelphi *κἀκεῖνο*, quod est etiam in Hellenicis, revocavit Zeune; *τις* deest in Harleiano. Verbum *ἐπεῤῥώσθη* ipse auctor interpretatur addens in oratione extrema *μεστὰ πάντα ἐλπίδων ἀγαθῶν.* Est igitur *confirmatum animum bona spe habere.*

Ἀρτέμιδι] Quæ Ephesi maxime colebatur et templum insigne habebat. Deinde est in Hellenicis *σέβοιντο, τὰ πολεμικὰ—πειθαρχεῖν—ἐμβάλλειν.*

28. *λευκοὺς*] In Hellenicis pro *πίονας* est *μαλακούς*. Plutarchus Ages. ix. *τῶν δὲ σωμάτων λευκῶν καὶ ἁπαλῶν παντάπασι διὰ τὴν σκιατραφίαν.* Polyænus ii. 1, 5. *διὰ τὴν τρυφὴν* ait. Pro *ὀχημάτων* Brodæus ait esse in Codd. aliis *οἰκημάτων*. vitiose.

ἐπὶ τὰ κράτιστα] Plutarchus *εἰς Λυδίαν*. Vide ad Hellenic. iii. 4, 20. ubi est *ὅπως αὐτόθεν οὕτω τὰ σώματα* et cet. Harleianus liber *αὐτῷ* omittit.

εὐθὺς εἰς τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἐχώρησε, καὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας δι' ἐρημίας πολεμίων πορευόμενος πολλὰ τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ παρεῖχε· τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἧκον οἱ
30 τῶν πολεμίων ἱππεῖς. Καὶ τῷ μὲν ἄρχοντι τῶν σκευοφόρων εἶπεν ὁ ἡγεμὼν, διαβάντι τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν στρατοπεδεύεσθαι· αὐτοὶ δὲ κατιδόντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀκολούθους ἐσπαρμένους καθ' ἁρπαγὴν, πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. Αἰσθόμενος δὲ ὁ Ἀγησίλαος, βοηθεῖν ἐκέλευσε τοὺς ἱππέας. Οἱ δ' αὖ Πέρσαι ὡς εἶδον τὴν βοήθειαν, ἠθροίσθησαν καὶ ἀντιπαρετάξαντο παμ-
31 πληθέσι τῶν ἱππέων τάξεσιν. Ἔνθα δὴ ὁ Ἀγησίλαος, γιγνώσκων, ὅτι τοῖς μὲν πολεμίοις οὔπω παρείη τὸ πεζὸν, αὐτῷ δὲ οὐδὲν ἀπείη τῶν παρεσκευασμένων, καιρὸν ἡγήσατο μάχην συνάψαι, εἰ δύναιτο. Σφαγιασάμενος οὖν, τὴν μὲν φάλαγγα εὐθὺς ἦγεν ἐπὶ τοὺς ἀντιτεταγμένους ἱππέας, ἐκ δὲ τῶν ὁπλιτῶν ἐκέλευσε τοὺς δέκα ἀφ' ἥβης θεῖν ὁμόσε αὐτοῖς, τοῖς δὲ πελτασταῖς εἶπε δρόμῳ ὑφηγεῖσθαι. Παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἱππεῦσιν ἐμβάλλειν, ὡς αὐτοῦ τε καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἑπομένου.
32 Τοὺς μὲν δὴ ἱππέας ἐδέξαντο οἱ ἀγαθοὶ τῶν Περσῶν· ἐπειδὴ δὲ ἅμα πάντα τὰ δεινὰ παρῆν ἐπ' αὐτοὺς, ἐνεκλι-

29. εὐθὺς εἰς] Ita cum Steph. fecunda, Welf. et Hutchinf. Zeune, cum in reliquis edd. ut in Codd. εἰς defit. In Hellenicis eft ἐς τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἐνέβαλε. ubi vide annotata.

παρεῖχε] Hellenica εἶχε habent, et ἡμέρᾳ omittunt.

30. εἶπεν ὁ ἡγεμὼν] Perfa fcilicet. In Hellenicis excidit ἡγεμὼν, ex loco noftro recte reftitutum a Leonclavio et Weifkio. Ipfe enim in eo loco interpretando erravi.

ἐσπαρμένους] Vulgato ἐπηρμένους ex libro Stephani vetufto et Hellenicis fuadente Erneftio cum Hutchinfono hoc fubftituit verbum Zeune.

31. καιρὸν] In Hellenicis eft καλὸν, et deinde παρατεταγμένους, pro ὁπλιτῶν eft ἱππέων.

τοὺς δέκα] Ita vulgatum τινὰς ex Hellenicis correxit Leoncl. Sequens αὐτοῖς pro vulgato αὐτῷ indidem reftituit Zeune, et ftatim ἐμβάλλειν pro ἐμβαλεῖν.

32. οἱ ἀγαθοὶ τῶν Περσῶν] Hellenica οἱ Πέρσαι. Articulum τὰ ante δεινὰ ex Harlei. libro et Hellenic. addidit Hutchinfon. Verba ἐπ' αὐτοὺς defunt in Hellenicis. Denique ἔφευγον Weifke ex Hellen. mutavit in ἔφυγον, lectore non monito.

ναν, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εὐθὺς ἐν τῷ ποταμῷ ἔπεσον, οἱ δὲ
ἄλλοι ἔφευγον. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἑπόμενοι αἱροῦσι καὶ τὸ
στρατόπεδον αὐτῶν. Καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ, ὥσπερ εἰ-
κὸς, ἐφ' ἁρπαγὴν ἐτρέποντο· ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἔχων κύ-
κλῳ πάντα καὶ φίλια καὶ πολέμια, περιεστρατοπεδεύ-
σατο. Ὡς δὲ ἤκουσε τοὺς πολεμίους ταράσσεσθαι, διὰ 33
τὸ αἰτιᾶσθαι ἀλλήλους τοῦ γεγενημένου, εὐθὺς ἦγεν ἐπὶ
Σάρδεις. Κἀκεῖ ἅμα μὲν ἔκαιε καὶ ἐπόρθει τὰ περὶ τὸ
ἄστυ, ἅμα δὲ καὶ κηρύγματι ἐδήλου, τοὺς μὲν ἐλευθε-
ρίας δεομένους ὡς πρὸς σύμμαχον αὐτὸν παρεῖναι· εἰ δέ
τινες τὴν Ἀσίαν ἑαυτῶν ποιοῦνται, πρὸς τοὺς ἐλευθεροῦν-
τας διακρινουμένους ἐν ὅπλοις παρεῖναι. Ἐπεὶ μέντοι 34
οὐδεὶς ἀντεξῄει, ἀδεῶς δὴ τὸ ἀπὸ τούτου ἐστρατεύετο, τοὺς
μὲν πρόσθεν προσκυνεῖν Ἕλληνας ἀναγκαζομένους ὁρῶν

ἔχων] Participium omittunt Hellenica. Verbum περιεστρατοπεδεύσατο vertunt varie. Leoncl. quidem: *omnes tum hoſtium tum ſuorum res caſtris poſitis complectitur.* Philelphus: *inter amicos hoſteſque medius conſtitutus caſtra circumlocavit.* Hutchinſon: *undique omnia tenens tum amica tum hoſtilia, caſtris ea circumdedit.* Weiſke putat φίλια καὶ πολέμια proverbialiter dici ita, ut maxime τὰ πολέμια intelligantur; ſignificare igitur Xenophontem, Ageſilaum, cum tot hoſtibus ſe circumdatum vidiſſet, caſtris ſe muniiſſe. Tum bene ſequi ὡς δ' ἤκουσε et cet. Timoris enim et caſtrorum nullam amplius fuiſſe cauſam. Zeunianus Index verbum interpretatur *exercitu et caſtris cingere.* In Cyrop. iii. 1, 6. eſt: καὶ ὁ Κῦρος λαβὼν εἰς τὸ μέσον κἀκεῖνον καὶ τὰ ἄλλα πάντα περιεστρατοπεδεύσατο ὁμοῦ ἔχων πᾶσαν ἤδη τὴν δύναμιν. Unde etiam hic κύκλῳ non refero ad ἔχων, ſed potius ad περιεστρατ. verbum, ita ut ἔχων potius deſideret ἐν τῷ μέσῳ adjungenda. Sententia erit, Ageſilaum poſt pugnam loca omnia amica et hoſtilia iſtius regionis exercitu cinxiſſe, ut opibus et copiis ab hoſte relictis et deſertis potiretur. De præda enim agi, docent quæ ſequuntur in Hellenicis: καὶ ἄλλ' ἄττα πολλὰ χρήματα ἐλήφθη— καὶ αἱ κάμηλοι δὲ τότε ἐλήφθησαν.

33. κηρύγματι] Vulgatum κήρυγμά τι ex Ariſtide, Caſtal. Bryl. et libro Harleiano correxerunt Hutchinſon et Bach.

ἑαυτῶν ποιοῦνται] Quod vulgari verbo προσποιοῦνται dicitur, imperium ejus ſibi vindicant. Deinde edd. veteres τῷ ἐλευθεροῦν τοὺς διακρινομένους. Caſtalio τὸ ἐλευθεροῦν dedit, quod receperunt edd. recentiores. Liber Harleianus dat τῷ ἐλευθεροῦντας, quæ ſcriptura perduxit me ad veram, cujus partem conjectura fuit Weiſke aſſecutus διακρινουμένους corrigens. Leonclavius poſt διακρινομένους incidens vertit: *Sin aliqui Aſiam ſibi vindicarent, ad liberandum eos, de quibus diſceptaretur, armati adeſſent.* Hutchinſon τοὺς διακρινομένους contra ad Ageſilaum ejuſque copias refert. *Ageſilaus, quicunque imperium Aſiæ ſibi vindicarent, adeſſe jubebat in armis, ut de imperio decerneretur eorum, quos ipſe liberaſſet.*

34. προσκυνεῖν] Regem ſcilicet Perſarum; hic eſt honos divinus, quem Xenophon paulo poſt τὰς τῶν θεῶν τιμὰς dicit.

τιμωμένους, ὑφ' ὧν ὑβρίζοντο, τοὺς δ' ἀξιοῦντας καὶ τὰς
τῶν θεῶν τιμὰς καρποῦσθαι, τούτους ποιήσας μηδ' ἀν-
τιβλέπειν τοῖς Ἕλλησι δύνασθαι, καὶ τὴν μὲν τῶν φίλων
χώραν ἀδῄωτον παρέχων, τὴν δὲ τῶν πολεμίων οὕτω καρ-
πούμενος, ὥστε ἐν δυοῖν ἐτοῖν πλέον τῶν ἑκατὸν ταλάντων
35 τῷ θεῷ ἐν Δελφοῖς δεκάτην ἀποθῦσαι. Ὁ μέντοι Περ-
σῶν βασιλεὺς, νομίσας Τισσαφέρνην αἴτιον εἶναι τοῦ κα-
κῶς φέρεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, Τιθραύστην καταπέμψας,
ἀπέτεμεν αὐτοῦ τὴν κεφαλήν. Μετὰ δὲ τοῦτο τὰ μὲν
τῶν βαρβάρων ἔτι ἀθυμότερα ἐγένετο, τὰ δὲ Ἀγησιλάου
πολὺ ἐῤῥωμενέστερα. Ἀπὸ πάντων γὰρ τῶν ἐθνῶν ἐπρε-
σβεύοντο περὶ φιλίας, πολλοὶ δὲ καὶ ἀφίσταντο πρὸς
αὐτὸν, ὀρεγόμενοι τῆς ἐλευθερίας, ὥστε οὐκέτι Ἑλλήνων
μόνον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρων πολλῶν ἡγεμὼν ἦν Ἀγησί-
36 λαος. Ἄξιόν γε μὴν καὶ ἐντεῦθεν ὑπερβαλλόντως ἄγα-
σθαι αὐτοῦ, ὅστις ἄρχων μὲν παμπόλλων ἐν τῇ ἠπείρῳ
πόλεων, ἄρχων δὲ καὶ νήσων, ἐπεὶ καὶ τὸ ναυτικὸν προσ-
ῆψεν αὐτῷ ἡ πόλις, αὐξανόμενος δὲ καὶ εὐκλείᾳ καὶ
δυνάμει, παρὸν δ' αὐτῷ πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς χρῆσθαι
ὅ, τι ἐβούλετο, πρὸς δὲ τούτοις τὸ μέγιστον, ἐπινοῶν καὶ

πλέον τῶν ἑκατὸν ταλάντων] Si hæc decima pars fuit prædæ, ut viſum interpreti Goldhagen, immenſa prædæ ſumma efficitur; contra ſi totius prædæ ſumma fuit centum et amplius talentorum, tum græca ita ſunt interpretanda, quaſi poſt πλέον additum legatur [illegible] ἐκ, ut decima pars horum centum talentorum fuerit Delphico deo dedicata; quam rationem cum Zeunio probat Weiſke. Cf. Hellenica iii. 4, 24. et 25. Sed in iiſdem Hellenicis iv. 4, 21. eſt: καὶ Ἀγησίλαος μὲν ἐς Δελφοὺς ἀφικόμενος δεκάτην τῶν ἐκ τῆς λείας τῷ θεῷ ἀπέθυσεν οὐκ ἐλάττω ἑκατὸν ταλάντων. ex quo loco prior opinio confirmatur. Plutarchus Ageſ. c. xix. καὶ τὴν δεκάτην ἀπέθυε τῷ θεῷ τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας λαφύρων ἑκατὸν ταλάντων γενομένην. Pro ἀποθῦσαι Halenſis et Caſtal. habent ἀποθῆσαι. Cum more Græcorum convenit Romanus, quo divites opum decumam Herculi conſecrabant. Cf. Plutarchi Q. Romanæ cap. xviii. et quæ collegit Weſſelingius ad Diodori iv. 21.

35. Ὁ μέντοι] Ariſtides habet ὁ δὲ τῶν Π. β. νομίσας ἁπάντων τούτων Τισσ. αἴτιον εἶναι, τοῦ κακῶς φ. τὰ αὐτοῦ. Idem deinde μεταπέμψας ἀποκόπτει dat in Guelf. libro; Hellenica ἀποτέμνει. Denique ſequens ἔτι omiſit Ariſtides.

ἦν Ἀγησίλαος] Articulum ex edd. vett. addidit Zeune.

36. αὐξανόμενος δὲ] Ex Guelf. δὲ inſerui, quod vulgo omiſſum orationem facit elumbem.

ὅ, τι ἐβούλετο] *Ad imperium adeo ſibi parandum in Aſia nullis legibus circum-*

ἐλπίζων καταλύσειν τὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύσασαν πρότερον ἀρχὴν, ὅμως ὑπ' οὐδενὸς τούτων ἐκρατήθη· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦλθεν αὐτῷ ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν, βοηθεῖν τῇ πατρίδι, ἐπείθετο τῇ πόλει οὐδὲν διαφερόντως, ἢ εἰ ἐν τῷ ἐφορείῳ ἔτυχεν ἑστηκὼς μόνος παρὰ τοὺς πέντε· μάλα ἔνδηλον ποιῶν, ὡς οὔτε ἂν πᾶσαν τὴν γῆν δέξαιτο ἀντὶ τῆς πατρίδος, οὔτε τοὺς ἐπικτήτους ἀντὶ τῶν ἀρχαίων φίλων, οὔτε αἰσχρὰ καὶ ἀκίνδυνα κέρδη μᾶλλον, ἢ μετὰ κινδύνων τὰ καλὰ καὶ δίκαια. Ὅσον γε μὴν χρόνον ἐπὶ τῆς 37
ἀρχῆς ἔμεινε, πῶς οὐκ ἀξιεπαίνου βασιλέως καὶ τοῦτ' ἔργον ἐπεδείξατο, ὅστις παραλαβὼν πάσας πόλεις, ἐφ' ἃς ἄρξων ἐξέπλευσε, στασιαζούσας, διὰ τὸ τὰς πολιτείας κινηθῆναι, ἐπεὶ οἱ Ἀθηναῖοι τῆς ἀρχῆς ἔληξαν, ἐποίησεν, ὥστ' ἄνευ φυγῆς καὶ θανάτων, ἕως αὐτὸς παρῆν, ὁμονόως πολιτευομένας καὶ εὐδαίμονας τὰς πόλεις διατελέσαι; Τοιγαροῦν οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἕλληνες οὐχ ὡς 38
ἄρχοντος μόνον ἀλλὰ καὶ ὡς πατρὸς καὶ ἑταίρου ἀπιόντος αὐτοῦ ἐλυποῦντο. Καὶ τέλος ἐδήλωσαν, ὅτι οὐ πλαστὴν τὴν φιλίαν παρείχοντο. Ἐθελούσιοι γοῦν αὐτῷ συνεβοήθησαν τῇ Λακεδαίμονι· καὶ ταῦτα, εἰδότες, ὅτι οὐ χείροσιν ἑαυτῶν δεήσει μάχεσθαι. Τῶν μὲν δὴ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πράξεων τοῦτο τέλος ἐγένετο.

ſcriptum, interpretatur Weiſke. Deinde στρατεύουσαν dat margo Steph.

ἦλθεν αὐτῷ] Similiter eſt in Hellenicis, ubi Leoncl. ὁ ἐπιστέλλων inſeri voluit, alii τις, vel σκυτάλη intelligunt.

ἐφορείῳ] Hanc Philelphi, Brodæi, Stephan. ſecundæ et Hutchinſ. lectionem ſcripturæ edd. veterum φορεῖ, Halenſis et Caſtal. φορείῳ ſubſtituit Zeune. Nepos: *ut ſi privatus eſſet Spartæ in comitio.*

τοὺς πέντε] Ephoros intelligit. Sequentem articulum τῆς ante πατρίδος ex Guelf. inſerui.

37. ἄρξων] Ita pro ἄρχων ex margine Steph. Harlei. et Guelf. ſcripſi.

κινηθῆναι] Athenienſes enim ubique democratiam, Lacedæmonii contra ariſtocratiam civitates amplecti cogebant. Hinc cum imperio utriuſque populi variabat et fluctuabat ſtatus civitatum græcarum etiam in Aſia minore. Compara Plutarchi Ageſ. cap. xv.

τὰς πόλεις] Hæc duo vocabula abeſſe poterant, numeri oratorii cauſa addita.

38. δεήσει] Editio Halenſis et Caſtal. δεήσοι dant.

CAPUT II.

1 ΔΙΑΒΑΣ δὲ τὸν Ἑλλήσποντον ἐπορεύετο διὰ τῶν αὐτῶν
ἐθνῶν, ὧνπερ ὁ Πέρσης τῷ παμπληθεῖ στόλῳ· καὶ ἣν
ἐνιαυσίαν ὁδὸν ὁ βάρβαρος ἐποιήσατο, ταύτην μεῖον ἢ ἐν
μηνὶ κατήνυσεν ὁ Ἀγησίλαος. Οὐ γὰρ ὡς ὑστερήσειε
2 τῆς πατρίδος, προεθυμεῖτο. Ἐπεὶ δὲ ἐξαμείψας Μα-
κεδονίαν εἰς Θετταλίαν ἀφίκετο, Λαρισσαῖοι μὲν καὶ
Κρανώνιοι καὶ Σκοτουσαῖοι καὶ Φαρσάλιοι, σύμμαχοι
ὄντες Βοιωτοῖς, καὶ πάντες δὲ Θετταλοὶ, πλὴν ὅσοι αὐτῶν
φυγάδες τότε ὄντες ἐτύγχανον, ἐκακούργουν οὗτοι ἐφεπό-
μενοι. Ὁ δὲ τέως μὲν ἦγεν ἐν πλαισίῳ τὸ στράτευμα,
τοὺς ἡμίσεις μὲν ἔμπροσθεν, τοὺς ἡμίσεις δὲ ἐπ' οὐρὰν
ἔχων τῶν ἱππέων· ἐπεὶ δ' ἐκώλυον τῆς πορείας αὐτὸν οἱ
Θετταλοὶ ἐπιτιθέμενοι τοῖς ὄπισθεν, παραπέμπει ἐπ'
οὐρὰν καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου στρατεύματος ἱππικὸν
3 καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Ὡς δὲ παρετάξαντο ἀλλήλοις, οἱ
μὲν Θετταλοὶ νομίσαντες οὐκ ἐν καλῷ εἶναι πρὸς τοὺς
ὁπλίτας ἱππομαχεῖν, στρέψαντες βάδην ἀπεχώρουν· οἱ

Cap. II. 1. ὧνπερ ὁ] Guelf. ὧν ὁ, sed ὁ a secunda manu accessit. ὁ Πέρσης est Xerxes. Nepos c. iv. *tanta usus est celeritate, ut, quod iter Xerxes anno vertente confecerat, hic transierit triginta diebus.*

Οὐ γὰρ ὡς] Weiske vult dictum pro ὡς οὐκ ὑστερήσειε. Debebat esse ὡς μὴ ὑστερήσειε. Sic est infra Cap. ii. 31. ὡς μὴ ἀργὸς ἡ πόλις γένοιτο. Mihi talis transpositio in Xenophonte nondum occurrit. Deinde προεθυμεῖτο cum edd. Halensi, Castal. et libro Guelf. dedi pro vulgato ἐπροεθυμεῖτο.

2. οὗτοι ἐφεπόμενοι] In Hellenicis est: αὐτῷ ἐπακολουθοῦντες, deinde ἐπ' οὐρᾷ.

καὶ τὸ ἀπὸ] Hellenica habent καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ στόματος ἱππικὸν πλὴν τῶν περὶ αὐτόν. quod Weiske cum Leonclavio, Bachio et Simsono etiam hic restituit in locum vulgati καὶ τῶν— αὐτόν. Sed Zeune monuit, τῶν περὶ αὐτὸν de parte equitum Agesilaum comitantium si intelligantur, sequentia παραπέμπει τοὺς ἀμφ' αὐτὸν minime cum his pugnare. Addo, si πλὴν receperis, antecedens καὶ in verbis καὶ τὸ ἀπὸ τ. στ. inutile esse. Rectius ex altero Xenophontis loco ἱππικὸν addidissent Interpretes, quod vulgo hic deerat.

3. στρέψαντες] Pro vulgato antea τρέψαντες ex Hellenicis monente Leonclavio receperunt Hutchinson et Bach. Weiske monet intelligendum esse, *Thessalos vidisse, utrumque agmen equitum Agesilai mox collocatum iri ad cornua; ita conversi pedites in prima acie starent.* Equidem locum Xenophontis non satis intelligo, multo minus Weiskianam rationem. ἐν καλῷ

δὲ μάλα σωφρόνως ἐφείποντο. Γνοὺς δὲ ὁ Ἀγησίλαος,
ἃ ἑκάτεροι ἡμάρτανον, παραπέμπει τοὺς ἀμφ' αὐτὸν
μάλα εὐρώστους ἱππέας, καὶ κελεύει τοῖς τε ἄλλοις
παραγγέλλειν, καὶ αὐτοὺς διώκειν κατὰ κράτος, καὶ
μηκέτι δοῦναι αὐτοῖς ἀναστροφήν. Οἱ δὲ Θετταλοὶ ὡς
εἶδον παρὰ δόξαν ἐλαύνοντας, οἱ μὲν αὐτῶν οὐδ' ἀνέστρε-
ψαν, οἱ δὲ, καὶ ἀναστρέφειν πειρώμενοι, πλαγίους ἔχον-
τες τοὺς ἵππους ἡλίσκοντο. Πολύχαρμος μέντοι ὁ Φαρ- 4
σάλιος ἱππαρχῶν ἀνέστρεψέ τε, καὶ μαχόμενος σὺν τοῖς
ἀμφ' αὐτὸν ἀποθνήσκει. Ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, φυγὴ
γίνεται ἐξαισία· ὥσθ' οἱ μὲν ἀπέθνησκον αὐτῶν, οἱ δὲ
καὶ ζῶντες ἡλίσκοντο. Ἔστησαν δ' οὖν οὐ πρόσθεν,
πρὶν ἢ ἐπὶ τῷ ὄρει τῶν Ναρθακιέων ἐγένοντο. Καὶ τότε 5
μὲν δὴ ὁ Ἀγησίλαος τρόπαιόν τε ἐστήσατο μεταξὺ Πραν-
τὸς καὶ Ναρθακίου· καὶ αὐτοῦ κατέμεινε, μάλα ἡδόμε-
νος τῷ ἔργῳ, ὅτι τοὺς μέγιστον φρονοῦντας ἐφ' ἱππικῇ

hic, ut alibi, *locum aptum et opportunum* ſignificare videtur.

μάλα σωφρόνως] Vulgatum *μάλ' ἀφρόνως* ita ex Hellenicis correxit Weiſke. Durum certe eſt *ἀφρόνως* interpretari de *ſtulto conſilio lentæ inſecutionis* cum Moro et Zeunio.

πλαγίους ἔχοντες τοὺς ἵππους] Weiſke putabat equites Theſſalos vel propter celeritatem Laconicorum irruentium vel propter armamenta equorum cataphractorum fuiſſe lentiores, adeo ut in ipſo circumagendi actu caperentur. Comparat igitur locum Curtii iii. 11, 15. de equitibus Perſarum armatis graviter: *Quippe in circumagendis equis ſuis Theſſali multos occupaverunt.* De equitibus Theſſalis graviter armatis mihi non conſtat, quod vero ex Polybio iv. 8. annotatur, melius convenit huic loco. Ibi igitur eſt: *Θετταλῶν γοῦν ἱππεῖς κατ' ἴλην μὲν καὶ φαλαγγηδὸν ἀνυπόστατοι, χωρὶς δὲ παρατάξεως πρὸς καιρὸν καὶ τόπον κατ' ἄνδρα κινδυνεῦσαι δύσχρηστοι καὶ βραδεῖς.* Leonclavius hic *ἱππεῖς* ſcribi voluit et in Hellenicis.

4. *Πολύχαρμος*] In Hellenicis eſt *Πολύμαχος*. ibidem eſt *φυγὴ τῶν Θετταλῶν ἐξαισία γίγνεται.*

πρὶν ἢ ἐπὶ τῷ] Hellenica *πρὶν ἐν τῷ ὄρει Ναρθακίῳ*. Hic vero ante Zeunium vulgabatur *Ἀνθρακέων* et ſequenti ſectione *Ναρθηκίου*, qui monente Leonclavio ex Hellen. correxit. Hal. Caſtal. et Guelf. *Ἀνθρακίων* dant. Plutarchus Ageſilai xvi. *ὑπὸ τῷ Ναρθακίῳ τρόπαιον ἔστησε.* Vide ad Hellenica annotata. Oppidum Narthacium cum monte memorat Ptolemæus, monente Zeunio.

5. *μάλα ἡδόμενος*] Ariſtides Guelferb. *πάλιν ἡδόμενος*. Idem deinde *ὑπερβάλλοντα τὰ—ὄρη. καὶ τὴν λοιπὴν πᾶσαν* omiſſo *ἤδη*, quod deeſt etiam in Hellenicis. Denique *ὄργια* pro *ὅρια* dant Aldina, Juntina, et in edd. vett. abeſt *τῶν* ante *Βοιωτῶν*, quod omiſit etiam Ariſtides Guelf. habet tamen Jebbianus, ubi eſt *ὄρεια*. Montes Achaicos illuſtrat Weiſke ex loco Livii xlii. 62. ubi Achaia Phthiotis memoratur.

ἐνενικήκει σὺν ᾧ αὐτὸς ἐμηχανήσατο ἱππικῷ. Τῇ δ᾽
ὑστεραίᾳ ὑπερβάλλων τὰ Ἀχαϊκὰ τῆς Φθίας ὄρη, τὴν
λοιπὴν ἤδη πᾶσαν διὰ Φιλίας ἐπορεύθη εἰς τὰ τῶν Βοιω-
6 τῶν ὅρια. Ἐνταῦθα δὴ ἀντιτεταγμένους εὑρὼν Θηβαί-
ους, Ἀθηναίους, Ἀργείους, Κορινθίους, Αἰνιᾶνας, Εὐβοέ-
ας, καὶ Λοκροὺς ἀμφοτέρους, οὐδὲν ἐμέλλησεν, ἀλλ᾽ ἐκ
τοῦ φανεροῦ ἀντιπαρέταττε, Λακεδαιμονίων μὲν ἔχων μό-
ραν καὶ ἥμισυ, τῶν δ᾽ αὐτόθεν συμμάχων Φωκέας καὶ
Ὀρχομενίους μόνους, τό, τ᾽ ἄλλο στράτευμα, ὅπερ ἠγά-
7 γετο αὐτός. Καὶ οὐ τοῦτο λέξων ἔρχομαι, ὡς πολὺ μὲν
ἐλάττους πολὺ δὲ χείρονας ἔχων ὅμως συνέβαλεν· εἰ γὰρ
ταῦτα λέγοιμι, Ἀγησίλαόν τ᾽ ἂν μοι δοκῶ ἄφρονα ἀπο-
φαίνειν καὶ ἐμαυτὸν μωρὸν, εἰ ἐπαινοίην τὸν περὶ τῶν με-
γίστων εἰκῇ κινδυνεύοντα. Ἀλλὰ μᾶλλον τάδ᾽ αὐτοῦ
ἄγαμαι, ὅτι πλῆθός τε οὐδὲν μεῖον, ἢ τὸ τῶν πολεμίων,
παρεσκευάσατο, ὥπλισέ τε οὕτως, ὡς ἅπαντα μὲν χαλ-
8 κὸν, ἅπαντα δὲ φοινικᾶ φαίνεσθαι. Ἐπεμελήθη δ᾽
ὅπως οἱ στρατιῶται τοὺς πόνους δυνήσοιντο ὑποφέρειν.

6. Ἀργείους] Hoc ex Hellenicis et Aristide cum Hutchinsono inseruit Zeune. Αἰνειᾶνας deinde dat Guelf. cum edd. vett. hic et sect. 24. Idem Guelf. postea μόρον dat cum edd. vett.

Λοκροὺς ἀμφοτέρους] Ozolas et Epizephyrios. Deinde ἠμέλησεν Castal. habet.

τό, τ᾽ ἄλλο] Cum Leonclavio, Stephano et Hutchinsono vulgatum τὸ δ᾽ ἄλλο correxi, quod cum Bachio et Zeunio revocavit Weiske. Sic δὲ nuspiam positum reperi, exemplumque a Bachio appositum alienum est ab hoc loco.

7. συνέβαλεν] Vulgato συνέβαλλεν ex Halensi, Castal. Harlei. libro substituit Hutchinson.

φοινικᾶ] Junt. Ald. φοινικῆ. Steph. pr. Leoncl. φοινικᾶ. Steph. secunda, Hutchins. Bachiana φοίνικα, cum Halensi, Castal. Bryl. Zeune φοινικὰ. Ita enim apud Xenophontem aliis in locis scribi ait. Sed nullibi φοινικὸς reperi in Xenophonte, saepiuscule φοινικίδα, ut in Lacedaem. Republ. xi. 3. στολὴν μὲν ἔχειν φοινικίδα καὶ χαλκῆν ἀσπίδα. Sed φοίνιξ dicitur puniceus color ab Homero inde, et locus plane similis est in Cyrop. vi. 4, 1. ὥστε ἤστραπτε μὲν χαλκῷ, ἤνθει δὲ φοινικίσι πᾶσα ἡ στρατιά. Quare aut scribendum h. l. φοινικᾶ, quod feci, aut, quod malim, φοινικίδα. In Aristide Guelf. φοίνικα et bis πάντα scriptum reperi.

8. δυνήσοιντο] Vitium Steph. prioris δυνήσαιντο translatum est in Leoncl. et Welsianam. Deinde πρὸς ante οὕστινας omittunt edd. vett. praeter Castal. Ad verbum ἐπεμελήθη intellige *corporum exercitationes*, recte monente Weiskio.

Ἐνέπλησε δὲ καὶ φρονήματος τὰς ψυχὰς αὐτῶν, ὡς
ἱκανοὶ εἶεν, πρὸς οὕστινας δέοι, μάχεσθαι· ἔτι δὲ φιλο-
νεικίαν ἐνέβαλε πρὸς ἀλλήλους τοῖς μετ' αὐτοῦ, ὅπως
ἕκαστοι αὐτῶν ἄριστοι φαίνοιντο. Ἐλπίδων γε μὴν πάν-
τας ἐνέπλησεν, ὡς πᾶσι πολλὰ κἀγαθὰ ἔσοιτο, εἰ ἄν-
δρες ἀγαθοὶ γίγνοιντο· νομίζων ἐκ τῶν τοιούτων ἀνθρώ-
πους προθυμότατα τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι. Καὶ 9
μέντοι οὐκ ἐψεύσθη. Διηγήσομαι δὲ καὶ τὴν μάχην·
καὶ γὰρ ἐγένετο, οἵαπερ οὐκ ἄλλη τῶν ἐφ' ἡμῶν· συνῄε-
σαν μὲν γὰρ εἰς τὸ κατὰ Κορώνειαν πεδίον οἱ μὲν σὺν
Ἀγησιλάῳ ἀπὸ τοῦ Κηφισοῦ, οἱ δὲ σὺν τοῖς Θηβαίοις
ἀπὸ τοῦ Ἑλικῶνος. Ἑώρων δὲ τάς τε φάλαγγας ἀλ-
λήλων μάλα ἰσομάλους, σχεδὸν δὲ καὶ οἱ ἱππεῖς ἦσαν
ἑκατέρων ἰσοπληθεῖς. Εἶχε δὲ ὁ Ἀγησίλαος μὲν τὸ
δεξιὸν τοῦ μεθ' ἑαυτοῦ, Ὀρχομένιοι δὲ ἔσχατοι ἦσαν αὐ-
τῷ τοῦ εὐωνύμου. Οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι αὐτοὶ μὲν δεξιοὶ
ἦσαν, Ἀργεῖοι δ' αὐτοῖς τὸ εὐώνυμον εἶχον. Συνιόντων 10
δὲ τέως μὲν σιγὴ πολλὴ ἦν ἀπ' ἀμφοτέρων· ἡνίκα δὲ
ἀπεῖχον ἀλλήλων ὅσον στάδιον, ἀλαλάξαντες οἱ Θηβαῖοι
δρόμῳ ὁμόσε ἐφέροντο· ὡς δὲ τριῶν ἔτι πλέθρων ἐν μέσῳ
ὄντων, ἀντεξέδραμον ἀπὸ τῆς Ἀγησιλάου φάλαγγος, ὧν
Ἡριππίδας ἐξενάγει. Ἦσαν δ' αὐτοὶ τῶν τε ἐξ οἴκου 11
αὐτῷ συστρατευσαμένων καὶ τῶν Κυρείων τινὲς, καὶ Ἴωνες

ἀνθρώπους] Vulgatum *ἀνθρώπων* fic corrcxit Weifke. Leonclavius vertit: *viros ejufmodi promtiffime in hoftem dimicaturos.*

9. *οὐκ ἄλλη τῶν*] Junt. Aldina *οὐκ* omittunt. Hellenica *οὐκ ἄλλη τῶν γ'* rectius habent. Plutarchus Agef. xviii. *λέγει δὲ τὴν μάχην Ξενοφῶν ἐκείνην οἵαν οὐκ ἄλλην τῶν πώποτε γενέσθαι.*

Κηφισοῦ] Ita cum Ald. Junt. liber Harlei. et Guelf. pro *Κηφισσοῦ.*

τάς τε φάλαγγας] Sine caufa *τάς γε* fcribi maluit Zeune. Sequens *ἰσομάλους* in *ἰσομάχους* Leoncl. in *ἰσοπάλους* mutarunt Hutchinfon et Bachius. Convenit cum *ἀγχώμαλος*, alibi non repertum.

10. *ὡς δὲ τριῶν*] i. e. fere, circiter trium. Deinde *Ἡριπίδας* edd. vett. et Guelf. Poftea *Κυριείων* edd. vett. et Guelf. quod vitium correxit Hutchinf. *Κυρεῖοι* funt Græci de Cyri minoris exercitu, reduces cum ipfo Xenophonte in Græciam. Vide Hellenic. iii. 4, 20.

δὲ καὶ Αἰολεῖς καὶ Ἑλλησπόντιοι ἐχόμενοι. Καὶ πάντες οὗτοι τῶν συνεκδραμόντων τε ἐγένοντο, καὶ εἰς δόρυ ἀφικόμενοι ἐτρέψαντο τὸ καθ' ἑαυτούς. Ἀργεῖοι μέντοι οὐκ ἐδέξαντο τοὺς ἀμφ' Ἀγησίλαον, ἀλλ' ἔφυγον ἐπὶ τὸν Ἑλικῶνα. Κἀνταῦθα οἱ μέν τινες τῶν ξένων ἐστεφάνουν ἤδη τὸν Ἀγησίλαον, ἀγγέλλει δέ τις αὐτῷ, ὅτι Θηβαῖοι τοὺς Ὀρχομενίους διακόψαντες ἐν τοῖς σκευοφόροις εἰσί. Καὶ ὁ μὲν εὐθὺς ἐξελίξας τὴν φάλαγγα ἦγεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι ὡς εἶδον τοὺς συμμάχους πρὸς τῷ Ἑλικῶνι πεφευγότας, διαπεσεῖν βουλόμενοι πρὸς τοὺς
12 ἑαυτῶν, ἐχώρουν ἐῤῥωμένως. Ἐνταῦθα δὴ Ἀγησίλαον ἀνδρεῖον μὲν ἔξεστιν εἰπεῖν ἀναμφιλόγως, οὐ μέντοι εἵλετό γε τὰ ἀσφαλέστατα· ἐξὸν γὰρ αὐτῷ παρέντι τοὺς διαπίπτοντας, ἑπομένῳ χειροῦσθαι τοὺς ὄπισθεν, οὐκ ἐποίησε τοῦτο, ἀλλ' ἀντιμέτωπος συνέῤῥαξε τοῖς Θηβαίοις. Καὶ συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. Καὶ κραυγὴ μὲν οὐδεμία παρῆν, οὐ μὴν οὐδὲ σιγή· φωνὴ δέ τις ἦν τοιαύτη, οἵαν ὀργή τε καὶ μάχη παράσχοιτ' ἄν. Τέλος δὲ τῶν Θηβαίων οἱ μὲν διαπίπτουσι πρὸς τὸν Ἑλικῶνα, πολλοὶ δ' ἀποχω-
13 ροῦντες ἀπέθανον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν νίκη σὺν Ἀγησιλάῳ ἐγένετο, τετρωμένος δ' αὐτὸς προσηνέχθη πρὸς τὴν φάλαγγα, προσελάσαντες τινὲς τῶν ἱππέων, λέγουσιν αὐτῷ, ὅτι τῶν πολεμίων ὀγδοήκοντα σὺν τοῖς ὅπλοις ὑπὸ τῷ

11. ἐγένοντο] Ita ex Juntina vulgatum ἐγίνοντο correxit Zeune. Ita eſt in Hellenicis, ubi deinde pejus ἔτρεψαν legitur.

Ἀργεῖοι μέντοι] Ex Hellenicis vulgatum μὲν correxit Weiſke, monente jam olim Stephanianæ margine.

ὅτι Θηβαῖοι] In Hellen. eſt ὅτι οἱ Θηβαῖοι. indidem συσπειραθέντες ἐχώρουν ſcriptum malebat Weiſke.

12. ἀνδρεῖον μὲν] Guelf. omittit μὲν, deinde τοῖς ὄπισθεν dat.

Καὶ συμβαλόντες] Ita Halenſ. Caſtal. Steph. ſecunda, Hutchinſ. Bachiana et reliquæ pro συμβάλλοντες edd. veterum. Ex iiſdem libris Zeune addidit ἀσπίδας, quas habet ex h. l. etiam Longinus ſect. 19. περὶ ὕψους, ubi h. l. laudat.

13. ὀγδοήκοντα] Hellenica: ὡς ὀγδοήκοντα σὺν ὅπλοις. Sequens νεῷ ex Hellenicis pro ναῷ reſtituit Zeune.

νεῷ εἰσί· καὶ ἡρώτων, τί χρὴ ποιεῖν ; Ὁ δὲ καίπερ πολλὰ
τραύματα ἔχων πάντοσε καὶ παντοίοις ὅπλοις, ὅμως οὐκ
ἐπελάθετο τοῦ θείου, ἀλλ' ἐᾶν τε ἀπιέναι, ὅποι βούλοιν-
το, ἐκέλευε, καὶ ἀδικεῖν οὐκ εἴα, καὶ προπέμψαι ἐπέ-
ταξε τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἱππεῖς, ἔστε ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐγέ-
νοντο. Ἐπεί γε μὴν ἔληξεν ἡ μάχη, παρῆν δὴ θεάσα- 14
σθαι ἔνθα συνέπεσον ἀλλήλοις, τὴν μὲν γῆν αἵματι πε-
φυρμένην, νεκροὺς δὲ κειμένους φιλίους καὶ πολεμίους
μετ' ἀλλήλων, ἀσπίδας δὲ διατεθρυμμένας, δόρατα συν-
τεθραυσμένα, ἐγχειρίδια γυμνὰ κουλεῶν τὰ μὲν χαμαὶ,
τὰ δ' ἐν σώμασι, τὰ δ' ἔτι μετὰ χεῖρας. Τότε μὲν 15
οὖν (καὶ γὰρ ἦν ἤδη ὀψὲ) συνελκύσαντες τοὺς τῶν πολε-
μίων νεκροὺς εἴσω φάλαγγος, ἐδειπνοποιήσαντο καὶ ἐκοι-
μήθησαν· πρῲ δὲ Γῦλον τὸν πολέμαρχον παρατάξαι τε
ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καὶ τρόπαιον ἵστασθαι, καὶ στε-
φανοῦσθαι πάντας τῷ θεῷ, καὶ τοὺς αὐλητὰς πάντας
αὐλεῖν. Καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἐποίουν· οἱ δὲ Θηβαῖοι ἔπεμ- 16
ψαν κήρυκα, ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς αἰτοῦντες θάψαι.
Καὶ οὕτω δὴ αἵ τε σπονδαὶ γίνονται, καὶ ὁ Ἀγησίλαος

Templum Minervæ Itoniæ vocat Plutarchus Ageſ. c. xix. Ceterum vide annotanda infra ad Cap. xi. 1.

ἱππεῖς] Ex Attico more ἱππέας ſcriptum malebat Zeune : deinde γένοιντο Weiſke. recte.

14. συντεθραυσμένα] Euſtathius ad Il. x. 298. ex h. l. poſuit παρατεθρ. deinde σώμασι pro σώματι dedit primus Hutchinſon. τὰ δὲ σώμασιν ἐμπεπηγότα laudat Euſtathius ex h. l.

15. τοὺς τῶν πολεμίων νεκροὺς] Plutarch. Ageſilai xix. φοράδην ἐνεχθῆναι πρὸς τὴν φάλαγγα καὶ τοὺς νεκροὺς ἰδεῖν ἐντὸς τῶν ὅπλων συγκεκομισμένους. Etiam ex Polyæni narratione ii. 1, 23. apparet, Ageſilaum numerum ſuorum cæſorum in prælio celare hoſtem voluiſſe : ideo cadavera intra caſtra comportari juſſit. Quare verba τῶν πολεμίων, uti nunc leguntur, ſpuria cenſui ad Hellenica iv. 3, 20. Rationem probabilem eſſe fatetur Weiſke, itaque conjicit ſcribendum τοὺς ἐκ τῶν πολεμίων νεκροὺς, i. e. cadavera ſuorum cum hoſtilibus mixta. Sed hæc vel emendatio vel excuſatio mihi dura et minime probabilis videtur. Contra egregie idem vir doctus Erneſtii conatum vocabulum φάλαγγος impugnantis et tentantis conjectura retudit, docens ex Laced. Republ. xii. 3. caſtra Lacedæmonios φάλαγγα vocaſſe.

Γῦλον] Hellenica Γῦλιν nominant, rectius, puto.

παρατάξαι] Plutarchus cauſam enarrat : ἐξελέγξαι βουλόμενος τοὺς Θηβαίους, εἰ διαμαχοῦνται. Nam victoria dubia fuerat.

τῷ θεῷ] *Apollini* interpretatur Zeune, *cui parta victoria* ἐπινίκιον *cani ſolitum ſit*, neſcio quam recte.

οἴκαδε ἀπεχώρει, ἑλόμενος, ἀντὶ τοῦ μέγιστος εἶναι ἐν τῇ Ἀσίᾳ, οἴκοι τὰ νόμιμα μὲν ἄρχειν, τὰ νόμιμα δὲ ἄρχεσθαι.

17 Ἐκ δὲ τούτου κατανοήσας τοὺς Ἀργείους τὰ μὲν οἴκοι καρπουμένους, Κόρινθον δὲ προσειληφότας, ἡδομένους δὲ τῷ πολέμῳ, στρατεύει ἐπ' αὐτούς· καὶ δῃώσας πᾶσαν αὐτῶν τὴν χώραν, εὐθὺς ἐκεῖθεν ὑπερβαλὼν κατὰ τὰ στενὰ εἰς Κόρινθον, αἱρεῖ τὰ ἐπὶ τὸ Λέχαιον τείνοντα τείχη· καὶ ἀναπετάσας τῆς Πελοποννήσου τὰς πύλας, οὕτως οἴκαδε ἀπελθὼν εἰς τὰ Ὑακίνθια, ὅπου ἐτάχθη
18 ὑπὸ τοῦ χοροποιοῦ, τὸν παιᾶνα τῷ θεῷ συνεπετέλει. Ἐκ τούτου δὲ αἰσθανόμενος τοὺς Κορινθίους πάντα μὲν τὰ κτήνη ἐν τῷ Πειραίῳ σωζομένους, πᾶν δὲ τὸ Πείραιον

16. *οἴκαδε ἀπεχώρει*] Agesilaus dimisit Gylin polemarchum cum exercitu, ipse Delphos abiit, ibique vulnera curavit, teste Xenophonte in Hellenicis et Diodoro xiv. 84.

ἑλόμενος—ἄρχεσθαι] Hæc plane alieno loco apponuntur hic, et miror a Weiskio nihil monitum. Sed ea superiori loco Cap. i. sect. 36. extrema posita olim legit et vertit Nepos cap. iv. *qui quum victori præesset exercitui maximamque haberet fiduciam regni Persarum potiundi, tanta modestia dicto audiens fuit jussis absentium magistratuum, ut si privatus in comitio esset Spartæ—Agesilaus opulentissimo regno præposuit bonam existimationem, multoque gloriosius duxit, si institutis patriæ paruisset, quam si bello superasset Asiam.* Saltim Zeune apposuit postrema verba Nepotis ad hunc locum, et monet Nepotem huc respexisse. Quod quamvis contra negantem affirmare non ausim, nimia enim in vertendo libertate Nepos usus esse videtur, tamen statuo inepto et alieno loco Xenophontem membrum hoc orationis addidisse, quod superiori loco aptissime inferi potest.

17. *κατανοήσας*] Vulgatum *κατανοήσαντες* ex Philelphi versione, Brodæo, editione Halensi et Castal. Harleiano libro et Guelf. primus Hutchinson correxit.

κατὰ τὰ στενὰ] In Hellenicis est *κατὰ Τεγέαν*, ubi viri docti *Τενέαν* corrigunt.

Λέχαιον] Guelf. *Λέχιον*, edd. vett. *Λέχεον*. In Hellen. est *τὰ ἀνοικοδομηθέντα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων τείχη.* Plutarch. Ages. xxi. *τὰ μακρὰ τείχη.* Strabo viii. p. 271. ed. Sieb. *τὸ δὲ Λέχαιον ὑποπέπτωκε τῇ πόλει κατοικίαν ἔχον οὐ πολλὴν, σκέλη δὲ καθείλκυσται σταδίων περὶ δώδεκα ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τῆς περὶ τὸ Λέχαιον*, ubi Codd. dant *παρὰ τὸ Λ.*

Ὑακίνθια] Ita cum Philelpho Leoncl. Steph. sec. et Hutchinson vulgatum *Ὑακίνθινα* correxerunt. De festo vide Herodotum ix. 6. Thucyd. v. 23. *Χοροποιὸς* est, qui alias *χοροστάτης* et apud Dores *χοραγὸς* dicitur.

18. *Πειραίῳ*] Edd. veteres cum Guelf. hic et postea *Περαίῳ* dant, quam scripturam correxit Brodæus, Halensis, Castal. Hutchinson et alii editores.

πᾶν δὲ τὸ Πείραιον σπείροντας καὶ καρπουμένους] Hæc vulgo omissa ex Harleiano et Guelf. libro inserui. Sed margo Guelf. ubi hæc adscripta sunt, habet *Πέραιον.* Eadem Philelphum vertisse monuit Weiske. In Hellenicis iv. 5, 1. est: *ἀκούσαντες ὅτι οἱ ἐν τῇ πόλει πάντα μὲν τὰ βοσκήματα ἔχοιεν*

σπείροντας καὶ καρπουμένους, μέγιστον δὲ ἡγησάμενος,
ὅτι Βοιωτοὶ ταύτῃ ἐκ Κρεύσιος ὁρμώμενοι εὐπετῶς τοῖς
Κορινθίοις παρεγίγνοντο, στρατεύει ἐπὶ τὸ Πείραιον. Ἰδὼν
δὲ ὑπὸ πολλῶν φυλαττόμενον, ὡς ἐνδιδομένης τῆς πό-
λεως, ἐξ ἀρίστου μετεστρατοπεδεύετο πρὸς τὸ ἄστυ· αἰ- 19
σθόμενος δὲ ὑπὸ νύκτα βεβοηθηκότας ἐκ τοῦ Πειραίου εἰς
τὴν πόλιν πασσυδὶ, ὑποστρέψας ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, αἱρεῖ τὸ
Πείραιον, ἔρημον εὑρὼν φυλακῆς, καὶ τά τε ἄλλα τὰ
ἐνόντα λαμβάνει, καὶ τὰ τείχη, ἃ ἐνετετείχιστο. Ταῦτα
δὲ ποιήσας οἴκαδε ἀπεχώρησε. Μετὰ δὲ ταῦτα προθύ- 20
μων ὄντων τῶν Ἀχαιῶν εἰς τὴν συμμαχίαν, καὶ δεομένων
συστρατεύειν αὐτοῖς εἰς Ἀκαρνανίαν, καὶ ἐπιθεμένων ἐν
στενοῖς τῶν Ἀκαρνάνων, καταλαβὼν τοῖς ψιλοῖς τὰ ὑπὲρ
κεφαλῆς αὐτῶν, μάχην συνάπτει· καὶ πολλοὺς ἀποκτεί-
νας αὐτῶν, τρόπαιον ἐστήσατο, καὶ οὐ πρότερον ἔληξε,

καὶ σώζοιντο ἐν τῷ Πειραίῳ, πολλοὶ δὲ τρέφοιντο αὐτόθι. ubi bene *αὐτόθεν* ex hoc ſupplemento corrigendum eſſe vidit Weiſke.

παρεγίγνοντο] Hoc ex Harleiano libro cum Hutchinſono et Bachio recepit Weiſke in locum *συνεγίγνοντο*, quod ex Halenſi, Caſtal. Steph. ſecunda dederat Zeune. In edd. vett. eſt *γίγνοντο* ſimplex. Guelf. dat *παραγίγνοιντο*, non ſpernendum. Paulo antea *Κεράσιος* Ald. Juntina. De portu Peiræo Corinthiorum in ſinu Criſſæo plura diſputavit ad h. l. Weiſke, quæ repetere non opus eſt. Cum Xenophontis narratione convenit topographia Strabonis, contra *Πείραιος* Thucydidis viii. 10. portus Corinthiorum deſertus fuit in ſinu Saronico.

ἐνδιδομένης] In Hellenicis eſt *προδιδομένης*, quod præferebat Leonclavius. Sed *ἐνδιδόναι* pro *tradere, dedere urbem proditione* uſurpat noſter Hellenic. vii. 4, 14. et Plutarchus in Alcibiade cap. xxii. Ceterum ſtrategema in eo fuiſſe monet Weiſke, quod Ageſilaus cum exercitu non ita magno ad Corinthum firmiter munitam præſidiis et operibus abiit, atque ita proditionis ſuſpicionem movit, ut Piræi præſidium ad oppidi defenſionem eliceret.

19. *πασσυδὶ*] Harleianus liber *πασσυδίᾳ* dat. Sequens *ἃ ἐνετετείχιστο* ex Hellenicis de ſententia Stephani recepit Hutchinſon pro vulgato *ἀνατετείχιστο*. Harleianus liber *ἀνετετείχιστο* dat, quod eſt in Halenſi et Caſt. editione. Leoncl. malebat *ἃ ἀνετετείχιστο*, quæ reſtaurata erant. H. Stephani Theſ. Gr. L. ex editionibus neſcio quibus appoſuit *κατατετείχιστο*. In Hellenicis eſt *Οἰνόην τὸ ἐντετειχισμένον τεῖχος αἱρεῖ*. Strabo viii. p. 272. *ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τοῦ Λεχαίου καὶ Παγῶν τὸ τῆς Ἀκραίας μαντεῖον Ἥρας ὑπῆρχε τὸ παλαιὸν, καὶ αἱ Ὀλμιαὶ, τὸ ποιοῦν ἀκρωτήριον τὸν κόλπον, ἐν ᾧ ἥ τε Οἰνόη καὶ Παγαὶ, τὸ μὲν τῶν Μεγαρέων φρούριον, ἡ δὲ Οἰνόη τῶν Κορινθίων.*

20. *αὐτοῖς εἰς*] Margo Steph. cum Guelf. *αὐτοὺς εἰς*. Expeditionem narrant Hellenica iv. 6. Deinde Guelf. vocabulum *πρὶν* per notam ſcriptum habet ita, ut appareat *πρὶν ἢ* aut ſimile quid voluiſſe dare librarium.

πρὶν μὲν Ἀχαιοῖς φίλους ἐποίησεν Ἀκαρνᾶνας καὶ Αἰ-
21 τωλοὺς καὶ Ἀργείους, ἑαυτῷ δὲ καὶ συμμάχους. Ἐπειδὴ
δὲ εἰρήνης ἐπιθυμήσαντες οἱ πολέμιοι ἐπρεσβεύοντο, Ἀγη-
σίλαος ἀντεῖπε τῇ εἰρήνῃ, ἕως τοὺς διὰ Λακεδαιμονίους
φυγόντας Κορινθίων καὶ Θηβαίων ἠνάγκασε τὰς πόλεις
οἴκαδε καταδέξασθαι. Ὕστερον δ' αὖ καὶ Φλιασίων
τοὺς διὰ Λακεδαιμονίους φυγόντας κατήγαγεν, αὐτὸς
στρατευσάμενος ἐπὶ Φλιοῦντα. Εἰ δέ τις ἄλλῃ πῃ ταῦτα
μέμφεται, ἀλλ' οὖν φιλεταιρείᾳ γε πραχθέντα φανερά
22 ἐστι. Καὶ γὰρ ἐπεὶ τοὺς ἐν Θήβαις τῶν Λακεδαιμονίων
κατέκτανον οἱ ἐναντίοι, βοηθῶν αὖ τούτοις στρατεύει ἐπὶ
τὰς Θήβας. Εὑρὼν δὲ ἀποτεταφρευμένα καὶ ἀπεσταυ-
ρωμένα ἅπαντα, ὑπερβὰς τὰς Κυνὸς κεφαλὰς ἐδῄου τὴν
χώραν μέχρι τοῦ ἄστεος, παρέχων καὶ ἐν πεδίῳ καὶ ἀνὰ
τὰ ὄρη μάχεσθαι Θηβαίοις, εἰ βούλοιντο. Ἐστράτευσε
δὲ καὶ τῷ ἐπιόντι πάλιν ἔτει ἐπὶ Θήβας· καὶ ὑπερβὰς
τὰ κατὰ Σκῶλον σταυρώματα καὶ τάφρους, ἐδῄωσε τὰ
23 λοιπὰ τῆς Βοιωτίας. Τὰ μὲν δὴ μέχρι τούτου κοινῇ αὐ-
τός τε καὶ ἡ πόλις εὐτύχει· ὅσα γε μὴν μετὰ τοῦτο σφάλ-
ματα ἐγένοντο, οὐδεὶς ἂν εἴποι, ὡς Ἀγησιλάου ἡγουμένου
ἐπράχθη. Ἐπεὶ δ' αὖ, τῆς ἐν Λεύκτροις συμφορᾶς γε-
γενημένης, κατακαίνουσι τοὺς ἐν Τεγέᾳ φίλους καὶ ξένους
αὐτοῦ οἱ ἀντίπαλοι σὺν Μαντινεῦσι, συνεστηκότων ἤδη
Βοιωτῶν τε πάντων καὶ Ἀρκάδων καὶ Ἠλείων, στρατεύει

21. τῇ εἰρήνῃ] Per Antalcidem conciliatæ. Cf. Hellen. v. 1, 32.

τοὺς διὰ] Junt. Aldina, Guelf. διὰ omittunt; deinde τοὺς διὰ Λακεδαιμονίων Guelf. dat. De Phliaſia expeditione Hellenica narrant v. 2, 8.

φιλεταιρείᾳ] Guelf. φιλεταιρίᾳ. De Thebana expeditione vide Hellenica v. 4, 11. et 35. ſeqq.

22. πάλιν ἔτει] Halenſis, Caſtal. Guelf. ἔτει πάλιν dant. Deinde στρατεύματα Guelf. a prima manu ſcriptum habet pro σταυρώματα. Ita etiam Aldina cum Juntina.

23. οὐδεὶς ἂν εἴποι] Nam toto anno inſequenti ægrotavit. Cf. Hellenica v. 4, 58. ſeqq.

Ἐπεὶ δ' αὖ, τῆς] Hanc Guelf. libri ſcripturam, a ſecunda manu adſcriptam, prætuli vulgato δ' αὐτοῖς. De re vide Hellenica vi. 5, 4. ſeqq.

σὺν μόρᾳ, πολλῶν νομιζόντων, οὐδ᾽ ἂν ἐξελθεῖν Λακε-
δαιμονίους πολλοῦ χρόνου ἐκ τῆς αὐτῶν. Δῃώσας δὲ τὴν
χώραν τῶν κατακανόντων τοὺς φίλους, οὕτως αὖ οἴκαδε
ἀπεχώρησεν. Ἀπό γε μὴν τούτου ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα 24
στρατευσαμένων Ἀρκάδων τε πάντων καὶ Ἀργείων καὶ
Ἠλείων καὶ Βοιωτῶν καὶ σὺν αὐτοῖς Φωκέων καὶ Λοκρῶν
ἀμφοτέρων καὶ Θετταλῶν καὶ Αἰνιάνων καὶ Ἀκαρνάνων
καὶ Εὐβοέων, πρὸς δὲ τούτοις ἀφεστηκότων μὲν τῶν δού-
λων, πολλῶν δὲ περιοικίδων πόλεων, καὶ αὐτῶν Σπαρ-
τιατῶν οὐ μειόνων ἀπολωλότων ἐν τῇ ἐν Λεύκτροις μάχῃ ἢ
λειπομένων, ὅμως διεφύλαξε τὴν πόλιν, καὶ ταῦτα ἀτεί-
χιστον οὖσαν, ὅπου μὲν τῷ παντὶ πλεῖον ἂν εἶχον οἱ πολέ-
μιοι, οὐκ ἐξάγων ἐνταῦθα, ὅπου δὲ οἱ πολῖται πλέον ἕξειν
ἔμελλον, εὐρώστως παρατεταγμένος· νομίζων, εἰς μὲν τὸ
πλατὺ ἐξιὼν πάντοθεν ἂν περιέχεσθαι, ἐν δὲ τοῖς στενοῖς
καὶ ὑπερδεξίοις τόποις ὑπομένων, τῷ παντὶ κρατεῖν ἄν.
Ἐπεί γε μὴν ἀπεχώρησε τὸ στράτευμα, πῶς οὐκ ἂν φαίη 25

πολλοῦ χρόνου] Aldina, Junt. *πολλοῦ* omittunt, Halenſis, Caſtal. dant *πολὺν χρόνον*. In vulgata intellige *διά*. Sic eſt in Anab. i. 7. 18. *οὐ μαχεῖται δέκα ἡμερῶν*, monente Weiſkio. Deinde *αὐτῶν* edd, veteres dant.

24. *ἢ λειπομένων*] Quod dubitaveram ad Hellenica vi. 4, 15. num hæc verba de numero univerſo Spartiatarum an de illis tantum intelligenda ſint, qui e pugna Leuctrica ſuperfuerunt, Weiſke admonet ſibi numerum univerſum ideo placere, quia non dicitur *λελειμμένων* ſed *λειπομένων*, qui magis videantur eſſe nunc reſidui quam antea relicti. Speciem habet hæc viri docti ratio, dubitationem tamen mihi meam nondum exemit. Cogitemus Xenophontem oratione recta narrare: *ἐν τῇ ἐν Λεύκτροις μάχῃ τῶν Σπαρτιατῶν οὐ μείονες ἀπολώλασιν ἢ λείπονται.* hæc ita poſita nihil aliud ſignificabunt, quam ſi ſcripſiſſet *ἢ λελειμμένοι εἰσὶ*, et dubitationem videntur eandem habere de numero univerſo an de ſuperſtitibus ex pugna Spartiatis ſint intelligenda. Sed recte idem vir doctus admonuit rationes non ſatis recte ſubduci ex loco Herodoti vii. 234. ubi Spartiatarum octo millia numerantur. Ex eo enim numero auferendos eſſe, qui terræ motu perierunt, teſte Diodoro xi. 63. qui ſub Agide bello Peloponneſiaco ceciderunt, quique Lyſandro duce occubuerunt ad Haliartum mille numero. Dubito tamen an hac etiam ratione aſſequi poſſit vir doctus, ut nobis approbet opinionem, civium Spartanorum fuiſſe numerum majorem 8 millibus, quia leges eorum procreandæ ſoboli mirifice faverint. Eædem illæ enim leges ſobolem ſuccreſcentem, ſi ad bellum inhabilis et parte aliqua vitioſa videretur eſſe, tollebant; eædem terræ portiones certas et numero definitas familiis aſſignaverant certis; quas tamen procedente tempore migrarunt.

ὅπου μὲν τῷ παντὶ] Articulum addidi de meo, qui abeſſe poſſe non videtur. Ita ſequitur *τῷ παντὶ κρατεῖν*.

τὶς αὐτὸν χρῆσθαι εὐγνωμόνως ἑαυτῷ; Ὡς γὰρ τοῦ
στρατεύεσθαι αὐτὸν καὶ πεζῇ καὶ ἐφ᾽ ἵππων ἀπεῖργεν
ἤδη τὸ γῆρας, χρημάτων δὲ ἑώρα τὴν πόλιν δεομένην, εἰ
μέλλοι σύμμαχόν τινα ἕξειν, ἐπὶ τὸ πορίζειν ταῦτα ἑαυ-
τὸν ἔταξε. Καὶ ὅσα μὲν ἐδύνατο, οἴκοι μένων ἐμηχανᾶτο.
Ἃ δὲ καιρὸς ἦν, οὐκ ὤκνει μετιέναι, οὐδ᾽ ᾐσχύνετο, εἰ
μέλλοι τὴν πόλιν ὠφελήσειν, πρεσβευτὴς ἐκπορευόμενος
26 ἀντὶ στρατηγοῦ. Ὅμως δὲ καὶ ἐν τῇ πρεσβείᾳ μεγάλου
στρατηγοῦ ἔργα διεπράξατο. Αὐτοφραδάτης γάρ τοι
πολιορκῶν ἐν Ἄσσῳ Ἀριοβαρζάνην σύμμαχον ὄντα, δεί-
σας Ἀγησίλαον, φεύγων ᾤχετο. Κότυς δ᾽ αὖ Σηστὸν
πολιορκῶν, Ἀριοβαρζάνου ἔτι οὖσαν, λύσας καὶ οὗτος τὴν
πολιορκίαν ἀπηλλάγη. Ὥστ᾽ οὐκ ἀλόγως καὶ ἀπὸ τῆς
πρεσβείας τρόπαιον τῶν πολεμίων εἱστήκει αὐτῷ. Μαύ-
σωλός γε μὴν κατὰ θάλασσαν ἑκατὸν ναυσὶ πολιορκῶν
ἀμφότερα τὰ χωρία ταῦτα, οὐκέτι δείσας, ἀλλὰ πεισθεὶς,
27 ἀπέπλευσεν οἴκαδε. Ἄξια θαύματος διεπράξατο. Οἱ

25. *χρῆσθαι*] Guelf. *εὐγνωμόνως χρῆσθαι*. Idem deinde poſt *στρατεύεσθαι* inſerit *αὐτὸν*, quod Hutchinſon tacitus addidit ex Harleiano libro, rejectum a Zeunio et Weiſkio.

ἐπὶ τὸ] Edd. vett. cum Guelf. *ἐπὶ τῷ*. Ceterum quam vera ſit excuſatio ſenectutis Xenophontea, neſcio. Nam ſequitur ſtatim narratio de ſuſcepta ab Ageſilao legatione ad ſocios exteros in Aſia, in qua dicitur ducis egregii opera edidiſſe. Deinde narratur profectio ejus in Ægyptum, ubi præfuit copiis Græcis Tachum adjuvantibus. Hinc ſuſpicio mihi ſuborta eſt de vitio vocabuli *γῆρας*.

πρεσβευτὴς] De hac Ageſilai legatione in Aſiam nullibi reperi quicquam ſignificatum, cum de ejus in Ægyptum profectione ad Tachum juvandum loquantur ſcriptores qui ſuperſunt omnes.

26. *γάρ τοι πολιορκῶν*] Vulgatum *γάρ τι* monente Weiſkio correxi. Poetæ ſoli *γάρ τι* dicunt. De re vide Diodorum xv. 91. et Nepotis xiv. 2. Ceterum edd. vett. cum Guelf. habent *ἐν Νάσσῳ*. Verum eſt in Halenſi, Caſtal. Stephani ſecunda.

σύμμαχον] Ageſilai. Defecerat enim a rege Perſarum. Cotys idem videtur, de quo dicetur ad cap. iii. 4.

εἱστήκει] Halenſis *ἑστήκοι*, Caſtal. *ἑστήκει*.

οὐκέτι δείσας] Kuhnii emendationem ad Æliani V. H. xii. 12. propoſitam: *οὔ γέ τι* rejecit Zeune, vulgatum interpretans: *qui jam non*, ſeu ſimiliter, ut Cotys et Autophradatas, metu deterritus eſt. Aſſentitur Weiſke, comparato loco Cyrop. viii. 1, 10.

πεισθεὶς] Fuit enim *ξένος* Ageſilai, ut paulo poſtea narrabitur, Mauſolus, unus ducum, qui a rege defecerant. Cf. Diodori xv. 90.

27. *Ἄξια θαύματος διεπράξατο*] Philelphi verſio: *dignas certe admiratione res geſſit*. Legit igitur particulam aliquam additam. Brodæus *καὶ ἄξια*, vel *καὶ πῶς οὐκ ἄξια* conjecit, Stepha-

τε γὰρ εὖ πεπονθέναι νομίζοντες ὑπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ φεύγοντες αὐτὸν, χρήματα ἀμφότεροι ἔδοσαν. Ταχώς γε

nus ἄξια δὲ θαύματος. In Guelf. eſt ſupraſcriptum ἄξια θαύματος δέ. Sed vel ſic ſententiam loci mancam eſſe, recte admonuit Erneſti, qui tentabat πρεσβείας vel πρέσβεως ἔργα, vel πρὸς δὲ τὰ χρήματα, πρὸς δὲ τὴν χρηματισιν, Weiſke οὕτω μὲν οὖν πρεσβευτὴς ὤν. Quid mihi videatur de hoc loco, nunc dicam. Docere voluit Xenophon Ageſilaum, cum defectus viribus et ſenectute impeditus, quo minus expeditiones bellicas ſuſciperet gereretque, patriam tamen juvare vellet, opibus et pecunia inprimis indigentem, ſuſcepto legationis munere peregre profectum etiam legatum magni imperatoris opera præſtitiſſe. Legationem hanc Ageſilai nullibi commemoratam legi, nec qualis ea fuerit ad quosve ſuſcepta, Xenophon dixit. Cum tamen οἱ φεύγοντες αὐτὸν deinceps commemorentur, et Autophradates Ageſilaum fugiens obſidionem Aſſi deſeruiſſe dicatur, conjectura inde licet aſſequi, Ageſilaum ſociis conſilio adfuiſſe eoſque in bello adminiſtrando adjuviſſe. Ad eandem legationem pertinere cenſent Interpretes omnia quæ ſectione 26. et 27. leguntur, quanquam initium ſect. 27. novæ narrationis initium habere videatur: Ἄξια θαύματος διεπράξατο. Sed ſequentia docent, etiam hanc orationis partem pertinere ad eam legationem, quam Ageſilaus eo maxime conſilio ſuſceperat, ut patriam collectis pecuniis ſublevaret. Inepte igitur initium ſect. 27. verbis importunis ἄξια—διεπράξατο curſum narrationis interpellat. Quæ mihi tamen non tam tollenda quam a loco alieno in ſuum reſtituenda eſſe videntur; cujuſmodi tranſpoſitionis exemplum jam ſupra ad ſect. 16. tractavimus. Primum igitur verba ſect. 26. ὅμως δὲ καὶ ἐν τῇ πρεσβείᾳ μεγάλου στρατηγοῦ ἔργα διεπράξατο ita copulanda cenſeo cum initio ſect. 27. ut ſcribamus μεγάλου στρατηγοῦ ἔργα θαύματος ἄξια vel μεγάλου στρατηγοῦ ἄξια θαύματος ἔργα διεπράξατο. Verba ſcilicet ἄξια θαύματος librarius ſuo loco omiſſa repetiit alieno loco, ne liber lituris deformis fieret, vel in margine appoſuit, unde fuerunt poſtea ab alio librario alieno loco inſerta. Utriuſque rei exempla inſignia nuper in Codicibus ſcriptis Vitruvii tractavi et explicavi. Quæ ſequuntur varie ordinari atque invicem conjungi poſſunt. Si enim verba οἵ τε γὰρ εὖ πεπονθέναι νομίζοντες — ἔδοσαν antepoſueris, tum ſubjungenda videntur hæc: Αὐτοφραδάτας γάρ τοι—ἀπέπλευσεν οἴκαδε. Nam Tachus et Mauſolus non poſſunt inter exempla eorum nominari, qui dicuntur εὖ πεπονθέναι νομίζοντες et οἱ φεύγοντες αὐτόν. Tachus quidem ſect. 29. εὐεργετῆσαι τὴν Λακεδαίμονα dicitur; Mauſoli vero hoſpitium memoratur, cum militaret in Aſia Ageſilaus, ut videtur, contractum. Igitur poſt verba ἀπέπλευσεν οἴκαδε recte ſequi videntur hæc: Ταχώς γε μὴν καὶ Μαύσωλος, διὰ τὴν πρόσθεν—καὶ οὗτος χρ. τῇ Λακεδαίμονι, ita ut uterque largiti eſſe dicantur pecunias Lacedæmoniis, Mauſolus tamen peculiariter ob hoſpitium olim cum Ageſilao contractum. Itaque inciſum poſt nomen Μαύσωλος ponendum erit, ut verba διὰ τὴν—Λακεδαίμονι quaſi parentheſi includantur.

Ταχώς γε μὴν] Vulgabatur: Ταχέως γε μὴν, vel minorem poſt diſtinctionem ταχέως. Itaque quæ ſequuntur verba ἀπέπεμψαν—δόντες viri docti, cum ad unum Mauſolum referri videantur, mutari voluerunt in ἀπέπεμψεν—δούς, præeunte Stephano. Leonclavius totum hoc membrum προπομπὴν μεγαλοπρεπῆ hinc ſublatum transferri voluit ad ſect. præcedentis finem ἀμφότεροι ἔδοσαν, προπομπὴν—μεγαλοπρεπῆ. Verum etiamſi cum viris doctis ἀπέπεμψεν δοὺς ſcribas, relinquitur tamen vel ita magna difficultas, quam miror a Weiſkio non animadverſam. Primum enim quid eſſe cauſæ dicamus, quod ταχέως *celeriter* dimittit Mauſolus Ageſilaum? Deinde cur dicitur καὶ Μαύσωλος, et tamen additur ſtatim καὶ οὗτος, ſi nullius alius regis vel reguli mentio cum Mauſoli nomine fuit conjuncta? Nam ſi ad verba χρήματα ἀμφότεροι ἔδοσαν referre velis, tum καὶ Μαύσωλος ſufficiebat. Quid multa? nulla mutatione vel correctione opus eſt, niſi ut ταχέως in nomen re-

μὴν καὶ Μαύσωλος διὰ τὴν πρόσθεν Ἀγησιλάου ξενίαν
συμβαλόμενος καὶ οὗτος χρήματα τῇ Λακεδαίμονι, ἀπέ-
πεμψαν αὐτὸν οἴκαδε, προπομπὴν δόντες μεγαλοπρεπῆ.
28 Ἐκ δὲ τούτου ἤδη μὲν ἐγεγόνει ἔτη ἀμφὶ τὰ ὀγδοήκοντα·
κατανενοηκὼς δὲ τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα ἐπιθυμοῦντα
τῷ Πέρσῃ πολεμεῖν, καὶ πολλοὺς μὲν πεζοὺς, πολλοὺς δὲ
ἱππέας, πολλὰ δὲ χρήματα ἔχοντα, ἄσμενος ἤκουσεν, ὅτι
μετεπέμπετο αὐτόν· καὶ ταῦτα, ἡγεμονίαν ὑπισχνούμενος.
29 Ἐνόμιζε γὰρ τῇ αὐτῇ ὁρμῇ τῷ μὲν Αἰγυπτίῳ χάριν ἀπο-
δώσειν, ἀνθ' ὧν εὐεργετήκει τὴν Λακεδαίμονα, τοὺς δ' ἐν
τῇ Ἀσίᾳ Ἕλληνας πάλιν ἐλευθερώσειν, τῷ δὲ Πέρσῃ
δίκην ἐπιθήσειν καὶ τῶν πρόσθεν, καὶ ὅτι νῦν σύμμαχος
30 εἶναι φάσκων, ἐπέταττε Μεσσήνην ἀφιέναι. Ἐπεὶ μέν-
τοι ὁ μεταπεμψάμενος, οὐκ ἀπεδίδου τὴν ἡγεμονίαν αὐ-
τῷ, ὁ μὲν Ἀγησίλαος ὡς τὸ μέγιστον ἐξηπατημένος ἐφρόν-
τιζε, τί δεῖ ποιεῖν· ἐκ τούτου δὲ πρῶτον μὲν οἱ δίχα στρα-
τευόμενοι τῶν Αἰγυπτίων ἀφίστανται τοῦ βασιλέως· ἔπειτα
δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἀπέλιπον αὐτόν. Καὶ αὐτὸς μὲν
δείσας ἀπεχώρησε φυγῇ εἰς Σιδῶνα τῆς Φοινίκης· οἱ δὲ

gis Ægyptio Ταχὼς mutetur, quod feci. Tachus et Mauſolus Ageſilai patriæ pecuniam largiti ſunt, ille quidem ſpe futuri auxilii contra regem Perſarum, hic vero propter jus antiqui hoſpitii cum Ageſilao contracti. Hinc Xenophon ſect. 29. addit: *ἐνόμιζε γὰρ τῇ αὐτῇ ὁρμῇ τῷ μὲν Αἰγυπτίῳ χάριν ἀποδώσειν ἀνθ' ὧν εὐεργετήκει τὴν Λακεδαίμονα.* Hoc eſt beneficium Tachi antea commemoratum.

συμβαλόμενος] Edd. vett. cum Guelf. *συμβαλλόμενος.*

28. *τὸν Αἰγυπτίων*] Harleianus liber *τῶν Αἰγύπτιον.* Deinde edd. vett. cum Guelf. *ὑπισχνούμενον.* Verum eſt in Caſtal.

29. *τῇ αὐτῇ ὁρμῇ*] *Eadem expeditione ſeu profectione*, monente Weiſkio.

εὐεργετήκει]. Simſonus edidit *εὐηργετήκει.* Ceterum Antalcidæ quæ dicitur pax Græcas Aſiæ civitates ſub imperium Perſarum redegerat, Meſſenios vero liberaverat, antea Lacedæmoniis parentes. Quæ cauſa fuit odii adverſus Perſarum regem. Cf. Diodori xv. 90. Plutarchi Ageſilaum. Denique *Μεσήνην* dat Guelf. cum Juntina.

30. *ἀπεδίδου*] Juntinæ *ἐπεδίδου* temere cum Stephano probavit Zeune. De re vide Plutarchi Ageſil. c.xxxvii. Diodori xv. 92. cum annotatione Weſſelingii.

οἱ δίχα στρατ.] Ægyptii, qui, duce Nectanebo, præſidio relicti erant in Ægypto. Diodorus l. c.

Καὶ αὐτὸς] Tachus nempe. Cf. Diodorus l. c. et Æliani V. H. v. 1. cum annotatione Perizonii.

Αἰγύπτιοι στασιάζοντες δισσοὺς βασιλέας αἱροῦνται.
Ἐνταῦθα δὴ Ἀγησίλαος, γνοὺς, ὅτι εἰ μὲν μηδετέρῳ συλ- 31
λήψοιτο, μισθὸν οὐδέτερος λύσει τοῖς Ἕλλησιν, ἀγορὰν
δὲ οὐδέτερος παρέξει, ὁπότερός τ' ἂν κρατήσῃ, οὗτος ἐχθρὸς
ἔσται· εἰ δὲ τῷ ἑτέρῳ συλλήψοιτο, οὗτός γε εὖ παθὼν,
ὡς τὸ εἰκὸς, φίλος ἔσοιτο· οὕτω δὴ κρίνας, ὁπότερος φι-
λέλλην μᾶλλον ἐδόκει εἶναι, στρατευσάμενος μετὰ τού-
του, τὸν μὲν μισέλληνα μάχῃ νικήσας χειροῦται, τὸν δ'
ἕτερον συγκαθίστησι· καὶ φίλον ποιήσας τῇ Λακεδαίμονι,
καὶ χρήματα πολλὰ προσλαβὼν οὕτως ἀποπλεῖ οἴκαδε,
καίπερ μέσου χειμῶνος ὄντος, σπεύδων, ὡς μὴ ἀργὸς ἡ
πόλις εἰς τὸ ἐπιὸν θέρος πρὸς τοὺς πολεμίους γένοιτο.

CAPUT III.

ΚΑΙ ταῦτα μὲν δὴ εἴρηται, ὅσα τῶν ἐκείνου ἔργων 1
μετὰ πλείστων μαρτύρων ἐπράχθη. Τὰ γὰρ τοιαῦτα
οὐ τεκμηρίων προσδεῖται, ἀλλ' ἀναμνῆσαι μόνον ἀρκεῖ,
καὶ εὐθὺς πιστεύεται. Νῦν δὲ τὴν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ
ἀρετὴν πειράσομαι δηλοῦν, δι' ἣν ταῦτα ἔπραττε, καὶ
πάντων τῶν καλῶν ἤρα, καὶ πάντα τὰ αἰσχρὰ ἐδίωκεν.
Ἀγησίλαος γὰρ τὰ μὲν θεῖα οὕτως ἐσέβετο, ὡς καὶ οἱ 2
πολέμιοι τοὺς ἐκείνου ὅρκους καὶ τὰς ἐκείνου σπονδὰς πι-
στοτέρας ἐνόμιζον, ἢ τὴν ἑαυτῶν φιλίαν. . . . μὲν ὤκνουν

δισσοὺς] Nectanebum et Mendesium, uti narrant Diodorus et Plutarchus.

31. *μηδετέρῳ*] Harleianus liber *μηδ' ἑτέρῳ*. Deinde Aldina, Juntina *συλλήψει τὸν*.

λύσει] Verbum suspectum habent omnes Interpretes, et certatim *δώσει* vel *οἴσει* reponunt.

οὕτω δὴ] Ita cum Zeunio scripsit Weiske pro vulgato *οὕτω δὲ*. Præcesserat idem *δὴ* jam initio sectionis 31. Pugnam Nectanebi cum Mendesio narrat Plutarchi Agesilaus c. viii. Dona Nectanebi idem cap. xl. æstimat talentis ducentis triginta, Nepos cap. viii. ducentis viginti.

Cap. III. 1. *τεκμηρίων*] Dixi de h. l. in Disputatione de argumento et auctoritate hujus libri.

ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀρετὴν] Etiam de h. l. disputatum est eodem loco.

πάντα τὰ αἰσχρὰ] Articulum *τὰ* recte inferendum censuit Weiske. *ἐξεδίωκε* deinde habet scriptum liber Harleianus.

2. *φιλίαν*] Lacunam Victorius Var. Lect. xxx. cap. 19. ex scripto libro

εἰς ταὐτὸν ἰέναι, Ἀγησιλάῳ δὲ αὐτοὺς ἐνεχείριζον. Ὅπως δὲ μή τις ἀπιστῇ, καὶ ὀνομάσαι βούλομαι τοὺς ἐπιφα-
3 νεστάτους αὐτῶν. Σπιθριδάτης μέν γε ὁ Πέρσης, εἰδὼς ὅτι Φαρνάβαζος γῆμαι μὲν τὴν βασιλέως ἔπραττε θυγατέρα, τὴν δ' αὐτοῦ ἄνευ γάμου λαβεῖν ἐβούλετο· ὕβριν νομίσας τοῦτο, Ἀγησιλάῳ ἑαυτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ
4 τὰ τέκνα καὶ τὴν δύναμιν ἐνεχείρισε. Κότυς δὲ ὁ τῶν

una addita ſyllaba interpolavit: *φιλίαν οἳ μὲν ὤκνουν.* Philelphus ita locum vertit: *Nam in contrahendis inter ſe rebus plerumque ad eundem ire verebantur* et cet. Itaque in ejus Codice fuiſſe ſcriptum conjiciebat Zeune: *καὶ γὰρ τοῦ συντίθεσθαι τὰ πολλὰ τοῖς ἑαυτῶν μὲν ὤκνουν εἰς* et cet. quæ græce ſcripta ſicubi legiſſem, barbari hominis putaſſem. Contra Weiſke conjiciebat Philelphum habuiſſe in græco: *καὶ τοῖς μὲν ἑαυτῶν ἐν ταῖς πρὸς ἑαυτοὺς συνθήκαις τὰ πολλὰ ὤκνουν* et cet. Quæ non magis intelligo quam Leonclavii *καὶ τοῖς ἑαυτῶν μὲν ὤκνουν.* In Guelf. libro lacuna eſt ſignata ſeptem vel octo vocabulorum. Cum liber Victorii *οἳ* ſcriptum habuerit, ſuſpicor ſequentia ita fere fuiſſe ſcripta in libro quidem Philelphi: *οἵ τινες συντιθέμενοι ἀλλήλοις τὰ πολλὰ μὲν ὤκνουν εἰς ταὐτὸν ἰέναι.* Denique H. Valeſii conjecturam *φιλίαν παρὰ βασιλέως· καὶ γὰρ πρὸς ἐκεῖνον μὲν ὤκνουν* poſuit Weiſke in Append. ad extremum volumen ſuæ editionis Operum Xenoph. p. 339.

Ὅπως δὲ] Margo Steph. cum Guelf. ὅπως δή.

3. δύναμιν] Hellenica iii. 4, 16. *τὰ περὶ αὐτὸν χρήματα καὶ ἱππέας ὡς διακοσίους* nominat. Majores copias arguit narratio iv. 1, 7.

4. Κότυς—ἄρχων] Idem ſupra cap. ii. 26. Seſtum Ariobarzanis obſidet. In Hellenicis iv. 1, 3. vulgabatur ante Leonclav. ἦλθεν Ὄτυς. Idem ibidem ſect. 27. ad Ariæum Sardes transfugit ab Ageſilao. Ariæus autem cum rege Perſarum bellum gerebat. Admonuit H. Valeſius ad eum locum in Annotatis editis a Weiſkio p. 328. eundem eſſe, quem Nepos in Datame cap. ii. Thyum, Paphlagoniæ dynaſten, vocat. Is, ut ait Nepos, regi dicto audiens non erat, quam ob cauſam Datames propinquus Thyi adverſus eum miſſus eſt; in quo bello deſeruit Datamen Ariobarzanes præfectus Lydiæ, Ioniæ et Phrygiæ. Nihilo ſecius Datames Thyum vivum cepit cum uxore et liberis. Deinde cum Ariobarzane amicitiam facit, (cap. v.) filium Arſidæum adverſus Piſidas mittit, qui in prœlio cadit. Datames ab Autophradate Phrygiæ præfecto oppugnatus fruſtra tandem dolo Mithridatis, Ariobarzanis filii, occiditur, cap. x. xi. Pauciſſima Datamis facta memoravit Diodorus xv. cap. 91. ſub Olympiade 104, 3. eundem, ut videtur, ſecutus Theopompum, quem Nepos vertiſſe videtur, et exſcripſiſſe item Polyænus vii. 21. Poſt pugnam ad Mantineam demum Ageſilai primam legationem in Aſiam memorat Xenophon ſupra c. ii. ſect. 25. Pertinet igitur ad Olympiadis 104. annum tertium vel quartum; quo fere tempore Cotys Seſtum obſidebat. Accurate annum definire non licet. Diodorus enim aperte ſolito vitio plurium annorum res geſtas in unum contulit. Tamen vel ſic apparet eundem eſſe Cotyn regem vel ſatrapam Paphlagoniæ, quem cum Theopompo Thyum vel Thuym appellat Nepos. Præterea monet Valeſius ab Athenæo libro iv. p. 144. et x. p. 415. inter voraciſſimos numerari *Θὺν, τὸν Παφλαγόνα βασιλέα,* auctore Theopompo in libro xxxv. hiſtoriarum, qui captivum ad Artaxerxem perductum fuiſſe memoravit, conſentiens cum Nepote. Locum Athenæi exſcribens Ælianus V. H. i. 27. *Θῦον τὸν Παφλαγόνα* appellat. In Plutarchi Ageſilao nihil varietatis libri ſcripti offerunt.

Παφλαγόνων ἄρχων βασιλεῖ μὲν οὐχ ὑπήκουε δεξιὰν
πέμποντι, φοβούμενος, μὴ ληφθεὶς ἢ χρήματα πολλὰ
ἀποτίσειεν, ἢ καὶ ἀποθάνοι· Ἀγησιλάου δὲ καὶ οὗτος
ταῖς σπονδαῖς πιστεύσας, εἰς τὸ στρατόπεδόν τε ἦλθε,
καὶ συμμαχίαν ποιησάμενος, εἵλετο σὺν Ἀγησιλάῳ
στρατεύεσθαι, χιλίους μὲν ἱππέας, δισχιλίους δὲ πελτο-
φόρους ἔχων. Ἀφίκετο δὲ καὶ Φαρνάβαζος Ἀγησιλάῳ 5
εἰς λόγους, καὶ διωμολόγησεν, εἰ μὴ αὐτὸς πάσης τῆς
στρατιᾶς στρατηγὸς κατασταθείη, ἀποστήσεσθαι βασι-
λέως· ἢν μέντοι ἐγὼ γένωμαι στρατηγὸς, ἔφη, πολεμήσω
σοι, ὦ Ἀγησίλαε, ὡς ἂν ἐγὼ δύνωμαι κράτιστα. Καὶ
ταῦτα λέγων ἐπίστευε μηδὲν ἂν παράσπονδον παθεῖν.
Οὕτω μέγα καὶ καλὸν κτῆμα τοῖς τε ἄλλοις ἅπασι,
καὶ ἀνδρὶ δὴ στρατηγῷ, τὸ ὅσιόν τε καὶ πιστὸν εἶναί τε
καὶ ὄντα ἐγνῶσθαι. Καὶ περὶ μὲν εὐσεβείας ταῦτα.

CAPUT IV.

ΠΕΡΙ γε μὴν τῆς εἰς χρήματα δικαιοσύνης ποῖα ἂν 1
τις μείζω τεκμήρια ἔχοι τῶνδε; ὑπὸ γὰρ Ἀγησιλάου
στέρεσθαι μὲν οὐδεὶς οὐδὲν πώποτε ἐνεκάλεσεν, εὖ δὲ πε-
πονθέναι πολλοὶ πολλὰ ὡμολόγουν. Ὅτῳ δὲ ἡδὺ τὰ
αὑτοῦ διδόναι ἐπ' ὠφελείᾳ ἀνθρώπων, πῶς ἂν οὗτος ἐθέ-

δεξιὰν πέμποντι] Hellenic. iv. 1, 2. ſimpliciter eſt *καλούμενος ὑπὸ βασιλέως οὐκ ἀναβεβήκει*. Nepos xiv. c. 10. *Fidem more Perſarum dextra dare.* Diodorus xvi. c. 43. *εἰπόντος δὲ τοῦ Θετταλίωνος, ὡς καὶ δεξιὰν λαβεῖν ὁ Τέννης ἠξίωσεν, ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν βασιλεὺς ὀργισθεὶς, ὡς οὐ πιστευόμενος, καὶ τὴν δεξιὰν ἔδωκε τῷ Θετταλίωνι· ἔστι δ' ἡ πίστις αὕτη βεβαιοτάτη παρὰ τοῖς Πέρσαις*. Cf. Freinſheim ad Curtii vi. 4. In Anabaſi ii. 4, 1. eſt *δεξιὰς φέρειν παρὰ βασιλέως*, fidem a rege datam nunciare.

καὶ οὗτος] In Halenſi et Caſtal. abeſt *καὶ*. Sequentem numerum *χιλίους*—*δισχιλίους* e margine Stephan. conſentientem cum Hellen. et Plutarchi Ageſ. c. xi. recepit Leonclavius in locum vulgati *δισχιλίους*—*τετρακισχιλίους*.

5. *στρατιᾶς*] Hoc ex libro Harleiano ductum ab Hutchinſono vulgato *στρατηγίας*, quod eſt etiam in Guelf., conjectura aſſecutus recte prætulit Leoncl.

ὡς ἂν ἐγὼ] Vulgatum *ἕως* correxit Weiſke. Ita etiam Hellenica habent, iv. 1, 14.

Cap. IV. 1. *δικαιοσύνης*] Cf. ad Cap. xi. 8. dicenda.

λοι τὰ ἀλλότρια ἀποστερεῖν, ἐφ᾽ ᾧ κακόδοξος εἶναι; εἰ
γὰρ χρημάτων ἐπιθυμοίη, πολὺ ἀπραγμονέστερον τὰ αὑ-
2 τοῦ φυλάττειν, ἢ τὰ μὴ προσήκοντα λαμβάνειν. Ὃς δὲ
δὴ καὶ χάριτας ἀποστερεῖν μὴ ἐθέλοι, ὧν οὐκ εἰσὶ δίκαι
πρὸς τὸν μὴ ἀποδιδόντα, πῶς, ἅ γε καὶ νόμος κωλύει,
ἐθέλοι ἂν ἀποστερεῖν; Ἀγησίλαος δὲ οὐ μόνον τὸ μὴ
ἀποδιδόναι χάριτας ἄδικον ἔκρινεν, ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ πολὺ
3 μείζους τὸν μείζω δυνάμενον. Τά γε μὴν τῆς πόλεως
κλέπτειν πῶς ἄν τις αὐτὸν εἰκότως αἰτιάσαιτο, ὃς καὶ
τὰς αὐτῷ χάριτας ὀφειλομένας τῇ πατρίδι καρποῦσθαι
παρεδίδου; Τὸ δ᾽, ὁπότε βούλοιτο εὖ ποιεῖν ἢ πόλιν ἢ
φίλους χρήμασι, δύνασθαι παρ᾽ ἑτέρων λαμβάνοντα
ὠφελεῖν, οὐ τοῦτο καὶ μέγα τεκμήριον ἐγκρατείας χρη-
4 μάτων; Εἰ γὰρ ἐπώλει τὰς χάριτας, ἢ μισθοῦ εὐηργέ-
τει, οὐδεὶς ἂν οὐδὲν ὀφείλειν αὐτῷ ἐνόμισεν· ἀλλ᾽ οἱ προῖκα
εὖ πεπονθότες, οὗτοι ἀεὶ ἡδέως ὑπηρετοῦσι τῷ εὐεργέτῃ,
καὶ διότι εὖ ἔπαθον, καὶ διότι προεπιστεύθησαν ἄξιοι
5 εἶναι παρακαταθήκην χάριτος φυλάττειν. Ὅστις δ᾽
ᾑρεῖτο καὶ σὺν τῷ γενναίῳ μειονεκτεῖν, ἢ σὺν τῷ ἀδίκῳ
πλέον ἔχειν, πῶς οὗτος οὐκ ἂν πολὺ τὴν αἰσχροκέρδειαν
ἀποφεύγοι; ἐκεῖνος τοίνυν κριθεὶς ὑπὸ τῆς πόλεως ἅ-
παντα ἔχειν τὰ Ἄγιδος, τὰ ἡμίσεα τοῖς ἀπὸ μητρὸς

3. ὁπότε βούλοιτο εὖ ποιεῖν] Pro ipſo εὖ ποιεῖν dictum eſſe putabat Weiſke, ita tamen ut ſimul humanitatis et indulgentiæ ſignificatio quædam inſit. Verba autem ſequentia δύνασθαι ὠφελεῖν interpretatur *cum poſſet ab aliis munera accipere et eoſdem a quibus accepiſſet muneribus afficere.* Iis enim bene feciſſe, a quibus nihil acceperat aut ſperare poterat. Contra Interpretes locum ita vertiſſe ait, ut ſi pecunia ab aliis accepta et rurſus alii donata dicatur, quod et ſententiæ naturam et rationem ſect. ſequenti adjectam reprobare putat. At enim vero ita ſcriptum oportebat ἀντωφελεῖν. Sed vir doctus tota ſententia loci aberravit, quæ firmatur exemplis poſitis Capitis ii. ſect. 25. 26. 27.

4. εὐηργέτει] Halenſis εὐεργέτει, ut Cap. ii. 29. Eadem deinceps cum Caſtal. dat ὠφελεῖν.

5. σὺν τῷ γενναίῳ—σὺν τῷ ἀδίκῳ] Vulgatum σὺν αὐτῷ γενναίῳ—σὺν αὐτῷ ἀδίκῳ ex Halenſi, Caſtal. Bryling. correxit Bachius et Zeune. Reiz ad Vigerum p. 815. malebat σὺν αὐτῷ τῷ γενναίῳ—σὺν αὐτῷ τῷ ἀδίκῳ.

ἐκεῖνος τοίνυν] *Atqui* vertit Weiſke, et comparat c. vii. §. 5. Sympoſii iv. 30. Hieronis iv. 2.

αὐτῷ ὁμογόνοις μετέδωκεν, ὅτι πενομένους αὐτοὺς ἑώρα.
Ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ, πᾶσα μάρτυς ἡ τῶν Λακεδαιμο-
νίων πόλις. Διδόντος δ' αὐτῷ πάμπολλα δῶρα Τι- 6
θραύστου, εἰ ἀπέλθοι ἐκ τῆς χώρας, ἀπεκρίνατο ὁ Ἀγη-
σίλαος, ὦ Τιθραύστα, νομίζεται παρ' ἡμῖν, τῷ ἄρχοντι
κάλλιον εἶναι τὴν στρατιὰν, ἢ ἑαυτὸν πλουτίζειν, καὶ
παρὰ τῶν πολεμίων λάφυρα μᾶλλον πειρᾶσθαι ἢ δῶρα
λαμβάνειν.

CAPUT V.

ΑΛΛΑ μὴν καὶ ὅσαι γε ἡδοναὶ πολλῶν κρατοῦσιν ἀν- 1
θρώπων, ποίας οἶδέ τις Ἀγησίλαον ἡττηθέντα; ὃς μέθης
μὲν ἀποσχέσθαι ὁμοίως ᾤετο χρῆναι καὶ μανίας, σίτων
δὲ ὑπὲρ καιρὸν ὁμοίως καὶ ἁμαρτίας. Διμοιρίαν γε μὴν
λαμβάνων ἐν ταῖς θοίναις, οὐχ οὗτος ἀμφοτέραις ἐχρῆτο,

αὐτῷ ὁμογόνοις] Stephanus *αὐτοῦ*, Leoncl. Welf. Bach. *αὐτοῦ* dederunt. De re Plutarchi Agef. c. iv. adi, qui *τοὺς ἀπὸ μητρὸς οἰκείους* nominat.

6. *μᾶλλον πειρᾶσθαι*] Ex Harleiano, Guelf. et margine Steph. verbum *πειρᾶσθαι* acceffit, quod edd. Halenfis et Caftal. poft *δῶρα* inferunt, numero oratorio non rite fervato. Idem verbum vertit Philelphus.

Cap. V. 1. *ποίας*] Edd. vett. cum Harleiano *ποίαις*.

καὶ μανίας] Vulgatum *λαιμαργίας* Philelphus aliter collocatum ita vertit: *qui ebrietate ac edacitate non fecus atque ab ingenti flagitio alienari decere duceret—intempeftivo autem cibo tanquam et impudentia.* In ejus libro fuiffe conjicit Zeune: *ὃς μέθης μὲν καὶ λαιμαργίας ἀποσχέσθαι ὁμοίως ᾤετο χρῆναι καὶ ἁμαρτίας· σίτων δὲ ὑπὲρ καιρὸν ὁμοίως καὶ ἀναιδείας.* Ex Athenæi libro xiv. Stephanus appofuit hanc lectionem: *ἀπέχεσθαι ὁμοίως ᾤετο χρῆναι καὶ μανίας, σίτων δὲ ὑπερκαίρων ὁμοίως καὶ ἀργίας.* Editio Cafauboniana vero *λαιμαργίας* habet pro *ἀργίας*. Stephanum *μανίας* et *ἀργίας* commendantem fequuntur Leonclavius, Hutchinfon et Bachius, *μανίας καὶ ἁμαρτίας* cum Zeunio dedit Weifke. Quod vero Ernefti *μανίας* repudiat, ideo quod a *μανίᾳ* abftinere non fit, ut a temulentia cavere, in hominis voluntate pofitum, refpondet Weifke, et locum *μανίας* habere poffe cenfet, quatenus ab eo vitio quis cavere fibi poteft, præfertim cum vere infaniant ebrii. Videtur igitur *μέθην* voluiffe effe *μανίαν* voluntariam, a qua cavere fibi quifque poffit. Equidem Philelphi libri fcripturam *καὶ ἁμαρτίας—καὶ ἀναιδείας* omnium maxime mihi placere profiteor, ejecto tamen inutili interpretamento *καὶ λαιμαργίας*. Ita enim comparantur res, quæ funt in hominis voluntate et poteftate pofitæ.

ὁμοίως καὶ ἁμαρτίας] Vulgatum *ὁμοίως ὡς καὶ ἁμαρτίας* ex Athenæo correxit Zeune, cujus emendationem firmat ufus Xenophonteus.

θοίναις] Phiditia Laconica dicit. Cf. de Republ. Lacedæmon. xv. 4.

οὐχ οὗτος] Edd. Halenfis et Caftal. cum Guelf. libro dant *οὕτως*, quod ipfum hic pofitum malebat Ernefti. Vulgatum defendit Zeune comparans

ἀλλὰ διαπέμπων, οὐδετέραν αὐτῷ κατέλιπε· νομίζων
βασιλεῖ τοῦτο διπλασιασθῆναι οὐχὶ πλησμονῆς ἕνεκα,
2 ἀλλ' ὅπως ἔχοι καὶ τούτῳ τιμᾷν, εἴ τινα βούλοιτο. Οὐ
μὴν ὕπνῳ γε δεσπότῃ, ἀλλ' ἀρχομένῳ ὑπὸ τῶν πράξεων,
ἐχρῆτο· καὶ εὐνήν γε εἰ μὴ τῶν συνόντων φαυλοτάτην ἔχοι,
αἰδούμενος οὐκ ἄδηλος ἦν· ἡγεῖτο γὰρ ἄρχοντι προσήκειν,
3 οὐ μαλακίᾳ, ἀλλὰ καρτερίᾳ τῶν ἰδιωτῶν περιεῖναι. Τάδε
μέντοι πλεονεκτῶν οὐκ ᾐσχύνετο, ἐν μὲν τῷ θέρει, τοῦ
ἡλίου, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι, τοῦ ψύχους. Καὶ μὴν εἴποτε
μοχθῆσαι στρατιᾷ συμβαίη, ἑκὼν ἐπόνει παρὰ τοὺς ἄλ-
λους· νομίζων πάντα τοιαῦτα παραμυθίαν εἶναι τοῖς
στρατιώταις. Ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν, Ἀγησίλαος πονῶν
4 μὲν ἠγάλλετο, ῥᾳστώνην δὲ πάμπαν οὐ προσίετο. Περί
γε μὴν ἀφροδισίων ἐγκρατείας αὐτοῦ ἆρ' οὐχὶ, εἰ μὴ τοῦ
ἄλλου, ἀλλὰ θαύματος ἕνεκα ἄξιον μνησθῆναι; τὸ μὲν
γὰρ ὧν μὴ ἐπεθύμησεν ἀπέχεσθαι, ἀνθρώπινον ἄν τις
φαίη εἶναι· τὸ δὲ, Μεγαβάτου τοῦ Σπιθριδάτου παιδὸς
ἐρασθέντα, ὥσπερ ἂν τοῦ καλλίστου ἡ σφοδροτάτη φύσις
ἐρασθείη, ἔπειτα, ἡνίκα, ἐπιχωρίου ὄντος τοῖς Πέρσαις
φιλεῖν, οὓς ἂν τιμῶσιν, ἐπεχείρησε καὶ ὁ Μεγαβάτης

loca cap. ii. 26. iv. 4. Sympofii viii. 33. quæ plane diffimilia funt huic noftro. Ego igitur alteram Erneftii conjecturam οὐκ αὐτὸς præfero.

οὐδετέραν—κατέλιπε] Guelf. οὐδετέροις κατέλιπε. Vulgatum κατέλειπε ex Steph. fecunda correxit Zeune.

2. ἀρχομένῳ] Guelf. γε addit, inutile. Deinde ἄδηλον edd. veteres dant. Ceterum locum hunc expreffit Plutarchus in Apophthegm. Lac. p. 788. ed. Reifk. p. 177. ed. Hutten. ubi eft: κόρου μὲν καὶ μέθης τοπαράπαν ἀπεχόμενος, ὕπνῳ δ' οὐ δεσπότῃ, ἀλλ' ἀρχομένῳ ὑπὸ τῶν πράξεων χρώμενος, πρὸς δὲ θάλπος οὕτω καὶ ψύχος εἶχεν, ὥστε μόνος ἀεὶ χρῆσθαι ταῖς ὥραις—διετέλει δὲ λέγων τὸν ἄρχοντα προσήκειν οὐ μαλακίᾳ καὶ τρυφῇ, καρτερίᾳ δὲ καὶ ἀνδρίᾳ τῶν ἰδιωτῶν περιεῖναι.

3. ἐν μὲν τῷ] Guelf. ἐν τῷ μὲν. Cf. Cyrop. i. 6, 25.

οὐ προσίετο] Philelphus *otio vero omnino triftabatur* vertit, probante Weifkio, qui comparat de ufu formulæ Memorab. ii. 6, 18. ii. 7, 11. ii. 8, 5. Simile effe οὔ μοι ἥδιον, abominor, Herodoti ii. 46. Æliani V. H. ii. 23. Hefiodi Ἔργ. 748. et 757. Addo ufum Ariftophaneum ἓν δ' οὐ προσίεταί με Equit. 369. et Vefp. 742. contra Euripides Electræ 621. προσηκάμην τὸ ῥηθὲν, gratum mihi eft, quod dicis.

4. ἀνθρώπινον] Zeune comparabat ἀνθρώπινα ἁμαρτάνειν ex Cyrop. iii. 1, 40. quod nollem a Weifkio repetitum, qui tamen *non ita magnum* interpretatur.

ἐπιχωρίου] De quo Cyrop. i. 4, 27.

φιλῆσαι τὸν Ἀγησίλαον, διαμάχεσθαι ἀνὰ κράτος τῷ μὴ φιληθῆναι, ἆρ' οὐ τοῦτό γε ἤδη τὸ σωφρόνημα καὶ λίαν μανικόν; Ἐπεὶ δὲ, ὥσπερ ἀτιμασθῆναι νομίσας, ὁ Μεγαβάτης τοῦ λοιποῦ οὐκέτι φιλεῖν ἐπειρᾶτο, προσφέρει τινὶ λόγον τῶν ἑταίρων ὁ Ἀγησίλαος πείθειν τὸν Μεγαβάτην πάλιν τιμᾷν αὐτόν. Ἐρομένου δὲ τοῦ ἑταίρου, ἢν πεισθῇ ὁ Μεγαβάτης, εἰ φιλήσει, ἐνταῦθα διασιωπήσας ὁ Ἀγησίλαος εἶπεν οὑτωσί· οὐδ', εἰ μέλλοιμί γε αὐτίκα μάλα κάλλιστός τε καὶ ἰσχυρότατος καὶ τάχιστος ἀνθρώπων ἔσεσθαι. Μάχεσθαί γε μέντοι πάλιν τὴν αὐτὴν μάχην, ὄμνυμι πάντας τοὺς θεοὺς μᾶλλον

διαμάχεσθαι] Plutarchus Ageſilai cap. ii. νεανικῶς ἀπομάχεσθαι πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν.

τῷ μὴ φιληθῆναι] Weiſkianæ annotationi ad h. l. præſcriptum legitur τὸ μὴ, quod neſcio an hic ſcriptum maluerit vir doctus, qui negationem μὴ ſententiæ addi monet, ut fieri ſoleat poſt verba ἀπαγορευτικὰ, quale eſt h. l. διαμάχεσθαι. Thucyd. iii. 40. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τότε πρῶτον καὶ νῦν διαμάχομαι μὴ μεταγνῶναι ὑμᾶς τὰ προδεδογμένα. et cap. xlii. τούς τε λόγους ὅστις διαμάχεται μὴ διδασκάλους τῶν πραγμάτων γίγνεσθαι, ἢ ἀξύνετός ἐστιν ἢ et cet.

λίαν μανικόν;] Erneſti dictum putat ut τραγῳδικὸν pro *portentoſo, incredibili*, atque agnoſcit elegantiam ὀξυμώρου, comparatque Horatii *ſapientiam inſanientem*, ſi verbum ſit a μανίᾳ ductum. Ita apud Ariſtoph. Pluti verſu 424. eſſe quanquam ſenſu diverſo βλέπει γε τοὶ μανικόν τι καὶ τραγῳδικόν. Quod addit ex Plutarcho proverbio Phrygio μανικὰ dicta fuiſſe omnia magnæ virtutis facinora a rege quodam Mane, hoc vero plane non pertinet ad Xenophontem. Locus eſt de Iſide cap. xxiv. Φρύγες δὲ μέχρι νῦν τὰ λαμπρὰ καὶ θαυμαστὰ τῶν ἔργων μανικὰ καλοῦσι, διὰ τὸ Μᾶνιν τινὰ τῶν πάλαι βασιλέων ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ δυνατὸν γενέσθαι. Sed ipſe Erneſti tertiam rationem propoſuit, ut νεανικὸν ſcribatur. Zeune μανικὸν, oppoſitum ἀνθρωπίνῳ, interpretatur *divinum, a deo profectum*, et comparat Anacreontis μανεῖσα τέχνα Carminis li. 2. Weiſke primam Erneſtii rationem probans comparat latinum *inſanus*. Equidem, ſi vera eſt ſcriptura, a comparatione cum prophetis et poetis, qui divino numine afflati canunt, tractam malim interpretari, ſed δαιμόνιον ſcriptum malim pro λίαν μανικόν. Ita demum recte opponitur ἀνθρώπινον.

5. οὐκέτι φιλεῖν] Plutarchus Ageſ. ii. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνος αἰσχυνθεὶς ἐπαύσατο καὶ τὸ λοιπὸν ἄπωθεν ἤδη προσηγόρευεν —ἢ πάντα, ὅσα τεθέαμαι, χρυσία μοι γενέσθαι. quæ Moſes du Soul vertenda cenſet: *quam meum eſſe quicquid auri a me unquam eſt viſum.* Quam ſententiam aptiorem etiam cenſuit Weiſke et ad Xenophontem tranſtulit; monet tamen, hujus verba ita eſſe ordinanda, ut efficiant iſtam ſententiam: ἢ πάντα μ. γ. ὅσα ὁρῶ χρύσεα. Sed vulgaris interpretatio *ut omnia mihi—in aurum convertantur*, ut olim Midæ, ſola verbis Xenophontis convenit; altera Plutarchi verbis τεθέαμαι—χρυσία poteſt adaptari, vera tamen non videtur.

τιμᾷν αὐτὸν] Edd. vett. ἑαυτὸν—οὑτοσὶ dant. Deinde Guelf. πάντας θεοὺς ἢ μᾶλλον βούλεσθαι πάντα dat.

τὴν αὐτὴν μάχην] *Ad exercendam, confirmandam et demonſtrandam continentiam*, recte monente Weiſkio. Contra Plutarchus in Apophth. Lacon. p. 176. οὐδὲν, ἔφη, δεῖ πείθειν ἐκεῖνον ὑμᾶς· ἐγὼ γάρ μοι δοκῶ τῶν τοιούτων βούλε-

βούλεσθαι, ἢ πάντα μοι, ὅσα ὁρῶ, χρύσεα γενέσθαι.
6 Καὶ ὅτι μὲν δὴ ὑπολαμβάνουσί τινες ταῦτα, οὐκ ἀγνοῶ·
ἐγὼ μέντοι δοκῶ εἰδέναι, ὅτι πολὺ πλέονες τῶν πολεμίων
ἢ τῶν τοιούτων δύνανται κρατεῖν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὀλί-
γων εἰδότων, πολλοῖς ἔξεστιν ἀπιστεῖν· τὰ δὲ πάντες ἐπι-
στάμεθα, ὅτι ἥκιστα μὲν οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν ἀνθρώ-
πων λανθάνουσιν, ὅ, τι ἂν ποιῶσιν· Ἀγησίλαον δέ τι
πράξαντα μὲν τοιοῦτον οὔτε ἰδὼν πώποτε οὐδεὶς ἀνήγγει-
7 λεν, οὔτε εἰκάζων πιστὰ ἂν ἔδοξε λέγειν. Καὶ γὰρ εἰς
οἰκίαν μὲν οὐδεμίαν ἰδίᾳ ἐν ἀποδημίᾳ κατήγετο, ἀεὶ δὲ
ἦν ἢ ἐν ἱερῷ, ἔνθα δὴ ἀδύνατον τὰ τοιαῦτα πράττειν, ἢ ἐν
φανερῷ, μάρτυρας τοὺς πάντων ὀφθαλμοὺς τῆς σωφρο-
σύνης ποιούμενος. Εἰ δ' ἐγὼ ταῦτα ψεύδομαι ἀντία τῆς
Ἑλλάδος ἐπισταμένης, ἐκεῖνον μὲν οὐδὲν ἐπαινῶ, ἐμαυτὸν
δὲ ψέγω.

CAPUT VI.

1 ΑΝΔΡΙΑΣ γε μὴν οὐκ ἀφανῆ τεκμήριά μοι δοκεῖ παρασχέσθαι, ὑφιστάμενος μὲν ἀεὶ πολεμεῖν πρὸς τοὺς

σθαι ἐπάνω εἶναι ἢ τὴν εὐανδροτάτην τῶν ἀντιταττομένων πόλιν κατὰ κράτος ἑλεῖν.

6. ὅτι μὲν δὴ ὑπολαμβάνουσι] Zeune *ſuſpecta et incredibilia habere*, Weiſke *in dubium vocare* interpretatur, addens proprie eſſe *adverſarii hæc dicta excipiunt, ut ea refutent*. Sequens τοιοῦτον *flagitium aliquod* interpretatur. Zeunianus Index ex h. l. retulit ὑπολαμβάνω, *exiſtimo, ſuſpicor*. Mihi ὅ, τι ſcribendum, et locus ita interpretandus eſſe videtur: *equidem non ignoro, quid aliqui de rebus his exiſtiment, ſuſpicentur, vel quomodo eas interpretentur*. Voluiſſe videtur Xenophon ſignificare, quibuſdam hæc viſum iri incredibilia vel ideo, quod talia clam fieri ſoleant. Cui judicio ſtatim occurrit, dum docet, a principibus viris et imperatoribus nihil poſſe fieri, quod non ſtatim evulgetur.

τὰ δὲ πάντες] Ita pro ἃ δὲ ex Philelphi verſione, edd. Halenſi, Caſtal. Bryl. Harlei. ſcripſit Hutchinſon.

7. οἰκίαν μὲν] Edd. Halenſis et Caſtal. μὲν omittunt. Plutarchi Ageſ. XIV. ἐσκήνου μὲν γὰρ ἀποδημῶν καθ' αὑτὸν ἐν τοῖς ἁγιωτάτοις ἱεροῖς, ἃ μὴ πολλοὶ καθορῶσιν ἄνθρωποι πράττοντας ἡμᾶς, τούτων θεοὺς ἐπόπτας ποιούμενος καὶ μάρτυρας.

ἦν ἢ ἐν] Philelphus vertit: *ſemper autem vel in templo aut in publico reſidebat*. Hinc et ex conjectura Stephani ἦν verbum inſeruit cum Hutchinſono Zeune, quamvis vulgatum defendat Bachius. Merito de verbo ἦν ſubdubitat Weiſke, quod non ſatis grave et ſonorum ſit. ἀνεστρέφετο vel ſimile verbum equidem deſidero.

Cap. VI. 1. ἀνδρίας] Vulgatum ἀνδρείας ex Stephan. ſec. correxit Bachius.

ἰσχυροτάτους τῶν ἐχθρῶν τῇ τε πόλει καὶ τῇ Ἑλλάδι, ἐν
δὲ τοῖς πρὸς τούτους ἀγῶσι πρῶτον μὲν ἑαυτὸν τάττων.
Ἔνθα γε μὴν ἠθέλησαν αὐτῷ οἱ πολέμιοι μάχην συνά- 2
ψαι, οὐ φόβῳ τρεψάμενος νίκης ἔτυχεν, ἀλλὰ μάχῃ ἀν-
τιτύπῳ κρατήσας τρόπαιον ἐστήσατο, ἀθάνατα μὲν τῆς
ἑαυτοῦ ἀρετῆς μνημεῖα καταλιπὼν, σαφῆ δὲ καὶ αὐτὸς
σημεῖα ἀπενεγκάμενος τοῦ θυμῷ μάχεσθαι. Ὥστ᾽ οὐκ
ἀκούοντας, ἀλλ᾽ ὁρῶντας ἐξῆν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν δοκιμά-
ζειν. Τρόπαια μὴν Ἀγησιλάου οὐχ ὅσα ἐστήσατο, ἀλλ᾽ 3
ὅσα ἐστρατεύσατο, δίκαιον νομίζειν. Μεῖον μὲν γὰρ οὐ-
δὲν ἐκράτει, ὅτι οὐκ ἤθελον αὐτῷ οἱ πολέμιοι μάχεσθαι,
ἀκινδυνότερον δὲ, καὶ συμφορώτερον τῇ τε πόλει καὶ τοῖς
συμμάχοις. Καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι δὲ οὐδὲν ἧττον τοὺς ἀκο-
νιτὶ, ἢ τοὺς διὰ μάχης νικῶντας στεφανοῦσι. Τήν γε μὴν 4
σοφίαν αὐτοῦ ποῖαι τῶν ἐκείνου πράξεων οὐκ ἐπιδεικνύου-
σιν; ὃς τῇ μὲν πατρίδι οὕτως ἐχρῆτο, ὥστε μάλιστα πει-
θόμενος. . . . ἑταίροις δὲ πρόθυμος ὢν, ἀπροφασίστους

τῇ τε πόλει] Dativum Zeune male refert ad verbum ὑφιστάμενος, cum sit jungendus cum vocabulo ἐχθρῶν. Deinde πρὸς τούτοις Guelf.

πρῶτον μὲν] Leonclavius suspectum sibi merito μὲν in ἀεὶ mutari voluit, probante mecum Weiskio. Inepte defendit Zeune.

2. σημεῖα] *Vulnera adverso corpore excepta* recte interpretatur Weiske. Plutarchus Agesilai c. xxxvi. καὶ πᾶν ὑπὸ τραυμάτων τὸ σῶμα κατακεκομμένος.

αὐτοῦ τὴν ψυχὴν] Vulgatum αὐτῷ ex versione Philelphi, Castal. et Harleiano libro correxit Hutchinson. Pejus αὐτῷ tenet Guelf.

3. Τρόπαια μὴν] Edd. Halensis, Cast. μὲν οὖν. Philelphus Zeunio καὶ τρόπαια μὴν legisse et vertisse videtur. Vertit autem: *Atque tropæa quidem Agesilai non ea solum quot statuit, jure habenda sunt, sed quot potius bellando promeruit.*

ὅσα ἐστρατεύσατο] Singulas ejus expeditiones bellicas.

ὅτι οὐκ ἤθελον] Credo Xenophontem ὅτε scripsisse. Respondent hæc iis, quæ sunt sect. 2. ἔνθα γε μὴν ἠθέλησαν αὐτῷ—συνάψαι. Sequens συμφορώτερον ex emendatione Stephani receperunt Hutchinson et ceteri editores. Vitiosum συμφερώτερον tenet etiam Guelf.

4. ἑταίροις δὲ πρόθυμος ὢν] Scripturam edd. vett. ἑτέροις ex versione Philelphi, Halensi et Castal. editione et libro Harleiano correxit Zeune. Philelphus vertit: *ut alacri animo sociis obsequendo obsequentissimos nihilque recusantes amicos compararit.* Deinde δὲ ex edd. Hal. Castal. inseruit Zeune. Contra Stephanus et cum eo Leoncl. corrigebant: πειθομένοις ἑταίροις πρόθυμος. Sed ex loco Plutarchi Ages. iv. ὅ δέ φησιν ὁ Ξενοφῶν, ὅτι τῇ πατρίδι πειθόμενος ἴσχυε πλεῖστον, ὥστε ποιεῖν ὃ βούλοιτο, τοιοῦτόν ἐστι, quem apposuit etiam Zeune, recte arguit Weiske, post πειθόμενος apodosin excidisse,

τοὺς φίλους ἐκέκτητο· τοὺς δέ γε στρατιώτας ἅμα πει-
θομένους καὶ φιλοῦντας αὐτὸν παρεῖχε. Καί τοι πῶς
ἂν ἰσχυροτέρα γένοιτο φάλαγξ, ἢ διὰ τὸ μὲν πείθεσθαι
εὔτακτος οὖσα, διὰ δὲ τὸ φιλεῖν τὸν ἄρχοντα πιστῶς
5 παροῦσα; Τούς γε μὴν πολεμίους εἶχε ψέγειν μὲν οὐ
δυναμένους, μισεῖν δὲ ἀναγκαζομένους. Τοὺς γὰρ συμ-
μάχους ἀεὶ πλέον ἔχειν αὐτῶν ἐμηχανᾶτο, ἐξαπατῶν μὲν,
ὅπου καιρὸς εἴη, φθάνων δὲ, ὅπου τάχους δέοι, λήθων δὲ,
ὅπου τοῦτο συμφέροι, πάντα δὲ τἀναντία πρὸς τοὺς πολε-
6 μίους, ἢ πρὸς τοὺς φίλους ἐπιτηδεύων. Καὶ γὰρ νυκτὶ
μὲν ὅσαπερ ἡμέρᾳ ἐχρῆτο, ἡμέρᾳ δὲ ὅσαπερ νυκτὶ, πολ-
λάκις ἄδηλος γιγνόμενος, ὅπου τε εἴη, καὶ ὅπου ἴοι, καὶ
ὅ, τι ποιήσοι. Ὥστε καὶ τὰ ἐχυρὰ ἀνώχυρα τοῖς ἐχθροῖς
καθίστη, τὰ μὲν παριὼν, τὰ δὲ ὑπερβαίνων, τὰ δὲ κλέ-
7 πτων. Ὁπότε γε μὴν πορεύοιτο, εἰδὼς, ὅτι ἐξείη τοῖς
πολεμίοις μάχεσθαι, εἰ βούλοιντο, συντεταγμένον μὲν
οὕτως ἦγε τὸ στράτευμα, ὡς ἂν ἐπικουρεῖν μάλιστα ἑαυ-
τῷ δύναιτο, ἡσύχως δὲ, ὥσπερ ἂν παρθένος ἡ σωφρονε-
στάτη προβαίνοι· νομίζων ἐν τῷ τοιούτῳ τό, τε ἀτρεμὲς,
καὶ ἀνεκπληκτότατον, καὶ ἀθορυβητότατον, καὶ ἀναμαρ-

quam ex Plutarchi narratione conjicere, sed redintegrare non licet. Igitur lacunæ signa apposui. Eadem fere sententia est iterum sect. 2. Cap. vii. ὅτι δυνατώτατος ὢν ἐν τῇ πόλει φανερὸς ἦν μάλιστα τοῖς νόμοις λατρεύων. Præterea etiam tertio membro τοὺς δέ γε στρατιώτας deesse videtur verbum vel participium, veluti συμπονῶν vel simile, quod respondeat illi πειθόμενος in primo, deinde πρόθυμος ὢν in altero.

ἢ διὰ] Stephanus malebat ἢ ἡ διὰ. Assentirer, si esset ποία φάλαγξ. Sententia eadem est Cyrop. vii. 1, 30.

6. ἐχυρὰ] Vulgatum ἰσχυρὰ ex edd. Hal. Castal. Bryl. et libro Harlei. cum Hutchinsono correxit Zeune. Deinde ἀνώχυρα dant Welsiana, Hutchinsoniana, Bachiana editio, quas imitatur etiam Weiskiana. ἀνόχυρα prætulit Zeune, qui non meminerat ἀνώμαλος, ἀνώμοτος, ἀνώνυμος, ἀνώδυνος et similia cum litera ω scripta.

7. ἐξείη] Edd. Halens. Castal. ἐξίοι. Philelphus item *sciens eo consilio se egressum, ut cum hostibus manus confereret.* Guelf. ἐξήει dat.

συντεταγμένον] Aristides Guelf. συντεταγμένως—ἑαυτοῖς δύναιντο. Guelf. liber Xenophontis sequens μὲν omittit. Postea προβαίνει edd. vett. excepta Castal.

καὶ ἀνεκπληκτότατον] Weiske scriptum malebat καὶ τὸ ἀνέκπληκτον et cetera, aut τό τε ἀτρεμέστατον καὶ ἀνεκπλ. Quid si dicamus superlativum modum vocabuli ἀτρεμὲς usu non fuisse frequentatum?

τητότατον, καὶ δυσεπιβουλευτότατον εἶναι. Τοιγαροῦν τοι- 8
αῦτα ϖοιῶν τοῖς μὲν πολεμίοις δεινὸς ἦν, τοῖς δὲ φίλοις
θάρσος καὶ ῥώμην ἐνεποίει. Ὥστε ἀκαταφρόνητος μὲν
ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διετέλεσεν, ἀζήμιος δ᾽ ὑπὸ τῶν ϖολιτῶν,
ἄμεμπτος δὲ ὑπὸ τῶν φίλων, πολυεραστότατος δὲ καὶ
πολυεπαινετώτατος ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων.

CAPUT VII.

ὩΣ γε μὴν φιλόπολις ἦν, καθ᾽ ἓν μὲν ἕκαστον μα- 1
κρὸν ἂν εἴη γράφειν· οἴομαι γὰρ οὐδὲν εἶναι τῶν ϖεπραγ-
μένων αὐτῷ, ὅ, τι οὐκ εἰς τοῦτο συντείνει. Ὡς δ᾽ ἐν βρα-
χεῖ εἰπεῖν, ἅπαντες ἐπιστάμεθα, ὅτι Ἀγησίλαος, ὅπου
ᾤετο τὴν πατρίδα ὠφελήσειν, οὐ πόνων ὑφίετο, οὐ κινδύνων
ἀφίστατο, οὐ χρημάτων ἐφείδετο, οὐ σῶμα, οὐ γῆρας
προὐφασίζετο· ἀλλὰ καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον
ἐνόμιζε, τὸ τοὺς ἀρχομένους ὡς πλεῖστα ἀγαθὰ ποιεῖν.
Ἐν τοῖς μεγίστοις δὲ ὠφελήμασι τῆς πατρίδος καὶ τόδε 2
ἐγὼ τίθημι αὐτοῦ, ὅτι δυνατώτατος ὢν ἐν τῇ πόλει, φα-
νερὸς ἦν μάλιστα τοῖς νόμοις λατρεύων. Τίς γὰρ ἂν ἠθέ-
λησεν ἀπειθεῖν, ὁρῶν τὸν βασιλέα ϖειθόμενον; τίς δ᾽ ἂν
ἡγούμενος μειονεκτεῖν, νεώτερόν τι ἐπεχείρησε ϖοιεῖν, εἰδὼς
τὸν βασιλέα νομίμως καὶ τὸ κρατεῖσθαι φέροντα; Ὃς 3
καὶ πρὸς τοὺς διαφόρους ἐν τῇ πόλει, ὥσπερ ϖατὴρ πρὸς

8. *φίλοις*] Juntina cum margine Steph. *φιλίοις* dat.

ϖολυεπαινετώτατος] Ald. Junt. *ϖολυεπαινώτατος*, quod in *ϖολυεπαινότατος* mutarunt recentiores. Quod vero Halenſis, Caſtal. et ex Harleiano libro dedit Hutchinſon, cum quo facit Guelf. contra analogiam peccare ait Zeune. Cui Weiſke opponit *πολυέραστος*, *πολυδάκρυτος*, *πολυγύμναστος*, *πολυθρύλλητος*, *πολύευκτος* et ſimilia a perfecto paſſivo derivata vocabula, quæ non conveniunt cum vocabulo *πολυεπαίνετος*, cui ſimile equidem nondum reperi.

Cap. VII. 1. *τὴν πατρίδα*] Liber Harleianus *τι* additum habet.

σῶμα] Nepos cap. viii. *nam et ſtatura fuit humili, et corpore exiguo, et claudus altero pede.* Infirmum corpus arguit hic locus.

2. *νομίμως*] Æquo animo, uti leges volunt.

3. *διαφόρους*] De his narrat ſimilia Plutarchus Ageſilai cap. v. alia in Apophthegm. Lacon. p. 185. multis verbis vitioſa.

παῖδας, προσεφέρετο· ἐλοιδορεῖτο μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασι, ἐτίμα δ', εἴτι καλὸν πράσσοιεν, παρίστατο δὲ, εἴτις συμφορὰ συμβαίνοι, ἐχθρὸν μὲν οὐδένα ἡγούμενος πολίτην, ἐπαινεῖν δὲ πάντας ἐθέλων, σώζεσθαι δὲ πάντας κέρδος νομίζων, ζημίαν δὲ τιθεὶς, εἰ καὶ ὁ μικροῦ ἄξιος ἀπόλοιτο· εἰ δ' ἐν τοῖς νόμοις ἠρεμοῦντες διαμένοιεν, δῆλος ἦν εὐδαίμονα μὲν αἰεὶ ἔσεσθαι τὴν πατρίδα λογιζόμενος, ἰσχυρὰν δὲ τότε, ὅταν οἱ Ἕλληνες σωφρονῶσιν.
4 Εἴγε μὴν αὖ καλὸν Ἕλληνα ὄντα φιλέλληνα εἶναι, τίνα τίς εἶδεν ἄλλον στρατηγὸν, ἢ πόλιν οὐκ ἐθέλοντα αἱρεῖν, ὅταν οἴηται πορθήσειν, ἢ συμφορὰν νομίζοντα τὸ νικᾷν ἐν
5 τῷ πρὸς Ἕλληνας πολέμῳ; Ἐκεῖνος τοίνυν, ἀγγελίας μὲν ἐλθούσης αὐτῷ, ὡς ἐν τῇ ἐν Κορίνθῳ μάχῃ ὀκτὼ μὲν Λακεδαιμονίων, ἐγγὺς δὲ μύριοι τῶν πολεμίων τεθναῖεν, οὐκ ἐφησθεὶς φανερὸς ἐγένετο, ἀλλ' εἶπεν ἄρα, φεῦ, ὦ Ἑλλὰς, ὁπότε οἱ νῦν τεθνηκότες ἱκανοὶ ἦσαν ζῶντες νικᾷν
6 μαχόμενοι πάντας τοὺς βαρβάρους. Κορινθίων γε μὴν τῶν φευγόντων λεγόντων, ὅτι ἐνδιδοῖτο αὐτοῖς ἡ πόλις, καὶ

σωφρονῶσιν] Et vires ſuas a mutuis inimicitiis tranſlatas convertere contra communem hoſtem, regem nempe Perſarum.

4. αὖ καλὸν] Aldina et Juntina καλὸν omittunt, et pro τὸ νικᾷν dant τὸν ἱκανόν.

5. ἐν Κορίνθῳ] Præpoſitionem omittit Guelf. verba item τῶν πολεμίων cum edd. vett. quæ ex verſione Philelphi, Plutarcho, ex Hellenicis cum Leonclavio et Stephano reſtituit Hutchinſon eumque ſecuti editores. Sed vulgo leguntur hoc ordine: ἐγγὺς δὲ τῶν πολεμίων μύριοι, quem mutavit Weiſke. Ecce Priſcianus p. 1173. ex h. l. habet ἐγγὺς δὲ μυρίων τεθνᾶσι τῶν πολεμίων. De numero occiſorum ex utraque parte diſſentientes ſcriptores varie conciliare conantur Interpretes. Sed hic locus non eſt aptus ad eam quæſtionem agitandam.

ὦ Ἑλλὰς] Plutarchus Ageſilai cap. xvi. φεῦ τῆς Ἑλλάδος, ἔφη, τοσούτους ἄνδρας ἀπολωλεκυίας ὑφ' αὐτῆς, ὅσοι ζῶντες ἐδύναντο νικᾷν ὁμοῦ σύμπαντας τοὺς βαρβάρους μαχόμενοι. Nepos cap. v. *ut commiſeratus ſit fortunam Græciæ, quod tam multi a ſe victi vitio adverſariorum concidiſſent: namque illa multitudine, ſi ſana mens eſſet, Græciæ ſupplicium Perſas dare potuiſſe.*

τοὺς βαρβάρους] Articulum ex Guelf. addidi.

6. ἐνδιδοῖτο] De proditione ſupra fuit etiam ii. 18. Nepos h. l. ita vertit: *Idem cum adverſarios intra mœnia compuliſſet, et ut Corinthum oppugnaret, multi hortarentur, negavit id ſuæ virtuti convenire. Se enim eum eſſe, dixit, qui ad officium peccantes redire cogeret, non qui urbes nobiliſſimas expugnaret Græciæ. Nam ſi, inquit, eos exſtinguere voluerimus, qui nobiſcum adverſus barbaros ſteterunt, noſmet ipſi nos expugnaverimus illis quieſcentibus. Quo*

μηχανὰς ἐπιδεικνύντων, αἷς πάντες ἤλπιζον ἑλεῖν τὰ
τείχη, οὐκ ἤθελε προσβάλλειν, λέγων, ὅτι οὐκ ἀνδραπο-
δίζεσθαι δέοι Ἑλληνίδας πόλεις, ἀλλὰ σωφρονίζειν. Εἰ
δὲ τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἔφη, ἡμῶν αὐτῶν ἀφανιοῦμεν, ὁρᾷν
χρὴ, μὴ οὐδ' ἔχωμεν μεθ' ὅτου τῶν βαρβάρων κρατήσο-
μεν. Εἰ δ' αὖ καλὸν καὶ μισοπέρσην εἶναι, ὅτι καὶ ὁ 7
πάλαι ἐξεστράτευσεν ὡς δουλωσόμενος τὴν Ἑλλάδα, καὶ
ὁ νῦν συμμαχεῖ μὲν τούτοις, μεθ' ὁποτέρων ἂν οἴηται
μείζω βλάψειν, δωρεῖται δ' ἐκείνοις, οὓς ἂν νομίζῃ λα-
βόντας πλεῖστα κακὰ τοὺς Ἕλληνας ποιήσειν, εἰρήνην δὲ
συμπράττει, ἐξ ἧς ἂν ἡγῆται μάλιστ' ἂν ἡμᾶς ἀλλήλοις
πολεμήσειν, ὁρῶσι μὲν οὖν ἅπαντες ταῦτα· ἐπεμελήθη
δὲ τίς ἄλλος πώποτε πλὴν Ἀγησίλαος, ἢ ὅπως τι φῦλον
ἀποστήσεται τοῦ Πέρσου, ἢ ὅπως τὸ ἀποστὰν μὴ ἀπόλη-
ται, ἢ τὸ παράπαν, ὡς καὶ βασιλεὺς κακὰ ἔχων μὴ
δύνηται τοῖς Ἕλλησι πράγματα παρέχειν; ὃς καὶ πολε-
μούσης τῆς πατρίδος πρὸς Ἕλληνας, ὅμως τοῦ κοινοῦ
ἀγαθοῦ τῇ Ἑλλάδι οὐκ ἠμέλησεν, ἀλλ' ἐξέπλευσεν, ὅ, τι
δύναιτο κακὸν ποιήσων τὸν βάρβαρον.

CAPUT VIII.

ΑΛΛΑ μὴν ἄξιόν γε αὐτοῦ καὶ τὸ εὔχαρι μὴ σιωπᾷ- 1

facto ſine negotio, quum voluerint, nos oppriment.

ὁρᾷν χρὴ] Hæc a grammatico quopiam addita eſſe ſuſpicatur Weiſke. Deinde ἕξομεν dat Harleianus liber, quod negat recte jungi cum μὴ οὐ Zeune. Sed in Cyrop. iii. 1, 27. optimi libri habent ὅρα μὴ ἅμα τε εὖ ποήσεις—νομιοῦσί σε—ὅρα μὴ—δεήσει σε.

7. Εἰ δ' αὖ καλὸν] Stephanus conjecerat: Εἴη δ' ἂν καλὸν, quod ita ſequentia in apodoſi ὁρῶσι μὲν οὖν ἅπαντες ταῦτα melius convenire putabat. Zeune εἰ initio poſitum eſſe pro ὅτι monet.

ὁ πάλαι—ὁ νῦν] Xerxes, Artaxerxes; intellige ὁ πάλαι Πέρσης, ὁ νῦν Πέρσης. In Guelf. eſt συμμαχεῖν ἐν. Idem deinde συμπράττειν dat cum edd. vett.

τὴν Ἑλλάδα] Hæc verba ex edd. Halenſi, Caſtal. Bryl. Philelphi verſione, libro Harleiano et Guelf. reſtituit Hutchinſon.

τι φῦλον] Harleianus liber φυλόν τι dat.

δύνηται] Editio Halenſis et Caſtal. δυνήσεται.

σθαι· ᾧ γε ὑπαρχούσης μὲν τιμῆς, παρούσης δὲ δυνά-
μεως, πρὸς δὲ τούτοις βασιλείας, καὶ ταύτης οὐκ ἐπι-
βουλευομένης, ἀλλ' ἀγαπωμένης, τὸ μὲν μεγάλαυχον
οὐκ ἂν εἶδέ τις, τὸ δὲ φιλόστοργον καὶ θεραπευτικὸν τῶν
2 φίλων καὶ μὴ ζητῶν κατενόησεν ἄν. Καὶ μὴν μετεῖχε
μὲν ἥδιστα παιδικῶν λόγων, συνεσπούδαζε δὲ πᾶν, ὅ, τι
δέοι φίλοις. Διὰ δὲ τὸ εὔελπις, καὶ εὔθυμος, καὶ ἀεὶ
ἱλαρὸς εἶναι, πολλοὺς ἐποίει μὴ τοῦ διαπράξασθαί τι
μόνον ἕνεκα πλησιάζειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἥδιον διημερεύειν.
Ἥκιστα δ' ὢν οἷος μεγαληγορεῖν, ὅμως τῶν ἐπαινούντων
αὐτοὺς οὐ βαρέως ἤκουεν, ἡγούμενος βλάπτειν οὐδὲν αὐ-
3 τούς, ὑπισχνεῖσθαι δὲ ἄνδρας ἀγαθοὺς ἔσεσθαι. Ἀλλὰ
μὴν καὶ τῇ μεγαλογνωμοσύνῃ γε ὡς εὐκαίρως ἐχρῆτο, οὐ
παραλειπτέον. Ἐκεῖνος γάρ, ὅτ' ἦλθεν αὐτῷ ἐπιστολὴ
παρὰ βασιλέως, ἣν ὁ μετὰ Καλλία τοῦ Λακεδαιμονίου
Πέρσης ἤνεγκε περὶ ξενίας τε καὶ φιλίας αὐτοῦ, ταύτην

Cap. VIII. 1. παρούσης] Ita Halensis editio, Castal. contra Aldina, Juntina ὑπαρχούσης male repetunt.

2. παιδικῶν λόγων] *Sermones quales ab amantibus habentur, gratiosi et humanitatis pleni*, sunt Weiskio. Hutchinsono *sermones puerilem simplicitatem præ se ferentes.* Contra Zeune ex opposito verbo συνεσπούδαζε arguebat esse *jocos*; quem equidem sequor. Weiskii interpretationem possis firmare ex narratione Plutarchi Agesilai cap. xx. ubi de Agesipoli, altero rege juniore, est cum Agesilao versante: εἰδὼς οὖν ἔνοχον ὄντα τοῖς ἐρωτικοῖς, ὥσπερ ἦν αὐτὸς, ἀεί τινος ὑπῆρχε λόγου περὶ τῶν ἐν ὥρᾳ, καὶ προῆγε τὸν νεανίσκον εἰς ταὐτὸ, καὶ συνήρα καὶ συνέπραττε. Quam serio, imo sancte puerorum amores Lacedæmone etiam publice tractabantur, constat egregio loco Æliani V. H. iii. 10. Sic in Cyrop. i. 4, 27. est παιδικὸς λόγος narratio de discessu duorum amantium.

ἤκουεν] In Guelf. a prima manu ἤκουσεν scriptum extat.

ὑπισχνεῖσθαι] Festiva ratio, quæ humanos et commodos Agesilai mores egregie ostendit, sed in multis fallax, ut recte admonuit Weiske. Ceterum verba αὐτοὺς οὐ βαρέως—οὐδὲν in edd. vett. exciderunt.

3. Καλλία—αὐτοῦ] Philelphus ita scriptum nomen vertit, ut Stephanus scriptum voluit pro Καλλέα, quod est etiam in Guelf. qui deinde αὐτῷ dat cum edd. vett. non ineptum. Ceterum hunc locum excerpsit Plutarchus in Apophthegm. Laconicis p. 188. ἐπιστολῆς δ' αὐτῷ παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως κομισθείσης, τῆς εἰρήνης γενομένης, ἣν ὁ μετὰ Καλλίου τοῦ Λακεδαιμονίου Πέρσης ἤνεγκε, περὶ ξενίας καὶ φιλίας, οὐκ ἔλαβεν, εἰπὼν ἀπαγγεῖλαι βασιλεῖ, ὡς ἰδίᾳ μὲν πρὸς αὐτὸν οὐδὲν δέοι ἐπιστολὰς πέμπειν, ἢν δὲ φίλος τῇ Λακεδαίμονι καὶ τῇ Ἑλλάδι εὔνους ὢν φαίνηται, ὅτι καὶ αὐτὸς φίλος αὐτῷ κατὰ κράτος ἔσοιτο. ἐὰν μέντοι ἐπιβουλεύων ἁλίσκηται, μηδ' ἂν πάνυ πολλὰς δέχωμαι ἐπιστολὰς, πιστευέτω φίλον με ἕξειν. Calliam hunc nominant Hellenica iv. 1, 15. et Polyænus.

μὲν οὐκ ἐδέξατο, τῷ δὲ φέροντι εἶπεν, ἀπαγγεῖλαι βα-
σιλεῖ, ὡς ἰδίᾳ μὲν πρὸς αὐτὸν οὐδὲν δέοι ἐπιστολὰς πέμ-
πειν. Ἢν δὲ φίλος τῇ Λακεδαίμονι καὶ τῇ Ἑλλάδι
εὔνους ὢν φαίνηται, ὅτι καὶ αὐτὸς φίλος ἀνὰ κράτος
αὐτῷ ἔσοιτο· ἢν μέντοι, ἔφη, ἐπιβουλεύων ἁλίσκηται,
μηδ', ἂν πάνυ πολλὰς ἐπιστολὰς δέχωμαι, φίλον ἕξειν
με οἰέσθω. Ἐγὼ οὖν καὶ τοῦτο ἐπαινῶ Ἀγησιλάου, τὸ, 4
πρὸς τὸ ἀρέσκειν τοῖς Ἕλλησιν, ὑπεριδεῖν τὴν βασιλέως
ξενίαν. Ἄγαμαι δὲ κἀκεῖνο, ὅτι οὐχ ὁπότερος πλείω τε
χρήματα ἔχοι, καὶ πλειόνων ἄρχοι, τούτῳ ἡγήσατο μεῖζον
φροντέον εἶναι, ἀλλ' ὁπότερος αὐτός τε ἀμείνων εἴη, καὶ
ἀμεινόνων ἡγοῖτο. Ἐπαινῶ δὲ κἀκεῖνο τῆς προνοίας αὐ- 5
τοῦ, ὅτι νομίζων ἀγαθὸν τῇ Ἑλλάδι, ἀφίστασθαι τοῦ
βασιλέως ὡς πλείστους σατράπας, οὐκ ἐκρατήθη οὔθ'
ὑπὸ δώρων, οὔθ' ὑπὸ τῆς βασιλέως ῥώμης, ἐθελήσαντος
ξενωθῆναι αὐτῷ, ἀλλ' ἐφυλάξατο μὴ ἄπιστος γενέσθαι
τοῖς ἀφίστασθαι βουλομένοις. Ἐκεῖνό γε μὴν αὐτοῦ τίς 6
οὐκ ἂν ἀγασθείη; ὁ μὲν γὰρ Πέρσης, νομίζων, ἢν χρή-
ματα πλεῖστα ἔχῃ, πάνθ' ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσεσθαι, διὰ
τοῦτο πᾶν μὲν τὸ ἐν ἀνθρώποις χρυσίον, πᾶν δὲ τὸ ἀργύ-
ριον, πάντα δὲ τὰ πολυτελέστατα ἐπειρᾶτο πρὸς ἑαυτὸν

4. Ἐγὼ οὖν] Suſpicor fuiſſe Ἐγὼ μὲν οὖν, propter hiatum.

ἔχοι—ἄρχοι] Ita vulgatum ἔχει—ἄρχει correxit Weiſke. ἔχοι extat etiam in Iſingr. editione. Sequitur ita: εἴη—ἡγοῖτο.

τούτῳ] Ita Halenſis, Caſtal. Bryl. Steph. ſec. antiquiores cum Guelf. dabant τοῦτο.

5. ἀγαθὸν] Aldina, Florent. Steph. prima cum Guelf. addunt τοὺς, quod in τὸ mutari voluit Zeune.

ἐθελήσαντος] Ita Hutchinſon vulgatum ἐθελήσας correxit, quod ſenſum commodum non habet hic, quanquam Weiſke majorem diſtinctionis notam appoſuit, cum vulgo comma poſitum reperiſſet. De ſententia ipſa quid ipſi videretur, non dixit. Ceterum hæc fuit omnium maxima noxa, quam imperio regis Perſarum intulit Ageſilai expeditio in Aſiam, quæque paulatim diſſidiis et ſeditionibus ſatraparum totum turbavit ita, ut Alexander Philippi non tam magnis copiis opus haberet, ut everteret.

6. πᾶν μὲν τὸ ἐν ἀνθρώποις] Cyrop. ii. 2, 17. οὐδὲν ἀνισώτερον νομίζω τῶν ἐν ἀνθρώποις εἶναι. Memorab. iii. 6, 2. καλὸν εἴπερ τι καὶ ἄλλο τῶν ἐν ἀνθρώποις. Cf. ibidem ii. 3, 14. ii. 6, 39. τὰς ἐξ ἀνθρώπων πληγὰς eſt in Æliano de animalibus.

ἀθροίζειν. Ὁ δὲ οὕτως ἀντεσκευάσατο τὸν οἶκον, ὥστε
7 τούτων μηδενὸς προσδεῖσθαι. Εἰ δέ τις ταῦτα ἀπιστεῖ,
ἰδέτω μὲν, οἵα οἰκία ἤρκει αὐτῷ, θεάσθω δὲ τὰς θύρας
αὐτοῦ· εἰκάσειε γὰρ ἄν τις ἔτι ταύτας ἐκείνας εἶναι, ἅσ-
περ Ἀριστόδημος ὁ Ἡρακλέους, ὅτε κατῆλθε, λαβὼν
ἐπεστήσατο. Πειράσθω δὲ θεάσασθαι τὴν ἔνδον κατα-
σκευὴν, ἐννοησάτω δὲ, ὡς ἐθοίναζεν ἐν ταῖς θυσίαις, ἀκου-
σάτω δὲ, ὡς ἐπὶ πολιτικοῦ κανάθρου κατῄει εἰς Ἀμύ-
8 κλας ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ. Τοιγαροῦν οὕτως ἐφαρμόσας
τὰς δαπάνας ταῖς προσόδοις, οὐδὲν ἠναγκάζετο χρημάτων
ἕνεκα ἄδικον πράττειν. Καίτοι καλὸν μὲν δοκεῖ εἶναι
τείχη ἀνάλωτα κτᾶσθαι ὑπὸ πολεμίων· πολὺ μέν τοι
ἔγωγε κάλλιον κρίνω τὸ τὴν αὐτοῦ ψυχὴν ἀνάλωτον κα-

ἀντεσκευάσατο] Si eſt: *ille contra domum ſuam ita inſtituerat et comparaverat*; fit cum rege Perſarum comparatio. At Xenophon κατασκευάζειν dicere ſolet de hujuſmodi rebus et inſtitutis; quare vereor, ne ſit verbum vitioſum.

7. ὁ Ἡρακλέους] Non παῖς, ſed potius ἀπόγονος, ut ex Herodoto viii. 131. admonet Weiſke. Idem Herodotus vi. 52. cum Xenophonte ſentiens tradit Ariſtodemum in regnum avitum Spartæ rediiſſe; alii filios ejus Euryſthenem et Proclem, quem alii Patroclem nominant.

ἐπεστήσατο] Plutarchus Ageſilai c. xix ἀλλὰ καὶ τὰς θύρας ἀφῆκεν οὕτως οὔσας σφόδρα παλαιὰς, ὡς δοκεῖν εἶναι ταύτας ἐκείνας, ἃς ἐπέθηκεν Ἀριστόδημος. Nepos cap. vii. *Domo eadem fuit contentus, qua Euryſthenes progenitor majorum ſuorum fuerat uſus: quam qui intrarat, nullum ſignum libidinis, nullum luxuriæ videre poterat, contra ea plurima patientiæ atque abſtinentiæ. Sic enim erat inſtructa, ut nulla in re differret a cujuſvis inopis atque privati.* Commode Weiſke appoſuit locum Plutarchi in Lycurgo c. xv. ubi Lycurgus ſanxiſſe traditur, ὅπως οἰκία πᾶσα τὴν μὲν ὀροφὴν ἀπὸ πελέκεως εἰργασμένην ἔχοι, τὰς δὲ θύρας ἀπὸ πρίονος μόνου, καὶ μηδενὸς τῶν ἄλλων ἐργαλείων. ubi quæ ſit ὀροφὴ ἀπὸ πελέκεως, docet dictum Ageſ. apud Plutarchum Apophth. p. 179. θεασάμενος ἐπὶ τῆς Ἀσίας οἰκίαν τετραγώνοις ὠροφωμένην δοκοῖς, ἠρώτησε τὸν κεκτημένον, εἰ τετράγωνα παρ' αὐτοῖς φύεται ξύλα. et cet.

ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ] Hæc verba in libris omnibus omiſſa conjectura Caſauboni ad Athenæum iv. cap. 6. addidit ex loco Plutarchi Ageſ. cap. xix. ubi eſt: καὶ τὸ κάναθρόν φησιν ὁ Ξενοφῶν οὐδέν τι σεμνότερον εἶναι τῆς ἐκείνου θυγατρὸς ἢ τῶν ἄλλων. Sed Caſaubonus additamentum poſt κανάθρου inſerebat, in finem rejecit cum Zeunio Weiſke. Quæ Plutarchus addit: κάναθρα δὲ καλοῦσιν εἴδωλα γρυπῶν ξύλινα καὶ τραγελάφων, ἐν οἷς κομίζουσι τὰς παῖδας ἐν ταῖς πομπαῖς, vix a Plutarcho addita eſſe poſſunt, utpote a re aliena. Κάναθρον hoc erat plauſtrum cum ſirpea, qualem Ovidius Faſtorum vi. 680. et Juſtinus xliii. 4. habet.

8. κτᾶσθαι] Vulgatum ἡττᾶσθαι jam olim correxerat Victorius Var. Lect. xxx. 19. verum Philelphus *parare* vertit, et in Codice Harleiano reperit Hutchinſon, idem margo Guelf. præfert.

τασκευάσαι καὶ ὑπὸ χρημάτων καὶ ὑπὸ ἡδονῶν καὶ ὑπὸ
φόβου.

CAPUT IX.

ΑΛΛΑ μὴν ἐρῶ γε, ὡς καὶ τὸν τρόπον ὑπεστήσατο τῇ 1
τοῦ Πέρσου ἀλαζονείᾳ. Πρῶτον μὲν γὰρ ὁ μὲν τῷ σπα-
νίως ὁρᾶσθαι ἐσεμνύνετο, Ἀγησίλαος δὲ τῷ ἀεὶ ἐμφανὴς
εἶναι ἠγάλλετο, νομίζων αἰσχρουργίᾳ μὲν τὸ ἀφανίζεσθαι
πρέπειν, τῷ δὲ εἰς κάλλος βίῳ τὸ φῶς μᾶλλον κόσμον
παρέχειν. Ἔπειτα δὲ ὁ μὲν τῷ δυσπρόσοδος εἶναι ἐσεμ- 2
νύνετο, ὁ δὲ τῷ πᾶσιν εὐπρόσοδος εἶναι ἔχαιρε· καὶ ὁ μὲν
ἡβρύνετο τῷ βραδέως διαπράττειν, ὁ δὲ τότε μάλιστα
ἔχαιρεν, ὁπόταν τάχιστα τυχόντας, ὧν δέοιντο, ἀποπέμ-
ποι. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὴν εὐπάθειαν ὅσῳ ῥᾴονα καὶ εὐ- 3
πορωτέραν Ἀγησίλαος ἐπετήδευσεν, ἄξιον κατανοῆσαι.
Τῷ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέρχονται μαστεύοντες,
τί ἂν ἡδέως πίοι, μυρίοι δὲ τεχνῶνται, τί ἂν ἡδέως φάγοι.
Ὅπως γε μὴν καταδάρθοι, οὐδ' ἂν εἴποι τις, ὅσα πρα-
γματεύονται. Ἀγησίλαος δέ, διὰ τὸ φιλόπονος εἶναι,
πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἡδέως ἔπινε, πᾶν δὲ τὸ συντυχὸν ἡδέως
ἤσθιεν· εἰς δὲ τὸ ἀσμένως κοιμηθῆναι πᾶς τόπος ἱκανὸς
ἦν αὐτῷ. Καὶ ταῦτα οὐ μόνον πράττων ἔχαιρεν, ἀλλὰ 4
καὶ ἐνθυμούμενος ἠγάλλετο, ὅτι αὐτὸς μὲν ἐν μέσαις
ταῖς εὐφροσύναις ἀναστρέφοιτο· τὸν δὲ βάρβαρον ἑώρα, εἰ
μέλλοι ἀλύπως βιώσεσθαι, συνελκυστέον αὐτῷ ἀπὸ πε-

Cap. IX. 1. ἐρῶ γε] Mihi Atticus ſcriptor dediſſe videtur ἐρῶ γε καὶ τὸν τρόπον ὡς ὑπεστήσατο. i. e. mores ſuos oppoſuit et contrario modo inſtituit. Male enim verbum interpretatur Zeunianus Index.

Πρῶτον μὲν] Ex Juntina μὲν recepit Zeune, quod iterum excluſit Weiſke, repertum a me etiam in Guelf.

τῷ ἀεὶ] Caſtalio ἀεὶ τῷ dedit. Ad verba τῷ δ' εἰς κάλλος intellige participium veluti βεβιωμένῳ, διοικηθέντι.

3. πᾶν μὲν τὸ παρὸν] Athenæi, qui hanc ſectionem excerpſit libro iv. p. 144. Codex manuſcriptus teſte Schweighæuſero habet: πᾶν μὲν διὰ τὸ παρὸν, quod ille ſuſpicatur ortum eſſe ex πᾶν μὲν νὴ Δία τὸ παρὸν.

4. εἰ μέλλοι] Guelf. μέλλει—αὐτῷ ταῖς ἀπὸ περάτων. in qua ſcriptura

5 ράτων τῆς γῆς τὰ τέρψοντα. Εὔφραινε δὲ καὶ τάδε, ὅτι
αὐτὸς μὲν ᾔδει, τῇ τῶν θεῶν κατασκευῇ δυνάμενος ἀλύπως
χρῆσθαι· τὸν δὲ ἑώρα φεύγοντα μὲν θάλπη, φεύγοντα
δὲ ψύχη, δι' ἀσθένειαν ψυχῆς, οὐκ ἀνδρῶν ἀγαθῶν,
6 ἀλλὰ θηρίων τῶν ἀσθενεστάτων βίον μιμούμενον. Ἐκεῖνό
γε μὴν πῶς οὐ καλὸν καὶ μεγαλόγνωμον, τὸ αὐτὸν μὲν
ἀνδρὸς ἔργοις καὶ κτήμασι κοσμεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, κύ-
νας τε πολλοὺς θηρευτὰς, καὶ ἵππους πολεμιστηρίους
τρέφοντα· Κυνίσκαν δὲ, ἀδελφὴν οὖσαν, πεῖσαι ἁρματο-
τροφεῖν, καὶ ἐπιδεῖξαι, νικώσης αὐτῆς, ὅτι τὸ θρέμμα
τοῦτο οὐκ ἀνδραγαθίας, ἀλλὰ πλούτου ἐπίδειγμά ἐστιν.
7 Τόδε γε μὴν πῶς οὐ σαφῶς πρὸς τὸ γενναῖον ἔγνω, ὅτι
ἅρματι μὲν νικήσας τοὺς ἰδιώτας, οὐδὲν ὀνομαστότερος ἂν
γένοιτο· εἰ δὲ φίλην μὲν πάντων μάλιστα τὴν πόλιν
ἔχοι, πλείστους δὲ φίλους καὶ ἀρίστους ἀνὰ πᾶσαν
τὴν γῆν κεκτῷτο, νικῴη δὲ τὴν μὲν πατρίδα καὶ τοὺς

latere ſuſpicor αὐτῷ γῆς ἀπὸ περάτων τὰ τέρψοντα. quæ mihi oratio numeroſius cadere videtur.

5. Εὔφραινε δὲ] Vulgatum εὔφραινον δὲ καὶ ex Harleiano in εὔφραινε δὲ αὐτὸν καὶ τάδε mutavit Zeune. Equidem Weiſkium ſequor, qui αὐτὸν cum Guelf. omiſit, quoniam ſtatim αὐτὸς repetitur.

τῇ τῶν θεῶν κατασκευῇ] Anni tempora, ὥρας, recte interpretatur Zeune. Hinc Plutarchus in Apophth. p. 177. πρὸς δὲ θάλπος οὕτω καὶ ψύχος εἶχεν, ὥστε μόνος ἀεὶ χρῆσθαι ταῖς ὥραις. Rectius in Ageſ. cap. xiv. πρός τε θάλπος οὕτω καὶ ψῦχος εἶχεν, ὥσπερ μόνος ἀεὶ χρῆσθαι ταῖς ὑπὸ θεοῦ κεκραμέναις ὥραις πεφυκώς.

θηρίων τῶν] Inter duo vocabula lacunam trium vel quatuor verborum habet Guelf. Comparat habitationem æſtivam et hibernam regis Perſarum cum muribus et avibus, qui cum tempore anni loca mutant, feſtive!

6. ἀδελφὴν οὖσαν] Languere participium additum ſine adjecto vocabulo aliquo fœmineam naturam ſignante, veluti ἀσθενῆ, recte monuit Weiſke. Plutarchus Ageſilai cap. xx. ἔπεισε τὴν ἀδελφὴν Κυνίσκαν ἅρμα καθεῖσαν Ὀλυμπιᾶσιν ἀγωνίσασθαι, βουλόμενος ἐνδείξασθαι τοῖς Ἕλλησιν, ὡς οὐδεμιᾶς ἐστιν ἀρετῆς ἀλλὰ πλούτου καὶ δαπάνης ἡ νίκη. Pro ultimo vocabulo in Apophth. p. 184. eſt τὰ τοιαῦτα. Epigramma ignoti poetæ in Cyniſcæ victoriam, olim a Pauſania etiam lectum, extat in Analectis Brunckii i. p. 138. no. 66.

7. πρὸς τὸ γενναῖον] Guelf. a prima manu ſcriptum τὸν habet, deinde οὐδὲ ὀνομ. ἂν εἴη γένοιτο. ſed verbum εἴη punctis ſuppoſitis damnatum. Etiam edd. veteres præter Halenſem, Caſtal. Bryl. οὐδὲ—εἴη γένοιτο dant; Caſtalionis margo habet εἶναι ἡγεῖτο.

εἰ δὲ φίλην—κεκτῷτο] Hanc ſententiam huic orationi minus aptam eſſe, acutiſſime vidit Weiſke.

κεκτῷτο] Vulgatum κέκτηται primus Stephanus in κέκτητο mutavit. In Guelf. a prima manu κέκτηνται ſcriptum extat. Iſingr. κτῆται dedit. Equidem poſui, quod uſus Atticus

ἑταίρους εὐεργετῶν, τοὺς δὲ ἀντιπάλους τιμωρούμενος, ὅτι ὄντως ἂν εἴη νικηφόρος τῶν καλλίστων καὶ μεγαλοπρεπεστάτων ἀγωνισμάτων, καὶ ὀνομαστότατος καὶ ζῶν καὶ τελευτήσας γένοιτ᾽ ἄν;

CAPUT X.

ΕΓΩ μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα ἐπαινῶ Ἀγησίλαον. Ταῦτα 1
γὰρ οὐχ ὥσπερ εἰ θησαυρῷ τις ἐντύχοι, πλουσιώτερος μὲν
ἂν εἴη, οἰκονομικώτερος δὲ οὐδὲν ἄν· καὶ εἰ νόσου δὲ πολε-
μίοις ἐμπεσούσης κρατήσειεν, εὐτυχέστερος μὲν ἂν εἴη,
στρατηγικώτερος δὲ οὐδὲν ἄν· ὁ δὲ καρτερίᾳ μὲν πρωτεύ-
ων, ἔνθα πονεῖν καιρὸς, ἀλκῇ δὲ, ὅπου ἀνδρίας ἀγὼν,
γνώμῃ δὲ, ὅπου βουλῆς ἔργον, οὗτος ἔμοιγε δοκεῖ δικαίως
ἀνὴρ ἀγαθὸς παντελῶς ἂν νομίζεσθαι. Εἰ δὲ καλὸν 2
εὕρημα ἀνθρώποις στάθμη καὶ κανὼν πρὸς τὸ ἀγαθὰ
ἐργάζεσθαι, καλὸν ἄν μοι δοκεῖ ἡ Ἀγησιλάου ἀρετὴ πα-
ράδειγμα γενέσθαι τοῖς ἀνδραγαθίαν ἀσκεῖν βουλομέ-
νοις. Τίς γὰρ ἂν ἢ θεοσεβῆ μιμούμενος ἀνόσιος γένοιτο,
ἢ δίκαιον ἄδικος, ἢ σώφρονα ὑβριστὴς, ἢ ἐγκρατῆ ἀκρα-

poſtulat. Ita noſter Cyrop. i. 6, 2. ὅτι χρῷο, ſect. 3. μεμνῷτο. ubi vide annotata. Iliad. Ψ. 361. eſt μεμνέωτο. In Sophoclis Trachiniis 191. κτῴμην χάριν legit etiam Etymol. M. auctor h. v. quocum Brunckius comparat ζῷμεν Œd. Colon. 799. In Ariſtoph. Pluto 991. Codices μεμνοῖτο dant pro μεμνῆτο. Lyſiſtr. 253. κεκλῄμεθ᾽ ἂν eſt ſine varietate. Ibidem verſu 235. ἐμπλῆθ᾽ ἡ κύλιξ. Acharn. 236. ἐμπλῄμην. In Sophoclis Philoct. 119. κεκλῇο eſt. In Euripidis Heraclidis verſu 283. κεκτῴμεθα, quod Brunckius ad Philoct. mutari juſſit in κεκτῄμεθα.

ἑταίρους] Guelf. a prima manu ἑτέρους ſcriptum habet.

Cap. X. 1. τὰ τοιαῦτα] Articulus τὰ ex Halenſi, Caſtal. et Bryl. revocatus fuit. Ad ſequens ταῦτα γὰρ Zeune intelligebat οὕτως ἔχει, ſed aptius fore οἷάπερ, recte monuit Weiſke. Deinde ante Zeunium erat ἀνδρείας.

οὐδὲν ἄν·] Mihi clauſula hæc nec cum Xenophonteo more convenire nec numerum juſtum habere videtur. Malim στρατηγικώτερος δ᾽ οὔκ. et ſic in ſequenti membro.

ὁ δὲ καρτερίᾳ—βουλῆς ἔργον] Hæc Sophiſtam magis decere, quam Xenophontem, in cujus ſcriptis nihil inveniatur ſimile, pronunciat vir egregius ad Herodotum ix. 27. Concinnitatem miratus videtur in hoc loco, cujus tamen exempla alia ex Xenophonte appoſuerunt Kühn, Zeune et Weiſke p. 407. et 408.

2. δοκεῖ ἡ] Vulgo inſertum poſt δοκεῖ verbum εἶναι ſuadente Stephano et præeunte Hutchinſono delevit Weiſke, male cum Bachio defendit Zeune.

τῆς; Καὶ γὰρ δὴ οὐχ οὕτως ἐπὶ τῷ ἄλλων βασιλεύειν, ὡς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ ἄρχειν ἐμεγαλύνετο· οὐδ' ἐπὶ τῷ πρὸς τοὺς πολεμίους ἀλλ' ἐπὶ τῷ πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν ἡγεῖσθαι
3 τοῖς πολίταις. Ἀλλὰ γὰρ μή, ὅτι τετελευτηκὼς ἐπαινεῖται, τούτου ἕνεκα θρῆνόν τις τοῦτον τὸν λόγον νομισάτω, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐγκώμιον. Πρῶτον μὲν γὰρ ἅπερ ζῶν ἤκουε, ταῦτα καὶ νῦν λέγεται περὶ αὐτοῦ. Ἔπειτα δὲ, τί καὶ πλέον θρήνου ἄπεστιν, ἢ βίος τε εὐκλεὴς καὶ θάνατος ὡραῖος; ἐγκωμίων δὲ τί ἀξιώτερον, ἢ νῖκαί τε
4 αἱ κάλλισται καὶ ἔργα τὰ πλείστου ἄξια; Δικαίως δ' ἂν ἐκεῖνός γε μακαρίζοιτο, ὃς εὐθὺς μὲν ἐκ παιδὸς ἐρασθεὶς τοῦ εὐκλεὴς γενέσθαι, ἔτυχε τούτου μάλιστα τῶν καθ' ἑαυτόν· φιλοτιμότατος δὲ πεφυκὼς, ἀήττητος διετέλεσεν, ἐπεὶ βασιλεὺς ἐγένετο. Ἀφικόμενος δὲ ἐπὶ τὸ μήκιστον ἀνθρωπίνου αἰῶνος, ἀναμάρτητος ἐτελεύτησε καὶ περὶ τούτους, ὧν ἡγεῖτο, καὶ πρὸς ἐκείνους, οἷς ἐπολέμει.

CAPUT XI.

1 ΒΟΥΛΟΜΑΙ δὲ καὶ ἐν κεφαλαίοις ἐπανελθεῖν τὴν

ἐμεγαλύνετο] Plut. Apophth. Lac. p. 180. ἐμεγαλύνετο δ' ἐπὶ τῷ μηδενὸς ἧττον πονεῖν, καὶ ἐπὶ τῷ ἄρχειν ἑαυτοῦ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τῷ βασιλεύειν. Sed concinnitas poſtulat, ut ἄλλων addatur.

3. ἄπεστιν] Magis alienum eſt. θάνατος ὡραῖος mors matura, quæ maturo et juſto tempore, id eſt ſenectute ſumma, contigit.

4. ἀναμάρτητος] Valckenarii criminationi in Diatribe p. 266. ſcriptorem hunc male Ageſilaum ἀναμάρτητον facere, cujus tamen ut hominis atque imperatoris peccata commemorare non omiſerit Xenophon Hellenic. v. p. 333. ſeqq. huic igitur reſpondere conati ſunt viri docti, Reiz de Proſodia gr. p. 59. ed. Wolf. Kühn, Zeune et Weiſke. Hi quidem poſtremo loco nominati duumviri in eo conſentiunt, ut putent, hanc ſententiam non ad omnem Ageſilai vitam, ſed ad ſenectutem et res per ſenectutem inprimis in Ægypto geſtas ſpectare. Recte tamen addit Weiſke, Xenophontem hic ſimul ad tritum illud Solonis: *neminem ante obitum beatum prædicari oportere*, reſpexiſſe, eoque extremam orationem retuliſſe, in qua, ut in encomio, non omnia ad vivum reſecari per calumniam debere. In tali enim encomio recte dici poſſe nihil peccaſſe, qui parum peccarit, et beatum toto ævo functum, qui non multum mali in vita viderit.

Cap. XI. 1. ἐν κεφαλαίοις ἐπανελθεῖν] *Breviter et quaſi ſummaria repetitione iterum explicare* interpretatur Zeunianus Index, hinc idem Zeune Caput hoc inſcripſit ita: *Epilogus breviter repetit Ageſilai virtutes in unum colle-*

ἀρετὴν αὐτοῦ, ὡς ἂν ὁ ἔπαινος εὐμνημονεστέρως ἔχῃ. Ἀγη-

σίλαος. Weiſke vero hunc titulum poſuit: Ἀνακεφαλαίωσις *dictorum: in qua tamen et alia quædam hactenus non commemorata breviter adjunguntur.* Uterque igitur verba ἐν κεφαλαίοις ἐπανελθεῖν interpretatur ita, ut ἀνακεφαλαιοῦν dici ſolet, *capita et ſummam ante dictorum repetere breviter.* Fateor etiam ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, ἵν' ἐν κεφαλαίῳ μάθητε, ἐν κεφαλαίοις, ἐπὶ κεφαλαίων, ἐν κεφαλαίοις λέγειν, εἰπεῖν, ὑπομνήσασθαι a Thucydide, Platone et Demoſthene hoc fere ſenſu uſurpata. Ita Plato initio Timæi quod eſt ἐξ ἀρχῆς διὰ βραχέων πάλιν ἐπανελθεῖν, p. 284. dicit ὡς ἐν κεφαλαίοις πάλιν ἐπανελθεῖν. Confirmare Zeunii, Weiſkii et reliquorum Interpretum opinionem et interpretationem videtur, quod additum legitur ὡς ἂν ὁ ἔπαινος εὐμνημονεστέρως ἔχῃ, i. e. quo melius memoria retineri poſſint Ageſilai laudes. Verum ſi argumentum totius capitis hujus uſque ad extremum cum narratis antea compares, nihil plane reperies, quod ex antecedentibus repetatur, contra ſententias graves et egregias, quarum pars ad res ab Ageſilao geſtas et antea narratas referri poſſit; plurimæ vero cum narratis antea nihil plane habent commune, ſed animum Ageſilai pingunt, et principia quaſi atque elementa virtutis ejus enarrant et exemplis appoſitis demonſtrant, unde non ſolum mores Ageſilai, ſed etiam ratio et cauſa eorum, quæ geſſit, planiſſime cognoſci poſſit. Quod cum bene animadvertiſſet Weiſke, in titulo poſuit quidem ἀνακεφαλαίωσιν, ſed ſimul admonuit, ineſſe etiam alia antea non commemorata. De ſignificatione vocabuli nihil annotationis addidit. Quare videamus, quæ ſit ejus hoc in loco notio, a vulgari, uti videtur, plane diverſa. Eam vero ſuggerit mihi locus Iſocratis in oratione περὶ ἀντιδόσεως cap. xxv. p. 595. edit. nuperæ Halenſis, ubi de oratione ad Nicoclem ſcripta ita exponit: ὁ Νικοκλεῖ τῷ Κυπρίῳ συμβουλεύων (λόγος), ὡς δεῖ τῶν πολιτῶν ἄρχειν, οὐχ ὁμοίως δὲ γέγραπται τοῖς ἀνεγνωσμένοις. Οὗτοι μὲν γὰρ τὸ λεγόμενον ὁμολογούμενον ἀεὶ τοῖς προειρημένοις καὶ συγκεκλειμένον ἔχουσιν· ἐν δὲ τούτῳ τοὐναντίον· διαλύσας γὰρ ἀπὸ τοῦ προτέρου καὶ χωρίσας, ὥσπερ τὰ καλούμενα κεφάλαια ποιήσας, πειρῶμαι διὰ βραχέων ἕκαστον ὧν συμβουλεύω φράζειν. quæ vertit ita H. Wolfius: *Diſſolutas enim et diſtinctas a prioribus præceptiones in capita quæ vocantur redegi, ut omnia, quæ ſuadeo, paucis verbis explicarem.* Sunt igitur ſententiæ vel morales vel politicæ ex philoſophia ſeu civili prudentia derivatæ, quæ ubi proponuntur exempli inſtar, quas quis factis exprimat, moribus et vita reddat, *præcepta* dicuntur, contra ubi rationem vitæ, morum, dictorum et factorum viri alicujus egregii enarrant et principia quaſi virtutis ejus omnis continent, alio vocabulo adpellantur, quale eſt Gallorum *maximes*; tum vero narrationi commodiſſime ſubjunguntur. Quod factum a Xenophonte videmus. Similiter ſententiæ morales et politicæ, quibus poetæ tragici facta et dicta regum et heroum diſtinguere cauſaſque eorum enarrare ſolent, κεφάλαια fuerunt dicta, uti docet locus Antiphanis poetæ comici apud Athenæum iv. p. 134. ubi deſignat philoſophum in verbis reliquis non nominatum ita:

ὁ τὸν Ἡράκλειτον πᾶσιν ἐξηγούμενος,
ὁ τὴν Θεοδέκτου μόνος ἀνευρηκὼς τέχνην,
ὁ τὰ κεφάλαια συγγράφων Εὐριπίδῃ.

quæ Dalecampius vertit: *qui Euripidi ſententiarum philoſophicarum capita conſcribit*, addens in annotatione: *quibus ille tragœdias ſuas paſſim exornat.* Contra nupera verſio, uti dicitur, emendata habet, *ſententiarum ſummas ſcribit Euripidi.* Peſſime vero Caſaubonus: *qui Euripidi fabulas ſuas componere aggreſſuro ſumma capita deſcribit et primam faciem tragœdiæ delineat*, interpretatur. Nihil addidit noviſſimus Editor, verborum alias non parcus. Idem tamen poſtea verum vidit in annotatione ad libri x. p. 457. ubi locum integriorem Athenæi ex codd. hunc dedit: τῷ πρώτῳ ἔπος ἰαμβεῖον εἰπόντι τὸ ἐχόμενον ἕκαστον λέγειν, καὶ τῷ κεφάλαιον εἰπόντι ἀντειπεῖν τὸ ἑτέρου ποιητοῦ τινὸς, εἰ τὴν αὐτὴν εἶπε γνώμην, ubi vir doctus κεφάλαιον *locum communem* interpretatur.

Redeo ad Xenophontis locum, cui repetitionis notionem vindicat verbum ἐπανελθεῖν, et vulgaris dictio ἐν κεφαλαίοις ἐπανελθεῖν plerumque verti

σίλαος μὲν ἱερὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς πολεμίοις ἐσέβετο, ἡγούμενος τοὺς θεοὺς οὐχ ἧττον ἐν τῇ πολεμίᾳ χρῆναι, ἢ ἐν τῇ φιλίᾳ συμμάχους ποιεῖσθαι. Ἱκέτας δὲ θεῶν οὐδὲ ἐχθροὺς ἐβιάζετο, νομίζων ἄλογον εἶναι τοὺς μὲν ἐξ ἱερῶν κλέπτοντας, ἱεροσύλους καλεῖν, τοὺς δὲ βωμῶν ἱκέτας
2 ἀποσπῶντας, εὐσεβεῖς ἡγεῖσθαι. Ἐκεῖνός γε μὴν ὑμνῶν οὔποτ' ἔληγεν, ὡς τοὺς θεοὺς οἴοιτο οὐδὲν ἧττον ὁσίοις ἔργοις, ἢ ἁγνοῖς ἱεροῖς ἥδεσθαι. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁπότε εὐτυχοίη, οὐκ ἀνθρώπων ὑπερεφρόνει, ἀλλὰ θεοῖς χάριν ᾔδει. Καὶ θαῤῥῶν πλείονα ἔθυεν, ἢ ὀκνῶν ηὔχετο. Εἴθιστο δὲ φοβούμενος μὲν ἱλαρὸς φαίνεσθαι, εὐτυχῶν δὲ
3 πρᾶος εἶναι. Τῶν γε μὴν φίλων οὐ τοὺς δυνατωτάτους, ἀλλὰ τοὺς προθυμοτάτους μάλιστα ἠσπάζετο. Ἐμίσει δὲ οὐκ εἴτις κακῶς πάσχων ἠμύνετο, ἀλλ' εἴ τις εὐεργετούμενος ἀχάριστος φαίνοιτο. Ἔχαιρε δὲ, τοὺς μὲν αἰ-

potest, ut factum etiam a Quinctiliano vi. 1, 2. *decurrere, quæ repetimus, per capita.* Sed in Xenophontis hoc loco peculiari ratione dicitur de locis communibus, elementis, principiis et quasi fontibus virtutum, ad quos narratio antecedens refertur, et quibus dictorum factorumque causæ aperiuntur atque illustrantur, ita ut lectorum memoria pondere et acumine sententiarum excitetur atque ipsa oratio figurarum concinnitate varietur. Diversa denique sed affini significatione *κεφάλαια* a græcis rhetoribus vocantur loci et sedes argumentorum, quibus causa aliqua explicatur et firmatur, de qua vide Jo. Chr. Theoph. Ernesti Lexicon Technologiæ Græc. rhetoricæ p. 179. seqq.

ἔχῃ] Vulgatum ἔχοι ita a secunda manu correctum habet Guelf.

καὶ τὰ ἐν τοῖς πολεμίοις—ποιεῖσθαι] Hæc nova adduntur, nec possunt repetitionis nomine comprehendi.

Ἱκέτας δὲ] Respicit ad narrationem Cap. ii. sect. 13. cui rectius sententia hæc subjuncta fuisset. Certe ita judicavit Nepos. cap. vii. cujus locum miror a Zeunio et Weiskio omissum. Is enim ubi pugnam ad Coroneam et rem eandem, de qua loquitur Xenophontis locus ii. 13. narraverat, addit hæc ex hoc loco conversa: *Neque vero hoc solum in Græcia fecit, ut templa deorum sancta haberet, sed etiam apud barbaros summa religione omnia simulacra arasque conservavit. Itaque prædicabat, mirari se, non sacrilegorum numero haberi, qui supplicibus eorum nocuissent, aut non gravioribus pœnis adfici, qui religionem minuerent, quam qui fana spoliarent.*

2. ὑμνῶν] Cum Philelpho *prædicans, dictitans* vertendum esse monet Weiske.

ὑπερεφρόνει] *Altiores spiritus quam homines decet gerebat*, recte interpretatur Weiske.

θαῤῥῶν—ὀκνῶν] Miratur Weiske scriptorem singulis verbis defunctum, ipse contra interpretatur *cum rerum suarum læta sorte utens bono esset animo,—cum rebus suis metueret ob imminentes ancipites casus.*

ἔθυεν] Hoc ex Harleiano libro vulgato ἔθυσεν prætulit Weiske.

σχροκερδεῖς πένητας ὁρῶν, τοὺς δὲ δικαίους πλουσίους
ποιῶν, βουλόμενος τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας κερδαλεω-
τέραν καθιστάναι. Ἤσκει δὲ ἐξομιλεῖν μὲν παντοδα- 4
ποῖς, χρῆσθαι δὲ τοῖς ἀγαθοῖς. Ὁπότε δὲ ψεγόντων,
ἢ ἐπαινούντων τινὰς ἀκούοι, οὐχ ἧττον ᾤετο καταμανθά-
νειν τοὺς τῶν λεγόντων τρόπους, ἢ περὶ ὧν λέγοιεν. Καὶ
τοὺς μὲν ὑπὸ φίλων ἐξαπατωμένους οὐκ ἔψεγε, τοὺς δὲ
ὑπὸ πολεμίων πάμπαν κατεμέμφετο· καὶ τὸ μὲν ἀπι-
στοῦντας ἐξαπατᾷν, σοφὸν ἔκρινε, τὸ δὲ πιστεύοντας, ἀνό-
σιον. Ἐπαινούμενος δὲ ἔχαιρεν ὑπὸ τῶν καὶ ψέγειν ἐθε- 5
λόντων τὰ μὴ ἀρεστὰ, καὶ τῶν παῤῥησιαζομένων οὐδένα
ἤχθραινε· τοὺς δὲ κρυψινόους ὥσπερ ἐνέδρας ἐφυλάττετο.
Τούς γε μὴν διαβόλους μᾶλλον, ἢ τοὺς κλέπτας, ἐμίσει,
μείζω ζημίαν ἡγούμενος φίλων ἢ χρημάτων στερίσκεσθαι.
Καὶ τὰς μὲν τῶν ἰδιωτῶν ἁμαρτίας πρᾴως ἔφερε, τὰς δὲ 6
τῶν ἀρχόντων μεγάλας ἦγε, κρίνων, τοὺς μὲν ὀλίγα, τοὺς
δὲ πολλὰ κακῶς διατιθέναι. Τῇ δὲ βασιλείᾳ προσή-
κειν ἐνόμιζεν οὐ ῥᾳδιουργίαν, ἀλλὰ καλοκἀγαθίαν. Καὶ 7
τοῦ μὲν σώματος εἰκόνα στήσασθαι ἀπέσχετο, πολλῶν
αὐτῷ τοῦτο δωρεῖσθαι θελόντων, τῆς δὲ ψυχῆς οὐδέποτε
ἐπαύετο μνημεῖα διαπονούμενος· ἡγούμενος τὸ μὲν ἀνδρι-

4. τοὺς τῶν λεγόντων τρόπους] Ex edd. Halenſi, Caſtal. Bryl. τοὺς addidit recte Zeune, iterum omiſit Weiſke. Miror neutrum comparaſſe locum Plutarchi in Apophthegm. Lacon. p. 173. ubi verba ipſa repetuntur Xenophontis, niſi quod ibi eſt ἐπαινούντων τινῶν—δεῖν καταμανθάνειν τοὺς τῶν λ. τρ. ſed δεῖν a ſententia plane alienum eſt.

6. ἐνόμιζεν] Stephani ἐνόμισεν temere revocavit Weiſke, noſtrum ex edd. vett. poſuit Zeune. Ceterum ῥᾳδιουργίαν interpretor *levium hominum negligentiam*, καλοκἀγαθίαν vero *hominum καλοκἀγαθῶν diligentiam et virtutem*, ut nova ſit hæc ſententia.

7. εἰκόνα] Male Juntina cum Guelf. στήσεσθαι dat. Plutarchus Ageſilai ii. τῆς δὲ μορφῆς εἰκόνα μὲν οὐκ ἔχομεν, αὐτὸς γὰρ οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλὰ καὶ ἀποθνήσκων ἀπεῖπε μήτε πλαστὰν μήτε μιμηλάν τινα ποιήσασθαι τοῦ σώματος εἰκόνα. λέγεται δὲ μικρός τι γενέσθαι καὶ τὴν ὄψιν εὐκαταφρόνητος. In Apophth. p. 191. addit: εἰ γάρ τι καλὸν ἔργον πεποίηκα, τοῦτό μου μνημεῖον ἔσται· εἰ δὲ μὴ, οὐδ᾽ οἱ πάντες ἀνδριάντες, βαναύσων οὐδενὸς ἀξίων ἔργα ὄντες. Cf. Dionis Orat. xxxvii. p. 124. ed. Reiſkii.

πολλῶν—θελόντων] De civitatibus Aſiaticis narrat Plutarchus Apophth. p. 179.

αὐτοποιῶν, τὸ δὲ αὐτοῦ ἔργον εἶναι, καὶ τὸ μὲν πλουσίων,
8 τὸ δὲ τῶν ἀγαθῶν. Χρήμασί γε μὴν οὐ μόνον δικαίως, ἀλλὰ καὶ ἐλευθερίως ἐχρῆτο, τῷ μὲν δικαίῳ ἀρκεῖν ἡγούμενος τὸ ἐᾷν τὰ ἀλλότρια, τῷ δὲ ἐλευθερίῳ καὶ τῶν ἑαυτοῦ προσωφελητέον εἶναι. Ἀεὶ δὲ δεισιδαίμων ἦν, νομίζων τοὺς μὲν καλῶς ζῶντας οὔπω εὐδαίμονας, τοὺς δ᾽
9 εὐκλεῶς τετελευτηκότας ἤδη μακαρίους. Μείζω δὲ συμφορὰν ἔκρινε τὸ γιγνώσκοντα, ἢ ἀγνοοῦντα ἀμελεῖν τῶν ἀγαθῶν· δόξης δὲ οὐδεμιᾶς ἤρα ἧς οὐκ ἐξεπόνει τὰ ἴδια. Μετ᾽ ὀλίγων δέ μοι ἐδόκει ἀνθρώπων οὐ καρτερίαν τὴν ἀρετὴν, ἀλλ᾽ εὐπάθειαν νομίζειν. Ἐπαινούμενος γοῦν ἔχαιρε μᾶλλον, ἢ χρήματα κτώμενος. Ἀλλὰ μὴν ἀνδρίαν γε τὸ πλέον μετ᾽ εὐβουλίας, ἢ μετὰ κινδύνων ἐπεδείκνυτο. Καὶ σοφίαν ἔργῳ μᾶλλον, ἢ λόγῳ ἤσκει.
10 Πρᾳότατός γε μὴν φίλοις ὢν, ἐχθροῖς φοβερώτατος ἦν·

8. δικαίως] Supra iv. 1. fuit jam dictum περὶ τῆς εἰς χρήματα δικαιοσύνης. et in Memorab. est ii. 6, 23. δύνανται δὲ καὶ χρημάτων οὐ μόνον τοῦ πλεονεκτεῖν ἀπεχόμενοι, (hoc est δικαίως) νομίμως κοινωνεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπαρκεῖν ἀλλήλοις.

τῶν ἑαυτοῦ] Intellige ἀπὸ vel ἐκ.

προσωφελ.] Expressit usitatius ἐπαρκεῖν φίλοις. In Œcon. xi 9. et 13. est ἐπωφελεῖν τοὺς φίλους. Verbo ἐξαρκέω utitur Pindarus Olymp. vi. 55. ὑγίεντα δ᾽ εἴτις ὄλβον ἄρδει ἐξαρκέων, κτεάτεσσι καὶ εὐλογίαν προστιθεὶς, μὴ ματεύσῃ θεὸς γενέσθαι. Idem Nem. i. 47. ἀλλ᾽ ἐόντων, (sc. ἀγαθῶν, dicitur ut Homericum τῶν παρεόντων) εὖ τε παθεῖν καὶ ἀκοῦσαι, φίλοις ἐξαρκέων. Itaque sententia prioris Pindari loci hæc esse debet: *Si quis veras opes cumulat largiendo amicis et patriæ, ita ut opibus laudes addat et gloriam acquirat.*

δεισιδαίμων] Non est *deos colens*, ut ex h. l. interpretatur Index Zeunianus. In Cyrop. iii. 3, 58. initio prœlii ἐξῆρχεν αὖ ὁ Κῦρος παιᾶνα τὸν νομιζόμενον· οἱ δὲ θεοσεβῶς πάντες συνεπήχησαν μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ἐν τῷ τοιούτῳ γὰρ δὴ οἱ δεισιδαίμονες ἧττον τοὺς ἀνθρώπους φοβοῦνται. ubi secutus alios male sum interpretatus *homines religiosos et reverentia deorum plenos.* Est enim utroque in loco, (alibi enim non usus est vocabulo Xenophon,) *qui futurum consilii et incepti eventum timet, nec secundis rebus vitæ præteritæ effertur.* In Agesilao dicitur in laudem, in vulgari milite signat timiditatem magnitudinem periculi expavescentium. Ceterum respexit Herodoti locum i. 32.

9. ἐξεπόνει τὰ ἴδια] Hanc edd. vett. Harlei. Guelf. lectionem recte Stephanianæ ἐξεπονεῖτο ἰδίᾳ prætulit Bach. Stobæus, qui h. l. excerpsit p. 201. omittit ἴδια, sed habet ibi Codex Brunckianus vel potius Parisiensis a Brunckio inspectus. Stephani lectionem expressit Philelphi versio: *gloriæ vero nullius dulcedine tangebatur, quam non suis sibi laboribus comparasset.* Quam tamen rectius ita reddi posse censet Weiske: *nullam opinionem tuebatur seu fovebat, quam non vita et factis exprimeret.* Ceterum ipse verbi formam habet suspectam et scriptum malit ἐκπονήσειε vel ἐκπονοίη. Equidem vulgatam amplector.

καὶ πόνοις μάλιστα ἀντέχων, ἑταίροις ἥδιστα ὑπεῖκε,
καλῶν ἔργων μᾶλλον, ἢ τῶν καλῶν σωμάτων ἐπιθυμῶν·
Ἔν τε μὴν ταῖς εὐπραξίαις σωφρονεῖν ἐπιστάμενος, ἐν τοῖς
δεινοῖς εὐθαρσὴς ἐδύνατο εἶναι. Καὶ τὸ εὔχαρι οὐ σκώμ- 11
μασιν, ἀλλὰ τρόπῳ ἐπετήδευε· καὶ τῷ μεγαλόφρονι οὐ
σὺν ὕβρει ἀλλὰ σὺν γνώμῃ ἐχρῆτο. Τῶν γοῦν ὑπεραύ-
χων καταφρονῶν, τῶν μετρίων ταπεινότερος ἦν. Καὶ γὰρ
ἐκαλλωπίζετο τῇ μὲν ἀμφὶ τὸ σῶμα φαυλότητι, τῷ δὲ
ἀμφὶ τὸ στράτευμα κόσμῳ· τῷ δ' αὐτὸς μὲν ὡς ἐλαχί-
στων δεῖσθαι, τῷ δὲ τοὺς φίλους ὡς πλεῖστα ὠφελεῖν.
Πρὸς δὲ τούτοις, βαρύτατος μὲν ἀνταγωνιστὴς ἦν, κουφό- 12
τατος δὲ κρατήσας· ἐχθροῖς μὲν δυσεξαπάτητος, φίλοις
δὲ εὐπαραπιστότατος. Αἰεὶ δὲ τιθεὶς τὰ τῶν φίλων
ἀσφαλῶς, αἰεὶ ἀμαυροῦν τὰ τῶν πολεμίων ἔργον εἶχεν.
Ἐκεῖνον οἱ μὲν συγγενεῖς φιλοκηδεμόνα ἐκάλουν, οἱ δὲ 13
χρώμενοι ἀπροφάσιστον, οἱ δ' ὑπουργήσαντές τι μνήμονα,
οἱ δὲ ἀδικούμενοι ἐπίκουρον, οἵ γε μὴν συγκινδυνεύοντες
μετὰ θεοὺς σωτῆρα. Δοκεῖ δὲ ἔμοιγε καὶ τόδε μόνος 14
ἀνθρώπων ἐπιδεῖξαι, ὅτι ἡ μὲν τοῦ σώματος ἰσχὺς γη-
ράσκει, ἡ δὲ τῆς ψυχῆς ῥώμη τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀγή-

11. *τῷ μεγαλόφρονι*] Audacter cum Stephano vulgatum *τὸ μεγαλόφρον* correxi, quod ineptiſſime defendit Zeune, admonente etiam Weiſkio. *σὺν γνώμῃ, cum æquitate et moderatione erga alios* interpretatur Weiſke. Male Guelf. *συγγνώμη* dat.

αὐτὸς μὲν] Acute *μὲν* inſerendum eſſe vidit Weiſke, ſed idem præterea verbum aliquod peculiare, ad novam ſententiam additum, deſiderabat, velut *ἐχρηματίζετο*. Mihi tamen unius ſententiæ, a verbo *ἐκαλλωπίζετο* pendentis, membra diverſa eſſe videbantur. Ceterum Weiſke ſcriptum malebat: *καὶ τῷ μὲν αὐτός*; quæ ſane forma dicendi præſtaret alteri.

12. *εὐπαραπιστότατος*] Hæc eſt ſcriptura edd. veterum, Harleiani et Guelf. libri. Stephanus autem *εὐπαραπειστότατος* edidit. Leviſſimo autem brachio Xenophon Ageſilai nimiam interdum in amicorum deſideria indulgentiam non caſtigat, ſed tangit verbulo. Docet Plutarchi narratio Ageſilai cap. v. *τοὺς μὲν γὰρ ἐχθροὺς ἀδίκως οὐκ ἔβλαπτε, τοῖς δὲ φίλοις καὶ τὰ μὴ δίκαια συνέπραττε. καὶ τοὺς μὲν ἐχθροὺς ᾐσχύνετο μὴ τιμῶν κατορθοῦντας, τοὺς δὲ φίλους οὐκ ἐδύνατο ψέγειν ἁμαρτάνοντας, ἀλλὰ καὶ βοηθῶν ἠγάλλετο καὶ συνεξαμαρτάνων αὐτοῖς· οὐδὲν γὰρ ᾤετο τῶν φιλικῶν ὑπουργημάτων αἰσχρὸν εἶναι.* Quæ ſane hiſtoricum veracem magis decebant, quam elogii ſcriptorem. Adde quæ idem Plutarchus narrat in Apophthegm. Lacon. p. 185.

ῥατός ἐστιν. Ἐκεῖνος γοῦν οὐκ ἀπεῖπε μεγάλην καὶ
καλὴν ἐφιέμενος δόξαν, εἰ καὶ μὴ τὸ σῶμα φέρειν ἠδύνατο
15 τὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ῥώμην. Τοιγαροῦν ποίας νεότητος
οὐ κρεῖττον τὸ ἐκείνου γῆρας ἐφάνη; Τίς μὲν γὰρ τοῖς
ἐχθροῖς ἀκμάζων οὕτω φοβερὸς ἦν, ὡς Ἀγησίλαος, τὸ
μήκιστον τοῦ αἰῶνος ἔχων; Τίνος δ᾽ ἐκ ποδῶν γενομένου
μᾶλλον ἥσθησαν οἱ πολέμιοι, ἢ Ἀγησιλάου, καίπερ γη-
ραιοῦ τελευτήσαντος; Τίς δὲ συμμάχοις θάρσος παρέ-
σχεν, ὅσον Ἀγησίλαος, καίπερ ἤδη πρὸς τῷ στόματι τοῦ
βίου ὤν; Τίνα δὲ νέον οἱ φίλοι πλέον ἐπόθησαν, ἢ Ἀγη-
16 σίλαον γηραιὸν ἀποθανόντα; Οὕτω δὲ τελέως ὁ ἀνὴρ τῇ
πατρίδι ὠφέλιμος ὢν διεγένετο, ὡς καὶ τετελευτηκὼς ἤδη,
ἔτι μεγαλείως ὠφελῶν τὴν πόλιν εἰς τὴν ἀΐδιον οἴκησιν

14. ἐφιέμενος δόξαν, εἰ καὶ μὴ] Inter ἐφιέμενος et τὸ σῶμα in libris editis et ſcriptis eſt lacuna, in Guelf. quidem duorum vocabulorum, quam Victorius Var. Lect. xxx. 19. ex Codice ſcripto explevit inſertis verbis δόξαν εἰ καὶ μή. Philelphus locum ita vertit: *Ille namque non eſt defatigatus, quamdiu ipſius animi vires corpus perferre potuit, magnam virtutem præclaramque acquirere*; unde viri docti putabant, eum in libro ſuo ſcriptum legiſſe ἐφιέμενος ἀρετὴν ἕως, quam ſcripturam commendabat Leonclavius, rejiciebat Zeune ideo, quod neque καλὴ neque ἐφιέμενος de virtute dici poſſit. Mira ratio! Mihi contra Philelphus non ἐφιέμενος ſed κτώμενος reddidiſſe videtur. Victoriana ſcriptura Bachio placuit. Hutchinſon Brodæum ſecutus novam ſcripturam probavit δόξαν ἕως, quam amplexus Zeune firmare voluit ex loco Plutarchi Ageſ. c. xxxvi. qui eadem tradens φιλοτιμίας nomine utatur. Weiſke merito Victorianam ſcripturam prætulit, quoniam altera ipſi Xenophontis ſententiæ, animum cum corpore non ſeneſcere nec langueſcere, contraria ſit. Equidem video, Philelphum non δόξαν nec ἐφιέμενος reddidiſſe, ſed potius ἀρετὴν et κτώμενος; deinde dubito, an ἐφιέμενος cum accuſativo δόξαν jungi poſſit. In Plutarcho locus eſt cap. ii. quem comparare omiſerunt: ἀλλὰ καὶ τὴν φιλοτιμίαν ἐκδηλοτέραν ἐποίει πρὸς μηδένα πόνον μηδὲ πρᾶξιν ἀπαγορεύοντος αὐτοῦ· διὰ τὴν χωλότητα. Sed nec inde præſidii quicquam peti poteſt.

15. Τοιγαροῦν] Stobæus p. 594. et Plutarchus in libro An ſeni ſit gerenda reſp. p. 136. ed. Reiſk. p. 103. ed. Hutten. laudant ex h. l. ποίας γὰρ νεότητος οὐ κρ. In Plutarcho vulgatæ editiones dabant ἀγῶνος pro αἰῶνος, a Stephano inductum: deinde παρέσχεν ἢ Ἀγησίλαος: poſtea πρὸς τὸ τέρμα τοῦ βίου ὤν, unde Hutchinſon in Xenophonte edidit πρὸς τῷ τέρματι. Reiſke τῷ σκάμματι in Xenophonte corrigebat. Weiſke vulgatum στόματι prætulit, ſimilitudinem oſtii fluminis in mare exeuntis cum exitu vitæ annotans. Idem vulgatum ordinem verborum ποίας οὐ νεότητος ex auctoritate Stobæi et Plutarchi recte mutavit.

Τίνα δὲ νέον] In locum vulgati τί δὲ νέοι ſcripturam librorum Plutarchi ſuadente Stephano primus ſubſtituit Hutchinſon. In Codice aliquo Plutarchi νέων ſcriptum reperit Stephanus.

16. ἔτι μεγαλείως ὠφελῶν τὴν πόλιν] Fateor me in extremo hoc loco hærere, nec, quod ineſt ei acumen, aſſequi aut intelligere. Utilitatis enim

κατηγάγετο, μνημεῖα μὲν τῆς ἑαυτοῦ ἀρετῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν κτησάμενος, τῆς δὲ βασιλικῆς ταφῆς ἐν τῇ πατρίδι τυχών.

fructum aliquem ad patriam Agesilai redundantem quanquam quasi per transennam videre mihi videor in monumentis virtutis ejus per omnem terrarum orbem dispersis, sepultura tamen corporis et honores sepulturæ regii quid habuerint utilitatis ad patriam Agesilai, quæ quidem adhuc superstes et durans dici possit, equidem conjectura ingenii hujus mei obtusiusculi assequi nequeo. Sed videtur in verbis *μεγαλείως ὠφελῶν* inesse majus quid, quam quod versio Zeuniana, *valde prodesse*, promittit. In Œconomico enim xi. 9. *θεοὺς μεγαλείως τιμᾷν* idem Zeune *deos magnifice colere* paulo rectius vertit, quod est deos magnifico sacrificiorum apparatu colere. Quærenda erit igitur utilitatis magnificentia, quæ mors ipsa Agesilai patriæ attulit. Quid igitur, si Xenophontem dicamus spectasse pecunias, quas Agesilaus ante mortem ex Ægypto transmiserat in patriam, quæque demum cum ejus corpore cera circumfuso Lacedæmonem allatæ pervenisse videntur. Ita enim Plutarchus in Apophth. p. 191. ubi narrat victos ab Agesilai parva manu Nectanebi regis inimicos: *καὶ χρήματα πολλὰ τῇ πόλει διεπέμψατο.* Diodorus xv. 93. *ὡς μόνος κατωρθωκὼς τὴν βασιλείαν, ἐτιμήθη ταῖς προσηκούσαις δωρεαῖς.* Plutarchus Agesilai c. xl. *ἄλλας τε λαβόντα δωρεὰς καὶ πρὸς τὸν πόλεμον* (Lacedæmoniorum) *ἀργυρίου διακόσια καὶ τριάκοντα τάλαντα.* vide supra ad Cap. ii. sect. 31. Hoc igitur Nectanebi donum per Agesilaum missum intelligere videtur Xenophon. Quod si verum est, extrema duo orationis membra sunt a sententia ipsa aliena, quippe cujus caput est in verbis *καὶ τὰ λ.—κατηγάγετο*, sed addita, ut numerose periodus cadat, et ambitu justo concludatur.

INDEX GRÆCITATIS

ZEUNIANUS.

A.

Ἀβρὸς, mollis, delicatus, gratus Sy. iv, 44. ἁβρότης, mollities, deliciæ, *ib.* viii, 8. ἁβρύνομαι, glorior, mihi ipſe placeo, Ag. ix, 2.

Ἀγαθὸς, *proprie eſt* bonus, utilis, qui prodeſt, in quo eſt aliquid, unde utilitas aliqua proficiſci poſſit. Hinc ἀγαθὸς οἰκονόμος, diligens paterfamilias Oec. i, 15. ἵππος, equus generoſus Oec. xi, 5. τέκτων, faber lignarius peritus *ib.* vi, 13. αὐλητρὶς, egregia tibicina Sy. ii, 1. ἁρματηλάτης, auriga præſtans *ib.* 27. μαστρωπὸς, peritus, idoneus leno *ib.* iv, 58. ὠνητὴς, emtor æquus et commodus, qui non moroſus eſt in emendo, ſed pretium æquum dignum re licitatur Oec. ii, 3. γῆ, ſolum fertile *ib.* xvi, 7. πολέμῳ, fortis in bello, *ſyn.* ἄλκιμος, *ib.* iv, 15: v, 15. ἀνὴρ, vir fortis et robuſtus, *opp.* τοῖς θηρίοις ἀσθενεστάτοις Ag. ix, 5. Τὰ ἀγαθὰ, res ſecundæ, fortuna ſecunda Hi. iii, 2: xi, 12. εἰς τὸ κοινὸν ἀγαθὸν, in communem utilitatem *ib.* xi, 1.

Ἄγαλμα, ſimulacrum dei Oec. v, 2.

Ἀγάλλομαι ἐπί τινι, mihi placeo re Symp. iii, 14. ἐπὶ τῷ κέρδει, delector quæſtu Oec. iii, 8.

Ἄγαμαί τι τινος, aliquem admiror ob aliquid Symp. viii, 8, 12. Ag. i, 36: viii, 6. ψυχαῖς, animi moribus ac virtute delector Symp. viii, 29.

Ἀγαπάω, contentus ſum Oec. xi, 10.

Ἀγαπητὸς, ſufficiens Oec. vii, 6. πάνυ ἀγαπητὸν, ſatis eſt, *ſ.* præclare cum iis agi exiſtimandum eſt *ib.* viii, 16. ἀγαπητὸν, quod animo ſatisfacit Hi. i, 28.

Ἀγαστὸς, admirabilis Oec. xi, 19. Ἀγαστῶς πράττειν τι δοκεῖ, ejus inſtitutum videtur eximium et admiratione dignum Ag. i, 24.

Ἀγγεῖον, receptaculum Oec. viii, 11: ix, 2.

Ἄγγελοι, nuncii, *de prodigiis et portentis*, quibus Dii futurum ſignificant Symp. iv, 49.

Ἀγείρω, allicio Hi. ix, 9.

Ἀγήρατος, ſenectutis expers, perpetuo vigens Ag. xi, 14.

Ἀγλευστὴς, ingratus, faſtidioſus *v. n.* Oec. viii, 3. Hi. i, 21.

Ἁγνὸς, caſtus, purus, *de victimis*, Sy. viii, 9. Ag. xi, 2.

Ἀγνώμων, imprudens Oecon. xxi, 3.

Ἀγνὼς, inſcius Oec. xx, 13.

Ἀγορὰ λυθῆναι dicitur, ubi concio ſ. multitudo in foro negotiorum gerendorum aut contrahendorum cauſa congregata diſceſſit Oec. xii, 1. προεῖπεν ἀγορὰν παρασκευάζειν, commeatum imperavit Ag. i, 14. παρέχειν ἀγορὰν, præbere commeatum *ib.* ii, 31.

Ἀγορανόμος Symp. ii, 20. rerum venalium curator et inſpector. Reſpondet fere Romanorum Ædilibus pl. quod ad curam rerum venalium attinet, de quibus v. *Ritterus ad Heineccii Hiſt. Jur.* i, 54.

Ἄγριος, agreſtis, *opp.* ἥμερος. τὰ ἄγρια, Oec. xvi, 5. ſunt herbæ et fruges, quæ ſponte e terra proveniunt.

Ἀγρὸς, rus, *opp.* πόλις, Oec. xi, 15. 16. ἀγροὶ, prædia *ib.* xii, 2.

Ἀγχιτέρμων, conterminus, finitimus Hi. x, 7.

Ἄγω ἀδόλως σπονδὰς, ſine dolo conſervo inducias Ag. i, 10. ἄγειν τὸ ἔτος, rationem annorum moderari Oec. xvii, 4. πρὸς ἔχθραν, adducere in odium Hi. ix, 1. ἐπὶ τοὺς πολεμίους, copias educere adverſus ho-

fcire Oec. xx, 10. Ἀκριβῶς εἰδέναι, exploratum habere *ib.* ii, 3 : viii, 10.

Ἀκρόαμα, Hi. i, 14. ἀκροάματα, res auditu jucundæ Sy. ii, 2.

Ἀκρόδρυα, arbores fructiferæ Oec. xix, 12. *Cf. Niclaf. ad Geopon.* p. 752.

Ἀκρόπολις, arx Oec. iv, 6.

Ἀκροτομέω, fuperiores partes culmorum præcido Oec. xviii, 2.

Ἄκων, invitus Hi. i, 36.

Ἀλαζονεία, faftus, infolentia Ag. ix, 1.

Ἀλαλάζω, clamorem tollo Ag. ii, 10. *dicitur de militibus pugnam ingredientibus.*

Ἀλεεινὸς, calidus Oec. ix, 4. ἀλεεινοὶ χιτῶνες, veftes calidæ, quæ corpus contra frigus muniunt Sy. iv, 38.

Ἀλείφω, inficio, illino Oec. x, 5. ἀλείφεσθαι, fe delibuere Sy. ii, 4.

Ἀλεκτρυόνας συμβάλλειν Sy. iv, 9.

Ἀλεξητὴρ, defenfor, adjutor Oec. iv, 3.

Ἀληθινὸς, genuinus Oec. x, 3. τῇ ἀληθείᾳ, revera, vere Oec. x, 11.

Ἁλίσκομαι, fraudis convincor Oec. x, 8. ἤν τις ἁλῷ ποιῶν, fi quis in facinore deprehenfus fit Oec. xiv, 5.

Ἀλκὴ, fortitudo Hi. ix, 6. vis, robur Ag. x, 1. Ἄλκιμος, fortis Oec. iv, 15. Hi. v, 4.

Ἀλλὰ, vero, profecto Sy. vi, 1. ἀλλὰ δοκεῖ τοῦτο, placet vero. εἰ μὴ—ἀλλὰ, nifi—certe Ag. v, 4. ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, imo vero magis, imo potius Oec. v, 16. ἀλλὰ γὰρ, verum enimvero Oec. i, 16 : xi, 11 : xii, 1. Ag. x, 3. ἀλλ' ἢ, quam, nifi Oec. ii, 13. Hi. v, 2. ἀλλ' ἦ, fed num? Sy. i, 15. ἀλλ' οὖν, tamen, præc. ἐὰν καὶ, etiamfi Hi. ii, 9. ἀλλ' οὖν—γε, certe Ag. ii, 22.

Ἀλληλοφόνοι, fe invicem occidentes Hi. iii, 8.

Ἄλλος. ἄλλαι φυτεῖαι, aliarum arborum plantationes Oec. xix, 12. ἄλλα πράττειν, occupatum effe, negotiis implicitum effe Sy. viii, 4. ἄλλο τι ἢ, *v. n.* Oec. i, 16. ἄλλο *intelligitur* Oec. iii, 3. ἄλλο ἐποίει *intelligitur* Oec. ix, 1. 2. 18. ἄλλῃ πῃ, aliam quandam ob caufam Ag. ii, 22. Ἄλλοσε, alio, ad alium Oec. ii, 15.

Ἄλλως τε καὶ ἤν, præfertim cum Sy. i, 8. *aut feq.* ὁπόταν Oec. x, 12.

Ἅλμη, terra falfa et fterilis Oec. xx, 12. Ἁλμώδης, falfus *ibid.*

Ἀλοᾷν, Oec. xviii, 2.

Ἀλόγιστος, ftolidus Oec. xx, 15.

Ἄλογος, abfurdus Ag. xi, 1. Ἀλόγως, temere Ag. ii, 26.

Ἀλοητὸς, tritura Oec. xviii, 5.

Ἄλυπος, non moleftus Oec. viii, 2. 8. Hi. ix, 9.

Ἅλως, area Oec. xviii, 6.

Ἅμα καὶ, et—et, pariter atque Oec. xx, 25.

Ἅμαξα, plauftrum, Oec. viii, 4.

Ἀμαυρόω, labefacto, frango Ag. xi, 12.

Ἀμέλεια, incuria, negligentia Oec. iv, 8. Ἀμελῶς ἔχειν πρὸς, negligentem effe in Oec. ii, 7.

Ἀμεμπτος, egregius, exquifitus, *per* λιτότητα Sy. ii, 2.

Ἀμεταστρεπτὶ φεύγειν, effufe et fine refpectu fugere Sy. iv, 51.

Ἀμηχανία, fumma omnium rerum inopia Oec. i, 21. confilii inopia, cum quis difficultatem aliquam quomodo diffolvat, non videt, nec viam invenit, qua fe honefte expediat, *opp.* εὐπορία, Oec. ix, 1. *cf. P. Victor. V. L.* ix, 10.

Ἀμνημονέω, oblivifcor, filentio prætereo Sy. viii, 1.

Ἄμουσος, artis muficæ imperitus, *vel etiam*, cujufvis fcientiæ rudis et expers Oec. xii, 18.

Ἄμορφος, deformis Sy. viii, 17.

Ἄμπελος, ἡ, vitis Oec. xix, 12.

Ἀμύνομαι, ulcifcor, injurias perfequor Ag. xi, 3.

Ἀμφί. οἱ ἀμφὶ τὸν Σωκράτην, Socrates et qui cum ipfo erant Sy. i, 7. τὰ ἀμφὶ τραπέζας, quæ ad menfam quotidianam pertinent Oec. viii, 19 : ix, 7. τὰ ἀμφὶ τὸν σπόρον, ratio fementis faciendæ Oec. xviii, 10 : xix, 1.

Ἀμφιέννυμι, induo Oec. x, 12.

Ἂν *cum indicativo junctum efficit fenfum optativi* Sy. i, 8. *Mutat vim imperfecti in* δυνητικὴν *v. n.* Oec. vi, 6. *mutat vim præfentis in futuri* Sy. viii, 17 Ag. ii, 24. μηδ' ἂν δέχωμαι, Ag. viii, 3. ἄν τε—ἄν τε, five—five Oec. xxi, 9 ἂν pro ἐὰν Oec. x, 8. Hi. x, 4.

Ἀνὰ τὰ πεδία, in locis campeftribus Ag. i, 23. ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν, per totam terram Ag. ix, 7 : xi, 16. ἀνὰ στόμα ἔχειν, in ore habere Hi. vii, 9. ἀνὰ *intelligitur* Oec. xix, 18.

Ἀναβαίνω, crefco Sy. iv, 23.

Ἀνάγκης δεόμενον, quod eget coactione et coërcitione Hi. ix, 3. ἀνάγκην προστιθέναι, in ordinem redigere *ib.* 4.

Ἀνιδρωτὶ, facile, fine fudore Oec. xxi, 3.
Ἄνοπλος, inermis Hi. vi, 4.
Ἀνόσιος, impius Ag. x, 2. ἀνόσια πεπραγμένα, impie et fcelerate fa-ctum Sy. viii, 22.
Ἀνόχυρος, non munitus, infirmus Ag. vi, 6.
Ἀνταγωνίζομαι, æmulor, in certamen defcendo, componor cum aliquo tanquam adverfario Oec. x, 12. Ἀνταγωνιστὴς τοῦ πλούτου τινὶ, qui de opibus certat cum aliquo Hi. iv, 6.
Ἀντειπεῖν, recufare Ag. ii, 21.
Ἀντεκτρέχειν, procurrere quoque contra hoftem Ag. ii, 10.
Ἀντεξιέναι, ad pugnandum prodire Ag. i, 34.
Ἀντέχειν πόνοις, fuftinere labores, non cedere Ag. xi, 10.
Ἀντιβλέπω, rectis oculis intueor Sy. ii, 14. Ag. i, 34. Ἀντίβλεψις, adfpectus oculis rectis Hi. i, 35.
Ἀντίδοσις, permutatio *v. n.* Oec. vii, 3.
Ἀντικαλεῖν, revocare, viciffim ad cœnam invito Sy. i, 15.
Ἀντιμέτωπος, qui a fronte cum hofte confligit Ag. ii, 12.
Ἀντίος, adverfus, contrarius Oec. xviii, 1. ἀντίον τινὸς, adverfus aliquem *ib.* ἀντία ἐπίστασθαι, contraria fcire Ag. v, 7.
Ἀντίπαλος, adverfarius Ag. ii, 23.
Ἀντιπαρατάττω, aciem hofti oppono Ag. i, 30.
Ἀντιπαρέχω, reftituo, refarcio Hi. vii, 12.
Ἀντιποιέω ἀγαθά τινα, viciffim bona confero in al. Oec. v, 12.
Ἀντιπραττόμενοι οἱ, adverfarii, qui contra alium aliquid moliuntur Hi. ii, 17.
Ἀντίπροικα τὰ πάντα ἐπωλεῖτο, omnia pariter vili pretio vendebantur Ag. i, 18. *not.*
Ἀντιπροσαμᾶσθαι τὴν γῆν, terram aliam in priftinum locum fuperaddere, accumulare Oec. xvii, 13.
Ἀντίῤῥοπος, ejufdem momenti. *proprie dicitur de parilitate lancium in libra, idem ac ἰσόῤῥοπος. Hinc* Oec. iii, 15. ἀντίῤῥοπος τῷ ἀνδρὶ ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν, tantumdem momenti habet ad utriufque utilitatem, quantum vir.
Ἀντισκευάζω, e contrario comparo Ag. viii, 7.
Ἀντιστοιχέω *pr.* oppofitus fum in ferie ducenda e regione. *Hinc* Sy. ii, 21. eft verbum faltatorium de eo, qui e regione exadverfum venit faltans.
Ἀντιστρέφω, iter averto Ag. i, 16.
Ἀντιτάττομαι, in acie confifto Hi. vi, 7.
Ἀντιτιμάω, viciffim præmio orno Oec. ix, 11.
Ἀντίτυπος, contrarius Hi. ix, 4. μάχη, pugna jufta, ubi ab utraque parte acies inftructa confligit, *opp.* φόβῳ τρέπεσθαι, Ag. vi, 2.
Ἀντιφράττω, obfepio, obfto Sy. v, 6.
Ἀντλεῖν εἰς τὸν τετρημένον πίθον, in dolium perforatum haurire Oec. vii, 40. *Eft proverbium, uti etiam illud ap. Ariftot. Oec.* i. ἠθμῷ ἀντλεῖν, colo haurire. *v. Bergler. ad Alciphron. Ep.* i, 2. *p.* 10.
Ἀντομνύω, jusjurandum viciffim præfto Ag. i, 10.
Ἀντωνέομαι, emo in locum alterius Oec. xx, 26.
Ἀντωφελοῦσι τὸν χῶρον, agro, ex quo fructum ceperunt, viciffim profunt Oec. v, 6.
Ἀνύτειν, efficere Oec. xiii, 9: xviii, 5: xx, 19. πλοῦν, abfolvere navigationem Oec. xxi, 3. ἐπὶ τἀγαθὰ, prodeffe, facere ad commoda Oec. xxi, 9. Ἀνυτικὴ χρηματισις ἀπὸ γεωργίας, ratio quæftum ex agricultura plurimum confequendi Oec. xx, 22.
Ἄνω βλαστάνειν, furfum enafci Oec. xix, 10. ὁ ἄνω θεὸς, Deus qui fupra nos Oec. xx, 11.
Ἀνωφελὴς, inutilis, *h. e.* perniciofiffimus Oec. i, 20.
Ἀξιάκουστος, auditu dignus Oec. viii, 3.
Ἀξιοεργὸς, operi faciundo idoneus Oec. vii, 34.
Ἀξιοθέατος, fpectatu dignus, fpectatores delectans Oec. iii, 4: viii, 3. 8.
Ἀξιοπρεπέστατον σῶμα ἰδεῖν, maxime pulcrum et decorum corpus afpectu Sy. viii, 40.
Ἀξιοφίλητος, amabilis Oec. x, 3. 5.
Ἄξιος παντὸς, quovis pretio dignus Oec. vii, 41. ἄξιος *feq. inf.* Sy. iv, 65. Hi. i, 11. Ἀξίως λόγου, egregie, fcienter, præclare, *das der Rede werth ift,* Oec. i, 10: iii, 16.
Ἀξιοῦν, dignum cenfere Oec. xxi, 4. velle, fe dignum putare qui Ag. i, 34. Hi. i, 13.
Ἀπαγγέλλω, renuncio Ag. viii, 3.
Ἀπάγχομαι, laqueo vitam finio Hi. vii, 13.

Ἀπολογέομαι ὑπέρ τινος, cauſam defendo alicujus Oec. xi, 24.
Ἀπολογίζομαι. τὰ εἰς ἐνιαυτὸν ἀπολελογισμένα, quæ ſubductis rationibus in annum impendi oporteret Oec. ix, 8.
Ἀπομετρέω, dimetior Oec. x, 10.
Ἀπόμνυμι, jurando affirmo ſ. nego Sy. iii, 8.
Ἀπομύττομαι, emungo me Sy. i, 15.
Ἄπονος, mollis, laboris impatiens Ag. i, 28.
Ἀποπαύω τῆς χρήσεως τινά, defino uti aliquo Oec. xiv, 8.
Ἀποπειρᾶν τινος, tento aliquem, periculum facio Oec. xix, 13. ἀποπειρᾶσθαι σαυτοῦ, tuæ facultatis periculum facio Oec. iii, 7.
Ἀπορέω, egeo rebus ad vitam neceſſariis Oec. iii, 5. dubito Oec. viii, 22. χρῆσθαι, Oec. viii, 10. Ἄπορος, inops, egenus Oec. ii, 17: xx. 2. Sy. iv, 36. Ἀπορία, inopia, penuria Oec. iii, 8: vii, 11.
Ἀποσβέννυμαι, exſtinguor, *de artibus quæ negliguntur* Oec. v, 17.
Ἀποσπάω, detraho, *de eo, qui ſupplices ex ara abripit*, Ag. xi, 8.
Ἀποστατέω, abſum Oec. viii, 15.
Ἀποσταυρόω, vallo claudo Ag. ii, 22.
Ἀποστλεγγίζω, Oec. xi, 18.
Ἀποταφρεύω, foſſa circumdo Ag. ii, 22.
Ἀποτελέω τὸ ἔργον τῶν α. α. fungor munere viri boni Sy. viii, 34. Ἀποτετελεσμένος, omnibus numeris abſolutus, *de eo, qui artem aliquam ad ſummam perfectionem didicit*, Oec. xiii, 3: xiv, 1.
Ἀποτίω, mulctam do Oec. xi, 25. χρήματα, pecuniis mulctor Ag. iii, 4.
Ἀποτίθεσθαι εἰσαῦθις, ad aliud tempus differre Sy. ii, 7.
Ἀποτρέπω, averto Sy. iv, 48. Ἀποτρόπαιοι, Dii averrunci, malorum depulſores, Sy iv, 33.
Ἀποφαίνω, oſtendo, doceo Oec. ix, 17. εἰς τὸ κοινὸν, in medium profero, communis uſus facio Oec. vii, 13. Ἀποφαίνομαι declaro Oec. ii, 5. τὴν γνώμην, ſententiam dico Oec. xvi, 7: xvii, 6.
Ἀποφέρομαι σημεῖα, ſpecimina vulnerum aufero Ag. vi, 2.
Ἀποφεύγω τινι, elabor alicui Oec. ii, 14.
Ἀποχωλεύω, claudum reddo Oec. xi, 17.
Ἀπροσδοκήτως, improviſo Ag. i, 16.
Ἀπροφάσιστος φίλος, amicus promtiſſimus, obſequentiſſimus Ag. vi, 4: xi, 13. Ἀπροφασίστως ὑπηρετεῖν τὰ προστασσόμενα, ſine excuſatione aut prætextu juſſa munera obire Hi. vii, 2.
Ἅπτομαι. ποίων λόγων ἁπτόμενοι, quibus potiſſimum nobis utendum ſit ſermonibus, ut hoc efficiamus Sy. iii, 2.
Ἄπυροι τρίποδες, Sy. iv, 46.
Ἀπωθεῖσθαι πόῤῥω ὥστι μὴ, procul abeſſe ut Oec. i, 14.
Ἄρα, ſcilicet Oec. xviii, 10. ἆρά γε numquid? Oec. i, 1. ἄρα εἰ, Oec. vi, 2.
Ἀργαλέος, gravis, triſtis Hi. vi, 4.
Ἀργεῖται ἡ σκέψις, Hi. ix, 9.
Ἀργία, incuria, negligentia Oec. xvi, 4.
Ἀργὸς χώρα Oec. iv, 8. 10. γῆ Oec. xix, 8. ager incultus et iners: χῶρος, fundus incultus Oec. xx, 22. 26. μέλισσα, apis iners Oec. vii, 33. ἀργὸς πρὸς τοὺς πολεμίους γίγνομαι, rem ſegniter gero adverſus hoſtes Ag. ii, 31. ὅτι οὐδὲν ἀργὸν τοῦ σώματος ἐν τῇ ὀρχήσει ἦν, quod nulla corporis pars in ſaltando quieſcebat Sy. ii, 16. ἀργότατα, leviſſime Oec. xv, 1.
Ἀργύριον πολὺ, magnum pretium Oec. xx, 26.
Ἄρδω, irrigo Sy. ii, 24.
Ἀρεσκόντως, ita ut placeat mihi Oec. xi, 19.
Ἀρεστὸς, qui placet, amicus Sy. iv, 60: viii, 42. τὰ ἀρεστὰ, quod placere ſolet Ag. xi, 5.
Ἀρετὴ, præſtantia, *de equo generoſo*, Hi. ii, 2: vi, 16: ἅρματος ἀρετῇ, currus, *h. e.* equorum currui junctorum, virtute Hi. xi, 5.
Ἀρήγω, injuriam propulſo Oec. vii, 25: tueor, opem fero Oec. iv, 5: v, 5: vi, 6. 7.
Ἀριστάω, prandeo Oec. xi, 18.
Ἄριστός εἰμι, *ſeq. inf.* maxime poſſum Oec. iv, 16.
Ἀρκέω ἐπιμελούμενος, ſatis curo: παρὼν, mea præſentia ſatis eſt Oec. xii, 4. 5. Ἀρκούντως, ſatis, abunde Oec. ii, 1.
Ἁρματηλατέω, curru vehor Sy. iv, 6. Ἁρματηλάτης, auriga Sy. ii, 27.
Ἁρματοτροφεῖν Ag. ix, 6: ἁρματοτροφία Hi. xi, 5. *et* ἅρματα τρέφειν *ibid. eſt* equos jugales alere.
Ἀρόω, aro Oec. iv, 15.
Ἄῤῥωστος, languidus, infirmus Oec. iv, 3.
Ἄρτι δὴ, jam nunc Oec. xix, 15.

Ἀρτίως, modo, paulo ante Oec. ii, 11.

Ἄρτος, panis *ex tritico*, *v.* Oec. viii, 9.

Ἄρχειν τῶν ἐργαζομένων, præeſſe operariis Oec. xiii, 3. τοῦ ἐραστοῦ, amatorem in ſua poteſtate habere Sy. viii, 26. Ἄρχων, præfectus Hi. ix, 4. *de* Satrapa *Perſarum* Oec. iv, 5. Ἄρχομαι ἔργου, rem inchoo Oec. vi, 1. τὰ νόμιμα, patriæ inſtitutis pareo Ag. ii, 16. ἀθροίζων, primum colligo Oec. ix, 6.

Ἀρχὴν Sy. i, 15. τὴν ἀρχὴν Oec. ii, 11 : viii, 2. omnino.

Ἀρχικὸς, *ſyn.* ἄρχειν ἱκανὸς, ad regendum aptus Oec. xiii, 4.

Ἄσακτος γῆ, terra non preſſa, mollis Oec. xix, 11.

Ἀσκέω, exerceo Ag. i, 25. ἤσκει ἐξομιλεῖν παντοδαποῖς, ſolebat verſari cum hominibus omnis generis Ag. xi, 4. Ἄσκημα, exercitatio Oec. xi, 19. Ἄσκησις, *id.* Oec. v, 1.

Ἄσμενος, libenter, cupide Sy. ix, 3.

Ἀσπάζομαι, amo, Oec. x, 4. colo Ag. xi, 3.

Ἄστυ, urbs, *de Athenis* Oec. xi, 18. Ἀστὸς, civis, *opp.* ξένος Oec. vi, 17.

Ἀσυνεσία, inſcitia, inertia Oec. viii, 17.

Ἀσυσκεύαστος, non præparatus Oec. viii, 13.

Ἀσχολίαν ἔχω συνεπιμελεῖσθαι, impedior, quo minus ſimul curem etc. Oec. iv, 3. παρέχω τινι *ſeq. inf.* impedio aliquem, quo minus Oec. vi, 9.

Ἀτακτεῖν, ordinem deſerere, munus ſuum non recte obire Oec. v, 15. *proprie dicitur de militibus contra juſſum imperatoris ſe gerentibus.*

Ἄτακτος στρατιὰ, exercitus inordinatus Oec. viii, 4.

Ἀταξία, confuſio, inconditus rerum ordo Oec. viii, 9.

Ἀτὰρ, cæterum Sy. ii, 6.

Ἀτείχιστος πόλις, urbs ſine muris, non munita muris Ag. ii, 24.

Ἀτερπὲς θεᾶσθαι, quod ſine tædio ſpectari non poteſt Oec. viii, 3.

Ἀτίμητος, inhonoratus Hi. ix, 10.

Ἀτρεμὴς, intrepidus Ag. vi, 7. ὄμμα, oculus immotus Sy. viii, 3.

Ἄτριπτος, non tritus Oec. xviii, 5.

Αὖ, ſimiliter, quoque Oec. i, 22. Sy. iv, 10. *ſyn.* παραπλησίως Oec. iii, 4. 5. viciſſim Oec. iv, 10. contra Sy. iii, 9 : iv, 52. αὖ πάλιν, rurſum Sy. vii, 1 : viii, 1.

Αὐαίνω, exſicco, areſacio Oec. xvi, 13. 14.

Αὖθις, rurſum Sy. i, 14. poſthac Sy. i, 16.

Αὔλημα, tibiarum cantus Sy. vi, 5.

Αὐλητρὶς, tibicina Sy. ii, 1.

Αὔξειν τὸν οἶκον, rem familiarem augere Oec. i, 15. 16 : ii, 1.

Αὔρα, aura Oec. xx, 18.

Αὐτίκα, exempli gratia xix, 18. Hi. ii, 7. μάλα, ſtatim Ag. v, 5.

Αὐτόματος, quod ſponte fit Oec. xx, 10. ἀγαθὰ, bona quæ ſponte ſua affluunt Hi. iii, 5.

Αὐτομολέω, ad alterius partes transfugio Oec. iv, 18. Αὐτόμολος, transfuga Ag. i, 19.

Αὐτόνομος, liber, qui ſuis legibus utitur, Ag. i, 11.

Αὐτὸς, ſolus, merus Oec. xvii, 15. αὐτὸς αὑτὸν πείθει, ſibimet ipſe perſuadet Oec. xx, 15. ὁ αὐτὸς *c. dat.* Sy. viii, 35. αὐτὸς, dominus Oec. iii, 4. Αὐτόθεν, extemplo Ag. i, 28. οἱ αὐτόθεν σύμμαχοι, ſocii ex loco ipſo, ubi tum erat, *h. e.* Græcia : *opp.* ſociis Aſiaticis, quos ſecum adduxerat, Ag. ii, 6. Αὐτοῦ, ibi, eo ipſo loco Ag. ii, 5. μένειν, domi manere Hi. xi, 10.

Αὐτουργὸς, agricola, qui ipſe ſine ſervis opus ſuum facit, *opp.* τῷ τῇ ἐπιμελείᾳ γεωργοῦντι, Oec. v, 4. *hoc ſenſu eſt ap. Palæphat. c. 3. cf. Perizon. ad Ælian. V. H.* xii, 43. τῆς φιλοσοφίας, qui in philoſophia ſine magiſtro profecit Sy. i, 5.

Αὐτόφωρος. ἁλίσκεσθαι ἐπ' αὐτοφώρῳ, manifeſto in ipſa re deprehendi Sy. iii, 13. Oec xviii, 3.

Αὐχμὸς, æſtus, ſiccitas Oec. v, 18.

Ἀφανὴς, obſcurus, a conſpectu remotus, et adeo ignoratus Oec. i, 18.

Ἀφανίζω, e medio tollo, funditus perdo Ag. vii, 6. interverto Oec. xiv, 2. Ἀφανίζομαι, me ſubduco e conſpectu hominum, lateo Ag. ix, 1.

Ἀφθονία, copia, abundantia Oec. ii, 8 : xii, 6. Sy. iv, 43. Ἄφθονος, copioſus Oec. v, 3. ἀφθονώτερον δέχομαι, largius excipio Oec. v, 8.

Ἀφιέναι, poteſtatem facere Oec. xvii, 2. πόλιν, urbem ſuis legibus uti ſino Ag. ii, 29. Ἀφίεμαι τυραννίδος, me regno abdico Hi. vii, 11. ἀφιέμενος τῆς καλῆς ὄψεως, relicta bona forma Oec. vi, 16.

Ἀφιστάω, appendo Sy. ii, 20.

Ἀφίστημι, deficio Ag. ii, 24. ἀφίσταμαι, *id.* Ag. i, 35. κινδύνων, pericula detrectare, ſubterfugere *ib.* vii, 1.

Ἀφορία, ſterilitas ingeniorum, de-

mentia, ſtultitia Sy. iv, 56. Ἄφορος, ſterilis Oec. xx, 3.
Ἀφορμαὶ Oec. i, 16. facultates, opes. *quod vulgo Græci vocabant προβολὴν εἰς τὸ ζῆν, Attici ἀφορμὰς dicebant; Galli moïens de vivre. v. Caſaub. ad Theophr. Charact. περὶ κολακείας* p. 132.
Ἀφροδίσια, res venereæ Oec. xii, 13. Ἀφροδισιάζω, voluptate venerea fruor Sy. iv, 38. Ἀφροδισιάζομαι, ſtuprum patior Hi. iii, 4. Ἀφροδίτη οὐρανία καὶ πάνδημος Symp. viii, 9.
Ἀφροντιστέω Sy. viii, 33. Ἀφροντιστὴς Sy. vi, 6.
Ἀφρόνως, temere et inconſiderate Ag. ii, 3.
Ἀφυλαξία, cuſtodiæ incuria Oec. iv, 10.
Ἀφύτευτος χῶρος, ager non conſitus Oec. xx. 22.
Ἀχάριστος, ingratus, injucundus Oec. vii, 37. Hi. i, 24. ingratus, beneficii immemor Ag. xi, 3.
Ἄχθομαι, offendor, moleſte fero Oec. viii, 2 : ix, 16.
Ἄχρηστος, inutilis, pernicioſus Oec. iii, 1 : viii, 4 : xvii, 14.
Ἀχυροδόκη, palearium, locus ubi palea reſidet Oec. xviii, 7.
Ἄχυρον, palea Oec. xviii, 1. 2.
Ἄωρος, deformis Sy. viii, 21.

B.

Βάδην, pedetentim, lento gradu Oec. xi, 18. Ag. ii, 3.
Βαδίζω, lente procedo, *opp.* τρέχω, Oec. viii, 4. iter facio Oec. xvi, 7.
Βάθος, profunditas Oec. xix, 2. Βαθὺς ἀνὴρ, vir dives et potens Oec. xi, 10. *Sic* πλοῦτος βαθὺς *ap. Ælian. V. H.* iii. 18.
Βαίνω. βεβηκυίας τῆς οἰκίας ἐν δαπέδῳ Oec. viii, 17.
Βακχεῖος ῥυθμὸς, rhythmus Bacchicus Sy. ix, 3.
Βαλανεῖον, balneum Oec. ix, 5.
Βαλάντιον, crumena Sy. iv, 2.
Βαναυσικαὶ τέχναι, artes ſordidæ et ſellulariæ, quæ non modo ad ignem exercentur, ſed et alio modo Oec. iv, 2. *conf. Valkenaer. ad Ammon. p.* 215. *et Perizon. ad Ælian. V. H.* vi, 6.
Βάρβαρος, *de Perſarum rege* Sy. viii, 40.
Βαρὺς, gravis, vehemens Ag. xi, 12. βαρέως ἀκούειν, graviter, cum animi ægritudine audire Ag. viii, 2.
Βασανίζομαι, convincor Oec. x, 8.
Βασιλεὺς, de filio regis Oec. iv, 16.
Βασιλικὸς, regius, *h. e.* egregius, præſtantiſſimus Sy. i, 8. ἦθος, regis mores Oec. xxi, 10.
Βέβαιος, conſtans, firmus Hi. iii, 7.
Βιάζομαι, cogo Sy. viii, 20. vim infero Ag. xi, 1. βεβιασμένοι, vi ſubacti Hi. ii, 12.
Βίαιος, violentus Hi. iv, 3.
Βίος, vitæ ratio Ag. ix, 5. Βιοτεία, vitæ inſtitutum Oec. vi, 10. Βιοτεύω, vitam traduco Oec. vi, 1.
Βλάβην φέρειν, damnum afferre Oec. iii, 4.
Βλακικὸς, ſtultus Oec. viii, 17.
Βλὰξ, ſtupidus, ſtolidus, ignavus Oec. viii, 16.
Βλάπτω, adverſor, impedio Sy. viii, 43.
Βλαστάνω, progermino, pullulo, frondeſco Oec. xix, 2. 8. 10. Βλαστὸς, germen *ib.* 8. τὰ βλαστὰ τῆς γῆς, *de radicibus ib.* 10.
Βοηθέω τινι, ulciſcor aliquem Ag. ii, 22. τῇ ὑποθέσει ὅλον τὸν λόγον βοηθοῦντα παρέσχησαι, quod diſputationem tuam ita inſtitueris, ut, quod antea poſuiſti, maxime confirmaretur Oec. xxi, 1.
Βόθρος, ſcrobs Oec. xix, 7.
Βόθυνος, ſcrobs *ib.* 3.
Βότρυς, uva, racemus Oec. xix, 18.
Βουλεύομαι, conſulto Oec. xi. 24.
Βούλομαι, *c. inf. aor.* Oec. xiii, 10. *ſyn.* ἐπιχειρέω, conor Sy. i, 14. βουλόμενος ἐξαπατῆσαι, ut deciperet Ag. i, 29. χρῆσθαι, ut utar Sy. ii, 10.
Βραχὺς, brevis, *non longus* Oec. xviii, 2. brevis, *non longus, nec latus* Oec. xix, 5. βραχέα ἔχων, qui tenuem et male conſtitutam rem familiarem habet Sy. iv, 34.
Βρέφος, infans Oec. vii, 24.
Βρέχω, irrigo Oec. xvii, 2.
Βρώσκω, edo Hi. i, 24.
Βυθὸς, ima pars, fundus Oec. xix, 11.
Βωμὸς, ara Ag. xi, 1.

Γ.

Γάνυμαι, lætor Sy. viii, 30.
Γὰρ *reddit ſententiæ eleganter prætermiſſæ rationem* Oec. ii, 4. 10 : xi, 25 : xii, 7. 10 : xvii, 3. 7 : xix, 5.
Γαστήρ. τὰ ἀμφὶ γαστέρα Oec. vii, 6.
Γαυροῦμαι, ſuperbio, efferor Hi. ii, 15.

Γε *additum pronominibus sign.* quidem, certe, vero Oec. i, 1. Sy. viii, 32. μεγάλη γε Symp. i, 15. πάνυ γε ὡραῖος ii, 1. εἰ μὴ—γε, nisi certe Oec. i, 10. γε δὴ, omnino v, 20: xiii, 4. cf. ad xiii, 5. *not.* Arriani Anab. v, 9. οὐ πλὴν γε δὴ τοῦ Ἰνδοῦ v, 5, 11. γενναιοτάτους τῶν γε δὴ τότε ἐποίκων τῆς Ἀσίας. et sect. 12. οὐκ ἔχω ἀτρεκῶς, ὥς γε δὴ πρὸς τὰ Ἰνδῶν, ξυμβαλεῖν. sed sect. 10. ὅσους τε δὴ Ἀλέξανδρος—ἐπῆλθε editum. corrige ὅσους γε δή. cf. i, 9, 9.

Γείτων, vicinus Oec. xvi, 4.

Γελωτοποιέω scurram ago Sy. iii, 11. Γελωτοποιὸς, scurra Sy. i, 11.

Γέμω, refertus sum Oec. viii, 12.

Γενεαλογέω, genus meum recenseo Sy. iv, 52.

Γένειον, mentum, barba Sy. iv, 28.

Γενναῖος, generosus, egregius, bona indole præditus, *de animalibus, vid.* Oec. xv, 4. liberalis, qui facile fervit rationibus alterius Oec. xviii, 10.

Γεραίρω, præmiis orno Oec. iv, 8. honore afficio, veneror Hi. vii, 2.

Γεῤῥοφόροι, scutati Persarum Oec. iv, 5.

Γεωμετρεῖν, metiri Sy. vi, 8.

Γεωργεῖν, arare, rei rusticæ operam dare Oec. xiv, 2. γεωργίας *id.* Oec. iii, 5.

Γῆ, ager Oec. i, 8. Sy. iii, 8.

Γηραιὸς, senio confectus Ag. xi, 15.

Γηράσκω, consenesco Ag. xi, 14.

Γηροβοσκὸς, qui parentes senes alit Oec. vii, 12. 19.

Γίγνεσθαι, nasci Oec. vii, 34. μοι, meum fieri Ag. v, 5. σύν τινι, pro aliquo facere, *de calculis,* qui favent alicui Sy. v, 10. πολλοῦ ἀργυρίου, magno emi Oec. xx, 23. ἱκανῶς, satis esse Oec. vi, 13.

Γιγνώσκω, judico, statuo, sentio Oec. ix, 18. ἐγνωσμένα, deliberata, cogitata Oec. v, 18.

Γλυκαίνω, dulcem reddo Oec. xix, 19.

Γνώμη, consensus, voluntas Oec. ix, 5. consilium, auctoritas Oec. xxi, 8. Sy. ii, 9. de prudentia et arte hominibus utendi Oec. xxi, 2.

Γοργότερον ὁρᾶσθαι, vultu torvo et terribili esse Sy. i, 10.

Γοῦν, enim Sy. iv, 48. Hi. ii, 8. Ag. i, 38.

Γράμματα, litteræ Oec. xv, 7. Γραμματιστὴς, ludimagister, qui litteras docet Sy. iv, 27.

Γράφεσθαι, exscribere Oec. ix, 10. Ag. i, 18. *not.* νόμους, *de liberis civitatibus,* quæ ipsæ sibi leges ferunt Oec. ix, 14.

Γρηγορέω, vigilo Hi. i, 6.

Γυμνάζω, exerceo, moveo Sy. ii, 16. 22.

Γυμνασιαρχία Oec. ii, 6. præfectura gymnasiorum.

Γυμνάσιον, exercitatio, ratio corporis exercendi Oec. x, 11.

Γυναικωνῖτις, gynæceum, pars ædium ea, ubi mulieres degunt Oec. ix, 5.

Γυνὴ, uxor Oec. iii, 12. γαμετὴ, uxor Oec. iii, 10. mulier, *in sensu malo* Ag. i, 28.

Δ.

Δάζομαι, tribuo, assigno Oec. vii, 24. 25.

Δαιμόνιον, *quid v. Ap.* 13.

Δάκνω, mordeo Sy. iv, 28. *dicitur inprimis de animalibus venenosis*; *unde etiam* δάκος *est vipera s. serpens:* mordeo, male afficio, ægritudine afficio Oec. viii, 1. Δάκνομαι, mordeo, male habeo Oec. xii, 16.

Δανείζω, mutuum do Sy. iv, 45. δανείζομαι, mutuum sumo *ib.* 46.

Δαπανάω, consumo, sumtus facio Oec. iii, 15.

Δασμοὺς λαμβάνειν, tributa exigere Oec. iv, 5.

Δεῖ, oportet *c. dat. personæ* Oec. viii, 9. διαλέγειν δέοι αὐτῷ, *si lectio sana:* necesse est *c. dat. pers. et gen. rei* Oec. vii, 20.

Δεινὸς, excellens in aliqua re, peritus Oec. ii, 15. 16: xii, 20: xix, 14. Sy. vi, 8. vehemens Hi. i, 28. terribilis Ag. vi, 8. τὰ δεινὰ, pericula Oec. iv, 19. Ag. xi, 10. δεινότερα ποιεῖν, graviora committere scelera Sy. iv, 36.

Δειπνίζω, excipio epulo Oec. ii, 5.

Δεισιδαίμων Ag. xi, 8. *not.*

Δεκάκλινος στέγη, conclave quod decem lectos capit Oec. viii, 13.

Δεκάτη, decima prædæ pars, quæ Apollini Delphico consecrabatur Ag. i, 34.

Δένδρος, τὸ, arbor Oec. iv, 14.

Δεξιοὶ, in dextro cornu Ag. ii, 9. δεξιὰν πέμπειν *v. n.* Ag. iii, 4.

Δεξιοῦμαι, dextra apprehendo Oec. iv, 25.

Δέομαί τινος, opus est mihi Oec. v, 16. deficio, inferior sum Sy. ii, 9. τινος παρά τινος, peto ab aliquo quid Hi. i, 33.

Δέον λαμβάνειν, quod fumi oporteat Oec. viii, 17. τὰ δέοντα, neceffaria ad vitam Hi. x, 2. ποιεῖν, officio fuo fungi Oec. xii, 12.

Δεσμεύω, in vincula conjicio Hi. vi, 14.

Δεσπόσυνος, herilis, quod domini eft Oec. ix, 16. τὰ δεσπόσυνα *fc.* χρήματα, bona domini Oec. xiv, 2.

Δεσποτικὸς, idoneus ad fungendum officio heri Oec. xiii, 5. Δεσποτικῶς, herilem in modum Oec. x, 10.

Δεύτερος, fecundus, *dicitur refpectu magnitudinis et dignitatis alicujus* Ag. i, 3.

Δεύω, fubigo Oec. x, 11.

Δέχομαι, fuftineo impetum, refifto Ag. i, 32 : ii, 11. μᾶλλον, malo Sy. iv, 11.

Δέω, in vincula conjicio Oec. xiv, 5.

Δὴ, certe Oec. i, 14. modo Hi. viii, 6. obfecro *v. n.* Oec. xi, 3. πῶς δὴ, qui quæfo? Oec. ii, 4. τε—καὶ δὴ, cum—tum certe Ag. iii, 6. καὶ δῆτα, itaque Oec. xi, 4.

Δηλέω, decipio Oec. x, 3. *not.*

Δῆλον ἐν πολλοῖς, ex multis fit clarum Sy. ii, 9. δῆλον ὅτι, fcilicet Oec. vii, 19. *elliptice ponitur* Oec. xvii, 2.

Δημηγόρος, concionator Sy. ii, 14. δημηγορικὸς, peritus concionis ad populum habendæ Sy. iv, 6.

Δημόσιον, ærarium Ag. i, 18. *fic etiam Lat.* publicum *pro ærario dicitur ap. Liv.* ii, 9. *ubi cf. Gronov.*

Δηόω, vafto, populor Ag. ii, 17.

Διὰ τέλους, ufque Oec. xvii, 10. διὰ χρόνου, raro Oec. ix, 10. δι' ἴσου, æquali fpatio Oec. iv, 21. δι' ἑαυτοῦ, per fe ipfum, non per alium Hi. ix, 3. δι' ἀπεχθείας γίγνεσθαι, cum offenfione hominum fieri Hi. ix, 2. *fyn.* πρὸς ἔχθραν ἄγειν §. 1. Sic Ælian. V. H. xii, 31. διὰ σπουδῆς εἶναι, in pretio effe, *ad q. l. v. Perizon.* διὰ χαρίτων εἶναι *vid.* χάρις. διὰ *intelligitur in* ταῦτα Sy. iv, 28. 56.

Διάβολος, calumniator Ag. xi, 5.

Διάγειν μετρίως, vitam mediocrem agere Hi. i, 8.

Διαγίγνομαι, continuo maneo, *fyn.* διαμένω Ag. i, 4. ὢν ὠφέλιμος, femper et ubique fum utilis Ag. xi, 16.

Διαδιδόναι, diftribuere Oec. xiii, 12.

Διαδοκιμάζω, difcerno, dijudico Oec. xix, 16. *et proprie, ut h. l. dicitur de fpectando auro et argento.*

Διαθέω, percurro, *de fermone,* Oec. xx, 3.

Διαθρύπτω, frango Ag. ii, 14.

Διαιρέω, difcerno, diftinguo, feorfim conftituo Oec. vii, 26 : ix, 6.

Δίαιτα, vivendi ratio, victus et cultus Oec. ii, 8 : vii, 19. Διαιτᾶσθαι, degere Hi. i, 19.

Διαιτητήριον, locus ædium, ubi homines degere folent Oec. ix, 4.

Διακαθίζω, diverfis locis conftituo *f.* confidere jubeo Oec. vi, 6.

Διακονία, minifterium, munus cibi miniftrandi Oec. vii, 41. Διάκονος, de *fervo et ancilla* cibos potufque miniftrante Oec. viii, 10. Hi. iv, 2. Διακονικὸς, idoneus ad miniftrandum Oec. vii, 41.

Διακόπτω, cædendo perrumpo Ag. ii, 11.

Διακούω, ad finem ufque audio Hi. vii, 11.

Διακρίνεσθαι περὶ κάλλους Sy. iv, 20. in judicium pulchritudinis fe committere Ag. i, 33. ἐν ὅπλοις *not.*

Διακωλύω ἀπὸ, avoco a re *bona* Oec. i, 20.

Διαλέγω, fecerno Oec. viii, 9.

Διαλείπω *fc.* τὸν λόγον, fermonem intermitto Sy. vi, 2.

Διαλλάττω, reconcilio Oec. xi, 23.

Διαμάχομαι τῷ μὴ φιληθῆναι, repugno, ne ofculum mihi detur Ag. v, 4.

Διαμένειν, permanere, non violari et negligi Oec. ix, 14.

Διανέμω τὸ δίκαιον ἑκάστῃ, fuum cuique diftribuo Oec. vii, 33. Διανομὴ, difpenfatio Oec. vii, 39.

Διαπεράω τὸν βίον, vitam traduco Oec. xi, 7.

Διαπίπτω, perrumpere aciem et evadere Ag. ii, 12.

Διαπνεῖσθαι, perflari Sy. ii, 25.

Διαπονεῖσθαι, fummo ftudio elaboro Oec. vii, 32. perficere Ag. xi, 7.

Διαπράττω perficio Sy. v, 9. διαπράττομαι, facio Sy. ii, 11. τὰ προσήκοντα, fatisfacio officio Oec. vii, 29. παρά τινος, impetro ab al. Sy. iv, 18.

Διασημαίνω σαφῶς, perfpicue indico Oec. xii, 11.

Διαστρέφω, diftorqueo Sy. vii, 3.

Διατάττω, difpono, defcribo Oec. iv, 21 : iii, 3 : ix, 1. 2.

Διατειχίζω, muro interpofito feparo vel munio Sy. v, 6. *dicitur eleganter de alto et eminente nafo, qui oculis impedimento eft.*

Διατελέω ποιῶν, femper facio Oec. xi, 2. εὐδαίμων, continua fruor felici-

ξάζω ὁρῶν εὐδαίμονάς τινας εἶναι de felicitate nonnullorum opinionem concipio ex rebus ſub oculos cadentibus Hi. ii, 3.

Δορυφορέω, tueor, ſatellitis munere ap. aliquem fungor Hi. iv, 3. Δορυφόρος, ſatelles, corporis cuſtos Hi. v, 4.

Δουλόομαι, ſub poteſtatem meam redigo Ag. vii, 7.

Δραπετεύω, fugio Ag. i, 23.

Δριμὺς, ſaporem habens acrem et pungentem Hi. i, 22.

Δύναμαι, valeo, præſtare poſſum, ſ. efficio, præſto Oec. v, 1 : vii, 28. 30.

Δύναμις τῆς οἰκίας, ædium vis et natura Oec. ix, 2. δυνάμεις, copiæ Ag. i, 16. ἐν τῶν δυνατῶν Oec. vii, 11. *not.*

Δυσεξαπάτητος, qui non facile decipi poteſt Ag. xi, 12.

Δυσεπιβούλευτος, qui difficile patet inſidiis Ag. vi, 7.

Δυσέρωτες ἀφροδισίων, inſano rei venereæ amore capti Oec. xii, 13.

Δύσιππος, equitatui minus idoneus Ag. i, 15.

Δύσκολος, multis difficultatibus impeditus Oec. xv, 10.

Δυσλύτως ἔχειν, difficulter ſolvi poſſe Oec. viii, 13.

Δυσπρόσοδος, ad quem difficilis patet acceſſus Ag. ix, 2.

Δυστραπέλως συγκεῖσθαι, inconcinne collocatum eſſe Oec. viii, 15. 16.

Δυσχερὴς, gravis, moleſtus, *ſyn.* φοβερὸς Oec. viii, 6. Hi. i, 36.

Δώρημα, donum Hi. viii, 4.

E.

Ἐὰν, ὅσα ἐὰν, ἐὰν pro ἂν Hiero i, 14.

Ἐᾶν, miſſum facere Sy. vi, 8. τὰ ἀλλότρια, relinquere, non eripere res alienas Ag. xi, 8. *cf. Perizon. de hac voce ad Æliani V. H.* ii, 38. ἐώμενοι ῥᾳδιουργεῖν, quibus licet otiari, qui non prohibentur otiari Oec. xx, 19.

Ἔαρ, ver Oec. xvi, 11.

Ἔγγαια, τὰ Sy. iv, 31.

Ἐγγίγνεσθαι ὑπό τινος, excitari ab aliquo Oec. xxi, 6.

Ἐγγυτέρω εἶναι τοῦ θεοῦ, propius accedere ad naturam divinam Hi. vii, 4.

Ἐγκαλέω τινι, accuſo Hi. v, 4. Ag. iv, 1. Ἔγκλημα, crimen Oec. xi, 3.

Ἐγκλίνω, inclino Ag. i, 32. *dicitur de militibus, qui in acie* pedem referunt. *Sic etiam fere dicunt Latini aciem* inclinatam. Ἐγκλίνομαί τινι, me acclino ad aliquem Sy. iii, 13.

Ἐγκονίομαι, pulvere perfundor, *quod facere luctatores ſolebant* Sy. iii, 8.

Ἐγκράτεια χρημάτων, abſtinentia a divitiis Ag. iv, 3. ἀφροδισίων, temperantia in voluptate venerea Ag. v, 4. Ἐγκρατὴς, potens, qui cupiditatem animi in ſua poteſtate habet Oec. ii, 1. γίνομαί τινος, in meam redigo poteſtatem Hi. v, 2.

Ἐγκώμιον, laudatio Ag. x, 3.

Ἐγχειρίδιον, gladius ſ. pugio Ag. ii, 14.

Ἐγχειρίζω, in manus trado, porrigo Oec. viii, 10. alterius poteſtati committo Ag. iii, 2. 3.

Ἐγχέομαι ἀθρόον τὸ ποτὸν Sy. ii, 26. *dicitur de iis*, qui magnos cyathos uno tenore exhauriunt, et ad ſatietatem uſque potant. *Sic Anton. Liber. fab.* 24. *v. Perizon. ad Ælian. V. H.* i, 4.

Ἔγχουσα, anchuſa herba Oec. x, 2. 7. *not.*

Ἐγχωρέω. οὐκ ἐγχωρεῖ, fieri non poteſt Oec. viii, 16.

Ἔδεσμα, cibus Hi. i, 23.

Ἐδωδὴ, cibus Hi. i, 19. Ἐδώδιμος, ad veſcendum aptus Oec. vii, 36.

Ἐθελοντὴς, lubens, alacer Oec. xxi, 3.

Ἐθελοπονία, ſtudium laboris Oec. xxi, 6.

Ἐθελούσιος, ultro, ſponte ſua Ag. i, 38.

Ἐθέλω, ſoleo *v. n.* Hi. i, 30. Oec. iv, 13.

Ἐθίζω καρτερεῖν, conſuetudine et exercitatione reddo idoneos ad tolerandum Oec. v, 4. εἴθισμαι, ſoleo, conſuevi Oec. xi, 14.

Ἔθνος, pro γένος, de ſexu Oec. vii, 26. *cf. Victor. Var. Lect.* ix, 22.

Εἰ, num? Oec. xii, 17. εἰ—ἢ εἰ, utrum—an Oec. x, 3. 5. *pro* ὅτι Oec. viii, 21. Sy. ii, 17 : viii, 24. Ag. vii, 7. καὶ εἰ, etiamſi Oec. i, 5. εἰ μή περ γε, niſi certe Oec. i, 13. εἰ μὴ—ἀλλὰ, niſi—certe Ag. v, 4. εἰ μὴ, niſi, *c. ind. fut.* Oec. viii, 17 : ix, 14. εἴτε—εἴτε, ſive—ſive Oec. vii, 27.

Εἴδωλον, imago, ſimulacrum Sy. iv, 21.

Εἶεν, hactenus, ſatis de hac re dictum puto Sy. iv, 53. 57 : v, 5.

Εἰκάζω γραφῇ, pingendo formam ex primo Oec. x, 1. comparo, parem

Ἐλευθέριος, ingenuus, liberalis : *μόχθοι* Sy. ii, 4. *Ζεὺς* Oec. vii, 1.
Ἐλευθερόω, in libertatem vindico Ag. i, 33.
Ἐλλείπειν, abeſſe, *opp.* *παρεῖναι*, adeſſe Hi. i, 28. *ἐλλείποντα τῶν ἱκανῶν*, quæ non ſufficiunt ad uſum neceſſarium Hi. iv, 8.
Ἕλος, palus, locus paludoſus et uliginoſus Oec. xix, 6.
Ἐμβάλλειν εἰς, *ſ.* *τινι*, irruere in Ag. i, 29. 31. *φυτὸν*, plantam demittere in terram Oec. xix, 2. eodem loco conjicere, confundere Oec. viii, 9. *σκαλέας τῷ σίτῳ*, ſarculum adhibere ad fruges Oec. xvii, 12.
Ἐμβατεύειν *v. n.* Sy. iv, 27. *λόγοι νέων ψυχὰς ἐμβατεύοντες ὥριον ἀπ' αὐτῶν τε καὶ ἄρτιον ποιοῦσι βλαστάνειν καρπὸν* Himerii Orat. iv, 4. p. 462.
Ἐμβιβάζειν εἰς τὴν δικαιοσύνην τινὰ, juſtitiam docere aliquem Oec. xiv, 4.
Ἐμμένειν ταῖς σπονδαῖς, manere in induciis, eas religioſe ſervare Ag. i, 11.
Ἔμπαλιν, inverſa ratione Hi. iv, 5.
Ἐμπεδόω τὸν ὅρκον, jusjurandum ſervare Ag. i, 12.
Ἔμπειρος, peritus Oec. iv, 1 : xvi, 5.
Ἐμπίμπλαμαι, ſatior Sy. iv, 37.
Ἐμπνεῖν τι Sy. iv, 15. *not.*
Ἐμποιεῖν τινι, docendo efficere Oec. xv, 1. commovere, perſuadere Oec. xxi, 7.
Ἐμπορεύματα, merces Hi. ix, 11.
Ἐμπορία, mercatura Hi. ix, 9. Ἔμπορος, mercator Oec. xx, 27.
Ἐμφανίζω τινὰ ἐπίορκον, declaro aliquem perjurum Ag. i, 12.
Ἐμφύεσθαι, innaſci Hi. i, 31 : ix, 8.
Ἐν φίλοις, inter *ſ.* apud amicos Oec. xi, 8. *ἐν μισθῷ v. n.* Sy. iv, 4. *ἐν καλῷ εἶναι*, opportunum eſſe Ag. ii. 3. *ἐν ὑμῖν αὐτοῖς v. n.* Sy. iv, 25. *ἐν σοὶ πάντα ἐστὶν*, in te omnia ſita ſunt Oec. vii, 14. *ἐν ὅπλοις εἶναι*, armatum eſſe Hi. x, 6. 7. *ἐν χάριτι διδόναι*, gratificari Oec. viii, 10. *ἐν αὐλοῖς μανθάνω* ſcil. *τὸ αὐλεῖν*, ope tibiarum diſco tibia cantare Oec. ii, 12. *ἐν Κορ.* ad Corinthum Ag. vii, 5. *ἐν τούτῳ*, ex hac re Hi. viii, 4. *ἐν οἷς*, propter quæ, quo nomine Hi. viii, 6.
Ἔναγχος, nuper Sy. ii, 19 : iv, 64.
Ἐναντίον τινὸς, coram aliquo Oec. iii, 1.
Ἔνδεια, penuria, egeſtas Oec. viii, 2 : xx, 21. Sy. iv, 36.
Ἐνδεῶς ποιεῖν τι, non recte agere, ita ut nonnulla poſſint deſiderari Oec. ii, 6. Hi. ix, 2, 4.
Ἐνδέχεται, licet Hi. iv, 9.
Ἐνδίδωμι, dedo, trado Ag. ii, 18 : vii, 6.
Ἔνδον, domi Oec. vii, 2 : xi, 14. Ἔνδοθεν, domo foras Oec. ix, 5.
Ἐνεγκεῖν, domum deferre Oec. viii, 22.
Ἔνεδρα, inſidiæ Hi. iv, 3. Ag. xi, 5.
Ἐνεργὸς γῆ *ſ.* *χώρα*, terra egregie culta Oec. iv, 8. 15. laborioſus, occupatus, *opp.* otioſus Hi. ix, 8. *εἰ τὰ σὰ ἴδια μόνον ἐνεργὰ ἔχοις*, ſi res tuas privatas ſolummodo bene conſtitutas habeas. *dicitur pr. de agris, qui coluntur, ut inde lucrum redeat, deinde de aliis, quæ ita conſtituta ſunt, ut fructus inde capi poſſit* Hi. xi, 4. ad aliquid efficiendum idoneus Ag. i, 24.
Ἔνθα μὲν—ἔνθα δὲ, hic, illic, *ſ.* apud alios—apud alios Oec. iii, 4.
Ἔνθεοι ὑπὸ ἔρωτος, amore capti Sy. i, 10.
Ἐνθύμημα, conſilium, artificium Oec. xx, 24.
Ἐνιαυσίη ὁδὸς, iter, quod anni ſpatio conficitur Ag. ii, 1. Κατ' ἐνιαυτὸν, quotannis Oec. iv, 6.
Ἐνιδρόω, inſudo Sy. ii, 18.
Ἐνοικέω, habito, incolo Oec. iv, 10. 13.
Ἐννοέω, cogito Oec. xviii, 9.
Ἐντείνω. *ἐντεταμένος εἰς τὸ ἔργον*, qui ſumma contentione in negotio et labore verſatur Oec. xxi, 9.
Ἔντιμος ἕδρα, locus præcipuus, honoratus Oec. iv, 8.
Ἐντρίβω, infrico, *de fuco* Oec. x, 2.
Ἐντυγχάνω θησαυρῷ, theſaurum nanciſcor Ag. x, 1.
Ἐνύπνιον, viſum quod dormienti offertur Sy. iv, 49.
Ἐξάγομαι ἐπιμελείας ἀνθρώπων, excito ſtudia hominum Hi. ix, 11.
Ἐξαίσιοι ὄμβροι, imbres nimii et intempeſtivi Oec. v, 18. *φυγὴ ἐξαισία*, fuga ingens Ag. ii, 4.
Ἐξαλίω, *ἐξαλίσας τὸν ἵππον* Oec. xi, 18.
Ἐξαμαρτάνω, rem male gero *ob inſcitiam* Oec. iii, 13.
Ἐξαμείβω, tranſeo Ag. ii, 2.
Ἐξανδραποδίζομαι, in ſervitutem redido, *idem quod ἀνδραποδίζομαι* Sy. iv, 36.
Ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τῆς τυραννίδος, ſplendore regni externo decipi et perperam de rei natura judicare Hi. ii, 3.

Ἐπιδεικνύω, declaro Oec. iii, 1. 2 : x, 1. ἐπιδείκνυμαι καὶ ὁτιοῦν, qualecunque ſpectaculum exhibeo Hi. i, 13. ἔργον βασιλέως, regis facinus edo Ag. i, 37.
Ἐπίδηλον μηδὲν ποιεῖν, nihil præcipui facere Oec. xxi, 10.
Ἐπιδημέω, in patriam redeo Sy. iv, 31.
Ἐπιδίδωμι, proficio Oec. iii, 10. bene procedo, incrementum capio Hi. ix, 7. τὴν ἡγεμονίαν, ſummam belli permitto Ag. ii, 30. Ἐπίδοσις, incrementum Oec. xx, 23. Hi. i, 18.
Ἐπιεικῶς, ſatis, *ſyn.* ἀρκούντως Oec. ii, 1. valde commode Oec. xi, 25.
Ἐπίημι, invado Oec. iv, 5.
Ἐπιθύμημα, concupiſcentia Hi. i, 23.
Ἐπικαίριος, neceſſarius, quod in aliud tempus differri non poteſt Oec. v, 4. τὰ ἐπικαιριώτατα, excellentiſſima et præcipua in quadam arte Oec. xv, 11. τὰ ἐπίκαιρα, loca maxime opportuna Oec. xx, 9. Hi. x, 5.
Ἐπίκλημα, cognomen Oec. xi, 4.
Ἐπικουρέω, opem fero, remedium adhibeo Oec. xvii, 13. Ag. vi, 7. Ἐπικουρία, remedium Oec. xvii, 13. Ἐπίκουρος, auxiliator Ag. xi, 13.
Ἐπικουφίζω, ſublevo Oec. xi, 10. allevo Oec. xvii, 13.
Ἐπικράτεια. πρὶν ἂν ἔξω τῆς τούτου ἐπικρατείας γένηται, priuſquam ex ejus imperio et ditione egreſſus ſit Hi. vi, 13.
Ἐπίκτητοι φίλοι, amici recens acquiſiti, *opp.* τοῖς ἀρχαίοις Ag. i, 36.
Ἐπικύπτω Sy. ii, 22.
Ἐπικωλύειν, ἀλλήλους, impedire Oec. viii, 4.
Ἐπιμέλεια, opus quod alicujus curæ eſt mandatum Oec. v, 6.
Ἐπιμέλημα, negotium, opus Oec. iv, 4 : vii, 37.
Ἐπιμελητής, curator Oec. iv, 7 : xii, 14.
Ἐπιμέλομαι, μὴ etc. ſedulo facio ne Oec. xi, 17.
Ἐπιμένω τῷ μὴ ἀδικεῖν, abſtineo ad injuria Oec. xiv, 7.
Ἐπινοέω, animo concipio, animo agito Hi. ii, 2. Ag. i, 36.
Ἐπιορκέω, pejero, jusjurandum violo Ag. i, 13.
Ἐπιπέμπω, immitto Sy. viii, 10.
Ἔπιπλα, ſupellex, vaſa Oec. iii, 2 : ix, 6.
Ἐπιπλήττω, objurgo Oec. xiii, 12.
Ἐπιπολάζω, innato, ſum in ſuperficie Oec. xvi, 13. Ἐπιπολῆς, in ſuperficie agri, *flach, nicht tief* Oec. xvi, 14 : xix, 4.
Ἐπιπόλαιοι ὀφθαλμοὶ, oculi exſerti, qui non intus latent Sy. v, 5.
Ἐπίῤῥητος, infamis, turpis Oec. iv, 2.
Ἐπιῤῥώννυμαι Ag. i, 27.
Ἐπισκέπτομαι, inſpicio Oec. vi, 14, Ἐπίσκεψις, inſpectio Oec. viii, 15.
Ἐπισκοπεῖν, inſpicere, *de medico* Oec. xv, 9. ἐπισκοποῦμαι, conſidero Oec. iii, 14.
Ἐπισκώπτω, irrideo, jocor Sy. i, 5 : viii, 4.
Ἐπισπεύδω εἰς ταυτὸν τῷ οἴνῳ Sy. vii, 4. *not.*
Ἐπιστάτης, præfectus *ſ.* gubernator navis Oec. xxi, 3. præfectus operariorum *ib.* 9.
Ἐπιστήμαις ἄριστοι, artibus præſtantiſſimi Hi. ii, 2.
Ἐπιστήμων τι, rei peritus Oec. ii, 16, ἐπιστημονέστερον, peritius, melius Oec. iii, 14.
Ἐπιστρέφομαι εἰς χώρας, adeo regiones Oec. iv, 13.
Ἐπισχύω τὴν πόλιν, robur addo Oec. xi, 13.
Ἐπιτήδεια, res ad vitam neceſſariæ Oec. iii, 8. ἐπιτήδειοι, neceſſarii, cognatione conjuncti Oec. xi, 23. γάμοι, nuptiæ commodæ Sy. iv, 65.
Ἐπιτηδεύω, inſtituo, inſtitutis certis utor Oec. xi, 7. Ag. vi, 5 : ix, 3. exerceo Oec. xx, 22. καὶ τὸ εὔχαρι οὐ σκώμμασιν ἀλλὰ τρόπῳ ἐπετήδευε, neque vero jocis ſed moribus gratioſum ſe reddere ſolebat Ag. xi, 11.
Ἐπιτίθημι τὴν δίκην ἀξίαν, pœnam, qua dignus eſt, repeto ab aliquo Oec. xii, 19. δίκην ulciſcor, pœnas ſumo Ag. ii, 29. Ἐπιτίθεσθαι, adoriri Ag. ii, 2.
Ἐπιτιμάω τινὶ, crimini do, reprehendo Oec. xi, 24.
Ἐπιτρέπω τινί τι, aliquid alterius fidei et curæ permitto Oec. i, 3 : iii, 12. rem dijudicandam permitto Sy. iv, 21.
Ἐπιτρέχω τι τοῦ λόγου *et* τῷ λόγῳ, aliquid ſermone leviter tracto, percurro Oec. xv, 1. 6.
Ἐπίτροπος, villicus, cui adminiſtratio agri commiſſa eſt Oec. xii, 3 : xxi, 9. *Hinc* ἐπιτροπεύειν, *villicum eſſe* Oec. xii, 8 : xiii, 1. *et* ἐπιτροπευτικὸς, ad villici munus ſubeundum aptus Oec. xii, 3.
Ἐπιτυγχάνω, nanciſcor *v. n.* Oec.

ἔχω τοῦ κερδαίνειν, avidus ſum lucri Oec. xii, 15.
Ἐρώτημα, interrogatio Oec. xi, 5.
Ἐσθλὸς, bonus, præclarus Sy. ii, 4.
Ἔστε, donec Ag. ii, 13. ἔστ' ἄν, donec Oec. vii, 33: xiii, 7. quamdiu Oec. i, 23.
Ἑστιάω, convivio excipio Sy. i, 4.
Ἔστιν, licet, *c. dat. et accuſ. v. n.* Oec. i, 4. ἔστιν οἵ, nonnulli Oec. xx, 6. Sy. viii, 2. ἔστιν ὅτε, interdum Oec. ii, 2: xx, 18. Sy. iii, 4. Hi. i, 5.
Ἑταῖροι, amici Ag. ix, 7.
Ἔτι δὲ, præterea Oec. v, 12. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, præterea Oec. iv, 13. οὐκ ἔτι, non ut alii Ag. ii, 26.
Ἕτοιμος χρῆσθαι, promtus ad uſum Oec. iii, 2. ἕτοιμα, quæ ſunt in promtu, *opp.* τὰ ἐλπιζόμενα, ſperata Hi. i, 30.
Εὐαγωγὸς, docilis, ad diſcendum idoneus Oec. xii, 15.
Εὐγένεια, generis nobilitas Ag. i, 2.
Εὔγνωστος, cognitu facilis Oec. xx, 14.
Εὐγώνιος, angulos rectos habens Oec. iv, 21.
Εὔδηλος, manifeſtus Oec. vi, 8.
Εὐδοκιμεῖν, magnam habere auctoritatem et gloriam Oec. xi, 1. Sy. v, 1.
Εὐεξία, bonus corporis habitus Oec. xi, 13.
Εὐετηρία, proventus, frugum abundantia, anni fertilitas Hi. v, 5.
Εὐεύρετος χώρα, locus expeditus, *ſ.* in quo omnia ſic diſpoſita ſunt, ut facillime reperiri poſſint Oec. viii, 17.
Εὐήλιος, apricus, ſoli expoſitus Oec. ix, 4.
Εὐθαρσὴς, bono animo Ag. xi, 10.
Εὐθὺς, ſtatim a principio, cum conderet deus homines Oec. vii, 22. exempli gratia Hi. i, 35: ii, 8. *vid. Kœn. ad Gregor.* p. 194.
Εὐκαίρως, opportune Ag. viii, 3.
Εὔκλεια, gloria Ag. i, 36.
Εὐκρινῶς κείμενος, diſtincte collocatus Oec. viii, 19.
Εὐλαβέομαι, vereor Hi. vi, 16.
Εὐμαθὴς, ad diſcendum facilis Oec. xx, 14.
Εὐμάρεια Oec. v, 9. *not.*
Εὐμνήμων Ag. ii, 1.
Εὐμορφία, pulcritudo Sy. viii, 6.
Εὔνοιαν ἔχειν τινι, *ſyn.* εὐνοεῖν τινι, benevolum eſſe alicui Oec. xii, 5.
Εὐνομέομαι, bonis legibus et inſtitutis utor Oec. ix, 14.
Εὔξεστος, politus, egregie fabricatus Sy. iv, 6.
Εὔοπλος, armis bene inſtructus Hi. v, 4: xi, 3. Εὐοπλίας ἆθλα, præmia tribuenda ei, qui bonis armis inſtructus eſt Hi. ix, 6.
Εὐόφθαλμος, bonis oculis præditus Sy. v, 5.
Εὐπάθεια, deliciæ, res ad voluptatem pertinentes, voluptas Ag. ix, 3: xi, 9.
Εὐπαράπειστος, qui facile flecti poteſt Ag. xi, 12.
Εὐπατρίδης, bono loco natus Oec. i, 17. nobilis, patricius Athenienſis Sy. viii, 40. *Theſeus enim Athenienſium confuſam antea multitudinem in tria genera deſcripſerat, nempe* εὐπατρίδας, patricios, γεωμόρους, ruſticos, et δημουργοὺς, opifices. *v. Plutarch. in Theſ.* p. 11. *De Eupatridarum dignitate et muneribus inprimis v. Weſſeling. ad Diod. Sic.* i, 28. p. 33.
Εὐπειθὴς, obediens, tractabilis, *de equo* Sy. ii, 10.
Εὐπέτεια, facilitas et copia Oec. v, 5.
Εὐπόλεμος, bellicoſus Oec. iv, 3.
Εὐπορέω, opibus abundo Oec. xx, 2.
Εὐπορία *opp.* ἀμηχανία Oec. ix, 1.
Εὔπορος, dives Oec. iii, 8. expeditus Oec. ix, 5. parabilis Ag. ix, 1. Εὐπόρως, ſine difficultate Oec. viii, 10.
Εὐπραγία, fortuna proſpera Oec. ix, 12. Εὐπραξίαι, res ſecundæ Ag. xi, 10.
Εὑρίσκω, reperio; de pretio rerum venditarum, vendi, æſtimari Oec. xx, 26: ii, 3.
Εὔρωστος, robuſtus Oec. vi, 9. Εὐρώστως, audacter, fortiter Ag. ii, 20.
Εὔσκιος, opacus Oec. ix, 4.
Εὐτέλεια, frugalitas, tenuitas in victu Sy. iv, 42. Εὐτελῶς, parce, ſine magnis impenſis Sy. iv, 50.
Εὐτόνως, cum contentione, ſtudioſe Hi. ix, 6.
Εὐτύχημα, felicitas Sy. iv, 55.
Εὐφημέω, pie loquor, ea quæ diis non ſunt inviſa Sy. iv, 50. εὐφήμει, bona verba quæſo Oec. x, 4.
Εὔφορον σῶμα, corpus bene conſtitutum, agile, expeditum Sy. ii, 16.
Εὐφραίνω μάλιστα, plurimum delectationis affero Oec. xx, 23. εὐφραίνομαι ἔν τινι, re al. delector Hi. i, 16. διά τινος, voluptatem capio ex Hi. i, 8.
Εὐφροσύνη, hilaritas Hi. i, 29. τῆς ἐλπίδος, ſpes læta, voluptas quam af-

Ἠλίθιος, ſtultus, vanus Sy. iii, 6.
Ἡλικία, ætas Sy. iv, 17. Ἡλικιώτης, æqualis Hi. vi, 2.
Ἥλιος, æſtus Ag. v, 3. Ἡλιοῦμαι, ſole aduror Oec. xix, 18.
Ἧλιξ, ætate æqualis Sy. viii, 16.
Ἡμερεύω πρὸς πῦρ, ſolidum diem ſum ad ignem Oec. iv, 2.
Ἡμερινὸς, diurnus Oec. xx, 8.
Ἡμέριος πλοῦς, navigatio diurna, *vel* quæ intra diei ſpatium abſolvenda eſt Oec. xxi, 3.
Ἡμίονος, mulus Oec. xviii, 4.
Ἡμίσειαι χάριτες, dimidia beneficia Hi. viii, 4.
Ἡνία, τὰ, habenæ Sy. iv, 6.
Ἡνίκα, cum, eo tempore cum Oec. xi, 14.
Ἤντε—ἤντε, ſive—ſive Oec. xi, 16.
Ἤπειρος, terra continens Ag. i, 36.
Ἠρεμέω. ἐν τοῖς νόμοις ἠρεμοῦντες διαμένειν, ſemper firmiter et conſtanter legibus obedire Ag. vii, 3.
Ἡσυχίαν ἔχειν, quieſcere Sy. ii, 15. ἡσυχίας ἐπιθυμῶ, requieſcere volo Hi. vi, 2.
Ἡττάομαι de iis, qui cupiditatibus et voluptatibus ſerviunt Ag. v, 1.
Ὑφηγέομαι τὰ χρήματα, viam monſtro ad opes intervertendas Ag. i, 19.

Θ.

Θᾶκος, ſedes Sy. iv, 31.
Θάλαμος, conclave excelſiſſimum Columellæ Oec. ix, 3.
Θαλασσουργὸς, qui mare exercet, victum quærit ex piſcatione Oec. xvi, 7.
Θαλίαι, epulæ lautiores Hi. vi, 2.
Θαλλοφόρος Sy. iv, 17.
Θάλλω, vireo Sy. ii, 25.
Θάλπος, æſtus Oec. v, 4.
Θαμινὰ, frequenter Oec. iii, 4.
Θαῤῥῶν, fidens, ſine metu Oec. ii, 1. fiduciæ plenus, proſperis rebus utens, *ſyn.* εὐτυχῶν Ag. xi, 2.
Θάττων, celerior Sy. ii, 22.
Θαυμάζω τὸ *ſeq. inf.* miror quod Hi. ii, 3. 5. *ſyn.* ἡδέως θεάομαι Oec. viii, 6.
Θαυμάσια, mirabilia, quorum cauſa et ratio non apparet Sy. vii, 4.
Θαυμασιουργέω, res admirandas edo Sy. vii, 2.
Θαύματα, præſtigiæ Sy. ii, 1.
Θέαμα, ſpectaculum, res quæ cum voluptate ſpectatur Oec. v, 2 : viii, 20. Sy. ii, 2. Hi. i, 14. θεάματα διὰ τῆς ὄψεως, quæ oculos delectant Hi. i, 11.
Θεάομαι, oculos paſco rebus pulcris ſpectandis Oec. xx, 18. διὰ τῆς γνώμης, mente video Hi. ii, 5.
Θέας ἄξιος, ſpectatu dignus Ag. ii, 26.
Θεῖον, divinum, vi et numine deorum Oec. xxi, 11, 12. τοῦ θείου οὐκ ἐπιλανθάνομαι, non immemor ſum numinis divini, non violo religionem Ag. ii, 13.
Θέλουσα, ſua ſponte, ſine vi Oec. v, 12. *not.*
Θέμις ἐστὶ, fas eſt Oec. xi, 11. θεμιτὸν, fas eſt *ib.* 5.
Θεομαχεῖν, Deo repugnare, *h. e.* natura invita aliquid agere velle Oec. xvi, 3.
Θεὸς, ἡ, Dea, *de Venere* Sy. viii, 15.
Θεραπεῖαι, ſtudia Hi. i, 28.
Θεραπεύω γῆν. agrum colo Oec. v, 12 : xvi, 5. τοὺς θεοὺς, Deos colo Oec. v, 20. τὸν κάμνοντα, ægrotum ſano Oec. vii, 37. ἐμὲ θεραπευέτω, me utatur magiſtro Sy. iv, 6. θεραπευτικὸν τῶν φίλων, ſtudium et cura amicorum Ag. viii, 1.
Θερίζω, æſtatem traduco Oec. v, 9. meſſem facio, meto Oec. xviii, 1. Θεριστὴς meſſor Hi. vi, 10. Θέρος, æſtas Oec. ix, 4.
Θεωρέω, ſpecto Hi. xi, 10.
Θήκη, cella, conditorium, in quo vaſa vel aliud quid aſſervatur Oec. viii, 17.
Θηλύνω, effemino, emollio Oec. iv, 2.
Θηρευτὴς κύων, canis venaticus Ag. ix, 6.
Θηρίον, fera Oec. v, 5. beſtia, *de animali, cujus ictus vel morſus venenatus eſt, veluti vipera* Sy. iv, 28. Θηριώδης παιδεία, ratio et modus, quibus beſtiæ ad obſequium coguntur Oec. xiii, 9.
Θιασῶται τοῦ θεοῦ, ſodales, ſeu qui alicujus Dei numine tenentur Sy. viii, 1.
Θοινάζω ἐν ταῖς θυσίαις, Ag. viii, 7. Θοινητικὰ, quæ ad epulationem pertinent Oec. ix, 7.
Θοίνη, convivium Ag. v, 1.
Θορυβέω fremitu et clamore diſplicere mihi ſignifico. *Sic dicitur* θόρυβος Sy. vii, 1.
Θράσος, audacia Oec. vii, 25. θρασέως φθέγγεσθαι, audacter, confidenter loqui Sy. iv, 59.
Θρέμμα, animal quod alitur ab hominibus Oec. xx, 23 : *de equis jugalibus* Ag. ix, 6.

multos Oec. i, 6. Καὶ ταῦτα, idque Oec. viii, 25. Ag. i, 38. et quidem Hi. i, 9. Oec. xvii, 6. præfertim Oec. xi, 3. Ag. ii, 28. *fervit apodofi*, etiam Oec. iv, 8 : vii, 22. καὶ εἰ, etiamfi *feq.* ὅμως Oec. ii, 12. καὶ εἰ, five *ter repetitur* Oec. ii, 15. καὶ—δὲ, præterea Oec. xi, 22. Καίπερ, quamquam *feq. particip.* Oec. xix, 16. Sy. ii, 12: iv, 14. Ag. ii, 13. Καίτοι, quamobrem Oec. xiv, 4. et nihilominus Sy. viii, 32.

Καιρὸς, *de modo rei*, μείζων τοῦ καιροῦ γαστὴρ, venter fupra modum projectus, et obefus Sy. ii, 19. ὑπὲρ καιρὸν σῖτα, cibus immodicus Ag. v, 1.

Καίω πῦρ, ignes accendo *f.* facio Oec. xvii, 3.

Κακίζω, rei culpam confero in al. *fyn.* αἰτιῶμαι, Oec. iii, 11.

Κακοδαιμονέω, adverfa fortuna utor Hi. ii, 4.

Κακόδοξος, qui male audit Ag. iv, 1.

Κακοποιέω, pecco Oec. iii, 11. cf. ad Anab. ii, 5, 4.

Κακὸς ἐργάτης, operarius ignavus Oec. xxi, 10. κακὴ γῆ terra fterilis Oec. xvi, 7. κακοὶ φίλοις χρῆσθαι, inepti ad amicorum ufum Oec. iv, 3.

Κακῶς, mifere Oec. i, 22.

Κακουργέω, lædo Oec. iii, 11.

Κακόω, lædo Hi. ii, 2.

Κάλαμος, culmus Oec. xviii, 2.

Καλέω, invito, *de re inanimata*, *v. n.* Oec. ix, 2. appello Sy. ii, 12. τινὰ τὸ ὄνομα, nomine appello Oec. vii, 3. σύλλογον, conventum indico Oec. iv, 6.

Καλλωπίζω, diligenter et magnifice exorno Oec. ix, 4. *not.* Hi. xi, 2. καλλωπίζομαι, glorior Ag. xi, 11.

Καλὸς, pulcher Oec. vi, 15. formofus, honefta forma præditus Sy. iv, 10. 16. τὴν μορφὴν *id.* Oec. vi, 16. καλὴ σωτηρία honefta falus, cum nulla turpitudine conjuncta Oec. xi, 8. ἐν καλῷ Ag. ii, 3.

Κάμνω, ægroto Oec. vii, 37: xiii, 2.

Κάμπτω, flecto currum Sy. iv, 6. εἰς τοὔπισθεν καμπτομένη, retrorfum flexa Sy. ii, 22.

Κάναθρον, viii, 7. *not.* currus vimineis cratibus contextus.

Κανὼν, regula, menfura Ag. x, 2.

Καρπογονία, fertilitas, cum plantæ f. ftirpes fructus ferunt Sy. ii, 25.

Καρπόομαι, fruor Ag. i, 34: ii, 17: iv, 3.

Καρπὸς, de femine Oec. xvi, 11.

Καρτερέω, res moleftas conftanter perfero Oec. vii, 23.

Καρτερία, tolerantia Ag. x, 1 : xi, 9.

Κατὰ, 1) *c. genit.* γῆς, fub terra Oec. xix, 10. πάντων, in quovis genere Hi. ix, 10. 2) *c. accuf.* κατὰ πόλιν, in urbe Oec. xi, 14. 15. ἀγρὸν, ruri Oec. v, 9. γῆν καὶ κατὰ θάλ. terra marique Oec. v, 17. Κατὰ μῆνα, menftruo fpatio Oec. ix, 8. Κατ' ἐνιαυτὸν, quotannis Oec. iv, 6. οἱ καθ' ἑαυτὸν, fuæ ætatis homines Ag. x, 4. Καθ' ἓν ἕκαστον, fingulatim Oec. xix, 14. Ag. vii, 1. τὸ καθ' ἑαυτοὺς, hoftes fibi oppofitos Ag. ii, 11. κατ' ἐμὲ, quod attinet ad me Oec. xi, 9. κατ' ὀφθαλμοὺς τινος κατηγορεῖν, in os vituperare, præfenti alicui maledicere Hi. i, 14. κατὰ γνώμην ὑπηρετεῖν τινι, alicujus voluntati obfequi Oec. xiii, 7. κατὰ ταυτά τινι ἀποφαίνεσθαι, eadem dicere quæ alter Oec. xvi, 7. κατὰ τάξιν, ordine fervato Oec. viii, 6. κατὰ κράτος, celerrime, fummo ftudio Ag. ii, 3. κ. κόσμον, decenter Oec. viii, 20. κ. ἡσυχίαν, quiete, fine ftrepitu et trepidatione Oec. viii, 7. καθ' ἃ, quomodo Oec. xv, 5.

Καταβάλλω καρπὸν, femen fpargo Oec. xvi, 11.

Καταγέλως, rifus, irrifio Oec. xiii, 5.

Καταγιγνώσκω τινὸς, de aliquo ftatuo Oec. ii, 1. Κατέγνων ῥᾷον πράττοντας Oec. ii, 18. deprehendi.

Καταγνύω, frango, *de animo, cujus vis debilitatur* Oec. vi, 5.

Κατάγομαι, deverfor Sy. i, 11 : viii, 39. Ag. xi, 16.

Καταδαρθέω, molliter cubo, *fyn.* ἀσμένως κοιμῶμαι Ag. ix, 3.

Καταδουλόομαι, in fervitutem redigo Oec. i, 23.

Καταδυναστεύω, opibus et potentia aliquem fupprimo Sy. v, 8.

Κατακαίνω, interimo Ag. ii, 23.

Κατακερδαίνω, quæftum facio Oec. iv, 7.

Κατακλίνομαι, accumbo Sy. i, 8.

Κατακλύζω, inundo Oec. ii, 8. h. l. copia et ubertate impleo. *De hoc tropo vid. Victor. V. L.* xxxiii, 19.

Κατακρίνομαι. κατακεκριμένος ἀποθνήσκειν, mortis condemnatus Hi. vii, 10.

Κατακωλύω, detineo, moror Oec. xii, 1.

Καταλαμβάνω, reperio Oec. xi, 14.

Καταλέγω. ἱπποτροφεῖν καταλέγειν Ag. i, 24. et Hift. Gr. iii, 4. 16.

49. tempero aliquid alius rei admiſtione Oec. xx, 12.
Κολάκευμα, blandimentum Oec. xiii, 12.
Κομάω τὸ γένειον, mentum pilis veſtitum habeo Sy. iv, 28.
Κομίζω, veho, *de equo*, Oec. v, 6.
Κομπάζω, glorior Oec. x, 3. Sy. iv, 19.
Κομψὸς, facetus, feſtivus Oec. viii, 19.
Κόπρος, fimus Oec. xvi, 11 : xx, 3. 10.
Κόπτω, contero Oec. xviii, 5.
Κόρος, ſatietas Sy. viii, 15. Hi. i, 19.
Κόσμιος, Hi. v, 1. *not.*
Κουλεὸς, vagina Ag. ii, 14.
Κοῦφος, levis Hi. i, 5. lenis Ag. xi, 12.
Κρᾶσις, temperamentum, mixtura Sy. iii, 1.
Κρατέω τινὸς, in officio contineo aliquem Oec. iv, 5. κρατηθῆναι ὑπ' οὐδενὸς, non pati ſe ulla re abduci ab officio Ag. i, 36 : viii, 5.
Κράτιστος φαίνομαι τὰ προσήκοντα ἔργα, munere meo recte fungor Ag. i, 25.
Κράτος. κατὰ κρ. vi Ag. i, 22. ἀνὰ κράτος, vi, vehementer *ib.* v, 4.
Κρεμάμενος, pendens Sy. viii, 19.
Κρεμαστὸς, τὰ κρεμαστὰ, Oec. viii, 12. *not.*
Κρήνη, fons Oec. xx, 18.
Κρίθη, hordeum Oec. viii, 9 : xvi, 9.
Κριτὴς, judex, arbiter. *inprimis dicitur de iis, qui in certaminibus judicant et victori præmium tribuunt*, Sy. v, 9.
Κρίνω, diſcerno Hi. i, 5. κρίνομαι πρός τινα, comparor cum al. Oec. x, 13.
Κρόμυον, cepa Sy. iv, 7.
Κροτέω, applaudo Sy. ix, 4.
Κρούω τὴν θύραν, pulſo fores Sy. i, 11. *not.*
Κρυφαῖος, clandeſtinus Hi. x, 6.
Κρυψίνοος, diſſimulator, qui mentem ſuam doloſe celat Ag. xi, 5.
Κτάομαί τινι ἐπιστήμην, imbuo ſcientia aliquem Oec. xv, 1. παρά τινος, accipio ab al. Sy. iv, 43. πολεμίους τοὺς θεοὺς, Deos mihi iratos reddo Ag. i, 13. κεκτῆσθαι ἐχθροὺς, habere adverſarios Oec. i, 6. ἑαυτοῖς, ſibi præparare Oec. vii, 19.
Κτῆμα, bonum quod quis poſſidet Oec. i, 6.
Κτήνη, τὰ, feræ, *interprete Cicerone*, Oec. vii, 19. pecora, *ſyn.* βοσκήματα, Hi. x, 5. Ag. ii, 18.
Κυβεία, aleæ luſus Oec. i, 20.
Κυβερνήτης, gubernator, qui clavum tenet puppimque dirigit Oec. viii, 14.
Κυβιστάω, in aquam me dejicio et immergo, *de canibus*, Oec. xiii, 8. εἰς τὰ ξίφη *ſ.* μαχαίρας, per gladios in mucronem erectos ſaltando in caput provolvor Sy. ii, 11 : vii, 3.
Κύκλιος χορὸς, chorus in modum circuli Oec. viii, 20. *not.*
Κύκλος, orbis Sy. ii, 11. κύκλῳ ἔχων πάντα καὶ φίλια καὶ πολέμια, cum undique et ſocios et hoſtes haberet Ag. i, 32.
Κύλιξ, poculum Sy. ii, 26.
Κυνοδρομέω, inſtar canis aliquem inveſtigo Sy. iv, 64.
Κυρεῖοι, οἱ, Ag. ii, 11.
Κωλύω τῆς πορείας, prohibeo, quo minus quis pergat Ag. ii, 2. κωλύεσθαι ἀπὸ τῶν ἐρωμένων, non admitti ad amatos Oec. xii, 14.
Κῶμος, comeſſatio Sy. ii, 1.

Λ.

Λαγνεία, libido, laſcivia Oec. i, 22.
Λαμβάνω, aufero, vi eripio Sy. iv, 30. deprehendo Oec. ii, 6. κακὸν, damno afficior Oec. i, 8. Sy. iv, 51. παρά τινος, multor ab al. Oec. ix, 11.
Λαμπρὸς, ſplendidus Sy. i, 4.
Λαμπτὴρ, lampas, lumen Sy. v, 2.
Λαμυρώτερον λέγειν, *ſyn.* παῤῥησιάζεσθαι, liberius et audacius loqui Sy. viii, 24.
Λανθάνω *c. partic.* λέληθε πολλὰ σαυτὸν ἐπιστάμενον αὐτῆς, ipſe neſcis, multa tibi jam nota eſſe ex illa arte Oec. xv, 11. *cum* ὅτι, *ut* σὲ λανθάνουσι ὅτι, te fugit *etc.* Oec. i, 19 : Hi. iii, 3. λανθάνουσιν ὅ τι ἂν ποιῶσιν, quicquid faciunt, in obſcuro latet Ag. v, 6 : λεληθέναι τινὰ περί τινος, aliquid ab aliquo ignorari Hi. ii, 5.
Λατρεύω τοῖς νόμοις, legibus obtempero Ag. vii, 2.
Λάφυρα, præda Ag. iv, 6.
Λαφυροπώλης Ag. i, 18.
Λέβης, lebes Sy. iv, 46.
Λέγομαι, annumeror Oec. xi, 20.
Λεηλασία, prædatio, populatio Hi. i, 36.
Λείπω, relinquo Oec. xiv, 2 : ταῦτα οὐδὲν ἐμοῦ λείπῃ γιγνώσκων, hæc tu non minus quam ego ſcis Oec. xviii, 5.

M.

Μελετάω, ſtudeo Oec. xi, 22. λέγειν, me in orando exerceo, declamationes habeo *ib.* 25.

Μέλλω, volo Oec. vii, 20. Hi. viii, 9. Ag. ii, 25. εἰ μέλλουσι, ſi debent Sy. ii, 4. εἰ μέλλοι ὠφελήσειν, modo profuturus eſſet Ag. ii, 25. οὐδὲν ἐμέλλησεν, non cunctandum putavit Ag. ii, 6. τί δ' οὐ μέλλει; quidni? Oec. xix, 9.

Μέμνημαι λέγων, memini me dicere Oec. ii, 11: διαλεχθεὶς, memini me differere Oec. vii, 43: viii, 23.

Μέμφομαί τινί τι, reprehendo aliquem de re Oec. ii, 15.

Μὲν οὖν, vero, ſane Hi. x, 2. imo vero Oec. vii, 37. μὲν δὴ, igitur Oec. i, 14. μέντοι ſane, vero Oec. vii, 35. *pro* δὲ *præced.* μὲν Oec. ii, 3. Sy. iv, 50.

Μένω, maneo, non fugio, *de ſervo* Oec. v, 16. Μένος, ardor animi et impetus Oec. xxi, 10.

Μέρος σὸν λέγειν, tuum eſt dicere Sy. iv, 29.

Μέσος. ἐν μέσῳ *v. n.* Oec. v, 7. εἰς μέσον ἀμφοτέροις καταπιθέναι τι, utrique in commune dare *h. e.* æquale Oec. vii, 26. 27.

Μεσοτομέω, calamos medios incido Oec. xviii, 2.

Μετὰ θεοὺς, ſecundum deos Ag. xi, 13. τὸ μεθ' ἑαυτοῦ, ſuus exercitus Ag. ii, 9.

Μεταβάλλω τὴν γῆν, terram inverto Oec. xvi, 13.

Μεταδιδόντες τῶν εὐφροσυνῶν, communicando cum ea lætitiam noſtram Oec. ix, 12.

Μεταξὺ, *c. gen.* inter, *de loco* Ag. ii, 5. ἐν τῷ μεταξὺ, interim Sy. i, 14. μεταξὺ τοῦ ὑμᾶς λέγειν, dum vos loquimini Sy. vi, 2.

Μεταπέμπομαι, arceſſo Ag. ii, 29.

Μεταρρυθμίζω, corrigo, meliora doceo Oec. xi, 2. 3. 16.

Μεταστρατοπεδεύομαι, caſtra moveo Ag. i, 21: ii, 18.

Μεταχειρίζομαι, adminiſtro Oec. xiv, 2.

Μετέχω, particeps ſum Hi. ii, 16.

Μετεώρων φροντιστής, res cœleſtes ſpeculans Sy. vi, 6.

Μετιέναι, ſuſcipere, gerere Ag. ii, 25.

Μέτριος, qui modeſte de ſe ſentit Ag. xi, 11: *v. Græv. Lect. Heſiod.* c. vii. p. 37. μέτριοι λόγοι, ſermo moderatus, humanus Sy. viii, 3.

Μέχρι τούτου, hactenus Oec. xi, 13. Hi. i, 7: ii, 14.

Μὴ, ne Oec. xv, 1. μὴ γενέσθαι, ne fieret Ag. viii, 5. μὴ οὐ, ne non, ut Oec. xvi, 6. ne prorſus Sy. viii, 34. μὴ ὅτι, *ſcil.* λέγω, nedum Sy. ii, 26: vi, 2. Hi. viii, 5. μὴ, num? Oec. xix, 16.

Μῆδος, τὸ, conſilium Sy. viii, 30.

Μήκιστον, τὸ, ἀνθρ. αἰῶνος, longiſſima vita, ad quam homines pervenire poſſunt Ag. x, 4. Μῆκος, ſpatium, tractus Oec. xix, 2.

Μήτηρ, de cauſa et origine Oec. v, 17.

Μηχανάομαι, excogito Oec. i, 21. Hi. iv, 10. χρήματα, excogito rationes pecuniæ parandæ Oec. ii, 7. inſtituo, conſcribo Ag. ii, 5.

Μηχάνημα, magnus et eleganter excogitatus ciborum apparatus Hi. i, 22.

Μιαιφόνος, homicida Hi. iv, 4.

Μίθρης, Sol Deus Perſarum Oec. iv, 24.

Μίλτος, minium Oec. x, 5.

Μισθοφορέω, operam meam pro mercede eloco Oec. i, 4.

Μισθοφόρος, miles mercenarius Hi. viii, 10.

Μνᾶ, Mina, *ap. Atticos continet* 100 *drachmas*, Oec. ii, 3.

Μνημονικὸν ἔχω, valeo memoria Oec. ix, 11. τὸ μνημονικὸν, ars memoriæ Sy. iv, 63. *not.*

Μοῖρα, certus militum numerus Hi. ix, 5.

Μόλις, vix, ægre Sy. iv, 37.

Μόνος, ſine exercitu et imperio Ag. i, 36. Μόνον, ſaltem, certe Oec. vii, 6. *intelligitur* Ag. vi, 3.

Μόρα Ag. ii, 6. cohortes, in quas milites Lacedæmoniorum erant deſcripti: quarum quinque ſingulæ erant 512 militum. *v. Meurſ. Lect. Attic.* i, 16.

Μορμολύττομαι, aliquem re quadam deterreo Sy. iv, 27. *inde* μορμολύκειον, *terriculamentum.*

Μορφάζω, geſticulor Sy. vi, 4. *not.*

Μορφὴ, ſpecies oris Oec. vi, 16.

Μοχθέω περιττὸν πόνον, laborem ſupervacaneum ſubeo Oec. xviii, 2.

Μόχθος, labor Sy. ii, 4.

Μοχθηρὸς τὴν ψυχὴν, animo turpis Oec. vi, 16.

Μυθολογέω, exemplis ex fabulis aliquid demonſtro Sy. viii, 28.

Μυκτῆρες, nares Sy. v, 6.

Μυριοπλάσιοι, *ſeq. genit.* decies millies plures Oec. viii, 22. *h. l.* infinito plura quam.

Μύρον, unguentum Sy. ii, 3.

Μυροπώλης, unguentarius Sy. ii, 5.

N.

Ναύκληρος Oec. viii, 12. nauclerus, navicularius, *h. e. dominus navis, qui hominibus vel mercibus trajiciendis lucrum quærit, et dicitur Ciceroni* naviculariam facere.
Νέατος, arvorum renovatio, novalis aratio Oec. vii, 20.
Νεοποιέω, vervactum facio, agrum novo Oec. xi, 16.
Νεογνὸς, recens natus Oec. vii, 21. 24.
Νεοδαμώδεις, Lacedæmoniorum liberti ex Helotibus Ag. i, 7. Cf. ad Hellenica.
Νεὸς, ἡ, novale, Oec. xvi, 10. 11. 14: xvii, 1: xx, 3.
Νέος, juvenis, *de quadragenario*, Ag. i, 6. *not. opp.* feni Ag. xi, 15. νέα μάλιστα, admodum tenera Oec. iii, 13. νεώτερόν τι ποιεῖν, res novas moliri Ag. vii, 2.
Νεοσσὸς, pullus, apicula Oec. vii, 34.
Νευρόσπαστα, præstigiæ, *syn.* θαύματα, Sy. iv, 56.
Νὴ τὴν Ἥραν, ita me Juno amet Oec. xi, 19. νὴ Δία, *in sensu negandi* Sy. v, 1.
Νηποινὰ, impune Hi. iii, 3.
Νικητήρια φιλήματα, oscula quæ dantur in præmium victoriæ Sy. vi, 1.
Νικηφόρος, victor Sy. ii, 5.
Νοέω κακὰ τῷ τυρ. male cupere tyranno Hi. i, 15.
Νομεὺς, pastor Oec. iii, 11.
Νομὴ, res pecuaria Oec. vii, 20.
Νομίζω. νομίζεται, folet Sy. i, 15. νομίζουσι πολλαὶ τῶν πόλεων, multæ civitates leges fanxerunt, *f.* apud plurimas civitates lege cautum est Hi. iii, 3.
Νόμιμος, ufu receptus Sy. viii, 34.
Νομοφύλακες, infpectores morum, fiscales, Oec. ix, 14.
Νόσος, morbus, *de vitio animi*, Sy. iv, 37.
Νυκτερινὸς, nocturnus Oec. xx, 10.

Ξ.

Ξεναγεῖν, præeſſe militibus mercenariis Ag. ii, 10.
Ξενία, hofpitium Ag. viii, 3.
Ξενοδοχία, hofpitum exceptio Oec. ix, 10.
Ξηρὸς σῖτος, frumentum aridum Oec. vii, 36.
Ξυστὸς, xyftus, porticus Oec. xi, 15. Vide ad Vitruvium 5, 11. 6, 10.

O.

Ὁ τοῦ Ἡρακλέους, *fcil.* ἀπόγονος Ag. viii, 7. ὑπὸ τοῦ *pro* τίνος, a quonam? Oec. xi, 25. τὰ μὲν *pro* ταῦτα μὲν Oec. i, 16. οἱ μὲν—οἱ δὲ, alii—alii Oec. iii, 2. τὰ μὲν—τὰ δὲ, nunc—nunc Oec. xi, 18.
Ὀβολὸς, obolus, *genus minuti et vilis nummi, quorum fex drachmam efficiunt*, Sy. iii, 8.
Ὀδαξεῖν, ex morfu dolere Sy. iv, 28.
Ὁδοιπορία, iter Oec. vii, 23.
Ὁδὸς *intelligitur* Ag. ii, 5.
Ὀδύνη, dolor Sy. i, 15.
Ὄζω τινὸς, alicujus odorem reddo Sy. iii, 3. καλοκἀγαθίας, honeftatem redoleo *h. e.* laude virtutis celebris fum *ib.* 5.
Οἶδα, fama compertum habeo Oec. iii, 8. οἶδα δυνάμενος, novi me poſſe Ag. ix, 5.
Οἰκεῖος ἀγρὸς, proprius ager, *opp.* mercede conductus Sy. viii, 25. οἰκεῖα πράγματα, res fuæ, *syn.* ἴδια ὄντα, Oec. ix, 18. οἰκεῖον ἀγαθὸν, bonum proprium, ad ipfos pertinens Hi. vii, 9. Οἰκείως γίγνεσθαι, convenienter fieri, *natürlich zugehen*, Oec. ii, 17.
Οἰκέται, fervi Oec. iii, 2. 4: vii, 37. Hi. iv, 7.
Οἰκέω τὸν οἶκον, rem domefticam adminiftro, domum guberno Oec. i, 2. 3.
Οἰκία, ædes Oec. i, 5: ii, 3. *fed* οἶκος, res familiaris Oec. iii, 5: vii, 13. οἶκος ἑπτάκλινος, triclinium feptem capiens lectos Sy. ii, 18.
Οἰκοδομέω, domum ædifico Oec. i, 4.
Οἰκονομέω, rem domefticam adminiftro *ibid.*
Οἰκονομικὸς, rei domefticæ adminiftrandæ peritus Oec. i, 3. ἔργον, munus rei familiaris tuendæ Oec. iii, 1.
Οἰκτείρω, deploro Oec. ii, 2: vii, 40.
Οἰκτισμὸς, lamentatio Sy. i, 16.
Οἰκτρὸς, miferandus Oec. ii, 9.
Οἴναρον, pampinus, folium vitis Oec. xix, 18.
Οἰνοφλυγίαι, vinolentia Oec. i, 22.
Οἰνοχόος, pincerna Sy. ii, 27.
Οἷός εἰμι, foleo, talis fum, ut Ag. viii, 2. οἷός τε εἰμὶ, poſſum, *syn.* δύναμαι, Sy. iv, 65. οἷόν τε γενέσθαι, fieri poteft, ut quis fiat Oec. iv, 1.

οὐδὲν οἷον, nihil melius eſt quam *v. n.* Oec. iii, 14. Οἷον, verbi gratia Oec. i, 13 : xx, 7.
Ὀκνέω, vereor, dubito Oec. xvi, 7. ὀκνῶν, rebus ſuis metuens, *ſyn.* φοβούμενος, Ag. xi, 2.
Ὀλιγάνθρωπος, ubi maxima paucitas et raritas hominum Oec. iv, 8.
Ὀλίγον ὕστερον, paulo poſt Sy. i, 14. ὥστε ὀλίγου δεῖν, parum abeſt, fere Sy. iii, 6.
Ὁμαλίω *et* ὁμαλίζω Oec. xviii, 5. ὁμαλιεῖται ὁ ἀλοητὸς, ut ſpicæ æqualiter tundantur et conterantur, *ſ.* ut tritura æqualiter fiat.
Ὁμαλῶς, æquabiliter Oec. xvii, 7 : xx, 3.
Ὄμβρος, imber Oec. v, 18.
Ὁμιλέω, conſuetudine utor Sy. ii, 10.
Ὁμιλία, conſuetudo Hi. iv, 1.
Ὄμνυμι θεοὺς, juro per deos Sy. iv, 11.
Ὁμογνωμονεῖν ταῦτα, in his conſentire, de his rebus omnium eſſe eandem ſententiam Oec. xvii, 3.
Ὁμόγονοι ἀπὸ μητρὸς, cognati materni Ag. iv, 5.
Ὅμοιοι, ſimiles, ejuſdem conditionis Hi. i, 27. ὁμοίων τυγχάνω τινὶ, eadem præmia conſequor quæ alter Oec. xiii, 11.
Ὁμοίως, æque, *ſ.* tamen Sy. viii, 35. ἐνέδρα, tanquam inſidias Hi. vi, 3. ὥσπερ, non aliter atque Oec. viii, 7. καὶ tanquam Ag. v, 1.
Ὁμοκλέω, clamo, clamore compello Sy. iv, 6.
Ὁμολογέω, concedo Oec. iv, 5. ὁμολογεῖται, conſtat, inter omnes convenit Sy. iv, 29.
Ὁμόλογος γίγνομαί τινι περὶ, conſentio alicui in re Sy. viii, 36.
Ὁμολογουμένως ratione conſentanea Oec. i, 11.
Ὁμόσε θεῖν τινι, irruere in al. Ag. i, 31. φέρεσθαι, *id.* Ag. ii, 10.
Ὁμώνυμον εἶναί τινι, habere communem appellationem cum Sy. iv, 26.
Ὅμως, tamen, *præc.* καὶ εἰ, etiamſi Oec. ii, 12. *præc. partic. quod reſolvi debet per* quamquam Oec. ii, 8. Hi. vii, 2. Ag. vii, 7.
Ὄναρ, per quietem Sy. iv, 33.
Ὀνημι, juvo Hi. ii, 2.
Ὄνησις, commodum, fructus Oec. ix, 17.
Ὀνομάζω, nomine ſuo aliquem compello Sy. vi, 1.
Ὀνομαστὸς, clarus Sy. viii, 7.
Ὄντα, τὰ, fortunæ noſtræ Oec. ix, 18. τῷ ὄντι, omnino Oec. vi, 12. ὄντως καλὸς, vere formoſus, naturali pulcritudine præditus Sy. ix, 5.
Ὀξὺς, acidus, *de cibis*, Hi. i, 22.
Ὁπηνίκα, quando Oec. xix, 7.
Ὁπλίτης, pedes gravis armaturæ Oec. viii, 4.
Ὁπλιτικὴ τάξις, centuria gravis armaturæ Ag. i, 25.
Ὁπόθεν, unde Oec. viii, 2.
Ὁποιοσπισοῦν, qualiſcunque Oec. xii, 5.
Ὁπόσοι, quot, quam multi Oec. viii, 14.
Ὁπότε, quandoquidem Sy. iv, 51. Ag. vii, 5. quotieſcunque *c. optat.* Ag. i, 19. 21 : xi, 4.
Ὁποτεροσοῦν, alteruter Sy. viii, 18.
Ὀπτάω, coquo Oec. xvi, 13. 14.
Ὀπτὴ γῆ πρὸς τὸν ἥλιον, terra a ſole concalefacta et quaſi excocta *ibid.* 12.
Ὀπώρα, fructus, *de uvis*, Oec. xix, 19.
Ὅπως, quomodo Oec. xiii, 2. *ſeq. inf. et acc.* Oec. vii, 29. *not.* οὐδ' ὁπωστιοῦν, nullo modo Oec. xiii, 12.
Ὅραμα, ſpectaculum, res quæ cernitur Hi. i, 4.
Ὄργανα γεωργικὰ, inſtrumenta ruſtica Oec. v, 13.
Ὀργάω, maturus ſum, mollis Oec. xix, 19. *vid. Victor. V. L.* xviii, 22.
Ὀρέγομαι, appeto Ag. i, 4.
Ὀρθὸς, ad perpendiculum Oec. xix, 9. ὀρθοὶ στίχοι *v. n.* Oec. iv, 21. ξίφη ὀρθὰ, gladii erecti in mucronem Sy. ii, 11.
Ὀρθόομαι, in altum aſſurgo, bene creſco, *de plantis*, Sy. ii, 25.
Ὅρια, τὰ, fines Ag. ii, 5.
Ὁρίζω, ſecerno Oec. ix, 5.
Ὁρκίζω τινὰ, jusjurandum exigo ab al. Sy. iv, 10.
Ὁρμάω, impetum facio Ag. i, 15. ὁρμάομαι, pergo, proficiſcor Sy. iv, 49. ad bellum proficiſcor Hi. ix, 7.
Ὁρμῇ τῇ αὐτῇ, eadem profectione *ſ.* ſimul Ag. ii, 29.
Ὁρμίζω, navem in portum duco Oec. viii, 12.
Ὅρμος, monile Oec. x, 3.
Ὄροφος, tectum, lacunar Sy. iv, 38.
Ὀρύττω τὸ φυτὸν, plantam defodio Oec. xix, 2.
Ὀρχέομαι, ſalto Sy. ii, 1 : σχήματα, ſaltando exprimo eos geſtus Sy. vii, 5.
Ὀρχηστοδιδάσκαλος, ſaltandi magiſter,

Π.

quales v. e. fuerunt ludi Græcorum folemnes Hi. i, 11: xi, 5. conventus hominum *ibid.* 10.
Παντ αχῆ, ubique Hi. ii, 8.
Παντελῶς, omnino Sy. iv, 61.
Πάντοθεν, circumcirca Hi. vi, 8.
Παντοῖος, varius Oec. iii, 2.
Πάντοσε, in omnia corporis membra, Ag. ii, 13.
Παπαὶ, papæ! *interjectio admirantis*, Sy. v, 10.
Παρὰ 1) *c. gen.* παρά τινος ἀνύτειν πολλὰ, multum efficere apud al. Oec. xiii, 9. 2) *c. acc.* juxta Sy. i, 8. Oec. xix, 13. παρὰ γῆν, prope terram Oec. xviii, 2. παρὰ τοὺς ἄλλους, præter cæteros, plus quam alii Ag. v, 3. παρὰ πάντα, præter hæc omnia Oec. viii, 12. δόξαν, præter opinionem, ex improvifo Ag. ii, 3. φύσιν, contra naturam Hi. i, 22. παρά τι ποιεῖν, contra aliquid facere, fecus facere quam Oec. vii, 31. παρὰ πότον, inter bibendum, in convivio Sy. viii, 41. παρὰ στάδια διακόσια, per ftadia ducenta Oec. xx, 18.
Παράδειγμα, exemplum Hi. viii, 2. Ag. x, 2.
Παράδεισος, *interprete Cicerone*, ager confeptus Oec. iv, 13. 14. 20.
Παραδίδωμι, vendo Oec. xx, 28.
Παραινέω, admoneo Oec. xx, 22.
Παραιροῦμαί τινος, aufero alicui Sy. iv, 40.
Παρακαλέω, requiro, defidero Oec. ix, 3. adhortor Oec. iii, 7. εἰς λυπηρὰ, ad focietatem triftitiæ advocare Oec. ix, 12.
Παρακαταθήκη, pignus, depofitum Ag. iv, 4.
Παρακατατίθεσθαι, alicui aliquid depofitum tradere Sy. viii, 36. Hi. i, 12.
Παρακελεύομαί τινι, cohortando excito aliquem Oec. v, 16.
Παρακμάζω, deflorefco, marcefco Sy. iv, 17: viii, 14.
Παραλαμβάνω, fufcipio, redimo Oec. i, 4.
Παραμυθέομαι, confolor Sy. i, 16.
Παραμυθία, adhortatio Ag. v, 3.
Παραπλὴξ, vefanus, mente captus Oec. i, 13.
Παραπλησίως, eodem fere modo Oec. iii, 5. *not.*
Παραποιεῖν Sy. viii, 17. *not.* immutare.
Παρασκευάζω, inftituo, affuefacio Oec. v, 15. πεινῆν, affero famem, facio ut quis inopia victus laboret Oec. i, 8. facio Hi. v, 4. παρασκευάζομαι, me orno Oec. x, 8.
Παρασκευάσματα, apparatus, inftrumenta, Oec. xi, 19.
Παρασκευὴ, cibus paratus Hi. i, 20. 21. ἡ παράσκ. βασιλέως, regis Perfarum apparatus, copiæ coactæ Ag. i, 13.
Παράσπονδος, contra fœdus Ag. iii, 5.
Παραστὰς, porticus Hi. xi, 2. *not.*
Παρατάττω, aciem inftruo Ag. ii, 15. παρατάττομαι, *id.* Ag. ii, 24. εἰς τὸν ἀγῶνα, in eadem acie collocor Sy. viii, 34. ἀλλήλοις, utrimque aciem inftruere Ag. ii, 3.
Παρατίθημι δεῖπνον, cœnam appono Hi. i, 17. παρατίθεμαι, mihi apponi jubeo *ib.* 19. 20.
Παρατρέπομαι, a fermone cœpto ad alium digredior Oec. xii, 17.
Παραχωρέω ὁδῶν, via decedo Hi. vii, 2.
Πάρειμι. παρῆν, licebat Ag. ii, 14. παρὸν, cum liceret Ag. i, 36.
Παρείρω, interjicio, interfero Sy. vi, 2.
Παρέρχομαι, in confpectum prodeo, *ad Ariadnen agendam*, Sy. ix, 3.
Παρέχω et παρέχομαι, exhibeo, præbeo, præfto Oec. iv, 7. etc. ἵππον Ag. i, 24. *not.*
Παρίστημι, manifefto demonftro, perfuadeo Oec. xiii, 1. *idem valet* ἐμποιέω Oec. xv, 1. παρίστασθαι, adeffe, opem ferre Ag. vii, 3.
Παροινία, injuria inter pocula Sy. vi, 1.
Παρορμάω, incito Oec. v, 7.
Παῤῥησιάζομαι, libere loquor, verum libere profiteor Ag. xi, 5.
Πᾶς. τῷ παντὶ, omnino Ag. ii, 24. πλεῖον ἔχειν *ibid. not.*
Πασσυδὶ, totis viribus Ag. ii, 19.
Παστάδες, αἱ Hi. xi, 2. *not.*
Πάσχω εὖ, beneficiis afficior, Oec. xiv, 8. Ag. iv, 1. 4. præmio ornor Oec. xiii, 6. γῆ εὖ πάσχουσα, terra diligenter culta Oec. xx, 14.
Πατέω, conculco, contero Oec. xviii, 4.
Πατὴρ, *de optimo principe*, Ag. i, 38.
Πατρόθεν, nomine patris addito Oec. vii, 3.
Παύω τῆς ἀρχῆς, ab imperio removeo Oec. iv, 7.
Πάχνη, pruina Oec. v, 18.
Παχύνω, craffum, pinguem reddo Oec. xii, 20. Sy. ii, 17.
Παχὺς, pinguis, *de terra*, Oec. xvii, 8. παχέα ἱμάτια, veftimenta craffa et pinguia geftare *ibid.* 3.

ritatem nancifcor apud al. Sy. iv, 31.
Πιστῶς παρεῖναι, fideliter præfto effe Ag. vi, 4. πιστῶς ἔχειν πρός τινα, fidem habere alicui Hi. iv, 2.
Πλάγιος, obliquus Oec. xi, 17. πλαγίους ἔχειν ἵππους, equos convertere *v. n.* Ag. ii, 3.
Πλαίσιον, agmen quadratum fed oblongum Ag. ii, 2.
Πλαστικὸς, fingendi peritus Sy. iv, 21.
Πλαστὸς, fictus, adulterinus Ag. i, 38.
Πλάτος, latitudo Oec. xix, 2.
Πλατὺ, campus, *opp.* locis anguftis et fuperioribus, Ag. ii, 24.
Πλέθρον, jugerum, *menfura agri centum pedum* Ag. ii, 10. *cf. Perizon. ad Ælian. V. H.* iii, 1. 3.
Πλεκτὸς, intortus, implexus Oec. viii, 12.
Πλέον ἔχειν διὰ, excellere, meliori effe conditione Oec. xiv, 9. fuperiorem effe Ag. ii, 24. plus habere Ag. iv, 5.
Πλεονεκτέω, excello, præfto Oec. vii, 26. Hi. viii, 1.
Πλεονέκτης, avidus alienæ pecuniæ per nefas habendæ Oec. xiv, 8.
Πλεονεξία, injuria Hi. viii, 10.
Πλῆθος, populus, imperita multitudo Hi. ii, 3. 5: v, 1.
Πλὴν, præter, *feq. nominat.* Hi. i, 18. fed ibi Ath. Codd. πλὴν οὐχὶ habent.
Πλησμονὴ, fatietas Ag. v, 1.
Πλουτηρὸν ἔργον, ratio divitias parandi Oec. ii, 10.
Πλοῦτος ἐν τῇ ψυχῇ, animi opes, animus paucis contentus Sy. iv, 43.
Πνεῦμα, aura fuavis Oec. v, 9.
Πνιγμὸς, fuffocatio Oec. xvii, 12.
Πόα, herba Oec. xvi, 11.
Ποδιαῖος, menfuram *f.* fpatium unius pedis habens Oec. xix, 4.
Ποθεινὸς, qui defideratur Sy. ii, 4.
Ποθὲν, alicunde Sy. iv, 33.
Ποθέω, defidero Oec. viii, 10. Hi. iii, 2.
Ποι, aliquo Ag. i, 21.
Ποιέω κακόν τι ἐμαυτὸν, mihi ipfi male facio Hi. i, 33. ποιῶ ἐπιγιγνώσκοντά τινα, certiorem aliquem facio Oec. ix, 12. θεμιτὸν ποιῶ, fas effe volo Oec. xi, 8. εὖ ποιῶ τινα, beneficio afficio aliquem Oec. vii, 41. ποιεῖν *intelligitur* Oec. xviii, 5. ποιοῦμαι φωνὴν *pro* φωνέω, vocem edo Sy. i, 20. βίον ἀπὸ, victum mihi quæro ex, Oec. vi, 11. τὴν ταμίαν, mihi eligo promam eam Oec. ix, 11. νόμον, legem fancio *de liberis civitatibus*, Hi. iv, 4. ποιεῖσθαι ἑαυτοῦ τι, fibi aliquid tanquam fuum vindicare Ag. i, 33.
Ποίκιλμα, pictura, vel alia ornamenta coloribus variis diftincta Oec. ix, 2.
Ποικιλώτατον τῆς γεωργίας, quod propter varietatem in agricultura difficile videtur Oec. xvi, 1. ποικίλη τέχνη, ars varia et multiplex Oec. xvii, 7.
Πολέμαρχος, præfectus moræ ap. Lacedæmonios Ag. ii, 15.
Πολεμέω πόλεμον, bellum gero Hi. i, 8.
Πολεμία, *fc.* γῆ *f.* χώρα, ager hoftilis Oec. xx, 7. Hi. ii, 8. 9.
Πολέμιος, inimicus, *opp.* φίλος, Oec. xi, 23.
Πολεμιστήριος ἵππος, equus bellicofus, ad bellum maxime idoneus Ag. ix, 6.
Πολιορκέω, obfidione cingo Ag. ii, 26.
Πολιορκία, obfidio, λύειν Ag. ii, 26.
Πολιτεύεσθαι ὁμονόως, concordiam colere, *de civibus*, Ag. i, 37.
Πολιτείαν κινεῖν, formam civitatis mutare *ibid.*
Πολιτικὸν κάναθρον, vulgare, quo curru vulgo cives utebantur Ag. viii, 7.
Πολλαπλάσιοι, multo plures Hi. i, 13: viii, 7. πολλαπλάσια, multis modis Hi. i, 8. fequente ἢ Hi. i, 13.
Πόλος Oec. xviii, 8. *not.*
Πολύς. πολὺ μάλιστα, longe maxime Hi. i, 28. πολὺ ἥκιστα, quam minime *ib.* 30. πολὺ διαφερόντως, inprimis *ib.* 29. Πολλοὶ, homines de plebe Oec. xi, 11. 21. πολλὰ, valde Hi. i, 19.
Πολυεπαινότατος, fummis laudibus ornatus Ag. vi, 8. ubi Cod. — επαίνετος, *not.*
Πολυεραστότατος, maxime amatus *ib.*
Πολυφορία, fertilitas Oec. xix, 19.
Πολυχρηματία, divitiæ Sy. iv, 42.
Πονηρία, improbitas Oec. i, 19.
Πονηροὶ δεσπόται, heri molefti et graves *ib.*
Πορεία, iter Ag. i, 16.
Πορεύομαι σφοδρῶς, feftino Oec. v, 4.
Πορθέω, vafto Ag. i, 20.
Πορίζω, præbeo Oec. ii, 8. πορίζομαι, comparo mihi Oec. vi, 8: xi, 10: xx, 1. πορίζεται, facultas conceditur Oec. vii, 19.
Πορφυρὶς, veftis purpurea Oec. x, 3.

Oec. ii, 7. τῷ εἴδει, corporis forma delector Sy. viii, 25.

Προσήκει, par eſt Sy. viii, 26. convenit Oec. ix, 17.

Προσήνεμος, vento expoſitus Oec. xviii, 6. *h. l.* eſt ea pars areæ ſupra frumentum, ubi ventus maxime afflare poteſt.

Πρόσθεν ἐμοῦ, ante me, prior me Oec. xvii, 6.

Προσιέναι, de concubitu Sy. iv, 38.

Προσκαίομαι, amore flagro Sy. iv, 23.

Προσκαλέομαι, in jus voco Oec. vii, 3.

Προσκεῖσθαι, conjunctum eſſe Oec. iv, 15.

Προσκομίζω, importo Oec. xi, 16.

Προσκυνεῖν, genibus flexis veneror et adoro Ag. i, 34.

Προσμανθάνω, inſuper diſco Oec. xiii, 1.

Προσνοέω, præterea animadverto Sy. ii, 16.

Πρόσοδοι, reditus Oec. ii, 11.

Προσοφείλω, æs alienum contraho Oec. xx, 1.

Προσποιοῦμαι, mihi arrogo Hi. ii, 16. ſimulo, ſpeciem alicujus præ me fero Oec. i, 20. Hi. i, 38.

Πρόσρησις, ſalutatio Hi. viii, 3.

Προστατεία Oec. ii, 6.

Προστατεύω, patronus ſum Oec. ii, 9. τῶν ἔργων, operis præſum Oec. xii, 4.

Προστατέομαι ὑπό τινος, regor ab al. Hi. v, 1.

Προστάττω, aſſigno Oec. vii, 23. 24.

Προστίθημι, attribuo Oec. iv, 8.

Προσφέρομαι, ſumo Sy. iv, 41. adhibeo Oec. xiv, 6. πρός τινα, me gero erga al. Ag. vii, 2.

Προσφιλής, gratus, acceptus Oec. v, 10.

Προσχαρίζομαι τῇ γαστρὶ ἐπὶ ταῖς ἐπιθυμίαις, ventri et cupiditatibus ſatisfacio Oec. xiii, 9.

Πρόσω, procul Oec. iv, 6.

Προσωφελεῖν Ag. xi, 8. *not.*

Προτείνω, porrigo Oec. v, 8.

Προτελέω, prius ſolvo pretium, quam res emta divendita fuerit Ag. i, 18.

Προτιμάομαι, omnes honore et gloria antecello Ag i, 4.

Προφάσεις εὑρίσκειν, cauſas comminiſci Oec. xx, 19.

Προφασίζομαι, prætexo, excuſationem fingo Oec. xx, 14. Ag. vii, 1.

Προφέρω, propono Oec. xiv, 6.

Προφυλάττω τινός, pro aliquo excubias ago Hi. vi, 10.

Πρῴην, nuper Oec. xi, 4.

Πρώϊμος σπόρος, ſatio præcox, feſtinata Oec. xvii, 4.

Πρωρεύς, proreta, gubernatoris miniſter, qui in prora regit nautas Oec. viii, 14.

Πρωτεύω, primas obtineo Ag. i, 3.

Πρῶτον, primum, ante omnia Oec. vi, 15. τὰ πρῶτα, primum Oec. vii, 43. τὴν πρώτην, primo loco Oec. xi, 1.

Πτωχός, mendicus Sy. viii, 23.

Πυκινός, frequens Sy. viii, 30.

Πυκνά, crebro Sy. ii, 26.

Πύκτης, pugil Sy. ii, 17.

Πύλαι, fauces, in quibus iter anguſtum eſt Ag. ii, 17.

Πυνθάνομαι, audio Ag. i, 22.

Πῦρ, de ſummo periculo Oec. xxi, 7. Sy. iv, 16.

Πυρός, triticum Oec. viii, 9: xvi, 9.

Πωλέω πρός τινα, vendo alicui Oec. i, 12. *cf.* Sy. viii, 21.

Πώλησις, venditio Oec. iii, 9.

Πωλοδαμνέω, pullos equinos educo et inſtituo Oec. iii, 10.

Πωλοδάμνης, pullorum domitor Oec. xiii, 7.

Πῶλος, pullus equinus Oec. xiii, 7.

Πως. ὧδέ πως, ſic fere Oec. ii, 1. ἤν πως, ſi forte Oec. vi, 2.

P.

Ῥᾴδιον εἰπεῖν, facile eſt dictu Hi. ii, 15. ῥᾷον βιοτεύειν, facilius vivere Oec. i, 23. ῥᾷστα διάγειν, ſine ullo periculo partes ſuas agere Sy. vii, 2.

Ῥᾳδιουργέω, negligenter et ſine animi contentione in aliquo negotio obeundo verſor Oec. xx, 17. Sy. viii, 26.

Ῥᾳδιουργία, negligentia in rebus bonis obeundis Ag. xi, 6.

Ῥᾳδιουργότεραι θυσίαι, Sy. viii, 9. *not.*

Ῥᾳστωνεύω, otioſe ago Oec. xx, 18.

Ῥαψῳδός Sy. iii, 6.

Ῥεῦμα, flumen Oec. xvii, 12.

Ῥιγόω, frigeo Sy. iv, 37.

Ῥῖγος, frigus Oec. vii, 23.

Ῥιζόω, radices ago Oec. xix, 9.

Ῥῖνες, naſus Sy. v, 6.

Ῥιπτέω, jacio Sy. ii, 8.

Ῥυθμός. ἐν ῥυθμῷ, ad numerum Sy. ii, 8.

Ῥώμην ἐμποιεῖν Ag. vi, 8. *et* ῥώμην ἐμβάλλειν Ag. i, 28.

Σ.

Σαλεύω, agitur Oec. viii, 17.

Σατράπης, *munus ejus vid.* Oec. iv, 11.

amore quocunque alio vehementi Sy. viii, 14. 21.
Στέρεσθαί τινος, privatum esse re Hi. vi, 1.
Στήλη, meta, ad quam flectunt aurigæ currum, *dicitur etiam* τέρμα, Sy. iv, 6.
Στίχοι τῶν δένδρων Oec. iv, 21.
Στοὰ, porticus Oec. vii, 1.
Στόλος, exercitus *de copiis terrestribus*, Ag. ii, 1.
Στόμα τοῦ βίου, exitus vitæ Ag. xi, 15. *not.* ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, memoriter recitare Sy. iii, 5. ἀνὰ τὸ στόμα ἔχειν, in ore habere Hi. vii, 9.
Στρατεύομαι ἀδεῶς Ag. i. 34. ὅσα ἐστρατεύσατο Ag. vi, 3.
Στρεπτὸς, torques Oec. iv, 23.
Στρέφω τὴν γῆν, terram inverto Oec. xvi, 14. me converto Ag. ii, 3.
Στρυφνὸς, acerbus, adstringens Hi. i, 22.
Στρῶμα, vestis stragula Oec. viii, 19 : ix, 3.
Στρωμνὴ, stratum, lectus Sy. iv, 38.
Συγγίνομαί τινι, convenio aliquem Oec. vi, 14. opem fero Ag. ii, 18.
Συγκαθεύδω Sy. iv, 54 : viii, 31. 34.
Συγκαθίστημι, in regno confirmo Ag. ii, 31.
Συγκαλύπτομαι, caput obvolvo Sy. i, 14.
Σύγκειμαι, compositus sum Oec. viii. 3.
Συγκόπτω, obtundo Sy. viii, 6.
Συνεκροτεῖτο, Sy. viii, 1. *not.*
Συγκυλινδούμενοι ἀκρασίᾳ, qui in luxu et intemperantia volutantur Sy. viii, 32. *vid. de hoc dicendi genere Bergler. ad Alciphron. Ep.* i. 23. p. 95.
Συζεύγνυμι, copulo Oec. vii, 30.
Συζυγέντες, conjugio juncti Oec. ix. 5.
Συκάζω, ficus lego *s.* decerpo Oec. xix, 19.
Συκοφαντοῦμαι, a sycophantis vexor Oec. xi, 21.
Συλάω, spolio Hi. iv, 11.
Συλλαμβάνω τινὶ, adjuvo Oec. xiii, 10. Ag. ii, 31.
Συλλήβδην, summatim, omnino Oec. xix, 14.
Σύλλογος καλεῖται, Oec. iv, 6.
Συμβαίνει (εἴ τι) γίγνεσθαι, si forte quid accidat Oec. viii, 15.
Συμβάλλω, committo, compono, *de certamine gallorum*, Sy. iv, 9. manum consero, prœlium committo Ag. ii, 7. συμβάλλομαι, confero Oec. vii, 13.
Συμβολαὶ, Sy. i, 16. *not.*
Συμβόλαια, negotia, pacta, contractus Hi. ix, 6.
Σύμμαχος, adjutor Oec. ii, 5.
Σύμμετρος, mediocris, non magnus Oec. viii, 13.
Συμπαρομαρτέω, comitor Oec. iv, 21. Sy. iv, 17. Hi. ix, 8.
Συμπαροξύνω, excito Oec. vi, 10.
Συμπεριάγω, una veho Oec. viii, 12. συμπεριάγομαι, mecum duco Hi. ii, 8.
Συμπίπτειν ἀλλήλοις, concurrere Ag. ii, 14.
Συμπληθύνω, augeo Oec. xviii, 2.
Συμπότης, compotor Sy. ix, 7.
Συμπράττω τινὶ, adjumento sum Oec. vii, 14. εἰρήνην, reconcilio pacem Ag. vii, 7.
Συμφοιτάω, ad easdem scholas cum alio accedo Sy. iv, 23.
Συμφορὰ calamitas Ag. vii, 4. κατὰ συμφοράν τινα, casu adverso Hi. iii, 4.
Σύμφορος, utilis, commodus Oec. ix, 2. Ag. vi, 3.
Συμψαύειν, contactu mutuo jungi Sy. iv, 26.
Σὺν τῷ γενναίῳ, animo generoso, honeste Ag. iv, 5. σὺν τῷ ἀδίκῳ, injuste *ibid.* σὺν Ἀγησ. ἡ νίκη ἐγένετο, victoria fuit Agesilai Ag. ii, 13.
Συναιρέω. ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν, ut verbo s. breviter dicam Hi. ix, 10. Ag. v. 3.
Συναναγκάζω. νόμῳ συνηναγκασμένοι Hi. iii, 9.
Συνανίστημι, una de sede excito, assurgere facio Sy. ix, 5.
Συναπομαραίνομαι, una flaccesco, pereo Sy. viii, 14.
Συνάπτω μάχην, pugnam committo Ag. i, 31 : ii, 20. συνῆπται τῇ γεωργίᾳ, conjuncta est agriculturæ Oec. v, 3.
Συναρμόζομαι. συνηρμοσμένη τῇ λύρᾳ πρὸς τὸν αὐλὸν, lyra ad modos tibiæ accommodata et congruente Sy. iii, 1.
Συνδιημερεύω σχολάζων τινὶ, totum diem alicui vaco Sy. iv, 44.
Συνεῖναι, congredi, *de concubitu*, Hi. i. 26. ἑαυτῷ, otiosum esse, vacuum a negotiis Hi. vi, 2. γεωργίᾳ, in agro colendo versari Oec. xv, 12. οἱ συνόντες, convivæ Sy. i, 15. πόλεσι, qui stant a partibus civitatum Hi. ii, 14.
Συνεκτρέχω, una procurro adversus hostem Ag. ii, 11.

Stephanus in Th. L. G. ἀποδύῃ ſcribendum cenſuit. κίνδυνον, periculum ſubeo Sy. iv, 35. πόνον, laborem ſuſcipio Hi. vii, 1.
Ὑποζύγια, jumenta, *ut* boves, muli, equi Oec. xviii, 4.
Ὑπόθεσις, principium, cui omnis diſputatio innititur Oec. xxi, 1.
Ὑποκριτὴς, hiſtrio Sy. iii, 11: vi, 3.
Ὑπολαμβάνω, ſermone excipio, reſpondeo Oec. x, 4. Hi. vi, 9: viii, 1. 8. exiſtimo, ſuſpicor Ag. v, 6.
Ὑπολογίζομαι, rationem habeo alicujus rei Hi. viii, 6.
Ὑπομένω, ſuſtineo Hi. vii, 4.
Ὑπόνοια, allegoria Sy. iii, 6. *not.*
Ὑπόξυλος Oec. x, 3.
Ὑποπίνω, ſubbibo, paulo plus juſto bibo Sy. ix, 2. *Sic* ſubbibere *etiam ap. Suet. Neron. occurrit.*
Ὑποπτεύω, ſuſpectum habeo Hi. ii, 17.
Ὕποπτος, ſuſpectus *ſeq. inf.* Hi. i, 15.
Ὑπόσπονδος, beneficio induciarum, factis induciis Ag. ii, 15.
Ὑπόσχεσις, promiſſum Sy. iii, 3.
Ὑποτρώγω, edo Sy. iv, 9.
Ὑπουργέω, obſequor Hi. i, 37. officium præſto, beneficium confero in al. Ag. xi, 13.
Ὑπούργημα, officium Hi. viii, 7.
Ὑπουργία, officium, obſequium Hi. i, 38: vii, 6.
Ὑποφαίνω, orior. ἐπειδὴ ὑπέφαινε ἔαρ, ineunte vere Ag. i, 25.
Ὑποφέρειν τὰ πράγματα Oec. ii, 14.
Ὕπτιος, inverſus, reſupinus Oec. xix, 9.
Ὑστερέω τῆς πατρίδος, deſum patriæ, ſero opem fero patriæ Ag. ii, 1.
Ὑφαίνω, texo Oec. vii, 34.
Ὑφηγέομαι δρόμῳ, præcurro Ag. i, 31. i, 19. χρήματα theſauros abditos indicare. *not.*
Ὑφίεμαι, abſtineo, non ſuſtineo Oec. xii, 14. τῆς γῆς, agro cedo, agrum diripiendum relinquo hoſti Oec. vi, 6. πόνων, labores detrecto, me ſubduco laboribus Ag. vii, 1.
Ὑφίστημι, promitto, ſuſcipio Ag. i, 7. ὑφίσταμαι, me offero, ſuſcipio Ag. vi, 1. τὸν τρόπον τῇ τ. Π. ἀλαζονείᾳ, moribus et inſtituto vitæ diſcrepo a Perſarum regis faſtu Ag. ix, 1.

Φ.

Φαιδρὸς, hilaris Ag. i, 13.
Φαίνομαι, ſum Ag. i, 25. appareo, in conſpectum prodeo Sy. ix, 3. ἔχων, habeo Oec. iv, 7. Hi. iv, 6. εἰδὼς, apparet me ſcire Oec. viii, 22. videor Oec. iii, 7: vi, 4.
Φάλαγξ, acies inſtructa Hi. vi, 7. Ag. i, 31. caſtra Ag. ii, 15. *not.*
Φανερὸς εἰμι ἡδόμενος, manifeſto lateor Oec. ix, 1. ἐκ τοῦ φανεροῦ, aperte, palam Ag. ii, 6.
Φανὸς, lucidus, clarus Oec. ix, 3.
Φάος, lux *ibid.*
Φάσκω, dico, jacto Hi. ii, 16.
Φαῦλος, vilis, non pretioſus Sy. iv, 40. malus, inutilis *ib.* 48. φαυλότεροι, inferiores dignitate et opibus Hi. i, 27.
Φαύλως, ſine arte, inepte Oec. xiii, 4.
Φέγγος, lumen Sy. i, 9.
Φέρω, geſto Oec. ix, 16. στράτευμα, victum præbeo exercitui Ag. i, 20. pendo, *de tributo*, Oec. i, 22. μισθὸν φέρω *et* φέρομαι *quomodo differant, v. n.* Oec. i, 6. φέρω, fertilis ſum Oec. xx, 4. βλάβην τινὶ, damnum affero Oec. iii, 5. φέρειν τὸ κρατεῖσθαι νομίμως, pati, ut ſibi e legibus imperaretur aliquid Ag. vii, 2. φέρεσθαι πλεῖον, partem majorem accipere Oec. vii, 27. εὖ φέρεσθαι, bene procedere Oec. v, 17. κακῶς, male procedere Ag. i, 35. ἠνεγκάμην, detuli Oec. vii, 13.
Φεῦ, papæ, heu! Sy. iv, 28. Ag. vii, 5.
Φήμη, vox divina, oraculum Sy. iv, 49.
Φθάνω, anteverto Ag. vi, 5.
Φθέγγομαι, conſono, *de choro*, Oec. viii, 3. ſonum edo Sy. i, 10. loquor Sy. iv, 59.
Φθονέω στέγης, domum non intromitto Sy. i, 12. οὐ φθονήσω εἰπεῖν, non gravabor, non recuſabo dicere Sy. iii, 5.
Φιάλη, poculum, patera Sy. ii, 23.
Φιλανθρωπία τῆς τέχνης, artis liberalitas, benignitas erga homines, *de agri cultura*, Oec. xv, 4.
Φιλέλλην, Græcorum ſtudioſus Ag. ii, 31.
Φιλεργία, laboris ſtudium Oec. xx, 26.
Φιλεταιρεία, amicorum ſtudium Ag. ii, 22.
Φιλέω, oſculor Sy. iv, 9. 18. φιλέω *eſt amici, ſed* ἐράω *amatoris, vid.* Hi. xi, 11.
Φίλημα, oſculum Sy. v, 7.
Φιλία, ager amicorum Ag. ii, 5.
Φιλικῶς, amice, ex amicitia Sy. viii, 6. amanter, inſtar amantis Sy. ix,

X.

cum Deus (*Neptunus*) tempestatem in mari commovet Oec. viii, 16.
Χεὶρ, manus, exercitus Oec. xxi, 8. ὑπὸ χεῖρα ποιεῖσθαι, fuae poteftati fubjicere Ag. i, 22.
Χειροήθης, manfuetus Oec. vii, 10.
Χειρονομέω, gefticulor Sy. ii, 19.
Χειρόομαι, fubjicio meæ poteftati Ag. i, 20. τοὺς ὄπισθεν, poftremos cædo Ag. ii, 12.
Χερσεύειν, incultum effe Oec. v, 17: xvi, 5.
Χέω, diffundo Oec. xvi, 11: xviii, 8.
Χλιδαίνω, emollio, effemino Sy. viii, 8.
Χλοὴ, herba virens Oec. xvii, 10.
Χοῖρος, porcellus *ibid.*
Χορηγία Oec. ii, 6: vii, 3.
Χορηγὸς Hi. ix, 4.
Χορὸς Oec. viii, 3. Hi. ix, 4. χορὸς σκευῶν, ordo vaforum fimilis choro Oec. viii, 20.
Χοροποιὸς Ag. ii, 17. *not.*
Χράομαί τινί τι, utor aliqua re ad aliquid *v. n.* Oec. ix, 16. utor, habeo Sy. ii, 10. amico utor Ag. xi, 3. *c. accuf. v. n.* Ag. xi, 11. οἱ χρώμενοι, amici *ib.* 13. χρῆσθαι εὐγνωμόνως ἑαυτῷ, prudenter fe gerere *f.* uti virum bonum decet Ag. ii, 25. τῇ ἡμέρᾳ ὥσπερ νυκτὶ Ag. vi, 6. Cf. ad Oecon. xiv, 9. *not.*
Χρῄζω τι, defidero, appeto Oec. v, 8.
Χρήματα, bona, res quæ profunt Oec. i, 7. *feqq.* pecuniæ Ag. ii, 25.
Χρηματίζομαι Ag. i, 19.
Χρημάτισις, quæftus, *f.* ratio rei faciendæ Oec. xi, 11: xx, 22.
Χρηματιστὴς δεινὸς, rei familiaris augendæ peritiffimus Oec. ii, 18.
Χρηματοποιὸς τέχνη, ars ad rem familiarem faciendam apta Oec. xx, 15.
Χρηστὸς, probus Oec. ix, 5.
Χρίσμα, unguentum Sy. ii, 5.
Χρίω. χρισάμενοι, uncti Sy. i. 7.
Χρόνος, ætas Sy. viii, 1. διὰ χρόνου, poft longum temporis fpatium, non adeo frequenter Oec. ix, 10.
Χρυσοχοέω, aurum fundo, vafculariam artem exerceo Oec. xviii, 9.
Χώρα, locus, quem res quæque obtinet in ordine Oec. iii, 3: viii, 10. 22. ἑκάστη, fuus cujufque rei locus *ib.* 14. ager Hi. x, 5. Oec. v, 13.
Χωρέω, procedo, progredior Oec. i, 11: xx, 21. Ag. i, 29. progermino Oec. xix, 8.
Χωρίον. χωρία, oppida, caftella Ag. ii, 26.
Χωρὶς, feorfim, fingulatim Oec. vi, 6. Sy. viii, 9.
Χῶρος, ager Oec. v, 4. 6. Sy. viii, 25. ἐξειργασμένος, ager cultus Oec. xx, 22. prædium Oec. xi, 18.

Ψ.

Ψέγω, reprehendo Oec. xvi, 7.
Ψέλλιον, armilla Oec. iv, 23.
Ψεύδομαι, non præfto, non fervo Ag. i, 11. 12. ἐψεύσθη, fpes eum fefellit Ag. ii, 9.
Ψηλάφημα, contrectatio Sy. viii, 23.
Ψιλόω, denudo Oec. xvii, 12.
Ψιλὸς, miles levis armaturæ, veles Oec. viii, 4. nudus, non armatus Ag. ii, 20.
Ψιμμύθιον, ceruffa, quæ adhibebatur ad facies pulcras et candidas reddendas Oec. x, 2. 7.
Ψόγος, vituperatio, *opp.* εὔκλεια, Sy. viii, 33.
Ψύλλα, pulex Sy. vi, 8.
Ψυχεινὸς, frigidus Oec. ix, 3.
Ψυχή μου *pro* ἐγὼ Oec. vi, 14. τὴν ψυχὴν καταμιγνῦναί τινι, toto animo fe dedere alicui rei Hi. vi, 2. τῆς ψυχῆς φυλακαὶ, vitæ præfidia Hi. iv, 9. ἐκ ψ. ταμιεύομαι Sy. iv, 41. appetitus.
Ψύχος, frigus Oec. v, 3.
Ψυχρὰ λέγειν, abfurda loqui Sy. vi, 7.

Ω.

Ὠιδὴ, cantilena Hi. vi, 2.
Ὠθέομαι, pello, urgeo Ag. ii, 12.
Ὠμὸς, crudus Oec. xvi, 14. immaturus Oec. xix, 19.
Ὦμος, humerus Sy. ii, 17.
Ὠνέομαι, emo Hi. ix, 11. Ag. i, 18.
Ὤνιος, venalis Ag. i, 26.
Ὥρα, anni tempus Oec. vii, 33. *id. qd.* ὥρα τοῦ ἔτους Oec. iv, 13. tempus definitum et ftatutum, certum Oec. v, 4. tempus opportunum Oec. xvii, 1. ὥρα ἐστὶ *feq. inf.* tempus maturum eft *h. e.* neceffe eft, *f.* commode fieri poteft ut Oec. ii, 9. ὥρας ἄνθος, flos formæ Sy. viii, 14. ἐν ὥρᾳ Oec. v, 4. *not.*
Ὡραῖα, τὰ, fructus maturi, tempeftivi et fuo tempore collecti Oec. xv, 1. Sy. viii, 25. ὡραῖος θάνατος, mors matura, *de fenibus*, Ag. x, 3. ὡραῖος, pulcer Sy. viii, 21.
Ὡραιότης, forma et venuftas corporis Oec. vii, 43.

INDEX NOMINUM.

FINIS.

